
VE RI
TAS

VE RI
TAS

HISTORICKÝ ARCHIV
ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE.
ČÍSLO 16.

LISTÁŘ KOLLEJE JESUITSKÉ

U SV. KLIMENTA

NA STARÉM MĚSTĚ PRAŽSKÉM

Z LET 1628—1632.

K VYDÁNÍ UPRAVIL

VÁCLAV SCHULZ.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1899.

Publikace
od I. třídy České Akademie posud vydané:
V Rozpravách:

Ročník I.

Číslo 1. Dr. František Laurin. Pokrevenství a švakrovství jakožto překážky manželství rozlučující . . . . Cena 75 kr.
» 2. Ferdinand Tadra. Kanceláře a písaři v zemích českých za králů Jana, Karla IV. a Václava IV z rodu Lucemburského . . . . Cena 2 zl. 30 kr,
» 3. Frant. Dvorský. Albrecht z Valdštejna až na konec r. 1621. Cena 1 zl. 70 kr.
» 4. JUDr. Karel Kadlec. Provozovací právo k dílům dramatickým a hudebním. Cena 90 kr.

Ročník II.

Číslo 1. František Mareš. České sklo. . . . . Cena 2 zl. 25 kr.
» 2. Josef Konstantin Jireček. Poselství republiky dubrovnické k císařovně Kateřině II. V l. 1771 - 1775. . . . . Cena 1 zl.
» 3. Dr. František Laurin. Nařízení papežské kongregace »Auctis admodum«, ze dne 4. listopadu 1892 . . . . Cena 20 kr.

Ročník III.

Číslo 1. Josef Kalousek. O staročeském právě dědickém a královském právě odúmrtném na statcích svobodných v Čechách i v Moravě. Cena 45 kr.
» 2. Dr. Čeněk Zíbrt. Seznam pověr a zvyklostí pohanských z VIII. věku. Cena 1 zl. 40 kr.
» 3. Josef Smolík. Pražské groše a jejich díly . . . . . . Cena 1 zl. 30 kr.
» 4. Ferdinand Menčík. Volba Papeže Innocence X. . . . . . Cena 50 kr.
» 5. František Čáda. Noetická záhada u Herbarta a Stuarta Milla. Cena 1 zl. 40 kr.

Ročník IV.

Číslo 1. Frh. von Helfert. Gregor XVI. und Pius IX. Ausgang und Aufgang ihrer Regierung October 1845—November 1846. . . . . . . Cena 1 zl. 60 kr.
» 2 Dr. Frant. Storch. Vyručení obviněného z vazby vyšetřovací. Cena 1 zl 10 kr.
» 3. Dr. Josef Pekař. Dějiny Valdštejnského spiknutí . . . Cena 3 zl. 90 kr.
» 4. František Krejčí. Element psychologický . . . . Cena 65 kr.

Ročník V.

Číslo 1. O. Hostinský. Jan Blahoslav a Jan Josquin . . . . . Cena 2 zl. 60 kr.
» 2. Josef Smolík. Denary údělných knížat na Moravě . . . . Cena 80 kr.
» 3. Cyrill Horáček. Počátky českého hnutí dělnického . . Cena 1 zl. 10 kr.

Ročník VI.

Číslo 1. Dr. Karel V. Adámek. Příspěvky k dějinám selského lidu z okolí Hlinska v XVIII. věku . . . . Cena 70 kr.
» 2. Dr Frant. Krejčí. Zákon associační. (Pokus psychologický.) Cena 1 zl.
» 3. Josef Smolík. Nález denárů v Chrášťanech u Českého Brodu. Cena 50 kr.

Ročník VII.

Číslo 1. Dr. Lubor Niederle. Starověké zprávy o zeměpisu východní Evropy se zřetelem na země slovanské.

Pokračování viz na třetí straně obálky.

HISTORICKÝ ARCHIV

VYDÁVÁ

I. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE.

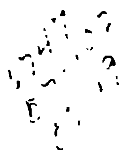
PÉČÍ

HISTORICKÉ KOMMISSÍ PŘI NÍ ZŘÍZENÉ.

ČÍSLO 16.

LISTÁŘ KOLLEJE JESUITSKÉ
U SV. KLIMENTA
NA STARÉM MĚSTĚ PRAŽSKÉM
Z LET 1628—1632.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1899.

LISTÁŘ KOLLEJE JESUITSKÉ

U SV. KLIMENTA

NA STARÉM MĚSTĚ PRAŽSKÉM

Z LET 1628—1632.

K VYDÁNÍ UPRAVIL

VÁCLAV SCHULZ.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1899.

míš. (13, 19, 38, 103, 110, 130, 158, 181, 191) a Jiří starší Vratislav z Mitrovic 1.000 kop míš. zajištěných na Lochovicích (121, 128).

Mezi dopisy k správě rozsáhlých statků se vztahující počítám ty, které jednají o zakupování statků (131, 139), o přiznání daně (1—4), o ubytování vojska na vsích kolleje (107, 237), o myslivosti (60, 200, 201) a o žádostech za propuštění poddaných z jiných panství na statky kolleje neb o propuštění poddaných kolleje jiným vrchnostem, což však jen velmi zřídka se dálo, poněvadž prokurátor obyčejně na veliký nedostatek pracovního lidu se vymluvil (6, 10, 16, 31, 33, 34, 39, 41, 48, 49, 51, 52, 59, 61, 65, 70, 74, 79, 87, 88, 96, 98, 104, 111, 115, 124, 128, 134, 140, 141, 145, 146, 149, 154, 159, 161, 163, 168, 173, 175, 176, 179, 180, 190, 192, 205, 210, 211, 214, 218, 222, 228, 231, 235, 242, 246). Vrchnosti tehdy vůbec velmi nerady propouštěly poddané a požadovaly mnohdy za to i dosti značnou náhradu. Tuhý a velice zajímavý spor vyvinul se zvláště o Annu Kostkovou z Doubku, a to mezi kollejí z jedné a hejtmanem na Škvorci i Janem Ludvíkem Pagajem na Hlízově ze strany druhé (109, 114, 116, 148, 153, 156, 165, 166, 174, 212).

Rozmanitých událostí a příhod ze života poddaných týkají se dopisy č. 7, 8, 29, 30, 36, 43, 50, 57, 62, 73, 75, 76, 81, 82, 84, 93, 113, 136, 138, 147, 151, 152, 155, 157, 170, 182, 183, 189, 216, 217, 225, 232, 236 a 245; k nim připočísti lze i upomínání o dluhy a spravedlnosti jejich (5, 9, 17, 37, 64, 85, 90, 91, 100, 105, 142, 171, 177, 229), jakož i jiné listy přímluvné (35, 47, 53, 63, 67, 69, 77, 78, 101, 102, 112, 129, 143, 144, 160, 167, 178, 184, 198, 203, 226, 239, 240). Z dopisů tohoto druhu nejzajímavějším jest snad dopis, který P. prokurátor zaslal neposlušným, vzpůrným a víře katolické odporným sousedům v Mečíři (18).

Více dopisů zasláno do Litoměřic, kde právě nová kollej S. J. se zařizovala (164, 172, 196, 204, 241, 244), a do Berouna, jehož soused Kašpar loďař kolleji smluvenou loď dlouho neodváděl (193—195, 224, 233, 234); do Kouřimě vedle jiných jeden v příčině bohoslužby (80). O nejrozmanitějších věcech všeho druhu pojednávají listy č. 11, 28, 40, 46, 58, 66, 71, 72, 86, 89, 95, 108, 133, 137, 162, 186—188, 199, 202, 208, 215, 221, 223 a 227.

Vnitřních záležitostí kolleje týkají se listy Petra Boubinského z Újezda, člena kolleje (24, 97, 135), stížnost na nezvedeného preceptora (220), žádost o příspěvek na premie studentům komedii hrajícím (238) a vysvědčení, jež kollej služebníkům svým vydala (94, 185, 219).

Co do počtu jsou z r. 1628 pouze dva, z r. 1629 kusů 41, z r. 1630 kusů 120, z r. 1631 kusů 83 a z r. 1632 kus jediný. Největší časová mezera jest mezi listem č. 246 ze dne 18 října 1631 a č. 247 ze dne 12 srpna 1632, která však zaviněna jest událostmi politickými. Když totiž král Gustav Adolf v bitvě u Breitenfeldu dne 11 září 1631 hraběte Tillyho na hlavu porazil, vtrhli Sasové pod Arnimem do Čech a dostali se úmluvou dne 11 listopadu i do Prahy. Pod ochranou jejich vrátili se vystěhovalci čeští v hojném počtu do drahé vlasti, uvázali se v dřívější statky své a konali přípravy k obnovení protestantských řádů v zemi. Hněv jejich v první řadě ovšem obrácen byl

proti Jesuitům. Ačkoliv podle úmluvy ze dne 11 listopadu 1631 kostely, kláštery i osoby duchovní dokonce měly býti ušetřeny, byli předce Jesuité z kolleje u sv. Klimenta odvedeni vojskem k sv. Mikuláši na Malou stranu, odkudž na den sv. Štěpána vyvedeni jsou nadobro z města. K sv. Klimentu převedeni Pauláni od kostela sv. Salvatora na Staroměstském náměstí.

Teprv když Albrecht z Valdštejna, dav se císařem uprositi, co generalissimus celé římské říše a domu habsburského Sasy dne 15 května 1632 z Prahy a potom i z celé země vypudil, vrátili se Jesuité opět do zloupené své kolleje, na jejíž upravení rektor P. Martin Stredonius Mostecké o zadržané úroky upomíná. Tímto listem jeho ze dne 12 srpna 1632 končí se listář kolleje.

Jest přirozeno, že v knize této konceptní nalézá se veliké množství oprav a škrtů, jež všecky zaznamenávati naprosto bylo by zbytečné. Uvedena jsou proto u příslušných listů jen ona škrtnutá místa, která buď zvláštní stylisací neb hlavně obsahem lišila se od znění, v jakém list konečně byl napsán.

V PRAZE v sobotu po sv. Fabiánu a Šebastiánu l. P. 1898.

Václav Schulz.

1.

1628 d. 20 října v St. m. pražském. — Rektor P. Martin Santinus přiznává kontribuci z 19 poddaných akademie v kraji slánském a odesílá ji nejvyšším berníkům zemským.

Kopie listů přiznávacích na kontribuci z každýho poddanýho po 1 r. tolaru.

Já kněz Martin Santinus Societatis Jesu, písma s. doktor, i na místě vší kolleje sv. Klimenta blíž mostu v Starém městě pražském rektor*) vyznávám tímto listem přiznávajícím přede všemi, že sem vedle sněmu léta 1627 15 dne měsíce listopadu na hradě pražském držaného a 24 dne téhož měsíce a téhož leta zavřeného svolenou kontribucí z poddaných k akademii přináležejících 19 v kraji Slánským za termin sv. Václava po 1 fl. a 30 k. vybral; kteroužto kontribuci vybranou a sněmem nařízenou Jich Milostem nejvyšším pánům panům berníkům na hrad pražský s tímto listem přiznávacím do berně zemské, totižto 28 fl. a 30 kr., odsílám.

A že*) sem to spravedlivě (jak sněmovní snešení ukazuje) zachoval, to pečetí kollejskou na místě vší kolleje utvrzujíc přijímám k svému dobrému svědomí. Jehož datum v Starém městě pražském 20 Octobris léta páně 1628.

*) K tomu na 5 straně poznámka: »Jináč též a lépeji: Kněz Martin Santinus, JMCé kolleje Socie. Jesu u sv. Klimenta v Starém městě pražském a akademie rektor — — — — A že jsem se v tom spravedlivě, jak sněmovní snešení sebou přináší, zachoval, to pečetí kollejskou i na místě vší kolleje utvrzujíc přijímám k svému dobrému svědomí. Jehož jest datum v kolleji u sv. Klimenta v Starém městě pražském 20 dne Octobris 1628.

2.

1628 d. 23 října. — Rektor Santinus přiznává a odesílá kontribuci z poddaných v kraji slánském, litoměřickém, kouřimském, podbrdském, žateckém a bechyňském.

Druhý list přiznávací. S poddaných k statku Tuchoměřickému přináležejících 16 v kraji Slánským za termin sv. Václava po 1 fl. a 30 kr. vybral, a že sem to (jak sněmovní snešení ukazuje) zachoval, to pečetí

kollejskou na místě vší kolleje utvrzujíc přiznávám k svému dobrému svědomí. Jehož datum 23 N. B. totiž 24 fl. odsílám.

Třetí list.*) Já Martin Santinus Soci. Jesu, písma s., že sem vedle sněmu léta 1627 15 dne**) držaného a 29 dne téhož měsíce zavřeného svolenou kontribuci z poddaných kollejských, jichž se nachází v kraji Litoměřickým 399***) na panství Auštěckým za termin sv. Václava N. B. totiž 591 fl. odsílám.

List čtvrtý. N. B. Svolenou kontribuci z poddaných 27 v kraji Kouřimským k akademii přináležejících za termin sv. Václava po 1 fl. a 30 kr. N. B. totiž 90 fl. 30 kr.****) odsílám.

List pátý. N. B. Kontribuci z poddaných kolleje své 5 v kraji Podbrdským k akademii přináležejících N. B. totižto 7 fl. 30 kr. odsílám.

List šestej. N. B. Kontribuci z poddaných svých 7 v kraji Žateckým k akademii přináležejících za termin s. Václava, N. B. totižto 10 fl. 30 kr. odsílám.

List sedmý. N. B. Kontribuci z poddaných svých k statku Bernardickému přináležejících 10 v kraji Bechyňským za termin N. B. totižto 15 fl. odsílám.

List osmý. N. B. Kontribuci z poddaných k akademii přináležejících 13 v kraji Bechyňským za termin N. B. totižto 19 fl. a 30 kr. odsílám.

List 9. N. B. Kontribuci z poddaných k akademii přináležejích 19 v kraji Litoměřickým ležící N. B. totižto 28 fl. a 30 kr. odsílám.

S. summarum 765 fl.

*) Listy následující nejsou datovány a proto sem společně položeny jsou, ačkoliv do ruzných dob přináležejí. — **) Měsíce listopadu. — ***) Po straně připsáno, však potom přetrženo: »Však vyrážejíc z týž sumy 15 usedlých osob, kterýmžto roku minulýho 1628 škoda na vinicích z dopuštění božího jest se stala, což«. — ****) Správně 40 fl. 30 kr.

3.

1629 po d. 2 února. — Formulář listu přiznávacího pro sbírku na sněmě v prosinci 1628 povolenou.

List přiznávací na jinčí zbírku*) léta 1628.

Já N. N. vyznávám tímto listem přiznávajícím přede všemi, že sem vedle sněmu léta 1628 dne 11 prosince na hradě pražském a 19 dne téhož měsíce a téhož leta zavřeného svolenou zbírku*) z poddaných k statku N. přináležejících N. (10) v kraji N. za termin hromničný po 1 fl. a 30 kr. Kteroužto zbírku vybranou do berně na hrad pražský s listem přiznávacím odsílám. A já jsem se v tom, jakož sněmovní snešení ukazuje, spravedlivě zachoval. To přijímám k svému svědomí A pro lepší toho jistotu pečeť svou . . .

*) Původně napsané slovo »kontribuci« přeškrtnuto.

4.

1629 d. 23 února. — Rektor Santinus přiznává, že z 394 poddaných na panství Úštěckém, poněvadž 15 osob, kterým v Pokraticích vinice pomrzly, dle snešení sněmu se osvobozuje, přijde jen z 379 osedlých platiti na zbírku celkem 568 zl. 30 kr., které zároveň do berně zemské odesílá.

List na poddaný Auštický z kraje Litoměřického, a sráží se z 15 osedlých z Pokratic.

Já kněz Martin Santinus Societatis Jesu, písma sv. doktor, i na místě vší kolleje sv. Klimenta blíž mostu v Starém městě pražském rektor vyznávám tímto listem přiznávacím přede všemi, že jsem vedle sněmu léta 1628 dne 11 prosince na hradě pražském držaného a 19 dne téhož měsíce a téhož léta zavřeného svolenou zbírku z poddaných Kollužských, jichž se nachází v kraji Litoměřickým na statku Aušteckým 394 osedlých, však při tom vynímajíc z nich 15 osob ve vsi Pokraticích dle osvědčení dvouch hodnověrných osob, totiž že z přepuštění božího vinice týmž poddaným minulýho roku dokonce všecky pomrzly; pročež dle usnesení sněmu skazí se z 15 osob 22 fl. 30 kr., a tak toliko z 379 osedlých túž zbírku po 1 fl. 30 kr., totiž 568 fl. 30 kr. za termin hromničný do berně zemské na hrad pražský s listem přiznávacím odsílám.

A že jsem se v tom, jakž sněmovní snešení ukazuje, spravedlivě zachoval, to*) pečetí kollejskou i na místě vší kolleje utvrzujíc přijímám k svému svědomí. Jehož datum v kolleji Societatis Jesu jinak u s. Klimenta v Starém městě pražském 23 dne Feb. léta 1629.

*) Původně napsáno ale potom přeškrtnuto: »to přijímám k svému svědomí, a pro lepší toho jistotu pečeť kollejskou sem k tomuto listu přiznávajícího (sic) přitiskl a naň se svou vlastní rukou podepsal. Jehož datum v kolleji pražské Soc. Jesu jinak u s. Klimenta v Starém městě pražském 23 Februarii léta 1629«.

5.

1629 d. 22 září. — P. Mikuláš Kombost žádá Velvarské, aby Matěji Jakobidesovi Volyňskému, úředníku kolleje na statku v Počernicích, dopomohli ke dluhu, kterým jemu povinen jest spolusoused jejich Jan švec.

Velvarskejm o Matěje Jakobidesa Volinskýho psaní přímluvčí.

Modlitbu etc. Slovutní páni! Zdraví i jiného všeho dobrého přeji pánům věrně rád. Oznamuji pánům, že jest mně toho správu dal pan Matěj Jakobides Volinský, ouředník dvoru našeho Počernickýho,*) kderak že by Jan švec, spolusoused Váš, jemu gruntovní peníze z domu svého**) zadržeti měl, ku kderým že až posavad přijíti že nemůže, žádaje mně, abych se k Vám za něho přimluvil, tak aby týž Matěj Jakobides k spravedlnosti své přijíti mohl; jakž z žádosti jeho, kterouž jest na mně vzložil, již pánům příležitě posílám, lépeji vyrozuměti páni motci budou.

I poněvadž věc spravedliva jest, pánův za to přátelsky žádám, že jmenovanému Jakobidesovi k spravedlnosti dopomohou. Já v podobné

příčině etc. Dat. v kolleji Soc. Jesu u s. Klimenta v Starém městě pražském 22 Sept. 1629. — Kněz Mikuláš Kombost, kolleje Soc. Jesu pražské a učení velikého prokurator.

*) Počernice Horní. — **) »Pod kostelem« přeškrtnuto.

6.

1629 d. 24 září. — Prokurator Kombost žádá Adama Václava Boryni ze Lhoty, aby propustil Kateřinu, dceru mlynáře pod vsí Chržínem, za manželku poddanému kolleje Jiříku Melcrovi z Rašovic.

Psaní P. Adamovi Borňovi ze Lhoty o propuštění z poddanosti Kateřiny, dcery Matěje Žáka.

Modlitbu. Zdraví etc. Oznamuji VMtem, že jest mně toho správu dal Jiřík Melcer, syn nebo. Krištofa Melcera ze vsi Rašovic, poddaný kolleje naší, kderak že by sobě k stavu sv. manželství oblíbil Kateřinu, dceru Matěje Žáka, mlynáře pode vsí Chržínem*), poddanou VMtí, žádaje mne, abych ji z poddanosti, kterou VMtem zavázána jest, vyjednal a v poddanost kolleje naší uvedl. Ačkoliv pak o tu věc od hejtmana našeho Libišického**) VMtem psaní učiněno bylo, ale žádost téhož poddaného našeho až posavad že vykonána není, když nepřestává toho týž poddaný náš pokorně vyhledávati, abych jemu k takovému dobrému skutku dopomohl, i nemoha žádosti jeho slušné oslyšeti tak činím a VMti za to přátelsky žádám, že jmenovanou Kateřinu témuž poddanému za manželku a kolleji naši v poddanost i z spravedlností její (pokudž by jakou měla) listem zhostním propustiti poručiti ráčíte. Já se toho zase VMtem v podobné příčině i jinak odměniti neopominu. Odpovědi etc. Dat. v kolleji 24 Septembr. 1629. — K. Mikuláš Kompost.

Uro. a sta. ry. panu Adamovi Václavovi Borňovi ze Lhoty a na Míkovicích, hejtmanu kraje Slánského a pánu a příteli mně v Pánu Bohu zvláště milému k dodání.

*) Chržín, farní ves u Velvar. — **) Liběšice, panství v kraji Litoměřickém

7.

1629 d. 26 září. — P. Mikuláš nařizuje rychtáři v Michli, aby mu zprávu dal, zdali Dorota, dcera neb. Linharta z Michle, má slib manželský s Tomášem Křížem, poddaným kláštera sv. Anny na St. m. pražském.

Rychtáři Michelský!*) Oznamujiť, že mně opět JMt panna převora kláštera svaté Anny**) psáti ráčí z strany toho slibu k stavu s. manželskýmu, kderý by mněla učiniti Dorota, pozůstalá dcera po nebo. Linhartovi ze vsi vaší, s Tomášem Křížem, poddaným též panny a konventu. I poněvadž z pohrůžkou o tu věc mně psáti ano i v témž psaní svém dokládati ráčí, že by to týž poddanej její dostatečně prokázati mohl, že s touž Dorotou slib manželskej dokonalej má, tobě tehdy o tom i ouřadu

vašemu přísně poroučíme, abyste se na tu věc, jak jest se ten slib stal a stal[l]i je se jaký skutečně, doptali a mně o ty věci co nejdříve aby se správa dala, tak abych já mohl touž pannu převoru na konec místnou odpovědí spraviti. Protož jinak nečiň. Dat. v kolleji v středu po s. Matouši léta 1629.

*) Ves Michli daroval r. 1438 Jan Rejček z Ledče založenému od něho »Collegium Rečkianum« při universitě pražské; od té doby ves ta nepřetržitě náleží universitě. — **) Panenský klášter sv. Anny řádu sv. Dominika na Starém městě pražském dne 21 května 1782 zrušený (nyní jest v něm tiskárna Haasova) držel vsi Libušín, Lidice a Rynholec.

8.

1629 d 30 září. — Průvodní list Martina Sedláčka rychtáře z Dobřičkova, kterého prokurátor vyslal, aby dva sběhlé poddané na grunty kolleje zpět přivedl.

Já kněz Mikuláš známo činím tímto listem všem vůbec, že sem vypravil Martina Sedláčka rychtáře Dobříšskýho, poddaného kolleje naší, aby on Pavla a Dorotu jakožto poddané naše ze vsi Dobříška,*) syna a dceru Václava Kubáta, tu kdež zůstávají, vyzdvihl a na grunty naše uvedl. Protož VMt a Vás za to žádám, že proti tomu býti neráčíte a nebudete, nýbrž jemu k tomu nápomocni býti ráčíte a budete, tak aby vedle P[ráva] a Z[řízení] Z[emského] Q 1 on téhož Pavla a Dornu, poddané naše, beze všeho hyndrování vyzdvihnouti mohl. Pro důvěření toho etc. sekrýt. Jehož jest dat. v kolleji 30 Sept. léta 1629.

*) Rozumí se nepochybně Dobřičkov, ves na panství Jemništském, o níž v dalších listech jsou zmínky.

9.

1629 d. 3 října. — Prokurator P. Mikuláš žádá rychtáře Nového m. praž., aby Pavla ml. Skřivánka, u Odrané brány bydlícího, přiměl k zaplacení jablek, které koupil od Václava Jirotky z Dolan.

Rychtáři městskýmu na Nový město.

Slovut. pane! Zdraví etc. Oznamuji panu rychtáři, že mně toho správu dal Václav Jirotka z Dolan, poddaný kolleje naší, kterak že by on času nedávno pominulého Pavlovi mladýmu Skřivánkovi, u Vodraný brány bydlí[cí]mu, jabka v štěpnici téhož poddaného našeho za jistou summu peněz prodal, na kteroužto jest tytýž poddaný nětco peněz přijal; ostatek maje týž Pavel témuž poddanému vedle námluvy mezi nima učiněné odvést toho jest neučinil. Nýbrž jmenovaný Pavel nočního času, když týž poddaný náš doma nebyl, jest jabka z štěpnice fortelem odvésti dal. Což když se to stalo, týž poddaný náš jest téhož Pavla napomínal, aby jeho dobrovolně spokojil; ale až posavad, toho jest neučinil. O čemž všem týž poddaný vám lépeji správu dáti může, žádaje mně, abych jemu k tomu dopomohl.

I poněvadž věc spravedliva jest, Vás za to přátelsky žádám, že téhož Pavla před úřad váš obešlíc zstrany vyslyšíte a k spravedlnosti téhož poddaného dopomůžete. Já se Vám neopominu atd. S tím. Dat. v kolleji 3 Octob. 1629. — K. Mikuláš.

10.

1629 d. 8 října. — P. Mikuláš žádá Adama Václava Boryni ze Lhoty znovu, aby poddanou svou Kateřinu za manželku Jiříkovi Melcrovi z lásky zdarma propustil.

P. Boriňovi druhý psaní o propuštění Kateřiny z poddanosti.

Modlitbu. Zdraví. Dnův pominulých učinil sem VMtem přátelské psaní o propuštění z poddanosti Kateřiny dcery Matěje Žáka, mlynáře pode vsí Hržínem,*) poddané VMtí, kterouž jest Jiřík Melcer, poddaný kolleje naší ze vsi Rašovic, sobě k stavu s. manželství oblíbil. Na kteréžto psaní ačkoliv od VMtí odpovědi jsem nedostal, ale porozumívám tomu, že byste proti tomu býti neráčili, toliko aby týž poddaný náš JMti paní manželce VMtí štuku kmentu pěkného objednal neb koupil.

I poněvadž týž poddaný člověk potřebný jest, mně jest za to ještě žádal, abych se k VMti za něho přimluvil, abyšte jemu tu milost prokázati, túž poddanou VMti z lásky jemu za manželku a p. kolleji naši v poddanost i [s] spravedlností její (pokudž by však jakou měla) propustiti ráčili. Což tak činím a VMt za to přátelsky žádám, že se na chudobu téhož poddaného našeho ohlídnouti a touž poddanou VMti bez nějaké náhrady zlistem [sic] zhostním propustiti ráčíte. Nepominu se toho atd. Dat. v kolleji 8 Octobris 1629. — K. Mikuláš.

*) Dne 24 září psal »Chržínem«.

11.

P. Mikuláš nařizuje úředníku v Hor. Počernicích, aby přiložený list ze d. 18 října regentovi na Chlumec odeslal; podobně úředníku na Tuchoměřicích do Mostu.

Oufedníku do Počernic.

Pane Matěji. Byšte zdrávi byli, přál bych vám. Teď posílám psaní svědčící panu regentu na Chlumec. Nařiďte to, ať se po jistý osobě ihned tam vypraví a mně zase odpověď přinese. Sami pak, jak nejprvé ke mně přiďte; mám s vámi o některé pilné věci rozmluvit. S tím P. B. Dat. v kolleji den s. Havla 1629. — K. Mikuláš.

Ouředníku na Tuchoměřice psáno, aby do Mostu list vypravil. Ut supra.

12.

1629 d. 17 října. — P. Mikuláš upomíná radu Nového m. praž., aby kolleji císaře Karla IV zaplatili zadržané úroky ze 1.700 kop gr. m. Podobně

upomíná o úroky Písecké ze 2.000 kop m., Kouřimské z 500 kop m., Vodňanské z 800 kop m. a Pardubské.

Pánům Novoměstskejm.

Modlitbu. Slovutné a vzáctné poctivosti páni a přátelé mně v Pánu Bohu zvláště milí. Zdraví etc. Nepochybuji, že VMti o tom dobrou vědomost míti ráčíte, jaká jistá summa peněz totiž 1.700 fß pod ourok kolleji císaře Karla 4. náležející za VMti zůstává. I poněvadž taková kollej nám od JMCé, krále a pána nás všech nejmilostivějšího, se vším k ní příslušenstvím odevzdána jest a my na to professory a doktory vychovávati a jim každoročně velikou summu platiti povinni jsme, i vidouce pak od VMtí též kolleji Karlově ouroky z summy svrchupsané již od několika let zadržané*) schválně toto psaní činím a za to přátelsky žádám, že takové zadržané ouroky co nejdřív též kolleji bez dalšího zaneprázdnění odvésti poručiti ráčíte, tak abych i já mohl též pány professory a doktory, kderýmž se při tomto terminu s. Havelským přes 1.000 fß dáti dostane, spokojiti mohl. Nepominu se toho VMtem mně možnejm rád odměniti a odsloužiti.

Odpovědi účinlivé očekávaje VMtem se na všem dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 17 Octobris 1629. VMtí v K. P. služebník K. Mikuláš.

Psáno ut supra Píseckejm o ourok ze 2.000 fß m., Kouřimskejm o ourok z 500 fß m., Vodňanskejm o ourok z 800 fß m., Pardubskejm o ouroky též psáno, však se nekladlo z jaké summy. *N. B.* Vodňanskýmu gubernatoru (a městu)**) psáno (zasse znovu společně)**) 13 Feb. 1630 samýmu.

*) Následující: »Jsouce též kollej naše od věřitelův svejch k zaplacení, co tak komu povinnovata jest, tuze napomínána« jest přeškrtnuto. — **) Slova v ( ) jsou přeškrtnuta.

13.

1629 d. 18 října. — P. Mikuláš žádá regenta panství Chlumeckého, aby jménem pana Jana Oktaviána ze Vchynic a Tetova zaplatil kolleji 1.000 kop gr. míš. terminu sv. Havelského.

Panu regentu pana Oktaviána ze Vchynic.

Modlitbu. Zdraví. Jakož o tom pán dobrou vědomost má, kderak již od několika let z panství Chlumeckého JMti pánu panu Janovi Oktaviánovi ze Vchynic a z Tetova náležejícímu [sic] každoročně po 2.000 fß m. na dva rozdílné terminy totiž při s. Havle a s. Jiří po 1.000 fß m. kolleji naší vychází, jakož i pán z posledního počtu námi učiněného dobře vyrozuměl*) a JMt pán ze Vchynic ráčil jest se tak laskavě zakázati, že takový peníze budoucně při každém terminu bez všelijakého zaneprázdnění do kolleje odvozovati chtíti ráčí, i poněvadž již nyní termin s. Havla prošel a já od věřitelův našich k zaplacení tuze napomínán sem, pána za to přátelsky žádám, že takovou summu těch 1.000 fß míš. kolleji naši odvésti nepomine.**)

Já se nepominu pánu toho mně možnejm rád odměniti. Odpovědi. S tím. Dat. v kolleji u sv. Klimenta 18 Octobr. léta 1629. — Pánu v K. P. služebník K. M. K.,***) kolleje pražský Soc. J. prokurátor.

*) Následovalo: »Což jsem za jiný neměl, nežli že pán takovou summu bez napomínaní kolleji naši odvede a zvláště« jest však přeškrtnuto. — **) Následovalo, ale jest přeškrtnuto: »Tak aby nebylo o to dalšího zaneprázdnění potřebí a podle pokuty, kdyby se taková summa nedala, nastupování.« — ***) V Kristu Pánu služebník Kněz Mikuláš Kombost.

14.

1629 d. 18 října. — P. Mikuláš žádá měšťany v Mostě, aby kolleji zaplatili úroky ze 13.000 kop gr. míš. od čtyř let již zadržané.

Pánům Mostskejm.

Modlitbu etc. Slovutné poctivosti páni a přátelé mně v Pánu Bohu zvláště milí. Zdraví i jiného etc. Nepochybuji, že páni o tom dobrou vědomost mají, jaká jistá summa peněz totiž 13.000 fß m. od kolleje naši pánům pod ourok zapůjčena jest, kterýžto ourok páni každoročně vedle smlouvy do též kolleje naši odvážeti se zavázali.

Ale poněvadž již po nejednom jak psaním tak oustním přátelským napomínání kolleji naši již ode čtyr. let zadržané ouroky až posavad se neodvozují, jsouce též kolleje naše od věřitelův svých k zaplacení, co tak komu povinnovata jest, tuze napomenuta a nemaje odkud takových věřitelův spokojit nežli z toho, kdo tak též kolleji čím povinnen jest, pánům ještě toto psaní schválně činím a za to přátelsky žádám, že takový zadržané ouroky ihned do kolleje naši odvésti nepominou. Nestalo-li by se, toho pánům se ohražuji, že vedle práva a na škodu jich ihned toho na nich vyhledávati táž kolleje oumyslu jest. Mám ku pánům tu naději, že k tomu přijíti nedají, nýbrž to, čím tak kolleji povinni jsou, že odvésti nepominou.

Odpovědi, kterou bych se spraviti mohl, očekávati budu. S tím. Dat. v kolleji 18 Octobris 1629. Pánům v K. P. služebník K. Mik. K.

15.

1629 d. 20 října. — P. Mikuláš žádá hr. Zdeňka Lva Lib. z Kolovrat, aby jako dědic Adama Gotfrída hr. Berky z Dubé ze summy jim od tohoto odkázané aspoň 1.000 kop gr. míš. splatil.

P. hraběti z Kolovrat.

Modlitbu. Zdraví. Nepochybuji, že VHMti v dobré paměti zůstává, jakou jistou summu peněz n. dobré paměti urozený pán Lev Bury[á]n hrabě Berka*) kolleji naši kšaftem odkázal, na kteroužto summu od VHMti jakožto nápadníka též kolleji již někco odvedeno jest. I potřebujíc nyní kolleje naše jak na spokojení věřitelův tak také na zaplacení pšenic i vín koupených do 6.000 fß m. VHMt za to modlitebně žádám, že túž kollej

naši nyní v této tak pilné a důležité potřebě, pokudž by vší summou bejti nemohlo, aspoň 1.000 fß m. fedrovati ráčíte.

Nebo jistě tak nám to nyní vděčně příjde, jakobyšte tu summu kolleji darem dáti ráčili. Jsem k VHMti té naděje, že žádost kolleje oslyšeti neráčíte. Což nepominem se toho VHMti zase nám možnejm odměniti a odsloužiti. Odpovědi. Dat. v kolleji 29 Octob. 1629. — K. Mikuláš.

V. U. P. P. Zdeň. Lvovi**) svaté ř. říše hraběti z Kolov. na Bergštejně, Kůnojedech a Svojkově, JMCé kom. a JMti arci. Leopolda raddě a komorníku a nařízenému nej.

*) Správně Adam Gotfríd hr. Berka, jak opraveno v listu ze dne 17 listopadu t. r. — **) Zdeněk Lev Libštejnský z Kolovrat, pán na Sloupě (Pirkštejně), Konojedech a Svojkově.

16.

1629 d. 20 října. — P. Mikuláš žádá hejtmana na Radimi, aby Jana Batličku Doubeckého z Počernic na grunty kolleje opět propustil.

P. hejtmanu na Radimi.

Modlitbu svou vzkazuji, urozený pane a příteli mně v Pánu Bohu zvláště milý! Zdraví. Onamuji panu hejtmanu, že držíce já soud ve vsi Počernicích*) před tříma lety, žádal jest mne snažně Jan Batlička Doubecký, poddaný náš, abych jemu v tom dovolení dal tak, aby se mezi lidmi, kde by se jemu za dobrý zdálo a vidělo, řemeslem svým živiti mohl. Což já na žádost jeho sem tak učinil a jemu v tom povolil. I nyní pak jsouce týž poddaný náš toho oumyslu zase na grunty naše se dáti, žádám pana hejtmane (sic), že jeho z manželkou, dítkami a věcmi jeho všemi beze vší překážky a hyndrování propustiti poručí. Nepominu se toho panu hejtmanu v podobné příčině i jinak rád odměniti. S tím. Dat. v kolleji 20 Octo. 1629.

Urozenému pánu N., hejtmanu na Radimi, P. a P.**)

Já kněz Mikuláš Kombost etc. známo činím etc., že ukazatel listu tohoto, Jan Batlička Doubecký, poddaný kolleje naše, z vězení jeho na grunty kolleje naše se vypravuje; žádám, že jeho ničímž hyndrovati a obtěžovati neráčíte a nebudete. Pro mé se toho VMtem a Vám zase odměnění a odsloužení. Na potvrzení toho sekryt. Jehož Dat. v kolleji 20 Octob. 1629.

*) Předcházející »naši« a následující »kolleje císaře Karla čtvrtého náležející« jest přeškrtnuto. — **) Hejtmanem na Radimi byl Jan Vilém Růžovský z Růžova.

17.

1629 d. 23 října. — P. Mikuláš žádá rychtáře ve Vysokém Újezdě, aby úředníku jeho v Drahelčicích proti Marjaně Mrštické a Dorotě dceři její, které jej nevinně zhaněly, ku právu dopomohl.

Rychtáři na Vysokým Oujezdě.

Opatrný pane rychtáři. Byšte zdrávi byli, přál bych vám. Oznamuji vám, že jest mně toho správu dal Jan Ryvulič, ouředník náš Drahelčickej,

kderak že by jeho Maryana Mrštická, někdy krčmářka Hořelická, spolu s Dorotou dcerou její na poctivosti nemálo nežli velice nevinně zhaněly a nařkly. I jsa toho oumyslu týž Jan Ryvulič to z sebe pořádně zvésti, ano i k těm osobám o to hleděti, žádal jest mne za to, abych jej v té příčině zastal. Což znaje žádost jeho slušnou býti tak činím a Vás za to žádám, že témuž ouředníku našemu na týž osoby svrchu psané, poněvadž na gruntech pána vašeho ve dvoře Lužci zůstávají a vám to k správě náleží, práva příti ano i napomocni budete tak, aby k těm osobám, poněvadž usedlý nejsou, přikročiti a svou nevinnu sebe svésti mohl, ačkoliv byl sem toho oumyslu vrchnosti vaši v tom pohledávati. Ale mám za to, že vy sami tu věc opatřiti motci budete. Nepominu etc. Odpovědi. S tím. Dat. v outerej po s. Voršile. — K. Mikuláš.

18.

1629 d. 30 října. — P. Mikuláš napomíná sousedy ve vsi Mečíři, aby kolleji povinných 20 kop pod ztrátou úlev dříve jim udělených odvedli a nejdéle do adventu nejprv příštího od faráře svého vysvědčení přinesli, že všickni u sv. zpovědi byli a k stolu páně přistoupili.

Sousedům ze vsi Mečíře.

Robotní věrní milí. Jakou jste žádost kolleji naši z strany peněz, který každého půl líta nám odvozovati povinni jste, učinili, jsem vyrozuměl. I jest mi to do vás z podivením, že vy neohlédajíce se na to dobrodiní a milost, kderáž jest se vám času jminulého pro neposlušnost, způrnost a některé vejstupky vaše, pro kderé nercili vězením ale i na hrdle mnozí trestání jste byli zasloužili, nyní pak zase znova poslušenství zachovati a to, čím tak spravedlivě povinni jste a čím jste se skrze vyslané vaše, když vám ta milost učiněna jest byla, beze všech odporův k vykonávání zavázali, zouplna odvésti pomíjíte.

Za kderoužto příčinou vám ještě toto poslední psaní činím a vám oznamuji, pokudž byšte ostatních 20 fß do týhodne příštího kolleji naši neodvedli, že budu míti příčinu, aby ta milost, která se vám předešle prokázala, zase vyzdvižena byla a to, co jste předešle zasloužili, nyní toho odbejvali. V čem žádnému vinu nežli sami sobě byšte dáti museli.

Nebo maje já pánům doktorům kolleje do několika set dáti, z nichž toliko jednomu 600 fß m. nyní se dáti přijde, nemohu než tu, kde kdo čím nám povinen jest, vyhledávati. Čehož sem vás tajiti nechtěl.

Tytýž mám toho správu, že byšte ještě k jednospasitedlné víře katolické vedle milostivého JMCé poručení nepřistoupili. K tomu vám ještě lhůtu a to nejposlednější do adventu nejprv příštího dávám, abyšte všickni z manželkami a dítkami vašimi v tom čase k témuž náboženství katolickému přistoupili a mně sem do kolleje vysvědčení od pana faráře vašeho, že jste jak u svaté spovědi tak u stolu páně byli, přinesli. Dat. v kolleji 30 Octobris 1629.*) — K. Mikuláš.

*) Pod totéž datum spadá: »Odpověď poddanejm ve vězení v Slaným zůstávajícím«; nadpis tento jest však přeškrtán a znění odpovědi nenásleduje.

19.

1629 d. 1 listopadu. — P. Mikuláš upomíná znovu regenta na Chlumci, aby dluh, kterým panství kolleji povinno jest, neprodleně zaplatil.

Odpověď p. regentu Chlumeckýmu.

Modlitbu. Zdraví. Téhož. Jaké mně pán psaní učinil, z přečtení jeho sem porozuměl. I jistě mně to z podivením přichází, že pán*) mimo předešlé své zakázání na tak dlouhé lokty kolleji place bejti chce. Čehož sem se v pravdě do pána nenadál. Nebo kdyby kolleje takové summy tak pilně nyní nepotřebovala, nechtěl bych proti tomu bejti, abych se pánem za některý čas ztrpení neměl míti. Ale to mohu pánu oznámiti, že**) sem se již na ty peníze tak ubezpečil, jakobych je v truhle ležeti měl. Na kderéž i již předešle do dvou neděl od žida Barsseva pro spokojení, kderým kolleje dlužna jest, zdlužiti sem se musel. Nebo samým pánům doktorům kolleje při s. Havle minulým do několika set kop dáti se přišlo, z kderých toliko jednomu 600 fß mimo jiné velké sumy vychází.

Protož pánu ještě toto přátelské psaní činím a za to žádám, že zanechajíc takových svejch vejmluv mně, čím tak kolleji povinnen jest, co nejdřív odvede. Nestalo-li by se toho, pánu se tímto psaním ostenžuji, že z potřeby, ačkoliv nerad, poněvadž sice vždycky žádostiv sem JMti pánu raději sloužiti nežli v nejmenší věci JMti pánu příčiny k nedorozumění dáti, musel bych toho na JMti pánu právně vyhledávati a vedle zápisu desk zemský (sic) kráčeti. Ale sem k pánu té naděje, že pro ujití škod a zaneprázdnění k tomu přijíti nedopustí. Čehož sem nechtěl pánu odpovědi tejna učiniti. Načež zase pro správu odpověď očekávati budu. S tím. Dat. v kolleji 1 Novembris 1629. — K. Mikuláš.

*) Slova, která nyní původně následovala: »proti kolleji naši v tyto nám potřebnosti takových ouzkoků vyhledává« jsou přeškrtnuta. — **) K tomu po straně připsáno, ale opět přeškrtnuto: »poněvadž sice kolleje vždycky žádostiva jest JMti pánu sloužiti«.

20.

1629 d. 2 listopadu. — P. Mikuláš žádá úředníka statku v Počernicích, aby předcházející psaní ihned na Chlumec poslal.

P. Matějovi do Počernic.

Dobrej den vám vinšuji. Žádám vás, že toto psaní, kderý vám příležitě posílám, ihned na Chlumec panu regentu JMti pana Oktaviána ze Vchynic a z Tetova vypravíte. S tím. Dat. v kolleji 2 Novemb. 1629. — K. Mikuláš.

21.

1629 d. 3 listopadu. — P. Mikuláš Kouřimským k žádosti jejich prodlužuje lhůtu k placení úroku do sv. Jiří nejprv příštího.

Odpověď pánům Kouřimskejm.

Modlitbu. Zdraví. Odpověď, kderou mně páni na psaní mé učinili, sem přijal a za jakou příčinou ouroky, kderými tak kolleji naši páni povinni jsou, nyní odvésti nemohou, vyrozuměl. I ačkoliv kolleje naše pro spokojení věřitelův ano i jinejch potřeb u veliké potřebnosti zůstává, jakž i páni z předešlého psaní mého dobře vyrozuměti mohli, však prohlídajíce na snažnou žádost a nyní nemožnost pánův tak činím a takových ouroků (ač z velikou obtížností kolleje naši) do s. Jiří nejprv příštího pánům sčekání učiniti chci za jiný nemaje, nežli že páni při tom čase to, čím tak kolleji povinni jsou, od sebe bez zaneprázdnění odvedou.*)

Čehož sem nechtěl zase pánům tím psaním odpovědi tajiti. S tím. Dat. 3 Novemb. 1629. — Za pány na modlitbách hotový K. Mikuláš.

*) Následovalo ještě, ale potom přeškrtnuto: »a takového čekání, kderé se pánům nyní ze škodou však kolleje naší činí, vážiti (šetřiti) budou«

22.

1629 d. 5 listopadu. — P. Mikuláš oznamuje Pardubským, že jen chybou písaře uvedeni byli co dlužníci kolleje Karlovy, ač dlužníky kostela Betlemského jsou, a že, zaplatí-li jednu polovici úroků do příštího adventu, odpustí jim druhou.

Odpověď pánům Pardubskejm.

Modlitbu. Zdraví. Odpověď, kderou mně páni na psaní mé dali, sem přijal a jí porozuměl. Že jest v předešlém mém psaní doloženo bylo, že by páni kolleji císaře Karla čtvrtého a ne kostelu Betlemskému ouroky zadržalými povinni byli, to se omylem písaře stalo. Ale jakkoliv jest, poněvadž jak táž kollej se vším k ní příslušenstvím tak i týž kostel Betlemský nám od JMCé dán jest, tehdy předce páni takovými ouroky zadržalými kolleji naši povinni býti zůstávají.

Kdež pak páni toho při mně vyhledávají, abych jim pro nemožnost a chudobu obce ouroky zadržalé prominul a pasíroval, pánům oznámiti mohu, že mně toho možné učiniti není pro příčinu tu, kderouž sem v témž předešlém psaní pánům oznamoval. Nicméně, aby vždy páni to dobrodiní a přátelství od kolleje naší poznati mohli, v to se táž kollej naše uvoluje, pokudžby páni do příštího adventu polovici takových zadržalých platův a ourokův odvésti chtěli, že ode druhé polovici (sic) upustiti chce však tím spůsobem, jestli by se toho v tom čase nestalo, tehdy že táž kollej zcela a zouplna takových všech zadržalých ourokův na páních vyhledávati oumyslu jest. Za jiné nemám, nežli že páni věděti budou, jak sobě takového dobrodiní vážiti. Načež zase ode pánův odpovědi pro správu očekávati budu. S tím. Dat. v kolleji 5 Novemb. 1629. — K. Mikuláš.

23.

1629 d. 5 listopadu. — P. Mikuláš opětně upomíná Novoměstské, aby zaplatili zadržané úroky kolleji Karla IV.

Pánům Novoměstským.

Modlitbu. Zdraví. Dnův pominulých učinil sem VMtem přátelské psaní o zadržalé ouroky, kderými tak kolleji císaře Karla čtvrtého povinni býti ráčíte, žádaje, abyšte je mně odvésti poručiti ráčili. Po kderémžto psaní mém nercili takoví ourokové odvedeni nejsou, ale ani žádné odpovědi, kderou bych se spraviti mohl, až posavad sem od VMtí nedostal. Za kderoužto příčinou zase toto přátelské psaní VMtem činím a za to žádám, že takové zadržalé ouroky kolleji naši co nejdříve odvésti poručiti ráčíte, tak abych mohl věřitele naše, komu čím povinni jsme, spokojiti; což nestalo-li by se, VMtem se tímto psaním ohražuje, že by musela kolleje naše toho na VMtech právně vyhledávati. Ale sem k VMtem té naděje, že k tomu přijíti dopustiti neráčíte.

Odpovědi očekávaje VMtem se na všem dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 5 Novembris 1629. — Pánům k modlitbám a službám hotový K. Mikuláš Kombost.

24.

1629 d. 12 listopadu. — Petr Boubinský z Újezda S. J. žádá ujce své, aby úroky zadržané i jistinu 1.000 kop gr. m., která jemu po matce jeho Zuzaně Boubinské z Chejnova připadla, odvedli strýci jeho Petru Boubinskému z Újezda.

Z strany našeho Boubinskýho. List k jeho ujcům.

Modlitbu. Zdraví. Nepochybuji, nežli že páni o tom dobrou vědomost mají, jaká jistota právem listu hlavního s polouletní vejpovědí od urozené paní Kateřiny Šoffmanové, rozené Chřepické z Modliškovic na Němčicích a Tvrzicích, na místě všech tří pánův bratří někdy uro. paní Zuzanně Boubinské z Chejnova, paní máteři mé nejmilejší, na summu 1.000 fß m. s ourokem svědčící učiněna jest, jakž táž jistota, jíž jest datum v pátek den s. Havla léta 1620, to v sobě šíř obsahuje a zavírá.

I poněvadž táž jistota a summa v ní obsažená na mně, jakožto vlastního syna a dědice po též paní Zuzanně Boubinský, jest přišla a připadla, nemoha já sám nyní toho na páních, čím mně tak již povinni jsou, zvyupomínati, oznamuji pánům, že z jistou vůlí a vědomím vrchnosti své duchovní dožádal sem se urozeného a statečného rytíře pana Petra staršího Boubinskýho z Oujezda, pana strejce mého, aby on na místě mým se pány předně o ouroky zadržalé oučet učinil a co by se jich tak koliv vyhledalo a našlo, aby je ode pánův proti kvitanci od něho dané sobě vyzdvihl; ano i, pokudžby se pánům vidělo dále tu summu za sebou zanechat, mně touž jistotu zase s polouletní vejpovědí vedle obyčeje obnoviti a skrze

téhož pana strejce mého mně*) odvésti; jsem ku pánům té naděje, že páni v té příčině odporni nebudou, nežli to, čehož ode pánův přátelsky žádám, že to témuž svrchu psanému panu strejci mému odvedou.

Já na jiným nejsem, nežli se pány v dobrým přátelským způsobu zůstávati. Načež ode pánův odpovědi očekávati budu. S tím milost boží s námi všemi bejti rač. Dat. v kolleji Soc. Jesu u sv. Klimenta v St. m. praž. v pondělí po sv. Martinu léta 1629. — Pánům v K. Pánu služe. Petr Boubinský, Soc. Jesu religiosus.

*) Následovalo, ale jest přeškrtnuto: »jak též zadržalé ouroky tak i túž jistotu, na kderéž bych přestati mohl«.

25.

1629 d. 15 listopadu. — P. Mikuláš znovu upomíná Pardubské, aby kolleji zaplatili úroky, jež kostelu Betlemskému dluhují.

Pánům Pardubskey[m] zase odpověď.

Modlitbu. Zdraví. Jakou mně odpověď zase páni na psaní mé dávají, tomu sem porozuměl.*) Kdež páni předně toho při mně vyhledávají, abych pánům v známost uvedl, od kderého času a léta by takový plat ode pánův zadržán byl; což mně jistě s podivením přichází. Nebo za jiný nemám, nežli že páni o tom dobrou vědomost míti budou, když jsou předešlým držitelům téhož kostela Betlemského takový plat naposledy odvedli, ano i že páni na to kvitanci pořádnou míti budou, od kderéhožto času kolleje naše k těm zadržalým platům právo a spravedlnost má a jich užíti žádá.

Přitom oznamuji pánům, že za jiný sem neměl, nežli že páni vedle toho přátelského zakázání, kderé kolleje naše pánům učinila, ten poloviční plat při adventu příštím odvedou. Ale porozumívám tomu, že dalšího terminu páni vyhledávají, čehož sem se do pánův nenadál. Nebo již předešle z velikou škodou kolleje naše, nerci-li od toho polovičního platu upustiti, ale i do téhož adventu sčekání učiniti se uvolila. Protož pánům ještě toto psaní činím a za to přátelsky žádám, že při témž svrchu jmenovaným čase takový zadržalý poloviční plat (pokudžby chtěli toho již učiněného zakázání užíti) kolleji naši odvedou. Čehož sem nechtěl pánům zase pro správu tajiti. S tím. Dat. v kolleji 15 Novemb. léta 1629. — K. Mikuláš.

*) Původně následovalo, ale jest přeškrtnuto: »I za jiný jsem neměl, nežli že páni vedle toho dobrodiní, kderé jim kolleje naše prokazuje, že od nich pánův polovici toho platu, kderým již kolleji naši povinni jsou, když však druhou polovici v advent příští kolleji odvedou, vzíti chce, týž plat v tom čase jmenovaným jistě odvedou. Ale porozumívám tomu, že dáleji sobě v tom od... Vedle toho přátelského zakázání, kderé kolleje naše pánům« —.

26.

1629 d. 17 listopadu. — P. Mikuláš znovu žádá hr. Zdeňka Lva Libštejnského z Kolovrat, aby na srážku odkazu hr. Adama Gotfrída Berky kolleji aspoň 1.000 kop gr. m. splatil.

P. hraběti z Kolovrat.

Modlitbu. Zdraví. Tak jakož sem VHMti dnův pominulých psaní učinil o odvedení kolleji naši nětco summy, kderou nám dobré paměti urozený p. p. Adam Gottffríd (který jest v předešlém psaní mém omylem Lvem Burjanem položen) hrabě Berka odkázal, na kderéžto psaní a žádost kolleji naši až posavad od VHMti nic odvedeno není, VHMt zase tímto psaním žádost kolleje naši obnovujíc ještě žádám, že VHMt kollej v této její tak pilné a důležité potřebě opustiti neráčí, nýbrž aspoň tím 1.000 fß m. nyní že fedrovati ráčíte. Čehož se nepominem toho VHMti zase nám možným rádi odsloužiti.

Na kderéžto psaní mé od VHMti odpověď účinlivou a psanou, kderou bych túž kollej a vrchní mé spraviti mohl očekávati budu. S tím. Dat. v kolleji 17 Novemb. 1629. — VHMti k modlitbám a službám hotový K. Mikuláš.

27.

1629 d. 17 listopadu. — P. Mikuláš po třetí upomíná měšťany Nového m. pražského, aby zaplatili úroky, jež kolleji cís. Karla IV až posud dluhují.

Pánům Novoměstskejm.

Modlitbu. Zdraví. Již sem VMtem dvoje přátelské psaní o zadržalé ouroky, kderými tak kolleji císaře Karla čtvrtého povinni býti ráčíte, učinil. Vedle kderýchžto psaní až posavad takoví ourokové od VMtí odvedeni nejsou. Za kderoužto příčinou VMtem toto ještě psaní činím a žádám, poněvadž se tu věci duchovní a zádušní dotejče, že takový ouroky zadržalé kolleji naši odvésti ráčíte.

Načež odpovědi účinlivé a psané pro správu kolleje a vrchních mých od VMtí očekávati budu. S tím. Dat. v kolleji 17 Novemb. 1629. — K. Mikuláš.

28.

1629 d. 17 listopadu. — P. Mikuláš nařizuje úředníku v Hor. Počernicích, aby v pondělí s šafářem k němu přišel.

Do Počernic.

P. Mateji. Dobrej den vám vinšuji. Žádám vás, že dá-li Pán Bůh v pondělí příští s tím šaffářem sem ke mně přijdete. Budu hledět, abych ho místem zaopatřil a jej do někderého našeho dvora na skušenou vzal.

S tím Pán Bůh s vámi. Dat. v kolleji 17 Novemb. léta 1629. — K. Mikuláš.

29.

1629 d. 19 listopadu. — P. Blažej děkuje hejtmanu na Č. Kostelci, že z poddanosti propustil Diviše, šafáře z Vitic, a přimlouvá se, aby řezníku Klimentovi odňatý vůl neb 10 kop gr. za něj vráceno bylo.

P. hejtmanu Kosteleckýmu.*)

Modlitbu. Zdraví. Že jest pán na žádost mou kolleji naši Diviše, pozůstalého syna po nebo. Jindřichu, šafáře ze vsi Vitic, z poddanosti propustil, přátelsky pánu děkuji. Nepominu se toho zase pánu v podobné příčině i jinak rád odměniti.

Přitom oznamuji pánu, že mně toho správu dali poddaní kolleje naši ze vsi Krymlova, kderak že by Kliment, řezník jich obecní, dnův pominulých od Havla, souseda ze vsi Vežeret**) pod správu páně přináležejícího, v krčmě Krymlovský v přítomnosti jistých osob vola za 10 ſß bez ortu mimo jiné přímčnky koupil, kderého vola týž Havel jemu jest přihnal a odvedl i za něj summu strženou přijal. Po kderémžto již stalým kupu, že by sousedé z též vsi Vežeret přišli a takového vola u téhož řezníka, aby ho nebil, zapověděli pravíc, že by týž Havel měl pryč ujíti a toho vola na cestě že by matce své vzal. Jakož pak že by ode pána pro týž vůl dne sobotního posláno bylo a ten že by prej mocně z velikým hlukem od téhož řezníka vzat byl.

I poněvadž týž řezník nevěda, když téhož vola kupoval, aby co neslušného od téhož Havla v té příčině státi se mělo, nýbrž za volnej a svobodnej jest jej koupil, žádaje (sic) mně tíž poddaní naši, abych se ku pánu za téhož řezníka přimluvil, tak aby buď k témuž volu aneb k summě své zase přijíti mohl. Což znaje žádost jich slušnou býti tak činím a k pánu se za téhož řezníka přimlouvajíc žádám, že jemu k jeho spravedlivému nápomocen bude. Nepominu se toho pánu rád zase odměniti. S tím milost. Dat. v kolleji 19 Novem. 1629. — K. Blažej Obesla.

*) Hejtmanem v Kostelci nad Černými lesy, panství to Karla knížete z Lichtenštejna, byl Přech Svatkovský z Dobrohoště. — **) Vežerty, Výžerky, ves na panství Černokosteleckém; původně měl napsáno »Vežertky«, což opravil na »Vežeret«.

30.

1629 d. 22 listopadu. — P. Mikuláš žádá P. Zachariáše, aby děvečku Markétu Šebastiánovi Čabelickému ze Soutic vydal.

Zachariáši! Nejmilejší bratře! Nařiďte to, aby ta Markyta děvečka, poddaná pana Šebestiána Čabelického, kderá u ovčáka v Borovanech*) slouží, ihned vyslanejm jeho vydána byla a jí, co by tak týž ovčák za službu povinnen byl, ať odvede; tak abychom nějakého zaneprázdnění vedle zřízení zemského o tom neměli. S tím. Dat. 22 Novem. 1629. — K. Mikuláš.

*) Borovany, ves na panství Opařanech blíž Bechyně.

31.

1629 d. 23 listopadu. — P. Blažej oznamuje hejtmanu na Č. Kostelec, že propouští Matouše Fiolu na grunty knížete z Lichtenštejna.

Odpověď panu hejtmanu Kosteleckýmu k. z Licht.

Modlitbu. Zdraví. Vedle žádosti páně tak činím a Matouše Fiolu, poddaného kolleje naši, na grunty JMKn. i [s] spravedlností jeho (pokudž by jakou měl) z poddanosti propouštím. Jsem ku pánu té naděje, že zase ode pána odměny v podobné příčině dostanu. Čehož sem nechtěl pána odpovědí touto tajiti. S tím milost. Dat. v kolleji den s. Klimenta 1629. — K. Blažej Obeslav.

32.

1629 d. 23 listopadu. — P. Mikuláš oznamuje Pardubským, že kollej prodlužuje jim lhůtu k zaplacení polovice zadržalých úroků až do Vánoc.

Zase pánům Pardubskejm.

Modlitbu. Zdraví. Za jiný sem neměl, nežli že páni toho dobrodiní, kderé kolleje naše pánům prokazuje, sobě vážiti budou a k příštímu adventu polovici toho zadržalýho platu že odvedou. Ale poněvadž vždy páni dalšího terminu v tom vyhledávají, i na tom jest se táž kolleje naše snesla, že ještě dále to dobrodiní a přátelství pánům prokázati chce a polovici toho zadržalýho platu do nejprv příštích svátkův vánočních sčekání učiniti chce s tím však na konec prohlášením, pokudž by páni při tom čase takovýho polovičního platu neodvedli, že pro celý zadržalý platy na pánich toho jinším příkrejším (sic) spůsobem vyhledávati chce. Čehož sem nechtěl pánům na konec toho zase tajiti. S tím P. B. s námi. Dat. v kolleji 23 Novem. 1629. — K. Mikuláš Kombost.

33.

1629 d. 23 listopadu. — P. Mikuláš udílí hejtmanu Úštěckému různé rozkazy.

Hejtmanu Auštěckýmu.

Slovutný pane Jakube. Zase zdraví i jiného všeho dobrého přeji vám rád. Psaní vaše jest mně dodáno, ano i věci, kderéž jste poslali, všeckny vedle téhož psaní odvedeny jsou. Posílám vám příležitě spečetěný ty dva vejhosty. Na budoucí časy hleďte, abyšte žádného poddaného z dítkami nepropouštěli, tak aby tudy kolleje naše nedostatkem větším v poddanejch netrpěla. Vy pak konečně budoucí tejden sem s penězi a jinejmi pro kollej potřebnejmi věcmi se vypravte, ano nebo i na vás očekávati budu (sic). V kolleji 23 Nove. 1629. — K. Mikuláš.

34.

1629 d. 28 listopadu. — P. Blažej žádá pana Malovce, aby Šimona z Újezda propustil za manžela Lídě Šaškové v Michli.

P. Malovcovi o propuštění Šimona, syna Jana Janče.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMtem, že jest mně toho správu dal Šimon, syn Jana Janči ze vsi Oujezda, poddaný JMKn z Lichtenšteina

k panství Ouřeňovskýmu přináležející, kderak že jest sobě oblíbil k stavu s. manželství Lídu Šaškovu ze vsi Michle, poddanou kolleje naši, žádaje mně, abych jej z poddanosti JMKn. vyjednal a v poddanost kolleje naši uvedl. Kdež znaje žádost jeho slušnou býti tak činím a VMt za to přátelsky žádám, že jmenovaného Šimona z poddanosti i z spravedlností jeho (pokudž by jakou měl aneb míti mohl) propustiti a v tom dobrým skutku, poněvadž již i slib manželskej mezi sebou mají, odporni býti neráčíte. Nepominu se toho VMti v podobné příčině i jinak rád odměniti. Odpovědi. S tím. Dat. v kolleji 28 Novemb. 1629. — K. Blažej.

35.

1629 d. 30 listopadu. — P. Mikuláš přimlouvá se k měšťanům Starého m. praž. za Jana Ryvuliče, úředníka Drahelčického, a ohražuje se, že týž bez vědomí kolleje v trestání vzat byl.

O Jana Ryvoliusa, ouředníka Drahelického (sic).

Slov. Zdraví. Správu mně toho dal Jan Ryvolius, žeby dnešního dne při právě vašem s Jiříkem Ujkou, řezníkem a měšťanem St. m. p., nějaké narovnání míti měl, žádaje mně, abych se k vám za něj přimluvil tak, aby svou věc vedle spravedlnosti co nejdřív k místu a konci přivésti mohl. Což tak činím a vás za to přátelsky žádám,*) že jemu v té příčině vedle spravedlnosti nápomocni budete a, aby ta věc k skončení svému přišla, příčinu dáte.

Nicméně porozuměl sem od téhož ouředníka, že by na něj z strany té věci právo dáno bylo a on že jest v trestání na rathouze pro tu věc byl, což že by se s volí mou aneb někoho jiného z kolleje naše (sic) státi mělo; čehož tak není; nežli to toliko bylo oznámeno druhé straně, že ta věc před cechmistry,**) aby jednána a spravena byla; kdyby se pak tam to vykonati nemohlo, aby zase do kolleje v známost uvedeno bylo, že téhož ouředníka, k tomu míti chci, aby to, čím tak komu povinen jest, zadosti učinil. Ve kteréžto příčině pro správu nechtěl sem pominouti vám to v známost uvésti.

Jsem k vám té naděje, že jak mně tak sobě ze zaneprázdnění dalšího napomocni budete. Nepominu se vám toho odměniti. S tím. Dat. v kolleji den s. Ondřeje léta 1629. — K. Mikuláš.

*) Dříve následovalo, ale jest přeškrtnuto: »že tu věc tak fedrovati budete, aby týž ouředník náš dalšího zaneprázdnění neměl, nýbrž k skončení a porovnání svému spravedlivému, aby přijíti mohla a jemu aby se skrácení nestalo.« — **) Schází asi: »přivedena bude«.

36.

1629 d. 3 prosince. — P. Blažej žádá opětně hejtmana na Č. Kostelci, aby poddanému kolleje, Klimentu řezníku z Krymlova, k spravedlnosti jeho dopomohl.

P. hejtmanu Kosteleckému.

Modlitbu. Zdraví. Odpověď, kderou mně pán na psaní mé z strany Klimenta řezníka z Krymlova, poddaného kolleje naši, dal, sem vyrozuměl. A za jiný sem neměl, nežli že pán témuž poddanému k jeho spravedlivému dopomůže, ale porozumívám tomu, že netoliko pán jemu k spravedlnosti jeho dopomoci odporen jest, nýbrž ještě téhož poddaného našeho vedle správy sobě daný vinnýho býti že poznává. I aby pán, že tomu tak, jak spraven jest, není, lépeji porozuměti mohl, z těchto spisův, kderé pánu příležitě odsílám, poznati motci bude. A za to vždy jak předešle tak i nyní žádám, že témuž poddanému našemu k spravedlnosti jeho bez dalšího zaneprázdnění nápomocen bude.

Pokudžby pak buď tento poddanej anebo kderý jinej na gruntech našich proti pánu nětco ne slušného před sebe vzal, bude motci pán mně to v známost uvésti. Nepominu toho pánu k slušné nápravě přivésti. Aby pak nějaká moc od někoho na gruntech neb poddaných našich se dáti měla, mám za to, že pán ví, co takový věci sebou přinášejí. Ačkoliv již i nětco v té příčině před se vzato jest, toho nyní mlčením pomíjím, aby pán poznati mohl, že já na jiným nejsem, nežli se pánem raději v dobrým přátelským spůsobu nežli na nějakým nedorozumění zůstávati. S tím se pánu na všem d. Dat. v kolleji 3 Decemb. 1629. — K. Blažej.

37.

1629 d. 5 prosince. — P. Blažej žádá p. Jana Šťáhlavského, úředníka na Chrašťanech, aby poddanému Matěji Knížeti, mlynáři v Nenačovicích, dopomohl k dluhu jeho.

Panu Janovi Šťáhlavskýmu, ouředníku p. děkana hr. praž.

Slovutný. Zdraví etc. Oznamuji vám, že jest mně správu dal Matěj Kníže, mlynář z Nenačovic, poddaný kolleje naši, kderak že by jemu Lidmila Vyhnanská, poddaná JMti pana děkana hradu pražského ve vsi Dušnikách, pod správu vaši přináležející, dluhu spravedlivého $12\frac{1}{2}$ fß m. dlužna pozůstávala, ku kderému že od ní přijíti nemůže, žádaje mně v tom za dopomožení.

I poněvadž věc spravedliva jest, Vás za to přátelsky žádám, že témuž poddanému k témuž dluhu dopomůžete. Nepominu se Vám etc. Dat. v kolleji 5 Decembris 1629. — K. Blažej.

38.

1629 d. 10 prosince. — P. Blažej upomíná regenta na Chlumci opětně o summu, kterou Oktavián ze Vchynic kolleji dluhuje.

P. regentu panství Chlumeckýho.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, že sem za jiný neměl, nežli že mně pán vedle svého zakázání summu tu, kderou JMt pán pan Oktavián ze

Vchynic a z Tetova kolleji naši povinnen býti ráčí, odvede. Čehož se až posavad dočekati nemohu. Což mně velice to divno do pána přichází,*) nebo sem se na to ubezpečil, ano i na žádost páně ze škodou kolleje naši sem do téhož již minulého času sčekání učiniti se uvolil.**) Protož toto psaní nyní zase schválně pánu činím a pánu se v tom ohražuji, pokudž bych ihned spoko[je]n nebyl, že hned toho právně vyhledávati již oumyslu sem, poněvadž již po několikera napomenutí k summě zadržalé kolleje naše přijíti nemůže.

Ve kderéžto příčině slušně jak JMt pán tak i pán za zlé míti neráčí a nebude. Odpovědi co nejdřív ode pána očekávaje pánu se na všem dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 10 Decemb. 1629. — K. Blažej Obeslavius.

*) Následovalo, ale potom přeškrtáno: »v tom: že zůstavše pán již se mnou na tom, že takovou summu těchto již pominulých dnův mně v konečnosti odvésti chce«. — **) Následovalo, potom přeškrtnuto: »Za jiný se nedomnívaje, než-li že v konečnosti v jmenovaných dnech kolleje spokojena bude«.

39.

1629 d. 10 prosince. — P. Blažej oznamuje úředníku na Uhříněvsi, že propouští Lidmilu z Hor. Počernic k manželství Adamovi Šebkovi z Velkých Měcholup, a žádá, aby i on Jana Janče z poddanosti propustil k manželství Lidmile Šaškové z Michle.

Odpověd p. ouředníku Ouřiňovskému.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé mi pán činí, sem přijal a jemu porozuměl. Vedle žádosti páně tak činím a Lidmillu dceru po nebo. Janovi Starém, krčmáři ze vsi Hořejších Počernic, poddanou kolleje naši, Adamovi Šebkovi z Velkých Měcholup k stavu s. manželství a JMKn. v poddanost i z spravedlností její, pokudž by jakou měla, tímto listem propouštím a za jiný nemám, nežli že též v podobné příčině v propuštění Jana Janče, kderý též k stavu s. manželství z Lidmillou Šaškovou, poddanou kolleje naši ze vsi Michle, slib má, ode pána odměny dosáhnu, ano i z spravedlností jeho, kderou by tak měl anebo míti bude, že propuštěn bude. Nebo já na jiným nejsem, nežli co mně možného rád pro pána učiniti. Čehož sem nechtěl zase pána tejna učiniti. S tím. Dat. 10 Decemb. 1629. — K. Blažej.

40.

1629 d. 13 prosince. — P. Martin Stredonius slibuje paní Pruskovské, že žádost její provinciálovi, jakmile do Prahy přijede, přednese.

Odpověd p. Pruskovský.*)

Modlitbu. Zdraví téhož. Psaní, kderé mně činiti ráčíte, sem přijal a jemu porozuměl. I oznamuji VMtem, že tu věc, o kderou mně tak psáti ráčíte, sám zavříti a k místu a konci přivésti nemohu. Ale poněvadž se to

z vůlí a vědomím dvojctihodného P. provinciála našeho státi musí, kderýho v brzkým čase sem do Prahy očekáváme, nepominu s ním o té věci rozmluviti, na žádost VMti pamět míti a, jak zs tou věcí učiní, VMtem jistou odpovědí spraviti.

Ano i na túž paní Střelovou**) nezapomenu, nýbrž to vše rád vedle své možnosti fedrovati chci. Nebo na jiným já ani kolleje naše nejsme, nežli vše, co nám možného, pro VMt učiniti rádi a hotovi zůstáváme. Čehož sem nechtěl VMti pro správu odpovědí tajiti. S tím. Dat. v kolleji 13 Decemb. 1629. — K. Martin Stredo.

*) Paní Johance Pruskovské roz. Kaplířové? — **) Paní Sabinu roz. ze Vchynic, vdovu po Burkhardovi Střelovi z Rokyc?

41.

1629 d. 17 prosince. — P. Blažej žádá úředníka na Uhříněvsi, aby Šimonovi vejhost za 5 kop gr. vydal.

Zase témuž ouředníku Ouřiňoveskému.

Modlitbu. Zdraví. Za jiný sem neměl, nežli že vedle sousedského dovolení od p. Malovce ano i páně zakázání Šimon, syn Jana Janče, po již nejednom mém psaní z poddanosti i z spravedlností jeho propuštěn bude. Ačkoliv že i pán na tom jest jemu na propuštění z poddanosti vejhost dáti, ale dává mi toho týž Šimon správu, že by prej pán od něho 10 fß za vejhost míti chtěl.*) A poněvadž týž Šimon z té tak velké summy býti nemůže, žádal jest mně, abych se k pánu za něho přimluvil, tak aby pán těch 5 fß, kderéž již pánu ač z svou velikou škodou odvedl, za týž vejhost přijal. Což tak činím a pána za to žádám, že již dále v té příčině odporen nebude, nýbrž žádosti mé již ne jedné užíti dá a tím, co jemu tak odvedeno jest, spokojen bude. Nepominu se toho. Dat. v kolleji 17 Decemb. 1629. — K. Blažej.

*) Následovalo, ale jest přeškrtnuto: »Což mně to ku podivu přichází, poněvadž žádná vrchnost jedna od druhý poddaný za peníze kupovati obyčej nemá, nýbrž vedle sousedského spůsobu na odměnu toho užívají; jakož podobně se to ode mne stalo.«

42.

1629 d. 18 prosince. — P. Mikuláš potvrzuje, že měšťané z Č. Budějovic zaplatili kolleji 30 zl. úroku.

Já kněz Mikuláš Kombost etc. Známo činím, že sem přijal od slovutné poctivosti p. p. a p. raddních města Če. Budějovic ouroku polouletního s. Havelského 30 fl. z summy té, kderou tíž páni kolleji naši povinni jsou. Z kderéhožto přijatého ouroku zsvrchu psané pány i toho každého, kdožby kvitování potřeboval, touto kvitancí kvituji, prázdna a svobodna činím nyní i na časy budoucí. Pro důvěření. Sekrýt. Jehož Datum v kolleji 18 Decemb. 1629.

43.

1629 d. 28 prosince. — P. Mikuláš oznamuje rychtáři v Jelčanech, že 9 zl. kontribuce od něho obdržel, a nařizuje, aby ti, kdo ještě katolíky nejsou, nejdéle do Tří Králů jimi se stali.

Rychtáři Ječanskýmu (sic).*)

By zdráv byl, přál bych. Přijal sem těch devět zlatejch na kontribuci poslední, jak mi píšeš. Pokudž jsi předešle jaké kontribucí odvozoval, mám za to, že na to kvitanci míti budeš. Toho posudní z krčmy, hleď, aby co nejdřív odvedeno bylo. Jinou pak kontribucí, kderou byšte znova dávati měli, poněvadž sněm ještě tisknutej není, nebude tebe tajná. Z strany osob těch, kdeří až posavad katoličští nejsou, tobě tímto psaním dostatečně a na konec poroučím, že je k tomu napomeneš a přidržíš i na místě mém poručíš, aby konečně do Tří Králův příštích katoličští zůstali (sic), o čemž mně jistou správu, jest-li že se to stane, dáš. Nestane-li se pak toho, já již budu věděti, jak dále se v tom zachovati. S tím se dobře měj. Dat. v kolleji den Mláďátek léta 1629. — K. Mikuláš.

*) Jelčany dolní a horní, vsi na panství Chotouchově, blíž Kouřimě.

44.

1630 d. 2 ledna. — P. Blažej žádá Štěpána Beníka z Petrsdorfu, aby co poručník zaplatil kolleji úroky zadržané.

P. Beníkovi.*)

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, že jsem za jiný neměl, nežli že pán vedle již nejednoho přátelského oustního napomenutí ouroky zadržalé, které pán na místě sirotčím kolleji naši z jisté summy povinnen jest, odvede. Ale toho se žádným spůsobem po již tak dávním vyšlým čase dočekati nemohu. Kdež i nemoha sám se se pánem osobně shledati a oustně s ním o té věci rozmluviti, za tou příčinou pánu toto psaní schválně činím a za to ještě přátelsky žádám, že takové zadržalé ouroky mně co nejdříve odvede.

Pokudžby se toho nestalo, mušel bych již to tu, kdež by náleželo, vyhledávati. Však sem ještě ku pánu té naděje, že k tomu tak dalece přijíti nedá, nýbrž kollej naši tím, čím tak povinen jest, spokojí. Odpovědi očekávaje pánu se dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 2 Januari 1630. — K. Blažej.

*) Po straně připsáno: »N. B. Oustně jest s ním mluveno a to psaní není jemu dodáno.« Vše jednou čarou přeškrtnuto.

45.

1630 d. 3 ledna. — P. Martin oznamuje Štěpánu Beníkovi z Petrsdorfu, že, poněvadž ústní upomínání marným bylo, úroky zadržané právně vymáhati bude.

Panu Beníkovi.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, že sem za jiný neměl, nežli že pán vedle již nejednoho přátelského oustního napomenutí ouroky zadržalé, kderé na místě sirotčím po neboštíkovi panu bratru svém kolleji naši z jisté summy povinnen jest, odvede. Čehož se až posavad, an již čas k placení takových ourokův dávno prošel, dočekati nemohu.

Proč by pak pán takových ourokův nyní odvésti se spečoval, včerejšího dne od spolubratrův našich lépeji jsem porozuměti mohl. Kdež pán toho sobě v tom za příčinu bere, že by pro jisté závady, které se na témž od kolleje nebo. pánu bratru jeho prodaným statku*) nacházely, takovejch ourokův, dokudby též závady zvedeny nebyly, odvésti nemohl. Ačkoliv jest již pán předešle o té věci ctihodnému patru prokurátoru kolleje naši psaní učinil a jemu tu věc oznámil, jakou pak jest pán od téhož patera prokurátora na psaní páně oustní odpověď dostal, nepochybuji, že pánu v dobré paměti zůstává. Při kderéžto odpovědi já též toho zůstavuji.

I poněvadž tehdy ode pána žádným přátelským spůsobem k týmž již zadržaným ourokům kolleje naše přijíti nemůže, pánu se tímto psaním na konec ohražuji, že ihned po vyšlých právních feriích vedle smlouvy mezi kollejí naší a týmž nebožtíkem panem bratrem páně učiněné toho právně na škodu sirotčí táž kollej vyhledávati chce, v čemž jí jak pán tak ani žádný slušně za zlé míti motci nebude. Ješto byť i jaké závady na témž již od kolleje prodaném statku se nacházely, když pán z toho vedle práva náležitě obvinnen bude, nepomine pána kollej v té příčině (pokudž však povinna bude) zastoupiti. Aby pak kollej prvé, nežli by jí to právně nalezeno a uznáno bylo, v něčem pána zastupovati měla, an ani ještě nic na pánu právně se nevyhledává, majíce o tom své obrany toho se jí učiniti nevidí.

I jak předešle tak i nyní ještě za to přátelsky žádám, že pán takové ouroky zadržalé od sebe odvede, ano i k tomu příčinu dá, abychom raději mezi sebou v dobrém srozumění, nežli v nějakým nedorozumění zůstávali. Odpovědi. Dat. v kolleji 3 Januari 1630. — K. Martin rektor.

*) Jiří Benedikt Beník z Petrsdorfu koupil 1623 od kolleje S. J. u sv. Klimenta dvůr v Jenšteině, krčmu v Zárybech a statek Sluhy; po smrti jeho byl poručníkem dětí Štěpán Benedikt Beník z Petrsdorfu, bratr jeho.

46.

1630 d. 4 ledna. — P. Blažej přimlouvá se u porybného, aby Jana Kosa co vodáka ve službě podržel.

Panu porybnýmu.

Slov. P. Zdraví i atd. Oznamuji vám, že jest ke mně přišel Jan Kos, kderý při ouřadu vašem za služebníka aneb za vodáka zůstává, davše mně toho správu, kderak že by sobě od vás odpuštění daný měl a v tu jeho práci že byště jeho dále užívati se prohlásili. Kdež on mně za to snažně

žádal, abych se k vám za něho přimluvil, poněvadž již dosti drahnej čas v té práci zůstává a nic, co by scestnýho bylo, se nedopustil, abyšte jeho v té jeho práci a službě zanechali. Což tak činím a k vám se za něho přimlouvám, že jemu též žádosti jeho užíti dáte.

Nepominu se vám toho zase odměniti. S tím. Dat. v kolleji 4 Januari 1630. — K. Blažej.

47.

1630 d. 7 ledna. — P. Blažej žádá abatyši u sv. Jiří, aby poddanému kolleje, Jiříku Polívkovi z Doubku, dopomohla k spravedlnosti jeho.

P. kněžně s. Jiří.

Modlitbu. Osvícená kněžno.*) Panno, panno mě v Pánu Bohu příznivá.

Oznamuji VKnMti, že jest mně toho správu dal Jiřík Polívka ze vsi Doubka, poddanej kolleje naši, kderak že by jistou spravedlnost svou ve vsi Čeněticích na gruntu, kde někdy Jiřík Polívka, otec jeho, zůstával, míti měl a ta že by jemu před jinými každoročně po veruncích**) vycházeti měla, kderýchžto verunků žeby již i nětco položeno bylo, žádaje mně za to, abych jemu k tomu dopomohl. Kdež znaje žádost jeho slušnou býti tak činím a VKnMt za to žádám, že témuž poddanému našemu k spravedlnosti jeho, aby vydána byla, poručiti račíte. Nepominu se. Dat. 7 Januari 1630. — K. Blažej.

*) Abatyší kláštera sv. Jiří na hradě praž. v l. 1601—1630 byla Žofie Albínka z Helfenburka. — **) Verunk, vejrunk = kupní cena, plat v lhůtách; peníze področní neb verunkové. V tomto případě bylo již několik lhůt splaceno.

48.

1630 d. 9 ledna. — P. Mikuláš slibuje panu Boryňovi ze Lhoty, že mu Jíru Šimánkovic z Vrbice z poddanosti kolleje propustí.

P. Boriňovi odpověď o propuštění Jíry Šimánkovic z Vrbice.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé mně o propuštění z poddanosti Jíry Šimánkovic ze vsi Vrbice, poddaného kolleje naši, činiti račíte, sem přijal a jemu porozuměl. I poněvadž téhož poddaného neznám a zdali by v jakejch závadách byl nebo ne, o tom vědomosti nemám, chci se na to nejprvc doptati a, pokudžby nic takového, proč by propuštěn býti měl, se nacházeti nebude, nebudu proti tomu, poněvadž věc sousedská a náležitá jest, abych VMti žádosti užíti dáti neměl. Čehož sem nechtěl pro správu VMt odpovědí tajiti. S tím. Dat. v kolleji 9 Januari 1630. — K. Mikuláš.

49.

1630 d. 10 ledna. — P. Blažej žádá regenta p. Adama z Valdštejna, aby Alenu, v městě Sázavě zůstávající, propustil k matce její do Krymlova.

P. regentu P. Adama z Valdštejna, nej. p. purg. N. B. Toto psaní samému pánu psáno bylo.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dala Maryana Jana Dolejšího, poddaná kolleje naši ze vsi Krymlova, kterak že by po předešlém manželu svém Janovi Děletinským dceru svou vlastní jménem Alynu u strejce jejího, Matouše Děletinskýho v městě Sázavě, na gruntech JMti pána pana purkrabí nejvyššího pod správú páně měla a ta že by v poddanosti tam zůstávala. I poněvadž již táž matka její léty osoba sešlá a raději se též dceři své v opatrování nežli komu cizímu důvěřiti chtíc, žádala jest mně za to, abych túž dceru její vyjednal, ano i vyjednajíc ji při ní v opatrování zanechal, jakož pak i nyní při ní zůstává.

Kdež nemoha žádosti její oslyšeti tak činím a pána za to přátelsky žádám, poněvadž se tu vlastní matky a dcery dotejče, že jmenovanou Alynu z poddanosti na grunty kolleje naši i z spravedlností její (pokudž by však jakou měla) propustiti odporen nebude. Nepominu se toho pánu v podobné příčině i jinak odměniti. Odpovědi. S tím. Dat. v kolleji 10 Januari 1630. — K. Blažej.

50.

1630 d. 10 ledna. — P. Blažej táže se Jiřího Mitrovského z Nemyšle, proč Šimona Junga, krčmáře z Michle, do vězení dal.

P. Jiřímu Mitrovskýmu.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že toho jistou správu mám, kderak že by Šimon Jung, krčmář ze vsi Michle, kolleji naši přináležející, do vězení z poručení VMti na gruntech VMti v Záběhlicích dán byl. Za jakou příčinou, toho se v jistotě doptati nemohu.

I poněvadž týž krčmář jest nájemníkem též krčmy naše a i již sobě od kolleje nemálo zvěřeno má, VMt za to sousedsky a přátelsky žádám, že mně toho jistou správu učiniti ráčíte, co by toho za příčinu bylo, že jest do téhož vězení, an ani poddaný VMti není, dán, tak aby se věděla kolleje v tom jak dále zachovati. Odpovědi od VMti očekávaje atd. Dat. v kolleji 10 Januari léta 1630. — K. Blažej.

Urozenému a statečnému rytíři panu Jiřímu Mitrovskýmu z Nemyšle, na Záběhlicích a Manětíně atd., pánu a příteli atd.

51.

1630 d. 11 ledna — P. Blažej žádá převořiši kláštera sv. Anny na Starém m. praž., aby Dorotu z Radlic propustila v poddanství kolleje.

Panně převoře s. Anny o propuštění Doroty Šimona Junga, krčmáře Michelskýho.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně správu toho dala Dorota, dcera někdy Václava krčmáře ze vsi Radlic, již nyní manželka

Šimona Junga, krčmáře našeho ve vsi Michli, poddaná kláštera vašeho, kderak že by se nyní jiná vrchnost na ni potahovala, jakoby jí v poddanosti zůstávala, kdež že ona žádné jiné vrchnosti po Pánu Bohu nežli VMti nepoznává a v poddanosti zavázána není, žádajíce mne, poněvadž se tu na gruntech našich s manželem svým živí, abych ji od VMti z poddanosti vyjednal a v poddanost kolleje naši uvedl.

Což nemoha žádosti její oslyšeti, tak činím a vás za to přátelsky žádám, že jmenovanou Dorotu kolleji naši i z spravedlností její (pokudž by však jakou měla) listem zhostním propustiti račíte. Nepominu se toho VMti v podobné příčině skutečně i jinak rád odměniti. Odpovědi. S tím. Dat. 11 Januari 1630. — K. Blažej.

52.

1630 d 12 ledna. — P. Blažej žádá Jana Vitanovského z Vlčkovic, aby z poddanosti propustil Šimona Junga, krčmáře v Michli.

P. Vitanovskýmu o propuštění Šimona Junga, krčmáře z Michle.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dal Šimon Jung, syn Václava, koláře ze vsi Oujezda, poddaný VMti, kderak že jest toho oumyslu na gruntech kolleje naši se osaditi, jakož pak i nyní ve vsi naši Michli krčmářem zůstává, žádaje mne, abych jeho z poddanosti, kderou VMti zavázán, vyjednal a v poddanost kolleje naši uvedl. Což nemoha žádosti jeho oslyšeti. Vt forma.

Dat. v kolleji 12 Januari 1630. — K. Blažej.

53.

1630 d. 18 ledna. — P. Blažej žádá regenta pana Adama z Valdštejna, aby Jiříku Svatošovi ze vsi Doubku a pastorkovi jeho Petrovi Kotlíkovi dopomohl k spravedlnostem jejich.

P. regentu z Valdštejna o spravedlnost Jiříka Svatoše a sirotka Petra.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, že jest mně toho správu dal Jiřík Svatoš, poddaný kolleje naši ze vsi Doubka, kderak že by jistou spravedlnost po Ludmille manželce své na gruntu Kotlikovským ve vsi Podolí, pod správu páně přináležející, míti měl, ku kderé že až posavad přijíti nemůže, an táž spravedlnost již dávno jemu vydána býti měla, žádaje mně, abych jemu k ní dopomohl. Nicméně též mně oznámil, že by Petrovi sirotku našemu, již samém živém zůstávajícím (sic) po nebo. Janovi Kotlíkovi, otci jeho, jehožto týž Svatoš otčím jest, též jistá spravedlnost na témž gruntě každoročně vycházeti a pokládati se měla.

I poněvadž týž sirotek jest kolleji naši i se vší spravedlností propuštěn, pána za to přátelsky žádám, že jak témuž Jiříkovi Svatošovi tak i témuž sirotku, poněvadž toho potřebuje, k spravedlnosti jich, tak aby

k ní přijíti mohli, nápomocen bude. Nepominu se toho. Odpověď. Dat. v kolleji 18 Januari 1630. — K. Blažej.

54.

1630 d. 21 ledna. — P. Mikuláš znova upomíná Písecké a Vodňanské o zadržané úroky.

Psáno Píseckejm a Vodňanskejm z strany ourokův, kderý ku akademiji povinni jsou, vedle přípisův svrchu psaných pod datum 17 Octob. 1629. Toliko v těch psaních jest opraveno: tak abych i já mohl též pány professory a doktory časně spokojiti. Dat. jest v těchto nove[j]ch psaních 21 Januari léta 1630. — K. Mikuláš.

N. B. Vodňanští psaní nepřijali, protože jejich gubernátoru*) taky nesvědčilo.

*) Don Baltazar Marradas, jemuž Vodňany se vším příslušenstvím od císaře dne 21 června 1623 v zástavu dány byly, ustanovil zde gubernátorem Servacia z Fossen, který r. 1628 od pána svého všecky důchody města na 5 let najal.

55.

1630 d. 21 ledna. — P. Mikuláš žádá Příbramské, aby zapravili uplynulý termin kolleji cís. Karla IV.

P. Příbramskejm.

Modlitbu. Zdraví. Tak jakož páni jistým platem komorním a summou kolleji císaře Karla čtvrtého, již nyní kolleji naši příináležející, na jisté terminy placením povinni jsou, i poněvadž opět jeden termin placení takového platu prošel,*) pánům toto schválně psaní činím a za to přátelsky žádám, že**) takový plat mně co nejdříve odvedou, tak aby nebylo o to potřebí dalšího zaneprázdnění. Nepominu se. Odpovědi. Dat. v kolleji 21 Januari 1630. — K. Mikuláš.

*) Následovalo, ale jest přeškrtnuto: »ano i jiní prvé zadržalí platové též kolleji naši až posavad zouplna odvedeni nejsou.« — **) Podobně: »to vše, co až posavad zadržaného jest, mně bez odkladův odvedou.«

56.

1630 d. 22 ledna. — P. Mikuláš (?) oznamuje Pardubským, že, poněvadž do Vánoc polovici zadržaných úroků nezapravili, nyní kollej úroky všecky právně na nich vymáhati bude.

P. Pardubskejm.

Modlitbu. Zdraví. Za jiný jsem neměl, nežli že páni toho dobrodiní, kderé kolleje naše pánům na velikou žádost a prosbu jich, prokázala, sobě vážiti budou, ano i vedle pánův zakázání těch zadržalých platův polovici

při již minulých svátcích Vánočních odvedou. Čehož, poněvadž se jest ode pánův v tom čase toho nestalo, na jiným kolleje naše není, nežli všech těch zadržalých platův ode pánův zouplna užíti a od nich je vyhledávati. Za kderoužto příčinou schválně pánům toto psaní činím a za to žádám, že takové zadržalé platy ihned kolleji naši odvedou. Pokudžby se toho nestalo, pánům se tímto psaním kolleje naše na konec ohražuje, že ihned vedle zápisův znění postupovati a právně na škodu pánův toho vyhledávati chce.

Aby se pak páni ani tím nezastírali, že by vědomosti neměli, jak mnoho by takových platův zadržáno bylo, pánům to v známost uvozuji, že mimo jiné ode dávna předešlým držitelům akademie zadržalé platy, ku kderým i kollej naše právo má, též kolleji naši od toho času, jak nám táž akademie se vším k ní příslušenstvím léta 1623 odvedena jest, ode pánův nic na též platy vyplněno není, an k samé kapli Betlemské vedle register obnovených každého půlléta platu komorního po 18 fß a ku kolleji neb akademii též každého půlléta po 5 fß páni platiti povinni jsou. Jsem ku pánům té naděje, že sami příčinou škod a dalšího zaneprázdnění nebudou, ale raději to, čím tak kolleji naši povinni jsou, od sebe odvedou.

Načež ještě skutečné odpovědi očekávaje pánům se dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 22 Januari léta 1630.

57.

1630 d. 22 ledna. — P. Mikuláš oznamuje Úštěckým, že jim dobu obnovení rady v čas oznámí.

Odpověď Ouštěckejm.

Psaní vaše jsem přijal a jemu porozuměl. I oznamuji vám, že na žádost vaši paměť míti chci. A kdy se taková obnova bude motci státi, nepominu vám časně to v známost uvésti. S tím P. B. s námi. Dat. 22 Januari 1630. — K. Mikuláš.

58.

1630 d. 24 ledna. — P. Martin táže se Jakuba, hejtmana v Úšti, proč žida do vězení dal.

P. hejtmanu Ouštěckýmu.

Pane Jakube. Dobrej den vám vinšuji. Oznamuji vám, že jsou mně toho správu dali starší židé pražští, kderak že by nějaký žid od vás do vězení dán byl, v kderém že až posavad zůstával, žádajíce mně, abych vám nařízení takový učinil tak, aby s týmž židem do dalšího té věci usouzení hrubě přísně zacházeno nebylo. I nevěda já, co by toho za příčinu bylo a proč by týž žid od vás do téhož vězení dán byl, vám toto psaní schválně činím a o tom nařizuji, abyšte mně ihned o té věci dostatečnou správu

dali, tak abych*) týž židy spokojiti mohl. Zatím s tím židem tak nakládati dejte, aby se jemu žádná škoda na zdraví nestala. S tím. Dat. v kolleji 24 Januari 1630. — K. Martin rektor.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »týmž židům, jestliže se týž žid nětčeho nenáležitého dopustil, správu dáti mohl.«

59.

1630 d. 25 ledna. — P. Blažej žádá hejtmana na Č. Kostelci, aby jim z poddanosti propustil Dorotu z Bohuňovic.

P. hejtmanu Kosteleckýmu o propuštění z poddanosti Doroty, vdovy po Janovi Jiříčkovi (sic).

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, že jest mně toho správu dal Jan Dolejší ze vsi Krymlova, poddaný kolleje naši, kderak že jsa již člověk jak věkem sešlý tak i nemocí ustavičnou trápený ano i [v]vdovství postavený žádného opatření v svejch nedostatcích že míti nemůže, ani komu věrnému statečku svého zvěřiti až posavad že nemá, žádal jest mně za to, poněvadž Dorota dcera jeho, kderáž od kolleje naši někdy dobré paměti JMKn. Karlovi z Lichtenšteina z poddanosti a Janovi Jiráčkovi do vsi Bohouňovic za manželku propuštěna jest, vdovou zůstala, abych ji zase ode pána z poddanosti vyjednal a v poddanost kolleje naši uvedl, jakož pak i sama toho při mně náležitě vyhledává.

I znaje věc slušnou a křesťanskou býti, zvláště kdež se vlastního otce a dcery dotejče, ano i zrozumívaje tomu, že týž poddaný náš po Pánu Bohu k žádnému jinému důvěrnějšího outočiště nežli k též dceři svý nemá, kderáž že jej v potřebách jeho zaopatři[ti] motci bude, jíž i hospodářství svého zvěřiti chce, přátelsky pána žádám, že jmenovanou Dorotu z poddanosti, kderou JMKn. zavázána jest, z spravedlností její (pokudž však jakou má) i z sirotkem nezletilým propustí. Nepominu se pánu. Dat. v kolleji 25 Januari 1630. — K. Blažej.

60.

1630 d. 26 ledna. — P. Blažej stěžuje si Jiřímu Mitrovskému z Nemyšle, že služebníci jeho Zýkovi, hajnému Michelskému, na gruntech kolleje ručnici odňali.

P. Mitrovskýmu o hajnýho Michelskýho.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že toho správu mám, kderak že by dnův pominulých Martin a Václav, služebníci VMti, Zýkovi, hajnýmu našemu Michelskýmu, když on po potřebách našich šel, ano i na gruntech kolleje naši, beze vší příčiny ručnici vzali, kderou že až posavad za sebou mají. Což mně to jistě ku podivu přichází. VMti toto přátelské psaní činím a zato žádám, že témuž hajnému ručnici jeho zase navrátiti poručiti ano

i to naříditi ráčíte, aby táž čeládka VMti takových neslušných věcí více se nedopouštěla. Nepominu se toho zase VMti odměniti. S tím. Dat. 26 Januari léta 1630. — K. Blažej.

61.

1630 d. 29 ledna. — P. Mikuláš oznamuje hejtmanu Roztockému, že Jana Satranského z Malého Baště na grunty knížecí propustiti nemůže pro nedostatek poddaných.

P. hejtmanu Roztockému o propuštění Jana Satranskýho z Baště.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé mně o propuštění z poddanosti Jana Satranskýho z Malýho Baště, poddaného kolleje naši, činiti ráčíte, jsem přijal a jemu porozuměl. I oznamuji VMti, že bych to na žádost VMti rád učinil a téhož poddaného na grunty JMKn. propustil, ale poněvadž velmi na mále poddaných na gruntech našich máme, ano i mnozí velicí gruntové na dokonalé spuštění přicházejí, toho mně nyní možné učiniti není. Nebo i toho oumyslu sem, nemoha jináč týmž gruntům pomoci, abych z jiných malých gruntův neb chalup lidi a poddané naše bral a na též veliké grunty, davše jim k tomu jakožkoliv pomoc, dával. Že pak žádosti VMti naplniti nemohu, přátelsky omluvného býti žádám. Nebo na jiným nejsem, nežli vše rád, co mi možného, pro VMt učiniti. S tím. Dat. v kolleji 29 Januari léta 1630. — K. M. Kombost.

62.

1630 d. 30 ledna. — P. Martin žádá Žatecké, aby poddaná jejich Alžběta Erazimová pro spravedlnost svou k soudu se dostavila.

Pánům Žateckejm odpověď.

Modlitbu. Téhož zdraví. Jaké psaní jsou páni mně a kolleji naši učinili a nač se vztahuje, tomu všemu z přiležející při tom supplikací sem porozuměl. I oznamuji pánům, že sem o túž věc z ctihodným panem prokurátor[em] kolleje naši promluvení měl a od něho vyrozuměl, na čem by ta věc postavena byla. Kderýž mi správu dal, že již předešle témuž Janovi Hudíkovi, poddanému našemu, poručeno bylo, aby on túž Alžbětu Erazimovou, poddanou obce Žatecké, upokojil; že se pak to od něho až posavad nestalo, čím to schází, že neví.

I poněvadž těchto dnův soud se držeti bude, nechť by táž Alžběta k témuž soudu najíti se dala. Má skutečně své spravedlnosti užíti. Neb já spolu s kollejí svou na jiným nejsem, nežli každému spravedlnosti dopomáhati, ano i, co nám možného, pro pány rádi učiniti. Čehož sem nechtěl pánům odpovědí tajiti. S tím. Dat. v kolleji 30 Januari 1630. — M. Martin rektor.

63.

1630 d. 1 února. — P. Blažej žádá úředníka na Červeném Újezdci, aby Jakubovi Humplovi z Nenačovic vydal spravedlnost jeho 14 kop gr.

Ouředníku na Červeném Oujezdci.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji vám, že mi toho správu dal Jakub Humpl, poddaný kolleje naši ze vsi Nenačovic, kderak že by jistou spravedlnost svou po Anně manželce své na gruntu nyní Plodrovským ve vsi Svárově míti měl a ta že jest na hotově v truhlici sirotčí zůstávala a potom k ruce JMti p. hraběte *) že by vypůjčena byla, jíž se v sumě přes 14 fß nacházelo, žádaje mě za to, abych jemu k tomu dopomohl.

Ačkoliv od ouředníka našeho Tuchoměřickýho vám o dopomožení psaní učiněno bylo, však že nercili týž poddaný k svému nepřišel, ani že až posavad odpověď od vás dána není; i poněvadž věc spravedliva jest, žádám, že témuž poddanému našemu k též spravedlnosti dopomůžete, ano i mně odpovědí v té příčině spraviti sobě nestížíte. Nepominu se vám toho zase odměniti. S tím. Dat. v kolleji 1 dne Februari 1630. — K. Blažej.

*) Floriána Jetřicha hr. Žďarského ze Žďáru.

64.

1630 d. 1 února. — P. Blažej upomíná Urbana Venceliusa, aby poddanému Krištofu Fidlerovi zaplatil dluh.

P. Urbanovi Venceliusovi.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, že mi toho správu dal Krištof Fidler, poddaný kolleje naši ze vsi . . . . .*), dávaje mi správu, kderak že by pán jemu ještě dluhu spravedlivého 14 fß 45 gr. a za herynky $2^1/_2$ řízskýho vedle počtu učiněného povinen byl, [k] kderémužto dluhu že ode pána přijíti nemůže, žádaje mne v tom za dopomožení.

I poněvadž pán jemu tím dluhem spravedlivě povinnen jest, žádám, že téhož poddaného v tom spokojí tak, aby z dalších zaneprázdnění sjíti mohlo. Nepominu. Dat. v kolleji 1 Februari 1630. — K. Blažej.

*) Pro jméno vsi ponecháno prázdné místo.

65.

1630 d. 3 února. — P. Martin žádá regenta knížete Friedlandského, aby Lidmilu z Doks propustil za manželku Jakubovi Pulcovi v Úšti.

P. regentu knížete z Valdštejna.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dal hejtman náš Ouštěckej, kderak že by již skrze dvoje psaní prošlé při VMti toho vyhledával, aby Jakubovi Pulcovi z města Oušti, poddanému našemu, Lidmilla, dcera Pavla Engerle z Doxy, poddaná JMti knížete z Fridlandu pod správu VMti přináležející, kderou jest sobě týž poddaný náš k stavu s. manželství oblíbil, a kolleji naši za poddanou propuštěna byla; čehož že týž hejtman náš až posavad od VMti že užíti nemůže.

I poněvadž věc křesťanská, zvláště když se stavu s. manželství dotejče, a půjčka sousedská jest, VMt za to přátelsky žádám, že proti tomu býti neráčíte, nýbrž jmenovanou Lidmillu, poddanou JMKn., témuž poddanému našemu za manželku a kolleji naši v poddanost i z spravedlností její (pokudž by však jakou měla neb míti mohla) listem zhostným propustiti ráčíte. Nepominu se toho vám v podobné příčině i jinak skutečně odměniti. Odpověď. Dat. v kolleji 3 Februari 1630. — K. Martin rektor.

66.

1630 d. 4 února. — P. Blažej žádá Jiřího Petra Kokořovce z Kokořova, aby 200 strychů pšenice za běžnou cenu kolleji prodal.

P. Jiřímu Petrovi Kokořovcovi o pšenici.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že toho správu mám od hospodáře domu VMti, kderak že byšte toho oumyslu býti ráčili, pšenici, jíž okolo 200 str. jest, sem do Prahy na trh k prodaji poslati. I potřebujíc kolleje naše nemálo pšenic, pokudž by se VMti vidělo, nám túž pšenici, tak jakž v trhu nyní jest, dopříti a prodati, chtěl bych VMti v jistotě za ní od datum listu tohoto nebo od přivezení takové pšenice ve 4 nedělích peníze odvésti. Kderážto pšenice po furách od VMti mohla by se toliko do Tuchoměřic na statek náš, který blíž nežli Praha leží dodati.

Pokudž by kollej naše v té příčině od VMti takového pohodlí užíti mohla, nepomine se toho zase VMti odměniti. Odpovědi pro správu očekávaje. Dat. v kolleji 4 Februari 1630. — K. Blažej.

67.

1630 d. 6 února. — P. Blažej žádá hejtmana na Č. Kostelci za vydání spravedlnosti Václavu Koutskému z Doubku.

P. hejtmanu Kosteleckýmu o spravedlnost Václava Koutskýho z Doubku po Evě manželce své v Masojedech na gruntě Piskáčkovým, kderou ona po Janovi Piskáčkovi, předešlým manželu svým, má. Psáno 6 Febr. 1630. — K. Blažej.

68.

1630 d. 11 února. — P. Mikuláš vyzývá Písecké, aby zadržané úroky kolleji konečně splatili.

P. Píseckejm zase odpověď z strany ouroků povinných.

Modlitbu. Zdraví. Jakou mně odpověď na psaní mé o zadržalé ouroky kolleji císaře Karla čtvrtého povinné páni dávají, tomu sem porozuměl.

Kdež mně pak páni v známost uvozují, že by v jistotě zaslechnouti měli, kderak by od JMCé, pána nás všech nejmilostivějšího, z strany dluhů,

kderými by obec pánův na nejvejš zavedena byla, jistá kommissí, jak by a odkud takoví dluhové placeni býti mohli, nařízena býti měla, za kderoužto příčinou kolleji naši tím, co sou tak povinni, odvésti se spečují, i oznamuji pánům: Co se té kommissí dotejče, bude-li jaká, o tom nevím, ani sem se na to vyptával, nebo se kolleje naši nic nedotejká. A byť pak i jaká pro dluhy obce pánův nařízena byla, ta se na týž dluh nám povinný, poněvadž věc duchovní jest, vztahovati nebude.

Protož ještě pánům toto psaní činím a za to jak předešle tak i nyní žádám, že to, čím tak kolleji naši od tak dávního času povinni jsou, odvedou a k tomu příčinu že nedají, aby kollej nemusela toho na škodu pánův jináč vyhledávati. Odpovědi zase očekávaje pánům atd. Dat. v kolleji 11 Februari 1630. — K. Mikuláš.

69.

1630 d. 13 února. — P. Blažej žádá Štěpána Beníka z Petrsdorfu, aby poddaným kolleje ze Psár sečkal dluh za pivo.

P. Beníkovi o Psárské z strany dluhu za pivo.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, že jsou mně toho správu dali rychtář a starší, poddaní naši ze vsi Psar, kderak že by pánu do důchodu jeho jistou summu peněz za pivo povinnovata byla, pro kderouž že by napomínáni byli. I poněvadž nyní takové summy zhledati nemohou, žádali jsou mně, abych se ku pánu za ně přimluvil, tak aby jim do nového obilí takový dluh pán sečkání učinil. Kdež tak činím atd. Dat. v první středu v postě 1630. — K. Blažej.

70.

1630 d. 16 února.

P. hraběti Žďárskýmu*) o propuštění z poddanosti Jiříka Klatovskýho z Přítočna, že synem svým chce grunt osaditi. Actum 16 Feb. 1630.

*) Floriánovi Jetřichovi hr. Žďárskému ze Žďáru.

71.

1630 d. 18 února. — P. Mikuláš píše do Dobříčkova o 6 vozů šindele.

Dán kundšoft na 6 vozů šindele z Dobřízka, aby nebyli hyndrováni. Item. Psáno rychtáři do Dobřízka, aby žádný v lesích škody nedělal, a stalo-li by se od koho, aby ho vězení[m] opatřili a do kolleje v známost dali. 18 Feb. 1630. — K. Mikuláš.

N. B. Aby šindel přivezli co nejdřív.

72.

1630 d. 20 února. — P. Martin píše opatu Zbraslavskému strany Matěje Rabocha z Dušník.

Odpověď p. oppatu Zbraslavskému.*)

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé mně činiti ráčíte z strany Matěje Rabochu (sic) z Dušníka, poddaného kolleje naši, sem přijal a tomu všemu sem porozuměl. I co se té věci, o kderé mně psáti ráčíte, dotejče, chci se na to vše vyptat a vyrozumějíc, na čem to pozůstává, nepominu VMt jistou odpovědí spraviti. S tím. Dat. 20 Feb. 1630. — K. Martin řektor.

*) Jan Greifenfels z Pilsenburka † 1650.

73.

1630 d. 20 února. — P. Mikuláš prokurátor stěžuje si hejtmanům kraje Kouřimského, že Šimona Hanuše, poddaného kolleje a rychtáře ze vsi Dobřičkova, do vězení v Benešově uvrhli, i žádá bezodkladné jeho propuštění.

P. hejtmanům kraje Kouřimského p. Janovi Fridrichovi ze Vchynic a z Tetova a p. Fridrichovi z Věžník.

Modlitbu. Zdraví. Správu toho jistou mám, kderak že byšte ráčili ve čtvrtek nyní pominulej první v postě skrze cedulku od VMti učiněnou Šimona Hanuše, rychtáře a poddaného kolleje naši ze vsi Dobřičkova, *) před sebe pro nějaké žaloby na Chotěšany **) povolati; což on jsa sebou jist, že jest se tak zachoval a se před VMtí postavil; kdež týž poddaný náš beze vší slyšené žaloby a vyslyšení z poručení VMti že jest do řetěz a pút dán a jako škutce lidský do města Benešova do vězení přiveden, v kderém až posavad zůstává, žádaje mně týž poddaný náš za opatření a v té věci za ochranu. ***)

Kdež znaje věc slušnou a náležitou bejti VMti schválně toto psaní činím a za to modlitebně a přátelsky žádám, že téhož poddaného kolleje naši z téhož vězení bez dalšího hyndrování propustiti poručiti ráčíte. Pokudžby však komu v čem křiv byl, †) bude motci jeden každej sobě toho na něm k slušné nápravě přivésti. Jsem k VMti té naděje, že žádosti mé slušné užíti dáti ráčíte. Odpovědi. Dat. v kolleji 20 Februari 1630. — K. Mikuláš prokurátor.

*) Dobřičkov, ves u Benešova, panství Jemniště. — **) Chotýšany, statek a farní ves blíž Vlašimi, patřily Bedřichu Leopoldovi Věžníkovi z Věžník. — ***) Následovalo, ale jest přeškrtáno: »I kdež mně jistě z nemalým podivením přichází, že týž rychtář a poddaný kolleje naši od VMti z takovou věcí se jest potkal a potkává, ješto nikdy ten způsob zde v zemi nebyl, aby na kderého poddaného, zvláště usedlého, kdyžby se však nětco neslušného dopustil, bez vůle a vědomím (sic) vrchnosti jeho sahàno bylo.« — †) Podobně: »a bude to kolleji naši jakožto vrchnosti jeho oznámeno a na něj se prokáže, nepomine táž kollej ano i já každému toho na něm k slušné nápravě přivésti.«

74.

1630 d. 21 února. — P. Mikuláš žádá opata Zbraslavského, aby Václava Jaurysa ze Záběhlic propustil v manželství Kateřině z Michle.

P. oppatu Zbraslavskýmu.

Modlitbu. Zdraví. Správu mně toho dal Václav, syn nebožtíka Jana Gaurusa ze vsi Záběhlic, poddaný VMti, kderak by sobě oblíbil k stavu s. manželství Kateřinu, dceru Jakuba Smitky ze vsi Michle, poddanou kolleje naši, žádaje mně, abych jej od VMti z poddanosti vyjednal a v poddanost kolleje naši uvedl.

I znaje žádost jeho slušnou býti tak činím a VMt za to přátelsky žádám, že jmenovaného Václava z poddanosti, kderou VMti zavázán jest i z spravedlností (pokudžby však jakou měl) propustiti a v poddanost kolleje naši uvésti ráčíte. Nepominu se toho VMti v podobné příčině i jinak rád odměniti. Odpovědi atd. Dat. v kolleji 21 Februari 1630. — K. Mikuláš.

75.

1630 d. 24 února. — P. Mikuláš žádá Adama ml. Hozlaura z Hozlau, aby Jiříka Zlatého z Bernartic, poddaného kolleje, z vězení ihned propustil.

P. Hozlaurovi*) o Jiříka Zlatýho z Bernartic.

Modlitbu. Zdraví. Správu mně toho učinil Bartoloměj Vimberský, písař statku Bernartickýho, kderak že by Jiřík Zlatej, poddaný kolleje naši,*) motcí od poddaných pána, jakoby poddaný manželky **) VMti, býti měl vzat a vězením těžkým až posavad opatřen. Za kderoužto příčinou ačkoliv týž písař VMti psaní učinil, však toho jest od VMti užíti nemohl, aby týž poddaný náš z téhož vězení propuštěn byl. Což mně to jistě z velikým podivením přichází a takového nesousedství sem se do VMti nenadál, poněvadž o tom dobrou správu míti ráčíte, že týž Jiřík Zlatej kolleji naši od JMti pana hraběte don Baltazara pořádně z poddanosti propuštěn jest, ano i na gruntech našich mnoho let se zdržoval, ani kdy žádnej se na něj nepotahoval, až teď od nedávního času to se od VMti neb paní manželky VMti děje. Aby pak týž Jiřík předešle koho jiného nežli téhož JMti pana hraběte don Baltazara k panství Vožickýmu ***) přináležejícímu v poddanosti býti měl, tomu jest vždy na odporu byl. A tak na žádnou zlou správu, jakž VMt toho v psaní témuž písaři našemu učiněném dokládati ráčíte, od nás z poddanosti vyjednán není.

Za kteroužto příčin[o]u VMti toto psaní schválně činím a za to sousedsky žádám, že jak VMt tak ani paní manželka VMti sobě nad týmž poddaným naším dále motci provozovati neráčíte, nýbrž jeho ihned z téhož vězení že propustiti poručiti ráčíte. Pokudž by se toho nestalo, musela by kollej to na JMt pány místodržící JMCé vznésti a v tom dalšího opatření a ochrany vyhledávati. Jsem k VMti té naděje, že k tomu přijíti dáti ne-

ráčíte. Nicméně pokudžby paní manželka VMti právo jaké na týmž poddaným míti ráčila a to by se náležitě prokázati mohlo,†) ráčí motci téhož práva svého užíti. Já ani kolleje naše na jiným nejsme, nežli s VMtí raději v dobrém sousedským srozumění nežli v nějakém nedorozumění zůstávati; ano i k sloužení VMti volný zůstávám. Odpovědi. Dat. v kolleji den s. Matěje apoštola 1630. — K. Mikuláš.

*) Adam mladší Hozlauer z Hozlau byl pánem na Opořanech (blíž Bernartic) a Skrýšově; za manželku měl Annu z Kalenic. — **) Následovalo, potom přeškrtnuto: »z městečka Bernartic«. — ***) Don Baltazar de Marradas koupil od komory české panství Mladou Vožici dne 10 února 1628 za 73.000 zl. — †) Následovalo, ale přeškrtnuto: »(není kolleje proti tomu, aby) ráčí motci téhož užíti. Že pak předešle paní manželce páně na psaní její od spolubratra našeho Zacharyáše Čermáka z strany té věci odpověď dána nebyla, to se nestalo zoumyslna aneb na nějaké zlechčení paní, ale pro jiná zaneprázdnění, kderé jest týž bratr náš měl a posavad má, k tomu času jest neměl. Aniž také na té odpovědi co záleželo, poněvadž paní o tom dobrou vědomost měla, že týž Jiřík poddaný kolleje naši jest.«

76.

1630 d. 24 února. — P. Mikuláš nařizuje Bartoloměji Vimberskému, písaři na Bernarticích, aby věci Jiříka Zlatého opatřil, aby poddaného Jiříka Zemana, který z gruntů odejíti chce, do vězení vsadil a aby vůbec bedlivě na vše dohlédal.

Písaři Bernartickýmu.

Bartoloměji! Zdraví a vše jiné dobré přeji vám. Psaní vaše, kderé P. Zacharyášovi píšete, sem přijal. Příležitě posýlám vám psaní, které píši o toho poddaného panu Hozlaurovi. Přičiňte se k tomu, aby co nejdřív jemu dodáno bylo. Ano i pro správu vaši, co jemu píši, vám přípis odsýlám. Pokudžby téhož poddaného z vězení nepropustil, věci jeho zatím opatřte v tvrzi a ve dvoře našem a tam je, kde můž[e]te, schraňte.

Co se toho Jiříka Zemana, poddaného našeho, dotejče, poněvadž se z gruntův našich stěhovati chce, ihned jej vězením opatřiti dejte a z něho jej nepouštějte, dokudž by se náležitě nevyručil, že se z gruntův našich hejbati nechce.

Šafářům a čeládce, co jim služby zadržáno, náležitě zaplaťte. Ano i pilnosti vaši z dohlídáním a věcí našich zaopatřením sebou nic zjíti nedejte. A co dále by potřeba bylo, mně věděti časně dejte. Pan Zacharyáš bohda brzy k vám se vypraví. Nyní doma není. S tím. Dat. den s. Matěje 1630. — K. Mikuláš.

77.

1630 d. 5 března. — P. Blažej žádá hejtmana na Brandýse n. L., aby přiměl purkmistra a pány města Brandýsa, by dopomohli Ludmile Chocholoušové k spravedlnosti její.

P. hejtmanu Brandejskýmu o pí. Ludmillu Chocholoušovou přímluva.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho opět správu dala paní Lidmilla Chocholoušová, někdy obyvatelkyně v městě Brandejse, kderak že by k té summě své, kderou na domě již nyní Václava Soběhrdskýho v městě Brandejse má, přijíti nemohla a nemůže a v tom že se jí od pana purgkmistra a pánův téhož města překážka činí, žádaje (sic) mně, abych se k VMti za ni přimluvil, tak aby k té své spravedlnosti, co by jí tak spravedlivě náleželo, přijíti mohla.

I jakž sem předešle k VMti se za ni přimlúval, tak i nyní přimlúvám a přátelsky žádám, že týmž p. purg. a pánům o tom poručiti ráčíte, aby oni jí v spravedlnosti její překážky nečinili, nýbrž jí v tom, co jejího spravedlivého jest, nápomocni byli. Nepominu se toho. Dat. v kolleji 5 Marti 1630. — K. Blažej.

78.

1630 d. 7 března. -- P. Blažej žádá Matěje Trnku, důchodního písaře na Škvořci, aby poddaným kolleje ze vsi Doubku žito zapůjčil.

Písaři na Škvořec. Matěj Trnka, důchodní písař panství Škvoř.

Modlitbu. Zdraví. Správu mně toho dali poddaní naši ze vsi Doubku, kderak že by pro chudobu a nemožnost jejich od vás z panství Škvořeckýho nětco žita sobě až do nového vypůjčiti oumyslu byli, žádaje (sic) mně, abych se k vám za ně přimluvil tak, aby též žádosti jejich užíti mohli. Což tak činím a k vám se za ně přimlúvajíc žádám, že jim takového žita, co by ho potřebovali, zapůjčíte. Ano i se vám tímto psaním zakazuji, že týž poddaný naše, pokudžby vás v tom čase svrchu psaném nespokojili, sám skutečně k tomu přidržeti chci. Nepominu se vám toho. Dat. v kolleji 7 Marti 1630. — K. Blažej.

79.

1630 d. 9 března. — P. Mikuláš slibuje opatu Zbraslavskému, že mu propustí Matěje Rabocha z Dušník, když on propustí kolleji Václava, syna Jana Jauryse ze Záběhlic.

Odpověď p. opatu Zbraslavskému.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, které jste mně učiniti ráčili, sem přijal a jemu porozuměl. Co se propuštění z poddanosti Matěje Rabocha z Dušníka, poddaného kolleje naši, dotejče, nikdy jest proti tomu táž kolleje naše nebyla, aby to, co jí možného bylo, pro VMt neměla učiniti. Že pak až posavad téhož poddaného jest nepropustila, to se ne zoumyslna činí. Neb kdykoliv týž poddaný náš se sem do kolleje dostaví a já tomu vyrozumím, že by žádná slušná příčina nebyla, proč by VMti z poddanosti propuštěn býti neměl, nebude táž kolleje na odporu, aby ho VMti propustiti neměla; na čemž se ubezpečiti motci ráčíte.

Nicméně, jakž sem též předešle VMti psaní žádostivé učinil z strany propuštění z poddanosti Václava, syna nebo: Jana Jaurysa, na gruntu (sic) kolleje naše, poněvadž se toho až posavad nestalo, i jakž předešle tak i nyní žádám, že žádosti kolleje naši užíti dáti ráčíte. Odpovědi očekávaje. Dat. v kolleji 9 Marti 1630. — K. Mikuláš.

80.

1630 d. 12 března. — P. Martin oznamuje Kouřimským, že k nastávajícím svátkům pro nedostatek osob nikoho z kolleje jim ku konání služeb církevních poslati nemůže.

P. Kouřimským odpověď.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, které mně páni činí, sem přijal a jemu porozuměl. I rád bych to na žádost pánův učinil a některé osoby z kolleje naši, kdeří by při těchto bohda příštích svátcích pánům a obci službami církevními posloužiti mohli, vypravil, ale oznamuji pánům, že již tak žádných osob, kderý bych nazbyt měl, před rukama nemám. Nebo některé (sic) již za tou příčinou jinam vypraveni a jiní již prvé na jiná místa časně zamluveni; ano i těch, kdeří doma pro obecní potřebu zůstati mají, na mále jest. A tak mně jistě možné není, aby kderého z nich ku pánům vypraviti mohl.

Vidí mi se pak za dobrý, aby se páni v té příčině k JMti panu kardinálu, jakožto k vrchnosti duchovní, utekli [a] příčinu svou JMti oznámili. Za jiný nemám, nežli že JMt pány v tom fedrovati ráčí. V čemž mně toho lítostivé, že v takové hodné a spasení se dotejkající příčině pánům sloužiti nemohu. S tím milost boží s námi. Dat. v kolleji 12 Marti 1630. — K. Martin.

81.

1630 d. 14 března.

Psáno dovolení Vítovi Staňkovi a Janovi Zykmundovi z Hořejších Počernic, aby sobě pronajali oba po jednom volu k tahu do s. Martina příštího a to z statku Radonickýho. Actum 14 Marti 1630. — K. Blažej.

82.

1630 d. 15 března. — P. Blažej omlouvá se Úštěckým, že žádosti jejich vyhověti nemůže.

Odpověď Ouštěckejm.

Co se převozování toho cla, o kderémž jste mně správu dali dotejče, oznamuji Vám, že to v moci mé aneb kolleje naši není. Nebo taková věc musí se státi s povolením JMCé. A kdyby kolleje naše mohla to sama od sebe učiniti, již by prvé ta věc snad se vykonala, poněvadž i to by k do-

brému kolleje naši bylo. V čemž, že žádost vaše a jiných cizopanských poddaných naplniti se nemůže, budete motci mně i kollej naši omluvena míti. S tím. Dat. v kolleji 15 Marti léta 1630. — K. Blažej.

83.

1630 d. 16 března.

Dán kundšofft *) poslu z Slanýho 16 Marti z poručení K. P. rektora.

*) Potvrzení zaplaceného cla, zapravené sbírky.

84.

1630 d. 18 března. — P. Mikuláš cmlouvá se Václavu nejst. Vratislavovi z Mitrovic, že najal do práce poddané jeho, a žádá jej, aby je do sv. Martina, do které doby najati jsou, v práci ponechal.

Odpověď p. Václ. nejst. Vratislavovi. *)

Modlitbu. Zdraví. Psaní VMti sem přijal a nač se vztahuje z přečtení jeho sem porozuměl. I oznamuji VMti, že sem se na to doptával, zda-li by ty jistý osoby, o kderé mně psáti ráčíte, poddaní VMti býti měli, poněvadž se při projednávání jich k službě, že by osoby sobě svobodné byly, prohlašovali; čehož sem se nyní doptal, že tomu tak jest, že se lidé poddaní VMti býti praví. Aby pak kolleje naše v tom, že by za příčinou náboženství tíž lidé poddaní z gruntu VMti zběhnouti měli, vědomost jakou kdy míti měla a je proti Z[řízení] Z[emskému] a patentům JMCé přechovávala, jakž v psaní VMti dokládati ráčíte, to se vše na zlou správu VMti danou děje, aniž se kolleje toho, abyšte do ni to smýšleti ráčili, nadála. Nebo i to VMti oznámiti mohu, že prvé nežli tíž poddaní k nám se v službě projednávali, o tom správu dávali, že by již předešle jinde v jiným místě v službě svobodné se užívati dali. Kdež věříce my tomu a potřebujíc tehdáž čeledi jich sme v službu přijali; aniž též jakého znamení od nich dáváno bylo, že by v víře katolické odporni byli (kdež již nyní horliví se nacházejí). Jak pak koliv jest, byl jsem poněkud toho celého oumyslu, abych se vedle žádosti VMti zachoval a týmiž lidmi poddanými VMti se ujistil. Ale rozvažujíce, že toho zapotřebí nebude, nebo se to vždycky, majíce já toliko z VMtí zrozumění, státi motci bude, i poněvadž tíž poddaní VMti ve dvoře našem do jistého času v službě projednáni jsou, VMt za to modlitebně žádám, že týchž jmenovaných poddaných VMti u nás až do vyjití jich roku, totiž do s. Martina příštího, v službě zanechati ráčíte.

Nebo kdyby oni z též služby naši nyní vyzdvihnuti bejti měli, skrze to by kolleje naše v věcech hospodářských k velikému skrácení nemaje jiných tak naspěch k tomu hodných osob (zvláště nyní, když se díla odvírají) přijíti by musela. Po vyjití pak toho času, pokudž by jinač být

nemohlo, chci se k tomu přičiniti, aby slušná žádost VMti naplněna býti mohla.

Jsem k VMti té naděje, že v takové kolleji naši důležité potřebě odporni býti neráčíte. Nepominu se toho VMti zase mně možnejm rád odměniti a odsloužiti. Čehož sem nechtěl na psaní VMti odpovědí tajiti. S tím. Dat. v kolleji 18 Marti 1630. — K. Mikuláš.

*) Václav nejstarší Vratislav rytíř z Mitrovic držel panství Liteň, Lochovice, Skřipel, Hlažovice, dvory v Kříšově a Chotělsku atd.

85.

1630 d. 27 března. — P. Blažej žádá poručníky někdy Johanky Pruskovské z Pruskova, aby Vítovi Člapánkovi a Adamu Řehákovi z Michle zapravili dlužnou summu peněz.

P. poručníkům paní Pruskovský. *)

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jsou mně toho správu dali Vít Člapánek a Adam Řehák, poddaní kolleje naši ze vsi Michle, kterak že by jim dobré paměti JMt u. p. p. Johanka Pruskovská jistou summou peněz každému obzvláštně ještě za živobytí JMti paní povinnovati (sic) býti ráčila, jakž z supplikací a z žádosti jich lépeji porozuměti motci ráčíte, žádaje (sic) mne při tom, abych jim k takový summě dopomohl. Kdež znaje žádost jich slušnou a spravedlivou býti tak činím a VMt, jakožto od JMtí p. p. místodržících nařízených pánův poručníkův statku též někdy JMti paní Pruskovský, za to přátelsky žádám, že jmenovaným poddaným našim k též spravedlnosti jich dopomotci ráčíte. Nepominu se toho VMti zase. Dat. v kolleji 27 Marti 1630. — Za VMt na modlitbách hotový K. Blažej.

*) Johana Kaplířka ze Sulevic byla manželkou Oldřicha Desideria Pruskovského z Pruskova, na Starých Hradech a Třevači.

86.

1630 d. 9 dubna. — P. Blažej žádá Jiřího Mitrovského z Nemyšle, aby rychtáři a konšelům ze Záběhlic dovolil účastniti se odhadu statku v Michli.

P. Mitrovskýmu.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že v příští čtvrtek ve vsi naši Michli jeden statek šacovati dáti oumyslu sem; kderýžto šacuňk, aby se náležitě vykonati mohl, VMt za to přátelsky žádám, že na týž jmenovaný den rychtáře a někderý z konšelův, poddané VMti ze vsi Záběhlic, propůjčiti a jim, aby při tom byli, povoliti ráčíte. Nepominu se. Dat. v kolleji 9 Aprilis 1630. — K. Blažej.

87.

1630 d. 12 dubna. — P. Martin oznamuje gen. komisaři obutých Karmelitánů, že Dorotu, vdovu po Janu Ducháčkovi z Michle, v manželství Václavu Komínkovi z Dolní Krče propustiti nemůže.

Odpověď k. Bonaventurovi, kommisaři generál. řádu Karmel.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, které mně o propuštění z poddanosti Doroty, pozůstalé vdovy po Janovi Ducháčkovi ze vsi Michle, poddané kolleje naši, Václavovi Komínkovi ze vsi Nové Krtče, *) poddanému kláštera VMti, k stavu s. manželství činiti ráčíte, sem přijal a jemu porozuměl. Což bych rád na žádost VMti učinil a touž poddanou naši, kdybych v tom slušné příčiny neměl, z poddanosti propustil, ale oznamuji VMti, že táž Dorota, poddaná naše, jest nenáležitě z gruntův našich zběhla a věci své bez vědomí kolleje naše vyšikovala a tu, kdež se jí líbí, bez vůle a dovolení kolleje jakožto vrchnosti své se zdržovala [a] zdržuje. Za kderoužto slušnou příčinou mně toho možné učiniti není, abych túž poddanou VMti propustiti měl, nýbrž VMt za to žádám, že túž poddanou naši ujistiti poručiti ráčíte a, kdy bych pro ni poslati měl, mně vedle práva věděti že dáti ráčíte. Nebo kdyby se taková věc tak lehce vážiti a přehlídati měla, mnoho zlého by z toho pojíti časem mohlo.

V čemž že žádost VMti naplniti nemohu, omluvného že mně míti ráčíte, žádám. S tím milost boží s námi býti rač atd. Dat. v kolleji 12 Aprilis 1630. — K. Martin rektor.

*) Krč dolní daroval 27 dubna 1627 Ferdinand II P. Zikmundovi Kdovskému aby při kostele sv. Havla na St. m. praž. zřídil klášter obutých Karmelitánů, jichž prvním generálním komisařem v Čechách se stal.

88.

1630 d. 15 dubna. — P. Mikuláš slibuje Janovi Dav. Boryňovi ze Lhoty propustiti Jiříka Šimáka z Česnekové Vrbice, jakmile se týž osobně ohlásí.

P. Janovi Davidovi Borňovi odpověď.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, které mně o propuštění z poddanosti Jiříka Šimáka, poddaného kolleje naši z Vrbice Česnekové, činiti ráčíte, sem přijal a jemu sem porozuměl.*) I kdykoliv se týž poddaný náš do Liběšic k hejtmanu Auštěckýmu sám osobně za sluš (sic) dostaví, má žádost VMti v skutku naplněna bejti, jsouc té naděje, že v podobné příčině od VMti odměny kolleje naše dostane.

Čehož sem nechtěl na psaní VMti odpovědí tajiti. S tím. Dat. v kolleji 15 April 1630. — K. Mikuláš.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »Oznamuji VMti, že bych žádosti VMti již předešle byl naplnil, ale poněvadž se týž poddaný náš až posavad jest se«.

89.

1630 d. 15 (?) dubna.

Anně Šestačce vzata kráva z chlíva ze vsi Michle v noci na pátek nyní minulej, kderážto kráva že by *) ve dvoře Šestajovským **) se nachá-

zela a znamení takové má, totiž že červená jest, na čele má lysinu a jest má.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »nyní u paní Hložkový.« — **) Šestajovice, ves a tvrz na panství Chvalech.

90.

1630 d. 16 dubna.

Pánům starším nákladníkům piv vaření v Starém městě Pražském psáno o zaplacení dluhu 18 fß g. m. za chmel od p. Jana Závorky nákladníka Janovi Košíkovi z Michle povinného. 16 Aprilis 1630. — K. Blažej.

91.

1630 d. 19 dubna.

P. oppatu Zbraslavskýmu psáno o spravedlnost, kderou má Vít Šlapánek z Michle po manželce své Kateřině, dceři nebožtíka Vavřince Žufničky, 200 fß v Radotíně. 19 April.

92.

1630 d. 30 dubna. — P. Blažej upomíná Mostecké, aby kolleji jistotu na 15.000 kop míš. vydali a 390 kop úroku zadržalého zaplatili.

P. Mostským.

Modlitbu. Zdraví. Nepochybuji, že pánům v paměti pozůstává, jaké narovnání od JMtí pánův kommissařův mezi pány a kollejí naší a domem chudým jest se stalo: Předně že kolleji naši páni odvésti mají při tomto s. Jiří již jminulým jistotu pod ourokem obyčejnou, která by na summu 15.000 fß svědčila, ano i mimo to ouroku při témž s. Jiřím (sic) jminulým kolleji vedle téhož narovnání 390 fß a, když to odvedeno bude, ourok obyčejný z těch 15.000 fß míš. každého půlléta odvozovati; nicméně i chudému domu kolleje naši jakž 30 fß za půl léta nyní jminulého z 1.000 fß míš. tak i 60 fß, kderýž se každého půlléta odvozovati mají, dokudž by staré zadržané ouroky, jichž 218 fß 34 gr. 2 d., vedle téhož narovnání se nevyplnily.

I poněvadž čas již prošel, vedle kderého páni kollej a týž dům chudý spokojiti měli, jest prošel (sic), i potřebujíc jak kolleje naše tak i jmenovaný dům chudý takových summ a ourokův zadržalých, pánův za to přátelsky žádám, že to vše, co tak zadržáno jest, od sebe ihned i s touž jistotou kolleji naši obnovenou na summu těch 15.000 fß m. odvedou, tak aby nebylo potřebí tou věcí již jednou (ač se škodou naší) srovnanou hejbati a abychom skrze to mezi sebou k nějakému těžšímu zaneprázdnění, nežli jest předešle bylo, nepřišli.

Mám za to, že páni k tomu přijíti nedají. Odpovědi očekávaje pánům se na všem dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 30 Aprilis 1630. — K. Blažej.

93.

1630 d. 30 dubna. — P. Blažej žádá Hynka Žďárského ze Žďáru, hejtmana kraje Litoměřického, aby záležitost poddaných kolleje vyřídil.

P. Žďárskýmu p. Hynkovi.

Modlitbu. Zdraví. Tak jakož jsem dnův pominulých JMti p. hraběti Černínovi a VMti jakožto pánům hejtmanům kraje Litoměřického z strany poddaných kolleje naši v kraji Litoměřickým zůstávajících psaní učinil, kderéžto psaní VMti jest k rukám přišlo, i poněvadž až posavad žádné místné odpovědi od VMtí pánův kommissařův dáno není, VMt za to přátelsky žádám, že tu věc fedrovati ráčíte, tak aby co nejdřív k svému vyřízení přijíti mohla. Nepominu se. S tím. Dat. 30 Aprilis 1630. — K. Blažej.

94.

1630 d. 1 května. — P. Blažej vydává písaři kolleje, Bartoloměji Lekešovi Soběslavskému, vysvědčení o dobrém jeho se chování.

1 Máje dán list zachovací Bartolomějovi Lekešovi Soběslavskýmu, kderý písařem v kolleji ½ léta byl.

Já kněz Blažej známo atd., že ukazatel listu tohoto Barto. slúžíce za písaře v kolleji naši Soc. Jesu pražské jest se vždy věrně, poctivě a náležitě choval a nic, což by k újmě dobrého jména jeho bylo, za ten čas u nás zůstávající jest se nedočinil. Ano i toho oumyslu jest, dále svého lepšího, což by se jemu budoucně hoditi mohlo, vyhledávati, protož se k VMtem a k vám za něho přimlouvám a za to žádám, kdyby co takového slušného při VMtech a vás jmenovaný Bartoloměj Lekeš vyhledával, že jemu v tom odporni býti neráčíte a nebudete pro mé se toho VMtem a vám zase odměnění. Na potvrzení toho sekryt svůj.

95.

1630 d. 2 května.

Jan Koutskej, Vít Jaroš, Pavel Větrovec ze Psar. Dáno jim dovolení, aby sobě vypůjčiti mohli 8. korců obilí od pana Vítha z Dobřejovic,*) a to až do nového atd. 2 Máje 1630.

*) Dobřejovice držel od r. 1627 Vilém Vok Víta (Vítha) ze Rzavého.

96.

1630 d. 3 května. — P. Mikuláš oznamuje Janu Davidovi Boryňovi ze Lhoty, že mu poddaného Jiříka Šimáka z Česnekové Vrbice propustí, až si trest odbude.

Odpověď p. Bořiňovi.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, které mně opěty z strany propuštění z poddanosti Jiříka Šimáka ze vsi Vrbice Česnekový, poddanýho kolleje naši, činiti ráčíte, sem přijal a co v sobě obsahuje porozuměl.

Za jiný nemám, nežli že jste z předešlé mé odpovědi dobře porozuměti motci ráčili, že žádost VMti naplněna býti má, toliko když se týž poddaný sám osobně před hejtmana našeho do Liběšic dostaví. A za jakou by se příčinou tam dostaviti měl, též ráčili ste se dobře motci dovtípiti. Že pak po dostavení svém týž poddaný v trestání zůstává, to se nečiní tím oumyslem, jakž to v nynějším psaním (sic) svém dokládati ráčíte, že poddaným VMti býti chce aneb z nějakého ouplatku téhož hejtmana našeho *), ale pro jeho neposlušnost a zlé a nenáležité chování. Nebo kdyby to tak lehce jemu váženo bylo, mnozí by tím spůsobem jeho příkladu zlého následovali. V čemž nevím, jakby vrchnost za to P. B. odpovídati musela. Což když náležité pokání a trestání týž poddaný náš vyplní, má žádost VMti v skutku naplněna bejti. *) Čehož jsem nechtěl zase odpovědí VMti tajiti. S tím. Dat. 3 Máje 1630. — K. Mikuláš.

*) Připsáno, ale přeškrtnuto: »aniž sem se toho do VMti nenadál, abyšte to o nás smejšleti ráčili.« — **) Následovalo, ale přeškrtnuto: »Ano i témuž hejtmanu našemu, jak se v té příčině zachovati má, dostatečně poručeno jest.«

97.

1630 d. 3 května. — Petr Boubinský S. J. oznamuje Petrovi Mikulášovi Malovcovi z Malovic, že jemu ničeho dlužen není, poněvadž statek po otci svém nedědil.

Z strany našeho Boubinskýho list k panu Malovci.

Modlitbu. Zdraví. Jaké psaní *) jste panu Jiříkovi Malovcovi z Chejnova a z Vintrbergka učiniti a čeho při něm vyhledávati ráčíte, tomu sem z téhož psaní jeho, maje je sobě od něho propůjčené, vyrozuměl. Což mně jistě s podivením do VMti přichází, že na mně jisté summy peněz i ouroků z ní, kderými by někdy dobré paměti pan otec můj VMti povinnen býti měl, vyhledávati ráčíte, tak jako bych já po témž nebo. panu otci mém nějakého statku dostati a zděditi měl, vedle kderéhož bych dluhy pozůstalé platiti povinen byl; ješto o tom dobrou vědomost míti ráčíte a jiní mnozí o tom dobře vědí, komu jest se statek pozůstalý po týmž panu otci mém dostal a ku komu o dluhy po něm pozůstalé hleděti by se mělo. **)

Abych já pak VMti na té summě, kderou mně páni Chřepičtí ***) povinni jsou, takový dluh náležející vykázal, neuznávám se tím povinnen býti, poněvadž táž summa na mně ne po panu otci ale paní máteři mé, kderáž VMti takovým dluhem povinna nebyla, jest přišla. Že jsem pak nedávního času z VMtí promluvení měl, v tom se dobře pamatuji; nežli abych VMti na týchž páních Chřepických takový dluh vykázati měl, jakž

toho v témž psaní p. Jiříkovi Malovcovi svědčící[m] dokládati ráčíte, v tom se nepamatuji. Já jsa již osoba duchovní bez dovolení vrchnosti své toho učiniti nemohu.

Čehož všeho nechtěl sem pro správu VMti tajiti za to žádaje, že se v té příčině proti mně spokojiti ráčíte a mně daremní zaneprázdnění dále činiti neráčíte. S tím. Dat. 3 Máje 1630. — Petr Boubinský S. J. religiosus.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »pan Petr Mikuláš Malovec z Malovic VMti jest učinil. — **) Podobně: »že pak i při pánich Chřepických jistou summu peněz mám, kderá mně«. — ***) Chřepičtí z Modliškovic.

98.

1630 d. 3 (?) května. — Otcové kolleje žádají paní Marii Max. ze Šternberka, aby jim propustila Tomáše Boušku z Rataj.

Patres žádají od JMti paní paní z Šternbergka,*) aby Tomáš Bouška, syn nebošťíka Jana Boušky jinak Pekárka ze vsi Rataje, k panství Bechyňskýmu přináležející, kolleji z poddanosti propuštěn byl, kderýžto Tomáš již před 4 léty poddanou kolleje naši vzavší v Bernarticích se živí a žádá gruntu aneb nějakou živnost ujíti. — Kollej S. J. u s. Klimenta v St. m. praž.

*) Marii Maxmiliánu, vdovu po Adamovi ze Šternberka.

99.

1630 d. 4 května. — P. Martin rektor upomíná Adama Loubského z Lub o zadržalý roční plat 35 kop gr. č.

P. Adamovi Loubskýmu z Lub na Myslíně a Žďáře.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, kderak sobě kolleje naše jistej stálej plat roční totiž 35 fß gr. č. na tvrzi Žďáru se vším k ní příslušenstvím od někdy urozené paní paní Anny Landštejnové, rozené Pouzarky z Michnic na Sosni a Brloze dskami zemskými pořádně ujištěný a potvrzený, tak že každého půlléta totiž při času s. Jiří a s. Havla po 17½ fß gr. č. též kolleji naši odvozován býti má, a pokudž by se to nestalo a že by kderý rok a termin vypraven a vyplněn nebyl, že se rektor a kolleje naše v touž tvrz Žďár i co k ní přináleží s komorníkem pražským od desk zemských uvázati, toho držeti a užívati motci budou, dokudž by to vše, což by tak zadržáno bylo, i s škodami a náklady též kolleji naši dáno nebylo. V čemž táž někdy paní Anna Landštejnová budoucí své i držitele téhož dědictví jejího týmiž dskami zemskými zavázala, jakž zápis v kvaternu trhovým lazourovým léta 1610 v středu po slavnosti Trojice svaté D. 7. to v sobě šíře obsahuje a zavírá.

I poněvadž pán nyní téhož statku vejš psaného v držení a užívání jest a kolleji naši již od mnoha let žádné takové platy se neodvedly a neodvozují, pána za to tímto psaním přátelsky žádám, že též kolleji naši to

vše, což tak zadržáno jest, odvede, tak aby nebylo potřebí toho, tu kdež náleží, vyhledávati a škody na pána hnáti. Pokudž by pak co na týž plat kdy dáno bylo (o čemž však já vědomosti nemám) a to že by pán náležitě prokázal, bude se to motci z téhož zadržalého platu poraziti. Načež vše ode pána skutečné odpovědi očekávati budu. S tím. Dat. v kolleji 4 dne Máje léta 1630. — K. Martin rektor.

100.

1630 d. 8 května. — P. Blažej píše opatu Zbraslavskému opět o spravedlnost Víta Šlapánka z Michle.

P. oppatu Zbraslavskému odpověď.

Modlitbu. Zdraví. Jakou stížnost Petr Žufnička ze vsi Radotína, poddaný VMti klášterský, proti Vítovi Šlapánkovi ze vsi Michle, poddaným (sic) kolleje naše, sobě klade *), tomu všemu sem vyrozuměl i také téhož poddaného našeho k tomu měl, aby on mě o té věci jistou správu učinil. Co by pak sobě v tom týž poddaný náš za obranu bral a jakby VMti v té věci poddaný klášterský správu nejistou učinil, z odpovědi téhož poddaného našeho, kderou VMti pro vyrozumění příležitě odsílám, lépěji vyrozuměti moci ráčíte.

Čehož sem nechtěl na psaní VMti tejna učiniti, při tom vždy za to žádaje, že poddanému našemu k spravedlnosti jeho, kderou tak po manželce své má, dopomotci ráčíte. Nepominu se atd. S tím. Dat. v kolleji 8 Máje 1630. — K. Blažej.

*) Příloha: »Smysl suplikací Petra Žufničky, poddaného kláštera Zbraslavského. A stížnost do Víta Šlapánka ze vsi Michle, poddaného Jich Mtí pánův pátrův Jesovitův, kladu a to v příčině takový, že jest manželka má svůj stříbrný pás k věrný ruce témuž Vítovi schovati dala. A některýho času málo po tom vydlužil sem se od téhož Víta 2 fß míš. a po nedlouhým čase jemu takové peníze s poděkováním sem zase vyplatiti chtěl a on aby mi takový pás zase navrátil, kteréhož až posavad žádnou věcí míti nemohu. Příčinu sobě beře, že bych jemu Vítovi 80 fß na dlouhé té zapověděné minci dlužen býti měl, což jemu v tom světle patrně vodporuji a vodporovati chci, abych jemu jměl ňákej peníz mimo ty 2 fß dlužen býti. Ani mně jakživ nic nepůjčil víceji.

Druhé sobě stěžovati musím do téhož Víta Šlapánka, ktera[k] dobré paměti hodná nebožka matka má a matka téhož Víta manželky v některý čas dala k věrný ruce drahně cínového nádobí a nětco, co lepšího bylo, vod šatstva schovati a to pro všelijaké příčiny, kdyby nebezpečenství nastávalo, že by s tím blíž k městu jměli nežli my od nás. V tom však všemo. P. B. prostředkem smrti z tohoto světa matku mou povolati ráčil a takový nádobí cejnový a šaty posavad za ním zůstáva[jí] a mně nic dáti nechce.

V ty a takový příčině se k VMti jakožto věrný poddaný k vrchnosti svý milý utíkám a za to se vší náležitou uctivostí poníženě prosím, že mi k tomu radni a nápomocni býti ráčíte a témuž Vítovi po jeho manželce a sestře mý dílu vyzdvihnouti dopustiti neráčíte potud, pokudž by se Vít Šlapánek se mnou vo ty všecky věci před Vaší důstojnou milostí nespokojil. Ty důvěrnosti.«

101.

1630 d. 17 května. — P. Blažej žádá koníře, aby vrátili Janu Koutskému z Psar klisnu před léty od vojáků ukradenou.

Pánům konířům.

Slovut. Zdraví. Oznamuji vám, že jest mně toho správu dal Jan Koutskej ze vsi Psar, kderak že*) by se doptal klisny, kderáž jest před někderým lítem od lidu vojenskýho manželce jeho vzata a ta že by již na právě vašem zůstávala, žádaje mně týž poddaný v tom za dopomožení. I poněvadž tomu tak jest a to se patrně nachází, že ta klisna témuž poddanému přináleží, vás za to přátelsky žádám, že jemu k ní dopomůžete a, aby mu z téhož práva vašeho vydána byla, nápomocni budete. Nepominu Dat. v kolleji 17 Máje 1630. — K. Blažej.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »na právu vašem konířským klisna, kderéž jest před několika«.

102.

1630 d. 18 května. — P. Blažej žádá úředníka kláštera Strahovského v Hořeměřicích, aby poddaným kolleje z Drahelčic zapůjčil žito.

P. ouředníku panství kláštera Strahovského. *)

Slovutný. Zdraví. Oznamuji vám, že jsou mně toho správu dali Jíra Havláček, Jan Žiška a Matěj Simeon ze vsi Drahelčic, poddaní kolleje naši že by toho oumyslu byli k potřebě své každý 5 strychů žita do novýho od vás sobě vypůjčiti, žádajíce mně, abych jim v tom povolení dal a se k vám za ně v té příčině přimluvil. I prohlídajíc nyní k núzi jejich, nemoha jim sám takového žita zapůjčiti, pokudž by od vás je dostati mohli, k vám se za ně přimlouvám a za to žádám, že jim to dobrodiní prokážete a žádosti mé i jejich užíti dáte. Má vám zase to s poděkováním oplaceno bejti. A já se vám toho odměniti nepominu. S tím. Dat. v kolleji 18 Máje 1630. — K. Blažej.

*) V sousedství vsi Drahelčic měl klášter Strahovský panství Hořeměřice.

103.

1630 d. 25 května. — P. Blažej upomíná regenta pána ze Vchynic o polouletní úrok 1.000 kop. gr. míš..

Panu regentu p. ze Vchynic.

Modlitbu. Zdraví. Nepochybuji, že pánu v dobré paměti pozůstává, jací ourokové každého půlléta kolleji naši z panství Chlumeckýho totiž po 1.000 fß míš. vycházejí. I poněvadž již opěty jeden polouletní termin s. Jiřskej jest prošel, pána za to přátelsky žádám, že mně takový ourok (porážíce sobě, co jest tak nyní jminulého času postního ryb do kolleje naši

odvedeno) co nejdříve odvede, tak aby nebylo potřebí pána v tom častěji napomínat. Nepominu se. Odpovědi skutečné. S tím. Dat. 25 *) Máje 1630. **) — K. Blažej.

*) Původní 2 přeškrtnuta a nadepsáno 25. — **) Připsáno, ale přeškrtnuto: »17 Junii zase psáno témuž panu regentu. I poněvadž až posavad žádných peněz ode pána se dočekati nemohu, nyní se tímto psaním na konec pánu ohražuji, že již dále po právě kráčeti (a vedle zápisu kolleji) a komorníka od desk zemských konečně, dá-li Pán Bůh, ode dneška v témdni vyžádati chci. Čehož sem nechtěl pána tajit (tak aby od JMti pána ze Vchynic), nebo mně k tomu sama potřeba žene, nemajíce odkud«.

104.

1630 d. 1 června (?). — P. Martin rektor žádá komoru českou, aby propustila kolleji Dorotu Prášilku ze Staré Boleslavi.

JMtem p. presidentu a raddám komory.

VMt vysoce urozený pane pane hrabě a VMti urození páni páni a urození a stateční páni rytíři, páni mně v Pánu Bohu laskavě příznivi.

Pokorně VMtem oznamuji, kderak jest sobě oblíbil k stavu s. manželství Jakub Kratochvíle, poddaný kolleje naši, Dorotku Prášilku z Staré Boleslavě, poddanou JMCé, pána nás všech nejmilostivějšího, o kderoužto poddanou panu hejtmanu panství Brandejskýho psáno a žádáno bylo, aby táž Dorota propuštěna a v poddanost kolleje naši uvedena byla. Kderýžto pan hejtman odpověď dal, že, co sobě v té příčině kolleje při VMtech objedná, že s tím spokojen býti chce.

I poněvadž se tu stavu s. manželstva dotýče, VMtí za to modlitebně žádám, že nadepsanou Dorotu kolleji naši z poddanosti (i z spravedlnosti její, pokudž by však jakou měla) propustiti poručiti ráčíte. Já v podobné příčině i na modlitbách svejch nepominu se toho VMtem odměniti. VMtem na modlitbách pokorně hotový K. Martin rektor. *)

Jeho Mti u. p. p. hrabě., uro. p. p. a u. a st. p. ryt., JMCé presidentu a raddám zřízené komory v kr. č., pánům ponížená žádost ode mne K. Martina.

*) List tento nedatovaný položen jest před listem ze dne 13 června.

105.

1630 d. 13 června. — P. Blažej žádá hraběte z Vrtby, aby kolleji dopomohl k 34 kopám míš., které má za písařem jeho Adamem Prachatickým.

P. hraběti z Vrtby.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VHMti, kderak *) zůstávaje na onen čas Adam Prachatický, písař, v kolleji naši za písaře při odstoupení služby jest 67 fß 2 k. 1½ d. v reštu zůstával, na kderýž jest potom 33 fß odvedl; ostatní pak summu 34 fß 2 k. 1½ d. až posavad dáti zanedbává. VHMt za to žádám, že jeho v tom napomenouti ano i přísně přidržeti ráčíte, aby on takovou

summu kolleji povinnou neprodleně odvedl, anebo vidělo-li by se VHMti z služby jeho jemu takovou summu vyraziti a mně ji odvésti. Nepominu. Dat. v kolleji 13 Juni léta 1630. — K. Blažej.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »jest času pominulého Adamovi Prachatickýmu, písaři VHMti, z kolleje naši 64 fß míš. zapůjčeno bylo, na kderéž toliko 30 fß m. jest odvedl a ostatek«.

106.

1630 d. 13 června. — P. Blažej (?) upomíná Malostranské o 30 kop míš. polouletního úroku.

Téhož dne*) psáno p. purgkmistru a pánům Malostranským o odvedení 30 fß ouroku s. Jiřského za rok tento 1630.

Poněvadž opěty termin s. Jiřský prošel, vedle kderého páni kolleji naši z summy 1.000 fß míš. ouroku 30 fß m. povinni jsou, přátelsky žádám, že takový ourok neprodleně odvedou, nebo jsem jej již jinam na zaplacení dluhův vykázal. Nepominu.

P. S. Již několikrát oustně o takový ourok jest zkazováno, ale až posavad odveden není. A tak z přinucení pánům toto psaní o něj činím.

*) 13 Junii.

107.

1630 d. 13 června. — P. Blažej žádá p. Lukavského, aby vojsko do vsi Doubku, universitě patřící, nedával.

P. Lukavskému z strany Doubeckejch.

Modlitbu. Zdraví. Správu toho mám, kderak že by lid vojenský těchto dnův okolo Prahy táhnouti měl, kderéhožto lidu že byšte jedním pánem kommissařem býti ráčili, a takového lidu že by též nětco ve vsi Doubku, kderá ku akademii náleží, ložírováno a již, jak mnoho tam ležeti má, zavřeno bylo.

I poněvadž poddaných v týž vsi velmi na mále jest a ještě ti, kdeří tam zůstávají, nad míru chudí jsou, VMt tímto psaním svým přátelsky žádám, že v té příčině týž ubohý lidi ušetříte a jim žádnýho takovýho lidu vojenskýho ložírovati neráčíte. Pokudžby pak jináče býti nemohlo, nežli že by jich do též vsi nětco položeno býti muselo, aspoň aby téhož lidu na mále tam položeno bylo a aby žádného ublížení týmž poddaným se nedálo. Nad tím že ruku držeti ráčíte, též přátelsky žádám. Nepominu se toho. Dat. v kolleji 13 Juni 1630. — K. Blažej.

108.

1630 d. 15 června.

Psáno p. oppatu Zbraslavskému o dovolení lámání kamení v jeho skále za 2 šify pro potřebu kolleje.

109.

1630 d. 17 června. — P. Blažej žádá hejtmana na Škvorci, aby Anně Kostkové z Doubku dobytek vydal.

P. hejtmanu Škvořeckýmu. *)

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že mi toho správu dala Anna, pozůstalá vdova po nebo. Janovi Kostkovi, poddaná kolleje naši ze vsi Doubka, kderak že by nětco od dobytka na gruntech JMKn. na Škvorci míti měla a ten že by se jí vydati zbraňoval, ano i od VMti zapověděn byl. I poněvadž též poddaný naši takový dobytek spravedlivě náleží, VMt za to přátelsky žádám, že jí takový dobytek a to, což jí náleží, bez hyndrování vydati poručiti račíte. Nepominu atd. Dat. 17 Juni léta 1630. — K. Blažej.

*) Byl jím Albrecht Hillebrand Lukavský z Lukavice.

110.

1630 d. 17 června. — P. Blažej oznamuje regentu na Chlumci, že, jestliže do 24 června zadržalý plat neobdrží, právně zakročí.

P. regentu p. ze Vchynic.

Modlitbu. Zdraví. Poněvadž se až posavad ode pána žádných peněz dočekati nemohu, na konec se pánu tímto psaním ohražuji, pokudž by mne pán nejdýle do týhodne, to jest do 24 Junii nespokojil, že konečně již po právě kráčeti a komorníka od desk zemských na uvázání vyžádati chci. Čehož sem nechtěl pána tajiti, tak aby se věděl jak před škodou (pokudž však bude chtíti) uvarovati. Nebo mně sama potřeba k tomu žene a zoumyslna (čehož mně Bůh uchovej) toho učiniti bych nechtěl. S tím milost. Dat. v kolleji 17 Juni léta 1630. — K. Blažej.

111.

1630 d. 20 června. — P. Blažej žádá Marii Max. ze Šternberka, aby Tomáši Bouškovi z Rataj vydala list zhostní na panství kolleje.

Paní starý purgkrabový. *)

Modlitbu. Zdraví. Tak jakž jest dnův nedávno pominulých ctihodný P. Hendrych Millerus na místě kolleje naši při VMti toho vyhledával, aby Tomáš Boušek, syn neboštíka Jana Bouška jinak Pekárka ze vsi Rataje, k panství Bechyňskýmu přináležející, kolleji naši z poddanosti i z spravedlností jeho (pokudž by však jakou měl) propuštěn byl, kdež jste se i v tom poněkud laskavě zakázati ráčili, i poněvadž až posavad týž Tomáš propuštěn není, VMt za to modlitebně žádám, že kolleji naši to dobrodiní

prokázati a téhož poddaného listem zhostním propustiti ráčíte. Nepominu se toho. Dat. v kolleji 20 Juni léta 1630. — K. Blažej.

N. B. Není psáno na čisto.

*) Adam ze Šternberka, nejvyšší purkrabí pražský († 1623), měl za druhou manželku Marii Maxmiliánu, roz. hr. z Hohenzollern († 1649).

112.

1630 d. 20 června. — Rektor a kollej žádají hr. Viléma Vřesovce z Vřesovic, aby město Všeruby při starých jeho privilejích ponechal.

P. hraběti z Vřesovic.

Modlitbu. Zdraví. Nečiníme VHMt tajna, kderak poddaní VHMti Všerubští *) snažně a z velikou prozbou toho při nás vyhledávali, abychom se k VHMti za ně přimluvili, aby VHMt jich při jejich starých obdarování (sic) milostivě zanechati ráčila. I nemoha my též žádosti a velký prozby jich oslyšeti, ano i vedle křesťanské lásky tak činíme a VHMt za to modlitebně žádáme, že týmž poddaným VHMti žádosti poníženě užíti dáti a při týchž jich privilejích a živnostech zůstaviti ráčíte (v kderéžto však věci nic VHMti nevyměřujíce). Kdež oni, majíce sobě od VHMti takovou milost prokázanou, budou věděti sobě toho jak vážiti a VHMti ve všem poddaně se zachovati. My pak nepominem se toho VHMti všelijakou volnou a hotovou příjemností odměniti. Dat. v kolleji 20 Junii 1630. — Rektor a kolleje Soc. J. u s. Klimenta v St. m. praž.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »nám skrze žádost svou pokornou oznámili, že by VHMt jim privilegia jich, kderé přes sto let od předešlých vrchností svých ano i od JMtí císařův římských jakožto králův českých stvrzené a do desk zemských vložené mají, vzíti poručiti ráčila. Vedle kderých privilegium (sic) oni várky pivní tak i jiné živnosti že jsou vždyckny svobodně provozovali, z toho se živili, ano i zbírky a platy na ně vložené, komuž náleželo, odvozovali, žádajíce nás.« —

113.

1630 d. 3 července. — P. Blažej děkuje Václavu nejst. Vratislavovi z Mitrovic, že poddané své ve službě kolleje ponechal.

P. Václavovi nejstar. Vratisl.

Modlitbu. Zdraví. Že jste na žádost kolleje do jistého času poddaný VMti v službě zanechati ráčili, nepomine se toho VMti kolleje naše spolu se mnou v podobné příčině i jinak příjemně odměniti. Co se pak z týchž poddaných VMti jednoho, totiž Václava Brože, dotejče, oznamuji VMti, že jest se jemu, nevím však vskutku jak, neštěstí přitrefilo, tak že jest jednoho člověka dnův nedávno pominulých o život připravil. Na kderéhožto poddaného VMti se nastupuje, aby on z toho činu odpovídal.

I poněvadž ráčíte vrchností jeho dědičnou býti, *) račte se jeho časně ujíti a jej od nás poručiti vyzdvihnouti. Nebo se obávám (jakž poněkud

srozumívám), aby on pro týž skutek nezběhl a v té příčině aby snad od VMti na nás nějaké naříkání nebylo. Kdež již i nyní jiného člověka na místě jeho v službě mám. Čehož jsem nechtěl VMti pro správu tejna učiniti. S tím. Dat. v kolleji 3 dne Juli léta 1630. — K. Blažej.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »sem toho oumyslu, téhož, vidí-li se VMti, jeho z služby naši, poněvadž jej bezelstně zdržeti nemohu, vyzdvihnouti a jeho se ujíti aneb jak by se vidělo VMti z tou věcí za nejlepší učiniti.«

114.

1630 d. 3 července. — P. Blažej žádá opětně hejtmana na Škvorci, aby Anně Kostkové z Doubku zadržalý dobytek vydal.

P. hejt. Škvořeckýmu.

Modlitbu. Zdraví. Před několika dny učinil sem VMti přátelské psaní od (sic) vydání dobytka, kderý na gruntech JMKn. na Škvorci poddaný kolleje naši Anně, pozůstalé vdově po nebo. Janovi Kostkovi ze vsi Doubka, se zdržuje, ano i od VMti že k vydání zapověděn jest. Kderýžto dobytek nercili též poddaný naši vydán není, ani mně žádná místná odpověď na též psaní ještě k rukám nepřišla.

I poněvadž táž poddaná naše vždy toho náležitě při mně vyhledává, abych jí k jejímu vlastnímu dopomohl, jak předešle sem VMt za to žádal, tak i nyní žádám, že jí takový dobytek vydati poručiti ráčíte, tak aby nám z obojí strany z dalšího zaneprázdnění sešlo. Nepominu. S tím. Dat. v kolleji 3 Juli 1630. — K. Blažej.

115.

1630 d. 5 července. — P. Blažej oznamuje úředníku na Uhříněvsi, že mu propouští z poddanosti Marjánu Novákovou z Hoř. Počernic.

P. oufedníku Ouřiňovskýmu a Koloděj.

Modlitbu. Zdraví. Psaní. Vedle žádosti páně tak činím a Maryánu dceru Řehoře Nováka ze vsi Hořejších Počernic, poddanou naši, Jiříkovi Nohatýmu ze vsi Malých Měcholup k stavu s. manželství na grunty a v poddanost JMti kn. z Lichtnštejna (i z spravedlností její, pokudž by jakou měla) propouštím, jsa ku pánu té naděje, že zase v podobné příčině i jinak odměnu od pána dosáhnu. S tím. Dat. v kolleji 5 Juli léta 1630. — K. Blažej.

116.

1630 d. 13 července. — P. Blažej opětně píše hejtmanu na Škvorec v záležitosti Anny Kostkové z Doubku.

P. hejtmanu Škvořeckýmu.

Modlitbu. Zdraví. Jakou mně odpověď v příčině Anny, vdovy po Janovi Kostkovi, poddaný kolleje naši ze vsi Doubka, dávati ráčíte, tomu všemu

sem porozuměl. Kdež toho v též odpovědi své dokládati ráčíte, že by se ona z jistým vědomím a povolením vrchnosti její na gruntech JMKn. ne malý nežli drahný čas zdržovala, ano že by ji týž nebo. manžel její tu v poddanost uvedl,*) i pokudž by tak bylo, o čemž mně touž odpovědí VMt. správu dávati ráčíte, jest tak, že by věc velká a proti právu a řádu čelící byla. Ale rozvažujíce to nacházím, že jak jest týž manžel její ji v poddanost uvésti mohl, poněvadž ona prvé svou vrchnost měla, a jakejm právem na grunty JMKn. jest přijata. A kdo jest ji tím spůsobem za poddanou JMKn. přijímal, čeho jest se dopustil, to k výkladu VMti zanechávám.

Nyní pak jsouce ona pořádně v poddanost kolleje naši uvedena, VMt za to žádám, že jí to, zač tak vyhledává, vydati poručiti ráčíte, tak aby nám z obojí strany již z dalšího zaneprázdnění sjíti mohlo.

(Co se pak poddaných Doubeckých dotejče, pokudž by se to na ně, jak psáti ráčíte, prokázati mohlo, věděl bych se jak k nim zachovati.) Nepominu atd. Dat. v kolleji 13 Juli léta 1630. — K. Blažej.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »I poněvadž týž manžel její toho bez vůle vrchnosti její učiniti nemohl, aniž tudy v jaké poddanosti komu zůstávati nemohla; nýbrž jsouce ona na onen čas sobě svobodná, kolleji naši pořádně v poddanost jest se dala. Kdež kollej ji v jejich potřebách slušně zastati jsouc povinna« —

117.

1630 d. 15 července. — P. Blažej žádá měšťany Nového města pražského, aby dle úmluvy peníze akademii zadržalé, jakož i cihly a vápno na stavbu kolleje odváděli.

Pánům Novoměstskejm.

Modlitbu. Zdraví. Tak jakož jest času pominulého z prostředku VMtí z jistými osobami nercili o summu ale i o zaplacení ouroků̊v ku akademiji náležejících a od VMtí povinných a zadržaných jednáno bylo, takže na ouroky jak nětco od peněz, též jiných k stavení potřebných věcí od VMtí vydáváno býti mělo, i potřebujíc jak peněz tak i k stavení kolleje naši cihel všelijakých i vápna, za to přátelsky žádám, že nercili penězi túž kollej naši fedrovati, ale i k stavení již jmenované potřebné věci vydávati poručit ráčíte. A co se koliv toho kdy od nás příjme, má na peníze VMti jistá kvitancí od nás vydávána býti, ano i v jaké ceně též cihly a vápno se smluví, bude se motci z jedné i druhé strany znamenati a potom na též ouroky pořádně poraziti.

Jsem k VMti té naděje, že v žádosti této slušné kollej naši oslyšeti neráčíte,*) tak aby z budoucího nastupování o zaplacení týchž ouroků̊v zjíti mohlo. Odpovědi očekávaje VMti se dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 15 Juli léta 1630. — K. Blažej.

*) Na přiloženém lístku poznamenáno: »17 Juli dána odpověď na psaní pátera prokurátora od písaře předního radního v přítomnosti p. purgkmistra od pánův Novo-

městkejch, co se vápna a cihel dotejče, že berníci to, co v své moci mají, na zaplacení berních (sic) berou, oni toliko jako vladařové že jsou. Z strany peněz ukázáno na kommissi. Purg. Řečickej u s. Jindřicha proti p. hejt(manu) Brand(ejskému).

N. B. Řekl sem, že musíme tak na jinou cestu pomyslit.

118.

1630 d. 20 července. — P. Blažej znova důtklivě upomíná Písecké, aby kolleji císaře Karla IV zadržalé úroky ihned odvedli.

Pánům Píseckým.

Modlitbu. Zdraví. Jakož jest pánům již nejedno psaní o zaplacení ouroků zadržalých, kderými páni kolleji císaře Karla čtvrtého povinni jsou, od ctihodného kněze Mikuláše Kombosta, předešlého prokurátora kolleje naši, učiněno bylo, vedle kterýchžto psaní až posavad táž kolleje naše spokojena, ani to, což jí tak přináleží, ode pánův odvedeno není, pánům ještě toto přátelské psaní činím a za to žádám, že takové zadržalé ouroky (zvláště poněvadž se tu věci duchovní dotejče a na žádnou kommissi kolleji naši ode pánův ukazováno býti nemůže) nám ihned odvésti nepominou, tak aby nebylo potřebí již dalšího dopomožení jinde toho na páních vyhledávat. Načež odpovědi účinlivé očekávati budu. S tím. Dat. v kolleji 20 Juli 1630. — K. Blažej.

119.

1630 d. 20 července. — P. Blažej upomíná Kouřimské, aby zaplatili úroky kolleji cís. Karla IV zadržalé.

P. Kouřimským.

Modlitbu. Zdraví. Jakož již páni nejednou o zaplacení ouroků zadržalých, kderými páni kolleji císaře Karla čtvrtého povinni jsou, od kolleje naši napomenuti byli, vedle kderýchžto napomenutí až posavad zadosti se nečiní, kdež pánům ještě toto přátelské psaní činím a za to žádám, že takové zadržané ouroky nám ihned odvésti nepominou, tak aby nebylo potřebí. Ut forma. Jako Píseckým psáti.

120.

1630 d. 20 července. — P. Blažej upomíná Vodňanské, aby konečně již zaplatili úroky zadržalé, a žádá gubernátora o pomoc.

P. gubernátorovi*) a pánům Vodňanským.

Modlitbu. Zdraví. Až posavad očekávala kolleje naše na zaplacení ouroků, kderýma p. purgkmistr a páni kolleji naši vedle jistého zápisu povinni jsou. I poněvadž se toho až posavad nestalo a neděje, pánům ještě toto psaní činím a za to žádám, že takové zadržané ouroky nám ihned

odvésti nepominou (zvláště kdež se tu věci duchovní dotejče a na žádnou kommissi kolleji naši ode pánův ukazováno býti nemůže), tak aby již nebylo potřebí o to dalšího právního zaneprázdnění míti. A ku panu gubernártovi (sic) jest kolleje té naděje, že v tom nám nápomocen býti ráčíte. Kdež se nepomine pánu kolleje naše toho odměniti. Odpovědi atd. Dat. v kolleji 20 Juli 1630. — K. Blažej.

*) Gubernátorem a zároveň nájemcem všech důchodů města Vodňan byl Servác z Fossen.

121.

1630 d. 20 července. — P. Blažej upomíná Jiřího st. Vratislava z Mitrovic co držitele statku Lochovic, o zadržalé úroky z 1.000 kop gr. míš.

P. Vratislavovi.

Modlitbu. Zdraví. Tak jakož jest od někdy dobré paměti uro. a st. r. pana Krištofa staršího Vratislava z Mitrovic na Lochovicích, JMCé raddy a purgkrabí Karlštejnskýho, kšaftem na list mocný královský učiněným na akademii pražskou 1.000 fß míš. odkázáno, kderážto summa ihned v půllétě pořád zběhlým po smrti jeho od držitele statku Lochovského pod jistou pokutou též akademii dána býti měla, jakž artikul téhož kšaftu ve dskách zemských v kvaternu trhovém lazourovém léta 1612 v středu den s. Brigidy O. 6. plněji svědčí, ale tíž předešlí držitelové nadepsané akademie takový 1.000 fß pod ourok obyčejný na témž statku Lochovským jsou zanechali, jakž i jim takoví ourokové od pána a držitele téhož statku Lochovského odvozováni bývali. I poněvadž táž akademije se vším k ní příslušenstvím od JMCé, pána nás všech nejmi., kolleji naši dána jest a my ji opatrovati, z důchodův jejich professory a doktory (kderýmž velkou summu peněz každoročně dávati se přichází) vychovávati povinni jsme a VMt nyní pánem a držitelem jmenovaného statku Lochovského býti ráčíte, z kderéhož jakž summa hlavní zaplacena, tak i ourokové zadržalí placeni býti mají, VMt za to přátelsky žádám, že takové ouroky, co jich tak koliv z nadepsané summy zadržáno jest, kolleji naši proti jisté kvitanci odvésti poručiti ráčíte, tak aby nebylo o to dalšího zaneprázdnění potřebí. Odpovědi očekávaje atd. Dat. v kolleji 20 Juli 1630. — Blažej.

122.

1630 d. 20 (?) července. — P. Blažej žádá Zikmunda z Wolkenštejna, aby zaplatil zadržalé úroky z 500 kop gr. č. na vsi Zelenci zapsaných.

Modlitbu. Zdraví. I oznamuji VMti, kderak jest někdy dobré paměti pan Jan z Proseče a na Jirnách, nejvyš. purg. praž. radda, jistý zápis dskami zemskými na summu 500 fß gr. č. rektorovi, děkanovi, mistrům, bakalářům a študentům i vší universitatis učení pražského nynějším i budoucím z ourokem obyčejným na vsi Zelenci*) s dvorem poplužním, s popluží i vším

k též vsi příslušenstvím učinil, jakž týž zápis pod pokutú s uvázáním komorníkem od desk zemských v kvaternu větším zápisném fialovém léta 1606 v pondělí po s. Medardu M. 13. plněji svědčí. Z kderéžto summy vejš psané nepochybně že jsou i předešle ourokové, komu náleželo, odvozováni. I poněvadž táž universitas učení pražského se vším k ní příslušenstvím od JMCé, pána nás všech nejmilo., kolleji naši dána jest a my ji opatrovati, z důchodův jejich professory a doktory (kderýmž velká summa peněz každoročně dávati se přichází) vychovávati povinni jsme, a VMt nyní pánem a držitelem jmenované vsi Zelence se vším k ní příslušenstvím býti ráčíte, z kderéž jak summa hlavní zaplacena, tak i ourokové zadržalí placeni býti mají, VMt za to přátelsky žádám, že takové ouroky, co jich tak koliv z nadepsané summy zadržáno jest, kolleji naši proti jisté kvitanci odvésti poručiti ráčíte, tak aby nebylo o to dalšího zaneprázdnění potřebí. Odpovědi. Dat. v kolleji Juli**) 1630. — K. Blažej.

*) Ves Zelenec patří v panství Veliké Jirny, které sestrám Tomáše Hada z Proseče od kr. komory r. 1625 bylo odňa'o a nejprve Zikmundovi sv p. z Wolkenšteina, potom Janovi Zikmundovi hr. z Thunu bylo zastaveno. — **) Položen mezi dopisy z 20 července.

123.

1630 d. 20 července. — P. Blažej žádá provinciála Dominikánů, aby zaplatil zadržalé úroky ze 700 kop gr. míš., které osada sv. Jiljí na St. m. praž. universitě dluhovala.

P. provinciálu*) u sv. Jiljí.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, kderak jistou summou peněz totiž 700 fß míš. starší ouředníci a kostelníci i všeckna osada záduší kostela svatého Jiljí v St. m. p. i s ouroky zadržalými rektoru a mistrům professorům učení pražského nynějším i budoucím povinni jsou byli; kderážto summa i s ouroky již na kollej naši vedle dání od JMCé, pána nás všech nejmi., akademije císaře Karla čtvrtého se vším k ní příslušenstvím přišla a připadla. I poněvadž toho všeho, což nadepsaní starší ouředníci a kostelníci v držení byli, nyní v držení a užívání býti ráčíte,**) VMt za to přátelsky žádám, že mně takový ouroky, což jich tak koliv z svrchu psané summy zadržáno jest, odvésti ráčíte, tak abych mohl věřitele naše i též professory a doktory, jimž se každoročně od nás veliká summa odvozuje, časně spokojiti. Odpovědi. S tím. Dat. v kolleji 20 Juli 1630. — K. Blažej.

*) »Převoru« přeškrtnuto. — **) Ferdinand II daroval 7 května 1625 chrám sv. Jiljí s osadou a vším příslušenstvím Dominikánům z kláštera bl. Anežky na Františku, kteří r. 1626 s převorem svým Vincencem Onorpetem z Narbonnu se sem přestěhovali.

124.

1630 d. 20 července. — P. Blažej oznamuje Bohuchvalu Valkounovi z Adlaru, že mu Michala Franka z Kalovic propustí, opatří-li týž hodného hospodáře pro svůj grunt.

P. Valkounovi odpověď.

Modlitbu. Zdraví. Psaní. I oznamuji VMti, že vedle zámluvy mé VMti učiněné na tom sem byl, abych Michala Franka ze vsi Kalovic, poddaného našeho, z poddanosti propustil; ale porozumívám tomu, že týž Frank od hejtmana našeho Ouštěckého do vězení dán jest za tou příčinou, že jest z gruntův našich zběhl a gruntu svého neosazeného zanechal. Když pak vždy za to žádati ráčíte, aby týž Frank z poddanosti VMti propuštěn byl, považujíce já jaká sousedská*) volnost mezi VMtí a kollejí naší se přihazuje a přihází, i znajíc VMt k nám náchylného býti, rád to učiniti chci, když on toliko grunt svůj hospodářem hodným osadí i dluhy, pokudž jaký má, vyvadí. Že pak v témž vězení až posavad se zdržuje, to se pro vejstrahu a příklad jiným činí.

Já na jiným spolu s kollejí naší nejsme, nežli vše, co nám možné, rádi pro VMt učiniti. Čehož sem nechtěl VMti odpovědí pro správu pominouti. S tím. Dat. v kolleji 20 Juli 1630.**) — K. Blažej.

*) Bohuchval Valkoun z Adlaru měl četné statky hlavně v kraji Litoměřickém. — **) První koncept odpovědi té, jenž jest přeškrtán, zněl takto: »Odpověď p Valkounovi. Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé jste mně učiniti ráčili, teprva sem přijal, a nač se vztahuje, sem porozuměl. Že jest hejtman náš Ouštěckej Michala Franka ze vsi Kalovic, poddaného našeho, dostavše jej, vězením opatřiti dal a posavad jej v něm zdržuje, o čemž já vědomosti sem neměl, to se za tou příčinou stalo a děje, že týž Frank z gruntův našich jest zběhl a gruntu svého neosazeného zanechal; pročež slušně ku příkladu jiným trestání ho následuje. Kdež pak vždy za to žádati ráčíte, aby týž Frank z poddanosti VMti propuštěn byl, považuje já, jaká sousedská volnost mezi VMtí a kollejí naší se přihazuje a přihází, i znajíc VMt k nám náchylného býti, rád to učiniti chci, když on toliko grunt svůj hospodářem hodným osadí ano i dluhy, pokudž jaký má, vyvadí. Že pak v témž vězení až posavad se zdržuje, to se pro vejstrahu a příklad jiným činí. Já na jiným spolu s kollejí naší nejsme, nežli vše, co nám možného, rádi pro VMt učiniti. Čehož sem nechtěl tajna VMt učiniti. 20 Juli 1630. — K. Blažej.«

125.

1630 d. 22 července. — P. Blažej žádá měšťany Nového m. praž. za písemnou odpověď na svůj list ze dne 15 července.

P. Novoměstskejm.

Modlitbu. Zdraví. Těchto dnův pominulých učiněno jest VMti psaní o zadržalé ouroky, kderými kolleji naší povinni býti ráčíte; na kderéžto psaní, ačkoliv odpověď oustní dána jest, však majíce v té věci něco na rozmyšlení, VMt za to žádám, poněvadž jest žádost kolleje psaná VMti učiněna byla, že nám též odpověď psanou dáti ráčíte, vedle kderé by kollej naše věděla, jak dále své věci vyhledávati. S tím milost. Dat. v kolleji 22 Juli léta 1630. — K. Blažej.

126.

1630 d. 3 srpna. — P. Blažej upomíná opětně provinçiála u sv. Jiljí, aby kollej spokojil.

P. provinciálu s. Jiljí odpověď.

Modlitbu. Zdraví. Odpověď, kderou mně na psaní mé (z strany dluhu, kderým starší ouředníci a kostelníci i všecka osada záduší kostela s. Jiljí v Starém mě. praž. již nyní kolleji naší povinni jsou byli a nyní na VMt k zaplacení přichází) dávati ráčíte, sem přijal a jí porozuměl. Vedle kderéžto žádosti VMti tak činím a přiležitě hodnověrný přípisy listů dlužních, kderými jsou se napřed jmenovaní starší ouředníci a kostelníci rektoru, mistrům, professorům učení pražského zapsali, posílám. VMt za to vždy žádám, že kollej naši co nejdřív v té příčině spokojiti ráčíte. S tím. Dat. v kolleji 3 Augusti léta 1630. — K. Blažej.

127.

1630 d. 6 srpna. — P. Blažej upomíná Žatecké, aby zaplatili zadržalé úroky z 1.300 kop. gr. míš., které od 23 dubna 1603 universitě pražské dluhují

Pánům Žateckým.

Modlitbu. Zdraví. Tak jakož páni jistou summou peněz totiž 1.300 fß míš. kolleji universitatis učení pražského z placením každého půlléta ouroku z té summy po 39 fß míš. povinni jsou, jakž jistota ode pánův též kolleji učiněná z polouletní vej[pově]dí znějící, jíž jest datum v středu den památný s. Jiří rytíře léta od narození Pána Krista spasitele a vykupitele našeho 1603, plněji svědčí; i poněvadž táž kollej nám od JMCé krále a pána nás všech nejmilostivějšího se vším k ní příslušenstvím odevzdána jest, a my na to professory a doktory vychovávati a jim každoročně velikou summu platiti máme, kderéžto kolleji páni již od několika let ouroky zadržalými povinni jsou: pánův za to přátelsky žádám, že takové ouroky, co by jich tak koliv až do s. Jiří nyní jminulého zadržáno bylo, též kolleji naší odvedou, tak aby nebylo o to se pány dalšího zaneprázdnění míti potřebí. Nepominu se toho pánům dobrým příjemným spůsobem odměniti. Odpovědi očekávaje. Dat. v kolleji 6 Augusti*) léta 1630. — K. Blažej.

*) Nejprve bylo 15, pak 16 Juli; obé však přeškrtnuto.

128.

1630 d. 7 srpna. -- P. Blažej oznamuje p. Čejkovi z Olbramovic, že poddaní jeho v Michli jsou zadržáni, a odmítá nárok jakékoliv pokuty.

Odpověď p. Čejkovi.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé jste mně z strany lidí poddaných VMti učiniti ráčili, sem přijal a jemu porozuměl. Vedle kderého sem tak učinil a na to se vyptával, zda-li by takoví lidé poddaní VMti u poddaného kolleje naší Šimona Jansy ve vsi Michli zůstávati měli. Což se tak vyhledalo a našlo, že u něho jsou, o kderýchž že on, čí by poddaní bejti měli, jest nevěděl, poněvadž se za svobodné osoby vydávali, jakž lépeji z [s]právy jeho, kderou mně činí, porozuměti motci ráčíte.

Kderémužto poddanému jest poručeno, aby on takové osoby při sobě zadržel, dokudž byšte jich jináče opatřiti poručiti neráčili. Protož kdykoliv pro ně odeslati ráčíte, mají ihned vyslaným VMti vydáni bejti. Aby pak týž poddaný náš pro přechovávání týchž poddaných VMti jakou pokutou povinen býti měl, nedomnívám se, abyšte ji na něm vedle týž správy jeho slušně žádati ráčili. Čehož sem nechtěl zase odpovědí VMti tajiti. S tím. Dat. 7 Augusti léta 1630. — K. Blažej.

N. B. Jakékoliv supplikací jsou psány do kanceláře neb do komory, přípisy dány jsou k P. rektorovi neb P. prokurátorovi.

N. B. Psána zase odpověď p. Jiřímu staršímu Vratislavovi z strany toho 1.000 fß k akademii náležející 7 Augusti.

129.

1630 d. 8 srpna. — P. Blažej přimlouvá se u Plzeňských za Jana Bartoloměje, malíře z Úště.

P. Plzenskejm z strany malíře Ouštěckýho.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánům, že jest mně toho správu dal Jan Bartoloměj, malíř z města Ouště, poddaný kolleje naší, kderak že by otec jeho ve vsi Boškově, někdy poddaný pánův, prostředkem smrti z tohoto světa sešel a statku svého nemálo po sobě zanechal, ku kderému on že by právo a spravedlivost míti měl, jakž páni z [s]pisu jeho, kderý pánům pro vyrozumění posílám, lépeji porozuměti motci budou.

Kdež týž poddaný náš za tou příčinou sám se ku pánům vypraviti míníc, žádal jest mě při tom, abych se k pánům za něho přimluvil, tak aby v spravedlnosti jeho ode pánův fedrován býti mohl. I znaje žádost jeho slušnou býti, tak činím a pány za to přátelsky žádám, že témuž poddanému našemu ke spravedlnosti jeho nápomocni budou, ano i k tomu příčinu dají, tak aby to, co jemu spravedlivě náleží, vydáno bylo. Nepominu se toho pánům v podobné příčině i jinak rád odměniti. Odpovědi. Dat. 8 Augusti 1630. — K. Blažej.

130.

1630 d. 9 srpn. — P. Blažej upomíná důtklivě Oktaviána Vchynského aby dlužné ještě částky z minulých terminů z panství svého Chlumeckého kolleji splatil.

P. Oktaviánovi ze Vchynic z strany dluhů zadržalých.

Modlitbu. Zdraví. Tak jakož jistý plat každého půlléta po 1.000 fß míš. kolleji naší z panství VMti Chlumeckého vychází, a téhož platu ještě za termin s. Havla léta jminulého 100 řížskejch a za termin s. Jiří nyní též jminulého 400 fß zadržáno, k čemuž po mnohém přátelském napomenutí od pana regenta statku VMti přijíti nemůže, na kderýžto platy za-

držalý jest se i kollej naši (sic) se škodou svou zdlužiti musela, o čemž i týž p. regent dobrou vědomost má; za kderoužto příčinou VMti toto schválné psaní činím a oznamuji, pokudžby ihned kollej v té příčině spokojena nebyla, že toho celého oumyslu jest po právě kráčeti a summy své tu, kdež náleží, vyhledávati, poněvadž již i jiný třetí termin téměř před rukami jest.

Kdež kollej jest k VMti té naděje, že majíc sobě od ní VMt v tom správu danou, čeho vyhledávati míní, že k tomu přijíti dáti neráčíte; nebo jistě z potřeby, ano i chtíce sobě z takových mnohých častých zaneprázdnění a napomínání spomoci, toho jinač učiniti nemíní. Načež ještě odpovědi účinlivé od VMti očekávati budu. S tím. Dat. v kolleji 9 Augusti léta 1630. — K. Blažej.

131.

1630 d. 9 srpna. — P. Blažej žádá Mikuláše st. z Bubna, aby podpisem a pečetí svou potvrdil, že kollej statky Tuchoměřice a Číčovice od Otty Jindřicha z Wartmberka řádně koupila a smlouvu trhovou k zem. deskám složila.

P. Mikulášovi staršímu z Bubna.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že páni věřitelové někdy p. Otty Hendrycha z Wartmbergka na kollej naši nastoupají, jakoby statek náš Tuchoměřickej a Číčovskej jim po témž pánu na zaplacení dluhův jeho přináležeti měl. Kdež my v tom na odporu jsouc*) příčiny jistý, že páni věřitelé na omylu jsou, předkládáme, chtějíce též to i smlouvou trhovou, která se mezi týmž někdy p. z Wartmbergka a kollejí naší o týž statek stala, při kderý mezi jinými pány smlouvci jedním předním prostředníkem jste býti ráčili, prokázati, takové smlouvy in originali (ačkoliv jest při dskách zemských od ingrossátora vkladu vyznamenána, však do desk zemských vypsána a vložena nebyla a není) nikdež se doptati a ji vyhledati nemůžeme. I poněvadž na týž smlouvě nám k odvodu s týmiž pány věřiteli nemálo než mnoho záleží, nemoha k originálu přijíti, vejpis jí toliko hodnověrný před rukami jest, vedle kderéhož i p. Jan Jezbera**) jakožto též jeden spolu s VMtí prostředník se pamatuje, že ta smlouva slovo od slova tak a najinač (sic) napsána jest, k čemuž jest na vysvědčení též smlouvy k přípisům jejím pečeť svou přitiskl i rukou vlastní podepsal,***) a za jiné nemaje, nežli že i VMt v tom se tak dobře upamatovati ráčíte. Za kderoužto příčinou schválně k VMti přípisy též smlouvy posílám a VMt za to přátelsky žádám, že je přehlídnouc k vysvědčení k týmž přípisům pečeť svou s podpisem ruky přitisknouti ráčíte.†) Nepomine se toho kollej spolu se mnou atd. S tím. Dat. v kolleji 9 Augusti 1630. — K. Blažej.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »příčiny jistý, že páni věřitelé na omylu jsou, předkládáme, k němuž i smlouvu trhovou, která se mezi týmž někdy p. z Wartmbergka a kollejí naší o týž statek stala, při kderé mezi jinými pány smlouvci jedním předním prostředníkem býti ste ráčili, potřebujeme. Táž pak smlouva, ačkoliv jest při dskách zemských od ingrossátora vkladu vyznamenána, však do desk zemských vypsána a vlo-

žena nebyla a není, nýbrž k založení svému jest přišla.« — **) Jan Jezbera z Kolivéhory. — ***) Následovalo, ale přeškrtnuto: »kderéžto přípis smlouvy (i) jiné přípisy jí, kderéž potřebujeme, VMti schválně posílám a VMt za to přátelsky žádám, že je přehlídnouc a tak a nejinač, jak učiněna byla, najdouc, k týmž přípisům jejim pečeť svou.« — †) Statky Tuchoměřice a Číčovice prodal Otta Jindřich z Wartmberka 1621 za 36.000 kop míš. kolleji jesuitské u sv. Klimenta, ale smlouva trhová o tom v pondělí po sv. Jiljí 1621 učiněná se ztratila. Hodnověrnými svědky prokázal však rektor kolleje, že smlouva řádně in originali k deskám zem. byla složena, a tak dosáhl toho, že dne 7 října 1630 bylo nařízeno, aby opis smlouvy té do desk zem. (621 N. 14) byl vložen.

132.

1630 d. 12 srpna.

Léta 1630 v pondělí po s. Vavřinci odvedeno jest od JMti paní paní hrabínky Berkovy vdovy 150 fl. rýn. a to na summu tu, kderá vedle terminu s. Jiřského léta tohoto odvedena kolleji býti má. Actum vt supra. — Hieronimus Fischer.

133.

1630 d. 29 srpna.

N. B. O nájedníka Drahelčického psáno paní Čejkový, o zaplacení ostatní summy za dobytek. 29 Aug. 1630.

134.

1630 d. 31 srpna. — Zhostní list Judity Mařencové z Drahelčic.

1630. 31 Augusti propuštěna z poddanosti Judyt, dcera po nebožtíkovi Jakubovi Mařencovi ze vsi Drahelčic, a to knězi Krispinovi Fuck,*) oppatu kláštera Milívského, proboštu kláštera Doxanského a koadiutor (sic) kláštera Strahovského.

*) P. Krišpín Fuck stal se později i opatem kláštera Strahovského (1640—1653).

135.

1630 d. 31 srpna. — Petr Boubinský S. J. oznamuje Ctiborovi Václavovi Chřepickýmu z Modliškovic, že postoupil zadržalé ouroky ze summy 1.000 kop míš. strýci svému Petru st. Boubinskému z Újezda.

Panu Ctiborovi Václavovi Chřepickýmu o Boubinskýho.

Modlitbu. Zdraví. Tak jakož z jisté summy peněz totiž z 1.000 fß míš. ouroky mně pán povinen jest, i oznamuji pánu, že na velikou žádost pana Petra staršího Boubinskýho z Oujezda, strejce mého, jemu takové ouroky, co by jich koliv až do s. Havla příštího se sešlo, z volí a vědomím mých vrchních sem dal. Za kderoužto příčinou pánu toto přátelské psaní činím a za to žádám, kdykoliv týž pan strejc toho při pánu vyhledávati [bude],

aby jemu takové zadržalé ouroky až do vejš jmenovaného času proti odvedení kvitancí vydány byly. Nepominu se toho pánu mně možným rád zase odměniti. S tím. Dat. 31 Aug. 1630. — Petr Boubinský, Soc. Jesu religiosus.

136.

1630 d. 6 září. — P. Blažej žádá Velvarské, aby mu oznámili, proč Lorence Kebra z Levína uvěznili a hrdla odsoudili.

P. Velvarskéjm o Lorence Kebra.

Modlitbu. Zdraví. Správu toho mám, kderak že by Lorenc Kebr, poddaný kolleje naši z městečka Levína k statku Ouštěckýmu přináležející, u vězení v městě Velvařích pro nějakej skutek svůj zůstávati a již i hrdla odsouzen býti měl.

I poněvadž kolleje naše jakožto vrchnost jeho o tom, za jakou příčinou se to děje, jisté vědomosti nemá, pánům toto schválné psaní činím a za to přátelsky žádám, že sobě nestíží o tom mně správu učiniti, ano s týmž poddaným s exekutí nepospíchati, dokudž ode mne pánům zase v známost uvedeno nebude; čehož nepominu po též správě mně ode pánův daný ihned učiniti a toho se pánům dobrým příjemným spůsobem odměniti. Dat. v kolleji 6 Sept. 1630. — K. Blažej.

137.

1630 d. 11 září. — P. Martin rektor píše hejtmanu Brandýskému v příčině odkázaných dvou klisen a 53 ovcí.

Odpověď p. hejtmanu Brand. z strany klisen.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé mně činiti ráčíte, sem přijal a jemu porozuměl. Co se odkazův pár klisen od někdy p. Johanny Pruskovské*) paní Alžbětě Střelový**) dotýče,***) toho při předešlé mé odpovědi zůstavuji. Jsouc pak takové psaní i odpověď má, kdež se týchž klisen dotejká, před rukami, přátelsky žádám, že mně to obé pro vyrozumění zapůjčiti ráčíte. Při tom, poněvadž exekutorem po též paní Pruskovský býti ráčíte, přátelsky žádám, že kolleji naší těch 53 ovec, kderý jsme pánu Khynovi†) zaplatili, ony však při témž dvoře zůstati měly, zase nahraditi aneb peníze, co sme my témuž panu Khynovi dali, navrátiti ráčíte. Nepominu. Dat. 11 Septemb. 1630. — K. Martin rektor.

*) Johanka Pruskovská z Pruskova, roz. Kaplířka ze Sulevic. — **) Alžběta Střelová z Rokyc. — ***) Následovalo, ale přeškrtnuto: »VMti oznámiti mohu, že žádných takových dobrých pár klisen jest se ve dvoře Michelským po smrti nebožky též paní nenašlo, kderé byste ráčili nyní chtíti pro dobré věřitelův a čeledi prodati a je speněžiti; o čemž nepochybuji, že již předešle dobrou vědomost míti ráčíte, co jest při témž dvoře se našlo nebo ne. Abych já pak nebožce paní o tom zakázání nějaké učiniti měl, pamatovati se nemohu.« — †) Kašpar Khyn z Khynu, jenž měl za manželku Marii Sabinu, roz. Kaplířku ze Sulevic.

138.

1630 d. 12 září. — P. Martin rektor žádá místodržící v kr. č., aby aspoň exekuce Lorence Kebra z Levína, ve Velvarech uvězněného, na čas odložena byla.

Pánům místodržícím z strany Lorence Kebera.

Milostiví páni. Pokorně VMtem oznamuji, že jest se do vězení do města Velvar Lorenc Keber, poddaný kolleje naší z městečka Levína k statku Ouštěckýmu přináležející, dostal za tou příčinou, že by nějakého skutku nenáležitého, kderý se od jiných páchal, přítomen i snad nápomocen býti měl, vedle čehož že jest již i vrchním právem appellací i hrdla odsouzen. Kderýžto poddaný náš jest se ke mně utekl a za to pro Boha prosí, abych jemu z takového neštěstí pomohl, nebo že on toho zlýho skutku příčina nebyl, nýbrž jiní, mezi kderýmiž již i jeden proto konec života svého vzal.

I poněvadž týž poddaný náš manželku a dítky své má, VMti za to poníženě žádám, že témuž poddanému našemu tu milost učiniti, že jemu hrdlo darovati,*) a též aby do dalšího času exekucí odložena byla, dokudž bych toho k místu a konci nepřivedl, panu purgkrabí a raddě města Velvar poručiti ráčíte. Čehož se nepominu modlitbami svými nehodnými odměniti. Dat. v kolleji 12 Sep. 1630. — K. Martin rektor.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »Pokudž byšte pak toho moci učiniti neráčili, aby aspoň s exekutí, kderáž by se nad tím poddaným naším vykonati měla, poshoveno bylo, dokudž bych toho« —

139.

1630 v září. [?] — P. Martin žádá Jana Jezberu z Kolivéhory, aby podpisem a pečetí svou pověřil opis smlouvy trhové mezi kollejí a Ottou Jindřichem z Wartmberka o statky Tuchoměřice a Číčovice uzavřené.

P. Jezberovi.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu,*) kderak po velikém vyhledávání a práci naší již, chvála Bohu, k tomu přivedeno jest, že smlouva ta trhová mezi někdy panem Ottou z Wartmbergka a kollejí naší učiněná do desk zemských**) však od nás vložena a nový vklad vykonán býti má, toliko aby pan Mikuláš starší z Bubna a pán jakožto smlouvcové tu smlouvu spečetili a zadu, jak obyčej jest, k ní pečeti své přitiskli a se podepsali, načež vše že relací JMtí vztahovati se má.

Za kderoužto příčinou pánu toto psaní schválně činím a smlouvy dvě v jednostejná slova přepsané odsílám a pána za to přátelsky žádám, že k nim pečeti své přitiskne a se podepíše a mně je zase co nejdřív odešle. Pokudž by pak pán pečeti své při sobě neměl (jakž sem od služebníka páně porozuměl, že by zde zůstávati měla), přátelsky za to žádám, že***) tu věc pán tak fedrovati bude, aby aspoň zde někdo z důvěrnejch pánu

k též pečeti přijíti a k týmž smlouvám ji přitisknouti mohl. Nepominu se toho pánu mně možnejm rád zase odměniti. Odpovědi.†)

*) Na okraji připsáno: »N. B. není posláno«. Srovnej list z 9 srpna. — **) Následovalo, ale přeškrtnuto: »vložena ano i vklad vykonán býti má, tím spůsobem, aby kollej naše to sama, poněvadž druhá strana v živobytí není, k tomu se přiznala.« — ***) Podobně: »aspoň panu synu svému, kderý zde zůstává, napíše a to při něm nařídí, aby on pro fedruňk ty věci pečeť pána přitiskl.« — †) List nepodepsaný a nedatovaný položen jest mezi listy ze dne 12 září a 4 října.

140.

1630 d. 4 října. — P. Martin rektor oznamuje nejv. purkrabí, že mu poddanou Judytu Holou z Michle propouští za manželku Matěji Korandovi z Hostivař.

Pánu purgkr. nejvyššímu*) propuštěna z poddanosti Judyt, dcera po Holým z Michle.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé mně činiti ráčíte o propuštění z poddanosti Judyt, pozůstalé dcery po nebo. Jiříkovi Holým ze vsi Michle, poddané kolleje naší, a Matějovi Korandovi ze vsi Hostivaře, poddanému VMti, k stavu s. manželství, sem přijal a tomu porozuměl; i k žádosti slušné VMti tak činím a túž poddanou tímto listem i z spravedlností její (pokudž by jakou měla a míti mohla) VMti propouštím, neb já na jiným spolu s kollejí nejsem, nežli všehno to rád a volně, co by toliko možného bylo, pro VMt učiniti vždyckny hotový zůstávám. Čehož sem nechtěl kratičce odpovědí VMti tajiti. S tím. Dat. 4 Octob. 1630. — Za VMt na modlitbách hotový K. Martin rektor.

*) Byl jím 1627—1638 Adam z Waldštejna na Hrádku nad Sázavou.

141.

1630 d. 4 října.

Téhož dne*) propuštěna z poddanosti Lidmila, pozůstalá vdova po někdy Václavovi Šíbovi ze vsi Michle, Matějovi Strejčkovi řemesla sladovnického ze vsi Citolibě za manželku, v poddanost pak panu Adamovi Hendrychovi Hruškovi z Března. Psáno propuštění od P. Blažeje prokurátora.

*) 4 Octobris.

142.

1630 d. 5 října.

P. děkanovi Staro-Boleslavskému psáno o dopomožení a zaplacení 5 str. žita po $2^1/_2$ fß m., kderý dlužen Václav Nosek z Postřižína poddanému našemu. Dat. 5 Octob.

143.

1630 d. 14 října. — P. Blažej žádá děkana u sv. Víta na hradě praž., aby dopomohl Matěji Knížeti, mlynáři z Nenačovic, k dluhům jeho.

Panu děkanu hradu praž.

Modlitbu etc. Zdraví etc. N. B. psáno tím spůsobem jako naproti,*) že Lidmilla Vyhnanská z Dušník dlužna 12$^1/_2$ fß, Mikuláš Robach 5 fß a Jan Váňa 5 fß 22 gr. Žádati vo zadopomožení. 14 Octob. 1630. — P. Blažej.

*) t. j. na protější straně o téže věci Janovi Šťáhlavskému.

144.

1630 v řínu (?). — P. Blažej (?) žádá místodržící v kr. č. (?), aby spornou věc šrotýře Jiříka Pícky ponechali při právě Starého m. praž.

Milostiví páni.*) Jakou supplikaci jest VMtem Jiřík Pícka jinak Plachý, šrotýř, podal a co sobě do Václava šafáře dvora našeho Kopaninskýho stěžuje, ano i jaké milostivé nařízení vedle toho činiti ráčíte, tomu všemu sem porozuměl. Kdež VMtem poníženě oznamuji, že již ta věc na vyhledávání téhož Jiříka Pícky již při právě Starého města pražského zašla, ano i týž šafář náš na žalobu jeho odpověď týmž pánům dostatečnou, a jak jest ta věc sama v sobě, jest dal. I pro ujití VMtí dalšího zaneprázdnění v kratičkosti VMti oznamuji, že již předešle týž Jiřík Pícka skrze supplikací svou jest se před pana p. p. St. m. p. utekl a v té věci ochrany vyhledával, na kderou jest i týž šafář náš odpověď svou dostatečnou dáti chtěl, ano i před rukama byla. Než za to poníženě žádám, že to při témž právě zanechati a pro tu věc zaneprázdnění sobě činiti neráčíte. Cokoliv tíž p. p. p. za spravedlivého uznají, budou se jeden každý z nich vědě —

*) List tento nedokončený, nedatovaný a přeškrtnutý položen jest mezi listy z 5 října a 27 listopadu.

145.

1630 d. 27 listopadu. — P. Martin rektor oznamuje hraběti z Martinic, že mu propouští dva poddané.

P. hraběti z Martinic odpověď z strany propuštění z poddanosti Václava krejčího a Adama Gregora.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé mně o propuštění z poddanosti Václava krejčího ze vsi Vrbice a Adama Gregora ze vsi Vědlice, poddaných kolleje naší, činiti ráčíte, sem přijal a tomu všemu sem porozuměl. Kdež nemoha slušné žádosti VMti odepříti, tak činím a již jmenované osoby z poddanosti, kderé (sic) kolleji naší zavázáni jsou, tímto listem propouštím a v poddanost VMti uvozuji, jsouce k VMti té naděje, že v podobné příčině od VMti odměny dostanu. S tím milost. Dat. v kolleji 27 Novemb. 1630. — Za VHMt na modlitbách hotový K. Martin rektor.

146.

1630 d. 27 listopadu. — P. Blažej žádá děkana u sv. Víta, aby mu propustil Annu Bartošovu z Hořejších Ptic.

P. děkanu hradu praž.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mi toho správu dal Jan Mařenec ze vsi Drahelčic, poddaný kolleje naší, že by sobě k stavu s. manželství oblíbil Annu, Ondřeje Bartoše dceru ve vsi Hořejších Ticích,*) poddanou VMti, žádaje mně, abych túž Annu jemu za manželku od VMti vyjednal.

Kdež znaje žádost jeho slušnou a křesťanskou býti, tak činím a VMt za to modlitebně žádám, že jmenovanou Annu témuž poddanému našemu za manželku a kolleji naší v poddanost i z spravedlností její (pokudž by jakou měla) propustiti poručiti ráčíte. Nepominu se toho v podobné příčině VMti rád zase odměniti. S tím. Dat. v kolleji 27 Novemb. 1630. — K. Blažej.

*) Ptice Hořejší na panství Tachlovickém.

147.

1630 d. 27 listopadu. — P. Martin oznamuje Smilovi Vlinskému z Vliněvsi, že poddanému kolleje Václavu Zoubkovi provinění jeho odpouští.

P. Vlinskýmu odpověď.

Modlitbu. Zdraví. Jaké přímluvčí psaní mně o Václava Zoubka, poddaného kolleje naší, činiti ráčíte, tomu všemu sem porozuměl. I ačkoliv bych měl velikou příčinu k témuž poddanému našemu pro jeho přečinění, kderé (sic) se proti vrchnosti své dopustil, jak s trestáním náležitým a skutečným zachovati; ale prohlídajíc na vzáctnou přímluvu od VMti za něho činěnou, ano i šetříc i na to, že on vinu svou poznává a budoucně se polepšiti zakazuje, tehdy na touž přímluvu VMti prohlídajíc tak učiniti chci, pokudž jse však týž poddaný náš reversem*) náležitým zaváže, že se napotom polepší a nikdy více toho, co jest se již dopustil, proti vrchnosti své dopustiti nechce, nýbrž řemeslem svým tu, kdež bych ho potřeboval, užívati [se] dá, že to všecko mimo sebe pustiti chci. Čehož sem nechtěl odpovědí atd. Dat. 27 Novem. 1630. — K. Martin.

*) Viz pod dat. 3 prosince t. r.

148.

1630 d. 27 listopadu. — P. Blažej žádá opětně úředníka na Škvorci, aby Anně Kostkové z Doubku dobytek její vydal.

P. ouředníku Škvořec.

Za jiný jsem neměl, nežli že Anna Kostková, poddaná naše ze vsi Doubka, spokojena a dobytek její jí že navrácen jest. Ale porozumívám

tomu, že se až posavad nestalo, čehož ona vždy s pláčem, abych jí k tomu dopomohl, vyhledává. I ještě VMti toto psaní přátelsky činím a za to žádám, že též Anně spravedlivé věci vydati poručiti ráčíte. Nestalo-li by se toho, mušel byl (ač nerad) jinde toho vyhledávat, v čem byšte mi slušně za zlé míti neráčili. Já na jiném nejsem, nežli raději z VMtí v dobrém srozumění zůstávati. Odpovědi. Dat. 27 Novem. 1630. — K. Blažej.

149.

1630 d. 28 listopadu. — P. Martin rektor žádá Oldřicha (?) Skuhrovského ze Skuhrova, aby kolleji propustil poddané své Adama Hubatého s Annou manželkou.

P. Skuhrovskýmu o propu. Adama Hubatýho a manž.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně žádal Adam Hubatej spolu s Annou manželkou svou, poddaní VMti, abych je z poddanosti vyjednal a v poddanost kolleje uvedl. Kdež znaje žádost jich slušnou býti, tak činím a VMt za to přátelsky žádám, že nadepsané manžele na grunty naše z poddanosti i z spravedlnostmi jich (pokudž by jakou měli) listem zhostním propustiti ráčíte. Nepominu se toho VMti v podobné příčině i jinak rád odměniti. Odpovědi atd. Dat. 28 Novem. 1630. — K. Martin rektor.

150.

1630 d. 28 listopadu. — P. Martin žádá Příbramské, aby sv. Havelský termin platu komorního kolleji odvedli.

Příbramskejm o komorní plat.

Modlitbu. Zdraví.*) Tak jakož páni jistým platem komorním a summou kolleji naší na jisté terminy povinni jsou, a již nyní opěty termin s. Havelský takového platu k zaplacení jest prošel, pánův za to přátelsky žádám, že bez dalšího napomínání a zaneprázdnění to, čím povinni jsou, na statek náš Bernartickej odvedou. Má jim na to kvitancí dostatečná tam odvedena bejti. Nepominu se toho pánům. Dat. v kolleji 28 Novem. 1630. — K. Martin.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »N. B. Psáno tou formou jako 21 Januarii léta tohoto 1630, jakž se napřed najde.«

151.

1630 d. 3 prosince. — P. Martin posílá Smilovi Vlinskému z Vliněvsi opis reversu, který Václav Zoubek kolleji vydati má.

P. Vlinskýmu odpověď druhá.

Jakou přímluvu již předešle jste za Václava Zoubka, poddaného kolleje naší, učiniti ráčili a v čem jsem se VMti zakázal, to VMti dobře vě-

domé jest. Kdež pak nyní toho též žádati ráčíte, jaký by revers týž poddaný náš od sebe dáti měl, abych přípis jeho VMti zapůjčil, na túž žádost VMti tak činím a příležitě formu anebo přípis jeho odsílám. Ačkoliv mělo by se v něm lépeji nětco vyjádřiti, však když toliko týž poddaný tomu, co v sobě obsahuje, zadosti učiní, nyní s ním já i kollej naše spokojena bude; kderýžto revers vedle též formy spraviti sobě motci dáti bude a mně tak spravený odvede. Čehož všeho sem nechtěl VMti odpovědí tajiti. S tím. Dat. 3 Decemb. 1630. — K. Martin.

152.

1630 d. 3 prosince. — Revers Václava Zoubka, kterým za milostivé odpuštění provinění svého kolleji ke všem službám se zavazuje.

Revers Václava Zoubka.

Já Václav atd. známo činím tímto listem reversním všem vůbec. Tak jakož Pán Bůh všemohoucí pro mé hříchy to na mně jest dopustiti ráčil, že zapomenouce se jak nad týmž Pánem Bohem, milostivou vrchností svou a svědomím mým, některých neslušných a nenáležitých věcí sem se dopustil, skrze což JMti páni Patres Societatis Jesu kolleje s. Klimenta v St. m. p., jakožto vrchnost má dědičná, toho slušnou příčinu jmíti, aby mně pro též mé přečinění strestati náležitě dáti ráčili. Ale poněvadž tíž JMti páni moji víceji k milosrdenství nežli k trestání náchylni býti ráčí, uznávaje já sám též své provinění, chtíce zase od Boha odpuštění a od též milostivé vrchnosti mé milosti užíti, toho sem poníženě a pokorně vyhledával, ano i urozeného a stateč.*) za to též poníženě a slzavě prosil, aby se k též milostivé vrchnosti mé za mně přimluviti ráčil tak, aby mně to mé provinnění milostivě odpustiti a zase na milost přijíti ráčila. Jakož pak i, chvála Pánu Bohu věčnýmu, na žádost téhož JMti p. Vlinskýho jest táž milostivá vrchnost má sebou hnouti ráčila, pokudž bych se polepšiti hleděl a na sebe revers náležitej JMtem odvedl. Kdež já uznávaje v skutku sobě tuto velikou milost a lásku, kderé sem nikdy od též milostivé vrchnosti své nezasloužil, tento revers od sebe dávám:

Že kdybych se cokoliv nejmenšího (čehož však Bože nedej) proti též milostivé vrchnosti své dotčinil, aby táž milostivá vrchnost má dále na žádnou milost se neohlídala, nýbrž mně skutečně jak na mém jmění tak i na hrdle strestati dáti poručiti ráčila, a tato nynější mně prokázaná milost, aby mně k větčímu trestání pro mé přestoupení sloužilo (sic) a na tuto nynější milost se ohlídáno nebylo.

Nicméně i v to se té milostivé vrchnosti mé zakazuji, že kde by mně koliv táž milostivá vrchnost má v jaké nejmenší službičce potřebovati ráčila, že se chci srdečně rád v tom dáti užívati a svého předešlého pročinění skutečně nahražovati.

Což že se tomu všemu tak ode mně a ne jinač stane, tímto reversem se zavazuji; a k tomu [sem] se poníženě doprosil,**) že jest pečeť svou k tomuto listu reversnímu přitiskl. Jehož dat. 3 Decem. 1630.

*) Vynecháno asi: »pána p. Smila Vlinského z Vliněvsi«. — **) Následuje, ale přeškrtnuto: »téhož pána Vlinskýho jakožto milostivého mého přímluvčího«. Poznámka po straně »N. N.« naznačuje asi, že slova ta do reversu přece pojata býti mají.

153.

1630 d. 4 prosince. — P. Blažej po třetí žádá hejtmana na Škvorci, aby Anně Kostkové z Doubku dobytek její vydal.

P. hejtmanu Škvoř.

Modlitbu. Zdraví. Již dvoje psaní předešle sem VMti učinil z strany vydání dobytka Anně Kostkový ze vsi Doubka, poddané kolleji naší. Na kderéžto žádné odpovědi od VMti sem nedostal, ani to, co též poddaný naší náleží, vydáno není. Což mi velice ku podivu přichází a nevím tomu jak rozumět. Za kderoužto příčinou ještě schválně VMti toto psaní činím a za to žádám, že již pro ujití nám z obou stran dalšího zaneprázdnění takový dobytek poddaný naší vydati poručiti ráčíte. Nestalo-li by se toho, VMti se tím psaním na konec ohražuji, že dále tu, kdež náležeti bude, dopomožení toho vyhledávati a túž poddanou naši z věcmi jejími před každým člověkem chrániti a zastávati celého oumyslu jsem. Přátelsky a sousedsky za to VMt žádám, že k tomu přijíti dáti neráčíte, nýbrž že raději k tomu směřovati ráčíte, abychom mezi sebou v dobrém srozumění nežli v nějakém nedorozumění zůstávali.

Nicméně též mi k uším přichází, že by někdo jiný na túž poddanou naši, jakoby jiného poddaná byla, se pot[ah]ovati chtěl; přál bych, aby ten dobrý člověk sobě daremnýho zaneprázdnění nečinil, skrze což by i mohl k nějaké těžkosti přijíti. Prosím, pokudž by co takového bylo, že jemu, aby se v té příčině spokojil, náběští dáti ráčíte. Též odpovědi skutečné očekávaje VMti se na všem dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 4 Dec. 1630. — K. Blažej.

154.

1630 d. 4 prosince.

4 Dec. psáno panně kněžně s. Jiří*) o propuštění z poddanosti i z spravedlností Víta Polívky ze vsi Šenětic, kderý sobě za manželku chce vzíti Annu Kostkovou, vdovu ze vsi Doubka, poddanou kolleje naší. — K. Blažej.

*) Abatyší u sv. Jiří na hradě praž. byla 1630—1636 Regina z Kyrenberka.

155.

1630 d. 4 prosince. — P. Blažej žádá Alenu ze Šternberka, aby Jiříku Hieronymovi Ratajskému spravedlnost jeho vydala.

P. Aleně Šternbergkové*) o poddaného Jiříka Hieronyma spravedlnost.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mě toho správu dal Jiřík Hieronym Ratajský, poddaný kolleje naší, kderak že by jistou spravedlnost na gruntech VMti míti měl, ku kderé že nercili přijíti nemůže, ale že by i od VMti jemu zapověděna byla, jakž lépeji z správy téhož poddaného, již VMti příležitě posílám, vyrozuměti motci ráčíte, žádaje mne týž poddaný náš, abych jemu k též spravedlivosti jeho dopomohl. Kdež znaje věc slušnou býti, tak činím a VMt za to přátelsky žádám, že témuž poddanému našemu, aby k spravedlivosti své přijíti mohl, nápomocni býti ráčíte.

Nepominu se toho VMti v podobné příčině i jinak rád odměniti. Odpovědi. Dat. v kolleji 4 Decemb. 1630. — K. Blažej.

*) Alena Hozlaurová z Hozlav byla manželkou Václava Konopišťského ze Šternberka.

156.

1630 d. 5 prosince. — P. Blažej hájí proti Janu Ludvíkovi Pagajovi, že Anna Kostková z Doubku jest poddanou kolleje.

Odpověď p. Ludvíkovi Pagge o Annu Kostkovou z Doubku.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé mně z strany Anny Kostkový činiti ráčíte, sem přijal a tomu všemu dobře porozuměl. Kdež v témž psaní dokládati ráčíte, že bych se já též Anny, jakoby poddaná kollejská nebyla, ujímal a též kolleji přivlastňoval: i mohu VMti oznámiti, že jsem já nikdy na tom nebyl a nejsem, abych se co takového ujímati měl, co by kolleji naší nepřináleželo. Že jsem se pak též Anny Kostkovy ujal, ne bez slušné příčiny sem to učinil, majíc o tom jistou správu, že jest na gruntech našich osiřela, ano i jsouce svobodná, též dále na gruntech našich že se zdržovati míní, jest se kolleji naší dobrovolně v poddanost dala: což sem se tudy proti žádnému právu nic nedotčinil, anobrž neméněji měl sem slušnou příčinu jí se ujíti, nežli pan hejtman Škvořecký, kderý též Anny dobytek pod tím titulem k sobě přijal, že by (prej) nebožtík manžel její jí JMKn. v poddanost uvedl, o čemž sem témuž p. hejt. jisté psaní dne včerejšího učinil.

Abych pak túž Annu z věcmi jejími podle zřízení zemského a patentu JMCé vydati poručil, toho se na ten čas neuznávám povinen býti, pokudž se to skutečně neprokáže, že jmenovaná Anna v poddanosti p. manželky VMti zůstává. Že by se pak před léty nětco neslušného dopustiti měla, proti tomu již býti žádný nemůže, jsouce ona na tom, jsa již dobrá katolička, že jse dále polepšiti míní.

Čehož všeho nechtěl sem na psaní VMti tajiti, při tom za to žádajíc, že k tomu příčiny dáti neráčíte, abychom se dále o té věci zaneprázdňovali, nýbrž toho při tétc mé odpovědi že zůstaviti ráčíte, žádám. S tím. Dat. 5 Decemb. 1630. — K. Blažej.

157.

1630 d. 6 prosince. — P. Martin oznamuje Smilovi Vlinskému z Vliněvsi, že žádosti jeho za změnu reversu pro Václava Zoubka vyhověti nemůže.

P. Vlinskýmu odpověď.

Modlitbu. Zdraví. Jaké psaní mně opěty v příčině Václava Zoubka, poddaného našeho, činiti ráčíte, tomu všemu sem porozuměl. I v pravdě mohu VMti oznámiti, že, kdybych sobě neušetřoval přímluv VMti za něho činěných, měl bych příčinu, abych to, co sem se na žádost VMti učiniti podvolil, zjinačil, ano i se k témuž poddanému našemu, jak by náleželo, zachovati věděl, poněvadž sobě té lásky, kderá se mu ode mne prokazuje, málo váží. Abych pak já na nějakým jiným reversu nežli tom, kderý sem VMti předešle odeslal, přestati měl, toho mně se nevidí učiniti; pokudž on budoucně vedle svého zakázání se polepší a lépeji nežli prvé se chovati a odsluhovati bude, nepochybně že ode mne též jemu pomoženo bude.

Že pak nyní žádosti VMti naplniti nemohu, přátelsky omluvného býti žádám. Čehož všeho nechtěl sem na též psaní odpovědí tajiti. S tím. Dat. v kolleji 6 Decem. 1630. — K. Martin.

158.

1630 d. 7 prosince. — P. Martin důtklivě upomíná Oktaviána Vchynského ze Vchynic, aby z panství svého Chlumeckého zadržalé terminy kolleji ihned splatil.

P. Octaviánovi ze Vchynic z strany dluhův zadržalých.

Modlitbu a zdraví. V paměti čerstvý VMti zůstává, jaký jistý plat každého půlléta po 1.000 fß míš. kolleji naší z panství VMti Chlumeckýho vychází, a takový plat nám na témž panství pod uvázáním se s komorníkem od desk zemských, kdyby kderý termin se nevyplnil, ujištěn jest.

I poněvadž žádného téměř terminu nikdy neprošlo a neprochází, aby táž kollej naše bez veliké nesnáze, zaneprázdnění ano i škody k takovému platu přicházeti nemusela, jakož pak i nyní opěty nercili celej termin s. Havelskej zadržán, ale i nemálo za předešlého půlléta, totiž terminu s. Jiřského, takového platu ještě zadržáno jest a od p. regenta VMti nám odvedeno není; nebo i mnohdykráte bezpečivše se kolleje naše, že při týchž jistých terminích od VMti k summě své přijde, sama se dlužiti a škodu trpěti musela, ano i nyní trpěti musí, o čemž všem i p. regentu VMti dobře vědomé jest; kdež nevěda sobě kolleje jaké raddy dáti, chtíc sobě z takovej těžkosti, které skrze zadržání takových platův pocházejí, pomotci, za tou příčinou VMti toto psaní schválné činím a za to přátelsky žádám, že to při témž pánu regentu VMti nařídditi ráčíte, aby on jak tento nynější zadrželý termin i co již předešle zadržáno jest, ihned vypravil, ano i budoucně vždy při každém terminu takový plat bez zaneprázdnění kolleje vypravoval,

nebo bychom neradi toho pro ušetření VMti, tu kdež náleží, vyhledávali; majíc tu naději, že i pro uvarování škod, kderý by skrze to přijíti mohly, k tomu přijíti dáti neráčíte, nýbrž téhož p. regenta VMti k tomu skutečně, aby kollej na místě VMti spokojil i budoucně pokojil, přidržeti ráčíte. Neb my na jiným nejsme, nežli z VMtí vždy v dobrém srozumění zůstávati. Načež pro správu ještě odpovědi od VMti očekávati budu.*) — S tím. Dat. v kolleji 7 Decemb. 1630. — K. Martin.

*) Celý list jest přeškrtnut, takže snad ani odeslán nebyl.

159.

1630 d. 13 prosince. — P. Blažej žádá Jana z Talmberka, aby Annu Pulkrábkovou z Prčic z poddanosti propustil.

P. Jano. z Talmberg. o propuštění dcery Pulgrábka.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dal Jan Marků ze vsi Radkova, poddaný kolleje naší, že jest sobě k stavu s. manželství oblíbil Annu, dceru Matěje Pulgrábka z městečka Prčic, poddanou VMti, žádaje mne, abych jemu túž Annu k stavu s. manželství vyjednal. Kdež znaje žádost jeho křesťanskou býti, tak činím a VMt za to žádám, že jmenovanou Annu témuž poddanému našemu za manželku a kolleji naší v poddanost i z spravedlností její (pokudž by jakou kdy měla) listem zhostním propustiti poručiti ráčíte. Nepominu se atd. Dat. v kolleji 13 Decemb. 1630. — K. Blažej prokurátor.

160.

1630 d. 17 prosince. — P. Blažej žádá Plzeňské, aby Janu Hojcarovi spravedlnost jeho vydali.

P. Plzenskejm o propuštění Jana Hojcera i z spravedlností.

Že jste na žádost mou tak učiniti a Jana Hojcara z poddanosti kolleji naší propustiti ráčili, nepominu se toho VMti zase skutečně odměniti. Že pak bez spravedlnosti jeho pro jistou příči[nu] propouštěti ráčíte, to sem nepominul témuž Janovi oznámiti a, co by tomu říkal, od něho vyrozuměti. Jakou pak omluvu on v tom má, tomu z [s]pisu jeho, kderý VMti příležitě posílám, porozuměti ráčíte; kderýžto vždy mně pokorně žádá, aby[ch] jej i z touž spravedlností jeho od VMti vyjednal.

I pokudž by tomu tak bylo, jakž on v svým spisu se omlouvá, žádám, že sebou hnouti a žádosti mé i jeho užiti dáti ráčíte, načež od VMtí přátelskou odpověď očekávati budu. Mám k VMti tu naději, že v tom proti kolleji naší býti neráčíte. S tím. Dat. den Moudrosti Boží léta 1630. — K. Blažej.

161.

1630 d. 18 prosince. — P. Martin rektor žádá opětně děkana hradu praž., aby Annu Bartošovu z Hoř. Ptic za mírnou náhradu propustil.

P. děkanu hradu.

Jakož před někderým dnem při VMti jak skrze psaní tak i oustně vyhledáváno i žádáno bylo, aby Anna, Ondřeje Bartoše dcera ze vsi Hořejších Tic, poddaná VMti, Janovi Mařen[c]ovi ze vsi Drahelčic, poddanému kolleje naší, k stavų s. manželství a kolleji naší v poddanost propuštěna byla: i poněvadž ještě až posavad táž žádost kolleje naplněna není, VMt za to jak předešle tak i nyní přátelsky žádám, že túž Annu i z spravedlností její (pokudž jakou má aneb kdy míti by měla) z poddanosti listem zhostním kolleji naší propustiti ráčíte.

Nicméně když se táž žádost naše bohda od VMti vykoná, též se k VMti za téhož poddaného našeho přimlouvám, že s ním, co by od listu vejhostního dáti měl, laskavě naložiti poručiti ráčíte. Nepominu se. Dat. v kolleji 18 Decemb. 1630. — K. Martin rektor.

162.

1630 d. 20 (?) prosince. — P. Blažej (?) žádá pana Mitrovského z Nemyšle, aby skopový svůj dobytek kolleji prodal.

P. Mitrovskýmu.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že sem ten dobytek skopovej, kderéž (sic) na prodej míti ráčíte, řezníku našemu zhlídnouti dal, kderýžto správu dává, že by jeden kus k druhýmu na pomoc po 1 řízským tolaru projíti mohl. I poněvadž já pro kollej naši nemálo takového dobytka potřebuji, žádám, že mně jej dopřáti a příležitě témuž řezníku našemu vydati poručiti ráčíte. Nepominu jej ihned VMti zaplatiti, ano i toho rád zase odměniti. Odpovědi. *)

*) Nedatovaný tento list položen jest mezi listy ze dne 18 a 31 prosince.

163.

1630 d. 31 prosince.

P. Trčkovi psáno o propuštění z poddanosti i z spravedlností Matěje Adášků ze vsi Vikaně,*) kderý sobě oblíbil Annu vdovu po někdy Jiříkovi Horákovi ze vsi Michle, poddanou kolleje naší.

Psáno podobným spůsobem jako panu Janovi z Talmbergka o dceru Pulgrabků atd. 31 Decembris 1630.**) — K. Martin rektor.

*) Vikaň ves na panství Kounickém u Č. Brodu — **) Dole poznámka: »Léta 1631 1 Februarii učiněno druhé psaní o téhož poddaného p. Trčkovi, protože odpovědi předešle nedal.«

164.

1631 d. 3 ledna. — P. Martin rektor oznamuje Litoměřickým, že žádost jejich zpovědníku císařovu poslal a že týž ji podporovati přislíbil.

P. Litoměřickejm.

Modlitbu a zdraví z vinšem Nového Léta. Oznamuji pánům, že vedle žádosti jich tak sem učinil a tu supplikací pánův do Vídně dvojctihodnému Patru spovědníku JMCé odeslal i jeho žádal, aby tu věc na místě pánův fedroval. Kdež mně zase skrze odpověď svou z zvláštní přívětivostí oznamuje, že jest ihned to fedrovati rád oumyslu byl, ale vidouce že by ta věc pro jiná zaneprázdnění,*) kderáž tehdy při dvoře byla, tak jakž by náleželo a žádost pánův ukazovala, fedrována býti nemohla, toho jest do příležitějšího času poodložil. Ano i v tom se z ochotností zakázal a zakazuje,**) že rád to vše tu, kdež náleží,***) co nejdříve přednésti a, aby šťastně k svému vyřízení přijíti mohla, se přičiniti chce.

Čehož sem nechtěl pánův pro správu tajiti. S tím. Dat. v kolleji 3 Januari 1631. — K. Martin rektor.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »a pro nepříležitost.« — **) Podobně: »jak nejprvé«. — ***) Podobně: »povlovně z hotovostí«.

165.

1631 d. 3 ledna. — P. Blažej poznovu dokazuje Janu Ludvíkovi Pagajovi, že na Annu Kostkovou žádného práva nemá.

Odpověď p. Ludvíkovi Paggovi o Annu Kostkovou.

Modlitbu. Zdraví. Jakou odpověď dnův pominulých na psaní mé z strany Anny Kostkovy jste dáti ráčili, tomu sem porozuměl. Že jsem prvé na touž odpověď ihned repliku zase VMti nedal, to se stalo proto, že jsem doma nebyl, a také pro svátky nyní pominulý. Kdež za jiný jsem neměl, nežli že již vedle téhož mého předešlého psaní spokojeni býti a mně i sobě zaneprázdnění že činiti neráčíte.

Ale že předce na tom zůstávati a nějakou spravedlnost domělou na též Anně sobě pokládati ráčíte, aby jste to vskutku poznati ráčili, že toho zoumyslna nečiním ujímáním se též Anny, ano i vohlídajíce na předešlé příčiny VMti ode mne v známost uvedený toto toliko VMti oznamuji, že to jistejmi ne sedlskými, nežli stavu rytířského osobami, též ne dvěma ale více provésti a ukázati se může, že táž Anna od nebošky paní mateře paní manželky VMti, když statek Hlízovský*) synu svému odvozovala, jest vymíněna a propuštěna a dotud sobě svobodna zůstávala, dokudž kolleji naší v poddanost uvedena nebyla. Nicméně táž Anna i již předešle, nežli tento spor o ni mezi námi vzešel, poddanému kolleje naší k stavu s. manželství slibem dokonalým zavázána jest; protož VMt za to přátelsky žádám, že jak proti právu věci, tak i té, kderá se stavu s. manželstva dotýče, býti neráčíte, nýbrž již dále bez věčího zaneprázdnění proti kolleji

naší že se spokojiti ráčíte. Já na jiným nejsem, nežli raději z VMtí v dobrým srozumění nežli v nějakým dalším nedorozumění zůstávati. S tím. Dat. 3 Januari léta 1631. — K. Blažej.

*) Statek Hlízov u Hory Kutné patřil Jetřichu Šatnému z Olivetu, který padl v bitvě na Bílé Hoře. Statek držela potom manželka jeho Estera, roz. Skalská z Dubu, jež se opět provdala za Jana Ludvíka Pagaje.

166.

1631 d. 3 ledna. — P. Blažej žádá Matyáše Jílovského z Jílova a Lidmilu Bošínskou z Božejova, aby dosvědčili, že Anna Kostková z poddanosti řádně byla propuštěna.

P. Matyášovi Jílovskýmu z Jílova.

Modlitbu a zdraví. Oznamuji VMti, kderak z urozeným pánem Janem Ludvíkem Paggem zspor o Annu Kostkovou vdovu, již poddanou kolleje naší, mám, kderý se též Anny ujímá, jakoby ona poddaná manželky jeho k statku Hlízovskému byla. Já pak o tom spraven sem, že by táž Anna od někdy p. mateře paní Paggovy (při postupování téhož statku někdy synu jejímu) svobodně propuštěna byla, o kderéžto věci že byšte též vědomost míti ráčili. I pokudž by tomu tak bylo, VMt za to přátelsky žádám, že mně v tom odpovědí svou, tak aby spravedlnost své místo míti mohla, spraviti ráčíte. Nepominu se atd. Dat. 3 Januari 1631. — K. Blažej.

N. B. Podobně psáno p. Lidmile Bošínský.*)

*) Paní Lidmila byla manželkou Jana Šťastného Bošínského z Božejova.

167.

1631 d. 4 ledna. — P. Blažej žádá hejtmana kláštera sv. Jiří na hradě praž., aby spravedlnost Jana Koutského ze Psar nezastavoval, a Jiříkovi Polívkovi z Doubku k spravedlnosti jeho dopomohl.

P. hejtmanu s. Jiří.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, že jest mi správu dal Jan Koutský, poddaný kolleje naší ze vsi Psar, kderak že by jemu spravedlnost na gruntu Hrdinovským v též vsi Psářích vycházela, a tu bez překážky každého člověka že jest vyzdvihoval a vyzdvihuje, nyní pak že jemu nějakej podruh zde v Praze zůstávající túž spravedlnost jeho zapovídati chtěl, a to proto, že by prej manželka téhož poddaného našeho jemu něco povinnovata byla; žádaje mne týž poddaný, abych jeho v té příčině zastal.

Kdež tak činím a pána za to přátelsky žádám, že jmenovanému poddanému našemu též spravedlnosti jeho zastavovati nedá, nýbrž jemu ji vydati poručí. Pokudž manželka jeho komu co povinovata jest, nechť to přede mnou se prokáží; já budu dobře vědět, jak každému ku spravedlnosti dopomoci. Nebo aby jeden druhému předně bez vyslyšení spravedlnost

jeho zastavovati měl, to by bylo proti vší spravedlnosti; o čemž nepochybuji, že pán to sám dobře souditi a rozvážiti může. Nicméně před rokem učinil sem psaní dobré paměti panně kněžně*) o vydání spravedlnosti Jiříkovi Polívkovi ze vsi Doubka, poddanému našemu, kderý spravedlnost svou ve vsi Čeněticích na gruntu někdy Jiříka Polívky otce jeho má, ku kderéžto sp[r]avedlnosti ještě až posavad týž poddaný náš nepřišel. Kdež vždy toho vyhledává, abych jemu k ní dopomohl. I poněvadž věc spravedlivá jest, pána za to přátelsky žádám, že pro ujití nám z obou stran zaneprázdnění, jemu k tomu dopomůže. Což tu vše pán na žádost mou učiní. Dat. v kolleji 4 Januari 1631. — K. Blažej.

*) Abatyši u sv. Jiří Žofii Albince z Helfenburka (1601—1630).

168.

1631 d. 4 ledna — P. Blažej žádá hr. Alžbětu Alenu Libštejnskou z Kolovrat, aby propustila kolleji Jiříka Růžanovského.

P. z Kolovrat na Konojedy.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mne žádal Jiřík Růžanovskej, abych jej od VMti z poddanosti vyjednal a v poddanost kolleje naší uvedl. I poněvadž manželka jeho poddanou kolleje naší zůstává, VMt za to žádám, že proti tomu býti neráčíte, nýbrž téhož Jiříka i z spravedlností jeho (pokudž by jakou měl) listem zhostním kolleji naší propustiti poručiti ráčíte. Nepominu se toho VMti v podobné příčině atd. Odpovědi. Dat. v kolleji 4 Januari 1631. — K. Blažej.

Alžběta Elena hrabínka z Kolovrat, rozená Berkovna z Dubé a z Lipého na Birkštejně a Konojedech.

169.

1631 d. 7 ledna. — P. Blažej žádá Mostecké, aby ihned zaplatili dlužných 338 kop 40 kr.

P. Mostskejm.

Modlitbu. Zdraví. Za jiný sem neměl, nežli že vedle zakázání od vyslaných pánův tu pozůstávající summu 338 fß 40 kr. páni mně o tomto již prošlém novém létě odvedou, ale toho se až posavad dočekati nemohu. I poněvadž pánům všeckna předešlá pojištění na žádost týchž vyslaných pánův od kolleje naší odvedené jsou s zakázáním od nich, že pro tu přívětivost a přátelství naše v konečnosti ta svrchu pozůstávající summa v již jmenovaným čase mně odvedena bude: pánův za to přátelsky žádám, že páni nepominou mně ihned touž summu (na kderouž sem se bezpečil) odvésti, ano i k tomu příčinu dají, abychom sobě z obojí strany budoucně slova zdrželi. Nepominu se toho pánům atd. Dat. v kolleji 7 Januari léta 1631. — K. Blažej.

170.

1631 d. 7 ledna. — P. Blažej povoluje Tobiášovi Diviši z Hoř. Počernic a manželce jeho, aby na čas za živností svou mezi lidi šli.

Já kněz Blažej atd. známo činím tímto listem, že jsou mně poníženě žádali Tobiáš Diviš s manželkou svou, poddaní kolleje naší ze vsi Hořejších Počernic, abych jim v tom dovolení dal, aby se mohli, kde by se jim koliv vidělo, mezi dobrými lidmi svobodně živiti. Kdež k žádosti jejich hnut jsa tak činím, a jim v tom dovolení dávám, však toliko do vůle mé a kolleje naší. Pro důvěření. Dat. 7 Januari 1631.

171.

1631 d. 18 ledna. — P. Blažej (?) žádá Velvarské, aby přiměli spolusouseda svého Jana Stehlíka, by spokojil úředníka kolleje na Počernicích.

O p. Matěje ouředníka Počernickýho p. Velvarským.

Modlitbu a zdraví. Za jiný sem neměl, nežli že Jan Stehlík, soused Velvarský, p. Matěje Jacobidesa Volynského, ouředníka našeho Počernického, čím tak jemu povinen jest, spokojil, o kderéžto věci i již více nežli rok, jak jest pánům o dopomožení toho přátelské psaní učiněno bylo. Ale porozumívám tomu, že jest se toho až posavad nestalo, ano i že by se týž p. Matěj z jakousi nepříjemnou odpovědí od téhož Stehlíka, když jest dluhu svého při něm vyhledával, potkal, jakž lépeji zpisu (sic) jeho, kderý jest mně podal a čeho dále při mně vyhledává, páni porozumějí.

Kdež nemoha žádosti jeho slušné a spravedlivé oslyšeti, pánům toto psaní přátelské činím a za to žádám, že téhož souseda svého k tomu skutečně přidrží, aby on téhož p. Matěje neprodleně spokojil, tak aby neměl již dále příčiny vedle obyčeje toho na škodu jeho právně vyhledávat, v čemž bych jemu vedle mé možnosti napomáháním sjíti nedal. Jsem však ku pánům té naděje, že k tomu přijíti nedají, nýbrž aby to přátelsky spokojeno bylo, se přičiní a jmenovaného Stehlíka k tomu míti budou. Nepominu. Odpovědi. Dat. 18 Januari 1631.

172.

1631 d. 24 ledna. — P. Blažej přimlouvá se u Litoměřických za Jakuba Lošovského, hejtmana na Úšti.

P. Litoměřickým z strany p. hejtmana Ouštěckýho.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně správu učinil p. Jakub Lošovský,*) hejtman náš Ouštěcký, kderak že by před VMtí o některé věci jeho, kderé tak při městě VMti má, činiti měl, žádaje mne prosebně, abych se k VMti za něho přimluvil, tak aby on (v) věcech a žádosti jeho od VMti fedrován býti mohl. Kdež znaje žádost jeho slušnou býti, ano

i maje příčinu pro jeho věrné služby, kderé kolleji naší až posavad činil, jemu pomáhati, tak činím a VMt za to přátelsky žádám, že témuž p. hejtmanu žádosti jeho a přímluvy mé za něj k VMti učiněné, v kderéž přímluvě té naděje sem ano i té důvěrnosti, kderou k VMti mám, že též žádosti jeho a mé užiti dáti ráčíte. Nepominu se toho, co tak na túž žádost pro téhož p. hejtmana našeho učiniti ráčíte, jak já tak i velebný p. pater rektor i z celou kollejí naší VMti skutečně vždyckny odměniti a co možného bude vynahražovati. Odpovědi. Dat. 24 Januari 1631. — K. Blažej.

*) Opraveno z: »Lošickycký«.

173.

1631 d. 29 ledna.

Léta 1631 29 Januari propuštěna z poddanosti listem Alžběta, vdova po Jiříkovi Tesaři ze vsi Čertous*), na grunty knížete z Lichtenštejna Václavovi Sychrovskýmu. Psáno p. Pavlovi Entrychovi, Ouřiňovskému ouředníku.

*) Čertousy, ves u Počernic; z ní 12 domů patřilo k universitnímu panství Michli.

174.

1631 d. 30 ledna. — P. Blažej znova důrazně hájí právo kolleje na Annu Kostkovou proti Janu Ludvíkovi Pagajovi.

P. Ludvíkovi Pagge.

Modlitbu. Zdraví. Jakou mně repliku na odpověď mou z strany Anny Kostkovy dávati ráčíte, tomu sem porozuměl. I jistě se tomu divím, že vždy v tom domění býti ráčíte, jakoby táž Anna poddaná VMti býti měla, ješto sem to v též své odpovědi dosti patrně VMti oznámil, ve jakým spůsobu jest ona na onen čas zůstávala, prvé nežli v poddanost kolleji naší uvedena jest. Při kderéžto mé odpovědi zůstaven býti žádám.

A poněvadž ona i již k stavu s. manželství s poddaným naším zavázána jest, nejsem ty naděje k VMti jakožto osobě katolické, abyste rušitelem téhož stavu s. manželského býti ráčili. Nicméně pokudž byšte i tím sebou hnouti dáti neráčili, a předce nějaké domělé právo lepší k též Anně nežli kolleje naše sobě pokládati ráčili (čehož se nenaději), to náležitě provésti a prokázati ráčíte. Budu vědět, co dále k té věci říkat. Čehož sem nechtěl odpovědí zase VMti tajiti. S tím. Dat. v Praze 30 Januari 1631. — K. Blažej.

175.

1631 d. 31 ledna. — P. Blažej žádá Marii Maxm. ze Šternberka, aby Bartoloměji Lukšovi z Bernartic za manželku propustila poddanou svou.

P. starý purgrabový o propuštění Voršily, dcery nebo. Viktory.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dal Bartoloměj, syn Vondřeje Lukše z městečka Bernartic, poddaný kolleje naší, že by sobě k stavu s. manželství oblíbil Voršilu, dceru nebo. Jiříka Viktory ze mlejna pode Lhotkou, poddanou VMti k panství Bechyňskému přináležející, žádaje mne, abych túž Voršilu jemu za manželku od VMti vyjednal.

Kdež znaje žádost jeho slušnou a křesťanskou býti atd. (Ut forma. Psáno jako p. děkanu hradu praž. o propuštění Anny Ondřeje Bartoše dcery 27 Novemb. 1630). Dat. v kolleji 31 Januari 1631. — K. Blažej.

176.

1631 d. 1 února. — P. Blažej oznamuje hr. Alžbětě Aleně Libštejnské z Kolovrat, že uznává důvody, pro které Jiříka Růžanovského propustiti nemůže.

P. z Kolovrat na Konojedy.*)

Modlitbu. Zdraví. Jakou mně odpověď z strany propuštění z poddanosti Jiříka Růžnovského dávati ráčíte a proč žadost má od VMti naplněna není, tomu sem porozuměl. I kdyby toho ta příčina nebyla, že on manželku svou v poddanosti na gruntech kolleje naší má, nikda bych VMti v té příčině byl zaneprázdnění činil. Ale porozumívajíc slušné omluvy VMti, to při tom zůstavuji, ano i z prokázané jiné kolleji naší volnosti a z zakázání budoucího VMti modlitebně děkuji. Nepominu se toho v podobné příčině VMti rád a skutečně odměniti. S tím. 1 Febru. 1631. — K. Blažej.

N. B. Co se věci Františka Kunše o tu děvečku zastřelenou dotejče, přípisy toho R. P. rektor za sebou má.

*) Prvotní koncept listu tohoto obsahem se různící jest přeškrtnut a zněl takto: P. z Kolovrat na Konojedy. Modlitbu. Zdraví. Z zakázání od VMti mně z strany propuštění z poddanosti Jiříka Růžovského učiněného VMti modlitebně děkuji. Ačkoliv týž Jiřík dosti nedostatkův do sebe má, pro kderéž není za slušný jakž VMti tak i mně mnoho příčinou jeho se zaneprazdňovati; nicméně poněvadž on manželku svou v poddanosti a na gruntech kolleje naší má, s kderouž též býti žádá, ano i jemu náležité není od ní se vzdalovati, proti čemuž i mně býti nesluší, a kdyby toho nebylo, nechtěl bych VMti v tom zaneprazdňovati; pročež VMt vždy modlitebně žádám, že neohlídajíce se na jeho prohřešení, ale na túž jmenovanou příčinu ano i na žádost mou, že jej z poddanosti propustiti poručiti ráčíte. Snad on již lépeji sobě usmyslí, a co se jest předešle dopustil, budoucně toho se káti bude. Kdež i já nepominu se toho VMti atd. Dat. 1 Februari 1631. — K. Blažej.«

177.

1631 d. 8 února. — P. Blažej žádá hejtmana kláštera sv. Jiří, aby poddaným kolleje z Doubku dopomohl k spravedlnosti.

P. hejtmanu s. Jiří.

Modlitbu. Zdraví. Jakož jsem již dvoje přátelské psaní o dopomožení spravedlnosti bratřím Polívkům, poddanným kolleje naší ze vsi Doubka, synům někdy Jiříka Polívky ze vsi Čenětic, poddaného kláštera s. Jiří, učinil, kderou spravedlnost na gruntu, kde týž nebo otec jich bydlel, míti se hlásí; kdež pak jim od pána oznámeno bylo, aby tíž bratři společně před pána se postavili, a jaký by právo měli, pánu v známost uvedli: tak činí a pánu příležitě to v spisu podávají.

Žádaje oni mne vždy za to, abych jim k též spravedlnosti jich dopomohl; za kderéž jak předešle tak i nyní se přimlouvám a pána za to přátelsky žádám, že pro ujití již dalšího zaneprázdnění týmž poddaným našim k spravedlnosti jich dopomůže. Nepominu. Dat. 8 Februari 1631. — K. Blažej.

178.

1631 d. 10 února. — P. Blažej přimlouvá se u probošta hradu praž. za Václava Čurdu z Dolan.

P. proboštu hradu pražského o Václava Čurdu.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dal Václav Čurda, poddaný kolleje naší ze vsi Dolan, kderak že by jistou spravedlnost po manželce své ve vsi Hostouni na gruntě Víta Lexy, poddaného VMti, míti měl, a ta že by se jemu každoročně skládala a odvozovala.

I poněvadž zase týž Vít Lexa verunk zadržaný (za) nyní složiti má, ano i dvě krávy, kderý z téhož gruntu jeho témuž poddanému našemu náležejí, že za sebou zdržuje a jemu je vydati zanedbává: žádal jest mně za to, abych se k VMti zaň přimluvil, aby jemu jak k témuž verunku tak i k týmž kravám dopomoženo bylo. Kdež znaje. Dat. 10 Februari 1631. — K. Blažej.

179.

1631 d. 15 února. — P. Blažej oznamuje Václavu Šárovci z Šárova, že Lidmilu Hamplovu z Mečíře propouští na grunty Berchtolda z Waldštejna.

P. Václavovi Šárovcovi [o] propuštění z poddanosti dcery Lidmily Hamplovy z Mečíře.

Modlitbu. Zdraví. Na žádost páně tak činím a Lidmilu, dceru nebo. Jana Hampla ze vsi Mečíře, poddanou kolleje naší, na grunty JMti p. Pertolta z Waldšteina do vsi Sovenice a Janovi Krejčímu k stavu s. manželství z poddanosti i z spravedlností její (pokudž jakou má) propouštím. Ano i dále k žádosti páně prohlídajíc, co tak náležitého od vejhostu jest, v mírnosti od něho přijal; jsouc ku pánu té naděje, že v podobné příčině mně se odmění a žádosti mé též užiti dá. S tím. Dat. 15 Februari 1631. — K. Blažej.

180.

1631 d. 18 února. — P. Blažej přimlouvá se u paní Evy Hrzánové z Harasova, aby propustila Jiříka Šmída z Radoušova.

P. Evě Herzaňové o propuštění Jiříka Šmída.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dal p. hejtman statku Ouštěckýho kolleji naší přináležející, kderak že by již dvoje psaní žádostivé VMti učinil o propuštění z poddanosti Jiříka Šmída z městečka Radoušova, poddaného VMti, na grunty kolleje naší, čehož že od VMti užiti nemůže. I poněvadž půjčka sousedská jest, VMt sám za to přátelsky tímto psaním žádám, že proti tomu býti neráčíte, nýbrž že téhož Jiříka z poddanosti i z spravedlností jeho (pokudž by jakou měl) kolleji naší propustiti ráčíte. Nepominu se toho atd. Dat. 18 Februari 1631. — K. Blažej.

181.

1631 d. 19 února. — P. Martin žádá Oktaviána Vchynského ze Vchynic, aby plat s. havelský z panství svého Chlumeckého do dvou neděl kolleji zapravil, jinak že jej právně vymáhati bude.

P. Chinskýmu o zadržalé platy.

Modlitbu. Zdraví. Před někderým týhodnem učinil sem VMti přatelské psaní oznamujíc, jak i za termin s. Havelskej pominulej *) plat, kderý kolleji naší z panství VMti Chlumeckýho vychází, od pana regenta VMti zadržán jest a odveden není. V kderémžto psaní svém jsem VMt žádal, aby týž p. regent i k tomu od VMti přidržán byl, i tak aby túž kollej naši spokojil.

Na kderéžto psaní nercili táž kolleje naše spokojena není, ani také odpovědi, kderou bych se spraviti mohl, sem od VMti nedostal. Ano i mimo to týž p. regent mnohomnožstvíkráte a časně v tom, aby kollej spokojil, napomenut byl. I poněvadž bezelstně kolleje naše k svému od téhož pana regenta VMti přijíti nemůže, jsouc k tomu jako již přinucena, aby svého právně vyhledávala: VMti toto psaní ještě činím a ním na konec návěští dávám, pokudž by týž p. regent VMti túž kollej nejdýle do dvou neděl od datum listu tohoto nespokojil, že jest kollej toho celého oumyslu podle zápisu, jakž náleží, dluhu svého vyhledávat. Že by pak táž kollej svého již tak vyhledávati musela, z oznámených příčin mám za to, že jí v tom slušně za zlé míti neráčíte. **)

Odpovědi, pokudž by kollej v již jmenovaným čase od téhož p. regenta VMti náležitě spokojena byla, od VMti očekávati budu. S tím milost atd. Dat. v kolleji 19 Februari 1631. — K. Martin.

N. B. Není přepsáno. Pravil R. P. rektor, že se srovnali na 3 dni.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »ale i nemálo za předešlého půlléta totiž terminu s. Jiřského«. — **) Podobně: »Nebo i mimo psaní VMti o to učiněná týž p. regent mnohomnožstvíkráte a časně v tom, aby kollej pokojil, napomenut byl.«

182.

1631 v březnu. — Kollej stěžuje si pro zatčení Jana Odstrčila z Michle.

Slovutný pane rychtáři. Šťastnej dobrej den vám vinšuji. Správu toho mám, kderak že byšte v pondělí jminulej v krčmě, Barborka slove, na silnici Brodský ležící Jana Odstrčila, poddaného kolleje naší ze vsi Michle, z domnění snad nějakého do vězení vzíti měli a jej v něm až posavad zdržujete. I poněvadž na téhož poddaného našeho, aby se co zlého dopustiti měl, až posavad nic shledáno není, nebo i on sloužíce ve . . .*)

*) List nedokončený a nedatovaný jest přeškrtnut; patrně nebyl zaslán; nachází se mezi listy z 19 února a 5 dubna, který o téže osobě jedná.

183.

1631 d. 5 dubna. — P. Blažej žádá p. Bohuslava, aby Václava Odstrčila z Michle kolleji ihned propustil a Pavla pacholka vězením opatřil.

P. Bohuslavovi.*)

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, že jsem se doptal Václava Odstrčila, poddaného kolleje naší ze vsi Michle, kderý ve dvoře páně v Dolejších Počernicích**) za pacholka u koní prostředních zůstává. Kdež potřebujíc já sám nevyhnutedlně téhož pacholka, žádám, že jej pán z služby propustiti ihned poručí, a co by mu tak služby dáti přišlo, vydati nařídí.

Dále též nečiním pána tejna, kderak toho správu mám, že by Pavel pacholek, kderý též v tom dvoře páně u klisen slouží, jsouce prvé v službě naší ve dvoře Kopaninským,***) utekše z téhož dvora, nemálo nádobí koňského pobral. Pána za to přátelsky žádám, že jeho ihned vězením opatřiti poručí, tak abych zase k tomu, co jest tak vzal, přijíti mohl. Nepominu se pánu toho v podobné příčině atd. Dat. v kolleji 5 Aprilis 1631. — K. Blažej.

*) Původně bylo napsáno: »P. Začalovi.« — **) Statek Dolní Počernice náležel Markétě Saloméně Slavatové roz. ze Smiřic; když byl jí konfiskován, ujala se jeho 1621 Alžběta Kaplířka ze Sulevic, dřívější jeho držitelka, a postoupila jej 1622 Janu Danielovi Kaprovi z Kapřštejna, který však zaň komoře kr. 11.000 kop míš. zaplatiti musil. Po jeho smrti koupil statek ten 1644 Rudolf hr. Colloredo za 6.000 zl rýn. — ***) Kopanina Přední, statek kolleje jesuitské, na panství Tuchoměřickém.

184.

1631 d. 12 dubna. — P. Blažej žádá děkana hradu praž., aby vdova Vosková vydala Janovi Zikmundovu z Hoř. Počernic klisnu, která se mu z pastvy ztratila.

P. děkanu hradu pražského o klisnu Janovi Zikmundovi.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dal Jan Zikmundů z Hořejších Počernic, poddaný kolleje naší, kderak že by se

jemu času pominulého klisna, kderá se tu při vsi Počernicích pásla, z pastvy ztratila. Jakejm pak spůsobem jest se to stalo, toho že věděti nemůže. I ptajíc se on vždy po takové klisně, že jí se teprva na gruntech VMti ve vsi Hostěradovicích*) u přívozu, u vdovy Voskový slove, poddaný VMti, doptal. Kdež vyhledávajíc toho náležitě při též vdově, aby jemu ta jeho stracená klisna zase navrácena byla, toho že užiti nemůže, žádaje mne, abych jemu v tom nápomocen byl.

Což znaje žádost jeho slušnou býti, tak činím a VMti za to přátelsky žádám, poněvadž se to vskutku nachází, že taková klisna jeho jest a jemu vzata byla, že to při též poddané VMti nařídití ráčíte, aby ona jemu ji vydala.**) Nepominu se toho VMti v podobné příčině. Dat. v kolleji 12 Apprilis 1631. — K. Blažej.

*) Hostěradice, při levém břehu Sázavy ležící, odkázal Jan z Lobkovic kostelu sv. Víta. — **) Následovalo, ale přeškrtnuto: »a od koho ji tak dostala, zase to, co za ni dala, vyhledávala«.

185.

1631 d. 15 dubna. -- P. Martin rektor dosvědčuje Martinu Horčickému, účetnímu komory č., že co písař obroční panství Úštěckého se vždy věrně choval.

Vysvědčení Martinovi Horčickýmu.

Já kněz Martin. Známo činím tímto listem vůbec přede všemi, že jest mně toho správu dal slovutný p. Martin Horčický, JMCé služebník nad počty při buchalterii komory české, kderak že by předešlých let p. na statku Ouštěckým, kolleji naší přináležejícím, v službě za písaře obročního zůstával, a potom vidouc on své lepší, z té služby propuštění náležitého že jest vyhledával, kderého také i užil. I potřebujíc on vysvědčení, jak jest se v té službě při nás zůstávající choval, žádal jest mne za to, abych jemu v tom odporen nebyl.

Kdež uznávajíc žádost jeho slušnou býti, předně sem se na to, jakž by se týž p. svrchupsaný pan Martin na onen čas v službě kolleji naší zůstávaje choval, vyptal. I tak v jistotě spraven sem, že po ten všecken čas v týž službě u nás zůstávající, že jest se vždy náležitě, ctně, chvalitebně a věrně choval, aniž, co by mu k ujmě poctivosti a dobrého jména jeho bylo, jest se nedočinil, ano i počet zprávy své dokonale od sebe odvedl, v čemž kolleje naše spokojena byla a jest.

A že jest tomu všemu tak, jemu toto vysvědčení dávám, ano i k VMtem a k vám za něho se přimlouvám, pokudž by kdy při VMtech a vás jakého fedrunku vyhledával, že jemu žádosti jeho užiti dáti ráčíte a dáte pro mé se toh[o] VMtem a vám v podobné příčině i jinak odměnění. Na potvrzení toho pečeť kolleje k listu atd. Jehož datum atd. 15 Aprilis 1631.

186.

1631 d. 16 dubna. — Cedulka na pronájem desíti ovec a berana.

Dána cedulka dovolující Janovi Koutskýmu ze Psar, že jest pronajal od pana Matěje Mertle, měšťana N. m. p., deset kusů ovec a jednoho berana od s. Havla léta minulého 1630 do tří let pořád zběhlých. Co se z těch ovcí urodí, to mezi sebou děliti mají. Pro důvěření toho jest témuž poddanému tato cedulka dána, jíž dat. v kolleji 16 Aprilis 1631.

187.

1631 d. 17 dubna. — P. Blažej žádá hejtmana na Chlumci, aby Bartoň Vošitka, vrátný z Podolí, který s pramenem dříví pro kollej přes jez tamější bez pascetlu přejel, více znepokojován nebyl.

P. hejtmanu Chlumeckýmu o Bartoně Vošitky (sic), vrátnýho z Podolí.

Slovutný. Zdraví. Oznamuji vám, že jest mně toho správu dal Bartoň Vošitka vrátný, poddaný kolleje naší ze vsi Podolí k statku Bernartickýmu přináležející, kderak když jest před někderým týhodnem s Jiříkem Zlatým, též poddaným naším, každý po jednom pramenu dříví pro kollej naši plaval, že by týž Bartoň Vošitka plavíc svůj pramen napřed u mejtnýho v Kamejce*) obstaven byl proto, že neukážíc poscetl, skrze vrata přes jez s pramenem svým se pustil. Kdež on zastírajíce se tím, že na druhým pramenu, který ihned za ním plaval, na týž jeho pramen taková postcetl jest, ale to že mu postačiti nemohlo. Za kderoužto příčinou nechtíce se z takovým pramenem obmeškávat, že jest se do jistého času vyručiti musel. I obávaje se týž poddaný náš, aby pro túž věc dále obtěžován nebyl, mně jest za to žádal, abych ho v té příčině ochránil.

Což porozumívaje tomu, že se to od něho příhodou a ne z všetečnosti stalo, — a to tou příčinou (že týž druhý pramen, kderý tak za ním ploval a ten postcedl za sebou měl) se tu nad Kamejkem v Čermocích náhodou zaválel a s týmž předním pramenem dostačiti nemohl, jakož pak ihned téhož dne táž postcetl na takový prameny do Kamejka na mejto dodána jest, — Vás za to přátelsky žádám, že to při rychtáři a mejtným v Kamejce nařídíte, aby proti témuž poddanému našemu se spokojili, jeho ničímž nehyndrovali a dále žádného zaneprázdnění mně i vám nečinili. Nepominu. Dat. v kolleji 17 Apprilis 1631. — K. Blažej.

P. Pavlovi N.,**) hejtmanu panství Chlumeckýho a Jistebnickýho.

*) Kamýk nad Vltavou. — **) Hejtmanem byl Pavel Drahnětický z Waisemberku.

188.

1631 d. 19 dubna. — P. Blažej oznamuje Jindřichu Rotulovi, měšťanu Nového m. praž., že mu kollej dvůr svůj v Počernicích Hor. pronajmouti nemůže.

Pane Jindřiše. Dobrej den vám vinšuji. Tak jakož jste toho nejednou při mně vyhledávali, abych vám oumysl náš z strany nájmu dvora Počernického vedle námluvy naší vyjevil; i oznamuji vám, že jest vždy kollej na tom byla, aby tomu, co tak mezi námi poněkud o ten nájem jednáno jest, zadosti učinila. Ale dána správa, že by ten dům váš, který kolleji naší v témž nájmu zastaviti chcete, za tu summu, kderá by každého půlléta z téhož dvora vycházela, nestál, a také byť i za to stál, že na něm málo zaplaceného máte. Nad to vejš též toho jistá správa se dává, že by jak manželka tak i dítky vaše nějakou zlou nemocí nakaženy býti měly.

I nechtíc obzvláštně pro túž příčinu velebný pán pater rektor, aby něco takového v témž dvoře, kdyby tak vám puštěn byl, se nacházelo, vám tímto psaním se vyjevuje, že téhož dvora za těmi již jmenovanými příčinami vám pustiti nemíní. Čehož sem vás pro správu tajiti nechtěl. S tím. Dat. v bílou sobotu 1631. — K. Blažej.

Slo. p. Jindřichovi Rotulovi, m. N. M. Praž.

189.

1631 d. 23 dubna. — P. Blažej dovoluje Ondřeji Patyánovi z Michle, aby byl rukojmím Václava mlynáře.

Ondřej Patyán postavuje.

Já kněz Blažej. Známo činím tímto atd., že jest mně žádal Ondřej Patyán, poddaný kolleje naší ze vsi Michle, abych jemu dovolení dal, aby se za jednoho rukojmě za Václava mlynáře, kderý mlejn ve vsi Nusli od pánův ouředníkův špitála s. Bartoloměje do tří let pronajíti chce, v rukojemství postaviti mohl.

Kdež tak činím a témuž poddanému našemu jemu tímto listem k tomu povolení dávám. Pro důvěření. Dat. v kolleji den. s. Vojtěcha muč. léta 1631.

190.

1631 d. 24 dubna. — P. Blažej žádá hr. Maxmiliána z Waldštejna, aby Janu Holému z Michle propustil za manželku Lidmilu Pavlovou ze Dvorců.

P. hraběti Maximi. z Waldštejna o propuštění Jana Holýho.

Modlitbu. Vysoce. p. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dal Jan Holej ze vsi Michle, poddaný kolleje naší, kderak by sobě k stavu s. manželství oblíbil Lidmilu, dceru Jana Pavlovýho ze vsi Dvorcův,*) poddanou VMti, z kderou že by i slib míti měl, žádaje mně, abych ji jemu za manželku od VMti vyjednal.

Kdež znaje žádost jeho slušnou a křesťanskou býti, tak činím a VMt za to modlitebně žádám, že jmenova[no]u Lidmilu témuž poddanému našemu za manželku a v poddanost kolleje naší i z spravedlností její (pokudž

oy jakou měla neb míti mohla) propustiti poručiti ráčíte. Čehož se v podobné příčině i jinak odměniti VMti nepominu. Odpovědi. Dat. v kolleji 24 Apprilis léta 1631. — K. Blažej.

*) Dvorce, ves panství Vršovic, které 1628 hr. Maxmilián z Waldštejna vyměnil si za statek Rodov od Jana Rudolfa Trčky hr. z Lípy.

191.

1631 d. 26. dubna. — P. Martin rektor upomíná opětně Oktaviána Vchynského ze Vchynic, aby zaplatil kolleji zadržalé terminy.

P. Oktaviánovi ze Vchynic.

Modlitbu. Zdraví. V paměti čerstvé VMti pozůstává plat, kderý kolleji naší z panství VMti Chlumeckýho každého půlléta vychází. I oznamuji VMti, že takového platu již za předešlého půlléta totiž s. Havelskýho ještě 1.000 fl., a nyní opěty za termin s. Jiřskej též pominulý 1.000 fß míš. zadržáno jest, ku kderé summě kolleje naše od pana regenta VMti po mnohém přátelském napomínání nijakž přijíti nemůže, nýbrž když jest týž pan regent od kolleje v tom napomenut byl, na žádost jeho a obzvláštně pro ušetření VMti několik terminů, maje sobě z kolleje, však [s] škodou dané, jest nezdržel.

Kdež potřebujíc nevyhnutedlně kolleje naše takové summy, VMti toto schválné psaní činím a za to modlitebně žádám, že téhož pana regenta VMti napomenouti a jemu poručiti ráčíte, aby on v té příčině kollej naši spokojil. Nestalo-li by se toho, VMti se v tom na konec ohrazuji, že z potřeby musela by kollej podle zápisu svého toho, jakž náleží, vyhledávat, načež nemalé outraty a škody přijíti by musely.

Jsem však k VMti té naděje, že k tomu přijíti dáti neráčíte, nýbrž to, co tak kolleji naší povinnost jest, dáti a vypraviti poručiti ráčíte. Načež od VMti skutečné odpovědi očekávati budu. S tím. Dat. v kolleji 26 Apprilis 1631. — K. Martin rektor.

192.

1631 d. 28 dubna. — P. Blažej (?) oznamuje Táborským, že jim sběhlého šafáře propustí, dostaví-li se týž dříve osobně do Bernartic.

Pánům Táborským odpověď.

Psaní pánův jsem přijal a jemu porozuměl. Že sem na předešlé psaní z strany Ondřeje Nováka, poddaného našeho, pánům místnou odpověď nedal, to se stalo proto, že sem se musel předně doptati, kdo a jaká osoba týž poddaný náš jest, v čemž slušně mně páni ani žádný za zlé míti nemůže. Nyní pak maje o něm a jeho chování jistou správu, měl bych slušnou příčinu, téhož poddaného našeho z poddanosti nepropouštět, nýbrž ku pánům o ujištění jeho psaní učiniti, obzvláště i proto: jsa on za šafáře

ve dvoře našem na panství Bernartickým, že jest z téhož dvora beze vší sobě dané příčiny utekl.

Ale vážíc sobě žádosti pánův, tak učiniti chci; kdykoliv týž Ondře do Bernartic se sám osobně postaví, má táž žádost pánův naplněna býti S tím atd. Dat. 28 Aprilis 1631.

193.

1631 d. 28 dubna.

Do Berouna psáno 28 Apprili snad o toho, jak loď zjednal, a již hotova býti měla, aby byl vězením opatřen a věci jeho spečetěny.

194.

1631 d. 2 května. — P. Blažej oznamuje Kašparovi, loďaři v Berouně, že ho z vězení dříve nepustí, dokud dva rukojmí nepostaví.

Kašparovi loďařovi.

Kašpar by zdráv byl, přál bych.*) Psaní tvé sem přijal a jemu porozuměl. Že sem tě do vězení pro nezdržení tvejch slov a mně ubezpečení dal, tomu se nediv, a zoumyslna k tomu nepřicházíš. Že se nyní pak vymlouváš, že si proto tu loď k minulým svátkům udělati nemohl, protože ti v nepřítomnosti mé více peněz na to dílo dáno nebylo: čemuž se divím, ješto jsi již předešle velkou summu na též dílo vybral, a pozůstávající summa, když by loď udělána a sem dodána byla, tobě odvedena býti měla. A tak já dobře tomu rozumím, že ty mně za nos vodíš, ano tudy pro tebe ke škodě přicházím, moha předešle jináč k takové lodi přijíti.

Protož ti na konec oznamuji, že já tebe z vězení nepropustím, dokud mně hodnými dvěma rukojměmi to neujistíš, že konečně ve dvou nedělích zde túž lod míti budu. Když pak takovou loď mně odvedeš, já tě náležitě vedle cedul mezi námi učiněných spokojím a peníz na peníz odvedu O čemž i pánům Berounskejm píši. Tím se spraviti moci budeš. Dat. v kolleji 2 Máje 1631. — K. Blažej.

*) Opraveno z původního: »Byšte zdrávi byli, přál bych vám«.

195.

1631 d. 2 května. — P. Blažej děkuje Berounským, že na žádost jeho Kašpara loďaře do vězení vsadili, a žádá je, aby se přesvědčili, jsou-li u mlýna fošny, špunty i jiné na tu loď potřeby skutečně připraveny.

P. Berounskejm o Kašpara loďaře.

Modlitbu. Zdraví. Že jsou páni na žádost mou Kašpara loďaře za příčinou neudělání lodi, která mně již odvedena býti měla, vězením opa-

třiti poručili, pánům přátelsky děkuji a nepominu se jim toho příjemným přátelstvím odměniti.

Při tom oznamuji pánům, že z téhož vězení pánův mně týž Kašpar psaní činí a se svou jalovou výmluvou zastírá pravíc, že by k penězům pro nepřítomnost mou doma přijíti nemohl. Ješto tomu tak není, nebo sem jemu velkou summu již na to dílo vydal, a ostatek, když bych túž loď sobě odvedenou měl, jemu teprva dáno býti mělo, o čemž všem jemu píši. Ano i jemu v tom vyjevuji, že z téhož vězení propuštěn býti nemá, dokudž mně jistými a hodnými dvěma rukojměmi to neujistí, že konečně ve 2 ned. túž loď mně sem odvede. Ačkoliv se vymlouvá a píše, že by na túž loď před rukami u mlejna fošny, špunty i jiné potřeby měl, pánův za to přátelsky žádám, že nestíží sobě na to místo, kde ty věci zůstávají, na spatření odeslati a mně skrze malou cedulku zase v známost uvésti, a téhož Kašpara z vězení nepropuštěti, dokud já týmiž rukojměmi hodnými ujištěn nebudu. Pánům se toho všeho skutečně Bohda odměním. S tím. Dat. v kolleji 2 Máje 1631. — K. Blažej.

196.

1631 d. 3 května. — P. Martin rektor žádá Litoměřické, aby klíče od domův, které kolleji odevzdány býti mají, dali hejtmanu Úštěckému.

P. Litoměř.

Modlitbu. Zdraví.*) Vedle toho připomínám VMti jak dekret JMCé z strany odvedení těch domů, kderé kolleji naší tu při městě Litoměřicích odvedeny býti mají, tak i zakázání od VMti učiněné, že se to při tomto nyní již jminulým s. Jiří státi má.

I poněvadž takový čas již prošel a takový domy ještě kolleji odvedeny nejsou, VMt za to přátelsky žádám, že tu věc ku konci a k místu přivésti, ano i od těch domův **) na místě mým hejtmanu našemu Ouštěckýmu klíče odvésti poručiti ráčíte, kderémuž sem o tom poručil, poněvadž sám pro pilné zaneprázdnění při tom býti nemohu, tak abych též mohl JMCé o té věci, že se to již vykonalo, správu učiniti. Nepominu se toho VMti. Dat. v kolleji 3 Máje 1631. — K. Martin.

*) Původně následovalo, ale přeškrtnuto: »Vedle toho připomínám VMti jak dekret JMCé tak i zakázání VMti učiněného z strany těch domův, kderé kolleji naší tu při městě Litoměřicích odvedené býti mají.« — **) Jesuité zakoupili v Litoměřicích »v svato-Mařské ulici z pravé strany fortny vedle sebe a pospolu« položených pět domů, a sice Velikovský, Sladkých za 700 zl. rýn., Kochanovský za 933 zl. 20 kr., Knejzlovský za 700 zl. a dům Kateřiny dcery Tobiáše Bajera za 816 zl. 40 kr. —

197.

1631 d. 3 května. — P. Blažej upomíná Mostské, aby zadržané dva terminy kolleji ihned odvedli.

Mostští.

Modlitbu. Zdraví. Pánům v dobré a čerstvé paměti pozůstává, jaký plat každého půlléta kolleji naší, totiž 450 fß míš., vychází. I poněvadž opěty termin s. Jiřskej jest prošel, ano i za předešlý termin s. Havelskej ještě kolleji naší 188 fß 40 gr. povinovato zůstává, pánům toto psaní činím a za to přátelsky žádám, že túž obojí summu výš psanou mně ihned odvésti nepominou, tak abych též věřitele naše spokojiti mohl. Nepominu. Dat. 3 Máje. — K. Blažej.

198.

1631 d. 10 května. — P. Blažej žádá hejtmana na Poděbradech, aby Václavu Vyblíštilovi z Podolí dopomohl k spravedlnosti jeho.

P. hejtmanu Poděbradskému o Václava Vyblíštila.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji pánu, že jest mně to[ho] správu dal Václav Vyblíštil, poddaný kolleje naší ze vsi Podolí, kderak že by jistou spravedlnost po manželce své Anně, dceři nebo. Václava Jandury ve vsi Sokolči, k panství Poděbradskému přináležející, míti měl, a té spravedlnosti že by již i něco na hotově ležeti mělo, žádajíce mne za to, aby[ch] jemu k ní dopomohl.

Kdež znaje žádost jeho slušnou býti, tak činím a pána za to přátelsky žádám, že témuž poddanému našemu k spravedlnosti jeho dopomůže. Nepominu se toho pánu. Dat. v kolleji 10 Máje 1631. — K. Blažej.

199.

1631 d. 12 května. — P. Blažej oznamuje Janu Petrovi Sezimovi z Sezimova Ústí, že kollej přání jeho vyhoví, až nároky své právně dokáže.

P. Janovi Petrovi z Sezimova Ouští.

Modlitbu. Zdraví. Jistě bych rád, aby ta věc mezi VMtí a Petrem Richterem ku konci přivedena byla, obzvláštně proto, že od VMti tak časté nastupování mám, což vše i v. p. rektorovi kolleje naší sem dostatečně oznámil,*) kdež i on mně správu dal, že jest VMti předešle v tom navrhl, pokudž byšte jaké právo k čemu míti ráčili, to abyšte prokázati ráčili, poněvadž i týž Petr Richter na odporu jest.

Na jiným nejsme, nežli co možného jest, vše pro VMt rádi učiniti. S tím. Dat. v kolleji 12 Máje 1631. — K. Blažej.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »Kde on i já na tom jsme, když se to od VMti na téhož Petra Richtera, čím by tak VMti povinen býti měl, právně provede, že má týž Petr Richter k tomu, aby VMt spokojil, skutečně přidržán býti. Aby pak prvé, nežli se to stane, jaké dopomožení na něm státi [se] mělo, toho se kolleje nevidí učiniti, an prvé téměř on již žebrákem jest. Čehož sem nechtěl atd. S tím. Dat. v kolleji 12 Máje 1631. — K. Blažej.«

200.

1631 d. 15 května. — P. Blažej zakazuje Oldřichu ml. Bechyňovi z Lažan, aby na panství Bernartickém myslivost neprovozoval, a ohražuje se proti tomu, jakoby kollej při koupi statku jej byla zkrátila.

P. Voldřichovi Bechyňovi o zastavení myslivosti.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že toho jistou správu mám, kderak že byšte na gruntech našich Bernartických myslivost provozovati ráčili, pravíc, že byšte od kolleje naší v tom dovolení míti ráčili. I poněvadž já o takovém dovolení žádné vědomosti nemám a takové myslivosti provozování ke škodě*) kolleji naší jest, VMti toto psaní činím ano i vedle práva a Z. Z. žádám, že v té příčině gruntům kolleje naší pokoj dáti a lidem svým, aby též myslivosti prázdni byli, poručiti ráčíte. Za kderouž příčinou nedávnýho času i myslivci VMti ručnice vzaty jsou,**) ano i proto, že zůstávaje on na gruntech našich, vedle patentův JMCé k víře s. katolické přistoupiti nechtěl, nýbrž proti jistým ouřadu osobám, kteří vedle poručení p. hejtmanův krajských pro něj, aby se do kostela k spovědi s. dostavil, přišli, jest spurně se postavil a pohrůžky činil, i stříleti chtěl.

Nicméně též sem tomu porozuměl, že byšte semotam mezi lidmi to roztrusovati ráčili, že by se VMti nějaká křivda při prodaji od VMti statku***) kolleji naší státi měla. Což mně to jistě ku podivu přichází, ješto to, co od VMti koupeno jest, pořádně trhem a smlouvou stvrzeno jest, a VMt od kolleje náležitě spokojeni býti ráčíte. Protož VMt též žádám, že takových†) řečí zanechati a kollej naši mezi lidmi v nějaké nejisté doměni uvozovati neráčíte. Pokudž byšte pak co jistého ještě míti ráčili (čehož kolleji naší vědomé není), račte to tu, kde náleží, vyhledávati. Nepomine kolleje naše VMti ze všeho práva býti.

My na jiným nejsme, nežli jak z VMtí tak i z jinými pány sousedy raději v dobrém srozumění nežli v nějakém nedorozumění zůstávati. S tím. Dat. v kolleji 15 Máje 1631. — K. Blažej.

*) Přeškrtnuto: »veliké« — **) Následovalo, ale přeškrtnuto: »ač ne tak pro provozování myslivosti, jako proto.« — ***) Kollej u sv. Klimenta koupila 1623 od Oldřicha mladšího Bechyně z Lažan statek Borovany, půl městečka Bernartic a vsi Rakov, Podolí a Srlín s příslušenstvím za 14.000 kop míš. — †) »Daremných« přeškrtnuto.

201.

1631 d. 15 května. — P. Blažej žádá Mikuláše st. Bechyni z Lažan, aby na panství Bernartickém více myslivost neprovozoval.

Panu Mikulášovi staršímu Bechyňovi o myslivosti.

Modlitbu. Zdraví. V dobré paměti VMti pozůstává, jaké rozmlouvání na onen čas z strany dovolení VMti myslivosti provozování na gruntech našich Bernartických jest se stalo. O kderéžto věci toliko povrchu jednáno a nic ku konci přivedeno není. Nyní pak porozumívaje tomu vel. p. P.

rektor, že by provozování[m] myslivosti od VMti gruntům našim nemalá škoda se dála, ano i taková zvěř časem se bila, kderá*) sněmem zapověděna jest, za kderoužto příčinou toto psaní schválně se VMti činí a kolleje naše žádá, že provozováním též myslivosti gruntům kolleje naší pokoj dáti a vedle P. a Z. Z. prázdni býtiráčíte. Kdež nepomine se toho kolleje naše v jiné příjemné věci VMti odměniti. Ut forma.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »tehdáž buď do konce k žádnému aneb velmi na mále k užitku přicházela«.

202.

1631 d. 21 května. — P. Blažej žádá starší řezníky Starého m. Praž., aby rozhodli ve sporu mezi Janem Čížkem řezníkem a cechem řeznickým v Úšti.

Starším řezníkům v Starém městě o Jana Čížka z Oušti.

Slovutní páni přátelé. Zdraví. Oznamuji pánům, že jest jistá rozepře mezi cechmistry a mistry řemesla řeznického a Janem Čížkem též jedním z téhož řemesla, vše poddanými a sousedy našimi v městě Oušti, z strany jisté věci, jakž páni z spisův, kteréž se příležitě podávají, porozuměti moci budou, vzešla, kderážto věc jest i do kolleje k rozeznání podána.

I nechtíce kollej, aby se jak jedné tak druhé straně (poněvadž mezi sebou na odporu jsou) jaké zkrácení státi mělo (zvláště že se tu též chudého poddaného našeho dotýče, aby on skrze takovou věc*) k skažení přijít měl), pánův jakožto té věci a téhož pořádku dobře povědomých žádám, že tu věc před sebe vezmou, ji rozváží, a co by v tom za nejslušnějšího uznali, mně zase věděti dají, tak abych oboje strany věděl na čem postaviti, a skrze to aby se kolleji naší další zaneprázdnění nečinilo. Což tu páni na žádost mou učiní, nepominu se jim toho zase odměniti. Odpovědi očekávaje, pánům se dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 21 Máje 1631. — K. Blažej.

*) »tak malou věc« přeškrtnuto.

203.

1631 d. 23 května. — P. Martin rektor žádá Viléma Vchynského ze Vchynic, aby Janu Derflovi z Úště vydal spravedlnost jeho.

P. Vilímovi ze Vchynic z strany Jana Derfle.

Modlitbu. Zdraví. Nečiním VMti tejna, že jest mně správu dal Jan Derfl soused v městě Oušti, poddaný kolleje naší, kderak že by jemu jistá spravedlnost po manželce jeho z důchodu VMti panství Teplického přináležela, a k té že by žádným spůsobem již od několika let přijíti nemohl; o kderoužto věc že jest i ctihodný pater prokurátor kolleje naší VMti psaní žádostivé učinil, ale toliko kunšoftem odbyt byl; žádajíce mně týž poddaný náš prosebně, abych od osoby své k VMti toto psaní učinil a jemu k takové pouhé spravedlnosti dopomohl.

I znaje žádost jeho slušnou býti, tak činím a VMt za to modlitebně žádám, poněvadž se tu člověka chudého spravedlnosti dotejče, že jeho spokojiti poručiti ráčíte. Čehož se nepominu VMti v podobné příčině i jinak rád odměniti. Odpovědi. Dat. v kolleji 23 Máje 1630(sic). — K. Martin rektor.

204.

1631 d. 25(?) května. — P. Martin rektor žádá znovu Litoměřické, aby klíče od domů kolleji konečně odevzdali, a naléhá na rychlé vyprázdnění tří předních domů, aby kollej činnost svou pravidelnou zahájiti mohla.

P. Litoměřic. o domy.

Modlitbu. Zdraví. Jakou mně odpověď oustní skrze vyslané VMti na psaní mé jste dáti ráčili, tomu sem (jako i z psaní, kderé mně sousedé VMtí činí,) vyrozuměl. I poněvadž předešlá má žádost na VMti vzložená na to toliko se vztahuje, aby ty domy již jmenované kolleji Litoměřický odevzdané byly, tak také i nyní ještě žádám, že tu věc ku konci a místu přivésti, ano i klíče od nich odvésti poručiti ráčíte.

Co se pak sousedův VMtí, kteří obzvláštně v těch dvouch domích, blíž k rynku zůstávají, dotejče, já proti tomu nejsem, aby oni v nich z věcmi jich, dokudž by se jinak neopatřili, zůstávati neměli; nežli jiné tři domy přední při kolleji ležící, žádám, že docela vyprázdniti nařídditi ráčíte. Nebo patres, kdeří tu při městě VMtí zůstávati mají, schránkou s potřeby opatřiti se musejí tak, aby pomalu vedle spůsobu tovaryšstva našeho kráčeti, a i mládeži časně ku pomoci přispěti mohli.

Kdež za fedrunk té věci nepominu se já toho i táž budoucí kollej VMtem náležitě odměniti. S tím. Dat. 1631. K. Martin rektor.

N. B. Není psáno toto psaní. *)

*) List tento jest přeškrtnut; leží mezi listy ze dne 23 a 27 května.

205.

1631 d. 27 května. — P. Blažej žádá opět hr. Maxmiliána z Waldštejna, aby Lidmilu Pavlovu z Dvorců propustil.

P. hraběti Maximi. z Waldšt. o propušt. dcery Jana Pavlovýho.

Modlitbu. Zdraví. Dnův pominulých učinil sem VMti žádostivé psaní o propuštění z poddanosti Lidmily, dcery Jana Pavlovýho ze vsi Dvorcův, poddané VMti, kderou sobě k stavu s. manželství oblíbil Jan Holej ze vsi Michle, poddaný kolleje naší, na kderéžto psaní a žádost až posavad žádné odpovědi sem nedostal.

I poněvadž týž poddaný náš vždy nepřestává toho při mně vyhledávati, nežli abych touž Lidmilu jemu za manželku od VMti vyjednal a v poddanost kolleje naší uvedl, VMt jakž předešle tak i nyní žádám, že proti tomu býti neráčíte, nýbrž jmenovanou Lidmilu témuž poddanému našemu

za manželku a v poddanost kolleje naší i z spravedlností její (pokudž by jakou měla neb míti mohla) propustiti poručiti ráčíte. Nepominu atd. Dat. v kolleji 27 Máje 1631. — K. Blažej.

206.

1631 d. 30 května. — P. Blažej upomíná hr. Berkovou o zaplacení 1.000 zl. rýn. úroků.

P. hrabínce Berkové o zaplacení 1.000 f. r.

Modlitbu. Zdraví. Nepochybuji, že v dobré paměti VMti pozůstává, lakou summou peněz kolleji naší ještě povinovati býti ráčíte; a z ty se nám každoročně po 1.000 fl. rejn. při času s. Jiří odvozuje. I poněvadž již opěty za jeden rok takový summy zadržáno jest, toho sem při správcích VMti náležitě vyhledával, aby nám ta summa bez zaneprázdnění VMti odvedena byla, čehož kolleje až posavad užiti nemohla a nemůže.

Za kderoužto příčinou VMti toto psaní činím a za to modlitebně žádám, že takovou již zadržalou summu kolleji naší odvésti poručiti ráčíte, tak aby kolleje naše věřitele své též spokojiti mohla. Nepomine se kollej toho na svých modlitbách VMti odměniti. Odpovědi. Dat. v kolleji 30 Máje 1631. — K. Blažej.

207.

1631 d. 30 května. — P. Blažej žádá Novoměstské, aby úroky z dlužné summy 1.700 kop míš. a roční platy ze statku Malešického universitě již od r. 1623 zadržené neprodleně zapravili.

P. Novoměstským o platy zadržalý.

Modlitbu. Zdraví. V paměti VMti čerstvé pozůstává, jaké nejedno přátelské psaní o zaplacení ouroků, kderými akademiji již od léta 1623 z summy 1.700 fß míš. povinni býti ráčíte, ode mne učiněno jest, nicméně jaký plat z statku VMtí Malešického*) jmenované akademiji každého půlléta po 5 fß míš. též od léta 1623 vychází; čehož všeho, jak týchž ouroků tak platův, až do nyní jminulého s. Jiří léta tohoto 1631 v jedné summě 952 fß zadržáno jest.

I poněvadž kolleje naše žádným přátelským a sousedským způsobem k tomu, co jí tak od VMtí povinovato jest, přijíti nemůže, an veliké summy peněz každého půlléta pánům professorům a doktorům též akademije vydávati musí, VMtem ještě toto přátelské psaní činím a za to žádám, že již túž kollej naši v summě výš psané spokojiti poručiti ráčíte, tak aby nebylo potřebí vedle zápisův učiněných na škodu VMtí toho jinač vyhledávati. Jsem té naděje, že k tomu přijíti dáti neráčíte. Načež skutečné odpovědi od VMtí očekávati budu. S tím. Dat. v kolleji 30 Máje 1631. — K. Blažej.

*) V Malešicích měli Novoměstští poplužní dvůr hlavně na chování koní obecních.

208.

1631 d. 3 června. — Primasovi do Úště nařízeno, aby pomáhal Adamovi Matyášovi.

Léta 1631 3 Junii psáno do Oušti primasovi, aby Adamovi Matyášovi na těch osobách, kderým ty peřiny z domu bratrského půjčené a oni je za sebou mají, pokudž on to na nich, jakž praví, prokáže, nápomocni budete [sic], však tak, aby nejprve náležitě vyslyšány byly, tak aby se žádnému křivda nestala.

209.

1631 d. 5 června. — P. Blažej upomíná provinciála Dominikánů u sv. Jiljí na Starém m. praž. o zadržalé úroky.

P. provinciálovi s. Jiljí o dluh akademitský.

Modlitbu. Zdraví. Roku pominulého učinil sem VMti přátelské psaní oznamujíc, kderak jistou summou peněz, totiž 700 ſß, starší ouředníci a kostelníci i všeckna osada záduší kostela s. Jiljí v St. m. P. i s ouroky zadržalými akademiji císaře Karla čtvrtého, kderáž již kolleji naší přináleží, povinni jsou, žádajíc, aby též kolleji naší co tak ouroku z jmenované summy zadržáno jest (poněvadž toho všeho, co svrchu psaní starší ouředníci a kostelníci v držení byli, nyní v držení a užívání býti ráčíte), dáti a odvésti poručiti ráčili. Na kderéžto mé psaní žádné jisté odpovědi, kderou bych se spraviti mohl, až posavad sem nedostal.

I poněvadž kolleje naše velikou summu peněz každého půlléta pánům professorům a doktorům též akademije odvozovati povinna jest a o to starati se musí, jak a odkud by též pány pokojila, VMt za to ještě přátelsky žádám, že takové zadržalé ouroky, co by se jich tak až do nynějšího času sečtlo, odvésti, anebo v té příčině jistou a dokonalou odpovědí mně spraviti poručiti ráčíte, tak abych věděl, jak dále toho vyhledávat. Načež též skutečné odpovědi. S tím. Dat. v kolleji 5 Juni léta 1631. — K. Blažej.

210.

1631 d. 6. června. — P. Martin rektor oznamuje p. Hložkovi ze Žampachu, že Marjánu Bolochovskou propustí, až se na ni vyptá.

P. Hložkovi odpověď z strany dcery Jana Bolochovskýho.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé mně činiti ráčíte, sem přijal, a nač se vztahuje, porozuměl. I nevěda já, kdo by táž Marjána dcera někdy Jana Bolochovskýho, poddaná kolleje naší, kderou sobě Petr Mareš k stavu s. manželství oblíbil, byla, chci se nejprve na to vyptati, a vyptajíc se nepominu VMti jistou odpovědí spraviti. Čehož sem nyní zatím na psaní VMti odpovědí tajiti nechtěl. S tím. Dat. v kolleji 6 Juni 1631. — K. Martin.

211.

1631 d. 14 června. — P. Blažej žádá opětně hr. Maxmiliána z Waldštejna, aby Janu Holému z Michle Lidmilu Pavlovou z Dvorců za manželku propustil.

Odpověď p. z Waldšt. o Jana Holýho.

Modlitbu. Zdraví. Jakou mi odpověď na psaní a žádost mou o propuštění z poddanosti Lidmily, dcery někdy Jana Pavlovýho ze vsi Dvorcův, poddané VMti, a Janovi Holýmu, poddanému kolleje naší ze vsi Michle, k stavu s. manželství dávati ráčíte, tomu se[m] vyrozuměl.

I oznamuji VMti, že jsem témuž poddanému našemu to vše v známost uvedl, a co by k tomu říkal, od něho vyrozuměl. Kterýž mi oznámil, že on tou příčinou k témuž stavu s. manželskému přistoupiti oumyslu nebyl, aby jinde krom gruntův našich, kde již několik let osedlý jest, se živiti měl, nýbrž mně vždy žádaje, abych túž poddanou od VMti jemu za manželku vyjednal a v poddanost kolleje naší uvedl, zvláště že se v tom matka též poddaný VMti ohlásila, že majíce ještě druhou dceru svou, jí grunt, na kterém zůstává, odevzdati oumyslu jest. I poněvadž se tu téhož slibu s. manželstva dotejče, VMt jakž předešle tak i nyní za to žádám, že túž poddanou VMti listem zhostným i z spravedlností její (pokudž by jakou měla neb míti mohla) kolleji naší z poddanosti a témuž poddanému za manželku propustiti poručiti ráčíte. Já zase v nápodobné věci i jinak nepominu se toho VMti skutečně odměniti. Odpověď. Dat. 14 Juni 1631. — K. Blažej.

212.

1631 d. 14 června. — P. Blažej žádá opětně Jana Pagaje, aby Annu Kostkovou kolleji v poddanství nechal, aneb právo své na ni prokázal.

P. Ludvíkovi Paggovi o Annu Kostkovou.

Modlitbu. Zdraví. Psaní VMti, jehož dat. na Hlízově 10 Juni léta 1631, sem přijal, a nač se v[z]tahuje, porozuměl. Kdež že byšte s nemalým podivením snášeti ráčili, že bych předešle žádné odpovědi na psaní VMti mně učiněné z strany Anny Kostkové dáti neměl: i jistě z věčím podivením mně přichází, že ode mne odpovědi žádati ráčíte na nějaké psaní, kderého sem od VMti žádného nedostal, ježto já na všeckna psaní, kderé jste mně v té příčině kdy učiniti ráčili, vždy odpověď sem dával, a taková psaní vše i přípis odpovědi na ně dané za sebou mám.*) A tak ne mnou, ale tím, kderý mně takové psaní od VMti dodati měl, jest sešlo.

Čehož všeho při týchž již prošlých odpovědech zůstavuji a ještě tuto mou předešlou odpověď opakuji: poněvadž i již táž Anna v stavu s. manželství též s poddaným naším zavázána jest, nejsem té naděje k VMti jakožto osobě katolické, abyšte rušitelem téhož stavu s. manželského býti ráčili.

Nicméně pokudž byšte i tím sebou hnouti dáti neráčili a předce nějaké domělé právo lepší nežli kolleje naše k též Anně sobě pokládati rá-

čili, (čehož se nenaději), když to náležitě provésti a prokázati ráčíte, budu vědět dále co k té věci říkati. Čehož sem nechtěl zase odpovědí VMti tajiti. S tím. Dat. v kolleji 14 Juni léta 1631. — K. Bl.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »Ano i pro lepší vyrozumění VMti při mé předešlé poslední odpovědi toho při tom zůstavuji.«

213.

1631 d. 16 června. — P. Blažej žádá Mostecké, aby odvedli kolleji zadržalý plat.

P. Mostským.

Modlitbu Zdraví. Před někderým týhodnem učinil sem pánům přátelské psaní o zaplacení jak polouletního platu s. Jiřského 450 fß, tak i o to, co ještě páni za termin s. Havelskej léta pominulého,*) ťotiž 188 fß 40 gr. povinni zůstávají.

Ačkoliv po témž mém psaní na těch 188 fß 40 gr. toliko 90 fß míš. mně odvedeno jest, však jiné pozůstávající summy až posavad ode pánův dočekati se nemohu. Za kderoužto příčinou zase toto psaní pánům činím, a za to vždy žádám, že páni to, čím tak kolleji naší povinni jsou, odvedou, tak aby nebylo potřebí v té věci dalšího zaneprázdnění. Načež skutečné odpovědi ode pánů očekávajíc, pánům se na všem atd. Dat. v kolleji 16 Juni 1631. — K. Blažej.

*) V prvotním, ale přeškrtnutém konceptu z téhož dne následovalo: »totiž 180 fß 40 gr. [sic] povinni zůstávají. Vedle kderéhožto psaní mého nercili to, čím páni kolleji naší povinni jsou, odvedeno není, ale ani odpovědi na též psaní, čím bych se spraviti mohl, sem nedostal. Za kderoužto příčinou ještě pánům toto psaní činím a za to vždy žádám, že páni to, čím tak kolleji naší povinni jsou, odvedou, tak aby nebylo opět příčiny jináče toho vyhledávat. Jsem však ku pánům té naděje, že k tomu přijíti nedaj. Načež odpovědi skutečně ode pánův očekávajíc, pánům se na všem dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 16 Juni 1631. — K. Blažej.«

214.

1631 d. 20 června. — P. Martin oznamuje p. Hložkovi ze Žampachu, že nelze zjistiti, zda-li Marjána Bošovská poddanou kolleje jest.

P. Hložkovi.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderý mně opěty o propuštění Marjány dcery Jana Bošovského, (kderá že by poddaná kolleje naší býti měla), činiti ráčíte, sem přijal. I oznamuji VMti, že se toho doptáno býti nemůže, zda-li by táž Marjána též kolleje naší poddaná býti měla. A tak za tou příčinou kolleje se jí ujímati nemůže, mnohem méně na ni se potahovati. Čehož sem. Dat. 20 Juni 1631. — K. Martin.

215.

1631 d. 20 června. — P. Martin žádá šepmistry v Hoře Kutné, aby obeslali a vyslechli čeládku neb. arciděkana P. Jonáše Bariona, která neprávem roztrušuje, že kollej mnohé věci téhož arciděkana si osvojila.

P. Šefpmistrům Hory Kutny.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMtem, že toho jistou a dokonalou správu mám, že by čeládka, kderáž někdy u dobré paměti kněze Jonáše Bariona, pana arciděkana Horskýho, v službě zůstávala, to mezi lidem velmi zhusta roztrušovala, že by kolleje naše mnohé věci téhož p. arciděkana jak za živobytí, tak v nemoci, ano i něco málo před smrtí jeho k sobě přijíti měla. V kderéžto věci táž kolleje naše u velikém domění, jakoby tomu tak bylo, zůstává.

I chtíce z nepravého domění lidského vyvedeni býti, VMti za to přátelsky žádám, že takovou všecku čeládku před sebe obeslati a jim skutečně poručiti ráčíte, aby jeden každý obzvláště to pod svým dobrým svědomím před VMtmi oznámil, jaké by věci táž kolleje naše po týmž p. arciděkanovi k sobě vzala a přijala, i kdy a od koho i jak mnoho věcí kolleji naší odvozováno a dodáváno bylo. O čemž všem když táž správa VMtem dána bude, žádám, že mně ji co nejdřív pod pečetí VMtí odeslati poručiti ráčíte, nebo na ní kolleji naší nemálo záleží. Čehož se nepominu atd. Dat. 20 Juni 1631. — K. Martin.

216.

1631 d. 27 června.

Léta 1631 v pátek po s. Janu Křtiteli dán list dovolující Janovi Košíkovi z Michle, aby 2 voly za 30 fß od Pavla Kozky z Domašína koupené ve 3 neb 4 nedělích zaplatil.

217.

1631 d. 27 června. — P. Blažej nařizuje rychtáři Tvršickému, aby Jiříkovi Vaceisovi k pohledávce jeho dopomohl.

Rychtáři Tvršický! Čeho opěty Jiřík Vaceis na Lorencovi Richterovi vyhledává, tomu z tohoto poznamenání, kderý tu odsílám, dobře porozumíš. Protož o tom dostatečně poroučím, že téhož Lorence k tomu skutečně přidržíš, aby to, čím povinen jest, od sebe odvedl, tak abych o to více zaneprázdňován nebyl. Jinak nečiň. Dat. v kolleji v pátek po s. Janu Křtiteli 1631. — K. Blažej.

218.

1631 d. 2 července. — P. Blažej žádá správce záduší kostela sv. Vojtěcha na N. m. praž., aby Marjánu Faltynku z Korycan kolleji do Michle propustil.

P. Pavlovi Knoflíčkovi o propuštění Marjány Faltynky.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji vám, že jest mně toho správu dala Marjána Faltynka, vdova ze vsi Korycan, poddaná k záduší s. Vojtěcha pod správu vaši přináležející, že by sobě na gruntech kolleje naší ve vsi Michli živnost oblíbila, ano i zakoupení učinila, žádajíce mne, abych ji i z dítkami jejími z poddanosti od téhož záduší s. Vojtěcha vyjednal a v poddanost kolleje naší uvedl, zvláštně poněvadž jest i grunt, na kderém zůstávala, hospodářem jistým opatřila.

Kdež znaje žádost její slušnou býti, tak činím, a Vás za to přátelsky žádám, že túž Marjánu z dítkami jejími všemi a z spravedlností jich (pokudž by jakou měly) listem zhostním z poddanosti propustíte. Nepominu se vám toho v podobné příčině atd. Odpovědi. Dat. 2 Juli léta 1631. — K. Blažej.

219.

1631 d. 5 července. -- P. Blažej dává Michalu Smerkerovi, kuchaři kolleje, vysvědčení o dobrém jeho se chování.

Já kněz Blažej. Známo činím atd., že ukazatel listu tohoto, Michal Smerker, slúžíc v kolleji naší za kuchaře 15 měsíců, vida své lepší, žádal jest, aby jak z též služby propuštěn, ano i vysvědčení svého chování dos[ta]ti mohl.

Kdež na jeho vyhledávání z též služby propuštěn jsa, též toto vysvědčení témuž Michalovi dávám, že po ten čas, co jest tak v kolleji zůstával, že jest se vždy náležitě, jak na dobrého člověka náleží, choval, a nic, co by dobrému jménu jeho k škodě bylo, se nedočinil. Protož se k VMtem a k vám za něho přimlouvám a za to žádám, že kdyby co slušného jmenovaný Michal při VMtech a vás vyhledával, že jemu v tom odporni býti neráčíte a nebudete. Pro mé atd. Na potvrzení. Dat. 5 Juli léta 1631.

220.

1631 d. 10 července. — P. prefekt škol žádá primasa Nového m. Praž., aby preceptora svého, který nenáležitě se zachoval, propustil.

Primasu Novoměst.

Dobrej a šťastnej večerpán u vinšuji. V sobotu minulou též pánu sem skrze cedulku v známost uvedl, kderak tento nynější preceptor u pána zůstávající,*) jsouce ode mne jakožto správce škol v. jisté věci napomenut, slova od něho nenáležitá snášeti sem musel. **) I nemoha toho pro zlej příklad jiných pod správou (sic) mou náležejících studentů tak zanechat, pána za to žádám, že téhož preceptora od sebe odbyde. Já pánu nepominu, pokudž by se ten, kderého sem ku pánu onehdejšího dne s cedulkou tou poslal, nelíbil, jiného hodného postaviti.

O té věci, pokudž by pán chtěl se mnou dále rozmluvit, nechť mi v známost uvede; nepominu ku pánu přijít a oustně o té věci rozmluvit. Dat. v kolleji 10 Juli 1631. — P. prefek (sic) škol.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »mně jakožto správci škol odporný jest.« — **) Podobně: »Na kderoužto předešlou cedulku žádné odpovědi ode pána sem nedostal.«

221.

1631 d. 21 července. — P. Blažej žádá purkmistra Nového m. Pražského, aby do vězení pro dluh vsaditi dal paní Reginu.

P. purgk. Nového m. P.

Šťastný dobrý jitro VMti vinšuji. Oznamuji, že až posavad sem očekával, zda-li by táž p. Regina,*) čím tak povinna jest, kollej spokojila; ale nic se dočekati nemohu. VMt přátelsky žádám, že ji již skrze p. rychtáře městskýho vězením opatřiti poručiti ráčíte, tak aby kollej k svému přijíti mohla. Čehož se nepominu já i kolleje naše VMti zase odměniti. Odpovědi. Dat. v kolleji 21 Juli 1631. — K. Bl.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto:» Mastnice, dlužnice kollejská.«

222.

1631 d. 23 července. — P. Martin rektor žádá sám hr. Maxmiliána z Waldštejna, aby Lidmilu Pavlovou z poddanosti propustil.

P. z Waldštejna o Jana Holýho.

Modlitbu. Zdraví. Správu mně toho dal ctihodný atd. prokurátor kolleje naší, kderak že jest na velikou prozbu Jana Holýho, poddaného kolleje naší ze vsi Michle, toho již nejednou při VMti se vší náležitostí vyhledával, aby Lidmila, dcera někdy Jana Pavlovýho ze vsi Dvorcův, poddaná VMti, témuž Janovi Holýmu k stavu s. manželství a kolleji naší v poddanost propuštěna byla, čehož že jest od VMti až posavad užiti nemohl.

I poněvadž týž poddaný náš vždy nepřestává toho snažně i při mně vyhledávati, VMt za to sám modlitebně žádám, že proti tomu již býti neráčíte, nýbrž jmenovanou poddanou VMti i z spravedlností její (pokudž by však jakou měla) listem zhostním že propustiti poručiti ráčíte, zvláště poněvadž týž osoby i dokonalej slib svatomanželskej mezi sebou mají. Nepominu atd. Dat. v kolleji 23 Juli 1631. — K. Martin rektor.

223.

1631 d. 6 srpna. — P. Blažej odpovídá Janu Petrovi Sezimovi z Sezimova Ústí na trojí jeho psaní.

P. Ouštěckýmu.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé jste jak velebnému pánu páterovi rektorovi, tak panu patru Oulíkovi a mně učiniti račili, jsou přijata, a nač se vztahují, jim porozumíno.

Co se Petra Richtera dotejče, za jiné se nemělo, nežli že již vedle nejednoho našeho VMti ohlášení spokojeni býti račíte, a to v tom, kdyžkoliv to prokázati račíte, že on VMti něčím povinen jest, že se VMti k tomu dopomůže, poněvadž týž Petr Richter v tom na velkém odporu jest, aby čím VMti povinen byl. Aby pak pan páter rektor měl prvé, nežli by se to prokázalo, na něm čeho dopomáhati, račte sami to uznat, jak by se to trefiti mohlo.

Z strany těch věcí kostelních,*) o těch, jak sem předešle VMti psal, vědomosti nemám. Račte to skrze pana faráře jednati, snad on VMti v tom lepší správu dá.

O obilí, kderé sem se VMti zakázal, již Fridrichovi důchodnímu písaři Liběšickýmu o 1 strych žita, aby VMti vydán byl, skrze cedulku poručení (sic). Račte za vděk přijít. Jiné věci, kderéž sem VMti dáti se zakázal, co toho jest, v tom se nepamatuji. Račte mi skrze cedulku připomenouti. Přičiním se o to, abych VMt o tom zfedrovati mohl.

Peníze, kderé byšte kolleji prodati chtíti račili, oznamuji VMti, že jich koupiti nemíním proto, že nyní při zbytečných penězích nejsem. Nebo na jiné potřeby kollejské peněz vždycky velmi mně potřeba jest.

Čehož všeho sem nechtěl zase VMti na psaní odpovědí tajiti. Velebný pan páter rektor i p. páter Oulík VMt pozdravují a modlitby své vzkazují. S tím. Dat. v kolleji den Proměnění K. P. léta 1631. — K. Blažej.

*) Následovalo, ale přeškrtnuto: »budu se dále na to ptáti a hledět, aby se chrámu božímu křivda nestala, nýbrž to, co jemu náleží, zase se nahradilo.«

224.

1631 d. 10. srpna. — P. Blažej žádá Berounské za odškodnění pro nedodanou loď.

P. Berounskejm.

Modlitbu. Zdraví. V paměti pánům dobré pozůstává, čím tak Kašpar loďař kolleji naší povinen jest, začež jest i jisté rukojmě postavil. I poněvadž tomu týž Kašpar až posavad zadosti nečiní, pánův za to přátelsky žádám, že na těch rukojmích jeho k věci naší nám dopomohou. Čehož se nepominu atd. Odpovědi. Dat. v kolleji 10 Augusti 1631. — K. Blažej.

225.

1631 d. 10 srpna.

Zikmundovi Holýmu z Drahelčic dáno dovolení, aby dědiny svý, kderé k chalupě jeho přináleží, jinému, kderý by je obdělatí chtěl, po-

něvadž on sám z to býti nemůže, na polovici užitku do vůle jedné i druhé strany pronajal. Actum v kolleji 10 Augusti.

226.

1631 d. 14 srpna. — P. Blažej přimlouvá se u provinciála kláštera sv. Jiljí na Starém m. praž., aby Anně Šťastné dopomohl k spravedlnosti její.

P. provinciálovi s. Jiljí o Annu ze Psar.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dala Anna dcera nebo. Šťastného, poddaná kolleje naší ze vsi Psar, kderak že by jistou spravedlnost na gruntech VMti míti měla, ku kderé že přijíti nemůže, žadaje (sic) mně v tom za dopomožení, jakž z žádosti její, kderou VMti přiležitě odsílám, dobře vyrozuměti moci račíte.

I poněvadž žádost též poddaný naší slušná jest, VMt za to přátelsky žádám, že jí k jejímu vlastnímu dopomoci poručiti račíte. Nepominu se toho atd. S tím. Dat. v kolleji 14 Aug. léta 1631. — K. Blažej.

227.

1631 d. 16 srpna. — O monstranci a stavbě kostela v Ústi.

V sobotu po památce Nanebevzetí Panny Marie psáno purgkmistru Ouštěckýmu, aby dlužníci za monstranci peníze odvedli, a on aby se k tomu přičinil.

Item psáno ouředníkům kostela Ouštěckýho, že purgkmistru o dopomožení na dlužnících, co kostelu dlužno, jest psáno. Též aby skázali, jak mnoho vápna vzali a jak mnoho potřebují; že se jim pošle. Též se jim poslalo řešeto železný a kříž. Cihly krycí aby blíže hleděli dostat, že odsud daleko.

228.

1631 d. 23 srpna. — P. Blažej žádá Jana Vratislava z Mitrovic, aby propustil Ondru, syna Havla ze vsi Žabařky.

P. Janovi Vratislavovi o Ondru syna Havlovýho.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dal Ondra, syn Havla na hrubý chalupi (sic) ze vsi Žabařky, poddaný VMti, kderak že by toho jistého oumyslu byl, na gruntech kolleje naší se osaditi, ano i že jest sobě k stavu s. manželství oblíbil Annu, dceru Ondřeje Kalihotky ze vsi Čičovic, poddanou též kolleje naší, žádaje mne, abych jej od VMti z poddanosti vyjednal a v poddanost kolleje naší uvedl.

Kdež znaje žádost jeho slušnou a náležitou býti, tak činím a VMt za to přátelsky žádám, že téhož poddaného VMti kolleji naší listem zhostním z poddanosti i z spravedlnosti jeho (pokudž by jakou však měl) propustiti

poručiti ráčíte. Nepominu se atd. Dat. v kolleji 23 Augusti*) 1631. — K. Blažej.

*) Původní »24 Juli« přeškrtnuto.

229.

1631 d. 23 srpna. — P. Blažej žádá Viléma Vchynského ze Vchynic, aby dopomohl Jakubu Derflovi z Ústě k dluhu jeho.

P. hr. Vilémovi ze Vchynic o Jakuba Derfle.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně toho správu dal Jakub Derfl, soused města Oušti, poddaný kolleje naší, kderak že by jistý dluh za Kateřinou Škudlovou v Tejnci Dolejním,*) poddané (sic) VMti, míti měl, a k tomu že nijakž přijíti nemůže, žádaje mne v tom za dopomožení, jakž ze žádosti jeho, kderou VMti pro vyrozumění odsílám, lépeji porozuměti ráčíte.

I poněvadž věc spravedliva jest, VMt za to modlitebně žádám, že to při též poddané VMti nařídíti poručíte, tak aby ona téhož poddaného našeho spokojila a VMt dále zaneprázdňovati nedopustila. Což tu na žádost mou atd. Odpovědi. S tím. Dat. v kolleji 23 Augusti 1631. — K. Blaž.

*) Týnec Dolní, ves na panství Zahořanském, jež patřilo Vilémovi Vchynskému ze Vchynic.

230.

1631 d. 26 srpna — P. Blažej žádá hr. Berkovou o zaplacení nedoplatku minulého terminu sv.-Jiřského.

P. hrabínce Berkový o zaplacení pozůstávajících 300 f.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že na tu summu, kderá se každoročně při s. Jiří kolleji odvozuje, 300 f. pozůstává. Kdež potřebujíc já takové summy, toho sem při správcích VMti, aby mně odvedena byla, vyhledával, ale až posavad ještě k ní nepřišel; VMt za to modlitebně žádám, že to nařídíti ráčíte, aby již bez dalšího zaneprázdnění VMti mně to, co tak zadržáno jest, odvedeno bylo.

Nepominu atd. Dat. v kolleji 26 Augusti 1631. — K. Blaž.

231.

1631 d. 27 srpna. — P. Blažej žádá hr. Wolfa Ilburka z Vřesovic, aby Lídu Holubovou z Černčic z poddanství propustil.

P. Wolfovi hraběti z Vřesovic o propuštění Lídy Ondřeje Holuba.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mi správu dal Jakub Petrovec ze vsi Děčan*), poddaný kolleje naší, že jest sobě oblíbil k stavu

manželství Lídu Ondřeje Holuba ze vsi Čenčic,**) poddanou VMti, žádaje mne, aby[ch] ji od VMti vyjednal.

Kdež znaje žádost jeho slušnou býti, tak činím a VMt za to modlitebně žádám, že jmenovanou Lídu, poddanou VMti, témuž poddanému našemu za manželku a v poddanost kolleje naší i z spravedlností její (pokudž by však jakou měla neb míti mohla) listem zhostním propustiti poručiti ráčíte. Nepominu se toho zase atd. Dat. v kolleji 27 Aug. 1631. — K. Blažej.

*) Děčany, ves na panství Třebivlicích. — **) Černčice, Čenčice, ves na panství Vršovicích v Žatecku, jež Wolf Ilburk hr. z Vřesovic od kr. komory za 50.000 kop míš. koupil.

232.

1631 d. 27 srpna.

P. h. Oušť. P. Jakube! Poněvadž ta věc z strany toho mordu Děčanského*) vyřízena není, medle přičiňte se k tomu, aby již jednou to dokonáno bylo a to buď skrze vás aneb někoho jiného na místě vašem (pokudž byšte sami nemohli). 27 Aug. 1631. — K. Bl.

*) Přeškrtnuto: »v Děčanech stalého«.

233.

1631 d. 29 srpna. — P. Blažej žádá opětně Berounské, aby kollej na rukojmích Kašpara loďaře odškodnili.

P. Berounskejm.

M. Zd. Dnův pominulých učinil sem pánům přátelské psaní z strany rukojmův Kašpara loďaře, poněvadž on kollej naši jest až posavad nespokojil, aby tíž rukojmové jeho od pánův k spokojení toho přidržáni byli. Na kderéžto psaní od pánův jisté odpovědi, kderou bych se spraviti mohl, až posavad sem nedostal.

Protož pánům toto schválné psaní zase činím a pánův za to vždy přátelsky žádám, že páni k žádosti kolleje naší tak učiní a též rukojmě, aby táž kollej spokojena byla, k tomu skutečně přidrží. Čehož se nepominu. Dat. 29 Aug. léta 1631. — K. Blaž.

234.

1631 d. 29 srpna.

Rychtáři! Toto psaní posílám zase pánům Berounskejm. Vyprav hned někoho jistýho s ním a poruč mu dostatečně, ať bez odpovědi domů nechodí. Actum v kolleji 29 Aug. 1631. — K. Blaž.

235.

1631 d. 30 srpna. — P. Martin rektor žádá hr. Sezimu z Vrtby, aby kolleji propustil Jiříka Slavku z Vel. Temelína.

P. hraběti z Vrtby o propuštění Jiříka Longina.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMti, že jest mně správu dal Jíra, syn nebošťíka Longina Slavky ze vsi Velkého Temelína, poddaný VMti k panství Nezdašovskému přináležející, kderak že by již toho celého oumyslu byl na gruntech kolleje naší se osaditi, žádaje mne, abych jej z poddanosti vyjednal atd. (Ostatek psáno jako p. Vratislavovi; tou formou). Dat. v kolleji 30 Aug. 1631. — K. Martin rektor.

236.

1631 d. 1 září.

Psáno rychtáři do Drahelčic, aby poslal do kolleje 25 skopcův. 1. Septem. 1631.

237.

1631 d. 1 září. — P. Martin žádá Šebastiána st. z Říčan, aby Václav Tučap z Tučap s vojskem svým ves Dobřičkov opustil.

P. Šebastyánovi staršímu z Říčan o Dobřížský.

Modlitbu. Zdraví. Správu toho jistou mám, kderak že by již nejednou lid vojenský do vsi Dobřížka, kolleji naší přináležející, se položil a poddané naše nemálo obtížil; jakož pak i nyní p. Václav Tučap, pan švakr VMti,* že by z některými koňmi vnově verbovanými tam ležeti a lid jeho z týmiž poddanými našimi dosti příkře zacházeti měl.

I poněvadž **) statky kolleje naší od JMCé kladení do nich lidu vojenskýho a všelijakého hyndrování náležitě osvobozeny jsou, VMti toto schválné psaní činím, a tu věc jakožto přednímu p. hejtmanu téhož kraje oznamuji a za to přátelsky a sousedsky žádám, že jestliže ne z dobrého sousedství, aspoň z povinnosti ouřadu VMti to nařídititi ráčíte, aby ihned týž lid vojenský pokojně z též vsi naší vytrhl [a] poddaným ničímž neublížil, Jináč, nestalo-li by se toho, musel bych ihned tu věc jináč skutečně hleděti opatřiti.

Jsem k VMti té naděje, že k tomu přijíti dáti neráčíte, nýbrž raději tu ves naši z lidmi jak nyní tak budoucně zachrániti že ráčíte. Čehož se. Dat. 1 Sep. 1631. — K. Martin.

*) Václav Tučap z Tučap byl synem Hynka Tučapa († 1621) a Markéty Vrchotické z Loutkova, opět provdané za Oldřicha Václava Kavku z Říčan. — **) Následovalo, ale přeškrtnuto: »VMt tu jedním předním p. hejtm. téhož kraje býti ráčí, ano i sousedem naším nejbližším.«

238.

1631 d. 1 září — P. Martin rektor žádá Jindřicha Libštejnského z Kolovrat, aby mu oznámil, zda-li chce nésti náklad na premie pro studenty, kteří na sv. Václava v kolleji komedii provozovati budou.

P. Hendrychovi z Kolovrat o premije.

Modlitbu. Zdraví. Nepochybuji, nežli že VMti v laskavé paměti pozůstává, jaké navrhnutí jest VMtí předešlého roku při držané komediji v kolleji naší učiněno bylo, totiž poněvadž JMt nejvyšší pan komorník král. č.*) tehdáž k též komediji náklad na premie studentům učiniti ráčil, že byšte tohoto roku téhož dobrého příkladu JMti pána následovati chtíti ráčili.

I poněvadž kolleje zase komedii při zavření škol, totiž v soud zemský a při času s. Václava bohda příštího, oumyslu držeti jest, a takové premije k tomu času a dni časně zhotoveny býti mají, VMt toto psaní čině za to modlitebně žádám, pokudž byšte ještě toho chvalitebného oumyslu býti ráčili, náklad na takové premie učiniti, že mně o tom v známost uvésti ráčíte. Nepominul bych to vše ku náležité poctivosti VMti poručiti opatřiti a se toho VMti na svých modlitbách rád odměniti. Též laskavé odpovědi očekávajíce VMti atd. Dat. v kolleji 1 Sep. 1631. — K. Martin rektor.

*) Byl jím v l. 1628—1638 Fridrich z Talmberka na Vlašimi.

239.

1631 d. 5 září. — P. Jiřík Oulík z Třebnic přimlouvá se u hejtmana Nového m. Pražského za ženskou tam ve vězení sedící.

J. p. hejtman No. m. P.

VMt. P. Modlitbu svou z vinšem od Pána Boha všeho dobrého VMti vzkazuji. Jaká žádost se na mně z strany té ženské osoby, která u vězení na Novém m. P. zůstává, činí, z této cedulky, kderou příležitě VMti odsílám, porozuměti ráčíte. Ačkoliv již sem za ni předešle při JMCé panu rychtáři Nového města přímluvu učinil, však žádosti mé zadosti se nestalo.

I poněvadž vždy nepřestává jak ona tak i přátelé její při mně přímluvy, abych jí z té těžkosti pomohl, vyhledávati, VMt za to modlitebně žádám, pokudž věc možná, že ráčíte tu věc laskavě fedrovati, aby žádost její i má naplněna býti mohla. Snad se ona budoucně polepší a z hříchu svého pokání činiti bude. A já se nepominu VMti toho na modlitbách svých odměniti. S tím. Dat. v kolleji 5 Septemb. 1631. — K. Jiřík Aulík.

240.

1631 d. 11 září. — P. Blažej přimlouvá se u Plzeňských, aby poddanému kolleje Janu Hojcarovi vydali spravedlnost jeho.

P. Plzenskejm o spravedlnost Jana Hojcara.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMtem, že Jan Hojcar, poddaný kolleje naší, vždy nepřestává toho při mně vyhledávati, abych jemu k spravedlnosti jeho, kderou by ještě za VMtmi míti měl, dopomohl, ačkoliv něco že mu

jí vydáno jest, však ne všeckna. Obzvláštně že by peníze na hotově na rathouze VMtí ležeti měly, ku kderým by i on spravedlnost míti měl.

I jakž předešle tak i nyní VMtí za to přátelsky žádám, že témuž poddanému našemu k tomu, co jemu spravedlivě náleží, dopomoci a vydati poručiti ráčíte. Nepominu atd. Dat. v kolleji 11 Sept. 1631. — K. Blaž.

241.

1631 d. 17 září. — P. Blažej žádá Litoměřické, aby Matěji Volyňskému zaplatili dlužných 600 kop gr. míš.

P. Litoměřickým.

Modlitbu. Zdraví. Oznamuji VMtem, že jest mně toho správu dal p. Matěj Volyňskej, správce statku našeho Počernickýho, kderak že by za VMtmi jistou summu peněz, totiž 600 fß m., míti měl, a ta že jemu od VMtí náležitě jistotou právem listu hlavního i z ourokem pojištěna jest. I potřebujíc on takové summy (obzvláště jsouc též kolleji naší nemálo povinovat), žádal jest mne za to, abych se k VMtem za něho přimluvil tak aby v summě jemu povinné od VMtí spokojen býti mohl.

Kdež znaje žádost jeho slušnou býti, k VMtem se za něho přimlouvám a žádám, že jemu takovou summu jemu povinnou odvésti ráčíte. Za kderoužto příčinou toho oumyslu byl sám se osobně k VMtem vypraviti, ale nemoha on pro jiná svá zaneprázdnění, syna svého naschvále k VMtem vypravuje, kderej o túž věc z VMtmi jednati na místě jeho plnomocenství od něho má. Což tu na žádost mou atd. Dat. v kolleji 17 Sept. 1631. — K. Blaž.

242.

1631 d. 6 října. — P. Martin rektor oznamuje Humprechtovi Černínovi z Chudenic, že o propuštění Jakuba ovčáka rozhodne, až se naň vyptá.

Odpověď p. Humprechtovi Černínovi.

Modlitbu. Zdraví. Psaní, kderé mně činiti ráčíte, sem přijal a jemu porozuměl. Kdež k žádosti VMti tak bych učiniti a téhož Jakuba, syna Jana vovčáka, poddaného našeho, z poddanosti propustiti chtěl; ale nevěda já, kde by on byl (ano i byla-li by v tom nějaká překážka), chci se nejprv na to vyptati a VMti vedle připomenutí jistou odpovědí spraviti. Čehož sem nechtěl. S tím. Dat. v kolleji 6 Octobr. 1631. — K. Martin rektor.

243.

1631 d. 11 října. — P. Blažej upomíná Mostecké o úrok sv. jiřský a sv. havelský.

P. Mostským.

Modlitbu. Zdraví. Tak jakož páni z jisté summy platu kolleji naší povinni jsou, a ten jak za termin s. Jiřskej tak i nyní přicházející

s. Havelskej zadržán jest, kdež potřebujíc já peněz, pánův za to přátelsky žádám, že páni to, čím tak kolleji povinni jsou, odvedou, tak aby nebylo potřebí v té věci dalšího zaneprázdnění. Načež skutečné odpovědi očekávajíc, pánům se na všem dobře míti vinšuji. Dat. v kolleji 11 Octobris 1631. — K. Blažej.

244.

1631 d. 16 října. — P. Martin rektor přimlouvá se u Litoměřických, aby Matěji Volyňskému dlužných 600 kop gr. míš. splatili, a nabízí jim případně vyrovnání.

P. Litoměřickým.

M. Zd. Dnův pominulých učiněno jest VMtem přátelské psaní od ctihod. p. prokurátora kolleje naší v příčině p. Matěje Volyňskýho, správci (sic) statku našeho Počernickýho, z strany summy jeho, kderou za VMtmi má, aby od VMtí spokojen býti mohl; kderážto věc jest jemu od VMtí až do 20 dne tohoto měsíce odložena. I poněvadž on za tou příčinou se k VMtem vypravuje, žádal jest mne, abych se sám ještě za něho k VMtem přimluvil, tak aby již bez odkladův k svému přijíti mohl, ano aby i kolleji naší, čím tak povinen jest, spokojil.

Kdež tak činím a za něho se k VMtem přimlouvám, že žádosti jeho užiti dáti ráčíte. Nicméně poněvadž on též do 600 fß míš. kolleji naší povinen jest, a VMtem na místě kolleje Litoměři. za dvory *) jistá summa každoročně od nás odvozovati se má, pokudž byšte nyní jeho spokojiti moci neráčili, chtěl bych tu summu **) na sebe přejíti, a to tímto spůsobem, že by se předně srazilo z té summy 100 fß, kderé nyní o tomto s. Havle se VMtem z týchž dvorův odvésti má, kdež by zůstávalo ještě 500 fß. Za 5 pak let učinilo by i z ouroky 650 fß. Ta summa by se při zápisu týchž dvorův znamenala, že již VMtem napřed vypravena jest. Ano i chtěl bych pro obecné dobré to učiniti, že bych od té summy 650 fß 50 fß upustil; toliko 600 fß, že na budoucí léta dány jsou, k zapsání povoliti, načež i kvitancí od VMtí očekávati. Kderýžto prostřed nejmírnější mezi námi mně se býti zdá.

Na čež vše od VMtí odpovědi očekávajíc, VMtem se dobře míti vinš. Dat. v kolleji 16 Octobris 1631. — K. Martin rektor.

*) Za dvory poplužní v Mlíkojedech, kdysi to majetku mistra Pavla Stránského, dluhovali Jesuité obci 2.000 zl. rýn., které v určitých lhůtách spláceti měli. — **) Následovalo, ale přeškrtnuto: »na sebe přejíti, co jemu dlužni býti ráčíte, tak aby při zapsání týchž dvorův to se znamenalo, že taková summa těch 600 fß míš. za týž dvory VMtem odvedena jest. Kderýžto prostřed nejmírnější mezi VMtmi a týmž p. Matějem mně se býti zdá, a tudy by nám všem lehce k tomu přišlo.«

245.

1631 d. 17 (?) října. — P. Blažej (?) udílí hejtmanu Úštěckému různé rozkazy.

P. hejt. Oušť.

Zdraví. Jakou supplikací z jinejmi věcmi při ní Jan Matěj koželuh na místě syna svého z městaOuště velebnému p. pat. rektoru podal, to vše vám se též k vyrozumění posílá. Kdež týž p. p. rektor vám rozkazuje, abyšte tu věc tak fedrovali, aby jak milosrdenství své místo mělo, tak i v spravedlnosti žádnému ublíženo nebylo.

Pokudž by se co v kostele, mimo jisté již nařízení od téhož v. p. p. rektora, stavěti chtělo, toho abyšte nijakž nedopouštěli. Ano i desátky aby jak panu faráři Ouštěckýmu, tak i p. faráři Liběšickýmu od poddaných odvedeny byly, k tomu se vedle možnosti vaší přičiniti máte.*)

*) Nedatovaný a nepodepsaný tento list položen jest mezi listy ze dne 16 a 18 října.

246.

1631 d. 18 října. — P. Blažej oznamuje úředníku na Kladně, že, jakmile se pozdraví, poddanou propustí.

P. ouřed. Kladen. o poddanou z Dolan.

M. Zd. Psaní vaše sem přijal a jemů porozuměl.*) I oznamuji vám, že již na mnoho neděl u velikém nedostatku zdraví postaven jsem. A maje tu.... Ačkoliv na onen čas v podobné příčině něco od JMti p. hraběte**) sem vyhledával, jak sem pak žádost mou užil, nepochybuji, že již o tom dobrou vědomost máte. Nicméně neohlížejíce se na to, chci se na tu věc, jak nejprv mně Pán Bůh lepšího zdraví popříti ráčí, vyptati, a pokudž by v tom žádné překážky nebylo, žádosti JMti p. hrabínky užiti dáti.

Čehož sem vás pro správu odpovědí tajiti nechtěl. S tím. Dat. v kolleji 18 Octob. 1631. — K. Blaž.

*) Původně následovalo, ale přeškrtnuto: »I oznamuji vám, že bych proti tomu nebyl, abych túž poddanou naši z poddanosti JMti paní hrabínce propustiti neměl, ale přichází mi na paměť, když sem na onen čas v podobné příčině co takového slušného od JMti vyhledával, že sem nerci-li žádosti mé užiti, ani odpovědi na psaní mé dostati sem nemohl. Nad to vejš táž osoba, kderá se vyhostiti chtěla, k trestání proto přišla. A tak sami to považiti můžete, jakou bych příčinu měl, túž poddanou naši z poddanosti propustiti. Čehož sem vás pro správu odpovědí tajiti nechtěl.« — **) Florián Jetřich hr. Žďárský ze Žďáru a na Kladně († 1653) měl za manželku Alžbětu, dceru hr. Jaroslava Bořity z Martinic.

247.

1632 d. 12 srpna. — P. Martin Stredonius rektor žádá Mostecké, aby zaplatili tři celé prošlé terminy i resty z terminů dřívějších.

Pánům Mostským.

Slovutné poctivosti. Zdraví. Za jiné nemám, než že pánům dobře vědomé jest, jaké platy z jisté summy kolleji naší povinni jsou, a to jak za termin s. Jiřský a s. Havelský 1631, tak i za termin s. Jiřský 1632

s restem za terminy předešlý podle smlouvy učiněné. Kdež potřebujíc já peněz na opravení zloupené kolleje *) naší a vychování osob řádu našeho. pánův za to přátelsky žádám, že páni to, čím tak kolleji naší povinni jsou, co nejprve odvedou, tak aby nebylo potřebí v té věci dalšího zaneprázdnění,

Načež skutečné odpovědi očekávajíc, pánům se na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Dat. v Praze 12 Augusti Ao. 1632.**) — K. Martin Stredonius rektor.

*) Když Sasové pod Arnimem vtrhnuvše do Čech, úmluvou dne 11 listopadu 1631 do Prahy vpuštěni byli, vrátili se i vystěhovalci čeští u velikém počtu do vlastii a konali přípravy k obnovení protestantských řádů v zemi. Nejprve vypovězeni byl Jesuité, a k sv. Klimentu dáni Pauláni od kostela sv. Salvátora. Teprv když Albrecht z Waldštejna Sasy z Prahy dne 15 května 1632 vypudil, vrátili se Jesuité do staré své kolleje a zůstali tu již v pokoji. — **) Na zadní straně tohoto listu připsáno jest snad jen na zkoušku rukou zde jinde nepřicházející:

»Poněvadž pak pře jejich až posavad se nevede, a oni dlouhým vězením se hubí, pány přátelsky žádám, aby na svou povinnost pamatujíce, věc jejich milosrdně k dostatečnému konci přivésti se přičinili. Co tak na mou žádost páni učiní, přičiním se vším dobrým zase odměniti.«

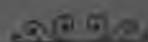
Rejstřík jmen osobních a místních.

(Cifry znamenají stránky)

Rejstřík věcný.

Mimo Rozpravy vyšlo:

V. V. Tomek. Mappa staré Prahy k létům 1200, 1348 a 1419 . . . . Cena 5 zl.
Dr. Bohuslav Rieger. Zřízení krajské v Čechách. Část I. . . . Cena 3 zl. 75 kr.
» » » » » » Části II. seš. 1. Cena 1 zl. 50 kr.
» » » » » » » » » 2. Cena 2 zl. 10 kr.
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské Část I. (1373—1379.) Historický Archiv České Akademie č. 1. . . . . Cena 2 zl. 90 kr.
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské. Část II. (1380 1387.) Historický Archiv České Akademie č. 2. . . . . Cena 3 zl. 20 kr.
František Dvorský. Listy paní Kateřiny z Žerotína rozené z Valdštejna. I. Dopisy z roku 1631 a 1633. Historický Archiv České Akademie č. 3. Cena 2 zl. 25 kr.
František Dvorský. Listy paní Kateřiny z Žerotína rozené z Valdštejna. II. Dopisy z roku 1634 a 1635. Historický Archiv České Akademie č. 7. Cena 2 zl. 50 kr.
Dr. František Kameníček. Prameny ke vpádům Bočkajovců na Moravu a k ratifikaci míru vídeňského od zemí koruny české r. 1605—1606. Historický Archiv České Akademie č. 4. . . . . Cena 2 zl.
Dr. Vojtěch J. Nováček. Listář k dějinám školství Kutnohorského. (1520—1623) Historický Archiv České Akademie č 5. . . . . Cena 1 zl. 40 kr.
Ferdinand Tadra. Summa cancellariae. (Cancellaria Caroli IV.). Formulář král. kanceláře české XIV století. Historický Archiv České Akademie č. 6. Cena 2 zl. 10 kr.
Zikmund Winter. Život církevní v Čechách. Svazek první. . . . Cena 1 zl. 30 kr.
» » » » » » druhý. . . Cena 1 zl. 40 kr
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské. Část III. (1392—1393., 1396—1398). Historický Archiv České Akademie č. 8. . . . . Cena 3 zl. 50 kr.
Max. Dvořák. Dva denníky dra. Matiáše Borbonia z Borbenheimu. Historický Archiv České Akademie č. 9. . . . . Cena 1 zl. 80 kr.
Ferdinand Menčík Paměti Jana Jiřího Haranta z Polžic a Bezdružic od r. 1624 do r. 1648. Historický Archiv České Akademie č. 10. . Cena 1 zl. 50 kr.
Emil Ott. Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního. Cena 1 zl. 20 kr.
Zikmund Winter. Děje vysokých škol Pražských od secessí cizích národů po dobu bitvy bělohorské (1409—1622). . . . . Cena 1 zl.
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské. Část IV. (1401 - 1404) Historický Archiv České Akademie č. 11. . . . . Cena 2 zl. 40 kr
Dr. Ladislav Klicman. Processus iudiciarius contra Jeronimum de Praga habitus Viennae a. 1410 1412. Historický Archiv České Akademie č. 12 Cena 45 kr.
Dr. Zdeněk V. Tobolka. Hilaria Litoměřického traktát k panu Janovi z Rozenberka. Hist. Archiv Č. Akademie č. 13. . . . . Cena 45 kr.
Václav Schulz. Korrespondence hraběte Václava Jiřího Holického ze Šternberka. Historický Archiv České Akademie č. 14. . . . . Cena 1 zl.
Emil Ott, Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního. Díl II. Cena 1 zl. 20 kr.
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské. Část V. (1406—1407). Histor. Archiv České Akademie č. 15.

Alois Wiesner, Praha

HISTORICKÝ ARCHIV
ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE.
ČÍSLO 17.

KORRESPONDENCE JESUITŮ PROVINCIE ČESKÉ

Z LET 1584—1770.

Z ARCHIVU MUSEA KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO

PODÁVÁ

VÁCLAV SCHULZ.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1900.

Publikace

od I. třídy České Akademie posud vydané:

V Rozpravách:

Ročník I.

Číslo 1. Dr. František Laurin. Pokrevenství a švakrovství jakožto překážky manželství rozlučující . . . . Cena 75 kr.
» 2. Ferdinand Tadra. Kanceláře a písaři v zemích českých za králů Jana, Karla IV. a Václava IV. z rodu Lucemburského . . . . Cena 2 zl. 30 kr.
» 3. Frant. Dvorský. Albrecht z Valdštejna až na konec r. 1621. Cena 1 zl. 70 kr.
» 4. JUDr. Karel Kadlec. Provozovací právo k dílům dramatickým a hudebním. Cena 90 kr.

Ročník II.

Číslo 1. František Mareš. České sklo. . . . . Cena 2 zl. 25 kr.
» 2. Josef Konstantin Jireček. Poselství republiky dubrovnické k císařovně Kateřině II. V l. 1771–1775. . . . . Cena 1 zl.
» 3. Dr. František Laurin. Nařízení papežské kongregace »Auctis admodum«, ze dne 4. listopadu 1892 . . . . Cena 20 kr.

Ročník III.

Číslo 1. Josef Kalousek. O staročeském právě dědickém a královském právě odúmrtném na statcích svobodných v Čechách i v Moravě. Cena 45 kr.
» 2. Dr. Čeněk Zíbrt. Seznam pověr a zvyklostí pohanských z VIII. věku. Cena 1 zl. 40 kr.
» 3. Josef Smolík. Pražské groše a jejich díly . . . . . Cena 1 zl. 30 kr.
» 4. Ferdinand Menčík. Volba Papeže Innocence X. . . . . . Cena 50 kr.
» 5. František Čáda. Noetická záhada u Herbarta a Stuarta Milla. Cena 1 zl. 40 kr.

Ročník IV.

Číslo 1. Frh. von Helfert. Gregor XVI. und Pius IX. Ausgang und Aufgang ihrer Regierung October 1845—November 1846 . . . . . . Cena 1 zl. 60 kr.
» 2. Dr. Frant. Storch. Vyručení obviněného z vazby vyšetřovací. Cena 1 zl 10 kr.
» 3. Dr. Josef Pekař. Dějiny Valdštejnského spiknutí . . . Cena 3 zl. 90 kr.
» 4. František Krejči. Element psychologický . . . . Cena 65 kr.

Ročník V.

Číslo 1. O. Hostinský. Jan Blahoslav a Jan Josquin . . . . . Cena 2 zl. 60 kr.
» 2. Josef Smolík. Denary údělných knížat na Moravě . . . . Cena 80 kr.
» 3. Cyrill Horáček. Počátky českého hnutí dělnického . . Cena 1 zl. 10 kr.

Ročník VI.

Číslo 1. Dr. Karel V. Adámek. Příspěvky k dějinám selského lidu z okolí Hlinska v XVIII. věku . . . . Cena 70 kr.
» 2. Dr. Frant. Krejčí. Zákon associační. (Pokus psychologický.) . Cena 1 zl.
» 3. Josef Smolík. Nález denárů v Chrášťanech u Českého Brodu. Cena 50 kr.

Ročník VII.

Číslo 1. Dr. Lubor Niederle. Starověké zprávy o zeměpisu východní Evropy se zřetelem na země slovanské. . . . . Cena 1 zl.
» 2. Josef Smolík. Denary Boleslava I., Boleslava II., Boleslava III. a Vladivoje . . . . Cena 1 zl.

Ročník VIII.

Číslo 1. Alfons Žák. Listy Oldřicha, Probošta Steinfeldského, do Čech a na Moravu zaslané.

Pokračování viz na třetí straně obálky.

HISTORICKÝ ARCHIV

VYDÁVÁ

I. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE.

PEČÍ

HISTORICKÉ KOMMISSÍ PŘI NÍ ZŘÍZENÉ.

ČÍSLO 17.

KORRESPONDENCE JESUITŮ PROVINCIE ČESKÉ

Z LET 1584—1770.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1900.

KORRESPONDENCE

JESUITŮ PROVINCIE ČESKÉ

Z LET 1584—1770.

Z ARCHIVU MUSEA KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO

PODÁVÁ

VÁCLAV SCHULZ.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1900.

(PŘEDLOŽENO DNE 18. DUBNA 1899).

Tiskl Alois Wiesner v Praze.

ÚVOD.

Zásady, kterými osoba neb společnost jakákoli se řídí a spravuje, lze zajisté nejlépe poznati z úředních i soukromých dopisů. Chtěje z původních pramenů poznati, jakými zásadami v jednání svém řídili se Jesuité, počal jsem již před více léty přepisovati si dopisy jejich, které z různých dob a z různých míst do archivu Musea království českého se dostaly. Jesuité povolaní do Čech od krále Ferdinanda I r. 1556, nabyvše rychle rozsáhlých statků a dostavše r. 1622 s universitou pražskou i správu veškerého školství českého do rukou svých, zajisté mocně zasahovali v osudy národa českého po celou tu dlouhou dobu trvání svého, kdy u dvora královského i v četných rodinách panských a měšťanských slovem svým v nejdůležitějších věcech rozhodovali. O mnohostranné této jejich činnosti zajisté nejlépe poučiti nás mohou vlastní jejich listy.

Shledav z archivu musejního veškeré dopisy, které Jesuité provincie české — Societas Jesu provinciae Bohemiae r. 1623 co samostatná provincie z rozkazu generála P. Mutia zřízená zahrnovala v sobě země koruny české — buď napsali nebo dostali, obdržel jsem sbírku 260 kusů z let 1584—1770. Vedle ní zachoval se ještě Listář kolleje S. J. u sv. Klimenta na Starém městě pražském z let 1628—1632, který obsahuje koncepty listů hlavně hospodářství a správy finanční se týkajících. Laskavostí slavné Historické Kommisse České Akademie, které za to uctivé díky vzdávám, bylo mi umožněno, abych obě tyto části jesuitské korrespondence z archivu musejního uveřejniti mohl. Listář kolleje Klementinské vyšel již co č. 16. tohoto Historického Archivu, a nyní předkládám veškerou ostatní korrespondenci z let 1584—1770.

Z níže položených 260 kusů jest 33 českých, 55 německých a 172 latinských. Kolleje v Čechách nejstarší, totiž u sv. Klimenta na Starém městě pražském, založené od krále Ferdinanda I r. 1556, týká se dopisů 48, kolleje od pana Viléma z Rožmberka r. 1584 v Krumlově založené 9, kolleje od pana Adama z Hradce r. 1592 v Hradci Jindřichově založené 12, kolleje v Jičíně (1624) 1, v Hoře Kutné (1625) 11, na Novém městě pražském (1628) 3, v Chebu (1628 residence, od r. 1650 kollej) 2, v Litoměřicích (residence 1630 založená povýšena jest r. 1643 na kollej) 7, a residence v Liběšicích 77 kusů; moravské kolleje a residence jsou zde zastoupeny: v Brně 8 dopisy, v Hra-

dišti Uherském 1, v Jihlavě 1, v Olomouci 19, v Tuřanech 18 a ve Znojmě 10; v Kladsku 2; ve Slezsku: v Hlohově 7, v Nise 1, v Opavě 1, v Opoli 6, v Tarnovicích 2 a ve Vratislavi 1.

Obsah listů těch jest též velmi rozmanitý. O zřizování kollejí jednají dopisy č. 1, 17, 27, 188. Statků, které hlavně ze zabavených panství odbojných stavů Jesuitům byly darovány, dotýkají se č. 5—10, 13—16, 54 a 102, z nichž jmenovitě č. 7 velice jest zajímavé, podávajíc z péra samého P. Adama Kravařského S. J. vylíčení způsobu, jakým kollej u sv. Klimenta nabyla rozsáhlého panství Liběšického. Zvláštním způsobem uvázali se Jesuité i v držení Nového Jičína na Moravě (č. 54). Záležitostmi hospodářskými na různých panstvích obírají se listy č. 3, 38, 39, 61, 74, 80, 81, 87, 88, 90, 92, 96, 99, 109, 182 i 204, a poměry lidu poddaného vůbec č. 18—26, 54, 78, 86, 95, 106, 171, 185, 199—202. Ve skupině této jmenovitě pozornost k sobě poutají kusy (č. 111—169), jež vztahují se k jednání s poddanými na panství Liběšickém, kteří po příkladu jiných r. 1680 proti vrchnosti své s žádostmi za slevu robot bouřně povstali. Zde ostře utkali se spolu P. Christofor Fischer, od některých posměšně reformátorem nazvaný, který přátelským přemlouváním a slevami robot poddané k pokoji opět přivésti chtěl, a P. Bartoloměj Tolesius, tehdy superior residence v Liběšicích, který houževnatě hájil zásadu, že bouře selská jen mocí vojenskou trvale může býti potlačena.

Jesuité jako velmi pořádní a opatrní hospodáři hleděli si nejen pilně hospodářství polního na rozsáhlých svých statcích, aby tyto trvale hojný výnos dávaly, nýbrž dbali i toho, aby rovnováha v celém jejich finančním hospodářství byla zachována. Proto bedlivě přihlíželi k tomu, aby všecky fundace a nadace, kdys jim neb kostelům učiněné, právně byly zjištěny, zajištěny a také skutečně odváděny (č. 84, 93, 94, 100, 107, 191—193, 195, 196, 211, 212, 235), vymáhali houževnatě dluhy na liknavých dlužnících a hájili proti komukoliv a kdekoliv neuprosně právo své (č. 11, 30, 32, 62, 77, 90, 93, 94, 107, 172, 181, 183, 190, 194, 198, 203, 206, 207, 209, 210, 220, 232—235, 239, 242, 246, 249, 252, 254, 256—260).

Jako nejpřednější členové církve bojující pečovali o chrámy (č. 186, 189, 248), o sochy (č. 197), o obrazy (č. 110) i poutě (č. 56); vypomáhali při bohoslužbách v různých městech, nebylo-li dosti kněží světských (č. 4, 34, 35, 37, 105); konali četné, obyčejně s velikou námahou spojené missie (č. 98, 108, 238, 240, 241, 255), a vystupovali všemožně proti ochráncům jinověrců (č. 187). Aby již na mysl mládeže působiti mohli, zakládali při kollejích svých školy (č. 36, 72, 184, 232, 247, 250, 251), a doporučovali sobě oddané mladíky za preceptory do domů soukromých (č. 66). Dospělé snažili se nakloniti si pořádáním různých slavností na památku založení kolleje a pod., k nimž přátele své nikdy neopomenuli pozvati (č. 12, 31, 42, 68, 85). Hlavně přízeň mocných tohoto světa hleděli si všemožně udržeti a neopomíjeli jim k svátkům a význačným dnům v roce zasílati blahopřání (č. 33, 40, 70, 170, 173, 231). Cítil-li se pak některý z osvědčených jejich příznivců z příčiny jakékoliv uraženým, omlouvali se listy až příliš poníženými (č. 63—65).

Zajímavé doklady o tom, jak chovali se Jesuité k bohatým vdovám, jak je vychovávati uměli a na mysl jejich působili, tak že o veškerém jejich konání a jednání nejen ve věcech náboženských, nýbrž vůbec ve všem rozhodovali, podávají listy zaslané bohaté a učené vdově paní Lidmile ze Šternberka rozené Kavkovně z Říčan, která byla zvláštní jejich příznivkyní a patronkou (č. 43—53, 55, 59, 60, 73, 75, 76, 79).

Přátelům svým i sobě navzájem rádi sdělovali Jesuité novinky, a to ode dvora královského (č. 71), o věcech politických (č. 67, 69, 97), i o rozmanitých událostech, kdekoli se sběhnuvších (č. 101, 103, 104, 211). Dokladem vážného studia historického jsou dopisy z kláštera Tepelského P. Bohuslavovi Balbínovi zaslané (č. 82, 83).

Vnitřních neb osobních záležitostí dotýkají se listy č. 28, 29, 41, 91, 236, 237, 253, postavení professorů č. 58, 243, 244, života studentského č. 57. Důvěrně přátelský byl poměr Jesuitů k Dominikánům, kterým všemožně napomáhali ve sporu, který klášter jejich v Č. Budějovicích hlavně v létech 1684 až 1685 vedl o statek Poříčí (č. 174—180). Méně přátelský, ba silně napjatý býval poměr jejich k duchovenstvu světskému, jak se to jmenovitě objevilo ve sporu jejich s kapitolou olomouckou v létech 1713—1714, kdy utkali se spolu ostře o farní kostel v Tuřanech (č. 89, 208, 213—219, 221—230).

Všecky zde otištěné listy nalézají se v archivu Musea království českého, a sice v oddělení listin městských (F) a šlechtických (H), a jsou až na několik málo výjimek, při nichž to zde výslovně jest udáno, originály pečetmi provinciálů, rektorů kollejí i superiorů residencí opatřené a pověřené.

V Praze v pátek před Zvěstováním P. Marie l. P. 1899.

Václav Schulz.

1.

1584 d. 7 prosince v Praze. — P. Alexander Woyt píše Plzeňským strany domu, který Tobiáš Rejnovic k zřízení kolleje S. J. daroval.

Modlitbu svú s vinšováním všeho dobrého vzkazuji VMti vzácné poctivosti pane purgmistře, páni nám laskavě přízniví a v Pánu Bohu milí, posilnění v prácech a podle toho jiné všecko dobré VMti na milém Pánu Bohu žádajítze! Při tom kdež mi psáti ráčíte a svůj oumysl oznamovati strany bytů našich v městě vašem z dotazování, zda-li by ten duom od pana Tobiáše byl docela Societati nostrae odevzdán a mohla-li by nejaká změna učiněna býti, abych VMti své zdání v té věci oznámil, i poněvadž pan Tobiáš Rejnovic, toho domu dárce, nynějšího času v Plzni jest, za jiné nemám, než že svou přítomností pány bude moci lépe spraviti, na jaký spůsob ten dům dáti jest umínil; nebo i za tou příčinou jest se do Plzně odebral.

Strany jiných věcí, jakž nejprve s JMtí panem arcibiskupem*) budu moci mluviti, nepominu pánu JMti vůli oznámiti i také o příjezdu pana nunciusa návěští dáti. Zatím božské milosti a ochraně pány poručené činím. Datum Pragae ex caesareo Societatis Jesu collegio 7 Decemb. 84. — Alexander Woyt, rektor collegii Societatis Jesu.

Mnoho vzácné poctivosti pánům purgmistru a radě města Plzně, pánuom a přátelům v Pánu Bohu milým.

*) V archivu musejním nalézají se tři listy arcibiskupa pražského Martina Medka z Mohelnice k této věci se vztahující, všecky z r. 1584: v 1.) ze dne 20 září žádá Plzeňské, aby mu oznámili konečný svůj úmysl v příčině vyzdvižení kolleje jesuitské u nich, a slibuje poslati jim dva pátery a dva bratry S. J., kteří již v Praze čekají, budou-li jim dle slibu před rokem učiněného platiti ročně 200 tolarů a za třetí sto tolarů obilí dávati; sám zavazuje se opatřiti klášter a fundace od dobrých lidí; v 2.) ze dne 15 listopadu schvaluje rozhodnutí jejich a vybízí je, aby peníze i obilí odvedli P. Mikuláši, který již v Plzni jest; druhý páter s dvěma bratřími že tyto dny se dostaví; a v 3.) ze dne 22 listopadu oznamuje, že Tobiáš Rejnovic byv u něho dům svůj v Plzni Jesuitům odkázal, že tedy tito v domě tom zatím zůstati mohou, než co jiného pro ně se vynajde.

2.

1592 d. 5 března v Krumlově. — P. Richard Zanten oznamuje Plzeňským, co učinil s žádostí jejich, aby ředitel školy jejich z poddanosti pánů z Rožmberka byl propuštěn.

Prudentes ac circumspecti domini et amici etc.! Pax Christi nostraque officia! Iam annus vigesimus octauus agitur, quod ex Rheno ad primum

provinciae Poloniae collegium Societatis nostrae proficiscens per Pilsnam iter feci: ibi factus certior, quam strenue ciues optimi catholicam et auitam fidem nostram teneant et defendant, ab eo tempore semper eos dilexi et occasione data uariis in locis commendaui. Quare, cum ante biduum Pilsnensis scholae moderator Dominationum Vestrarum literas mihi praesentaret, nihil tam in votis mihi fuit, quam ut ipsis gratificari possem. Actum est cum illustrissimo d. Rosensi*) de obtinenda libertate scholae vestrae rectori; magnificus dominus ad omnia paratus dixit necessarium fore predictam libertatem a d. Petro Rosensi, suo fratre, petere, seque obtulit ad dandas literas intercessorias ad d. fratrem, in cuius fundo est oriundus, quas non putaui praetermittendas. Si quid est aliud, in quo Dominationes Vestrae exigua nostra officia requirent aut vti velint, erimus omni tempore paratissimi.

Dominos senatores totamque ciuitatem quam optime valere ex animo cupio. Crumlouiae 5 Martii an. 1592. — Dominationum Vestrarum seruus in Christo Richardus Zantenus, collegii rector.

Prudentia ac religione insignibus dominis magistro ciuium senatuique ciuitatis Pilsnensis, dominis . . . semper observandis. Pilsnae.

*) Vilém z Rožmberka měl bratra Petra Voka z Rožmberka.

3.

1606 d. 11 dubna v Hradci J. — P. Mikuláš Pistorius, rektor kolleje, žádá Soběslavské za háky a prejzy na opravu kostela.

Modlitbu svou vzkazuji moudří a opatrní pane purkmistře a páni mně v Pánu Bohu zvláště milí! Zdraví a v něm jiného všeho nejlepšího dobrého vám vinšujíc věrně a upřímně rád přeji!

Správu toho činím vám, že jsem toho oumyslu kostel milého sv. Václava, knížete a dědice českého, při městě Hradci Jindřichově ležící, zase dáti poobnoviti a zlepšiti, k kterémužto obnovení některý tisíc cihel krycích potřebovati se musí, nebo kůr při témž kostele cihlou krejti jsem dáti chtěl. I sousedsky a přátelsky vás za to žádám, že cihláři vašemu o tom poručení učiníte, aby k takovému dílu okolo 6.000 háky a 6.000 prejsů nás fedroval; a po čem by takových cihel tisíc se nyní prodávalo, žádám též, že mně toho po tomto poslu tejna učiniti, i kdy bych pro takové zajisto fury odeslati měl, nepominete. Věřím, že k této žádosti mé slušné a chrámu božího se dotýkající povolni se ukážete. Já se vám toho zase všelijakým líbezným a příjemným přátelstvím odměniti nepominu. Odpovědi, jíž bych ujištěn býti mohl, očekávati budu. S tím milost boží s námi se všemi býti rač. Dat. v kolleji Societatis Jesu města Hradce Jindřichova v outerý po neděli velikonoční, jenž slove od starodávna Misericordia, léta 1606. — Kněz Mikuláš Pistorius, rektor kolleje Societatis Jesu města Hradce Jindřichova a kollátor všech kostelův na panství Hradeckém a Teleckém.

Moudrým a opatrným pánům purkmistru a radě města Soběslavě, pánům a přátelům mně v Pánu Bohu zvláště milým.

4.

1614 d. 11 května v Hoře Kutné. — P. Pavel Stephanides oznamuje děkanu v Kolíně, že jednoho kněze do Kouřimě pošle, jen aby tam způsobněji se k němu chovali, než doposud.

Admodum reverende domine! Praemissis meis obsequiis paratissimis! Cuperem omnino tam Admodum Reverendae Dominationis quam senatus Kaurzimensis tam sancto desiderio gratificari; caeterum iam saepius patres nostri Kaurzimio ex laboribus ibidem reduces conquesti sunt, quando illuc mittuntur, nullum se pro studiis et concionibus parandis locum habere posse separatum, sed cogi apud judicem caesareum in communi omnibus hypocausto manere, in hyeme ibi se calefacere, et cum apud illum taberna sit, praesentibus etiam toto hypocausto pleno hospitibus comedere, quod illi graviter sentiunt, neque nostros decet.

Praeterea vix aliquid de vino illis dari et interea occasione illa bibere plurimos alios et ad rationes patrum ascribi, quasi illi totum bibissent. Imo infirmi domum redierunt, neque ullus animum habet illuc amplius ob illam inurbanitatem excurrendi, nisi de alio loco (quam apud judicem caesareum) illis commodo provideatur et maiori urbanitate habeantur.

Ego rationes curabo examinari per subcammerarium, quantum in nostros pro expensis inscripserint, ne cum scandalo multa in perpetuum falso inscribantur.

Nihilominus, quia Dei gloriam et animarum salutem specto, mittam illis patrem pro die Lunae, si currum ad noctem sabbatho vel mane die Dominica miserint, ut ad noctem sit Kaurzimii, quia citius non possum. Me ARDV[ae]*) sacrificiis commendo. Cuttenbergae 11 Maii 1614. — Servus im Christo Paulus Stephanides.

Admodum reuerendo domino Paulo Galli, decano Coliniensi, mihi in Christo dilectissimo.

*) V listech těchto obvyklý titul: Admodum Reverendae Dominationis Vestrae.

5.

1622 poč. dubna. — P. Valentin Coronius rektor žádá císaře Ferdinanda II, aby knížeti Karlu z Lichtenštejna opětně nařídil, by kolleji u sv. Klimenta udělené císařem příjmy vykázal. (Současné opisy.)

Sacratissime Imperator, Domine Domine nobis Clementissime! Quandoquidem nuper VSMtas gratiosissime collegio Pragensi Societatis Jesu per ill[mum] principem de Liechtenstein etc. certam annuatim in regno Boemiae pensionem assignari mandauerit, humillime, quanta possum animi submissione, nomine totius collegii Pragensis apud VSMtem supplico, dignetur

dicto principi de Liechtenstein breues per decretales iterato intimare, quatenus voluntatem VSMtis quam primum executioni mandet, cum patres Viennae totius prouinciae nuper congregati iudicauerint prouinciam Boemiae ob multitudinem collegiorum separandam ab Austriaca. Quae separatio commode fieri non potest, nisi in collegio Pragensi seminarium pro nostris fratribus prius instruatur.*) Hac singulari gratia VSMtis ac fauore in Pragense collegium ad praecedentia collata beneficia maxima fiet accessio atque nos omnes Pragensis collegii socios ad fundendas preces ardentius pro incolumitate VSMtis totiusque serenissimae domus VSMtis magis ac magis obligabit.**) — VSMtis humillimus capellanus Valentinus Coronius, coll. S. J. Pragae rector.

Ad Suam Sacratissimam Imperatoriam Regiamque Maiestatem humillima supplicatio N. N. rectoris coll. S. J. Pragae.

*) V opise druhé žádosti zní konec takto; »instituatur. Cuius epistolae si VSMtas me redeuntem Pragam latorem effecerit, ad praecedentia in nos collata beneficia maxima fiet accessio atque nos omnes pragensis collegii socios ad fundendas preces et orationes pro — — obligabit«. Na zadní straně registrováno: »Ad a. 1622. Duo supplices libelli ad Ferdinandum II imperatorem a rectore collegii s. Clementis pro mandanda executione pensionis a SMte pro collegio destinatae«. — **) Císař nařídil to knížeti listem dne 21 dubna 1622.

6.

1622 poč. dubna v Praze. — P. Jiří van der Boon žádá kn. Karla z Lichtenštejna, aby kolleji u sv. Klimenta, dokud jí císařem darované statky vydány nebudou, 700 kop gr. měsíčně vypláceti dal. (Opis současný.)

Illustrissime Princeps ac Domine Domine Clementissime! Celsitudinis V. instinctu ac adiutorio, quae SCMtas, dominus noster semper clementissimus, nobis promittere Vestraeque Celsitudini in opus deducendum comittere dignatus sit, hic repetere operae precium non iudico.

Eiusdem promissionis certa spe fretus R. P. prouincialis hoc collegium hominibus augere coepit atque de prouincia diuidenda in spem erectus est. Vt autem hic plures homines sint, necesse est plures habitationes facere eaque habere, unde eos alere possimus. Cum autem haec bona SCMtis ac V. Celsit[nis] uoluntas fortassis non tam cito impleri poterit, interim obnixe rogo, ut pro collegii necessitatibus 500 fß et pro domo pauperum (ubi iam ultra 120 juuenes aluntur) 200 fß in singulos menses tamdiu assignare dignetur, donec fundatio tota perficiatur fructusque promissos reddat. Et collegium ac domus pauperum id precibus recompensare conabitur. — V[ae] Cels[nis] humilis in Christo servus Georgius van der Boon, procurator collegii Societatis Jesu Pragae.

Ad illustrissimum principem ac dominum Carolum principem de Liechtenstein, ducem Silesiae Oppauiensem, SCMtis consiliarium intimum, camerarium ac regni Bohemiae cum plenipotentia locumtenentem, humilis supplicatio patris procuratoris collegii Societatis Jesu Pragae pro 700 fß in singulos menses.

7.

1622 d. 27 prosince v Praze. — P. Jan Argentus visitator žádá císaře Ferdinanda II, aby určené kolleji sv. Klimenta statky a úroky schválil a zřízení kolleje v Gorici umožnil. (Současný opis).

Sacratissime Imperator! Pax et benedictio Domini Nostri Jesu Christi etc.! Clementissime dignata fuit SCMtas Vestra ordinare, ut huius caesarei Pragensis collegii redditus ita augerentur, ut pro collegio, alumnatu et seminario pauperum studiosorum assignarentur bona, quae annuatim redderent uiginti millia talerorum. Et cum non semel eadem clementia decreti huius executionem excell. principi a Liechtenstein commendasset, tandem ille rem ita disposuit, ut pro una parte bona stabilia (uidelicet Liebeschitz, Gistirp, Tecniewes, Rochowes et dimidium Austie*) cum suis pertinentiis) nobis traderet, pro altera uero parte census supra quaedam bona quibusdam dominis siue iam uendita siue mox uendenda consignaret. Iam ergo cum tam pro bonis traditis quam pro censu destinato illud restet, ut, quae excell. princeps constituit, VSCMaiestas rata habere dignetur et insuper per litteras eidem insinuare, ut reliqua, quae ad nos firma et perpetua possessione praedictorum bonorum et census ponendos et conseruandos expedire iudicauerit, praemissis praemittendis perficiat oneraque ac praetensiones, si quae in praefatis bonis aut censu essent uel praetenderentur, alio dirigat, ne negotium diutius differendo clementissimae SCMVrae liberalitas et excell. principis consilium ac dispositio suo frustrentur effectu, sed potius collegium quam primum augustissimae MVrae gratia frui et alacrius in suis ministeriis ad maiorem Dei gloriam, regni huius bonum et VCMtis solatium ac meritum progredi possit.

Humillime etiam supplico VSCMti, ut clementissime dignetur iubere dari serenissimo archiduci Carolo promissam bonorum compensationem pro illa ordinis sui commenda, quam Sua Serenitas se resignaturam promisit et SCMVa pro collegii Goriciensis fundatione clementer assignare constituit. Nisi enim haec compensatio fiat, nec serenissimus Carolus iuridicam et authenticam resignationem faciet (esto iam priuatam fecerit et ipsius liberalitate commenda in nostris manibus sit), nec pium VSCMtis consilium facile suum sortietur effectum. Pater de coelo et filius de praesepio SCMVram copiose benedicant et donis cumulent sempiternis. Datum Pragae 27 Decembris 1622. — VSCRque Mtis humillimus in Christo seruus Joannes Argentus.

Sacrae Caesarae Regiaeque Maiestati Ferdinando secundo etc. etc., domino meo semper clementissimo.

*) Liběšice, Jištěrpy, Tečiněves, Rochov a Úšť. Že právě tyto statky a jakým způsobem kolleji u sv. Klimenta se dostaly, velice zajímavě vypravuje z archivu téže kolleje pocházející, od samého P. Adama Kravařského napsaná *Informatio de modo, quo bona Auschensia collegio ex caesaris mandato obuenerint et tradita sint, cum alias a principe gubernatore et proceribus Bischoffthein designatum esset*, opatřená signaturou »Alm. S. Eligii, Scrin. 1. fascic. 4«:

Post memorabilem in Albo monte uictoriam, cum multa dominia in fiscum redacta uenalia proponerentur, Ferdinandus secundus pro suo in Societatem amore collegium Pragense augere uolens in mandatis reliquit principi Carolo Liechtenstein, qui tunc regis uices gerebat, et aliis officialibus, ut collegio s. Clementis ex illis dominiis, quae fisco adiudicarentur, tale applicaretur, ex quo centum personae ali possent. Insistebat huic uoluntati Suae Maiestatis exequendae P. Georgius Uonderboon [sic] iamque annum et septem menses in urgenda Suae Maiestatis executione consumpserat: cum interim singulis mensibus dominia uenderentur multa: aduenientique patri respondebatur: iam huius mensis dominia confiscata diuendita, expectandum ad finem alterius: et ad finem designati mensis comparens idem referebat responsum, quoad nouendecim menses decurrissent et dominia iam fere distracta fuissent. Et erant nonnulli catholicissimi et Societatis amici, qui hanc piam Suae Maiestatis uoluntatem uel differendam uel forte abrogandam uoluissent, si in illorum potestate negotium stetisset.

Sed Dei prouidentia remoram hanc alia Societati restaurauit uia. Possidebat illo tempore locatum dominium Mielnicense generosus dns. Jacobus Sinapius seu Horczicky; erat singularis Societatis amicus saepius palam protestatus se omnia a Societate habere eidemque sua omnia dare uelle. Seruierat ille olim Crumlovii in collegio et nominato illi Martino apothecario nostro saepe ligna, carbones ferre solitus secreta multa ex libellis descripsit et suo tempore practicauit et per aurum potabile factum in notitiam Rudolphi imperatoris deuenit. A quo interrogatus, ubi hanc artem didicisset, cum respondisset se haec et alia a Jesuita Crumlouiensis collegii apothecario habere: Rudolphus hunc Martinum Pragam uocandum decreuit; et fecisset, nisi Passauiensis tumultus interuenisset. Incidit interea bonus d. Jacobus Horczicki Mielnicii in infirmitatem petiitque ex collegio Pragensi confessarium. Missus est P. Adamus Krawarsky, cui se adiunxit R. P. Valentinus Coronius rector. In uia Mielnikum uersus insinuat R. P. rectori hunc conceptum. Reuerentia V^{ra}! Sua Maiestas uult nostro collegio bene, domini nos iam 19 mensibus uexant, interim dominia diuenduntur. Agamus cum domino Horczicki, si contingat illum mori, resignet dominium collegio cum onere eam summam camerae in annos soluendi, quam ille soluit, et non dimittamus Mielnik, quoad Societati satisfiat. Retulit crudum capitulum a suo rectore P. Krawarsky excepitque illud silentio nullo dato responso. Interiecta media hora reflectens seipsum R. P. Valentinus Coronius conceptum sibi repeti jussit, cumque nihil occurreret contra, tantum ne d. Jacobus Horczicky offenderetur: respondit P. Krawarsky: permittat R. V^{a} hoc mihi; ita rem proponam, ut et collegio consulatur et ille non offendatur. Ventum ergo Mielnikum. Confessus d. Jacobus P. Krawarsky et ss. eucharistia refectus est. His peractis alloquitur P. Krawarsky d. Jacobum: Generose domine! Societas nostra D. V. semper bene affecta optat multos annos et significat, quod Sua Maiestas assignatum uult aliquod dominium collegio, ex quo possent centum personae ali, et ecce per 19 menses res differtur diuenditis iam plurimis dominiis. Nil petit a D. V. in uiuis existente; si tamen mutatio aliqua contingeret, nonne placeret delegare hoc dominium Societati ea conditione, qua D. V. tenet? Ad haec bonus d. Jacobus pleno cordis affectu exclamans: Accipite hoc dominium Patres, ego uester capitaneus ero et operam dabo, ut restaurato illo suo tempore habeatis 28^{m} fl. Stabat P. Coronius ad partem auditurus responsum, quem P. Krawarsky aloquens: audiuitne R. V.? Dici uix potest, quanto repletus gaudio.

Et quia plures morbi instabant et Mielnicii medici opera desiderabatur, facto *inter nos consilio indicavimus illum Pragam nobiscum* deuehendum, ubi facilior occasio et medici et medicinarum. Aduectum Pragam in domo d. Lucae, capitanei s Annae, ob certas causas deposuimus prope collegium, habituri curam

illius et necessaria ex collegio subministraturi. Accepimus simul cistas et ea omnia, in quibus rerum substantia erat, ne relicto quidem in sacello calice nec missali. Cistas et alia in collegio apud R. P. rectorem deponenda iudicauimus. Aduecta sunt eo die ad collegium 60^{m} in auro praeter alia mobilia.

Morbo ingrauescente concepimus scriptum, quo collegio suum jus in Mielnik fuit professus. Hic primo cura et industria P. Coronii rectoris apparuit, quando P. Adamo Krawarsky et P. Joanni Flaxio praecepit, ut optimo, quo possent, modo ad subscribendum nomen d. Jacobum inducant. Itum ad eum quarta die Pragae decumbentem: et quia solito debiliorem deprehendimus: reuocauit ei P. Krawarsky animum et promissum petiitque, hunc ipsum animum subscriptione manus propriae declararet. Datus ei calamus, iamque unam uel alteram formauerat litteram et aspiciens P. Krawarsky ait: non possum. Subiecit P. Krawarsky, scribat, ut potest; quod et fecit. Subscriptione peracta P. Krawarsky ad extremam unctionem ei dandam se accingit, quam placido accepit animo et interposita forte semihora inter 8 et 9 uespertinam placidissime obdormiuit. (*Následující věta silně jest přeškrtána:* Mirabile in hoc homine, quod, cum uiuus auidissimus, peccuniae coacervandae et eiusdem conseruandae studiosissimus fuerit, in morbo tamen ne unicam mentionem illius fecerit nec rerum suarum.)

Expectabat interea magno desiderio R. P. rector reditum P. Krawarsky et P. Flaxii cupidissimus scire, successeritne subscriptio; quam ut ei praesentassemus, Deus bone, quanto gaudio nos excepit. Et cum eundem eadem fere hora, qua se subscripsit, uiuere desiisse praesentibus nobis intellexisset, de eo in templo nostro honeste sepeliendo cogitauimus omnes. Sepeliuimus eum in nostro templo, nostri omnes comitati funus cum candelis. Uere non recordor, utrum suffragia sint pro illo indicta, qui collegio omnia sua reliquit et Mielnik. Sepultura peracta petiuit collegium Mielnicense dominium ostensa eius resignatione et subscriptione, et obtinuit. Missus est P. Krawarsky comitante R. P. rectore ad accipiendum dominium cum catalogo omnium earum rerum, quae d. Jacobo bonae memoriae inscriptae erant. Traditit collegio dominium P. Kollidius.

Pauculis post traditum collegio dominium diebus consilia agitabantur de attribuendo aliquo alio dominio Societati. Et uere iam conclusum erat de Tein Horssow: sed quia illud ipsum reuerendissimus et illustrissimus archiepiscopus Joannes Lokelius [sic] petebat inductus titulo Bissow Tainensi, quasi olim ad episcopum spectasset, laborarunt nostri ad euitanda aeuiterna cum sede archiepiscopali et capitulo odia cedere hoc dominio et aliud petere. Agnouerunt illustrissimi domini iustam Societatis petitionem et de alio dando solliciti hac adiecta clausula: cum nos Patres archiepiscopus impediat in Tein, nec ipse obtinebit. Dum haec aguntur, delati sumus ad bonum archiepiscopum, quod uelimus Tein Horssow praeripere et sedem archiepiscopalem dominio olim ad illam spectante spoliare. Hoc ipsum etiam reuerendissimus dominus Simon Brosius suffraganeus P. Krawarsky obiecit. Respondit P. Krawarsky iniuriam fieri Societati eo, quod illa hoc relicto aliud petat, ne odium incurrat. Subiecit rev. d. Brosius (erat enim amans Societatis) ad P. Krawarsky: Mi Pater, rogo, eat statim ad archiepiscopum et eum de hac re informet; est enim aliter informatus et male contra Societatem affectus. Adiit eadem hora P. Krawarsky rev. archiepiscopum. Erat tum idem Pater ualde familiaris rev. d. archiepiscopo eo, quod omnes ciuitatum conuersiones et acta Patrum nostrorum in missionibus uersantium solitus ei offerre et uicissim mandata reuerendissimi eis remittere. Quam primum ergo conspexit reuerendissimus dominus patrem, ait: Quare nobiscum Societas colludit? Nos petimus Bischof Teinicz sedi archiepiscopali adiungi, cuius olim erat, et uos conamini praeripere? Nonne nos Societatem

Viennae in optima forma Suae Maiestati commendantes etiam juri nostro ratione Carolinae coram Sua Maiestate cessimus, et uos surripere nostrae sedi cupitis, quae propria ad illam spectant? etc. Respondit P. Krawarsky: Illustrissime et reuerendissime princeps! Spero mihi ueniam dandam, si Societatem uti matrem meam defendero et contumeliam hanc illi illatam remouero. Verum est, quod princeps Liechtenstein cum suis dominium Bischof Teinic collegio applicare uoluerit, sed quamprimum Societas intellexit, quod Sua Celsitudo illud expetat, recusauit illud et aliud quodcunque expetiit. Quis enim dubitat, quod per hoc Societas sibi aeterna conflaret odia? Et in huius rei signum me hic in aula Suae Celsitudinis pono in arestum humillime petens, ut Sua Celsitudo ad R. P. rectorem et alios patres mittere dignetur: si aliud dixerint, nullam recuso poenam. Mansuetior factus ait: quare ergo P. Von der boon [sic] cum principe Viennam abit: nonne ut negotium hoc conficiat? Respondit P. Krawarsky: uerum est P. Uonderboon [sic] cum principe Lichtenstein abiturum. Cum enim princeps Viennam citetur et miserae ualetudinis est, in omnem euentum cupit sibi adesse suum confessarium, cui Societas negare non potest. Certa sit Sua Celsitudo, Societas non impediet Suam Celsitudinem, pro qua me hic iterum in arestum pono. Acquieuit bonus senex et adiecit: Utinam nos haberemus talem patrem, qui pro monasterio nostro tam fortiter sua ageret. etc.

Dum haec fiunt, Auscha Societati praesentatur, ad quam Societati dandam multum iuuat illustrissimus d. comes Michna. Tenuit porro collegium Mielnik, quoad Auscha plenarie daretur, quam dum possedimus, debuit illico P. Krawarsky secundum inuentarium reddere Mielnik. Reddito dominio Mielnik abiit Auscham et inuenit ibi P. Argentum, P. Ximenium, P. Rumer, P. prouincialem de statu Auschae disponentes.

8.

1622 kolem d. 27 prosince v Praze. — Kollej u sv. Klimenta žádá kn. Karla z Lichtenštejna, aby vymohl u císaře potvrzení darovaných statků. (Opis současný.)

Illustrissime Princeps ac Domine Domine gratiosissime! Celsitudo V^a^ collegio huic Pragensi pro perficienda fundatione tam collegii quam alumnatus et domus pauperum tradidit quaedam bona, quaedam alia in census apud quosdam alios, qui certa quaedam aut emerunt aut empturi sunt, constituit. Vt autem hoc negotium suum effectum plene consequatur, rogo, ut CV^ra^ apud SCMtem, dominum nostrum clementissimum, quatenus bene constituta rata habere dignetur, intercedat et reliqua, quae nos in stabilem et ab oneribus ac praetensionibus aliorum liberam possessionem expedire iudicauerit, perficiat. Erit id pro majori gloria Dei et quiete huius collegii. Et nos omnes id precibus nostris pro CV^ra^ intercedendo apud Deum demereri studebimus.

9.

1623 d. 21 března v Praze. — Karel kníže z Lichtenštejna k žádosti Lidmily Sezimové nařizuje rektoru kolleje Pražské, aby svršky Sezimovské, jež v Děčíně byl ujal, zinventovati dal a další rozhodnutí o nich očekával.

JMt osvícené kníže a pán pan Karel vladař domu Lichtenštejnského, kníže Opavské a Krňovské, JMti římského císaře, uherského a

českého krále tejná rada a plnomocenstvím nařízený místodržící v království českém:

Majíce žádost urozené paní paní Lidmily Sezimové z Chvatliny v příčině některých šatův a svrškův, k kterýmž ona přede všemi jinšími právo a spravedlnost se míti praví, a ty z města Děčína, kdež složené byly, od patribus Societatis Jesu vyzdvižené a nyní od urozeného pána pana Jana Petra z Sezimova Oustí u nich zapověděné jsou, v svém považení, ráčí jménem a na místě JMCé krále a pána pána nás všech nejmilostivějšího týmž patribus Societatis Jesu poroučeti, aby oni nařídíce z prostředku svého, tolikéž přijmouce k sobě některé jisté osoby buď z města Oušti aneb kohož by se jim vidělo, ano i také touž paní Lidmilou [sic] Sezimovou, nic méně urozené pány pana Adama Krištofa a Jana Petra strejce z Sezimova Oustí, jim o tom časně v známost uvedouce, pokudž by spolu přítomni býti chtěli, k tomu povolali a takové všechny věci zinventovati a v týchž sudích přehlídnouti dali, a co se v nich najde, o tom správu svou učinili a dalšího o tom nařízení očekávali, vědouce, že na tom milostivá vůle JMCé naplněna bude. — Karel. — Decretum per Suam Ill. Celsitudinem Pragae 21 Martii Ao. 1623. — D. Kapr.

Velebným paterovi rektorovi a patribus Societatis Jesu kolleje císařské v Starém městě Pražském k dodání.

10.

1623 v dubnu. — Kollej u sv. Klimenta žádá kn. Karla z Lichtenštejna, aby hr. Janovi Merode za jeho polovici Úště jiné panství dáno bylo a polovice ta kolleji postoupena byla. (Koncept.)

E. F. G. H.! Was Ihr G. der wollgeborener Herr Merode an Ihr Khay. Mtt. vnserem allergnädigsten Herren supplicierend angelangt vnd wessen sich Ihr Mtt. allergnädigst resoluiret, hab ich auss der von E. Fürst. G. überschickten Screiben mitt mehren verstanden. Darauf bericht ich E. F. G. in aller Demutt, dass Ihr G. der Herr Merode seiner Fraw Schwester Praetension gesucht, dieselbige erlangt vnd den halben Theil Austhie vmb 22.000 Thaler angenommen; darwieder bin ich nie gewest. Ob ihme aber E. F. G. oder Ihre Gnaden Herr Graff von Martinicz, wie auch Ihr G. Herr Paul Michna den anderen halben Theil, welcher vnserem Collegio eingeraumbt, vor allen anderen versprochen, das ist mir vnbewust. Diss ist mir aber woll bewust, dass vnser Collegium auss gnädiger Bewilligung E. F. G. vnd mitt Vorwissen ietz wolernante Grafen vnd Herren mitt gemeltem halben Theil Austh vnd andere Gütter, welche wir ietz besitzen, in die Lista deren Herrschaften, welche confisciert sollen werden, vast vor 3 Jahr einkhummen sein, in welcher ich des Herren Merode Nahm nicht gesehen, noch auch kheinen anderen sonderlichen Competitoren dieser Guetter, desshalben ich sie desto freyer begert. So haben E. F. G. noch in gnädister Gedachtnuss, wassmassen Ihr. Khay. Mtt. fast vor 5 Viertel Jahrs aller-

gnädigst auff E. F. G. Eigensin [sic] angeordnett, dass die Fundation vnsers Collegii, nachdem das Ertzbisthumb versehen, vor allen anderen befördert werden solle.

Item nachdem das Guett haben E. F. G. vns vor 5 Monaten gnädigst einraumen lassen vnd Ihr G. die Fraw O. Canczlerin*) solches hernacher an vns begert mit Vorwendung, der Herr Merode habe sein halben Theil Ihr G. auch schon versprochen abzuetretten, gaben E. F. G. diese Antwort: es stiende bey vnss abzutretten oder nicht, dan es vns einmal mitt Bewilligung vnd Confirmation Ihr Khay. Mtt. eingeraumbt; vnd so wir diss auss den Händen lassen, so wüsten E. F. G. khein anders, damitt sie vns versehen khüntten.

Da auch E. F. G. in Decembr 1622 durch den Herren Hörtel vnder andere Puncten haben lassen Ihr Mtt. fürbringen, es wäre vnser Colegii Fundation versehen, so haben Ihr Mt. den 13 Decembr diese gnädigste Resolution darauff gegeben: Was dann die den Geistlichen assignirte Güetter anlangt, lassen wir vnss im gleichen gefallen etc. Vnd da Ihre Mtt. hernacher den 15 Decembr befohlen, dass man Melnik dem Collegio abfordern vnd zur Ihr Mtt. Nutz administrieren solle, supponiert er aussdruckenlich vnser Collegium versehen zue sein mit volgenden Wörtern: Weill wir vns wegen der Mittel zue verordneten Fundation berait gnädigst resoluiert vnd ihnen derowegen die darzue deputierte Guetter einzueraumen befohlen. Auss welchen klar, das Ihr Mtt. vns solche Guetter eingeraumbt vnd corfirmiert. Darauff E. F. G. gesagt, wir dürffen Ihr Mtt. weitter nicht molestirn, es sey Resolution gnug vorhanden, sie wolle es, wan nur will, in die Landtaffel legen lassen.

Weil auch Ihr Mtt. Rescriptum auss der Hoffkhammer (welche villeicht voriger Resolutionum wegen vnsere Fundation nicht erinnert ist worden) nicht befilcht, dass man dem Herren Merode solchen halben Theil solle einraumben, sondern dass Ihre Mtt. khein Bedencken hetten ihme gnädigst zue grateficieren, sonderem beede Theil, nemblich ihn vnd vnss, zue contentieren, so bitt das Collegium bey wolluerordnetter Einraumung vnd confirmirter Possession zue uerbleiben, dan es nimmer Zeitt ist zue einiger Licitation oder Competenz, nachdem die Sachen woll angeordnet vnd ins Werck gericht sein wurden.

Weil aber Ihr Gnaden Herr Merode meint, das ihme das halbe Guett wegen Vermischung nicht taugt, so erbeütt sich das Collegium, es wolle Tausent Thaler mehr geben vmb Herren Merodes halben Theill, als er geben hatt. Weill er aber fürwendt seine Ihr Mtt. geleiste Diensten auch Schaden, so er im Krieg vnd anderst gelitten, ich traw, Ihr Mtt. werden solches nicht vnuergolten lassen vnd gnugsam zue recompensieren wissen, welches ich von Hertzen wünsche vnd begere; bitt aber bey einmahl gegeben Sachen zue verbleiben, alldieweil auch die Societet nun uber die 60 Jahr in ihren geistlichen Bemühigen sich nitt weniger gesparett als Herr Merodes etliche wenig Jahren, in welchen auch die Societet mitt Bedienung

der krancken Soldaten viell der ihrigen verlohren, auss den Land verdrieben vnd alles verlassen müssen, so wird auch E. F. G. etwa ein tauglichs vnd vngemistes Guett für den Herren Merode woll willen deputieren, daran khauffsweiss vnsere 23m fß, die wir begeren zue erlegen, khennen angeben werden. Vnd auff solche Weiss wird der Herr Merodes mitt Ruhe sein vnd J. Kh. Mtt. lieber vnd fleissiger dienen, vnd wir auch das vnserige dorten beysamen haben vnd also die angefangene geistliche Übungen vnd Seelenheil besser befördern khünnen.

*) Polexina z Pernštejna, manželka Zdeňka Vojtěcha Popela z Lobkovic, nejvyššího kancléře kr. č. (1599—1628).

11.

1625 d. 17 února v Starém m. Pražském. — P. Petr Ximenez, rektor kolleje, upomíná Kouřimské o zadržané úroky.

Modlitbu svou vzskazuji moudří a opatrní páni a přátelé mně v Kristu Pánu milí! Zdraví a v něm jiného všeho dobrého na Pánu Bohu vinšujíce přeji pánům věrně rád! Roku minulého učiněno jest pánům psaní přátelské v příčině ouroků nám k kolleji veliké jinak císaře Karla čtvrtého od léta Páně 1619 až do tohoto času z summy 1000 fß míšenských povinovatých; však na takové psaní až posavad žádné odpovědi jisté od pánův sme nedostali. A poněvadž opět termin svatojiřský se přibližuje a ourokové víceji a víceji se množí, k pánům tohoto posla naschvále posílám a jich za to přátelsky žádám, aby takové ouroky zadržalé od léta 1619 ano i budoucí svatojiřský k témuž času přihotovili a mně sem do kolleje, tak abych já pánům professorům [z čeho*) zapla]titi měl, odeslali. Pakliže by páni teprva nyní to .... ovali [ješto předešlým kolleje držitelům ..... li s hotovostí] anebo v tom snad nějaké ....., tehdy aspoň skrze psaní aby mi to v zná-[most uvedli], abych já čím se budoucně spraviti [věděl, přá]telsky žádám. S tím milost bo[ží s pány býti] rač. Datum v kolleji JMCé u sv. [Klimenta] v Starém městě Pražském 17 dne [Februarii Ao. 1625.] — D. D. V. V. seruus in [Christo] Petrus Ximeni[us, rector] vniuersitatis.

Moudrým a opatrným pánům purkmistru a radě města Kouřima, pánům a přátelům mně v Kristu Pánu milým k dodání.

*) List jest plísní ze čtvrtiny zničen; místa ta označena jsou .... neb [ ]. Při adresse jest poznámka písaře městského: »Od p. pátera rektora kolleje pražské dodáno k ouřadu v pondělí den s. Matěje 24 februarii 1625.«

12.

1630 d. 3 července v Hradci J. — P. Jiří Bohatý projevuje hr. Adamu Pavlovi Slavatovi své mínění o listu otcovu a zve jej na výroční slavnost založení kolleje.

Illustrissime domine comes, domine mihi in Christo plurimum colende! Pax Christi! Legi diligenter excellentissimi domini parentis literas; však

jiného nic z něho vyrozuměti nemohu jediné, že JMt ráčí VMti napomínati, kdyby se co při VMti v té povědomé materii vyhledávalo (poněvadž JMt pan otec nechce od své osoby nic dáleji odpovídati), aby jste neráčili bez rady JMti odpovědi žádné dávati. A vidí mně se, že JMt ráčí v tom rozumně a uvážlivě postupovati a opatrně přehlídati, že by se v ty příležitosti mohlo něco mouirovati; a tak, aby kvapně se nestalo, VMti časně vystříhá. Habemus nunc rem in manu; quare caute procedendum est. Misi praeterita posta illustrissimo domino parenti resolutionem P. Vadingi.

R. P. rector noster inuitat illustrissimam D. Vestram ad crastinam solennitatem nostram, qua diem fundationis collegii recolimus, et speramus Ill. D. Vestram nos non deserturam, quippe cui primo post illustrissimos dominos parentes jus fundationis competit.

Maziče vždycky sem očekával; nevím, čím jest to sešlo, že jste ho neráčili sem odeslati. Prosím ještě, jestliže by chtěl takový dílo ujíti, račte ho poslati; jen ať poví tesaři, jak má dříví stavěti. Nouad. 3 Julii 1630. — Et his me Ill. D. V^{rae} commendo. Ill. D. V^{rae} servus in Christo Georgius Bohaty.

Illustrissimo domino domino Adamo Paulo Slavatae, S. R. Imp. comiti de Chlum et Kossmberg, domino in Neobistricz et Chlumecz, SCMtis aulae imperialis consiliario etc., domino mihi in Christo plurimum colendo. Neufistritz.

13.

1630 d. 24 srpna v Praze. — P. Martin Stredonius žádá P. Viléma Lamormaina, aby uspíšil rozhodnutí se hr. Jana Merode v příčině panství Úštěckého. (Opis současný.)

Reverende in Christo Pater! Pax Christi! Dum praeteritis diebus Litomericii essem, ursit me vehementer caesareus judex eius loci, ut RV^{rae} significarem utcunque periclitari ea, quae pro collegio Societatis illic designata sunt, ob moram nostram. Respondi tunc homini, quod poteram, et rogaui, ut designationes eas in antiquis terminis detineret, donec a RV^{ra} certi aliquid haberi poterit de voluntate domini Merode ad tradendam collegio Pragensi Auscham.*) Hinc est, quod has ad RV^{ram} scribendas iudicaui, quibus unice rogo, ut RV^{ra} significare dignetur, si quid resolutionis habet a memorato domino Merode; inde enim, spero, poterit aliquid consilii capi, quo et periculo illi possit obuiari et conquerentibus adversum nos hominibus fieri satis. His me RV^{rae} ss. sacrificiis ac orationibus commendo. Pragae 24 Augusti 1630. — RV^{rae} in Christo seruus Martinus Stredonius.

Reuerendo in Christo patri patri Guilielmo Lamormaini, Societatis Jesu sacerdoti Ratisbonae.

*) Prozatímní s hr. Janem z Merode uzavřená smlouva o postupu panství Úštěckého kolleji S. J. v Litoměřicích zní takto:

In nomine Domini Amen. Die 3 Junii 1628 ill. d. d. Joan. Merode comes, SCMtis camerarius et collonellus, in praesentia illustris d. d. Joan. de Adels-

houen, R. P. Martini Santini, rectoris collegii Pragensis, et P. Georgii Van der boon cum P. Guilielmo Lamormanni haec tractauit et euentualiter, id est, si SCMtas consenserit in conditionem propositam ab ill. et excellentissimo duce Fridlandiae et Saganiae, inprimis: Ill. d. comes Merode SCMti resignat 1°. pro fundatione collegii Litomericensis suam partem bonorum seu dominii Ausche, quam hactenus possedit et possidet, 2°. syngrapham tredecim millium florenorum, quam habet a ciuitate Iglauiensi, pro nouitiatu Viennensi Societatis Jesu, 3° ex pietate donat futuro collegio Litomericensi mobilia et animalia sua, quae habet in bonis Auschensibus, ut Societatis Patres pro illo tanquam pro benefactore Deum orent, restantias item omnes tam subditorum quam eius, qui capitanei officio defunctus fuit, nonnullis tamen reseruatis et certis conditionibus, ut iam subiungetur.

Auschenses subditi debent ill. domino comiti duo millia florenorum. Subditis ill. d. comes remittit quingentos florenos; reliquos mille quingentos donat Patribus. Excapitaneus debet eidem ill. d. comiti septingentos daleros imperiales; remittit d. comes 300. Reliquos 400 donat collegio futuro Litomericii. In paratis sunt centum mensurae siliginis Schäffl Khorn. Hoc donat suo moderno capitaneo. Molitores debent mensuras Schäffl 61; remittit eis 31; triginta donat Patribus collegii Litomericensis. Animalia in promptu sunt haec: taurus unus, vaccae 20, iuuencae duorum annorum decem, unius anni decem, equae septem et pullus, gallinae 120, anseres 25, anates 11. Quae omnia similiter donat futuro collegio Litomericii Patribus, si equam unam excipias, quam sibi retinet, et sex vaccas, quas dat suo moderno capitaneo, quas sibi capitaneus e viginti delegerit.

E contrario d. comes debet familiae centum sexaginta octo florenos et 30 cruciferos, quibus dicti collegii Patres dabunt satisfactionem.

Petitio autem ill. d. comitis Merodis, quam P. Guilielmus Lamormanni pro uirili promouere conabitur, est, ut SCMtas hypothecae loco domino comiti curet consignari comitatum Reichenstain et dominium Blanckenburg per 350^M fl. (ut 300^M fl. sint in defalcationem debitorum stipendiorum, 30^M fl. pro bonis illis Auschensibus et syngrapha) cum literis assecuratoriis, quod tam diu licebit retinere comitatum et dominium et percipere fructus, donec suo tempore comitatus et dominium legitime aestimatum pro iusto pretio approprietur d. comiti, aut alia sibi in imperio dentur bona cum euictione, quae ualeant 350^M fl., uel certe haec ei summa numeretur. His conditionibus accedente SCMtis [consensu] paratus est exellentissimus dux Fridlandiae praedictum comitatum et dominium consignare d. comiti Merodi et ill. d. comes Maximilianus de Walstein eidem d. comiti eorundem bonorum cedere possessionem. Actum ut supra. — Guilielmus Lamormanni.

14.

1630 po d. 24 srpna. — P. Vilém Lamormaini žádá císaře, aby ve prospěch kolleje Litoměřické hr. Jana Merode spokojil, tak aby on svůj díl panství Úštěckého kolleji vydal. (Opis současný.)

Sacratissime Imperator! Meminit clementissime SCMV^ra comitatum Reinstain et dominium Blankenheim fuisse concessum domino comiti Merodi, ut pro fundatione collegii Litomericiensis resignaret Societati suam partem dominii Auschae in Bohemia et mihi consignaret quasdam obligatorias literas ciuitatis Iglauiensis pro 50.000 florenorum, quos (praeter alias

praetensiones suas, quas suo tempore liquidare debebit) MV^{ra} illi super eo comitatu et dominio habet assecurare specialibus litteris.

Cum igitur dictus dominus comes pridem in possessionem tam comitatus quam dominii sit immissus et dicat nihilominus non posse se dimittere dictam partem dominii Auschae, donec legitime assecurata habeat illa 50.000 florenorum, supplicat humillime P. prouincialis Boëmiae et ipsa prouincia, ut SCMV^{ra} dignetur mandare, ut litterae assecuratoriae expediantur, quibus exprimat SCMtas se a comite Joanne Merode, collonello ac camerario VM^{tis}, accepisse 50^{M} flor. et comitem pro illis 50^{M} flor. et aliis suis stipendiis et praetensionibus, quas liquidabit, ius habere tam diu retinendi, possidendi et fruendi illo commitatu et dominio, ac MV^{ram} cum suis haeredibus ac successoribus illum in eo jure manutenturam, donec praefato comiti MV^{ra} refundat illa 50.000 flor. et persoluat caetera, quae sibi deberi probabit.

Secundo, ut eadem SCMV^{ra} dignetur mandare ill^{mis} dominis locumtenentibus in regno Boëmiae, ut designent commissarium cum domino praeposito Litomericensi et domino Aulico,*) qui tradant mandatario domini comitis de Merode dictas litteras assecuratorias et accipiant possessionem dimidiae partis dominii Auschae, quae spectauit ad praefatum dominum comitem de Merode, et eorum possessionem, de quibus VSM^{tas} alias scripsit ad senatum Litomericiensem,**) eamque tradant aut R. P. provinciali aut ei, quem ad hoc deputauit, et si quae hinc aut inde occurrerint difficultates, illas authoritate MV^{rae} expediant, atque ita cum Dei benedictione fiat initium dicti collegii. — SCMV^{rae} indignus in Christo Guiliemus Lamormaini.

Ad Sacram Caesaream Regiamque Majestatem libellus supplex in causa collegii Litomericiensis.

*) Šimon Petr Oulík rytíř z Třebnic byl císařským dvorským rychtářem v království českém. — **) Nařízení to vydal císař Ferdinand radě města Litoměřic dne 3 srpna 1629.

15.

1630 d. 28 srpna v Řezně. — P. Vilém Lamormaini žádá Maxmiliána Breinera, aby uspíšil vyřízení záležitosti pro kollej Litoměřickou. (Opis současný.)

Illustrissime d. d. obsequientissime in Christo! Rogo illustrissimam V. Dominationem demisse et enixe, ut curet quam primum expediri negotium meum de Litomericio, prout petiui, ac collegium imperiale aulicum, ad quod remissum fuerat, iustum esse cognouit. Hodie cuperem, si ulla ratione fieri possit, vtrasque litteras expeditas habere, ut eas Pragam transmittam. Audio enim periculum esse in mora, adeoque ciues Litomericienses, ut qui uideant tertium elabi annum et Societatem non introduci, uelle aliter disponere de domibus, quas Societati pro collegio donauerant. Ita ad me Praga scribitur ab R. P. rectore collegii, cuius litteras heri accepi et his

adjungo. Ill. VD^{oni} me demisse commendo. E coll. Ratisb. 28 Augusti 1630. — Ill. VD^{nis} seruus in Christo Guilielmus Lamormaini.

Illustrissimo domino d. Maximiliano Breiner, SCM^{tis} camerario et camerae aulicae praesidi, domino obsequientissimo.

16.

1630 d. 18 září v Řezně. — P. Vilém Lamormaini píše P. Valentinovi Coroninovi o převzetí panství Úštěckého. (Opis současný.)

Reverende in Christo Pater! Pax Christi! Mitto scripturas pro Littomericio ad R. P. provincialem, si Pragae sit; si Pragae non sit, R. V^{ra} litteras illi inscriptas aperiat. Puto enim R. V^{ae} omnia comissa circa illud collegium, vel soli vel cum P. rectore aut P. Santino. Domini commissarii possessionem Auschae accipient nomine caesaris et assecurationem dabunt aut agenti aut praefecto domini comitis: deinde possessionem dabunt aut R. P. provinciali aut R. V^{rae} pro collegio Littomericensi. Accepta possessione aut R. P. provincialis aut R. V^{ra} ejus nomine transigat ex mente caesaris cum P. rectore et eidem resignet Auscham. Vel certe, si, antequam commissarii eo veniant, transigatur ex mente caesaris, poterit immediate dari possessio P. rectori Pragensi sic tamen, ut fructus hoc et sequenti anno percepti maneant Littomericensi et pensio 2^{M} incipiat aut a festo Omnium SS. aut a nouo anno. Conveniendum*) etiam cum R. P. rectore de terminis, quibus Littomericenses accipiant annuam pensionem; possent esse festum s. Georgii anno sequenti et festum s. Michaëlis, vel prout R. V^{ra} (quae hic agere debet partes collegii Littomericensis) judicabit melius.

Deus bene vertat; si venerit bona resolutio de academia, quam in dies expecto, et favorabilis informatio pro burgo Egrensi, nihil amplius cogitandum erit pro Boëmia nisi de Glatovia: quae res si etiam successerit, libenter moriar, quia Boëmiae provisum erit ex voto meo. His me R V^{rae} sacrificiis commendo. Saluto nostros omnes. Ratisbonae 18 Septembris 1630. — R. V^{rae} seruus in Christo Guilielmus Lamormaini.

P. S. Forsan ipsemet illustrissimus dominus comes de Martinicz pro egregio ampliandae Dei gloriae zelo dignabitur acceptare commissionem cum reuerendissimo domino praeposito et d. Petro Aulico. R. V^{rae} singulis me commendo.

Copia litterarum R. P. Guilielmi Lamormaini ad R. P. Valentinum Coroninum, domus professae praepositum.

*) K listu přiložen byl zároveň i následující návrh smlouvy o statky Úštěcké, o kterém však na zadní straně poznamenal archivář kolleje u sv. Klimenta na Starém městě pražském:

»Quam tamen conventionem sic stylizatam nec acceptare nec subscribere voluit rector Clementinus P. Martinus Stredonius, ut patet ex ejus manu propria in scrinii hujus [Alm. s. Eligii scrin. 2.] fascic. 2. num. 3.«

Conventio circa bona Auschensia pro collegio Littomericensi deputata. In nomine domini Amen. Cum SCMtas Ferdinandus II ad cumulum beneficiorum

Societati nostrae collatorum etiam collegium Littomericii eidem Societati fundare proposuisset, ac pro fundatione eius eam medietatem bonorum Auschensium, quam olim ill^{mus} comes de Merode possedit (cui pro eadem a SCMte alibi satisfactum), cum omnibus juribus, quibus praedecessores domini illius partis gaudebant, assignasset, A. R. P. noster generalis Mutius Vitellescus dictam fundationem acceptavit et collegium in civitate Littomericensi libenter admisit.

Verum quia medietas illa bonorum Auschensium pro collegio Littomericensi assignata alteri medietati, quam inter alia bona collegium Pragense possidet, conjuncta est: ob inconvenientia, quae inter priores d. d. possessores saeculares magno non tantum ipsorummet sed subditorum etiam incommodo et turbatione subinde acciderunt (et fere etiam tanta conjunctio bonorum inter religiosos parere solet), certius et felicius vitanda, judicatum est post maturam deliberationem, pro quiete et pace ac majore emolumento utriusque collegii fore, si collegium Pragense (cum alia bona loco conjuncta possideat) totius dominii Auschensis possessionem juxta certam voluntatem SCMtis haberet ac certam annuam pensionem modo infra specificando collegio Littomericensi penderet.

Et quia medietas illa Auschensium bonorum pro collegio Littomericensi SCMti pro 37^{M} ab ill. comite Merode, ejus possessore, tradita est, et eodem pretio collegium Pragense eam acceptavit, nec dictum capitale totum semel aut per partes deposuit, recepit solvendum annuum censum ex dictis 37^{M} — 2220 fl. rhen. per diversos terminos duos cuiusvis anni s. Georgii et s. Galli, singulis terminis deponendo collegio Littom. 1110 fl. ea ipsa die vel duabus septimanis post, juxta communem provinciae hujus consvetudinem, idque eo usque, donec approbantibus superioribus legitime praepositis Adm. R. P. N. pro tempore existente generali et provinciali Boëmiae aliqua bona collegio Littomericensi commoda, quae tamen pretium 37^{M} fl. adaequent, vel pensionem praefatam ex toto vel ex parte aliqua reddere possint, alia nihilominus parte residua pensionis ad exonerationem usque bonorum Pragensium ab illa juxta collegium Pragense et medietatem illam Merodianam permanente procurentur. Quo tali casu rector collegii Littomericensis acceptare talia bona tenebitur ex integro vel ex parte pro summa supra scripta comparata. Dominiumque Auschense siue medietas illa ex integro vel ex parte, prouticunque collegio Littomericensi satisfactum fuerit, libera erit a pensione collegio Littomericensi debita.

Incipiet autem solutio ejus pensionis prima a festo s. Georgii 1634, nisi (quod Deus auertat) praesentium temporum calamitates, uti nunc sunt, continuarentur, quo tempore sicuti ante ad praefatum tempus, ad festum videlicet s. Georgii 1634. Administratio solum partis Merodianae penes collegium Pragense esset ad rationes collegii Littomericensis, quas rationes dabit procurator collegii Pragensis ei, qui ad id a P. provinciali erit constitutus. Difficultates autem temporum supra nominatas dignoscere et solvendi initium determinare erit R. P. provincialis. Ut primum autem ea solutio pensionis fuerit inchoata, tenebitur collegium Littomericense suis impensis et industriis collegio Pragensi medietatem Auschae Merodianam in tabulas regni imponere et assecurare juxta morem patriae; quod si non fieret et collegium Pragense ex ea parte detrimentum pateretur, in pensione ei remitti tantum debet a collegio Littomericensi, quantum determinaverit R. P. provincialis. In casu vero, quo difficultatem in solvendo rector collegii Pragensis aut aliqua inter illos (salva tamen religiosa charitate) mala intelligentia oriretur, rector collegii Littomericensis contra rectorem collegii Pragensis ad exigendam solutionem vel alias mediis a jure boëmico alioqui constitutis non utetur, ut charitas religiosa inter illos conservetur, sed ad R. P. provincialem tunc temporis existentem aut vices eius gerentem negotium de-

feret, qui inter rectores controuersiam aut difficultates ortas pro sua prudentia determinabit, cui partes acquiescere tenebuntur.

In cuius rei majorem firmitatem R. P. Christophorus Grenzing, nunc temporis provinciae Boëmiae praepositus provincialis, et R. P. Martinus Stredonius, pro tempore collegii Pragensis rector, sigilla suorum officiorum huic conventioni appresserunt et nomina sua manu propria subscripserunt. Actum in collegio Societatis Jesu Pragae apud s. Clementem anno etc.

17.

1631 d. 11 června v Litoměřicích. — Děkan Litoměřický slibuje, že vynasnaží se, aby kollej S. J. v městě byla zřízena.

Admodum reuerende et doctissime Pater ac Patrone collendissime! Salutem dico plurimam meaque servitia paratissima offero. Pro missis R. R. Patribus in auxilium mei officii parochialis infinitas gratias ago. Dabo operam, ut quibuscunque modis collegio erigendo satisfiat. Senatus noster promissis satisfaciet. Quamvis illi ciues inveterati haereditati suae seu habitaculo domus suae grauiter contristantur, tamen eo deducti consentiunt, modo locatio vel transmigratio illis aequipollens instituatur. Non dubito omnibus aequipollentia praestabitur. Bene .valeat, me commendo. Datum Litomericii 11 die Junii Ao. 1631. — Admodum Reuerendae Paternitatis Vestrae obsequentissimus M. Andreas Damianus Kinellus a Breitenau, Litomericensis decanus.

Admodum reuerendo ac doctissimo Patri Martino Stredonio, collegii Pragensis rectori, patri et patrono meo colendissimo.

18.

1632 d. 26 června v Starém městě Pražském. — P. Martin Stredonius žádá Kouřimské, aby z vězení propustili poddané university ze vsi Krymlova.

Slovutný pane purkmistře a páni! Zdraví i jiného všeho dobrého přeji pánům věrně rád! Jakou žádost na nás skládají a správu dávají Jan Dolejší a Urban Drlecký ze vsi Krymlova, poddaní naši, VMtem příležitě odsílám. Čemuž jestli tak jest, přátelsky se přimlouvám a křesťansky prosím, aby jste se k nim křesťansky ukázati a v tyto pilný časy aspoň na rukojmě, které zavésti chtějí, propustiti ráčili. Jsem té křesťanské naděje a důvěrnosti, že žádost ubohých a zvězených poddaných našich u pánů rozšafných a naše přímluva přátelská místo najde a míti bude. My zase pánům se vší vděčností odsloužiti a odměniti vším přátelským a sousedským spůsobem nepomineme. Datum v kolleji Societatis Jesu u sv. Klementa v Starém městě Pražském 26 Junii a. 1632. — VMtí vždyckny volný P. Martinus Stredonius, kolleje S. J. Pražské a učení velikého rektor.

Slovutnému a vzácnému panu purkmistru a pánům města Kouřima, pánům a přátelům v Kristu Pánu upřímně milým.

19.

1632 d. 2 července v Praze. — P. Martin Stredonius žádá radu m. Kouřimě, aby z vězení propustila dva poddané jeho.

Slovutní a opatrní páni a přátelé mně v Kristu Pánu obzvláště milí! Zdraví i jiného všeho nejlepšího dobrého od Pána Boha vinšujíc přeji pánům věrně rád!

Jan Dolejší a Urban Drlecský, poddaní kolleje naší ze vsi Krymlova, poněvadž předce u vězení již na pátý tejden zůstávají, nepřestávají mne za ochranu již podruhý skrze své supplikací žádati. I vidouce já jich takovou prozbu a žádost a nad to, že až posavad od nižádného právem obviněni nejsou, pánův za to přátelsky a sousedsky jak předešle tak i nyní žádám, že dotčené poddané kolleje naší na rukojmě z takového vězení propustí, nebo tudy své i naší kolleje věci škodně zameškávají. Nicméně, pokavadž by se pak kdo, který by je v čem právně buďto nyní anebo budoucně obviňovati chtěl, [našel], ovšem že by rukojmové jejich zase postaviti je povinni byli. V čemž od pánův odpovědí místnou, kterou bych se spraviti mohl, spraven býti žádám.

S tím milost boží s námi býti ráč. Datum v kolleji Societatis Jesu u sv. Klimenta blíž mostu v Starém městě Pražském 2 Julii Ao. 1632. — Pánům zase volný v Kristu pánu služebník kněz Martin Stredonius, kolleje JMCé Societatis Jesu u sv. Klimenta blíž mostu v Starém městě Pražském a učení velikého rektor.

Slovutným a opatrným pánům přátelům a sousedům purgmistru a radě krajského města Kouřima, mně v Kristu Pánu zvláště milým k dodání.

20.

1632 d. 22 července v Praze. — P. Martin Stredonius žádá radu města Kouřimě, aby dva poddané jeho neprodleně z vězení propustili.

Moudří a opatrní páni a přátelé v Kristu pánu milí! Na časté naše vyhledávání a k obci vaší psaní nikdy ani místné odpovědi sme dostati nemohli, ani aby poddaní naši z tak těžkého vězení vzláště v tak důležité polní práce propuštěni byli. Poněvadž pan Celler jsa v Brandejse na ně právně nesáhá, oni též vždycky hotovi jsouc, kdykoli dožádáni budou, před právem dáti se najíti, pročež ještě jednou k vám píšeme a konečně za to žádáme, aby neprodleně propuštěni byli, sice při JMtech místodržících právo naše vyhledávati a za vynahražení outrat a škod na posly a jiný vyšlých jednati myslíme. Odpovědi co nejspíšeji očekávajíce. Datum v kolleji Societatis Jesu 22 Julii Ao. 1632. — Pánům upřímný kněz Martin Stredonius, Societatis Jesu u sv. Klimenta blíž mostu v Starém městě Pražském a učení velikého Pražského rektor.

Slovutné opatrnosti JMCé panu rychtáři, panu purgmistru a radě města Kouřima, pánům a přátelům v Kristu Pánu milým k dodání.

21.

1632 v srpnu [?]. — Dva poddaní z Krymlova žádají rektora kolleje S. J. u sv. Klimenta, aby jim z vězení v městě Kouřimi pomohl.

VMt vysoce důstojní a v Pánu Buohu velební páni páni Patres, nám chudým poddaným milostiví! Od všemohoucího Pána Buoha V. D. zdraví dobrého, v prácech a radách užitku spasitedlného žádati nepřestáváme! Z převeliké nevinné bídy a soužení žalostného k V. D. s pláčem, jsouce tak od V. D., jakožto milostivé vrchnosti své, opuštěni, an kromě V. D. slušně a spravedlivě žádný jiný nás se ujíti nemůže a práva nemá, se utíkáme a za vysvobození nás lidí poddaných V. D. nevinných*) pro Buoha žádáme. Nebo V. D. ráčí tomu dobře rozuměti, že ne ihned ten, kdož z nějakého zlého domnění jsa od falešných lidí osočen a vomluven křiv u práva zůstává, ale ten, na kohož se vinna podle práva dostatečně provede a to svědky dostatečnými prokáže, že některou věcí zlou vinen jest, souzen bývá. My pak, V. D. věrní poddaní, nikdy ani až posavad od žádného pořádně a právně obviněni jsme nebyli a posavad nejsme, avšak mimo řád a právo kolik mnoho neděl nevinně přehrozným těžkým vězením šatlavním a v něm kládou se stěžujeme. Nicméně v této své nevinnosti a převeliké těžkosti mimo V. D., svou milostivou dědičnou vrchnost, žádného jiného, kdož by se nás právně ujíti a bezpečně zastávati mohl, nemajíce, vždy pro Buoha a jeho svaté milosrdenství prosíme, že se nás dědičných V. D. poddaných ujíti a když [se] nám na naše upřímná ohlašování víra dáti nemůže, na jisté rukojmě, kteréž před V. D. zavésti chceme, jestli by nás kdo z čeho vinniti chtěl, nevinnu svou odvésti se svolujíc, že nás pod jakoukoliv summu strhnouce z tohoto práva Kouřimského vedle zřízení zemského propustiti poručiti ráčíte. Tu potom při spravedlivém právním rozeznání, kdo jest křiv nebo práv, zůstávati bude. Ale my, V. D. věrní poddaní, abychom jak V. D., svou milostivou vrchnost, v čem anebo manželky a dítky své zavésti minili, toho oumyslu nejsme, ani na srdce naše nevstoupilo.

Pročež V. D., jakožto své milostivé vrchnosti, se důvěřujem, poněvadž nás tak jalově pan purkmistr, páni města Kouřima, tak i JMt pan archiděkan jejich odbejvati ráčí, že nás milostivě, věrné poddané své, ochrániti, proti jistému před V. D. zaručení z práva toho strhnouc z vězení toho propustiti nařízditi milostivě ráčíte. S tím se V. D. v milostivou ochranu Pána Buoha poroučíme. — Za V. D. na modlitbách trvající věrní poddaní Jan Dolejší a Urban Drlecký ze vsi Krymlova.

JMti vysoce důstojným a v Pánu Buohu velebným panu rektorovi a pánům Páterům Societatis Jesu, pánům našim dědičným milostivým, ponížená slzavá žádost za V. D. na modlitbách trvajících poddaných Jana Dolejšího a Urbana Drleckýho ze vsi Krymlova.

*) O provinění jejich píše pan Kašpar Celar z Rosenthalu dne 30 srpna 1632 do Kouřimě takto: »Poněvadž nemohou příti, aby loupení mého [byl totiž v sobotu před sv. Martinem 1631 s manželkou svou Annou na veřejné silnici od Václava Čížka fořta

z Kostelce nad Černými lesy, a soudruhů jeho přepaden a o všecky věci zlaté, stříbrné i jiné lepší a drahocenné oloupen] oučastna nebyli; neb vyznání Václava Číhaře zjevně se na ně a jiné z Krymlova vstahuje, že sou dostali čtyry pytlíky peněz k rozdělení mezi sebe i některé jiné věci. Tehdy oni oba dva, co mají z toho, na právě u nich aby složili. Když to učiní, na ty cesty pomyslím (nejsoucí žádostiv jejich bezhrdlí), toliko abych k svému a manželka přijíti mohli, jak by jim pomoženo býti mohlo. Sice nebudou-li chtíti toho dobrovolně učiniti, sami svou skázou vinni budou.«

22.

1632 d. 26 září. — Dva poddaní z Krymlova žádají rektora kolleje S. J. u sv. Klimenta za přímluvu, aby z vězení na rukojmě byli propuštěni.

VMti vysoce důstojní a v Pánu Buohu velební páni Patres Societatis Jesu, páni naši milostiví! Od všemohoucího Pána Buoha V. D. dobré zdraví a za léta mnohá šťastné a pokojné panování snížení chudí vězňové žádati nepřestáváme. V nejhlubší pokoře a poníženosti poddaně k nohám V. D. se pokládající V. D. s pláčem oznamujem, že, jakž jistou správu přežalostnou od manželek svých máme, vojáci nám dobytky, svršky a nábytky, co v tom vězení v městě Kouřimi nevinně se zdržujeme, všecky pobrali, pryč zanesli a zahnali, na milostivá pak V. D. psaní JMti panu děkanu Kouřimskému v příčině propuštění nás z téhož vězení (an prej ten pan kapitán aneb obršter nad Charvaty JMti panu děkanu všecku tu věc, neměvši k nám žádné hodné příčiny, poručil) odpovědi jisté a místné dostati a dosáhnouti po tak mnohých manželek a přátel našich ponížených a plačtivých prosbách s obmeškáním a záhubou živnůstek našich, ješto již na posly a psaní do mnoha drahně kop smutní lidé nevinní jsme naložili a utratili, nemůžeme; nýbrž JMt pan archiděkan prvé nejednou, abychom rukojmě jměli, nám poručiti ráčil; i také ouřad města Kouřima podobně nám oznámiti poručili. A když jsme dne pátečního skrze manželky a přátely své rukojmě čtyry, Vaší Důstojnosti dědičné poddané, ze vsi Doubku Jiříka Klímu, Mikuláše Endricha, ze vsi Krymlova Jana Dolejšího, Vilíma Krčmáře v městě Kouřimi, čekaje na to dva dni zavésti chtěli, tedy nám JMt pan archiděkan na ouřad města Kouřima vokazovati ráčil a ouřad, že my z jejich poručení u vězení nejsme, na pana archiděkana nám přezarmouceným lidem ukazovali a tím spůsobem, poněvadž od V. D. k ouřadu předdotčeného města Kouřima žádné psaní neprošlo vo propuštění nás nevinných lidí, naprosto s tou věcí nic nechtěli míti činiti.

Pročež V. D. vždy ještě poníženě a poddaně pro Buoha a jeho svaté milosrdenství žádati nepřestáváme, poněvadž JMt pan archiděkan s tou věcí nic činiti jmíti nechce, nýbrž na ouřad města Kouřima poukazuje, že JMCé panu rychtáři, panu purkmistru a radě města Kouřima psaní učiniti, rukojmě před V. D. příjmouc zapsati a z téhož vězení nás jakožto milostivá dědičná naše vrchnost podle práva a zřízení zemského z tohoto práva strhnouti, a ač by nás kdy kdo z čeho vinniti chtěl, ku právu, kde se V. D. viděti bude, podle zapsaného rukojemství ku právu my stojíc, srotčiti ráčíte. Milostivé ochrany od V. D., an věci slušné vyhledáváme a

právní, ponížení vězňové očekávati budeme. — V. D. dědiční poddaní Jan Dolejší a Urban Drleckej z Krymlova, u vězení šatlavním.

JMtem vysoce důstojným a v Pánu Buohu velebným pánům Páterům Societatis Jesu, pánům našim dědičným a milostivým, ponížená slzavá žádost V. D. dědičných poddaných Jana Dolejšího a Urbana Drleckýho z Krymlova.

23.

1632 d. 26 září v Praze. — P. Martin Stredonius žádá Kouřimské, aby při uvězněných dvou lidí z Krymlova ku konci přivedli.

Modlitbu svou vzskazuji slovutné opatrnosti páni a přátelé mně v Pánu Bohu milí! Zdraví i jiného všeho dobrého od Pána Boha všemohoucího vinšujíce pánům přeji věrně a upřímně rád!

Jakou žádost na mne vzkládají Jan Dolejší a Urban Drlecský, poddaní kollejští ze vsi Krymlova, z příležící supplikací páni vyrozuměti moci budou. I poněvadž pak až posavad pře jejich se nevede a oni vždy dlouhým a těžkým vězením se hubí, pánův za to přátelsky žádám, aby na křesťanské milosrdenství a spravedlnost prohlídajíce jim k tomu lítostivě nápomocni byli, aby pře jejich fedrována a k dostatečnému konci přivedena byla. Co tak na mou žádost páni učiní, nepominu se toho zase pánům vším dobrým odměniti a odsloužiti. S tím se pánům na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum v Praze 26 Septembris Ao. 1632. — Pánům upřímný kněz Martin Stredonius, Societatis Jesu kolleje JMCé u sv. Klimenta blíž mostu v Starém městě Pražském a učení velikého Pražského rektor.

Slovutné opatrnosti JMCé rychtáři, panu purgmistru a radě města Kouřima, pánům přátelům mně v Pánu Bohu zvláště milým k dodání.

24.

1633 d. 27 června v Krymlově. — P. Blažej Obeslavius, prokurátor kolleje u sv. Klimenta na St. m. praž., žádá Kouřimské za propuštění dvou poddaných z vězení.

Modlitbu svou VMtem vskazuji, sdraví i jiného všeho dobrého od Pána Boha vinšujíc přeji verne a upřimne rád! Ponevadž poddanní naši Jan Dolejší a Urban Drlecký ze vsi Krümlova žádati nepřestávají, abych jim z vezení, v kterým již dýlej nesli rok v meste VMtí pozůstávají, pomohl, nemohl sem toho na tolikero jejich a manželek jejich dožádání jim odepříti, nýbrž za ne se přimlúvám a podle práva žádám, aby na rukojme z vezení na dostavení propusteni byli, a pokudž by snad toto mý psaní platiti při VMtech nechtelo, žádám za osnámení, co by od našich poddanných pro večí bespečnost jejich dostavení vyhledávali. Nepominu všeho tak opatřiti, jak sami VMti chtíti budú. Odpovedi účinlivé a slitování nad tema chudý lidé [sic] očekávaje, ponevadž již právo svý taky vystáli.

VMtem na všem se dobře jmíti vinšuji. Datum na pospech a jak mohlo bejti v Krümlově 27 Junii 1633. — Knez Blasius Obeslauius, kolleje Societatis Jesu a učení velikého v Starém meste Praském prokurátor.

Slovutné poctivosti pánům JMCé panu rychtáři, panu burgmistru a radním pánům mesta Kouřima, pánům mne v Kristu Pánu zláste milým.

25.

1633 d. 25 července v Praze. — P. Martin Stredonius žádá Kouřimské opětně, aby oba poddané z Krymlova z vězení propustili.

Modlitbu svou vzkazuji slovutné a mnoho vzáctné poctivosti páni a přátelé mně v Pánu Bohu zvláště milí! Zdraví i jiného všeho dobrého pánům vinšuji a žádám!

Nepochybuji, že pánům v dobré paměti pozůstává, kderak skrze časté psaní a přátelské napomínání jsem toho při opatrnosti vaší vyhledával, aby poddaní akademie pražské ze vsi Krymlova, k správě kolleje naší přináležející, z tak těžkého šatlavního vězení, v kterémžto již teď na druhý rok zůstávají, na rukojmě aneb na jakýkoliv spůsob do postavení (pokudž by je kdo z čeho vinniti chtěl) propuštěni byli, čehož až posavad sem obdržeti nemohl. I poněvadž v tak dlouhým čase až do dnešního dne žádný na ně nežaluje a žádného právního processu proti nim nevede, nemohouce jejich proseb a častého supplikování oslyšeti a zvláště že opatrnosti vaše v takové příčině zřízením zemským se neřídí a vedle toho, jakž litera R. VI. ukazuje, nepostupují, jsem k tomu přinucen sobě na pány při jich milostech p. p. místodržících stěžovati a tudy náležitého prostředku k vynahražení škod a útrat chudých poddaných vyhledávati. Pročež prvé, nežli se stane, pánům se v tom ohlašuji a, aby s toho sjíti mohlo i taky dalšího a většího zaneprázdnění potřebí nebylo, pánům vejstrahu dávám. Načež jak nejspíšeji odpovědi od pánův očekávám. Jsem k pánům té naděje, že k tomu přijíti nedopustí. S tím opatrnosti vaše Pánu Bohu poručena činím. Datum v Praze 25 Julii Ao. 1633. — Pánům upřímný kněz Martin Stredonius, Societatis Jesu kolleje JMCé u sv. Klimenta blíž mostu v Starém městě Pražském a učení velikého Pražského rektor.

Slovutné a mnoho vzáctné poctivosti JMCé panu rychtáři, panu purgmistru a pánům radním města Kouřima, pánům a přátelům mně v Pánu Bohu zvláště milým k dodání.

26.

1633 d. 27 srpna v Praze. — P. Martin Stredonius žádá podkomořího kr. č., aby poddaní university z vězení v Kouřimi byli propuštěni.

Modlitbu svou! Nemohu tajiti před VMtí, kterak skrze časté psaní a přátelské napomínání sem toho jak při ouřadu města Kouřima, tak i při panu Kašparovi Cellerovi z Rozentálu vyhledával, aby poddaní akademie

pražské, Jan Dolejší a Urban Drlecký ze vsi Krymlova, k správě kolleji naší přináležející, z vězení šatlavního buďto na rukojmě aneb na jakýkoliv spůsob propuštěni byli, v kterémžto již přes pět čtvrtí léta skrze téhož pana Kašpara Cellera zůstávají a netoliko na svém statku ale taky na zdraví škodu trpěti a snášeti musejí. Však až posavad nikoliv toho obdržeti sem nemohl. I poněvadž tíž poddaní akademičtí žádného právního obvinění a proti sobě stěžování dočkati se nemohou*) a čím dále tím více k větší záhubě a škodě přicházejí, nemohouce jejich častého a lítostivého supplikování oslyšeti, na VMt vznáším a VMt modlitebně žádám, že se tak laskavě račíte nakloniti a těm ubohým poddaným akademickým z tak těžkého vězení pomocti, z ouřadu pak svého pánům Kouřimským poručiti, je z takového vězení propustiti. Nepominu se toho VMti vším mně možným rád odměniti. S tím VMt ochraně Pána Boha všemohoucího poručena činím. Datum v Praze 27 Augusti Ao. 1633. — Za VMt na modlitbách trvající kněz Martin Stredonius, Societatis Jesu kolleje JMCé u sv. Klimenta blíž mostu v Starém městě Pražském a učení velikého Pražského rektor.

Urozenému a statečnému rytíři panu Přibíkovi Jeníškovi z Oujezda, na Březnici a Štěpanovicích, JMCé radě, místodržícímu, komorníku a podkomořímu v království českém, pánu a příteli mně v Pánu Bohu laskavě příznivému k dodání.

*) Stěžují si na to následovně:

Vysoce důstojní a v Pánu Bohu velební páni Patres Societatis Jesu, páni naši milostiví! Od všemohoucího Pána Buoha V. D. zdraví dobré a v něm požehnání jeho svaté žádati nepřestáváme. Až posavad žalostnou bídou, nouzí, na zdraví ublížením i na živnůstkách dokonalým ochuzením donucení jsouce s pláčem se k V. D. po Pánu Buohu věčným utíkajíc oznamujem, že až posavad urozený a statečný rytíř pan Kašpar Celler z Rozentálu, JMCé rada, ani plnomocníci jeho, maje sobě vodklad s ňákým Vácslavem Čížkem ku pátku 17 Septembris k průvodům již třetí termin učiněný, se nepostavili, nad to ani psaní od ouřadu města Kouřima pro nebytnost doma JMti pána přijíti nechtěli, a tak my ubozí, přezarmoucení lidé a V. D. dědiční poddaní nevinně (což bychom byli dávno náležitě odvedli) k nejdokonalejší záhubě a takměř k žebrotě se přivozujem, nebo samýmu hospodáři vězení šatlavního po několiko kopách jsme dali a dáti pozůstáváme. Pročež V. D. pro Buoha a jeho svaté milosrdenství [prosíme], že nás na jisté rukojmě k stání a dostání ku právu, ač by nás kdo z čeho viniti chtěl, dáti a propustiti milostivě poručiti račíte. My s pomocí Pána Buoha svou nevinnu náležitě a právně na poschválení dobrých lidí odvésti chceme. V čemž se V. D. po Pánu Buohu, že plačtivé prosby naší, manželek a dítek našich milostivě oslyšeti (an věci právní vyhledáváme) neráčíte, důvěřujem. S tím V. D. v milostivou ochranu Pána Buoha poroučíme. — V. D. věrní dědiční poddaní Jan Dolejší a Urban Drlecký ze vsi Krymlova.

JMtem vysoce důstojným a v Pánu Buohu velebným panu rektorovi a pánům Páterům Societatis Jesu kolleje Pražské, pánům pánům našim dědičným milostivým, ponížená, plačtivá žádost V. D. věrných dědičných poddaných Jana Dolejšího a Urbana Drleckýho ze vsi Krymlova.

27.

1634 d. 26 dubna v Litoměřicích. — Rada města Litoměřic žádá P. Martina Stredonia, aby v náhradu za 5 domů pro novou kollej určených vydali Františkáni obci 4 domy, které neprávem drží.

Služby své povolné vzskazujeme VMti vysoce důstojný a velebný pane, nám laskavě příznivý! Zdraví i jiného všeho dobrého přejeme VMti upřímně a věrně rádi!

Jest nám přednešeno od urozeného a statečného rytíře pana Šimona Petra Oulíka z Třebnic jménem VMti, že toho žádostiví bejti ráčíte, aby ty domy u nás, který sou tak již k vystavení nové kolleje obrány, v dokonalou possessí odevzdány a postoupeny byly. Kdež my sice z toho bychom povděčni byli, aby aspoň jednou v tak prodloužilém čase tomu spomoženo, VMti v tom gratificirováno, pánům sousedům pak a držitelům týchž domův slušný recompens státi se mohl, ale čím dále tím víceji překážek v to vkračuje a prostředkové, kterými sousedé dle tehdejšího s JMtí panem páterem privinciálem a s VMtí na tom zůstání kontentirováni býti mají, z ruky vycházejí: nebo domův takových, kteří se sousedům zase vykázati měli, až posavad páni Patres Franciscani v držení zůstávají a jeden již v říceninách leží, ostatní tři na samém takměř upadnutí zůstávají. Jestliže by tehdy na mizinu přijíti měly, teprv by žádného prostředku k kontentirování pánův sousedův nebylo a oni (jakž se v tom ohlašují), kdyby se měli z svých domův do pohostinství teprva dostati vystávši těchto těžkých časův mnohé nesnáze a svý jmění pro zdržení týchž domův na soldatesku vynaloživše, jakou by tu křivdu trpěti musili, račte sami souditi, že by tu bez velkýho naříkání býti nemohlo. Pročež tak, jak ste se v tom ráčili někdy podle JMti pana pátera provinciála zakázati, VMti žádáme, že ráčíte dobrým prostředníkem při JMCé a tu, kdež by dále náleželo, bejti, aby ta věc s pány Patres Frantiscani k decisí a domy takové, jichž v nepořádném držení a užívání zůstávají, městu a obci zdejší skrze recess zase k postoupení přijíti mohly, poněvadž my nepatříce v zašlost a těžkou zadlužilost ochuzelé obce této, chtíce my vždy tu Societati sloužiti, mimo to že od praetensí, kterou na jedněch i druhých domích máme, totiž porcí perdonních na splacení nemalých dluhův obecních náležejících, též kontribucí zadržalých a všelijakých povinností sousedských, na penězích pro zapravení platu komorního a za mnoho let zadržalého upouštíme, ještě tu často jmenovaných pánův Paterův Frantiscanův domnělou praetensi jedním tisícem kop míšenských (an vejšeji pro nevyslovitedlný nedostatky obecní táhnout nemůžeme) pojistiti chceme. Nebo jinšího prostředku nevíme, an i tento nepostačí, protože k kolleji 5 domův*) přijíti má a k vynahražování toliko 3 zůstávají.

V kteréžto příčině tolikéž k VMti té naděje sme, že na nějaký další prostředky pomysliti ráčíte, odkud by pozůstávající dva domy vynahraženy byly, tak aby ubozí sousedé žádného skrácení nenesli, an sice jim to dosti

obtížné bude, že po vystání v nich tak velikých neřestí je bez vynahražení na soldatesku vedených nákladův postoupiti jmíti budou. Což sme VMti pro správu tajiti nemohli s tím VMt ochraně Pána Boha poroučejíce. Datum v městě Litoměřicích 26 Aprilis Ao. 1634. — VMti v příjemných službách volní purkmistr a rada města Litoměřic nad Labem.

Důstojnému, velebnému a vysoce učenému knězi Martinovi Stredoniusovi, kolleje Societatis Jesu u sv. Klimenta v Starém městě Pražském a akademie Pražské rektoru, pánu a patronu nám laskavě příznivému, JMti k dodání.

*) O domy ty na zřízení kolleje stala se smlouva konečná dne 13 ledna 1638 mezi provinciálem P. Danielem Kirchnerem i superiorem kolleje Litoměřické P. Pavlem Stephanidem z jedné a radou města ze strany druhé a sice tak, že Societas Jesu držíc již dům Velikovský zaplatila za dům Sladkých 700 zl. rýn., za dům Kochanovský 933 zl. 20 kr., za Knejzlovský 700 zl. a za dům Kateřiny dcery Dobiáše Bajera 816 zl. 40 kr. Bližší podrobnosti o tom a o počátcích kolleje S. J. v Litoměřicích vůbec nalézají se v pojednání »Dvě kroniky jesuitské kolleje v Litoměřicích z let 1629—1662«, které jsem uveřejnil ve Věstníku Král. české společnosti náuk r. 1900 čís. 2.

28.

1635 d. 16 ledna v Hradci J. — P. Daniel Stigelius žádá hr. Adama Pavla Slavatu, aby naň neprozrazoval, že sdělil jemu slova, jež rektor kolleje o otci jeho pronesl.

Illustrissime domine domine comes! Mihi in Christo Jesu semper charissimus dominus et spiritualis filius annis iam 10, licet indignus ego, tamen, laus Deo, charus ego Ill. D. V[ae] (pro quo humiles ago gratias), charus Ill. Dnae Annae, Ill. Dnae matri, piae et benedictae memoriae, charus illustrissimis dominis fratribus et charus Nouodomensibus, quos Deus et beatissima virgo Maria conseruet una cum Il. D. V[a] saluos et incolumes, donec nos saluos et incolumes cum gratia utrinque iterum videamus. Amen. Amen. Amen.

Quod dixi dictum esse a quodam in collegio de excellentissimo domino parente, dictum est ab ipso P. rectore, sed tantum coram vno mihi fideli et fide digno. Sic valde rogo Ill. D. V[am], quando ad interrogationem suam responsum accipiet, apud se secretissime seruet nulli manifestando; alias, si manifestaret, veniret P. rector in cognitionem personae (quae ut prodens, licet non curaret tantum), tamen eam aliquomodo persequeretur, vel non ita bene ut ante erga illam afficeretur. Sic melius est responsum illud in secreto tenere.

Non sunt in causa discessus mei nisi soli illi duo, quorum mentionem feci. Deus illos puniet, quia Nouodomenses fructu spirituali privant. P. provincialis non est in culpa, ut dicitur. Sic, si Ill. D. V[a] post aliquos menses iudicauerit me repetendum esse, facile obtinebit.*) Si non iudicauerit, sinat currere, prout currit.

Ego R. P. generalem monui. Monebit ille P. provincialem certo, ex quo facile colligemus statum rei futurae. Si autem dominus parens est

contra me (causam ego non scio a me datam et si data est, me inscio), etsi Ill. D. V[a] non est contra me, cedamus uterque, ut dominus parens in pace viuat et ego in loco meo maneam, ne propter me motus fiat. Commendo me ad beneplacitum Ill. D. V[ae], quam rogo valde hanc chartam statim laedere. Nouaedomi 16 Jan. Ao. 35. — Illustrissimae Dominationis Vestrae servus in Christo semper Daniel Stigelius.**)

Illustrissimo domino domino comiti S. R. I. Adamo Paulo Slavatae de Chlum et Kossemberg, domino de Nouadomo, domino obseruandissimo. Fistricii.

*) Z toho důtklivě srážel syna svého hr. Vilém Slavata a sice listem, který jemu v té věci dne 26 ledna 1635 zaslal. List ten zní doslovně takto:

Vysoce urozený hrabě, synu můj nejmilejší! Píše mně pan Pater rektor kolleje Hradecké, že jest tyto dni tam byl pan Pater provincialis spolu s panem Paterem rektorem kolleje pražské a že jest týž pan Pater provinciál una cum aliis consultoribus za dobré a užitečné to uznal, aby pan Pater Daniel Stigelius na ten čas z též kolleje Hradecké vzat a do jiné kolleje do Slízska obrácen byl tak, jakž také i v skutek to uvedeno jest. A píše mně pan Wejtmille, že syn můj a bratr tvůj hrabě František týž pány Patres až na Telec provázel.

A poněvadž jsem z promluvení tvého, které jsem s tebou v této materii, jedouce sem ke dvoru JMCé, na Bystřici měl, porozuměl, že by tobě taková mutatio nebyla příjemná, vidělo mně se tobě o tom napsati a tobě ku paměti přivésti, co sem já tobě tehdáž v té materii pravil, totiž že jsem já nikdyž proti ordinaci superiorum patrum Societatis Jesu jako i jiných religiosorum na odpor se stavěti nechtěl, ačkoliv ne vždyckny se dálo vedle mého kontentu, vědouce, si quis saluam Societatem Jesu velit manere, eius superioribus circa dispositionem personarum relinquendam esse libertatem. Sice když se to neobserviruje, magna scandala et mala inde oriri solent. Takž jakž mezi jinejmi exemplo esse potest někdejší spovědník falcgraběte z Neuburku; kdyby byl od téhož dvoru jinam dán, jak superiores časně to chtěli učiniti, bylo by to zlý, které se stalo, nenásledovalo.

Vím, že bez mého obšírného psaní budeš to uměti u sebe dobře considerirovati. Nicméně nechtěl jsem pominouti tobě o tom napsati, tak že, jestliže by Patris Danielis odtud odjezd nějaký disgusto tobě kausiroval, aby se v tom rozumnou trpělivostí přemohl a obzvláštně řečí ani skutkem nic před sebe nevzal, co by scandalosum a Societati Jesu škodlivého bejti mohlo.

Neb sice mohl bych já sám některé podstatné příčiny tobě napsati, pro které mně se vidí, že se dobře stalo, že jest pan Pater Daniel z kolleje Hradecké jinam obrácen, tak jakž v jistotě vím, že i tobě některé příčiny jsou dobře povědomy, pro které ty to sám approbirovati můžeš, že jest se dobře stalo; a jestliže ty disgusto ukážeš, že ti to víceji ad placitum eiusdem patris, uti vocatus ab ipso, nežli aby sám od sebe uznával, jako by se ta mutací nedobře stala.

Mněl bych v té materii obšírněji co psáti, ale čas mně nyní k tomu nepostačuje. A také mého tejného sekretáře Fauna nyní při sobě nemám. Pročež přestávám psáti a zůstávám tvůj věrný otec V. Slavata. Datum v Oedenburku 26 Januarii A. 1635.

**) List tento není zapečetěn obvyklou pečetí jesuitskou, nýbrž prostě červeným voskem, do něhož řezaný jakýs kámen z prstenu vtlačen byl.

29.

1635 d. 7 května v Kladsku. — P. Daniel Stigelius děkuje hr. Adamovi Pavlu Slavatovi za list jeho, pozdravuje všecky známé v Hradci Jindřichově a vypravuje vedle jiných věcí i o řádění vojska na venkově.

Hochwolgeborner, gnediger und hochgeehrter Herr, Herr Graf! E. G. meine bekante, bereitwilligste geistliche Dienste und alle heilsame Wolfart in allem! Dero liebes Schreiben de dato 4 Apr. habe ich den 30 eiusdem inrechte empfangen und recht aus demselben erfrewet und erfrölichet worden wegen E. G. trewhertzigen Affection, welche Sie unveranderlich so vile Jahr hero allezeit gegen mir erzeiget haben und ich daran nie einigen Zweifel getragen. Vom Herrn Vatern Ihrer Excellents habe ichs mir auch nicht persuadiren können; wan ich in discessu bei E. G. gewest wäre, hette ich mit einem Wortt diss alles aufgehebt, und bin der Meinung, E. G. wissen gar wol originem und processum. Bedancke mich zum Höchsten gegen Ihre Excellents ob der gnedigen Zuentbietung, befehle mich deroselben und verbleibe Ihr Diener in Christo, so lange ich lebe.

Ist wol war, was E. G. schreiben, dass Gott die Seinen nie verlasset; auch neben solchem Favor habe ich eine sonderliche Frewd an denen, so catholisch werden; dan in der gantzen Stad schon lautbahr worden, dass der Pater Daniel oder, wie etliche hie sagen, der alde Pater, sei och lutherisch oder euangelisch gewast; derowegen kommen sie mit sonderlichem Vertrawen zu mir Unterricht zu nemen und zu beichten, dan ein Mandat vom Künig ausgangen, dass alle hie catholisch sein sollen; also habe ich eine andechtige catholische Arbeit bekommen, welche E. G. mir zu Newhauss gern haben vergünstigen willen, doch in Saxen, Pomern, Mareke, wie sie mich ungern wegkliessen, E. G. werden günstiglichen gedencken, es sei hie schon ostium und porta dorthin, also sich cum fauore et gratia contentiren lassen, dass ich die gute Leutel alhie helfe mit göttlicher Gnaden zurechte bringen.

Unterdessen ich mich zum höchsten bedancke der gnedigen und affectionatissimae Affection mich bei sich zu haben, mit dero G. ich allezeit begehret zu leben und zu sterben; desgleichen auch mit meinem grossgünstigen und hochgeehrten Herrn Herrn Frantzen, E. G. vilgeliebten Herrn Bruder, Ihrer G., gegen welcher ich mich auch zum höchsten bedancke wegen ihrer trewhertzigen Affection und gnedigen Vertrewligkeit, dero Diener in Christo ich lebe und sterbe. Ebnermassen allen meinen lieben Freunden, als admodum R. D. Thomae, Herrn von Stalberg, Herrn von Hackenaw und Andern, so mich zu 100^{M} mahl grüssen lassen und von Grundt ihres Hertzen bald widerumb zu Newhauss hetten widerumb einen solchen Greiss in Christo, mit höchstem Danck wegen so anmutiger Affection, werden sich aber unterdessen mit E. G. contentiren lassen, damit angefangene gottselige Arbeit volfüret werde; der ihrige aber verbleibe ich allezeit.

Ich vermeinte, dassmal Herrn Grafens Joachims Zeitung wurde nimmermehr einigen Soldaten einlassen zu Newhauss. Ist mir leid wegen meiner lieben Newheuser und unser Herrschaft Unterthanen. Alhie gehet es ebenso zu, und was noch erger ist, mit so diebischen Soldaten, die ohne Unterlass wunderbahrlicherweise einbrechen und die Leute berauben, wie dan nemlichen aus einem Hause 15 Stuck Tuch, und damit sie vielleicht nicht verrathen wurden, einen Soldaten auf der Schildwach durchstochen, dass er nach wenig Tagen gestorben, den ich auch Beicht gehöret. Ich vermeine, dass die Raubereie hie und auf dem Lande grösser sei als zu Newhause. Ist grosse Noth bei den Bawren, welcher in den Dörffern wenig seind wegen der vilen Durchzüge, darumb sie davongangen, und viele grosse Dörfer öd stehen, da kein Mensch drinen ist. Ja, da die armen Bawren oder Bewrin etwas weniges in die Stad getragen zu verkaufen, ihnen die Soldaten fürgewartet, auch die wenige Groschen zu Brod abgenommen, welches sie mit Weinen widerkommend geklaget haben.

Allhie ist auch ein kaltes Ortt wegen der umbliegenden Berge. Wir haben kaum 3 warme Tage gehabt und den 2 Maii noch ein dickes Eis. Mir thut noch heint die warme Stuben gar wol. Gott verhüte grosse Reiff.

Morgen den 8 dito gehet eine grosse Procession zu Unser lieben Frawen, Warte genand, aus ieglichen Hause eine Person. Gott erhöre unsere Gebett umb einen guten Friden. Unser Volck hat etwas für, dan es zeucht auf die Neusse zusamen. Deus secundet omnia ad honorem suum et bonum ecclesiae catholicae.

Ich befehle mich E. G. zu beharlichen Gnaden und ich dieselbe forma optima vnserm lieben Herrn und unser lieben Frawen und verbleibe dero G. trewer Diener bis in den Tod. Glatz den 7 Maii Ao. 35. — Daniel Stigelius.

Dem hoch und wolgebornen Herrn Herrn Adam Pauln Slavata, des h. röm. Reichs Grafen von Chlum und Kossenberg, Herrn von und zu Neuhauss, Töltsch, Platz, Fistritz, Melnick, Röm. Kay. May. Camerern und Reichshofrath, auch des Bechenerischen Craises wolbesteltem Hauptman, meinem gnedigen Herrn, Ihrer G. — Wien ins Professhauss. — Newhauss.

30.

1638 d. 24 února ve Vídni. — P. Vilém Lamormaini píše P. Danieli Kirchnerovi o dluhu města Opavy a o kolleji v Chebu.

Reverende in Christo Pater! Pax Christi! Accipio datas 17 huius. R. V^{ae} gratulor, quietem si quam habuerit, quod futurum uix credo. Et collegium Wratislauiense et aliqua alia (Paruae Pragae, Oppauiense et Egrense) mihi cordi erant futura. Sed una R^{di} P. nostri dispositio resolutiones omnes has et multas alias meas cogitationes difflauit. Efficiet Deus, ut ob hoc meum quale quale parendi studium res uestra non patiatur

ullum detrimentum, sed maiora capiat incrementa, praesertim cum imperator Pragae domicilium sit constituturus.

Res Oppauiensis, meo iudicio, non est negligenda, maxime si contendant propter illam clausulam de Öchselio data syngrapha se non obligari. In donatione Fridlandica*) illa syngrapha Öchselii sufficienter cassatur. Deinde SMtas requisita demisse a nobis supplebit libentissime, quicquid hic obtenditur defectus. Si ius nostrum agnoscant et beneuole petant gratiam aliquam et quotannis suppeditent, quae censui aliquomodo respondeant, et uelint uel in rebus uel in pecunia dare 5 uel etiam quatuor pro centum: putarem cum illis agendum benigne; dummodo contractus bene assecuretur. Obligatio illorum, quam habemus, data est de consensu ducis Maximiliani, ut mihi dixit.

Maximopere iudicium R. V^{ae} probo, ut cum praelato crucigerorum**) contrahatur, antequam quicquam attentetur in iure. Clara pacta conseruant amicos. Fateor, SMtis res nondum sunt eo loco, ut expediat agere hoc tempore seuerius. Hostes ubique uidentur insultare et facere maximos apparatus et moliri summa. Deus e coelo dignetur succurrere et ad pacem disponere animos et eos humiliare, qui oderunt pacem et in fortitudine sua confidunt.

In sacratissima R. V^{ae} sacrificia me commendo magis quam unquam. Patri Santino salutem; desperate scribit de Egra et maxime de comite.***) Si potest 30^{m} haberi commenda: credo omnino comitem illam pro nobis empturum. Nec ulla melior iuuandi animas iuxta nostrum institutum ratio occurrit, quam si habeamus parochiam Egrensem et alias, quae ab Egrensi dependent. Deus omnia dirigat in bonum. Duae aut tres domus, quae templum respiciunt, pro collegio sufficerent et praedium commendae maneret, vbi est. Viennae 24 Febr. 1638. — R.V^{ae} servus in Christo Gulielmus Lamormaini.

Reverendo in Christo patri P. Danieli Kirchner, Soc. Jesu sacerdoti Pragae.

*) Albrecht z Valdštejna zmocniv se 1627 Opavy uložil městu pokutu 43.000 zl. rýn., z které většinu S. J. odkázal a úpis města jí odevzdal. Tento převeden byl r. 1633 na kollej pražskou. — **) Křižovníkům s červenou hvězdou u sv. Františka konec mostu na Starém m. pražském patřila fara v Chebu, o jejíž správu Jesuité se ucházeli. — ***) Hrabě Jindřich Šlik.

31.

1638 d. 23 prosince v Hradci J. — Rektor P. Jan Jaranowski zve hr. Adama Pavla Slavatu k návštěvě kolleje o novém roce.

Excellentissime S. Romani Imperii Comes! Domine Domine gratiosissime! Coram placuisset sacrae Pomonae nostrae Illustrissimae Excellentiae V^{rae} uel pleno cornu copiae bellaria apponere uel ad ipsius arboris uitae copiam plene libandam inuitare. Nunc unicum tantum Ill. Excell. V^{rae} transmittit fructum humillime rogans, ne sui felicissimus Adamus paradysi fruc-

tum dedignetur. Vt vero Ill. Excell. V[ra] calendas Januarias in templo et collegio suo iucunde auspicari dignetur, humillime singuli supplicamus interim Ill. Excell. V[ram] diuinae protectioni assidue commendantes. Novaedomi 23 Decembris 1638. — Ill. Excell. V[rae] seruus deuotissimus obligatissimus Joannes Jaranowski et collegium Societatis Jesu Novaedomi.

Illustrissimo ac excellentissimo sacri romani imperii comiti, domino domino Adamo Paulo comiti de Chlum et Kossumberg, domino in Neobystrzicz et Chlumecz, SCMtis consiliario, imperialis consilii assessori actuali, nec non in districtu Bechinensi primario capitaneo, domino domino gratiosissimo. Neobystricii.

32.

1638 (?). — Rektor kolleje u sv. Klimenta žádá císaře Ferdinanda III, aby potvrdil kolleji dlužní úpis Felixe Hada na 300 kop gr. míš. (Opis současný.)

Allergnedigster Kayser, König vnd Herr! Es werden Ewer Kay. vnd Königl. Maytt. sich allergnedigst durch den Beyschluess A.*) errinnern zu lassen belieben, welcher Gestalt von Ewer Maytt. hochgeehrten Herrn Vattern Ferdinando secundo, glorwürdigsten Angedenckens dem Collegio Societatis Jesu bey s. Clement in der Alten Stadt Prag diejenige weillandt Geörgen Wilhelm Zezima von Zezimow zugehörige vnd Ewer Maytt. per reatum laesae Maiestatis zuegefallene Gütter mit völligem Recht vnd Gerechtigkeit, wie solches weitleüfiger obgehört kaysserliches Rescript erwehnet, appropriiren, zueygnen vnd einraumben lassen. Wann dann vnter andern auch bey würklicher Extradition vnd Immission in solche Gütter hiebey abschriefftlich kommende auf 300 fß. m. sich belauffende Obligation B.*), welche Felix Had, Burger der Alten Stadt Prag, obgedachtem confiscirten Sezyma mit Hypothecirung vnd Verpfändung seines Hausses bey der steinern Glocken schuldig worden vnd dato verbleibet, dem obangezogenen Collegio mit aus- und eingehändiget worden, und aber bey begehrender Execution die Sach in weitleüfftigen Disputat darumben will gezogen werden, angesehen in oballegirten kay. Rescripto A. solche Post oder Obligation nicht specietenus begrieffen: dahero Ewer Kay. vnd Königl. Maytt. vmb Rescindirung alles besorglichen Vmbtriebs in Statt vnd Stelle obgedachten Collegii demütig erinnern vndt bitten wollen, Sie geruehen möchten vber obgehorte Obligation vnd Schuldpost dero gnedigste Erklärung vnd Confirmation dergestalt zuertheilen, dass solche specificirte Post dem Collegio Societatis Jesu ad diuum Clementem vnter anderen des Sezyma hinterlassenen Güttern vnd Schulden auch mit eingehändiget, dem Collegio appropriiret vnd zugeeignet worden seye. Zu dero gnedigsten willfährigen Resolution vnd Declaration mein gerechtes Petitum demütigist empfehlendte Ewer Kay. vnd Königl. Maytt. allerunterthänigster gehorsambster Sacellan.

An die Röm. Kay. auch zu Hungarn vnd Böheimb Königl. Maytt.,

meinem allergnedigsten Kayser, König vnd Herr allerunterthänigstes demütigstes Bitten von mir.

*) Přílohy nyní chybějí.

33.

1640 d. 24 prosince v Hradci J. — P. Jan Jaranowski blahopřeje jménem kolleje hr. Adamu Pavlovi Slavatovi.

Illustrissime ac Excellentissime S. R. Imperii Comes, Domine Domine gratiosissime! Religioso eidemque sincerrimo in Ill. Excell. V^ram^ affectui nescio quo casu defuere colores, unicus nunquam defuit candor; licet ergo stybio fucoque assciticio orbus non dubitat, tamen unica genuina specie purus illustrissimam Excell. V^rae^ praesentiam fidenter subintrare: inde ab illustrissima persona splendorem mutuaturus ex tempore, si is tibi in candore nostro desideraretur, quo ipse diuinitus affluis et abundas felicissime. Hoc demum habitu, hac spe et fiducia pauculas pro plurima salute et incolumitate Ill. Excell. V^rae^ preces et sacrificia deferentem rogo humillime, ut ne dedignetur Ill. Excell. V^ra^ sed largissimi patris coelestis exemplo, a quo hodie eodem circiter cum filio Dei tempore ingenium liberale uitamque illustrem accepit, parua simul a nobis cum largissima gratiarum significatione acceptare dignetur. Nouadomi 24 Decembris 1640. — Ill. Excell. V^iae^ servus in Christo Joannes Jaranowski una cum collegio eidem Ill. E. V^rae^ deuotissimo, obligatissimo.

Illustrissimo ac excellentissimo S. R. I. comiti ac domino domino Adamo Paulo Slawata de Chlum et Kossumberg, domino in Neobystrzycz et Chlumecz, consilii imperialis actuali assessori, nec non districtus Bechinensis capitaneo primario, domino domino gratiosissimo, E. Ill. Excellentiae. Neobystrzycz.

34.

1641 d. 27 března v Hoře Kutné. — P. Pavel Stephanides oznamuje Kouřimským, že jim jednoho pátera s magistrem k bohoslužbě na svátky velikonoční pošle.

Opatrní páni mně v Kristu Pánu vzáctně milí! Od Pána Boha zdraví a všeho jiného dobrého V. O. vinšuji a přeji věrně rád!

Ačkolivěk málo zde našich pátrův zůstává a jich také pro naše dva kostely jako i pro poddaný velice na tyto svátky potřebuji, ano také k žádosti jiných žádného jsem propustiti nemohl, však ohlídajíc se na to, že Vaše Opatrnosti těchto časův dokonce jako řka opuštěné jsou a po těch zarmoucených časích, které jsou pokusily, potěšení aspoň duchovního potřebují, z obzvláštní náchylnosti tak činím a jednoho pátera s magistrem Vašim Opatrnostem v sobotu, kdy pro něho posláno bude, odešlu, aby V. O. v tyto svátky byl ku potěšení. Spíše jeho odeslati nemohu. Ochraně božské Vaše Opatrnosti poroučím. Na Horách Kutnách 27 Martii Ao. 1641.

— V. Opatrností služebník v Kristu Pánu Pavel Stephanides, Soc. Jesu kolleje rektor.

Opatrným a vzáctné poctivosti hodným pánům p. purkmistru a radě města Kouřima, pánům mně v Kristu Pánu vzáctně milým k dodání.

35.

1641 d. 20 prosince v Hoře Kutné. — P. Pavel Stephanides slibuje Kouřimským, že jim na svátky vánoční jednoho pátera pošle.

Opatrní, poctiví, mně v Kristu Pánu obvzláštně [milí a vzáct]ní! Od Pána Boha všemohoucího V. O. zdraví a všeho dobrého přeji věrně rád! Podle žádosti V. O. tak laskavě učiním a podle mé největší možnosti se postarám, aby V. O. na tyto nastávající svátky jedním pátrem byli zaopatřeni, nebo jistě srdečnou a upřímnou lítost nad tím mám, že pro velikou chudobu tak dlouhý čas bez duchovního potěšení pozůstávají. Budou mocti p. kterýkoliv čas pro p. pátera a jeho tovaryše v pondělí sem odeslati; a ačkoliv některým vzátným [sic] pánům sem to odepřel, kteří snad tak hrubě nepotřebovali, však srdečně rád v ty věci V. O. posloužím nepochybujíc, že ráčíte taky obec napomenouti, aby se k spovědi sv. přistrojili, aby hojnějšího boskýho požehnání došli. Boské ochraně V. O. poroučené činím. Na Horách Kutnách 20 Decem. 1641. — V. O. služebník v Kristu Pánu Pavel Stephanides, Soc. Jesu coll. rektor.

Opatrným a poctivým pánům pánům purkmistru a radě města Kouřima, mně v Kristu Pánu obvzláštně milým k dodání.

36.

1644 d. 16 srpna v Kladsku. — P. Jiří Bohatý oznamuje rytíři Lukášovi Šadimskému z Šadimě, že Havla sirotka nyní do semináře přijati nemůže.

Modlitby své Vsti vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane mně v Kristu Pánu upřímně milý, přejíc na Pánu Bohu dobrého zdraví a všeho potěšitedlného věrně a upřímně rád!

Z psaní Vstiného jsem obšírně vyrozuměl, kterak při mně toho žádostivě vyhledávati ráčíte, abych nejakého pacholíka Havla sirotka pod ochranu svou a mezi jinou čelední mládež přijal a jeho k učení liternímu obrátil a odevzdal. I ač by mně nic milejšího nebylo, abych školní mládež při kolleji této rozmnožovati mohl, však tajiti Vsti nemohu, že na tento čas počtem uloženým místo nebo seminarium tak osazené mám, že možno není jich víceji jak pro tesnost obydlí tak pro těškost vychování jich víceji přijímati. Nicméně, kdyby teď při svatém Václavě nekterý vykročil a k vyzšímu učení jinam se odebral, chtěl bych na téhož Havla pamět míti, však jestliže v tom věku jest, kterého býti mají ti mládenečkové, kteří v seminarium zůstávají, totiž nejméně dvanáctiletý a který by se do druhé školy hodil, to jest, aby již principia aneb rudimeta a netzo z českého na

latinský jazyk vykládati uměl aneb v musice nejak již vycvičený byl; v čemž okolo toho času mne zase spraviti motzi ráčíte.

Za noviny Vsti služebně děkuji a nemajíc naproti tomu co nového odepsati, jedině že Trachenberg pevnost tolikéž akkordiruje a že včerejšího dne od zdejší pevnosti tři sta mušketýrů k Olomouci vytáhlo, v ochranu Pána Boha všemohoucího VMst poručena činím. Datum v Glatzsku 16 dne Augusti 1644. — Vsti služebník v Kristu Pánu Georgius Bohatý, Societatis Jesu rektor.

Urozenému a statečnému rytíři panu Lukášovi Šadimskému z Šadimě a v městě Náchodě atd., pánu mně v Kristu Pánu příznivému k dodání. Do Náchodu. [Poznámka:] 26 augusti anno 1644 dodáno.

37.

1644 d. 8 září v Hoře Kutné. — P. Pavel Leschkauer oznamuje Kouřimským, že jim jednoho pátera ku konání bohoslužby pošle.

Slovutní a mnoho vzáctné poctivosti páni a přátelé mně v Kristu Pánu milí! Od Pána Boha všemohoucího zdraví a jiné všechno dobré vám vinšuje přeji věrně rád. Že se ke mně v příčině tak slušné a náležité, jaký [sic] jest konání služeb božích, v důvěrnosti utíkáte, nemohu vám toho jináče než na pobožnou a právě křesťanskou stranu vykládati a vaší tak důležité žádosti místo dáti. Stane se, zač ste žádali, jen ať k poledni dne sobotního nějaká příležitost se natrefí. Hotov sice jest pan páter spůsobem apoštolským na pěším k vám se vypraviti, však vám já to na dobrým vašem vzdáním zanechávám. S tím Pán Bůh rač s vámi bejti. Datum na Horách Kutnách 8 Septembris Ao. 1644. — Za vás vždy na modlitbách trvající P. Paulus Leschkaur, rektor kolleje Kuttenhorské S. Jesu.

Slovutným a vzáctným pánům JMCé rychtáři, purkmistru a radě města Kouřima, pánům přátelům mně v Kristu Pánu milým k dodání.

38.

1648 d. 23 června. — Ondřej Matouš, úředník v Chobolici Dolní, žádá náhradu pro poddaného. (Opis současný.)

Wohl Ehrwürdiger ɔc! Meines gnädigen Herren Unterthan George Ehnel von Nider-Koblitz ist vor mir erschienen und Bericht gethan, wie dass dass [sic] wasser, welches in Ihr Gnad. Liebeschitzer Hoff laufen thuet, auf den seinigen Feldt entspringet, auch über seine Äker und Wiesen geführet würde, dardurch ihnen offters Schaden geschicht; weil aber (alss ich berichtet) seine Vorfahren vnnd Besitzer dieses Gutts jährlichen etwas Getraide darvon Zinss bekhommen, er aber noch niemahls nichts erhalten, wie wohl ich aber derhalben kurtz vorschienen Ihr Gnad. geschrieben, aber keine Antwort bekhommen, weil er aber ferner bey mir anhalten thut: alss gelanget mein freundliches Bieten an Ihr Gnad, sie wollen doch

den armen Man, wass ihme hiervon zu geben gebühret (wie mir nicht zweiflet, dass Ihr Gnad. solches wisende sein wirt), geben lassen vnnd hirin befridigen. Ihr Gnad. Diner Andr. Mattauss.

Literae abtmanni Nidrkoblicensis ad R. P. Andream Stredonium, superiorem Libschicensem.

39.

1648 d. 26 června. — Superior Liběšický odmítá nárok poddaného z Dolní Chobolice na náhradu za vodu. (Opis současný.)

Ehrnvester wohlfürchter [sic] Herr! Dass ich des g. Briefel wegen dess Georg Ehnel praetendirenden Zinsswasser nicht alssbaldt beantwortet habe, ist keine andere Ursach gewessen, alss dass ich wolte gründlichen Bericht der Sachen vor einnehmen. Vnnd zwar von Prag bin ich berichtet worden, dass weder die vorige weltliche Herrschaft auf Liebeschitz wohnhafft nach Abtheilung der Erben dess in Gott ruhenden Herrn Dubanský, weder dess Collegii s. Clementis zu Prag ebengemeldes Gutt regirende Patres unnd ihre Ambtleite von dem Brun vnnd geführten in Liebeschitzer Hoff Wasser nie nicht Zins abgeführet. So findt man auch in keinen dieser Herrschafft Getraidtregister einem Buchstaben, dass oben gerührten Zinssgetraid immanden abgeführet worden, da doch dass Collegium uber vier unnd zwantzig Jahr dieses Gutt ruhig besützet vnnd alle Einnamb vnnd Aussgab dess Geldes unnd Getraidts schrifftlich verfasset habe. Auss welchen wird der Herr kennen spieren, ob der Georg Ehnel eine rechtmessige in den Zinsswasser Praetension habe; vnnd hat ers einmahl gehabt, ers nicht einmahl vor Jahren lassen. Hiermit ɔc 26 Junii 1649.

Responsum P. Andreae Stredonii.

40.

1651 d. 26 července v Hradci J. — P. Christofor Pezold děkuje hr. Adamu Pavlovi Slavatovi za blahopřání.

Excellentissime domine comes! Domine domine gratiosissime! Non potuit non esse mihi felicissima dies 25 Julii, quam excellentissima dominatio vestra, vti dignata est mihi precari, felicem ita felicem reddidit sua magnifica beneuolentia et benevolentissima munificentia. Omnino suadissime dies mihi orta est illa, quam tanti radii tam illustris affectus Ex. D. V^{rae} illustrarunt, vt proinde videam s. Christophorum, quem coelo receptum et beatae aernitatis ciuem, patronum perpetuum colo impetrasse mihi ab authore bonorum omnium Deo, vt Excell. D. Vestram tantum tam propensum, tam benignum, tam magnum patronum habeam in terris. Quemadmodum igitur coelitibus pro eo immortales debeo agoque gratias, sic nil magis opto precorque, quam vt largiantur, ut quamcumque vitae partem mihi superesse votent, ita felicem reddere dignentur, vt totam ad nutum et placitum Excell. D. V^{rae} eiusdem obsequiis impendere possim.

Maxime vero id impetrare a superis cupio, vt, cum tanta sint in me Excell. D. V^{rae} beneficia, vt illis aeternum sim obstrictissimus futurus, nec vlla vnquam gratitudine illa aequaturus, vt ipsi, quod mihi imposibile est, suppleam [sic] et compensent; proque tanta in me indignum beneuolentia coeli diuitias Excell. D. V^{rae} omnes largiri dignentur. Id ex animo semper precatus sum et precabor et quidquid virium, quidquid vigoris superest, in id conferam, vt quam gratissimus esse possim. Excell. D. V^{rae}, quam diutissime optimus Deus saluam et incolumem seruare velit, ex animo rursum precor. Novaedomi 26 Julii Ao. 1651. — Excellentissimae Dominationis Vestrae aeternum obligatissimus seruus ac cliens Christophorus Jo. Pezoldus.

Excellentissimo domino domino Adamo Paulo S. R. I. comiti Slavatae de Chlum et Kossumberg etc., domino in Neobistriz, Zierouniz, Chlumez etc., Sac. Caes. Mtis camerario, consilii imperialis assessori, supremo disctrictus Bechinensis capitaneo, domino ac patrono colendissimo. Chlumeczii.

41.

1651 d. 28 října v Hradci J. — P. Pavel Leschkauer, rektor kolleje, píše hr. Adamovi Pavlovi Slavatovi strany P. Vavřince.

Illustrissime et Excellentissime Domine, Domine Comes etc! Cum R. P. provincialis conditionatam et non absolutam fecerit ordinationem circa Patrem Laurentium ac ea tota, quanta Vestram Excellentiam reuerenter respiciat, uidelicet si P. Laurentius gratiose ab eadem impetret facultatem deserendi suam stationem, in qua hactenus uersabatur, id ipsum pro mea erga V. Excellentiam obligatione indicare cum omni dimissione animi uolui. Et uero, si is collegio Novodomensi adscriptus fuerit, adlaborabit R. P. prouincialis, ut alius sufficiatur in locum Patris Laurentii cum requisitis qualitatibus. Interim praedictus Pr. Laurentius seruitiis V. Excellentiae non ualedicet habitando in collegio nostro, sed potius sua cumulabit obsequia V. Excellentiae debitissima, cum in urbe Slawatiana pro gloria Dei strenue desudare intendat.

Me et totum collegium V. Excellentiae pristino favori, beneficentiae et affectui paterno unice subjicio et commendo. Dabam Novaedomi 28 Octobris 1651. — V. Excellentiae seruus et capellanus indignus Paulus Leskauer.

Illustrissimo et excellentissimo domino d. Adamo Paulo S. R. I. comiti Slawatae de Chlum et Kossumberg, domino in Neowistritz et Chlumetz, SCMtis consilii imperialis assessori, primario capitaneo districtus Bechinensis etc., domino ac patrono meo beneficentissimo. Chlumetz.

42.

1651 d. 28 listopadu v Hradci J. — P. Pavel Leschkauer zve hr. Adama Pavla Slavatu na slavnost sv. Františka Xav.

Excellentissime Domine Domine Comes! Licet existimem tacitis stimulis et igniculis sanctum Franciscum Xaverium V. Excellentiam iam eo inclinasse, ut secundam diem Decembris illi sacram dicatamque esse uelit: nihilominus tamen et nos motiuis quibusdam solidioris efficaciae eo impulsi etiam sumus, ut V. Excellentiam ad eiusdem diui communisque patroni festiuitatem (feliciter recurrentem annue) celebrandam propensioribus animis requireremus ac inuitaremus. Qua beneficentia si nobis frui licuerit, gratiam singularem obsequiis nostris religiosis suspiciemus et precibus nostris nec non sacrosanctis sacrificiis missae coelestes gratias invicem conabimur fauentibus superis reponere, obligatissimi eiusdem serui et clientes.

Me una cum toto collegio iam pridem deuoto V. Excellentiae fauori, beneficentiae et gratiae commendo. Dabam Nouaedomi 28 Nouembris 1651. — V. Excellentiae seruus et indignus capellanus Paulus Leskauer.

Illustrissimo et excellentissimo d. d. Adamo Paulo S. R. I. comiti Slauatae de Chlum et Kossumbergk etc., domino in Nouadomo, Neo-Bistrzicz, Zierounicz, Chlumecz etc., SCMtis camerario, consilii imperialis assessori, necnon districtus Bechinensis capitaneo primario etc, domino patrono nostro sincerissimo.

43.

1652 (?) v září v Praze. — P. Godefrid Schubert vymlouvá hr. Lidmile ze Šternberka její obavy, že se nestane dokonalou, a žádá ji, aby opatřila si tmavší inkoust ku psaní listů svých.

Illustrissima! Pax Christi! Ihr Gnaden setzen in ihrem d. 5 Septembris zu mihr gegebenem schreiben gar nicht, dass sie sich gegen Gott freigebig halten soll, weil sie ihn freigebig gegen ihr empfindet. Haec est phrasis s. P. Ignatii, welchen er vns in ainer regell hintterlassen. Warhaftig, gott wird vns oft etwas mehrers geben, wan er seh, das wir nicht also karig weren. Helt also der tenor, den wier in vnser pauern musik anfangen, vnnd heist, was das versel in vnsrem breviario saget: Sicut te colimus, ita nos visitas.

Diese wortt der brief haben mihr nicht gefallen. weis doch wohl, das sie aus einem gutten hertz geschrieben. (An meiner vollkommenheitt thue ich verzwaiflen. dan gar viell sachen darzu gehören vnnd die zeitt meines lebens ist sehr kurtz, als das ich mihr vor gewiess gedenck, dieselbe nimmer zuersteigen). Hoc omnes pueri paruae scholae in ultimo scamno habent, qui desperant se posse ad scamnum imperatoris uenire, quia non audent tentare, quasi uero experientia scholae non haberet: ultimum ex conatu fuisse factum primum. Haec uilis et abiecta cogitatio: die

tag meines lebens sein vielleicht kurz. Ich trau mihr die volkomenheitt nicht su ersteigen. Est culter acutissimus, qui multa proposita sancta et magnam sanctitatem occidit. Hoc dictum est damnatorum. wir werden den himmell vndt die tugend, die wir nun schon versaumtt, nicht mehr ersteigen. vnnd dannoch, wan sie nur ein stündell aus vnsren zum verdienst hetten, würden sie nicht verzwaiflen. Si tamen haec ex humilitate dicantur cum animo conandi, sum contentus.

Miratur et putat se nullum uidisse, qui se in omnibus nouit abnegare. O quanta est haec ignorantia in schola uirtutis. Omnes SS. hoc fecerunt. Et nemo, nemo, omnino nemo in hac uita perfectus erit, qui hoc non erga confessarium obseruabit. Ego meis omnibus, inter quos est Illustrissima, quos ad Deum duco, prae caeteris accipio caput, ut sciant se quoad suam voluntatem abnegare, ut meam voluntatem faciant et Dei. Cui hoc non sapit, nihil sapit.

Deus bone! quot fingimus in via virtutis difficultates, quasi uero perfectio indigeat mille annis. quis uno die potest concipi, nasci, adolescere. Ita fit, quando causae nostrae imperfectae. causidicum proprius amor agit. Curet sibi Illustrissima nigrius atramentum. Ego mihi destruo oculos in tam pallidis literis. Et calamus et spiritus pallet. In diesem brief sein lautter rutten. in dem anderen zucker. Zu Praag. E. E. Genaden in Christo G. S.

Ich wolt, das man diese meine lehren zum öfteren thet lesen vnndt mitt wiederhollung das gedächtnüss erneuern. Ich will sie zu seiner Zeitt schon weittläufig erklären.

Illustrissimae dominae Ludmillae viduae a Sternberg etc. etc. Budinae.

44.

1652 v Praze. — P. Godefrid Schubert sděluje hr. Lidmile ze Šternberka myšlénky své o pokoře a dobrých skutcích.

Illustrissima Domina! Pax Christi! Wofern E. G. gelücklich an ihren termin ankommen ist, will ich gern hören. Zwaifele nicht, das dies geschehen. Dan wo doppelete lieb quardi ist, kan man fast sicher gehen. Grüssen sie mihr den meinigen, den ich ihn mitt auf den weg hab geben, vnd achte man ihm anstatt mein; er istsen wehrt, der himells fürste. Ich kenne ein person, deren leib im grab schon faulet, so in diesem punct lies ein sondere andacht sehen. Ich thue dieses kainem nicht, als den ich pur lautter wegen Gott liebe. In dem umgraisen hatt man wohl ein besser manir in dem aufsiezen halten können. Aber gott, welcher die act der demutt besser austheilen kan als ich, der hatt es also haben wöllen. Humilitas nullum horret locum. mercke man die lehr wohl, so ich gestern in dem sendschreiben des h. Hieronymi ad Blesillam gelesen. diese schrieb dem h. Hieronymo, zu was sie viell laiden müssen, von vielen veruolget werde. schrieb ihr der h. antwortt auf die klage: Aut sancta es aut peccatrix. si sancta, ergo a Deo probaris. dan es ist kain besser probirstain

der heiligkeitt, der frömigkeit, als des kreuzes. Et si peccatrix, iniuste quereris; minora sustineas, quam merearis. N. B. das pflaster ist vor die wunden gutt, wan wir mainen, das vns Gott etwas zuschick, das wir nicht verdienet haben.

Sie haben mich vor etlichen tagen gefragt, wie man die gutten werk vntterschiedlichen wegschäncken können. der verstand der h. Theologi in materia de gratia ist dieser, das eines ieden gerechten menschen werk zwei sachen habe: Eine, das ihm der mensch dadurch genad gottes vndt die glori des himels mehret, vt meritorium gratiae et gloriae; die andere, das er genug thut domitt nur seine vnd andere sünden, sondrlich wan es werk sein, so dem leib vndt der sinligkeitt zuwieder, ut est satisfactorium. hatt also ein iedes guttes werck zwai auslegungen: vt meritorium, ut satisfactorium. kann also auf zwai weis weggeben werden: vt meritorium, aus lieb gegen dem andern, dabei der mensch nichts verliehret; vt satisfactorium, weil es kan andern sünden nuzen. Also schäncke ich meine gutt werck weg, wie die erste weis saget. Auf die andere weis kan ich nicht, dan ich hab sie schon längst den selen im Fegfeuer geben.*)

Illustrissimae dominae Ludmillae a Sternberg natae Kawkianae, dominae in Budin, Bechin, Grünberg, Sedlitz etc. etc. Bechinae.

*) Konec listu chybí; jest odstřižen.

45.

1653 d. 7 května ve Znojmě. — P. Godefrid Schubert sděluje hr. Lidmile ze Šternberka podrobnosti ze života právě zemřelého P. Lancicia.

Der Fried des Herren sei mitt Ihr G.! Die brief vom 30 April datirt hab ich den 6 Maji empfangen. Der todt des P. Lancicii ist mihr nicht zur traurigkeitt, sondern grossen Freude. Die Vrsachen schreib ich nicht; man wird sie schon a wohl wiessen. So hab ich mit gottes genaden erlebet und erlangt, was ich von vielen iahren gewünschet vndt begeret. Spes theologica non confundit.

Iz sehe ich abermahl vndt mitt meiner neuen Resolution, was der Kreuzbaum vor früchte trage. O arbor una nobilis, funde, flore, germine. O das ich nur den schatten des verstorbenen Patris hette, ich wolt freudig sterben. wer wolt das kreuz nicht lieben. mihr hatt alleweil die geistliche speculation, die ich in einem buch vor iahren gelesen, warum der herr das haupt vor seinem todt bieget, gefallen. das er vns sage in das ohr, was vor schäz im kreuz verborgen, die man nicht weis, auch oft, als wan es kompt zum sterben. Ich biett Ihr G., liebe sie den beständig vndt achte man es wie ein grosse genad, wan vns gott ein spanell des Kreuzes zuschicket. das sein köstliche Reliquien.

Was mihr Ihr G. von dem todt des P. Lancicii schreiben, hab ich eben diese post anderswoher in briefen bekommen. Aber kaine habens besser in den circumstanzen als die brief, so die Patres aus polen zu dem

Pater Klinger, so beichtvatter des fürsten aus polen zur Neiss ist, geschicket haben. lautten also: der P. Lancicius ist den 20 Martii gestorben in Samogitia, hat vor seinem todt grosse schmerzen ausgestanden vndt ganzer 20 wochen auf einer seitten liegen müssen. der Knab, so von todten auferstanden, hatt begehret, das man ihn zum P. Lancicio soll lassen; welcher, als er zu ihm kommen, zu ihm gesaget, er sei von todten auferstanden und werde geschickt von vnser lieben frauen; die vermahne ihn, das er sich beraitt: in so vndt so viell tagen, welches auch geschen, werd er sterben. nachdem der jüngling weggangen, hatt der Pater Lancicius die vnsrige allen zu sich geruffet und zu ihnen gesaget: er schäncke ihn die gewönliche messen, so vor sterbende in der Societet gehalten werden; vndt wofern sie eine lesen wollen, sollen sie es thun vor die, so in einer todtsünd leben. wolte gott, ich kente mitt Ihr G. reden, ich wolte mehr als ich ir haben sagen köne, Ihr G. sagen; nach dem todt redet man von den heiligen. Heutt hab ich vntter meinen scriptis sein alter nach den iahren vndt nach der Societet ausgerechnet: Ist gebohren worden Anno 1574 den 10 December, an einem freittag. Ist vom Caluinismo catolisch worden 1590. Ist in die Societet gangen 1592, 17 Februarii. Ist priester worden 1601, 14 Aprilis, am Sambstag vor dem passionsontag.

G. Frau, dieses ist nur der vordrab; ich hoffe in kurzen monatten etwas bessres, innerhalb drei iahr ettwas grösseres zu gottes ehre vnd meinem trost, wo ich so lang werd leben. Ich weiss, was mihr der Pater ettlichmahl gesaget, vndt sehe da schon etliche sachen, in welchen ich confirmiret werde. Auf solche brocken, nach dem essig kranck, hab ich lang gewartet. Moriatur anima mea morte iusti huius. Ich hofe, er wird mihr etwas von seinem leben ausbietten, vnd legen kain anndern weg, als er ist gangen.

Ihr G. zwaiffeln nicht, dass er Ihr G. eingedenk wird sein, dan ich weiss, wie er seine pullos, so nente er dieienigen, so ihm gebaicht, geliebet habe. Ich wolt Ihr G. woll etwas da zu trost schreiben vndt müst mein zeug sein der izige Pater prouincialis, was er ihr zu brün gesaget, da er magister nouitiorum war. Aber der trost ist noch nicht reif. im September bricht man früchte.

Wolte gott, das ich dem P. im leben vndt todt noch thet volgen. Er hatt mihr mittel genug durch 10 iahr in die hände geben. Benedictus Deus, das ich durch den P. Tausch zur erkantnus dieses Patris bin kommen. Item das er mihr, das ist der P. Lancicius, anno 1641 eine person im profeshaus damals befohlen, die Ihr G. woll kennen. ihr nahmen fängt an vom L.

Von seinen Reliquien wird man schwärlich etwas bekommen, dan der ohrt ist weitt, in welchem er gestorben; vber zwei hundert meilen. Ihr G. eile nur nicht, man kan noch etwas von ihm auss dieser prouinz haben. Ich waiss schon mittel; vntterdessen schau Ihr G., das sie einen seinen brief kan haben oder seinen ganzen nahmen. Ich hab Ihr G. einen vor drai iahren geschenckt. weiss nicht, ob er noch vorhanden. warum hatt

man den stäcken nicht besser bewahret, den er Ihr G. zu Bechin geben. meine, nicht besser die brief in obacht genohmen, die er Ihr G. kurz vor, das er todt, geschicket. Iz sein solche sachen in pretio magno, wan man sie auch aus dem müst solte scharren. Hiemitt befehl ich mich Ihr G. gebett ganz fleissig. Znoim den 7 Maji 1653. — Godefridus Schubertus.

Iz habe ich nach gott in dieser welt allen meinen trost verlohren, will ihn aber noch woll auch in todten finden. wolte gott, das aine person mittwürken wolle, wie sie es versteht vndt erkent; ich wolte fast halb mitt verlust dieses trosts tauschen. N. B. Der Ehrwürdige P. rector bedanket sich dess geist. ganz fleisig, grüsset Ihr G. wiederum vndt wünschet Ihr vnd den jungen herren langes leben.

Illustrissimae dominae Ludmillae viduae a Sternberg, natae Kawkianae de Ritschan, dominae in Bechin, Budin, Libochovitz, Graupen, Grinberg etc.

46.

1653 po d. 22 června. — P. Godefrid Schubert sděluje hr. Lidmile ze Šternberka, jaké kázání měl na den sv. Víta a v neděli následující.

In dem fest des h. Viti hab ich in der früpredig ein solchen discurs geführet. Hab ihn lehren geben aus des h. Viti, Modesti, Crescentiae nahmen:

Veit, aus dem lateinischen, Maidt. der hatt gelehrt, wie man die sünd, sonderlich so in der kirch geschen, soll maiden. hab sie vermahnt, sie sollen nie hinfiro in die kirch gehen, sie haben dan zuvor die oberschwäll der kirchthür angeschauet vnd ein einziges wort, das dar steht, gelesen. Es ist das wortt, welches über der kirchen stund in Epidauro: Vita. hab ausgeführt, was in der kirch zu maiden.

Der h. Modestus lehrete vns, wie wir zichtig solln sein in christlichen wandell. die christenzucht, sonderlich aus volgenden wörttern bewiesen: Sales sine dente. das wier im reden nicht solln einander stechen. Vox sine clamore. Incessus sine tumultu. Pauca loqui, multa cogitare. Vultu aspicere terram, animo coelum. das waren die lehren des h. Modesti.

Die h. Crescentia lehrte dieses, wie wir neben dem nahmen Vite, Modeste, auch Crescentii oder Crescentiae genent solln werden, das ist vom tag zu tag in lieb vnd gottes genad zunehmen, als wie das licht des tages. Iustorum semita procedit et crescit. Prouerbiorum can 4. als wie die Cederbaum, die nie welken, sondern alweil wo nicht nach der breitt, nach dem stam vndt ästen, iedoch nach dem gipfell wachsen. Also sollen wir den gipfell der tugend suchen.

Den volgenden sontag drauf hab ich sie gelehret, wie sie durch abendliche erforschung des herzen vnd selen näz auswaschen solln, das den tag durch in schlaim weltlicher sorgen vnd thun hineingezogen worden.

47.

1653 d. 22 července ve Znojmě. — P. Godefrid Schubert vymlouvá hr. Lidmile ze Šternberka žal její nad úmrtím syna Jana Adama.

Der Fried des Herren sei mitt Ihr! Der gottgefällige hinschied des H. Joannis Adami hatt mich ganz nicht erschröcket, sondern bewegt, das ich das Te Deum laudamus vor dem hochwürdigen Sacrament gesprochen. dan was solte ich der vnschuld den himmellcreüs ginnen; o wie wenig sein dern, die in solchem alter auch mit solchen schuhen in himmell gehen. So bin ich auch der völligen mainung, das an ihm erfüllet wird, was Pater de Lima vorgesaget: Herr sei gelobt, die Stern die mehren sich im himmell. Hof, die mutter der Sterne werd zu seiner Zeitt mittbeichten. Iz darf man den in gott ruhenden nicht mehr ein Herren von Sternberg, sondern von sternhaus nennen. Fulgebunt sicut stellae in perpetuas aeternitates. Ich halt es mitt dem waisen man am 4. Ich woll, das Ihr G. dies capitell thut lesen. Placens deo factus est dilectus et uiuens inter peccatores translatus est, raptus est, ne malitia mutaret Intellectum eius. Den Todt hab ich an sanct Magdalena tag, da ich von der Canzell kam, in den briefen des hofmaisters gelesen. O quam pulchra est casta generatio cum claritate innocentiae. Vndt das die schmerzen so lang gewehret, machet mihr ainen trost, das er endweder gar nicht oder mitt ainem schlechten fegfeuer werd im himmell kommen. Nattürlich kan mich dieses schmerzen, das haus von Sternberg ein anseliche Saul vndt die ordenständ ein grossen wolthätter verlohren. Gott ists, der alles weislich disponiret.

Ich kan mitt warheitt schreiben, das ich den 20 Julii vor der mess etliche innerliche motus gehabt, die mich, das ich vor ihn alss ein verstorbenen betten soll, angetrieben. Hab mich aber nicht determiniren können; was ich vor den lebendigen vom maio gethan, will ich vor den todten nicht vntterlassen. Vnser Collegium thutt das seinige schon, wie es Ihr G. durch den hofmaister begehret. Ich wolt, das Ihr G. den todt mit kainer Hochzeitt thet vertauschen. Hi enim sunt, qui sequuntur agnum. Ach, das J. triumphiret im himmell vnndt auf Erden. wan die zeitten nicht so doloros, wolte ich Ihr G. allerlei gutten sachen schreiben, muss es aber lassen sein, bies das der schmerz wass linder worden. Ich biett, was ich bietten kann, das Ihr. G. ihr eigene person in obacht nehme vndt erzeige sich in dem, wie Salomon sagt, mulierem sortem. dan wann ich in solchen brocken kain trost soll haben, so wolte ich lieber, ich hette die sell nie regiret. In zeittlichen hab ich kainen trost, dan mihr bies dato nach ostern bis daher nur 2 brief geschriebet worden, welches ich etlichermassen kan empfinden; bin aber zufried, wan mans nur in heroica patientia einbringet.

Ich schäme mich, das ich Ihr G. soll trösten, dan ich mihr schwär einbild, das ein sell menschen trosts bedürft, die so lang in Christi schull gewesen. doch schreib ich wenig wortt, die ich wenig tag vor des H. Adami todt in den h. vättern gelesen. Der aine ist der h. Cyprianus, welcher in

das Buch der weisheitt also schreibet: *Qui deo placent, maturius hinc eximuntur et citius liberantur, ne, dum in isto mundo diutius morantur, mundi contractibus polluantur; forte Deo non placuissent, si diutius vixissent.* Vnd der h. Hieronymus zu der h. Paula, da sie den todt ihrer tochter Blasillae vnvollkommen bewainete: *Detestandae lachrimae, quae non habent modum et usque ad uiciniam mortis accedunt; quid quaeris uiuentem cum mortuis; non debet moritura plangere viuentem.*

Ihr G. lese diese wortt nicht obenhin, sondern bedencke sie woll vndt wo sie dieselben nicht recht verstehn, lassen sie iemanden auslegen, dan sie haben vor ain mutter, die vnordentlich den todt ihrer kinder bewaint, ain grossen nachdruck vnndt neruum.

Hiermitt befihl ich mich Ihr G. geduld ganz fleissig. Znaim den 22 Julii 1653. — Ihr G. in Christo G. S.

Ihr G. würdigen sich in meinem nahmen die Gräfin von Thun zu grüssen. Gott wird ihr den affect, welchen sie dem sterbenden bewiesen hat, belohnen. In noht kent gott vndt der mensch die leutte.

Illustrissimae dominae Ludmillae viduae a Sternberg, natae Kawkianae de Ritschan, dominae in Bechin, Budin, Libochowitz, Graupen, Grinberg etc. Pragae.

48.

1653 d. 8 srpna ve Vratislavi. — P. B. C. udílí hr. Lidmile ze Šternberka duchovní potěchu při úmrtí nejstaršího syna.

Illustrissima domina! Allen Trost von dem, der der einzige vnd rechte Trost ist. Mir zweiffelt mit nichten, dass Ihr G. einen sehr grossen Stich in ihr Hertz bekommen haben, wie Ihr der eltiste Sohn mit Todt abgangen. Hergegen aber bilde ich mir auch ein (vnd nit ohne Vrsach), ess werden Ihr G. von der Tugend einer christlichen Heldin nit viel abweichen, sondern mit hohem Sinn vber die Schwäche der Natur sich gen Himmel schwingen vnd Gott dem Herren ein rechtes Opffer aufopffern. Diss, sprich ich, bilde ich mir ein. Dan ich vermeine, weilen sie sich schon so viel Jahr herr in der Gleichförmigkeit mit dem Willen Gottes vben, sie werden so viel darinn zugenommen haben, dass sie gar leicht dass werden Gott dem Herren schencken, wass er von Ihnen begehrt hatt. Vnd wie wolte ess einem schwär fallen Gott dem Herren wass liebess fahren zu lassen, wen erss von einem begehrt? Dan wer seind wir, dass wirss Gott nit geben wolten? oder worumb solte ess Gott von vnss nit abfodern? Vielleicht weilen ess vnss lieb ist? Aber wir müssen Gott nit fürschreiben: oder seind wir vber ihn? Dörffen wir wol sagen, Gott hette ihn noch sollen leben lassen, er hette ihn vor mir nit sollen sterben lassen etc. Behütte ess Gott, dass wir so sagen dörfften! Aber ess thuett mir wehe, dass er gestorben. Hatt dan Gott diesen seinen Todt nit gewölt? Hatt er ihn von Ewigkeit hero nit vorgesehen, vorgeordnet? Zweiffelsohne. Wer sich dan betrüebt,

dass er gestorben, der betrüebt sich, dass Gott seinen Todt vorgeordnet. Kan wol auch wass bösess an dem Willen Gottes sein?

O heyligster, gerechtister, bester Will Gottes, wass kan ich an dir tadlen? Du gefälst mir in allen, wen michss gleich bitter ankombt. Dich liebe vnd lobe ich, dich benedeye ich in alle Ewigkeit. Mache mit mir, wass dir gefält. Also werden Ihr G. ohn allen Zweiffel offt sagen vnd betten, wen gleich mir mehr Kreutz entstehen solte. Sie werden sich ohne allen Zweiffel der s. Franciscae der Römerinen erinnern, welche ihren liebsten Sohn selbsten (so behertzt ware sie) dem Feind zugeführet auf den Befelch dess Beichtvatterss. Wofern sie aber (welchess ich nit meine) wass schwächer gewesen wären vnd hatten sich diess Hausskreutz zu sehr einnehmen lassen, so bitte ich sie vmb Gottes, vmb ihress Heilss willen, sie vben sich hinfüro in dieser Resignation aufs beste vnd lassen nit so schöne Gelegenheit der höchsten Glory Gottess vnd dess Verdienstss hinwischen, sondern schenken Gott dem Herren behertzt, wass er schon genommen oder noch nemen möchte. Oder wöllen sie dass nit thuen, so bitte ich auffs demüttigste, so sagen mir doch, ob Gott nicht Macht habe in ihrem Hauss zu thuen, wass er wolle? Hatt er Macht, so lasse man ihm seine Macht. Auf diss wolte ich gern eine Antwort sehen.

Befiehle sie Gott vnd der grossen Mutter vnterm Kreutz. Bressl. 8 Aug. 1653. — Ihr G. dienstgeflissener in Christo B. C.

Illustrissimae dominae Ludmillae comitissae a Sternberg etc.

49.

1653 d. 29 listopadu ve Znojmě. — P. Godefrid Schubert dává hr. Lidmile ze Šternberka zprávu o svých exercitiích a o životopisu P. Lancicia, který ku přání P. generála sestavuje.

Der Fried des Herren sei mitt Ihr! Ich hab, Gott sei lob, die 12 tägige h. h. Exercitia gelücklich absoluirt, nach meinem wunsch vndt begeren. Meine mängell sein noch so viell, das ich heutt kann ein Nouiz aufs neu abgeben. Ich hab die Relation von dem gottseligen P. Lancicio absoluiret. den tag zuvor, ehe ich in die Exercitia gangen, schreibet mihr abermahl der P. prouincialis, das ich die versprochene materien von diesem h. man auf das eheste soll schicken, dan der P. general wartten darauf mitt verlangen. Ich hab nach reifem wolbedachten sinn alles geschrieben, vndt ist nichts, das ich nicht durch seine schrieften, durch der vnsrigen zeugnuss oder auch mitt ainem aid kan bestetigen. mein finger sein schon vertig. hab ich doch schon an die 17 iahr auf dies gewartet. wolle gott, das ich viell zu dieses diners gottes ehr viell könte richten. Verwirft mich gott nicht von sich, so ist mihr durch ihn die himmels glori sehr gemehret. Er machts noch mitt mihr, wie ers gemacht im leben. Orat pro me et tacet pro me. Doch hatt er ainmahl nicht können schweigen. Sapienti pauca.

In diesen Exercitiis hab ich den seligen P. Lancicium, meinen nach

Gott nächsten Instructor, auf ein neues kennen lehrnen, indem ich durch erinerung meiner gedächtnuss, durch vberlesung meiner schriftten alles wiederholtt, was ich von dem 1636 iahr von ihm gehört, gesehen, gelesen. O was vor ainen man hab ich gehabt an diesem diener gottes; gewies nicht würdig vndt wehrt, das ich iemalss bei seinen füssen gesessen, das mich sein schatten berüret. Vae mihi. we mihr. Ich fürchte, das ich nicht amahl nach des h. Augustini lehr so viell ankleger haben werd, als hero izt tugend act vndt heilige werk gewest, so ich an diesem man gesehen. nur gerecht wird gott dran thun, etwan er wegen mein vndt mihr allein ein neues fegfeuer machet. Ich schreibe dies von herzen.

Ich bin diese tag vber ein scriptum in folio Ihr G., das Rubricam hatt, kommen. ich kan mich auf kaine weiss, wo man mihrs geben hatt, erinnern. Ist mihr zu Prag, woll nur von derselben Zeitt, das ichs empfangen hab, eingefallen. O illustrissima L., wier sein gott vnser zusag nach viell schuldig. Zahlen wirs hier nicht, gott wird gewiess in der anderen welt das Capitall mitt den interessen einfordern.

Das scriptum so ich diese tag in überlesung aller meiner schrieften, die ich 17 iahr gesamlet hab, wolt ich mitt keinen sachen der welt austauschen, vnd erfreue mich in Christo, wan ich gedenk, was ich an diesem man vor ainen meister gehabt, der mich gott lehrnen lieben. mein ingewaid wird bewegt, wan ich seine lehren wiederholle. Ich hab hundert vndt aber hundert leben der h. h. gelesen, den Surium zwaimahl, andrer h. h. leben nicht gedacht, so vor iahren beatificirt oder heilig gesprochen worden. Find kain solche rariteten. Dies ist der schaz des h. geistes, welcher vnendliche vndt vntterschidliche mittel hatt, die seinigen heilig zu machen.

Ich hab in den Exercitiis ain brifell gefunden, das ich 1650 den 24 Janua. zu Horaztowicz bekommen, darin drei p. p. p. stehen. wolle gott, dass sie wahr weren. Ich muss in allem nur izund ein gutt geduncken haben, dan der alte candor sich zu ofenbahren ganz erloschen, da doch in ainem büchell, das man täglich in händen hatt, worein alle himmls philosophiae noch gieltig, ein axioma steht, das anders lauttet. vber dieses hab ich Ratione Conscientiae vor zwai iahren her gelesen. wo bleibt die alte gottes liebe. wer woll recht, das man des h. Augustini Soliloquia thet lesen.

Weitter hab ich die fünftägige Exercitia einer person gelesen. maine fast, das man sie von derselbigen zeitt her mitt kainem aug gewürdiget habe, da man doch kaines directoris bedörft, sondern selbst das brodt, welches schon geschnitten ist, in klaine stückell brechen, um vns lauen. Anders aine aus den vornembsten personen dieses landes, welcher ich im Junio Exercitia geben; helt sie wieder mitt grossen bietten an, das sie dieselb kön machen. Nach ostern, wo ich leb, will ichs ihr zulassen. So laufen vns kinder vor vndt wir bleiben sietzen.

Item hab ich die brief vberlesen, so ich vor zwai iahren her von Ihr G. empfangen. O mir ist der alte stylus weitt besser als der neue;

da thutt es oft also lautten: o das ich leb vndt stirb, ein liebhaberin gottes. Ich hab nur die feder verlohren.

Vntter den briefen des P. Lancicii find ich ein, den er vor iahren zu mihr am 29 Junii geben, alda er dieses wortt schreibet: Illustrissima d. Ludmilla non timeat infernum; est electa. vndt dieses ist durch vndt durch mitt grossen buchstaben geschrieben. vndt in ainem andern: Pro illustrissima d. Ludmilla non oro; sunt enim Pragae alii, qui magis indigent, quam illa. vndt im drietten: Reverentia vestra salutet illustrissimam d. Ludmillam et meum Adamulum, qui non uidebit aetatem longam. was hab ich diese tag vor sachen ausgraben, der ich fast vergessen hette. Sehen Ihr G., wie ich alle meine gehaimnisse öfne; vndt noch hatt man etlicher ding nicht gewürdiget.

Item hab ich ain schreiben aines Priesters, welcher Ihr G. so woll wegen des G. von Blowiz bewogen gewesen, so vom 1649 zu mihr geschrieben ist, gefunden, in welchem er schreibet, das er das hauss von Sternberg vndt die waisen mitt der mutter beobachten wölle auf ain sondere waise. aber ich halt es mitt dem h. Bernardo, der also schreibet: Meliora sunt aduerbia quam verba.

Iz weiss ich, welches dasienige chor in seinem todt gewest, welches liblicher als die anderen gesungen. die vrsach hab ich in diesen Exercitien gefunden. Es waren die Selen, so auf ihn gewart vndt mitt ihm gen himell gefahren. dan in dem brief, den ihm die selige mutter gottes vnterschrieben geschickt vndt den ich 1641 gesehn, war dies sein driette biett zu ihr, das er nach seinem todt viell selen mitt sich in himell kön nehmen. Ich biette, communicir man diese sachen kainem aug oder person, das nicht kan schweigen; dan diese sachen müssen in der stille sein, bis das Rom anfangen wird zu reden. wan die glocken klingen wird, können andere mitt anstimmen. wo ich wiessen thet, das man diese meine vermahnung nicht hielt, wollt ich die feder völlig inhalten. Aber ich weiss, das man kan schweigen.

Ich hab mitt warheitt das leben des P. Lancicii so leicht vndt mitt solcher lust beschrieben, als wan es eines Engells wer, vndt sein mihr in werender Zeitt viell sachen, denen ich mich billich wunderen muss, zugestanden. Cum electo, heist es in etlichen, ia viell sachen bei mihr mit der s. Magdalena de Pattis. Ich hab mihr mitt fleiss 12 tag vndt 12 nacht darzu auserwehlet, dan 12 stunden des tags vndt so viell der nacht sein, in welchen der diener gottes die zeitt seines lebens durch heilig gelebet.

Hiermitt befelle mich Ihr G. ganz fleissig. Morgen fange ich tägliche arbeitt auf der canzell, an der ich ehr nicht bies auf das neue Jahr werd enden. Znaim den 29 Nouemb. 1653. — Ihr G. diener in Christo Godefridus Schubertus.

50.

1653? — P. Godefrid Schubert sděluje hr. Lidmile ze Šternberka, jaké měl kázaní o lásce boží.

Hir schicke ich Ihr G. zwai pünctell aus vielen anderen discursen, die ich vergangen Sontag gehabt, als ich das patent der göttlichen lieb aushenkte. fasse vnd behalt sie solche lehren.

Das erste pünctell ist, wie das gesäz der lieb so leicht sei, das kainer sich davon aus kan reden, das es ihm nicht möglich zu halten, er hab nicht gelegenheitt, ohrt, Gott zu lieben. wo der mensch steht vndt geht, liegt oder siez, da ist ohrt gott zu lieben, vnd ist kain welt negotium so gros, das der mensch nicht mitten in singen, in der arbeitt, sein herz zu gott per actum amoris kön wenden. Amo et Amor sind in der christen principi, in der wier sein, nicht anomala verba, sondern werden durch alle tempora coniungiret. In praesenti: Amo: den augenblick thue ich gott lieben. In futuro: Amabo: morgen kan ich gott lieben. In optativo: Amarem: o das ich doch gott liebte nach der scienz, die ich von gott habe. In imperatiuo: Ama: lieb mein seell, mein gedächtnus, mein verstand, mein wiell den Herren. hatt also allweil der mensch ein zeitt gott zu lieben. non est, qui se abscondat a calore eius, sagt Dauid im 18 psalm von der himmelssonnen. Hugo Cardinalis thutt diesen ohrt so auslegen: non est, qui possit se excusare, quin non possit diligere deum; vnd der h. Augustinus: potest mihi quis dicere, non possum ieiunare; sed non potest dicere, non possum amare. Potest quis dicere, non possum propter infirmitatem a carnibus abstinere; sed non potest dicere, non possum amare; vnnd schleüst der h. lehrer: In omnibus aliis piis operibus potest homo excusationem praetoremdere [sic; praetendere?], in habenda uero dilectione non potest.

Das andre pünctell ist, das wier gott die liebe ganz geben. Ex toto corde. Zwai h. h. kirchenlehrer, der h. Athanacius vnd Anselmus fragen, warum gott seinen Sohn auf die welt geschickt, das er den mensch erlösete. war es nicht genug, das gott den mensch erschaffen; zu was wiell er ihn auch erlösen. dies hette nach aller Theologen lehr ein Engell können richten. na [sic] sprechen die heiligen: der vns erschafen hatt, wiell vns auch erlösen, das ihm des menschen herz vnnd lieb ganz bleibe. dan, hette vns Gott nur erschaffen, so hetten wier ihn geliebt wegen der erschafung. hett uns ein Engell erlöset, so hetten wier ihn geliebet wegen der erlösung. hett also gott ein stück von vnsrem herzen gehabt, der Engell das andere. na [sic] totum cor Deo. also redet der h. Anselmus: qui creauit te, ipse redemit te, ne diuideret tuum amorem partem creatori, partem tribuens redemptori.

Aus gelegenheitt dieses discurs hab ich moralia gesagt, die manchen getroffen.

51.

1653? — P. Ondřej Schambogen přeje hr. Lidmile ze Šternberka šťastnou cestu a vybízí ji k nábožnému přemítání o dvou navržených předmětech.

Ich wünsche E. G. den Segen Gottes auf die raiss, grosse gnad alle ihre geschefft glücklich zu verrichten vnd ein gesunde wiederkunfft!

Zu einer geistlichen wegzehrung darff ich mich vnterstehen, etwas von geistlichen gedancken mittzugeben: erstlich zwar zur geistlichen lection etliche kurze anmüttige Ermahnungen von der schmerzhafften Mutter Gottes, hernacher auch etliche kurtze betrachtungpünctel vom h. Kreütz vnd h. h. Wunden Christi. Hoffe E. G. werden diesen sachen ein gnediges aug vnd bissweilln ein viertelstündlein vergönnen vnd etwas andechtiges aus meinen einfeltigen schrifften zu mercken, was ich sonsten mündlich E. G. hette wollen mitt gelegenheitt erklehren. Entzwischen bin ich getröster Zuversicht, ich werde alles vollenden, was zu E. G. geistlichem trost noch soll vomkomlich [sic] aufgesetzt werden.

Befihle mich gantz demüettig in E. G. heiliges gebett vnd verbleibe ein trewer Fürbitter bey Gott dem Herrn. — Andreas Schambogen.

Illustrissimae dominae Ludmillae, baronissae de Sternberg natae Kawkianae.

52.

1654 d. 16 dubna ve Znojmě. — P. Godefrid Schubert posílá hr. Lidmile ze Šternberka dvě knihy a připojuje k tomu různé úvahy.

Der Fried des Herren sei mitt Ihr G.! Mitt dieser gelegenheitt schicke ich Ihr G. zum rotten Ei Matrem mitt diesem gedinge, das, wan sie wird abgeschrieben sein, man mihr dies Exemplar wiederum schicke. dan mein Originall ist also böss geschrieben, das ichs selber nicht kan lesen, dan ich vor 4 iahren darin den anfang gemacht, vndt ich mich wohl in alle sachen finde. Ich main, sie wird bestehen, dan, denen ich sie dictirt, haben sie all abschreiben wollen; hab sie aber kainen geben. vntter dessen, indem man sie abschreibt, will ich noch dies componiren, wie man ain fräuell soll erziehen. wird auf 4 bogen laufen. O das ich Ihr G. nur viell dienen könt; ist doch alles zu Gottes ehre. wolt gern in dem ein seidenwurm sein vndt mich euisceriren.

Item ein buch, welches ich von win lassen bringen. Sein tietell ist: Je länger, ie lieber. das ist von gottes liebe. Ich weiss woll, das etliche alleweii wolte lieben, aber ich hab noch gestern in dem opusculo von der demutt P. Lancicii dies gelesen: Nunquam inuenitur cor plenum humilitate, quin sit plenum amore Dei; humilitas, nonnisi ex amore. Ich hab das buch vor viell iahren lateinisch gelesen. ist des h. Francisci von Sales, welcher in Rota ist Canonizationis. lese man es fleissig. es hatt solidas doctrinas. Wollte noch andre sachen zuschicken, aber die Zeitt trägt rosen

Von meinem alten, der den 30 Martii gestorben, kan man nichts haben, was sein leib berüret, dan di pest regiret noch in Polen, vnd sein die sachen in Polen vbell bestellet. Aber ich hoffe, ich werd die glori des Altens noch sehen vndt zwar in diesem königreich Polen, dan ich weis noch woll, was er in den lezten briefen, kurz vor seinem todt, in böhmen geschrieben, aber noch besser, was er mihr zum öfteren gesagt in vntterschidlichen collegien, in welchen ich mitt ihm gewohnet. Zu Rom schreibet man schon ein grosses buch von seinen tugenden zusammen. Znaim den 16 April 1654. — Ihr G. in Christo diener Godefridus Schubertus.

53.

1654 d. 18 dubna ve Znojmě. — P. Godefrid Schubert dává hr. Lidmile ze Šternberka zprávu o svých dílech a přeje si, aby obě díla »Mater« i »Vidua« do stejných kněh přepsati si dala.

Der Fried des Herren sei mitt Ihr G.! Den 17 dies habe ich Ihr G. durch ainen landkotschen vnser Statt das rotte Ei zugeschicket. Hof, sie werdens schon empfangen haben. weil sich heutt wieder ein gelegenheitt aber durch ainen landkotschen, der alher gehörig, hab ich ihnen auch nicht löhr von dannen lassen; dan, wan Ihr Maiestätt nicht zu Wien, giebt es ein iahr durch von hinnen auf prag selten occasiones. Schicke also Ihr G. etliche lehren der h. Teresiae, welche ich vor drei monatt von dem alten fürsten Gundacker empfangen vndt sie vor Ihr G. abschreiben lassen. mihr gefället alles woll; was die h. Teresie schreibet, hatt ein geistlichen Neruum.

Wie ein fräuell zu erziehn, hab ich schon angefangen; will es, wie ich hof, vor pfingsten vertig machen. Ich wolt gern, das Ihr G. Matrem in die form, in welcher die Vidua ist, binden vndt schreiben liessen. Ich wolt, das Ihr G. noch etliche meiner schrieften hetten, die ich mihr auch in diesem ohrt machte, dan man dies vndt das vergangene Jahr den Generalat des s. Francisci Borgia vndt P. Euerardi Moraviani zu tiesch gelesen, darauss ich schöne lehren vnser h. h. gezogen. Item hab ich mihr die martyrer vnser Societet compendiret, die von anfang der Societet bies auf den verstorbenen P. Caraffa gewesen. Sein viell schöne sachen zu sehen vndt zu lesen.

Aus den opusculis P. Lancicii hab ich schon 4 deutsch gemachet: von dem falschen vrttelle, von den bösen neigungen, von dem kreuz, von der demutt. Hab diesen wintter durch wenig vbrige zeitt gehabt; sonsten wolt ich sie fast alle haben. mitt langsam gehn kompt man auch weitter. Hiermitt befihl ich mich Ihr G. andächtigem gebett ganz fleissig. Znaim den 18 Aprilis 1654. — Ihr G. in Christo diener Godefridus Schubertus.

54.

1654 d. 4 května v Novém Jičíně. — P. Jan Bodikerus, rektor konviktu v Olomouci, žádá radu města M. Třebové, aby propustila Justinu, dceru Šimona Richtra vulgo Prosnera, za manželku Martinu Geislerovi řezníku v Novém Jičíně.

Ehrenueste, nahmhafte, erhsam: vnd wohlweyse, insonderss freundtlich: vielgeliebte Herren! Nechst Offerirung meiness priesterlichen Gebeths vnd Vorwünschung von Gott aller heylsamen Wohlfarth ist denen Herren freundlichermassen nicht zu verhalten, wie dass vor mich erschienen der ehrbahre junge Gesell Merten Geisler, seiness Handtwergs ein Fleischhacker, dess in Gott ruhenden Merten Geislers, gewesten Fleischhackers vnd Mittwohners wie auch Gerichtsgeschwornen in Newtitschein, hinterlassener vnd verwaister Sohn, der hochlöbl. Ferdinandeischen Fundation Vndterthan,*) mich gehorsambist berichtendt, dass er ihme die ehrbahre vnd tugentsame Jungfraw Justinam, dess auch nunmehr in Gott ruhenden Simon Richters, sonst Prossners genandt, gewesenen Tuchmachern und Mitwohnern zu Mähr. Triebaw, hindterlassene eheleibliche Tochter, eine Waise vndter der Herren Stadtjurisdiction gehörig, zum Standt der hey. Ehe aussersehen vnd belieben lassen, welche dan auch auf sein gebührendes Ersuchen vnd ehrliche Werbung vermög löbl. Newtitscheiner Stadtbrauchs mit Consens dess ehrenuesten Geor. Bern. Polenii, Rathsburgern vnd Syndici bemeldter Stadt Newtitschein, ihres Herren vnd Pflegvatters (aldar sie Justina fast 4 Jahr schon albereit anuertrautermassen in Diensten, dem Bericht nach, zubracht) biess auf fernere Zulassung vnd Disposition eines ehrsamen wohlweysen Raths alss mehr bemeldter Justina vorgesetzter ordentlichen Obrigkeit ihme vorgedachten ehrbaren jungen Gesellen Merten Geisler interimsweise ist versprochen worden.

Weillen dan solch christliches Werckh förderlich zu der Ehre Gottes, dann auch hoffendlich zu Nutzen vnd Frommen khünftiger beeder obvermeldten Eheleutte vnd dererselben Nahrungsmitteln gereichet, alss ist vnd gelanget derentwegen an einen ehrsamen wohlweysen Rath alss dero gebührenden Instantz mein dienst: freundtliches Ersuchen vnd Bietten, dieselben geruhen mehrgedachten ihren Stadtwaisen Justinam dem obbemeldten Newtitscheiner Waisen Merten Geisler, Fleischhackhergesellen, nicht allein zum Standt der hey. Ehe, sondern auch der Vndterthänigkeit, mit welcher sie Justina der Stadt Mähr. Triebaw biss dato verbunden, sambt aller vnd jeder Erbgerechtigkeit (wofern sie ietzo ichtwas hat oder ins khünfftig erblichen zu gewarten haben möchte) durch einen gewönlichen Frey: und Lossbrieff günstigist zu endtlassen vnd freyzusprechen, hingegen aber der höchstgedachten höchlöbl. Ferdinandeischen Fundation zu der Stadt Newtitschein in Vndterthänigkeit einzuführen vnd derselben theilhafftig zu werden vergönstigen vnd zuelassen wolten. Welche Wilfährigkeit vnd Freindschaft in vorfallender Occasion hinwiederumb gleichmässig

verdient werden solle; wie ich dan im Vbriegen nebst Erwartung vnabschlägiger Andtwordt bin vnd verbleibe eines ehrsamen wohlweysen Raths dinstwilliger in Ghristo Joannes Bodikerus Societatis Jesu, convictus caesarei Olomucii regens. Datum Newtitschein den 4 Maii Ao. 1654.

Denen ehrenvesten, nahmhaften, ehrsam: vnd wohlweysen Herren N. N. Primatorn, Burgermeistern vnd Rathmännen der fürstl. Lichtensteinischen Stadt Mährisch Triebaw, meinen in Christo vielgeliebten Herren und gutten Freunden zu Handen.

*) Město Nový Jičín se vším příslušenstvím daroval císař Ferdinand II. r. 1624 kolleji S. J. v Olomouci k zřízení alumnátu a collegia nobilium a potvrdil darování to 20 července t. r. Jak Jesuité se v nové panství své uvázali, vypravuje stížnost, kterou rada městská r. 1643 hr. Maxmilianovi Trautmansdorfovi podala domáhajíc se potvrzení privilegií svých od císaře:

»Worüber gedachte Herren P. P. Societatis Jesu sich dieser Statt Neutitschein den 24 Maii — schon impatronirt vnnd neben denen Ihnen von Ihr Hochfürstl. Gn. Herrn Cardinaln von Dietrichstain zuegegebenen Commissarien vnuersehen vbereillet, von vnnss dass Juramentum wie nit weniger auch vnsere habende Kay. Originall Privilegia per vim et metum mit assistenz viller bey vnnss damahlen liegenden Soldaten, welche mit brennenten Lundten in vnnser Rathhauss eingeführet vnnd da gestandten vnnd zwar schon spathen Abents contra omnem stylum et consuetudinem huiusmodi actuum mit allerhandt Bedrawungen abgenöttiget, doch aber nicht zue der Böheimischen Hoffcanczley — erlegt, sondern solche vnnss abgenohmene Privilegia zu nicht geringer Verschimpffung bey Ihren Handen vnnd 57 tag zuuor sich deren bemächtiget, ehe obverstandener Befehl aussgefertiget worden, behalten, vnd nach hinter Ihnen verbleiben. Darbey sie es nun auch nicht bewenden lassen, sondern Sie haben vnnss gancz Ihnen vnderthenig, mit Weib vnd Kindern auch erblich gemacht, vngewöhnliche niemalss gewesene, neue auffgetrungene vnzehlich: vnd vntraglichen Pressuren vnnd Seruituten — gewaltsamb bedrenget, wie nit weniger vnss dass Rathhauss entnohmen, auch zum höchsten praejudicio ein Brewhauss niemalss gewest zuenechst der Statt aufferbawet, dadurch vnss vnnsere burgerliche Nahrungen geschwecht vnd Ihnen selbsten zuegeaignet.«

55.

1654 d. 20 června ve Znojmě. — P. Godefrid Schubert slibuje hr. Lidmile ze Šternberka, že dne 5 srpna k ní na Bechyni přijede, aby proň poslala koně do Hradce Jindřichova; rád by při té příležitosti promluvil i s vychovatelem mladých hrabat. V českém P. S. oznamuje rektor kolleje, že P. Godefrid do Brna bude přesazen.

Der Fried des Herren sei mitt Ihr G.! Ihr G. brief vom 13 Junii hab ich empfangen. die Glossa vber das leben des h. Francisci Borgia vndt vber die person, so zu prag der ganzen statt ein guttes Exempell giebt, hab ich nicht gefallen lassen. Ein demüttige zeug in dem mund, ein demüttige feder auf dem papir, wan die demutt von kurzen vndt auss der würfell kompt, sein alleweil gross zu schäzen. Nur fort. Humilis contemni non potest, aestimari potest, hab ich vor etlich iahren in ainen geistlichen buch gelesen. wo die gemelte person so fortfährt vndt constan-

tiam bei der saul fasset, erneure ich die wortt, welche ich Ihr amahl zu Budin in Ihr G. gegenwart gesaget: tugend mehret die iahr, die sünd thutt sie abkürzen. Ist in der schrieft vndt bei den Asceten ein gewiesses.

Das Ihr G. mitt ihrer raiss auf Bechin langsam sein, ist nicht, wie ich main, ohne vorsichtigkeitt gottes, dan ich weder diesen monatt noch in dem Julio könt kommen. Erstlich vrsachen dessen, das der Patrum alhir wenig, dan der P. prouincial zwen von dannen, ainen auf bömisch Crummau, den anderen in Schlesien auf die mission geschicket. Zum Anderen desshalben, das die feiertäg izund gar zu gemaine vndt fast alle wochen einfallen vndt etliche zwai, als da ist Mariae haimsuchung, der h. Annae, die anderswo nicht gehalten werden, vndt niemand ist, der meine stell vertrette. wofern es gott gefällig, so könt es so geschehen, das ich nach dem fest des h. vatters Ignatii den dritten Augusti alhir aus thet fahren, so könnte ich den fünften August zu Bechin ankommen. Iz ist die frage, ob ich gerad zu von Znaim auss mitt ainem landkotschen auf Bechin soll kommen oder ob Ihr G. mich mitt ainer fuhr von Neuhauss wöllen abhollen lassen. Ainen landkotschen bies auf Bechin wolt ich nicht gern haben, dan man müste ihm warttgelder geben; wofern man mich aber von neuhauss wolt abführen, so müsten die ross von Bechin auf Neuhauss vnfehlbarlich den 4 August auf den abend ankommen. Ihr G. lassen mich wiessen mitt der Zeitt, was sie in dem anordnen wollen.

Begehre man nicht so eifrig vndt vor der Zeitt, ob ich zu Znaim bleiben oder nicht bleiben werde. Sufficit diei uel horae bonitas sua, pflege ich aus dem waisen man zu sagen; wan ich Ihr G. sehen werd, will schon mehr als dies zu ihrem trost sagen. Es sein 12 stunden in dem tag; was aine nicht sagt, wird die andere nicht verschwaigen. Hier hab ich von Ihr G. zu bietten. die biett ist diese. der hofmaister der jungen herren schreibt mihr von ainem iahr her nicht einmahl, sondern öfter, wann er nur noch ain tag mitt mihr zu reden hette. So viell als ich aus seinen schreiben merken könne, ist das kain petitum ex politico, sondern auss dem geiste. wofern es kan sein, wolt ich gern, wan ihm Ihr G. dieser biett gewehren wolte und mitt sich auf etliche wenig tag auf Bechin nehmen, vndt vntterdessen an sein statt bei der jungen herrschaft den stalmaister lassen, welcher in seinem wieder anhaimskommen auf prag den stalmeister ablösen könte; doch das der hofmaister nicht weiss, bies das Ihr G. were von Prag aufbrechen.

Das man die zwai personen ex respectu politico in meinem nahmen nicht grüssen wölle, lass ich was leichters geschehen. hab zwar die fünd nie gelehret, auch nicht practiciret, doch wiell ich mich der zeitt accommodiren, vndt eben aus diesem motiuo dem P. Mariano auf Praag wegen des Crucifixs nicht schreiben. wird der P. aus vergessenheitt oder ainer andern vrsach halb seinem promiss nicht ein genügen thuen, sei man mit dem Crucifix zufried, welches Ihr G. auf der raiss mitt sich tragen. Es

sein der wunden in kainem Crucifix mehr als fünfe. wer das kreuz im herzen führt, darf kaines anderen von aussen.

Die biett ist vnnüz wegen der Messen. was man ainem täglich giebt, darf man darum nicht bietten. Ich wiell Ihr G. an sanct Joannis des taufers fest sonderlich ingedenk sein, dan ich weiss, das sie diesen h. sonderlich ehren. Hiermitt befihl ich mich in Ihr G. gebett ganz fleissig. Znaim den 20 Junii, welches der abend ist des s. Aloysii Conzaga, 1654. — Ihr G. in Christo diener Godefridus Schubertus.

P. S. VMti na stokráte poníženě pozdravuji; při tom také VMti oznamuji, že P. Godefrid, čehož jsám o sebe tajiti chce, do Brna se dostati má, leč by ještě zatím nějaká proměna se stala. S tím VMt ochraně božské poručena činím. Služebník VMti, kolleje Znojemské rektor m. p.

Illustrissimae dominae d. Ludmillae viduae a Sternberg natae Kawkianae de Ritschan, dominae in Bechin, Budin, Libochowitz, Horaschowitz, Grünberg, Graupen. Pragae.

56.

1654 d. 5 září v Liběšicích. — P. Christofor Fischer objasňuje krajskému hejtmanovi, že o dvou Marianských svátcích odbývají se jen poutě a ne trhy, jak Litoměřičtí neprávem tvrdí. (Opis současný.)

Wohledler gestrenger insonders hochgeehrter Herr! Welchergestalt die könig. Creisstadt Leitmeritz wegen Inhibition etlicher Järmärke, so in etlichen Orten, darunter auch hiesiges Ort begriffen, begangen werden, bey E. Gnad. supplicando einkhommen, habe ichs auss denen von E. Gnad. mir zu Beförderung meiner darwieder gebührender Notturfft communicirten Beylagen (darvmben ich gehorsamblich dankbahr) mit mehren vernohmen, vnd thue vor allen E. Gn. gehorsamblichen berichten, dass hiesigesorts keine Jarmark sondern Kirchfahrten zu diesen Gottes Hauss, welches der allerseeligsten vnnd vnbeflekten Mutter Gottes dediciret vnnd von etlichen Ihrer Papstlichen Heyligkeiten mit schönen Privilegiis vnnd ansehlingen Indulgentiis dotiret ist, den 25 Tag dess Monats Martii dess Fest der Verkündigung vnnd den 15 Tag Monats Augusti dess Fest der Himmelfahrt Mariae celebriret werden; dass aber nach verrichten Gottesdinst Crammer vnnd Handwerksleit wenig Stunden ausslegen vnnd verkaufen, ist es nit nur in verloffen Kriegszeiten, wie die Stadt Leitemeritz meldet, sondern von vndenklichen Jahren vnnd bey gutten Frieden-Zeiten, wie solches mit alten betagten glaubwirdigen Leiten, wo es vonnothen vnd E. Gnad. belieben thäte, genugsamb zu behaubten, aufkhommen vnnd seithero ohne männigliches Wiedersprechen vnnd einzigen Einwurff continuiret.

Diesemnach so ist an E. Gnad mein dinstliches Biten, die geruhen in Beobachtug solches vhralten Brauchs die offt angezogene könig. Creisstadt Leitmeritz von ihrem vnzimlich Petito abzuweisen, vnss bey so vhralten Gewohnheiten zue beschützen, Sie Supplicantes aber tanquam temere

litigantes nosque subreptitii accusantes zu bestraffen Zue dero mildtrichterlichen Ambt vnnd Manutenentz ich diesses mein Petitum vnnd mich insonderheit empfehle vnd verbleibe dinstwilliger Christoph. Fischer. Liebeschitz den 5 Septembr 1654.

57.

1654 počátkem prosince v Praze. — Jiří Hofman z Feuerspielu podává rektorovi university zprávu o srážce studentů s vojskem a o utrpených urážkách.

Admodum reuerende et eximie domine, magnifice domine rector! Et officii ratio et propria mea necessitas postulare uidetur, ut quae antea oretenus de nupero tumultu, hodie scripto exponam. Itaque priori relationi inhaerendo sic habet: Die dominico inter quartam et quintam pomeridianam in priuato negotio ad Nouam ciuitatem exiturus, ubi ad ponticulum (uulgo Brükkel) peruenissem, vidi, quod guardia illius loci arma corriperet et uersus equinum forum properaret; quaesiui ex officiali et duce illius (wachtmeisterleüttenant erat) quid rei? quoue properarent? Respondit ille: Die Studenten haben Händel mit den Newegeworbenen. Cui ego: praecedam uos uissurus, si sunt studiosi, ut componam illos. Vbi ad locum et domum tumultus uenissem, vidi multitudinem diuersorum hominum, inter illos minimum 20 studiosos partim spectatores, partim in domum insolentiores. Quibus ego (iuxta mandatum alias mihi datum) nomine rectoris magnifici mandaui, ut ab hac tumultuaria actione desisterent, et si quid contra quem haberent, suo modo et loco quaererent; hanc enim non esse viam. Paruerunt omnes et compositi sunt exceptis tribus, qui aliqanto insolentiores et procaciores perstiterunt et tumultus illius corriphaei esse putantur, quos etiam Magnificentiae Vestrae ad ulteriorem et pleniorem in illos faciendam inquisitionem hic denuncio. Sunt autem hi: Adamus Schiel, N. Prestentius et Petrus Sartorius.

Dum ergo sic ago et studiosos compono, ecce adest guardia et sine ulla praeuia dehortatione immediate non solum tres praefatos sed quoscumque obuios etiam inermes, et qui se nullo modo oppossuerunt vel defenderunt, inaudita crudelitate inuasit, sclopis et fustibus ita tractauit, ut certe, quod nullus morte mortuus sit, nonnisi singulari Dei prouidentiae possim adscribere. Sed neque in hoc insana militum stetit furia. Me pariter, quantumuis viderent, quod hominem non offfenderim nec offendere potuerim, ex quo inermis fui, imo tumultuantes componerem, personam quoque meam officiali manifestarem, sine intermissione sclopis percusserunt et truserunt, nec cessarunt, usque dum ad ordinarium stationis militaris non procul inde locum me saluarem.

Quae omnia Magnificentiae Vestrae in rei veritate ita referre uolui ad inquirendum et uidendum, in quantum deliquerint studiosi et quanta vicissim crudelitate milites sine omni necessitate in me et studiosos saeuie-

rint, a quibus tamen nullatenus fuerunt lacessiti; poterant, si quos uiderant insolentes, facillime aresto mancipare; sed nec tentarunt unicum arestare.

Caeterum, quia nobilis quidam cognomento Ferdinand Czeyka, cuius nihil intererat, se guardiae immiscuit et consimili furia in studiosos et meipsum sine omni causa stricto gladio grassatus multis impactis ictibus caesim et punctim me impetiit, Magnificentiam Vestram reuerenter oro, quatenus hanc iniuriam mihi a dicto Czeyka publice et violenter illatam suo loco uindicare dignetur, ut quilibet uideat, quod, etsi armis impetitus se non defendat, efficax tamen innocentiae suae remedium possit expectare, maxime, cum mihi facilis esse potuerit potestas ex post facto iniuriam hanc uindicandi, nisi me pacis publicae reuerentia continuisset. Malui autem mihi foridicam satisfactionem fieri, quam priuata uindicta nouo tumultui praebere occasionem. Super quibus Magnificentiae Vestrae me commendo. — Magnificentiae Vestrae seruus et cliens M. G. Hoffman a Feuerspiel, vniuersitatis notarius.

Ad admodum reuerendum et eximium dominum Joannem Molitoris e Societate Jesu, ss. theologiae doctorem et vniuersitatis Pragensis rectorem magnificum,*) dominum ac patronum mihi obseruandissimum.

*) P. Jan Molitor S. J., 1653 rektor kolleje u sv. Klimenta, byl r. 1654 zvolen za prvního rektora magnifica obnovené university Karlo-Ferdinandské.

58.

1655 d. 17 ledna v Praze. — P. Jan Molitorův oznamuje Bernardovi Ignáci hr. z Martinic, nejv. purkrabímu, že dle listu Jana Hartvíka hr. z Nostic, nejv. kancléře kr. č., změna professorů císařem byla schválena.

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine! Accepi hoc momento literas desideratissimas excellentissimi domini comitis de Nostiz datas Viennae 13 Januarii 1655, quibus significat se meas literas accepisse, earum contenta retulisse S. Caes. Maiestati, quae restitutionem R. P. Calloreri et simul P. Caroli in ex professura relinquenda promptitudinem libenter intellexit eamque mutationem ratam habet, quod ipsum ex mandato SCMtis mihi significat et omnia quaeque prosperrima ominatur et apprecatur.

Volui haec Excell. D. Vrae significare, cui me totum ex animo commendo. 17 Jan. 1655. — Excell. D. Vae humillimus capellanus Joannes Molitoris.

A Sua Eccellenza il signior supremo burggrauio, consigliero di stato di Sua Maiesta Caesarea.

59.

1655 d. 31 ledna v Brně. — P. Godefrid Schubert posílá hr. Lidmile ze Šternberka knihy, obraz, listy čínského hedvábného papíru a jádra z římského melounu.

Der Fried des Herren sei mitt Ihr G.! In meinen nächsten briefen hab ich gemeldet, das der P. Henni von vns weggezogen; gestern aber

kompt er zuruck ohn alle meine hofnung. weil ich derwegen ein gutte gelegenheitt sehe Ihr G. dass neue Jahr, so ich Ihr gewünscht, auch im werk zuerfüllen, schicke ich Ihr G. volgende sachen: Vor Ihr G. das Leben Mariae Bonauenturae, welches sie im Octobr von mihr begert vndt der P. Nouitiorum vor sie abschreiben lassen. Ein bild der seligen Magdalenae de Pattis, welches ich gern wolt sehn, das mans zum wenigsten dem herzen nach illuminiren liesse vndt das wortt Verbum mitt gold, caro factum est, mitt silber anstriche. dan also hatt der h. Augustin, wie dieser s. leben aussagt, diese wörter in der h. Christnacht in ihr herz eingeschrieben. Item etliche blätter von seidenem Chinesischen pappir, welches mihr im Octobr der fürst von Crummau geben, wie dan auch die körner der Römischen melaun, deren ich zu Bechin bei Ihr G. meldung gethan, so mihr die fürstin geben. Vielleicht werden sie zu Prag gerahten. Item ain büchell vor die fräuell Maxelin vndt hofmaister der Jungen Herren. Ihr G. werden da aine getreue ausspänderin sein vndt mitt meiner armutt vorlieb nehmen. Aber die Armutt ist sehr reich, die gott in tugenden suchet.

Hiermitt befihl ich mich Ihr G. gebett ganz fleissig. Brün den 31 Januarii 1655. — Ihr G. in Christo diener Godefridus Schubertus.

60.

1655 d. 14 března ve Znojmě. — P. David Steidlman děkuje hr. Lidmile ze Šternberka za přeplatek úroků.

Milostivá paní! Pax Christi! Píše mi Hradeckej p. pater rektor, že s poručení VMti pololetní ourok totižto 420 fl. kolleji zdejší Znojemské přináležející beze všeho meškání a odkládání scela a zouplna k rukám svejm jest přijal. I ponevažd pak ta kapitální summa před štyrma měsíci teprv a ne před půllétem k rukám VMti jest odvedena, uznávám to patrně, že cokoliv Milostivá paní ráčila předati, to všecko ne s povinnosti ale s pouhé milosti, lásky a s přirozené štědroty dobrovolné učiniti ráčili. Pročež já za tak vzácnou almužnu VMti poníženě děkuji. Pán Bůch rač jsám (jenž já se odměniti nemohu) hojná záplata bejti a předně VMti vzácnou osobu i ze vší roztomilou rodinou k VMti budoucímu potěšení a k rozmnožení slavného rodu na mnohé časy při dobrém szdraví zachovati.

Byl jsem k vyrozumení dal onehdejšího času VMti skrze pana hovmistra, že by nějakej pan Wolf Henný peníze ku potřebě VMti propůčiti mohl; rád bych veděl, zda-li ste co ráčili obdržeti; jestliže jse podle zalíbení VMti stalo, bylo by mně k potěšení. Já sice, bude-li co takového před rukami, VMti co nejdříve oznámiti nepominu. S tím VMt Pánu Bohu poručena činíc poníženě VMti se poroučím. Znoimae 14 Martii 1655. — Illustrissimae Dominationis Vestrae seruus in Christo Dauid Steidlman.

Illustrissimae dominae dominae Ludmillae viduae a Sternberg natae Kawkianae de Rziczan, dominae in Bechin, Sedlecz, Horazdowitz, Grinberg, Budin et Libochouicz, dominae plurimum mihi obseruandae. Pragae. Auf Prag.

61.

1655 d. 18 května v Liběšicích. — P. Christofor Fischer stěžuje si krajským hejtmanům na násilné překážení toku vody z Dolní Chobolice. (Současný opis.)

Hoch vnndt wohlgebohrner Herr Herr, auch wohl edler gestrenger Ritter! Grossgünstige Herren! Ewer Gnad. vnndt Gestr. soll ich notturftig nicht vmgeben, wass massen Georg Ehnel von Nider Koblitz, des Herren Wrzezowetz (titul.) Vnterthäniger, den gewöhnlichen Wasserlauf, welcher vhralter Zeiten theils an seinen Wiesen angeführet, in vnseren Hoff ietz zu verhinderen sich vnterfange vorgebende, er wolte einen gewissen Deputat hieråon haben. So befinde ich von keinen Menschen Andenken, auch in keinen Register, dass weder die vorige weltliche Herrschaft auf Libeschitz wohnhaft, weder des Collegii s. Clementis, alss vnsere Societet gemeltes Gutt Innhabers, von den geführten Liebeschitzer Hoff Wasser dergleichen im nichts gegeben worden, sintemahlen dess geführten freyen Lauffs in der könig. Landttaffel nach Gebühr einverleibt ist.

Desswegen vnndt zu Verhüttung anderwertiger Vngelegenheit erwenten Georg Ehnel bey Beraumung des Wassers ich vermahnen lassen, er zu diesen geantwortet: Ich werde nicht so offt hinaus Leuthe schiken können, als er es so offt würde verhindern. Nun ich seinen Ambtman auf Wernstätl dieses angedeütet, er aber solches auf seines Herren Ankunfft verschoben. Wan dan mir es nicht gebühret einigen Schaden vnseren Collegio beschehen vnnd wiederfahren zu lassen, dass Brewhauss vnnd den gantzen Hoff ohne Wasser zu sein, sonderlich wan eine Feuerbrunst (dess Gott vorbehüte) endtstehen sollte, dannenhero gelanget an Ew. Gnad. vnnd Gestr. mein dienstliches Bieten, sie wollen geruhen hirinn gnädige Anordnung wiederfahren lassen, damit offtermelter Georg Ehnel oder dessen Besützere [sic] von seinen vnbillichen Vornehmen*) abstehe vnnd vnsere Freyheit nicht violire, hinkünfftig dass geführte vhralte Wasser seinem gewöhnlichen Lauf lasse. Welches ich vnnd dass Collegium nach allen Gebühr werden wüssen zu verschulden ɔc. Liebeschitz den 18 Maii 1655. — Christoph. Fischer Soc. Jesu.

*) Co tam tropili, vysvětluje tato poznámka v čelo listu položená: »Quia vero huic responso [t. j. ze d. 26 června 1648] Nidrkoblicenses acquiescere noluerunt, imo molestias plurimas nobis causarunt, jam avertendo et derivando aqvam ad fundos et prata sua, jam obturando imo praesecando nobis tubos, ut consuetum cursum suum aqva ad praedium non haberet, scriptum est ad dd. capitaneos districtus d. baron. Ferdin. Hisrle et d. Constant. Zohlhausen. Tenor literarum hic est.«

62.

1655 d. 17 listopadu v Praze. — P. Jan Rubatius důtklivě prosí hr. Adama Paula Slavatu, aby kolleji Novoměstské zadržalý úrok neprodleně splatil.

Excellentissime ac Illustrissime Domine Domine Comes! Praemissis meis religiosis obsequiis et salute in Domino Pax Christi! Ex responso

Nouaedomi 5 Nouembris dato intellexi excellentissimum dominum comitem condolere meis angustiis et paupertati simulque ex eodem spem accepi censum collegio meo debitum modica patientia interposita deponendum. Uerum dura necessitatis lege compellente denuo cogor scribere et humillime spe magna persuasus precari ac enixe excellentissimum et illustrissimum dominum comitem rogare, ut dignetur misericorditer praesenti mei collegii inopiae succurrere censumque dictum persoluere, ex quo (tacendo, illum esse praecipuum medium alendi personas Neopragensis collegii) promisi firmiterque assecuravi (infallibiliter sperando eum circa festum s. Galli seu circiter 16 Octobris) cuidam creditori collegii mei deponere 400 fl. r. et quidem tali creditori, qui benigne pollicitus est acceptis quadringentis florenis residuos sibi debitos 990 fl. r. collegio dimittere; quam assecurationem si non exoluero fideliter proximis diebus, euidentissimo periculo amittendorum 990 fl. r. expositus sum; quod ne fiat graui cum ruina mei collegii, suppliciter rogo, excellentissimus ac illustrissimus dominus comes dignetur opportuno subsidio adjuuare locumque, in quo desideratum et pernecessarium illum censum leuare possim, designare.

Id beneficium fiducialiter expectando diuinam bonitatem supplex oro, ut excellentissimum ac illustrissimum dominum comitem meo collegio totique Societati Jesu quam diutissime seruet saluum et incolumem. In Neopragensi S. J. collegio 1655, 17 Nouembris. — Excellentissimi ac illustřissimi domini comitis minimus in Christo seruus Johannes Rubatius, collegii Societatis Jesu Neo-Pragae rector.

Excellentissimo et illustrissimo domino domino Adamo Paulo S. R. I. comiti Slauatae de Neühauss, Chlum et Koschmberg, domus Nouodomensis gubernatori, domino in Neobistržicz, Chlumez, Žerownicz et Cžeruena Lhota, sacrae caesareae Maiestatis consiliario aulico imperiali et haereditario regni Boëmiae pincernae, suo munificentissimo domino d. benefactori. Nouaedomi.

63.

1655 d. 23 listopadu v Praze. — Provinciál P. Jindřich Lamparter ujišťuje hr. Bernarda Ignáce Bořitu z Martinic, že urážky učiněné vyšetří a přání jeho dle možnosti vždy vyhověti chce.

Excellentissime Domine Comes! Domine mihi multo obseruandissime! Quas ad me 15 huius dare dignata est Exc. V^a^, hodie primum accepi. Auide ab Exc. V^a^ exspecto puncta examinis, quod religiosa et sancta fide instituam, cum primum ipsi placuerit. Et quamuis adm. R. P. N. iteratis literis ostendat esse suae mentis, ut P. Faschang eat, quo destinatus est, non tamen eum dimittam prius, quam omnia, quae ad causam Exc. V^ae^ pertinent, mihi scripto consignet, prout ipsimet edixi iam pridem; quod tamen diu differendum non erit, cum studia Olumucii breui restauranda sint.

P. Salicedus (qui primum post offensas huc venit) omnia, quae norat de his rebus, diligenter descripsit, quae apud me habeo; si fuerit opus, ut adsit, semper id accurauero. Neque uero iustitia quidquam patietur, si testimonium dicturi non citentur uel praesto sint, antequam querela sit rite delata. At uero hi patres non nisi testimonium daturi sunt. Quare non uideo, quam iuste arguar partialitatis non exiguae. Ego ut ad iniurias amore Christi ferendas a S. P. N. ante annos paene 50 sum institutus, ita ab inferendis studui semper esse quam alienissimus. Quoad comminationem grauium difficultatum, equidem Deo iuuante nullas refugio, dummodo faciam, ut oportet, meum officium, cui quidem in mutatione horum patrum non defui. Si autem in odium sui uel praeiudicium id interpretatur Exc. V^a, doleo ipsam falli tantopere, cum nullam odii, amoris et obseruantiae causas in Exc. V^{am} plurimas habeam; unde etiam, quos minus ei gratos notabam, non sine meo incommodo mox a me dimisi, alios quoque mutaturus, cum ratio maioris obsequii diuini videbitur id exigere.

De caetero in gratiam suam facturus omnia promptissime, quae potuero, saluo iure Societatis, quam et me humillime commendo maneoque Exc. V^{ae} deditissimus in Christo seruus Henricus Lamparter. — Pragae 23 Novemb. 1655.

Illustrissimo et excellentissimo domino Bernardo Ignatio Borzita S. R. Imp. comiti a Martinitz, gubernatori domus Smetsnae, domino in Smetsna, Slan, Hagensdorff, Horzowicz etc., SCMtis actuali camerario, intimo consiliario et in regno Boëmiae supremo burggrauio ac primario locumtenenti etc., domino meo gratiosissimo. Smetsnae.

64.

1655 d. 29 listopadu v Praze. — Provinciál P. Jindřich Lamparter znovu důtklivě žádá hr. Bernarda Ig. Bořitu z Martinic, aby mu sdělil, čím a od koho z S. J. byl uražen, a slibuje úplné zadostiučinění.

Excellentissime Domine Comes! Domine omni obseruantia colendissime! Cum A. R. P. N. generalis post cognitas omnes meas actiones etiamnum persistat in ea voluntate, ut mandatum suum de audiendis querelis Excell. V^{ae} per me ipsum exequar, denuo enixe rogo Excell. V^{am}, ut velit exponere, quibus in rebus et a quibus personis Societatis laesam se sciat aut putet. Promitto nomine euisdem A. R. P. N. omnem satisfactionem debitam dignitati personae, quam gerit, et suis maximis in Societatem meritis. Examinabo singula diligentissime. Neque spero fore magnam difficultatem, cum sciam patres illos esse paratissimos ad omnia manifestanda superiori suo et acceptandam satisfactionem rationabilem.

Quod si praeterea voluerit Excell. V^a manifestare aliquos abusus, quos aut nouit aut ab aliis accepit, commissos a nostris, libenter accipiam cum gratiarum actione pro sincero affectu erga Societatem, quam Excell. V^{ae} et me simul commendo humillime. Pragae in [collegio] s. Clementis

29 Novemb. 1655. — Excellentiae Vestrae deditissimus in Christo seruus Henricus Lamparter.

Adressa jako na listě předešlém.

65.

1655 d. 30 listopadu? — P. Jan Molitorův slibuje hr. Bernardovi Ignáci z Martinic úplné zadostiučinění.

Illustrissime et excellentissime domine domine! Excellentissimae Dominationi V^rae^ heri significaui A. R. P. generalis nostri optimam voluntatem et circa P. Andream Callocerum dispositionem, quem ego hodie mane praesens in domo professa ad collegium nostrum et cathedram inuitaui.

Superuenit mihi postea Excell. D. V^ae^ responsum repetititum [sic] per P. Joannem Nerouium allatum circa eam repositionem, quam paratissimus sum et dabo quam primum executioni modo, quo Excellentiae V^ae^ placuerit et mihi insinuauerit.

Excell. Dominationi V^ae^ me totum commendo et maneo Ill. et Excel. Dominationis V^ae^ humillimus sacellanus. — Joannes Molitoris.

Excellentissimo et Ill. comiti d. d. Bernardo Ignatio S. R. I. comiti de Martinicz, gubernatori domus Smecznae, domino in Smeczna, Slana, Hagensdorff, Kralup, Horzouitz etc., S. Caes. Mtis consiliario intimo, actuali camerario, primario locumtenenti et supremo burggrauio in regno Boëmiae, domino domino meo gratiosissimo.

66.

1656 d. 5 března v Hoře Kutné. — P. Jiří Kasparides odporučuje paní Salomeně z Bubna znovu vřele Jana z Mayersfelsu za preceptora.

Urozená paní Salomeno! Vedle vzkázání mých duchovních služeb VMti všeckno dobré a spasitedlné na Pánu Bohu vinšuji věrně rád! Velmi lítostivě a žalostivě to až posavad snáším, že ode mne rekommendirovaný pan Jan Vilém z Mayersfelsu panu paterovi prefektovi na Starým městě, kterýž toto psaní VMti odevzdává, od kondicí VMti skrze křivou některých lidí správu odstrčen jest; jakoby se mně samému to neštěstí přihodilo, tak nad tím lítost mám, netoliko pro něho, ještě vší rekommendací a promocí velmi hoden jest, ale také i pro těch milých dítek prospěch. Kdybych byl věděl, že VMt neráčíte žádostiva bejti praeceptora, který by musiku uměl, byl bych tuto věc v přítomnosti jistěji ubezpečil, nežli jsem se z Prahy ubral. Poněvadž pak nyní od našich lidí z Prahy správy docházím, že ti, kteří Pařízska k VMti promovírovali, nyní toho (jak oni praví) litují a jemu, kdyby mohli, jinší kondicí prokurirovati se snaží: pokudž by jmenovaný pan Pařízek jinam promovirován aneb od VMti jakkoliv propuštěn byl, uníženě [sic] žádám, že VMt mně tu milost prokázati ráčíte a ode mne rekommendirovaného pana Jana z Mayersfelsu sobě poručeného míti, kte-

rýžto k té kondicí mnohem spůsobnější, jakož i urozenější a v mravích zdvořilejší jest. Já ho VMti tak hrubě chváliti nestačím, jak mnoho o jeho dobrotě VMti slibovati mohu. Naději se, že VMti budu míti zač netoliko děkovati, ale také i vděčným se ukázati.

Pozdravuji pěkně pannu Dorotku a Vojtíška s Jeníčkem de Bissingen. S tím VMti se poníženě poroučena činíc božského požehnání na mých nehodných modlitbách VMti uprositi nepřestávám. Datum na Horách Kutných 5 Martii 1656.—VMti v službách duchovních volný zůstávám Jiří Kassparides Societatis Jesu.

Urozené paní Salomeně z Bubnova, rozené Kaplířce ze Sulevic, paní mně v Kristu Pánu příznivé, k dodání do Prahy.

67.

1656 d. 29 září v Nise. — P. Ondřej Wilde slibuje hr. Adamu Pavlovi Slavatovi opatřiti vše, jak mu svěřeno bylo, a sděluje politické novinky z Polska.

Illustrissime ac Excellentissime Domine Domine Comes! Pax Christi et obsequia mea religiosa paratissima! Voluntati Ill. ac Excell. D. V^{ae} satisfacio et Nissa meas primum, quo 27 huius saluus et incolumis perueni, transmitto litteras. Hac ipsa posta Glacium scribo petoque a noto mihi patre quodam conuersatore eiusdem loci, uelit agere, ut quantocius perficiatur forma illa modusque eam imprimendi enucleatissime perscribatur; quem ego deinde Ill. ac Excell. D. V^{ae} Wratislauia, ut primum ad me venerit, perscribam. Reliqua a Sua Excellentia mihi commissa expediam fidelissime. Ad terminum meum me uenturum spero post dies aliquot, inde fortassis certiora quaedam de statu rerum Polonicarum intelligam; interim Glagouia 21 Septem. nuntiatur, regem Sueciae misisse Duglassium ad ducem Moschouiae ad sanciendam pacem etiam iniquissimus conditionibus. Sed dux surdus ad haec omnia, ne uerbulum hac super re respondit: imo expediuit ad regem Poloniae internuntium suum, ut nullo modo concludat pacem. Duo legati gallici nomine regis Sueciae omnia, quae acceperunt, restituere uolunt, modo pax vniuersalis concludatur. Rex nunquam se id facturum respondit sine SCMtis consensu. Sueciae rex aut Turronii est aut Gedanenses ad deditionem fatigat. Comes de la Garde profligatus a Moschis in Liuonia. De morte Chmelnitii est certum. In cuius locum substitutus a Cosacis Winocsky, notarius Kiouiensis. Gazinsky cum 8000 Polonorum et 6000 Tartarorum expeditus est contra Brandeburgicum in Prussiam.

Hac eadem, qua accepi, fide Ill. ac Excell. D. V^{ae} communico atque me gratiosissimo Suae Excellentiae fauori humillime commendo maneoque obligatissimus Ill. et Excell. Dominationis Vestrae seruus in Christo Andreas Wilde. — Nissae 29 Septembris 1656.

Excellentissimo domino domino Adamo S. R. I. Paulo comiti Slavatae

de Chlum et Kossumberg, domino et gubernatori Nouaedomus, domino in Nouadomo, Neobistricz, Zierownicz, Rubea Lhota et Chlum, SCMtis aulico consiliario et supremo ac haereditario in regno Boëmiae pincernae, domino et patrono meo mihi colendissimo. Bistriz.

68.

1656 d. 26 listopadu v Hradci Jindřichově. — Rektor P. Tobiáš Brázda zve hr. Adama Pavla Slavatu na slavnost sv. Františka Xav.

Excellentissime Domine Domine Comes, Patrone et Domine Clementissime! Deus est mirabilis in sancto Francisco Xauerio his annis specialiter, uti recenter ex italico idiomate in latinum conuersa miracula Graecii impressa sunt admiranda, quae diuina Maiestas ad honorem sancti Xauerii Potamiensis patrauit: inter alia mortui sunt resuscitati, seditiones sedatae, a peste ciuitates liberatae, segetes perditae restitutae, infirmitates humanitus non curabiles pulsae; et haec quidem sunt minima et paucissima, quae s. Xauerius egit, quae corpus concernunt, si ea, quae integer liber continet, animarum bona procurauit, referre liceret. Haec acta sunt et a sede apostolica comprobata omnia. At audeo praesumere dicere, quod Excell. Vestrae de coelo loquatur s. Franciscus Xauerius: amplius domine, amplius domine excellentissime, tibi et tuis seruiam Novodomensibus. Veniat igitur (humillimus et supplex rogo) Nouamdomum ad festum sancti Francisci Xauerii, ut per praesentiam Excell. Vestrae s. Xauerio charissimae Nouodomenses copiosa de coelo locupletemur benedictione. Dabam Nouaedomi 26 Nouembris 1656. — Excellentiae Vestrae seruus in Christo infimus Tobias Brasda.

Excellentissimo domino domino Adamo Paulo S. R. I. comiti Slawatae de Chlum et Kossumburg, gubernatori Nouaedomus, domino in Nouadomo, Neobistriz, Žierownitz, Czerwena Lhota, Chlum etc. etc., SCMtis aulico consiliario, supremo ac haereditario in regno Bohemiae pocillatori etc., domino clementissimo. Chlumetz.

69.

1657 d. 18 dubna ve Vídni. — P. Karel de Grobendoncque sděluje M. Jiřímu Hofmanovi z Feuerspielu, notáři pražské university, rozmanité novinky.

Praenobilis et doctissime domine! Ad vestras longe mihi gratissimas, quas hactenus vnicas (sed sine dato) accepi, nuper defectu temporis non respondi; aliquid tamen scripsi patri Reychenberger, ut Suae Dominationi insinuaret. Resaluto dominum Carolum Zahn, cui dimissoriales dare non potest hic nuntius apostolicus, quia eius iurisdictio se in Poloniam non extendit. Domini Wencelii litteras ad praeceptorem domini de Oetting misi per d. Colbium, aulae praefectum comitis Slavatae. Visitaui hisce diebus Dominationis Vestrae fratrem vti et von Acker, Augustinianos ad

Fontem Marianum; ille Vestram Dominationem affectuose salutat. Accepi hodie litteras clarissimi d. doctoris Türchner, cui hodie defectu temporis et materiae non scribo; gratias ei vobisque ago, quod in hortensi vestra recreatione fueritis mei memores. Si ipse (vti scribit) est mecum in eadem naui, spero, quod vento secundiore feliciter tandem enavigabimus.

Cardinalis noster breui creditur hic futurus; nescio, an sit negotia nostra vrsurus. Vester conceptus in negotio noto vehementer mihi placet et esset plane de tempore. Quid si quis de illa re mitteret aliquem libellum ad aulam, deberet inscribi regi, quamuis omnia negotia tractet serenissimus, cui in hac re fuse loquar in audientia, quam spero me breui habiturum. Non exstat aliquis proximus consanguineus domini F.? Si aliquis existeret ibi, non posset induci ad supplicandum regi, ne sinat extingui memoriam et nomen sui consanguinei et pias eius dispositiones sine vlla causa euerti! Essent haec dextre instituenda et hic quaerendus agens aliquis minime interessatus seu obnoxius iis, quibus talia displicerent. Hodie generalis Susa mittitur in posta ad regem Poloniae. Serenissimus heri misit sanguinem et non bene habet. Deus saltem istum nobis diu relinquat. Saluto affectuose et reuerenter magnificum d. rectorem, clarissimos et spectabiles ac excellentissimos dominos professores meque omnibus commendans maneo praenobilis et doctissimae Dominationis Vestrae servus in Christo Carolus de Grobendoncq S. J. — Viennae 18 Aprilis 1657.

Praenobili et doctissimo domino M. Georgio Hoffman a Feuerspiel, rom. caes. Majestatis necnon pontif. auctoritate publico et iurato vniversitatis Pragensis notario etc., domino mihi plurimum colendo. Pragae.

70.

1657 d. 22 května v Hradci J. — P. Jan Weyet poroučí se hr. Adamu Pavlovi Slavatovi v další přízeň.

Illustrissime et Excellentissime domine comes, patrone collendissime! Pax Christi et mea promptissima obsequia! Illustrissima domina comitissa Francisca ad id, quod optabam et volebam, me traxit Teltzio Nouamdomum, vt Suam Excellentiam salutarem, mea obsequia offerrem et pro antiquis plurimis beneficiis gratias agerem. Veni; sed hoc meum fuit infortunium, quod Suam Excellentiam hic non inuenerim. His itaque me humillime commendo bonae suae gratiae et antiquo fauori deumque precor ex animo, ut Suam Excellentiam bonis coelestibus et gratia sua repleat ac diu ad gloriam suam, subditorum omnium bonum ac inclitae familiae Slauatinae honorem et gloriam incolumem benignissime conseruet. Rogo etiam humillime, vt me velit suum servum et familiae suae in posterum conseruare. Datum Nouaedomi 22 Maji Ao. 1657. — Ill. et Excell. D. Vestrae servus in Christo Joannes Weyet Societatis Jesu.

Ihro Excell. dem hoch vnd wohlgebornen Herrn Herrn Adam Paul Grauen Slauata von Chlumb vnd Koschmberg, der Röm. Khay. May.

Reichshoffrath vnd Ihro May. des Königs in Böhaimb obristen Mundtschenkhen. Zu dero Gnaden Händen.

71.

1657 d. 22—23 září. — P. Jan Scribonius sděluje z Hory Kutné četné novinky ode dvora královského v Praze některému členu residence v Golčově Jeníkově.

Reverende in Christo Pater! Pax Christi!*) In Bohemia serenissimus rex noster adhuc moratur et diutius, quam aliqui arbitrabantur, morabitur, quin imo et per hyemem mansurum speramus; mora in nostris oris longa non videtur. Francofurtium missi sunt celsissimus princeps de Lobkowitz, d. Franc. liber baro Libstein. praeses appel. et d. Scheidlern.**) Prussiiaci hanc provinciam sibi vendicabant, verum privilegia patriae nostrae illos excluserunt. Serenissimis Bohemia mirifice placet, atque imprimis regi recreationes arrident. Totus est in venatione. Proxime vix ex arce Pragensi pedem extulit, extemplo 35 lepores in praedam venerunt. In Stella 50 cervos reperit, in Carlstein multam feram deprehendit. Domum professam aliquot donavit [sic]. Decima sexta Aug. serenissimus ad s. Ivanum cum archiduce (primo transeundo Beraunam et Kralowy Dwur transeundo) discessit primum lapidem templi positurus; addit pro structura 5000 fl. Eadem die Pragam rediit. In festo Assumptionis mane interfuit serenissimus rex et archidux divinis ac mensae seu prandio in Carlow (supponat R. V[ra] monasterium eleganter iam restauratum pro canonicis reg. s. Augustini et praepositum ibidem residere). Sumpto prandio venit ad vesperas ad nostrum templum Salvatoris in Antiqua Urbe, unde finitis vesperis praecedentibus congregationibus magno ac copioso numero primo serenissimus archidux Leopoldus facem manu gerens ibat, pone sequebatur serenissimus rex etiam facem gerens et sic pedites vsque ad columnam B. V. ad forum ivere, ubi litaniae habitae; et his finitis curru abivere domum. 18 Pragam ex castris Polonicis ad Cracoviam missus a serenissimo rege Poloniae ad nostrum serenissimum regem venit Carolus Walstein in posta (filius defuncti domini Adami, supremi olim burgravii, quem salutavimus simul Litomerzicii venientem ex provinciis Lvbosce [sic]) nuntians Cracoviam nostris cessisse, Rakociaanos [sic] secundum pacta excessisse; Suecos libere dimissos etiam referebat. 22 Aug. affinis domini Caroli Walstein comes Berka in Silesiam ad quarteria abivit pede adhuc infirmo; in lectica portatur. Miles strenue conscribitur. Zatecii omnes famuli nomen Marti et Bellonae dedere; malunt hanc quam Cererem cum aratro sequi. D. Lozy***) spadl z lože. Vocatus a rege de pecunia interrogatus est; itaque ad *Redde rationem* cogitur.

Mirum in modum in Bohemia lupi circumeunt, damna non in pecore sed hominibus facientes, plurimos infantes in diuersis dominiis delacerarunt, atque semel iam sanguine humano gustato magis in dies invalescant. Nuper nostrum venatorem decem cinxerant; bombarda si defuisset, in praedam

ivisset. Redux 23 Aug. d. Czuker ex Kaczow a d. Scheidleriana (dominium Kaczoviense a d. Franc. Lobkovitcz, supremo venationum praefecto, d. Scheidler pretio 46 millium emit) narrat, illo tempore, quo ibi fuit, puellam iam nubilem a lupis devoratam; pueris non ita ac puellis nocent.

27 Aug. Pragam cum R. P. rectore abivi; ibidem litteras R. V^ae^ inveni. Feliciter negotium nostrum peragere speramus. Templum suam fundationem ex monetaria domo accepturum; pro sartis tectis R. P. rector ultima Aug. audientiam prae multis comitibus et baronibus apud serenissimos habuit cum suo et omnium nostrum solatio. Nam cum commendaret R. P. rector s. Barbarae templum serenissimo regi, commendatissimam sibi, inquiebat rex, esse, et cum cliens s. Barbarae simus, inquit, faciemus, ut illa, quae maiores nostri assignarunt, templum accipiat. Commendavit R. P. rector et ecclesiam atque Societatem; et Societatem sibi commendatissimam asseruit. *Amamus illam*, inquit, *ex corde;* et haec dicendo manum (indicem amoris) cordi appressit. Jucunda cum rege paulo ante meum Pragam adventum contigere. Excurrerat in Stellam cum serenissimo patruo; deprehendit in humo molitorem vino somnoque sepultum; accedit illum rex et manu apprehensum ad surgendum excitat inquiens: Woter, sste auf! Somnolentus respondit: aj, neh mě s pokojem! Repetit 2do rex: Water etc! Respondit ille: neh mi, pravím, s pokojem, sice dám tě etc.! Tertio repetit rex: Water! Tum evigilans plene videt regem. Fuga sibi consuluit. Inclamat rex: Water, wart! Surdo inclamat, fugit et sese regi subduxit.

Altera die valla arcis lustrat. Perdices ibi aliquot deprehendit, in quas explodit et feliciter tres illarum mactavit. Bombo excitus cervus antiquissimus cognomine Hansel contra regem immediate properat. In periculo manifesto fuit rex. Ex aulicis quidam explodit; minoribus globis bombarda fuit onerata; in frontem explosit cervi; turbatus ex his pisis blumbeis [sic] fugit velocissime atque recte ad custodem phasianorum, quem cornibus non absque periculo laeserat. Consilium eo tempore infelix homo capit et cum consilio cornua cervi arripit diutissime luctando cum cervo; occasione bona oblata ad partem saltat et periculum mortis subterfugit. Intelligens hoc dominus archidux sine mora in cervum eiaculatur et feram nesciam R. Mtem venerari prosternit et mactat.

Alio tempore idem rex Brandisii a suis aulicis remotius discessit. Quem sedule inquirentes obvium rusticum interrogant, an regem alicubi videret. Koho? inquit rusticus; tamhle ňaký pahole s ručinicí mezi stromím [?] leze a na svěř číhá! Agnoscunt regem et a periculo liberant d. suum.

Camerae consiliarios reformavit. D. Schondfel ex consilio cum d. Fresleben et Loiz deposuit; a d. Maggaur†) rationes petit ex officio quaestoris, quibus datis primo ad consilia camerae vocabitur. Neopragenses aedificium meditantur. Novus benefactor collegium illis et novitiatum aedificabit. Putatur esse d. Sternbergica; aliqui ominantur omnes tres sorores in fundationem conspirasse: d. Ludmillam, d. comitissam de Portia, d. herulam. Qvisqvis ille est, certum est, brevi novitiatum N. Pragae futurum. Domos

coëmunt, quin et templum dimensi sunt. Futuro vere aggredientur opus. Vetero-Boleslaviae pro residentia nostrorum domus in festo s. Wenceslai tradetur nobis illa ipsa, pro qua semper egimus Prima videlicet ad templum beatissimae virginis. Hospitium erat solenne olim. In Sancto Monte miracula et devotio in dies maiora incrementa sumunt. Inquentes [sic] a Pragensibus supplicationes eo abeunt, quin et a nobis Kuttenb aliqui loci sanctitate audita sese eo conferunt. P. Przibramsky Pragae conveni; manet in Dobrzyss missionarius. Salutat R. V^{am}. Nitet totus, elegantulus totus est P. Wenceslaus. Haec apud nos nova. Scite, antiqua et vetera venient. Occasionem accuso apud R. V., quod si me non praeterivisset, pridem ad R. V^{ram} litterae et cum illis nova alia pervenissent. De caetero benevaleat R. V^{a} in suis Venetiis; quare hoc anno nullum ad illas (sicut fecit ante annum) invitat? Abeunte a nobis alio P. Reichenberger Krumpnam in eius locum ad conciones germ. veniet P. Joannes Lauterbach. P. Reisch Znojmam in procuratoris officium succedet P. Quintelius, P. Halgass N. Pragam ad ministerium, inde in locum P. Halgass P. Italr. P. Mauritz, P. Riccius Iglaviam, P. Steidlman Litoměrzitium destinatus est; in locum illius ad spiritum dirigendum venturus dicitur P. Curatius. Rhetoricam docebit P. Hieronymus Mroczek ex Polonica provincia, poesim P. Venceslaus Gelinek, syntaxim P. Joannes Felher, grammaticam P. Martinus Czikler Polonus, principia P. Carolus Libertinus. Zná-li ho pan pater? Infimmus ex Novodomensi dominio capitanei cuiusdam filius, quem ante biennium Brunam misit R. V. Quid me[cum] fiet, adhuc ignoro. Bene valeat iterum atque iterum R. V^{a} cum R. P. rectore, quem 100.000 saluto et sanctissimis missae sacrificiis simul et R. V^{ae} enixe me commendo. — R. V^{ae} servus in Christo Joannes Scribonius.

Dabam 22 Septembris 1657.

P. S. Vesperi eodem die, qvo ad R. V^{am} dedi, accipio Praga P. Feri elogium. Grata memoria est apud me tam boni senis. Vtinam plures Feros haberemus; mundus non esset adeo ferus. Haec eadem die Praga venerant: Serenissimum regem nostrum de facto iucunde vivere Pragae. Pro more suo pauculis stipatus cum patruo serenissimo excurrebat extra urbem. In via offenderunt rusticum corbem nucum ferentem. Rex interrogat: quanti haec nuces; respondit: za půl zlatého. Aureum profert et rustico porrigit. Territus aureo illo in fugam sese dat illudque ingeminat currendo: Pro mě sou verbíři! Risum regi rusticus movit.

Alio tempore in Bubeneč excurrit; alii in via vetulae placentas ferenti obviarant. Petit placentas ab illa. Cui illa: Za peníze dám! Non moratur rex. Unam emit. In quatuor partes divisam serenissimo regi, praefecto suo, d. de Portia et quarto alii porrigit. Jde k duhu! Legatus expectatur Hispanicus; expectatur Pragae, qui dicitur rara dona secum advehere Fracofurti [sic] distribuenda. Alii asserunt Hispanum caesum, alii Gallum, sicut et Svecum a Dano. Haec breviter. Plura scribere non vacat, quia hodie Wlassimium post meam concionem ex templo abeo pro donatis 100

modiis siliginis a d. Talmbergiana pro exornanda imagine argentea s. Barbarae. Dabam 23 Septembris. — Idem ille, qui ante R. P. rectoris et R. V[ae] servus J. Scribonius.

P. S. Reverendo P. rectori pro salute gratiosa gratias ago. R. P. rector resalutat R. P. rectorem cum R. V[ra]. Hodie in Krzezeticz ††) magistros R. P. rector na posvícení veze. Kdyby nebylo tak daleko, P. patera rektora s Vašností byl by též posval. P. David R. V[am] adsalutat cum P. Max.

*) List tento velice porouchaný sloužíval za obal knihy nějaké. — **) Kníže Václav Eusebius z Lobkovic, předseda dvorské vojenské rady, František Karel Libšteinský z Kolovrat, president nad appellacemi, a František ze Scheidleru. — ***) Hr. Jan Antonín Losi z Losinthalu. — †) Radové komory české: Mikuláš ze Schönfeldu, Fridrich Freiszleben, Gerhard Leux (Leix) z Leuxenšteina a Eliáš Maggauer, dosud rentmistr při komoře. — ††) Křesetice, statek blíž Hory Kutné, daroval Ferdinand II. r. 1626 nově založené kolleji jesuitské v Hoře Kutné.

72.

1658 d. 21 května v Brně. — Zemské hejtmanství vyzývá P. Daniela Krňovského, rektora kolleje v Olomouci, aby předložil seznam alumnů semináře Ferdinandova.

Andächtiger in Gott! Welchergestald die in Gott lobseeligst ruhende Röm. Kay. vnd Königliche Maytt. christmildester Gedächtnus sub dato Wien den dritten Martii negst verwichenen Jahres sich allergnädigst resolvirt haben, dass der in dem Ferdinandaeo zue Vllmücz befindlichen Alumnorum jährlich eine Lista eingeschiket, auch nicht jedesmahl gleich alle Vacantien erseczet, sondern gewisse Stellen, insonderheit wan solche Lista eingesendet wird, offen gehalten werden sollen, dessen wird sich derselbe aus der von dem königlichen Ambt der Landeshaubtmanschaft den dreyzehenden obbemelten Monaths geschehenen Insinuation dieser kayser. vnd königlichen Resolution woll erinnern.

Wann dan dergleichen Lista für dieses Jahr dem königlichen Ambt noch nicht ist zugekommen, als wird derselbe deren Überschikung befördern, damit sie dies Orts der königl. Maytt. zue Hungarn vnd Böheimb, vnserm gnädigsten Erblandesfürsten vnd Herrn, vnterthänigst möge beigebracht werden.

Gabriel Graff Schereny, Erbherr auf New Swietlow, Miloticz, Kunwald vnd Zlín, der königlichen Maytt. zue Hungarn vnd Böheimb Rath vnd königlicher Landeshauptman, wie auch N. Canczler vnd Räthe bey dero königlichen Tribunal im Marggraffthumb Mähren. Decretum in tribunali regio Brunae 21 Mai Ao. 1658. — Gabriel G. Ssereny. — Johann Iwansky von Iwanitz. — Conrad v. Bornsted.

Dem in Gott andächtigen P. Danieln Krnowsky, des Coll. Soc. Jesu zu Ollmütz Rectori.

73.

1658 (?) — P. — vymlouvá hr. Lidmile ze Šternberka její náklonost a žádá ji, aby řídila se tím, k čemu jí z otcovské lásky radí.

C. I. X. P. Gratias maximas! Non ueniemus ad illam, quia sic uisum est placere omnibus junioribus et mihi non displicet, quia nunc nullam habeo causam ad eam properandi. Si semper sic esset facilis, non esset causa facile turbationis. Deus illi hoc det, ut non sit serua suorum affectuum, sed sit resolute indifferens ad ea, quaecunque iudicantur esse animae eius noxia uel proficua. Sic s. Dorotheus promouit suum Dosetheum ad summam gloriam coelestem, quia nihil eum permisit amare aut cuipiam rei uel personae uel actioni adhaerere, sed solummodo pure ea agere etc., quae s. Dorotheus ei bona iudicabat. Et si uos nulli fuissetis sic affecta, tunc nihil curassetis, quando me uidebatis uelle, ut personam quamcunque desereretis, quia, si non est ad eam affectus, quid ad uos? Hoc est signum animae uestrae adhaerentis magno affectu alicui, quando tum non libenter ab illo separamini et ita doletis me eidem non affici. Ego melius intelligo, quid uobis expediat.

C. I. X. Sicut ego sincere sine ira et turbato erga uos affectu haec emplastra applico, ita uos laetae haec suscipite, quia proficiscuntur ab amore paterno erga uos et non ex rancore: et ego ruerem in amplexum talis hominis, si haberem aliquem, qui sic etiam de mea anima sollicitaretur.

Credatis mihi coram Deo, quod non exprobratorie nec alio ullo malo animo scribam: sed uellem uos esse indifferentem et paratam ad ea, quae ego judico ad salutem uestram esse utilia. O Jonatha! Jonatha!

Si uolueritis, quando redibitis, exponam tandem uobis causas aliquas profundiores scripto: et certe necessarium est, ut semel sit aliter. — Seruus in Christo.*)

Laceret hanc schedam.

*) Takto jen a ne svým jménem podpisuje neznámý ten páter i listy své ze dne 31 července a 18 srpna 1659 č. 75 a 76.

74.

1659 d. 23 února v Ploskovicích — Marie Sidonie hr. Šliková, manželka truksasa Otty hr. z Waldburku, píše P. Christoforu Fischerovi o dovozu piva do Chotiněvsi a o poddaného Krištofa Knochla.

Ehrwürdiger in Gott Andächtiger! Ewer Ehrwürden zwey Schreiben von den 22 vnndt 23 Februarii habe ich zuerecht erhalten, vnndt wass dieselbe sowohl in einen alss andern gemeldet, mit mehrern vernommen. Wass nun das Bier zue Kuttendorf belanget, berichte Ew. Ehrw., dass ichs keines Weges zue solcher Intention dahien geben lassen einen neuen Schanck aldorten zue formiren oder es aussschenken zue lassen, sondern allein meinen Vnterthanen in Abschlag ihrer Arbeit vnndt zue ihrer selbst eigenen Notturft gereichet worden. Finde auch nicht, dass solches wider

die Landesordnung vnndt den gemeinen Rechten sey. In Fall aber Ew. Ehrw. dessentwegen was zue moviren gesonnen sein, werde ich meine Exceptiones darwider einzuewenden nicht vnterlassen.

Wegen des Vnterthan Christoph Knochels werden sich Ew. Ehrw. der Motiven meines vorigen Schreiben zue erindern wissen. In vberigen bedancke ich mich, dass Ew. Ehrw. mir die Ehr vnndt Freundschaft zue erweisen begehren mir auch ohne Geldt mit ein Trunck Weissbier ausszuehelfen, welches zwar ohne dankbahrlichen Bezahlung ich niemahlens begehret habe, nehme aber dero Höfligkeit an, als wan ich es empfangen hette. Hoffe auch, dass meine Eltern vmb die gantze Societät noch so viel werden verdienet haben, dass mir von Ew. Ehrw. eine Flaschen Bier nicht solt denegiret werden. Wobey schlissent verbleibe Ewer Ehrwürden guette Freundin. — Maria Sidonia Graffin Druchssesin

Ploskowitz den 23 Febr. Ao. 1659.

Dem wohlehrwürdigen, in Gott geistlichen vnd hochgelährten Herrn Christophoro Fischern, der h. Soc. Jesu Pristern, Superiori bey S. Clement in der Alt Stadt Prag vnd dero aller Herrschaften Regenten, Ewer Wohlehrwürden.

75.

1659 (?) d. 31 července v Praze. — P. — vypravuje hr. Lidmile ze Šternberka o počátcích koleje v Telči a o sv. Teresii, přidává různá rozjímání nábožná a končí sdělením o dobrém prospěchu její synů ve škole.

C. I. X. Solennitas hodierna s. patris n. Ignatii me admonuit, ut uos literis inuiserem et aliqua pro solatio spirituali submitterem. Spero autem meas literas nuper una cum quibusdam actibus ex fontibus Saluatoris esse traditas. Habeo plures compositos et oblitus sum curare eos describi. Mittam propediem.

Imprimis ergo mitto literas P. Krupsky, in quibus ad totam prouinciam indicat mortem P. Caspari ab Aicha, qui fuit professor dominorum Wenceslai et Norberti adeoque statim mihi incidit fore uobis magno solatio, quod tam sanctum professorem filii uestri habuerint. Non est autem hic tota eius vita descripta, sed addentur plura ab eis, qui eum nouerunt. Quando erat alumnorum in convictu praeses, semper tamen V. Sacramentum mane in templo collegii hora 4ª uisitabat eundo per tam longum spatium etc. Has tamen literas optarem seruari et postea, si opus erit, mihi restitui.

Lectae sunt etiam annuae literae totius prouinciae nostrae anni 1657 ad mensam, in quibus erat pulchra historia circa collegium Telczense, quae tamen contigit annum 1654 aut 1655. Dum collegium illud aedificaretur et multi rustici ob robotas murmurarent, murmurauit etiam non parum quidam senex rusticus ex pago Studnice (in quo ego postea tota hieme feci catechismum, tribus quadrantibus milliaris Telczio) et uesperi redeundo domum a murmure per uiam non cessabat. Est autem prope illum pagum

tempellum s. Adalberti in siluula penes uiam, ad quod ille diuertit et iuxta illud flexis genibus paullulum orauit; ac tum rursus uersus suum pagum murmurando procedebat, cum repente duo egregio habitu ignoti eum circumsistunt et, ut tandem semel murmurare cesset, hortantur, nescire eum, quantum sit in eum et alios Telčenses incolas ac accolas ac late uicinos et remotos plurimos solatii et fructus ac emolumenti spiritualis profecturum; debere illum ac omnes rusticos potius gaudere et libentissime robotare ob tanta bona, quae inde sint eis euentura etc. Atque dum sic ei exaggerant et praedicant, quantum boni sint a Societate nostra ibi accepturi, interea rustici illius famulus, quia iam sera nocte hospes non uidebat, cum lucerna ex pago ei ibat obuiam eum quaesiturus et domum deducturus: et accessit tam prope, ut eos loquentes audiuerit, sed nihil uidit; et dum plane accederet, illi disparuerunt. Sed rusticus statim rem totam famulo, tum statim toti pago narrauit etc.

Si Deus tanti aestimat domum tertiae probationis, in qua tamen non omnes exercentur, nec est semen omnium bonorum, quae facit prouincia, nec coadiutores ad ea spectant etc., quid aestimationis apud Deum habebit primaria radix bonorum omnium, nouitiatus? Plurimi moriuntur, at coelum implent, antequam tertium annum attingant. Et tamen illa domus Telczensis quantas habuit difficultates? quas oblocutiones? inuidias?

Legi his diebus s. Theresiae primi monasterii fundationem. Bone Deus, qualia passa est? nec sciebat, quid faciendum, et ita erat perplexa, ut summe dubitaret, an bene procedat, an hoc sit Dei instinctus, quia plurima fecit secreto sine scitu superiorum, qui postea non parum eam afflixerunt etc., et moniales murmurarunt, eam non esse tam sanctam sicut aliae et propterea non decere, ut ipsa talia aggrediatur etc. Sed denique Deus illi adfuit et, quando res ab una parte succedebat male, rursus ab alia parte repente aliquid succedebat bene, et quando illa saepe fessa relinquebat totum et omnes deponebat etiam per medium omnium cogitationes, postea rursus Deus excitabat eam per aliquem; et quando ei confessarius eius prohibuit haec omnia et dixit rem non esse ex Deo, tunc D. Deus mandauit, ut per omnia obediret, donec ipse daret remedium. Ita desolata, perturbata, afflicta aliquando fuit in spiritu, ut quasi esset in desperatione, et scribit, se aliquando sicut coeca fuisse oblitam omnium luminum et bonorum, quae a Deo accepit, et solum se fuisse immersam desolationi. Denique tandem, quando omnibus rebus superatis monasterium illud iam aedificatum et iam monialibus aliquot susceptis est ingressa, Christus D. in ostio quasi portae illius coronam ei tanquam victrici imposuit etc.

Quando talia considero, multum accipio spei, quia uidetur mihi diabolus aliquid terribile timere, cum tamen res sit occulta: quid, si omnia scirentur? tunc primo haberet daemon maiorem accessum. Ego suspicor longe grauiora imminere, quia daemon quaeret modos, quos nos nec imaginari nobis possumus. Parati ergo simus, etsi nunc res bene esse uideatur. Sed tanto pulchrior erit corona, tanto iucundior victoria, tanto

splendidius praemium, tanto maior in ualle Josaphat Christo D. honor, tanto maior gustus D. Dei, tanto maior gloria et solatium et recreatio sponsi animorum Domini Jesu.

Ego nunc, Deo sint laudes, uiuo contentus sicut rex et dedi licentiam omnibus creaturis me inuadendi, sicut uolunt, quia disco a quodam meo discipulo, ut Ego et Deus soli simus in radice, trunco et medula arboris; reliqua omnia sunt folia, quae cadere possunt, quando uolunt: quid ad me. Sis meus Domine Jesu, sim tuus Domine Jesu, et quid curo omnia? Et propterea etiam uobis raro scribo, quia cupio me totum colligere ad Dominum meum et obliuisci omnium praeter Deum meum, qui est desiderium collium aeternorum.

Nuper in festo s. M. Magdalenae didici pulcherrimum uersum ex breuiario: Jesu medela uulnerum, spes una poenitentium, per Magdalenae lacrymas peccata nostra diluas. Placetne uobis?

Filii optime ualent et simul aurei. Nuper d. Wenceslaus dubium, quod nemo in tota schola soluere potuit (et nec d. Norberto solutio occurrerat statim), publice soluit perfecte.

Ad extremum me uestris apud s. Ignatium meritis commendo, qui, quocunque ueniebat, mox turbas excitabat et, cum antea essent omnes quieti, quamprimum ipse ueniebat, aderat persecutio, oblocutiones etc. Infelix ego, cur non tolero cum risu omnia? Facile concipio, quantum habeatis apud Deum patronum, si quidem ipse tantum apud Deum ualet, ut ausus sit dicere in terris tot sibi a Deo collatas gratias, ut nec millesimam earum partem intelligerent, si narraret. Et tamen quales erant sancti primi nostri patres? quam illuminati? etc. Adiuuet nos suis precibus, ut in consortium eorum, qui sub eius spiritu militabant zelose, aeternum numeremur.

Illustrissimas herulas humanissime saluto meque earum commendo precibus. Optarem, ut actibus fontium Saluatoris, quantum capaces sunt, assuescerent, quia sunt medulae spiritualium affectuum etc. Breuiter uolui et feci fuse. D. Deus nos Ignatiano spiritu repleat et benedictio eius sit super nos semper. Pragae die s. Ignatii. — Seruus in Christo.*)

D. Senex comitissa Wrbniana et P. Gebler uos salutant humanissime.

R. P. provincialis uenit, sed necdum sum cum eo locutus.

Illustrissimae dominae dominae Ludmillae de Sternberg, dominae in Bechina etc. Horaždiowicii.

*) Týž, co psal i č. 73 a 76.

76.

1659 d. 18 srpna. — P. — domlouvá hr. Lidmile ze Šternberka, že na jeho listy neodpovídá, a žádá za zprávu byť i kratičkou.

C. I. X. Quod mihi non scribat, interpretor esse ideo, quia cupit esse quam collectissima et cum Deo, et gaudeo. Sed tamen saltem hac uice dum pro magistro hoc misit curriculum, libenter habuissem unicum uerbulum,

ut saltem post ternas meas ad illustrissimam D. datas aliquid habuissem responsi si non ab ipsa, saltem ab illustrissima herula Maximiliana. Cuperem ualde scire, quomodo illustrissima D. ualeat et cur nil scribat et cur post illas meas litteras magistrum hunc aduocet nihil mihi prius significando. Volebam fuse scribere maxime ratione examinis particularis de humilitate, quod nuper ultimis literis praescripsi et causas ac modum indicare: sed non audeo, quia nihil scio, uiuatne, an mortua est. Mea examinis illius intentio est, ut amet cruces et libenter Christo D. cedat, quidquid eum delectare potest, adeoque solatiis uariis superfluis libenter careat.

Iam uos humanissime rogo, saltem aliquod uerbulum mihi scribite, quid status sit circa uos; et, si placet, saltem ad has respondite sed breuissime, quia solatium mihi erit, si uere estis tota in Deo et mei penitus obliuiscimini excepto casu necessitatis, quo uolui prodesse posse in anima. Responsum cum desiderio exspecto. Quis magister nunc ad illustrissimam mittatur, nescio, quia audio esse mutatum priorem. 18 Augusti 1659. — Seruus in Christo.*)

Illustrissimae dominae dominae Ludmillae de Sternberg, natae Kawkianae de Ržičan, dominae in Bechina, Budina, Horaždiovicio, Viridi Monte etc. Horazdiowicii.

*) Týž, co psal i č. 73 a 75. Nepsala mu asi pro jeho list č. 73.

77.

1660 d. 26 února v Hradišti Uherském. — P. Jiří Crugerius, rektor koleje, žádá Ferdinanda z Wiesengruntu o radu v příčině dědictví po Martinovi Francouzovi z Hradiště.

Pax Christi! Generose et dilecte in Domino patrone! Praemissis praemittendis competentibus et debitis a mea persona et toto collegio caeremoniis et salutibus habeo gratias pro delata promptitudine ab illustri et generosa Vestra Dominatione ad inserviendum Hradisstiensi collegio. Quam uoluntatem redux Bruna meus P. procurator Felix Kadlinsky cum operosa illustris et generosae V^rae^ Dominationis commendatione ob communem affectum erga Societatem nostram praesentavit ac mihi dilaudavit amplissime.

Vt porro ea utar in commodum mei collegii quam proxime atque etiam nunc temporis, Deusve sorsve intruserunt; sed antequam exposcam consilium, casum pau'o amplius formabo. Mortuus est apud nos 13 Febr. d. Martinus Franczauz, civis consularis Hradisstiensis, confecto ante mortem testamento. In eo praedium Societati nostrae suburbanum cum laneo agrorum, pascuis etc., constans fortasse 500 fl., assignauit. Patribus Franciscanis 13 libras argenti aliaque, uti et aliis legavit. Homines malevoli nobis scientes testatorem habuisse olim uxorem, filiam Martini Hortensii, quandoque obermautneri Hradisstii (qui se e mania ante annos viginti suspenderat), atque post eam pleraque haereditasse, de suo piae causae apposuerunt conditionem in testamento nulli alteri haeredi nisi nobis solis, gravem, ut,

si haereditatem adeamus praedii, teneamur solvere restantias, quas camera posset in illum obermautnerum praetendere. Et ut efficacius grassarentur in defunctum ac nos tantilli, respectiue ad Patres Franciscanos aliosque cohaeredes inscriptos, commoverunt per suum agentem Viennae cameram, ut ea super re literas ad haeredes Martini Hortensii obermautneri expediret, haud dubie praetensiuas restantiarum.

Ad illuminandam porro D. V^ram^ illustrem et generosam circa haeredes iam insinuatos sciendum est, restare filium dicti Martini, Joannem credo Hortensium, de facto Hradisstii collectorem contributionum, virum senatorium, qui mihi asseveravit hanc malevolorum inventionem esse meram Societatis ex inuidia vexationem, eo quod ipse has praetensiones complanaverit pridem, et si restent, ut vocant, vejstavky, non esse magni momenti. Quia vero testator proximus habuit huius ipsius sororem in matrimonio et post eam defunctam haereditavit, pleraque hinc et nos scripti in testamento novissimo haeredes illius obermautneri essemus tertii, assignando locum primum filiae, secundum marito, qui testamentum confecit.

Casu sufficienter formato restat iudicium consiliumque: Primo, an non excutienda conditio illa et tanquam habenda in piis legatis et causis pro non adiecta subsistente substantia legati, praecipue cum tertius e confectoribus testamenti offerat se ad dandum testimonium coram orbe universo subeundumque iuramentum apposuisse duos alios eam conditionem invito et reluctante expressis verbis testatore. Si apponenda erat, ut quid ceteris aeque aut magis fructificantibus non est apposita. Accedit aegrum, antequam moreretur, illi tertio confectori testamenti dixisse expresse, duos illos se sollicitasse ad mutanda atque aliter ponenda complura, quam posita sint in testamento, se vero in nulla re assensisse, rogare proinde, ut non nisi voluntas sua in testamento expressa sancte ac inviolabiliter observetur. Et tum inter cetera conditionem suggestam ac fortasse inscriptam denuo nullius roboris esse affirmavit rogavitque, ut in hac parte, si opus foret, veritati palam suffragaretur. Egregii illi porro duo testamenti confectores in suo et extra urbem ex arte ablegato tertio, neque ubi rediit, in quoquam de nouo puncto, ut ita loquar, participato schedam instar codicilli sua manu conscriptam citra appositum uel per fraudem appressum testatoris sigillum testamento intruserant; in qua haud dubie nova adminicula fraudulentae mentis erant efformata. Sed posterius tempore coram tertio reduce haec omnia cassavit testator, imo non tam cassavit, quam dolosa tentamenta fuisse evulgavit.

Conditione excussa restat, ut, si camera praetendat, consilio me iuvare dignetur, quid sit faciendum? Mihi occurrit, si e re nihilominus esset collegii legatum praedium, etiam post aliquam exsolutionem camerae me non debere solum ex haeredibus solvere sed proportionate omnes. Secundo, cum testator praeter uxoria sua habuerit insuper, non videri aequum, ut ex industriis ipsius haec extrahantur indebita praetensione.

Rogo, quam possum humanissime, ut super his omnibus informatione

brevi et dilucida me dignetur, quo perfruatur meum collegium affectus illius ubique laudabilis erga nostram Societatem aliquem etiam effectum. Ero exinde cum omnibus meis obligatissimus in folio, qua spe generosam et perillustrem D. V[am] diuinae tutelae animitus commendo gen. perill. D. V[ae] seruus in Christo Georgius Crugerius, rector collegii. — Hradisstii 26 Februarii 1660.

Praenobili ac generoso domino Joanni Ferdinando a Wüsengrundt, SCMtis consiliario et ad regium tribunal in marchionatu Moraviae assessori, domino ac patrono meo obseruandissimo.

78.

1660 d. 18 června na Prádle. — Jindřich Lapáček ze Rzavého žádá rektora kolleje u sv. Klimenta, aby mu z poddanosti propustil Annu z Vrbic.

Důstojně velebný pane otče duchovní, mně obzvláštně jmilý! Službu svou VMti před vzskazujíce od Pána Boha zdraví i jiné všechno nejlepší dobré vinšuji. Přitom VMti v dobré paměti pozůstávati bude, čeho jsem tak pojminulých dnův v městech Pražských byvše v příčině propuštění mně z poddanosti Anny, dcery Vácslava Poláka ze vsi Vrbicích [sic], manželku Vácslava Pelechovic, poddaného mého, kterýž tam bez povolení mého přechováván byl, skrze jisté psaní při VMti vyhledával; na kteréžto psaní až dosavad jsem žádné odpovědi nedosáhl. I pochybujíce, aby jste ráčili jmíti manželstvo rušiti, ale raději fedrovati:

Protčež takové psaní mé VMti opakujíce služebně žádám, že mně ráčíte nadepsanou Annu z člověčenství a poddanosti, kterouž VMti a vzáctnému collegium zavázána byla, mně za poddanou i se vší a všelijakou spravedlností (ač by jakou měla neb budoucně jmíti mohla) listem zhostním propustiti ráčíte. Kdyby se zase co podobného na mých gruntech přitrefilo, VMti skutečnou odměnu učiniti i toho VMti se odsloužiti zakazuji. A tak očekávaje účinlivého effektu*) nás všech nejmocnější božské ochraně poručena činím. Actum na Prádle dne 18 Junii Ao. 1660. — VMti služebník zůstávám Jindřich Lapáček z Zerzavého.

Důstojně velebnému knězi panu Ioanno [sic] Saxio, kolleje Societatis Jesu u. sv. Klimenta v Starém městě Pražském rektoru, panu otci duchovnímu mně obzvláštně jmilému, JMti k dodání.

*) Archivář kolleje poznamenal na zadní straně listu: »Remissum fuit hoc negocium a R. P. rectore Libeschicium, ut ibidem, tamquam in ordinario loco, pertractaretur.«

79.

1661 d. 23 srpna v Praze. — P. — vypravuje hr. Lidmile ze Šternberka o svém kázání v Staré Boleslavi, o Chorvatu, který ve farním kostele v Karlových Varech z hrobky vstal a na oltář se posadil, o disputaci hr. Jana Fridricha z Valdštejna a končí slovy Cicerona.

Milostivá paní, paní patrono v Synu Božím obzvláštně vzáctná! VMti psaní, jehož datum 11 Augusti v Vídni, já v Praze 23 Augusti sem dostal a protož ihned téhož dne dle mé povinnosti odpověď napsal. Že tak pozdě mně dodáno jesti, žádná jinší toho příčina nebyla, než že sem po deset dní pořád v Praze nebyl, nebo pan prelat Boleslavský pan Roder mně na slavnost blahoslavený panenky Marie, abych kázání k její cti učinil, pozval, ano i z Prahy sebou odvezl; což sem i učinil; ale že se zalíbilo jemu mně ještě tu svatú slavnost popříti zvelebiti, per vim a mermo mně až do oktavy téhož svátku, kdež druhá slavnost dle obyčeje a nejhlavnější bejvá, k témuž cíli a konci a k kázání jest zadržel, což sem chtě neb nechtě učiniti musel. A tak mezi tím nejináče sem se domníval, než že domů se navracujíc VMt v Praze přivítám; ale zmejlila mně má naděje. Nebo jak domů sem se navrátil, tu psaní mně velice milý a příjemný sem dostal, též předně ze zdraví Vašnostiného, buď Bohu chvála, se zaradoval; vidouce pak již termin a čas prominulý a dlouhý od Vašnostiného psaní nevěděl sem, zdali bych toto, aby se netoulalo, psáti měl, poněvadž hospodář mně správu dal, že by hoffmistr VMti jemu psal, aby všecky psaní k VMti zadržel. Nicméně, poněvadž mou povinnost vidím bejti a obligací, nemohu toho učiniti, bych neměl VMti mejch nehodnejch a opovrženejch služeb duchovních aspoň per modum debitae recognitionis přednésti a se přiznati, že velkej VMti dlužník pozůstávám. Jestli zde nebudu moci, aspoň u Pána Boha budu tím efficacius hleděti VMti se ze všeho dobrého mně prokázaného odsloužiti. Já ačkoliv zbytečného zdraví nemám, však lépeji něco (ačkoliv nic zlého na sobě nečiji kromě ukrutnejch nějakejch teskností a melancholií) se a dosti mírně vynacházím. Děj se ve všem vůle Boží.

Nyní sem zase velmi silně zván k druhému svátku a slavnosti blahoslavené rodičky Boží. Ale poněvadž sem se domníval, že ráčí zatím v Praze bejti, nesměl sem bez vědomosti VMti tak kategorice připověditi, kdyby snad byly ráčily mně v tom čase jakžto svejm poníženejm kaplanem disponirovati a užívati; sem však na obě strany hotov, bude-li toho kdy potřeba.

Divnou věc mně onehda psali z Egru a z Karlsbadu. Totižto ten jistej Charvat, při jehožto smrti sem byl, a jakož se domnívám, šťastně na věčnost provodil, po třikráte onehdy, tak že lidé na to patřili a přítomní v kostele byli, ukázal se sedící na tom oltáři, před kterým pochován jest (to jest, kde při pobočních dvéřích se do kostela jde, před tím hned oltářem na pravo pochován), po třikráte s vytaženou šavlí. Vidouce to kostelník běžel pro faráře. Farář přijdouce sám ho spatřil a hned všema zvony hlásiti dal, aby se lid na modlení za jeho duši sešel. Nevím, co by to znamenati mělo. Očekávám čerstvějších tam odtud skrze Egru novin o tom divu. Já se domnívám, že jeho poslední vůle nejvíce strany mší svatejch nejní naplněna a tak milostivý Bůh dopouští, aby ti, jenž skrze zadržení a nedbanlivost posledních těch nebožátek vůli příčina sou jejich bolesti a trápení, napomenuti byli.

Za noviny VMti poníženě a služebně děkuji. Psal bych nějaký zase, než dokona žádnejch, co by tak hodné papíru a pošty bejti mohlo, se nevynachází. Včera měl slavnou disputaci z celý svý filozofije mladý pan Fridr. z Valdštejna*) zajistě magnifice. Emblema pěkný a knížku též o stavu a slávě pánů z Valdštejna jemu dediciroval jeho hofmistr. Byli přítomní páni místodržící a Jich Eminencí pan kardinál. Schvaloval Jich Eminencí jeho defensí velmi. Celý magistrat akademický byli sme v našich ornamentích. Můj oumysl já na papír nechci psáti, než dá-li Pán Bůh, jestliže se Bůh dá shledati a příležitost bude, oustně vyjevím a přednesu.

Zatím VMti s poklonou a se všechnou uctivostí s důležitým respektem poníženě děkuji, že neráčí na svého nehodného služebníka zapomínati. Já uznávám, že mdlý sem, bych se mohl v nejmenším k odsloužení pokusiti. Slovem Cicerona vejmluvníka zavírám: *Tuscul. quaest. 6:* Beneficia accipimus: agnoscimus et uos et ueneramur fautores et patronos: hoc uestra pro gloria, nil nos digni reponere posse, reponimus. Illuc enim uestrae erga nos beneficentiae processit fauor, ut eo nostra non possit pertingere industria. Hoc uestra major gloria, quo nostra minor imbecillitas. Gloriam reportatis maximam, dum nobis ea praestatis, quae a nobis nunquam possunt aequari.**)

*) Hrabě Jan Fridrich z Valdštejna, jemuž Daniel Ignatius Paschasius věnoval Amphiteatrum gloriae Leonum Waldsteinianorum 1661. — **) Zde končí dopis, jehož druhý list jest utržen a ztracen.

80.

1664 d. 2 [?] září. — P. Christofor Fischer, superior v Liběšicích, žádá krajské hejtmany, aby prozkoumali škodu, kterou hejtman roudnický jemu na jeze blíž vsi Oken učinil. (Opis současný.)

Hoch vndt wohlgebohrner Herr Herr, auch wohledler gestrenger Rietter, grossgünstige Herrn Herrn Creisshaubtleuthe! Hiermit habe ich Ewer Gnad. vndt Gestr. nicht bergen können, dass ich verwichenen Monath Augusti ein Währ, welches albereyth vor etlich 40 Jahren bey unser Mühl in dem Dorf Woken, auff dem Sant genandt, erbawet gewesen, anrichten vndt verbessern lassen. Alss nun gedachte Arbeyth zum Ende kommen sollen, hatt Herr Martin Flad, der fürstl. Herrschafft Raudnicz würcklicher Haubtman, mit einen zimlichen Commitat mit vnverhofften Eyffer vnsere Zimmerleüthe vndt Handtlanger (mit sub lit. A. beygelegter Gewalt vndt bedroeter Auffrur) abgeschafft vorgebendt, genandtes Währ vervrsache jene Schaden, welche vmbligender Dorffschafften durch Aussgiessung der Wässer Feldern, Ackern vndt Wiesen verschwemmeten. Wan nun dan offtgenandtes Währ erstlich allbereith vor etlich 40 Jahren erbawet vndt 2.° anieczo von mier eine grosse viertl Ehle ernidriget, auch driettens die Aussgiessung der Wässer nicht von diesem Währ, sondern auss Verwahrlassung der uhralten Mühlflueth vndt Wassergraben, so in etlich vndt dreissig Jahren

niemahlen ausgereinet vndt desswegen viel Ehlen tieff vndt brait verschlammet vndt verwachssen sein, darauss der meiste Schaden vnschuldiger Weis unsern armen Vnterthanern täglich mehr vndt mehr verursachet werde, gelanget desswegen an Ewer Gn. im Nahmen unsers ehrw. Herrn Patris rectoris vndt des gesambten Collegii mein embsiges Ersuchen, es wollen E. Gnad. einen gewiessen Tag obgenandten wieder Willens Vrsach unbeschwert bestimmen vndt zue Verhüttung einigen unss gedroeten Gewalt zue nehmen vndt die unerträgliche Schaden in Augenschein nehmen, dorbey vnss in etlich vndt viertzig jährlicher Possession gnädig beschüczen. Empfehle hiermit beederseitz Gött. Obacht.

81.

1664 d. 3 září v Liběšicích. — P. Christofor Fischer žádá opětně krajského hejtmana, aby jez u vsi Oken osobně ohledal. (Opis současný.)

Hoch vndt wohlgebohrner Herr Herr. Wegen deren von Herrn Martin Flad, der fürstl. Herrschafft Raudnicz bestelten Haubtman, in d. könig. Creissambt eingereichte, mir communicirte Klagschriefft thue ich mich dienstfreundtlich bedanken mit Gegenbericht, dass offt gedachtes vndt schaden vermeintes Fluethbet vber vnser Sandtmühl viel Jahr vor dem Kriegswesen aufferbawet, auch hernacher, so lange auff der Enczowaner Herrschaft die Wassergraben nach Notturfft in ihren Lauff erhalten vndt geraumet, von keinen Schaden gehöret, weder geklaget worden. Alss aber die Enczowaner Vnterthaner die weite vndt tieffe Bach vndt Wasserfluess in etlich Ellen hoch vndt breit verschlemmen lassen, haben gedachte Bäch in grösser Wasser-Flueth sich auff die Acker vndt Wiessen aussgiessen miessen, dardurch die vnleidliche Schaden herrüren, wie es der Augenschein klar erweiset, auch in der General-Visitationis-Commission in hiessigem Creiss gewesene Commissarii dieses offentlich erkennet.

Nun gestehe ich zwar gerne, dass mir mehrmahlen von obgedachten Herren Haubtman zuegeschrieben vnndt kegerieten [sic] werde, ich sollte vnsere Währ vber die Sandtmühl, als einen vermeinten Vrsprung aller Schaden in vorigen esse vnndt Orth bewen, wo es vhralters gewessen, so mir aber wegen Ruin der Mühl nicht thuenlich, habe die etlich vnnd 40 jährige ruhige Possession vnnd Vrsachen aller Schaden angedeütet, auch letzlich dieses zubeobachten, auf Herren Haubtman Flade Verlangen, einen gewissen Tag die Stritigkeit augenscheinlich zu erkennen anerbotten vnndt ernenten Tag sambt vnseren ehrw. P. rectore aldort erscheinen. Alss aber Kläger sich absentiret, habe auch der Zeit vnnd Noth dass offtgenanter Währ zuverbesseren gezwungen vnnd haben es noch vmb ein grosse $^{1}/_{4}$ Ehlen ernidrigen lassen. Ob nun (wie vnss Herr Hauptmann Flad vnbillig bezüchtiget) Ihr fürstl. Gnaden hiermit ein Trutz gethan, lasse ichs vor gerechten Richter erkhennen vnnd bitte desswegen abermahlen im Nahmen vnsern gesambten Collegii E. Gn. vmb rechtliche Hülffleistung. Vnndt

weilen in dieser Beschaffenheit (wo vnss gemeldet vor Recht getroet wirdt) kein güttlicher Vergleich ohne E. Gn. grossgünstige Praesentz zu hoffen ist vnnd vnterdessen mir [sic] an der Mühl grossen Schaden leiden, ist mein demütiges Ersuchen, es wollen E. Gnad. geruhen vnnd belieben lassen die Sachen persönlich in Augenschein nehmen vnnd vermitlen; welches der ehrw. P. Carl Grobendonq, weilen ihme die Stritigkeit zue vernehmen von vnserem ehrw. P. rector angetragen worden, höchlich verlanget vnnd thut sich neben dieser freundlicher Begrüssung E. Gnad. hochwehrten Fauor embsig empfhelen. Liebeschitz 1664 d. 3 Sept.

82.

1665 d. 21 března v Teplé. — Fr. Alois sděluje P. Bohuslavu Balbinovi S. J. obsah privilegií klášteru Kladrubskému daných a nabízí se k dalším službám.

Admodum reuerende et religiosissime in Christo Pater, domine patrone et confrater amandissime! Superiori posta misi literas fundationis Cladrubiensis, praesentibus adiungo partem summariorum, prout mihi submissa.

Eodem anno 1115 Wladislaus dux fundator aliud privilegium monasterio contulit super erecta fundatione; subscripti testes Hermannus Pragensis et Joannes Morauiensis episcopi; in omnibus est conforme priori.

Eodem iterum anno idem fundator discrete prouidens in futurum monasterio a se constructo multisque bonis munito tertium priuilegium concessit lucidius duobus prioribus, in cuius fine tractatur de magna libertate bonorum, villarum aliarumque possessionum monasterio collatarum jure perpetuo.

Anno 1177 Sobeslaus, dux Bohemorum, in restaurationem rerum quarundam de monasterio acceptarum perpetuo jure tradidit circuitum cum omnibus pratis, aquis, siluis, cum aliis, quae sunt intra eundem circuitum, multis testibus praesentibus.

Eodem anno idem Sobeslaus eundem circuitum tria flumina claudentem monasterio sub testimonio duorum episcoporum et trium abbatum aliorumque multorum jure perpetuo possidendum contradidit.

Anno 1183 Fridericus, dux Bohemorum et nepos fundatoris, dedit priuilegium super decimationes omnium circuituum monasterio donatorum, quod auito amore una cum Henrico, episcopo Pragensi, gratiose confirmauit.

A. 1186 idem dux aliud dedit priuilegium, ex quo colligitur multitudo religiosorum eo tempore in Cladrubiensi, ut se diuiserint in turmas, ne uel momento cessarent a laude Dei. Formalia literae sic habent: Cupiens assiduis in precaminibus in futuro connumerari eiusdem loci fratribus, qui die noctuque a laude Dei nec momento cessantes sanctis aequales esse probantur angelis.

Eodem anno idem dux renouauit et confirmauit priuilegia monasterii duplici diplomate. Quidam Zdislaus haereditatem suam monasterio Cladrubiensi

uendidit jure legitimo sub testimonio Vladislai ducis Bohemorum aliorumque plurium virorum.

Primislaus rex relaxauit mercatores a solutione pellium duplicium uulpinarum, quam solutionem fauorabiliter contulit monasterio Cladrubiensi pro remedio animae suae.

Anno 1227 Gregorius nonus ecclesiae dedit auream bullam, qua bona monasterii in protectionem apostolicam recipit; multae ibi continentur praerogatiuae in fauorem abbatum Cladrubiensium.

Ao. 1233 Wenceslaus, rex Bohemiae, contulit magnam libertatem monasterio, ita, ut fur capiatur aut suspendatur, omnia bona furtiua cedant monasterio. Item Cladrubienses mercatores aliosque extraneos ad nundinas venientes sub protectionem regiam suscipit.

Idem rex eodem anno multa bona monasterio donauit pro remedio animae suae ac confirmauit. Idem rex ab Innocentio papa indulgencias impetrauit pro monasterio Cladrubiensi.

Anno 1230 Wenceslaus rex pro 200 marcis argenti acceptis ab abbate Reinero, dum proficisceretur ad aulam Friderici imperatoris, in recompensam summae praefatae dedit monasterio villam dictam Benessouiz hereditario jure possidendam.

Et haec pro nunc sufficiant. Sequenti posta transcribam reliqua; interim rogo, dignetur P^tas^ V^ra^ A. R. suas cogitationes mihi aperire et me informare, in quibus majori directione uel declaratione opus, forte necessarium erit quaedam ex integro referre aut saltem subscriptos testes; quidquid mandauerit P. V^ra^ obsequentissime parebo; ut conseruare possim gratiam et fauorem amantissimi patris, omnes industrias pro viribus meis libentissime promouere satagam. Quibus me totum commendo et a reuerendissimo domino praelato totoque conuentu et charissimis pullis pulcerrimam salutationem depono manens A. R. P. Vestrae seruus in Christo humillimus et obligatissimus — Fr. Aloysius.

E Teplensi 21 Martii Ao. 1665.

Admodum reuerendo in Christo patri Bohuslao Aloysio Balbino, Societatis Jesu in collegio Crumlouiensi, domino plurimum colendo. Crommaw.

83.

1665 d. 25 dubna v Teplé. — Fr. Alois ujišťuje P. Bohuslava Balbina S. J., že žádané brzy mu zašle, a pokračuje v přehledu listin kláštera Kladrubského.

Admodum reuerende in Christo Pater, domine confrater et patrone honorandissime! Vltimae suo XI labentis retulerunt fundatorias Cladrubienses tum et eas, quas 21 et 28 Martii dedi, Cromlovium [sic] ad fraternas manus deuenisse. Proposita dubia hodie transcribo P. priori Cladrubiensi, ut conferre pergat, quae sunt pro loci commendatione et sacrae antiquitatis; spero me omnia consecuturum et longe plura, quam petuntur, utque

magis inuitem, mitto ipsi successionem b.b. abbatum Teplensium cum suis notabilibus, quae poterit dirigere, qualiter sua disponere ualeant; promitto etiam mittere plura, quae futurae eorum directioni seruire poterunt. Sic nos laudabit posteritas, quod meliora transmittamus, quam nobis antiquitas reliquit. Caeterum scribit R. P. Gamans literas valde gratas, quibus congaudet per R. V^{ram} intellexisse Cladrubienses sua collaturos, qualia ab annis jam duodecim per Egrensium propriasque literas potenter ursit; inter alia desiderat uidere memorias s. Ottonis, episcopi Bambergensis, qui ecclesiam Cladrubiensem consecrasse fertur; omnia fidelissime scribam, quae illinc ad me fuerint missa. Certe suauiter agendum, ut similia obtineam; scio ibi postulationem eorum ualde suspectam, sed proponam, ut spontanei concurrant. Ipse prior habet directionem archiui et libenter annuet, esto reclament alii, quorum intellectus intentionem nostram vix capiet. De Carolinis putabant illi apud se nihil extare et ecce ante septimanam ternas fideliter secundum literam submisit; includam eas et Crumlouium promouebo, si mandauerit P. V^{ra}, sine cuius nutu postam non onerabo. Interim continuo summarium.

Ao. 1374. Recognitio 19 consulum scabinorum Pragensium Maioris ciuitatis de receptis 28 sexagenis gros. prag. de domo domini Raczkonis abbatis pro expensis super eam factis, quam ibidem Pragae sitam inter domos Miliczii et Francdonati tenuit.

1376. Persikonis de Boecznicz*) condemnatio definitiua propter uiolentam inuasionem et spoliationem curiae Cladrubiensis dictae Zdzar**) sub domino Raczkone abbate.

1380. Deuotus contractus confraternitatis fratrum Crucigerorum Pragensium de hospitali s. Francisci cum Cladrubiensi.

1386. Raczko a duobus fratribus Busskone et Bohuslao de Schwamberg cum regio consensu emit villam dictam Darmissle***) cum silua dicta Horky pro 299 ß gros. prag. Eodem anno abbas Raczko uendidit curiam duorum aggerum, in Naprawam dictam, Vlrico de Wrzbicz pro certa summa pecuniae jure emphyteutico seu melioratiuo.

1390. Abbas idem a Theodorico et Joanne de Hradissczan†) fratribus et Busskone ac Wilhelmo fratribus de Kamenehory††) emit tres uillas dictas Hradisskani, Ostrowicze, Nahosscze et in Krzenow 30 ß et in Poczniowicz†††) 3 ß et 16 ß annui census perpetui pro 1000 ß, quam emptionem rex Wenceslaus confirmauit.

1397. Pileus cardinalis s. Praxedis Raczkonem, abbatem Cladrubensem, recepit in suam societatem et fratrum suorum cardinalium Romanae curiae.

Proxime plura. Tractatus genealogicus concreditus est R. P. Marstadt, qui cum R. P. rectore Egrensi 19 hinc Pragam abiit; desunt, prout nuper memini, tabulae C et D; forte poterunt per postam submitti. Historia s. Montis feruentissime desideratur a Reuerendissimo, qui gratiosam et

obsequiosam salutationem deponit. Quibus finio et constantissime maneo A. R. P. V[rae] servus et confrater in Christo fidelissimus — F. A.

E Teplensi 25 Aprilis 1665.

Admodum reuerendo in Christo patri Bohuslao Aloysio Balbino, Societatis Jesu in collegio Crumlouiensi, domino patri in Christo honorandissimo. Newhauss auf Crummaw. [Poznámka Balbinova [?]: »dedit mihi 19 Junii«.]

*) Boječnice, Obuječnice, ves blíž Přimdy. — **) Žďár, nyní samota u Kladrub. — ***) Darmyšl, ves blíž Přimdy. — †) Hradišťany, ves u Stankov. — ††) Kamenná Hora, ves u Manětína. — †††) Hradišťany, Ostrovce, Nahošice, Chřenov a Počinovice, vsi v Plzeňsku.

84.

1667 d. 9 ledna v Podbořanech. — P. Jiří Alois Vencelius, dříve farář v Úšti, nyní v Podbořanech, oznamuje P. Chr. Fischerovi, že věnuje úrok ze 100 dukátů na věčné světlo v kostele Úštěckém. (Opis současný.)

Pax Christi cum felicissimo novi anni auspicio! Admodum reverende in Christo pater mihi plurimum perhonorande! Bene dixit ille de ecclesiasticis, quicunque tandem fuit: Da tua, dum tua sunt; post mortem nam tua non sunt. Memini me aliquando coram R. V[a] Libeschitii hisce verbis grauissime obligasse: sicuti nolo, ut Deus obliviscatur animae meae, ita ego nolo oblivisci templi Auschensis. Itaque, ut Deo ter Optimo Maximo fidelis sim, gratus vero ven. Societati, quae mihi magnum beneficium praestitit, dum me indignum ac immeritum ad beneficium Auschense primo promovit, ad majorem Dei gloriam et in honorem mirabilis sacramenti et ss. apostolorum Petri et Pauli tanquam patronorum nec non ad eximendum in me scrupulum agri »Lampadis« et maiori assecuratione salutis animae meae vi et tenore praesentium templo Auschensi dono centum imperiales a Josepho judaeo Auschensi, debitore meo, enumerandos, locandos in perpetuum censum in nullum alium usum (alioqui privabor intentione mea), quam ut illo censu ematur fomentum pro lampade Auschensis ecclesiae perpetuumque lumen ardeat usque in consumationem seculi. Et quia contingere potest, ut pabulum luminis aliquando sit cariori pretio, in cautelam defectus adjungo censum $3^1/_2$ imperialium, quos judaeus pro septem mensibus mihi restat; illos cum tradiderit una cum summa, ipsum liberum ab omni obligatione pronuntio.

Caeterum, cum mei affines Wenceslaus Schmiden et Joannes Walter lucrum aliquod sperent, si cuilibet dimidium in censum locetur, pro ipsis hisce gratiose intercedo, ut in gratiam mei illos centum imperiales ad aliquot annos R. V[a] utrique fauere dignetur, ad quem finem etiam apud A. R. P. rectorem Litomericensem, olim condiscipulum meum in philosophia, pro illis literis intervenire volui. Spero, me nullam repulsam passurum.

Plura scripsissem, sed occasio importuna mihi properabat nimis. Aliquando oretenus, Deo dante, plura. Cogito enim etiam esse benefactor

hospitalis Auschensis, si mihi Deus prolongarit vitam in bona valetudine, quam mihi sat aduersam hic experior; ideo discessum hinc moliri incipio. Atque hisce me in antiquum fauorem et gratiam nec non ss. missae sacrificia intime commendo et permaneo P[ti] V[ae] Ad. R[ae] indignus cliens et paratissimus in Christo servus — Georgius Aloysius Wentzelius, curatus ibidem.

Podbussavii [sic] 9 Januar. Ao. 1667.

P. S. Peto obnixe R. V., ut pecunia quantocius tradatur affinibus meis et census suum cursum habeat lumenque sine interruptione ardeat, quod facillime fieri poterit, si census pro primo anno anticipando defalcetur et insuper pro censu judaei $3^1/_2$ imperial., quem addo, pabulum ematur, quod levissimo pretio acquiri potest.

Literae R. D. Georgii Wentzelii ad R. P. Christophorum Fischer, Libeschicensem superiorem.

85.

1667 d. 30 listopadu v Olomouci. — P. Jan Tanner zve hr. Václava Vojtěcha ze Šternberka, aby k němu z Vídně na exercicie přijel.

Illustrissime domine comes! Desideratissimas ab illustrissima D. V[a] datas 20 Novembris accepi, nec statim respondi, tam ob occupationes, tam ne ill. d. comitem gravem frequentia literarum, nam et ego non peto mihi statim rescribi, sed occasione opportuna, ne nostri obliviscamur. Scripsi interea illustrissimae d. matri*) sat fuse; spero accepisse. De morbo illustrissimae herulae sororis, ut debeo, doleo. Illustrissimam d. matrem, quaeso, quam obsequiosissime dignetur ex me salutare. Ego quidem commode per Dei gratiam valeo, sed etsi male valerem, haud dubie statim convalescerem, si illustrissimam D. V. (prout spem facit) huc advenisse viderem, praesertim si adveniret ad aliquot dies. Ego me dispono ad exercitia aliquot diebus ante festa Natalitia inchoanda. Placetne facere una mecum?

Epistolam P. Lancicii non habeo, sed spero Pragae apud P. Matthiam inveniendam aut per illum apud excellentissimum d. c. burgrauium.**) Quid autem ill. d. c. Norbertus?***) estne mortuus? Iam instat festum S. F. Xauerii, in quo eum ligabo. Rogo ergo etiam ei humanissimam a me salutem. Pristino affectui et sanctis precibus me obnixe commendo illustrissimae D. V[ae] servus in Christo — Joannes Tanner S. J.

Olomucii 1667, 30 Novembris.

Illustrissimam herulam aegrotam et obsequiose saluto et salutem unice exopto. [List s adressou utržen.]

*) Ludmila hr. ze Šternberka, roz. Kavkovna z Říčan, vdova po Františkovi Matěji hr. ze Šternberka († 1648). — **) Hr. Bernard Ignác z Martinic. — ***) Jan Norbert, mladší bratr hr. Václava Vojtěcha ze Šternberka.

86.

1668 d. 25 srpna v Brně. — P. Matěj Zeidler žádá radu m. Třebové Moravské, aby Sabinu Javorkovu propustili za manželku Jiřímu Richtrovi, sládku v Řečkovicích.

Edle, ehrenueste vnd wohlweise, insonders vielgeehrte Herren! Nebst Anerbittung meiner geistlichen Diensbezeugungen. Es ist Georg Richter alss meines Collegii Vnterthaner vndt Brewer zue Řzeczkowitz bey mir erschienen vndt demüttigst gebetten, dass ich ihme mit einer Vorschriefft bey einen wohlweisen Rath beyspringen sollte, crafft welcher ihm Sabina des Paul Jaworek, gewessten Schlossbrewers hinterlassene Wittib, aus dero Unterthänigkeit loss vndt ihme vor ein Eheweib gegeben werden möchte.

Wan ich dan nun diese seine demüttige Bitt keinesweges abschlagen könne, als ersuche einen wohlweisen Rath hiemit fr. nachbarlichen, sie geruhen mir diese Freudt zue erzeigen vndt gemelte Sabina durch einen ordentlichen Lossbrieff, worin ihre Erbgerichtigkeit begriffen, meinem Collegio vor eine Vnterthanin zu übergeben. Wie mich nun diesfahls aller Wühlfehrigkeit versehe, alss werde solches in gleicher Begebenheit zu verschulden nit vnterlassen. Übrigens nebst götl. Empf. verbl. eines wohlweisen Raths dienstwilliger — Matthaeus Zeidler Societatis Jesu, Brunae rector.

Brün den 25 Aug. 1668.

Denen edlen, ehrenuesten vnd wohlweisen Herren Herren Burgermeister vnndt sämptlichen Rath der Stadt Mährischer Trübe, meinen insonders vielgeehrten H. H. Mährisch Trübe.

87.

1668 d. 29 srpna v Litoměřicích. — Kapitula kostela sv. Štěpána táže se superiora v Liběšicích, zdali poddaní ve Vedlicích mají právo loviti ryby. (Opis současný.)

Admodum reverende ac religiose in Christo Pater, nobis observandissime! Quidnam grauaminis communitas nostra Wedlicensis circa turbatum ius quoddam piscandi resentire videatur, libeat admodum R. P. V. ex accluso illius memoriali pluribus percipere. Licet porro opinionem eam exinde concipere nolimus, quod per inhibitionem eiusmodi, si quae facta est, juri illi piscationis simultaneo, quod in utriusque dominii hactenus fuerat, arbitrio seu facultate aliquid derogari debeat; quia tamen uel ipsimet quidem nobis mirum ac inconsuetum uidetur, ut idem piscationis usus ad ipsos quoque subditos extendatur: Hinc est, quod Ad. R. P. V^{am} hisce peramice uoluerimus rogare, quatenus liberet nos super moderna cum subditis suis Wedlicensibus eatenus practicata observantia pauculis informare, ut et nos pariter in simultaneum illud, uti praefertur, commodum pro visa rei aequitate deinceps nos conformare valeamus. Hisce de caetero per-

manentes vicini paratissimi senior et caeteri capitulares cathedralis ecclesiae ad s. Stephanum.

Litomericii die 29 Aug. 1668.

88.

1668 d. 11 září. — P. Christofor Fischer, superior v Liběšicích, oznamuje kapitule Litoměřické, že poddaným svým ve Vedlicích již před dvěma lety sítě odňal. (Opis současný.)

Reverendissimi domini, patroni honorandi! Grauamina insueti juris piscandi a communitate et subditis Wedlicensibus jurisdictioni Reuerendiss. D. D. V. V. subjectis sub communicato mihi memoriali allata pluribus percepi. Fateor libenter subditis nostris retia piscatoria me conscio duobus abhinc annis ablata fuisse inhibitumque omnibus, ne in fundis nostris regalia illa uiolent, quibus ab omni tempore, quo dominium possidemus, libere usi sumus et etiamnum utimur titulo et jure regalium in taxa dominii expresse nominatorum, in quae subditi nullam sibi jurisdictionem possunt usurpare. Quod si Wedlicenses nostri et Reverendiss. D. D. V. V. incolae clam et dominis suis insciis belli et rebellionis temporibus id egerunt, nil potest neque debet parti utrique praejudicare. Opto hac super re pluribus et fusius Praga redux coram agere et conferre. — P. Fischer. Ao. 1668 d. 11 Sept.

89.

1669 d. 24 července v Kroměříži. — Karel II. z Lichtenštejna, biskup olomoucký, píše kolleji Brněnské v příčině investitury faráře v Tuřanech.

Reverende in Christo Pater! Non videtur consistorium meum cessionis collegio Brunensi a me factae reflexionem habuisse, quod parocho Turzanensi investituram in forma communi exhibuerit, ne proinde praejudicium aliquod fiat; transmitto novam investiturae copiam, juxta quam parochi Turzanenses*) deinceps investiendi sunt, in qua, si quid addendum vel immutandum judicaverit, mihi significare non intermittet. Caeterum sacrificiis ejusdem me commendo. Datae Cremsirii die 24 Julii Ao. 1669. — P[tis] V[rae] additissimus semper Carolus.

P. S. Hac vice ego investituram exhibebo, deinceps vero alii successores se apud consistorium insinuare scient. [List s adressou chybí.]

*) Karel II. kníže z Lichtenštejna, biskup olomoucký, odevzdal listem ze dne 6 srpna 1666 farní kostel v Tuřanech, jehož byl patronem, s farní budovou, polemi i s vším jeho příslušenstvím kolleji S. J. v Brně, aby si tam residenci zřídili a uctívání zázračného tamějšího obrazu Panny Marie, které po 600 let se dálo a jen nepřízní času bylo přerušeno, opět obnovili a veškerou bohoslužbu konali. Věci správy duchovní se týkající a zpívanou mši v neděli i svátky vyhradil však faráři světskému, který od kolleje byt a 60 zl. ročně, ostatní ze štoly od příslušníků farních a z panství dostávati měl. Praesentace faráře toho byla vyhrazena superiorovi nové residence. Prvním takovým farářem v Tuřanech byl dne 4 srpna 1669 jmenován P. Simon Skur a po jeho

smrti P. Ondřej Gregor dne 26 února 1685. Nástupce jeho P. František Kaiser znesvářil se se superiorem o právomoc duchovní. Nastalé z toho ostré třenice zaměstnávaly soudy duchovní v l. 1713 a 1714. Níže jsou toho četné doklady.

90.

1670 (?) d. 6 června v Praze. — P. Filip Hartung líčí rektorovi kolleje u sv. Klimenta panství Vraní a odporučuje koupi jeho.

Reverende Pater Rector! Retuli benignam R. V^ae^ resolutionem illmae. dominae comiti[ssae de Se]rau,*) quae sibi valde complacuit, quod Societati servire et Clementino colle[gio pro]desse sub felici regimine R. V^ae^ possit. Importunum creditorem pre[cibus et] promissis eo flexit, ut tria millia florenorum exsolvendorum hac adhuc hebd[omade] expectaturus sit, donec R. V^a^ a Sassiano principe responsum accipiat. Abbas Strahoviensis offert quidem mutuum trium millium, sed persua[det . . .], ut tantisper expectet responsum principis et annutum R. V^ae^ prop[onens cen]sum 70 imperialium, quem in lucrum Clementini collegii animitus in[tendit]. Quodsi princeps de Sassen pecuniam quam pagum praeeligeret, conabor apud [R. P. pro]curatorem provinciae impetrare dictam summam mutuam, ut satisfiat . . . affectui illustrissimae.

Circa dominium Wranyense inquisivi distantiam, quae est Lithom[ericio] trium milliarium parvorum, vnius Slana, Praga quinque parvul[orum]; ipsemet confeci. Fructus autem illius dominii accipiam scriptos (et extradam fidelis[sime) a purg]grauio, qui subditus est, ideoque vix finget aliquid in gratiam prioris dom[ini] Serauiani.*) Hoc communi fama certum est: 1.mo seminari posse duo circiter millia modiorum. 2. Vivarium ferarum, quod Stella Albimontana notabiliter ma[. . ., con]tinet triginta aliquot feras, adeoque iuge ibidem ferarum seminarium . . . . 3. Ex vinea subinde collecta sunt 14 vasa vini. Piscinae maiores tres sunt vel quatuor. Civitatula est misera. [Habet] nihilominus privilegia regia. Telonii fructu gaudet dominus ad . . . . aria; habet idem ius sangvinis, quod etiam nuper exercuit. Comes . . . . fecit. Non procul ab urbe pagellus est cum insigni ecclesia, qui una praestat venalis. Inquisivi praeterea ab inimicis et aemulis Serauianae comitissae, quid illi dominio desit, ut pleniorem et sinceriorem pro bono communi Societatis informationem dare R. V^ae^ possem; responsum mihi est, deesse copiam foeni et subditos nimis paucos esse, adeoque multum insumi pecuniae in operas conducendas. Alioquin summis laudibus omnes, etiam hostes, commoditatem loci et fertilitatem soli efferunt.

Viennensis quidam dominus hoc tempore urget emtionem, sed effeci iam ego, ut, priusquam R. V^a^ se resolvat ad. emtionem, non vendatur Viennensi. Optat unice et animitus illustrissima, ut bolus tam bonus veniat in manus Societatis, et ego promitto R. V^ae^, quod certo efficere velim, ut, si placuerit R. V^ae^ dominium illud emere, plura millia ex ordinata taxa (quae est 70 millium florenorum et iam oblata est ab uno alio extero) in gratiam Societatis et R. V^ae^ remittantur. Eoque pacto ostendam me esse

iuratum servum in emolumentum collegii Clementini reputaboque hanc inter principes meas felicitates, quod occasionem habuerim tam bene gratificandi collegio R. V[ae].

Optat illustrissima R. V[ae] coram loqui adeoque petit determinari sibi diem, horam, locum. Si R. V[ae] commodum videretur ad ipsam in domum eiusdem excurrere, missura est currum et equos, quacunque placuerit hora. Dignetur proinde R. Pater mihi innuere, quid praeplaceat, utrum, ut illa ad collegium, an vero R. V[a] ad illam veniat et quando? Optarem etiam, ut ipsamet R. V[a] quamprimum inspiceret coram dominium Wranyense; ero libenter non socius sed servus, qui maneo in Christo — Philippus Harttung.

Micro Pragae 6 Jun . . .

*) List velice jest porouchán, býval' přilepen na desce knihy; místa vypadlá označena jsou . . . .; z domyslu doplněná jsou v [ ]. Marie Františka Helena, manželka Sigmunda hr. ze Saurau, pána na Vraním atd.

91.

1670 d. 30 listopadu v Chebu. — P. Ondřej Spaner oznamuje otci svému Jiřímu, že vzdává se všeho dědictví ve prospěch sester svých.

Liebster H. Vatter. Ich weiss mich zuerinnen, wie dass der H. Vatter vor etlichen Jahren mich angesprochen, dass ich meinem Erbtheil, der mir nach seinem Ableibn [sic] in seiner Verlassenschaft werde zuständig sein, den Schwestern schenke und übergebe. Welches ich aus brüderlicher Lieb von Herzen gern vnd zwar aus Guttheisen vnseres ehrw. Patris provincialis zu mehrer dieses meines Willens Bekräftigung aniezo mit meiner Handtschrieft thue. Bitte hiemit den H. Vatter, er wölle nebens einem freündtlichen brüderlichen Gruss gedachten Schwestern solches vnbeschwert anzeigen vnd mich in ihr andächtiges Gebett befehlen, dessgleichen ich für sie wie auch insonders für den H. Vatter vnd F. Mutter täglich in dem h. Messopffer zu thun niemals vnterlasse. Datum in Eger den 30 Novembris [1670]. — Des H. Vatters dienstwilligster Sohn Andreas Spaner S. J.

Meinem vielgeliebten vnd insonders geehrten H. Vatter Geörg Spaner zu selbsteigenen Händen. Mährische Triebaw.

92.

1672 d. 7 prosince v Litoměřicích. — J. F. Schmidt, císařský rychtář, dává superiorovi v Liběšicích zprávu o staré míře Litoměřické. (Opis současný.)

Admodum Reverende ac Doctissime in Christo Pater! Colendissime Pater Superior! Ad gratiosissimas Adm. R. ac D. P. brevibus respondeo, quod omnis generis mensura Litomericensis concordet cum Pragensi, ipsiusque inspectio ad me pertinet. Olim quidem modius superabat modernum, sed tamen, ut aduerto, complete non capiebat quinque quadrantes seu věrtele, quia, licet inter cives similis mensura non reperiatur, stat tamen

in quadam cella ad minimum ab Ao. 1588 modius antiqui saeculi lapideus, ad cuius formam et normam indubie caeteros formabant veteres; hunc mensura moderna mensurare curaui, inventumque, quod contineat (ut nativâ dicam) pět věrtelů beze čtvrtce et forte unam palmam uel hrst supra. De caetero nulla alia antiqua mensura signata apud nos invenitur; indubie omnis ut cassata, non utilis, in ignem missa. Si quid amplius possum servire, dignetur mandare, quia maneo obligatissimus servus — J. F. Schmidt.

Lithomericii 7 Decembris 1672.

93.

1673 d. 10 února v Olomouci. — P. Matěj Zeidler, rektor kolleje v Olomouci, upomíná hr. Jana Fridricha Trautmannsdorfa, aby co držitel panství Litomyšlského platil semináři jeho úroky z 2000 kop gr. míš. dle odkazu P. Daniele Vojtěcha Hájka, děkana někdy Litomyšlského.

Hoch vnd wolgeborner Graf! Gnädiger Herr, Herr! Mit Erwüntschung aller himmlischen Wolfarth vnd demüetiger meiner geistlichen Diensten Erbietung hab Ewer Ex. hochnothwendig beyzubringen, wass gestalt laut Beylag sub lit. A. Herr Baron Wratislaw von Pernstein,*) Herr auf Leitomischel seel. Gedechtnus, dem wolehrw. Priester Adalbert Hayek, Dechent zu Leitomischl, wegen baarn Darlehens rechtmässig 2000 ß schuldig worden, solche auss der Herrschaft Leitomischl zu bezahlen sich, seine Erben vnd Nachkhomen kräfftigst verbunden. Welches Capital hernacher Gott zu sondern Ehren den Armen zum Besten gedachter Herr Dechent wie lit. B. auss der Fundation**) erwisen, auch in seiner öffentlichen Bekhandtnus in die Stadtbücher zu Leitomischel einverleibt laut lit. C.***) vnd endlichen auss seinem auffgerichten vnd legitime von Ihr Eminentz Herrn Cardinalen von Harrach seel. approbirten Testament lit. D.†) confirmiert wierd, zu Alimentierung erstlichen zwahr seiner Befreunden, dan auch der zum Studieren bedürfftigen von Leitomissel in Seminario zu Olmutz vnserer Societet guetherzig fundiert. Wie dan gedachte Fundation hernacher die in Gott ruhende Freyle Frobenia, erwehntes Herrn Wratislaw Schwester, alss Erbin krafft intabulierter lit. E.††) nicht allein für billich erkhennet, sondern auch die Zinsen für die studierende Jugent gemäss der Obligation vnd dero Herrn Brueders Begehren, wie die Register khlar ausweissen, continuiret.

Weillen nun aber iezt gedachte Freyle von ihren zeitlichen Hintrit Ihre Hochfürstl. Gn. Herrn Herrn Wentzel Fürsten von Lobkowitz per testamentum ad dies vitae usufructuarium eingeseczt, zu welcher Zeit Ollmütz annoch belägert vnd die diese Fundation betreffende documenta aldort vermaurt gewessen vnd also khein Anforderung geschehen khenen, Ihr Hochgräfl. Ex. aber Maxmilian Graff von Trautmansdorff alss Ewer Ex. hochgeehrtister Herr Vatter, wie lit. F.†††), von obbemelter Freyle Frobenia zum Universalerben erkhisen vnd geschriben worden vnd also die Herrschaft Leitomischel via haereditaria von Herrn Baron Wratislaw alss Schuld-

nern, bey seiner vnd seiner Erben Verbündnus, wie oben citierte Obligation in terminis aussweiset, cum onere auf Ihr Ex. gedigen vnd nunmehr von vielen Jahren (obschon desswegen von vnterschiedlichen vnsserer Societet Priestern, wie zu bezeugen, öfftere Anmahnungen geschehen) die Fundation hinter Ewer Ex. mit grossem Abbruch der Armen fruchtloss verbleibe, dissem nach wird die Fundation also gestalter Sachen khlar deduciert, pia causa durch viel Jahr verabsaumet, anderwerts mier wol bewust, dass Ewer Ex. alss ein gewissenhaffter vnd Gott ergebener auch gegen den Armen mitleidiger Herr vor den Allerhöchsten khein schwere Verantwortung, so hierauss erfolgen möchte, auf sich zu bürden gesonnen, mier auch Ewer Ex. alss ein sonders wolaffectionierten gnädigen Patron vnserer Societet gerichtlich zu besprechen hoch schwer vorfallet, befinde ich mich in Gewissen tragenden Ambtswegen hoch verpflichtet öffters berührte piam et pauperum causam, so der Herrschafft Leitomischel sonderlich nutzbar vnd zu grösserer Ehr Gottes gestifftet, Ewer Ex. hinwiderumb nachdrucklich mit bestem Eyfer zu repraesentiern.

Bitte derohalben dienstfreundlichst Ewer Ex. geruhen dises mein rechtbilliges Ansuchen also vor den Allerhöchsten in gewissenhafte Consideration zu ziehen, mich darüber Ihren Guetbefinden nach mit einer ersprüeslichen Resolution begnaden, damit diese von Herrn Hayek seel. Gott vnd den Armen wolgemeinte Fundation widerumb ihr Aufnehmen, der obversaumbten Zeit gebührente Erstattung vnd so wol Ewer Ex. alss ich ein gewüntschte Ruhe vor Gott vnd der Welt erlangen mögen. In Emphelung Göttliches Schutzes vnd Schirmung verbleibe Ewer Excellentz dienstschuldigster in Christo Capellan — Matthaeus Zeidler Societatis Jesu, Olomucii rector.

Olmütz d. 10 Feb. 1673.

Dem hoch vnd wolgebornen Herrn Herrn Johann Fridrich Grafen Trautmansdorff vnd Weinsperg auf Gleichenberg, Negaw vnd Burgau vnd Tatzenbach, Herrn auf Teunitz, Leitomischel vnd Kletzan, Brandeis ob der Orlitz etc., der Röm. Kay. May. Rath, Cammerern, Königl. Stadthalter vnd Obersten Land-Camerer in Böheimb etc. Ihro Excell. Prag.

*) Přiložen opis českého listu ze dne 16 července 1627, kterým Vratislav z Pernštejna prohlašuje, že knězi a mistru Danielovi Adalbertovi Hájkovi, děkanu Litomyšlskému, dluhuje 2000 ß míš., které jemu v pololetních lhůtách po 500 ß míš. spláceti chce. Svědkové: Jozue Kořenský z Terešova a Jindřich ml. Kustoš z Zubřího a z Lipky. — **) Přiložen opis latinského listu ze dne 16 května 1628, kterým děkan Hájek tyto 2000 ß m. »domui pauperum Olomucensi Soc. Jesu« daruje tak, aby z úroků jich příbuzní jeho, a kdyby těch nebylo, mladíci z města a panství Litomyšle po čas studií vydržováni byli. — ***) Přiložen výpis z knih města Lit. o odevzdání těch 2000 ß m. chudému domu v Olomouci, jak je byl mistr Hájek před radou města L. dne 26 června 1628 byl učinil, a jak do knihy »Liber regalis« 492 bylo zanešeno. — †) Chybí. — ††) Přiložen extrakt listu Vratislava z Pernštejna sestře jeho Frebonii: In dem dritten guldenen Kauff-Quatern A. 1631 am Freytag nach der Verklärung Christi F. 14. Wohlgeborne. Mein einige hertzallerliebste Freylein Schwester. Stierb ich, Patientia, den ich hab so wenig Siegel vndt Brieff darumb alss ein ander. Mein Schwester zahl mein Schulden vnd lass mier viel Messen lesen. Den alles hernach ist ihr gemeint . . .« — †††) Přiložen výtah z testamentu Frebonie z Pernštejna z kvaternu prodejů barvy citronové z r. 1646 d. 27 února A. 22, kterým panství Litomyšl se vším příslušenstvím odkazuje knížeti Václavu z Lobkovic a Maxmiliánu hr. Trautmannsdorfovi.

94.

1673 ku d. 10 února. — Hr. Jan Fridrich Trautmannsdorf nabízí semináři S. J. v Olomouci, že mu Hájkovské nadání 2000 kop gr. míš. na panství Litomyšlském znovu pojistí a úroky správně platiti bude. (Koncept).

Wohlwürdiger in Gott Andachtiger! Hochgeehrter H. Pater Rector! Was derselbe wegen der von weyl. Priestern Adalberth Hayek, gewesenen Dechant zue Leuthomischell, dem Seminario zue Olmücz zue Alimentirung gewiesser armen Studenten vermachten 2000 ß Capital an mich gelangen lassen, dieses alless hab ich auss seinem an mich gethanen Schreiben mit mehrern vernommen. Auf welches ich hiermit dienstlichen antworthe, dass meinen in Gott ruhenden Vatern von Zeit an, als er die Herrschaft Leüthomischell angetretten, wie auch mir ausser des ieczigen dieser Fundation halber gar nichts zue kommen seie, also wie Ewer Wohlwürden als hoch vernünftig selbst zue iudiciren haben, vnss baiden ainczige mora oder mala fides nit zuegemessen vielweniger von dem, wass wir nit gewust, sintemahl besagte Fundation der königl. Landtaffel nit einverleibet vndt dannen hero meine Herrschaft Leuthomischell mit diesem onere nit belegt ist, ainczıges Interesse nit zuegemuthet oder begehret werden könne, wie dan zweifelsohne die ganzce Zeit hero ainczıger Alumnus schwarlich gehalten sein wirdt, kan also zue Abstattung der verflossenen Interessen mich nit verstehen, hette auch genugsambe Uhrsach dieses mit der Landtaffell nit haftendes Capital von mir vollig abzuwenden.

Damit aber Ewr Wohlwürden meine gegen derselben vndt der lobl. Societät Jesu tragende sonderbahre Affection im Werk verspühren mögen, so will ich gegen Nachsehung der verflossenen Interessen das Capital der 2000 ß gehoriger Orthen ordentlicherweis versichern vndt die hiervon fallende Interesse von halben zue halben Jahren hinfuhro dem Seminario richtig abführen lassen, mit welchem Offerto sie hoffentlich auch zuefrieden sein werden. Dessen Antworth ich hierüber erwarthen vndt vnss allerseiths Göttl. Gnaden empfehlen thue vndt verbleibe Ewer Wohlwürden —.

95.

1673 d. 18 března v Liběšicích. — Superior P. Bartoloměj Tolesius oznamuje radě m. Verneřic učiněné narovnání o výčep piva. (Opis současný.)

Ehrenveste vnnd hochachtbare Burgermeister vnnd Rathe! Wie ein ehrsahmer Magistrat auss der gethaner vor die gantze Werstädl [sic] Gemein durch Ihr Durchl. Julio Frantz Hertzogen von Sassen gethane Caution, damit die langwerende Action zum gliklichen Aussgang khomen möchte, die grosse Gnad erkhennen khan, alss thuet in gleicher Form vnnd gegen Ewch Bewogenheit vor Ewch caviren der Ehrw. P. Rector, wie ihr aus der Beylag mit mehren zu vernehmen habt, dergestalt zwar, dass ihr Wärnstattler dessgleichen, wofern die Revision geschehn, zue aller Erstattung vnnd Refusion der Vnkosten, die wegen der Caution von Collegio geschehen

müssen, einhellig consentiret vnnd einwilliget, damit das Collegium, so lang in der schöner Schänk vnd Rathhauss zue Wernstätl Bier ausstossen vnnd schenken khönne, bies das gedachte Collegium zur völliger Satisfaction khommen möge. Hierauf ich dan eine deütliche vnnd klare Antwort erwarten thue. Datum Liebeschitz den 18 Martii 1673. — Barth. Tolesius Soc. Jesu, superior.

96.

1674 d. 5 dubna v Hrádku. — P. Jan Freiberger dává P. Bartoloměji Tolesiovi do Liběšic zprávu o žádaném pro Vodolku šindeli a dříví.

Reverende in Christo Pater! Pax Christi! Přičiňoval sem se vedle nejvyžší možnosti, abych mohl vedle žádosti vaší dvojictihodnosti ten šindel a dříví objednati a po vodě až do Vodolky odeslati. Co se šindele dotýče, toho by mně pan hejtman Rožmitálský třebas 20 tisíc po 1 fl. 30 kr. prodal a až k Vltavě do Těchnice, jakožto k nejbližšímu břehu od nás, přivésti dal; odtud po vodě až do Vodolky domnívám se, že by snadně za 15 kr. nákladu tisíc dopraven býti mohl, tak že by na půl druhý kopy jeden tisíc, jak ste praviti ráčili, až na místo přišel. Co se pak toho dříví dotýče, toho objednati sem okolo nám nejbližších břehův nikoliv nemohl, protože téměř všechny pro stavení se hodící dříví blíž řeky vysekány sou a žádného jiného dříví krom ku palivu v těch místech okolní páni na vodu nestrojí; a to ještě za dosti drahý peníze míti chtějí. Všickni, s kterými sem o to dříví jednal, mně správu dali, že cokoliv po Vltavě dříví k stavení okolo nám nejbližších břehův se do Prahy a dále pluje, že od Písku a Bechyně přichází. I souce Bechyně nedaleko od Bernardic, nepochybně pan Jiřík by mohl snadně jeden pramen dříví vedle vůle v. d. ctihodnosti tam jako i plavce objednati, až do Těchnice splavati dáti, kdežto by se mohl ten šindel naložiti a až do Vodolky dopraviti. Pokudž by se to tak aneb jinak státi mohlo a v. dvojictihodnosti se ten šindel za 1 zl. 30 kr. jeden tisíc do Těchnice na břeh nám nejbližší dovezenej ujíti líbilo, račte co nejdříveji napsati, aby pan hejtman takového šindele jinšímu neprodal. Já ač bych srdečně rád v. d. ctihodnosti, jakožto mému laskavému otci a patronu, chtěl v obém jak v dříví tak šindeli sloužiti, nemohu toho spůsobiti; žádám poníženě omluven býti.

Nejmilejší Daniel Moravetz i dvojictihodný pan pater rektor náš obzvláště v. d. ctihodnost dávají pěkně pozdraviti. S tím se v. d. ctihodnosti v svaté oběti a starou affekcí poníženě poroučím a za pozdravení nejd. P. Tillmanna prosím. V Hrádku dne 5 Aprilis 167 .*) — R. V^{ae} servus in Christo Joannes Freiberger.

P. S. Salutat V. R^{am} amantissime seruus antiquus P. W. B. una cum Daniele et promissum eorum gratiose in memoriam reuocat, pro quo vicissim 100 boues pinguissimos et amplissimam Dei benedictionem precatur.

Reverendo patri in Christo patri Bartholomaeo Tolesio Societatis Jesu Libessicii.

*) List býval přilepen na deskách knihy a jest velmi porouchán; poslední číslice dle nepatrných zachovaných stop byla 4.

97.

1674 d. 2 května v Praze. — P. František Ježek sděluje kterémusi spolubratru novinky z Řezna, Drážďan, Pasova, Prahy a z Uher.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Cum gaudio refero, quod recenter partim ex imperio partim aliunde accepimus. Scribit Ratisbona P. Fincke*) sequentia: Heri (i. e. 25 Aprii.) in conventu statuum imperii conclusum est conanimi consensu (paucis gallizantibus, duobus vel tribus non multum sese opponentibus), ut copiae militares circulorum jungantur caesari et pax labefactata reducatur expulsis ex imperio hostibus moneanturque a caesare omnes circuli, ut collectum militem eo die et loco sistant, qui caesari placuerit; reliqui autem, qui suos nondum collegerunt, conscribant. Tam favorabile conclusum hic a multis annis factum non est. Deus det, ut opere compleant, quod unanimiter promiserunt. Copiae Brandeburgicae et Brunswicenses jam movent. Svecus non multum contra moturus videtur (ad hunc revocatus mihi dicitur legatus caesareus cum P. Emm ...). Eodem die hora 3ª pomeridiana urbe excessit D. Gravell: moniti sunt etiam electores, ut gallicos legatos et residentes dimittant. Antequam abiret, ille dixit: hanc injuriam non sibi sed suo regi factam, quae multo sangvine diluenda sit. Haec et similia erant legati, qui in decreto caesareo inter alia nominatur nocivum instrumentum. Lotharingus jam circa Ulmam advenit cum 8ᵐ Rheinfeldae Rheno transito iturus in Burgundiam. Exercitus Turrenii longe minor est, quem hactenus inanis fama iactavit.

Dresda P. Held sequentia: Rex Sveciae aegre tulit captivitatem Fürstenbergicam; de auditis rationibus, quae caesarem ad id compulerunt, facile acquievit. Proinde spargitur Svecum neque Galli neque ullius partes amplexurum contra caesarem. De Sinis laetiora nuntiantur: nam ex typis impresso libro quodam (cui titulus Innocentia victrix) constat 3 Societatis nostrae patres imperatori Sinarum praesentasse supplicem libellum pro christiana religione, quo examinato non obstante adversariorum pervicacia de imperatoris sententia nostri innocentes declarati sunt et in suam quisque provinciam ad domum redire permissi. P. Adamo Schal jam defuncto jussu imperatoris perhonorificum sepulchrale elogium est appositum illius tumulo honorque exhibitus, qui solet supremis tribui ministris regiis. Patres et dicti supra rei astronomicae praesides in aula jussi sunt consistere et habent gratiam imperatoriam non vulgarem. Quo profecto fiet, ut christiana fides et res agatur ubique in eo regno prospere.

Passavio haec habentur: Cum intellexisset dux Bavariae foedus Anglo-Hollandicum, brachiis ante pectus decussatis fertur dixisse ablegato gallico

duci de Vitris**) (quem ruricolae Bavari vulgo vocant doctorem Fridrich): quid jam fiet? ad quod is: Quid hunc mendicum regem Angliae curamus, qui nec unam quidem navim sine sumptibus mei regis instruere potest? Educet hoc anno in campum meus rex 180^{m} fortissimorum Gallorum (quam lautum erit prandium, si illi caesi fuerint!). Et quis ei se opponet? Haec ille. Respondeo ego: Dominus providebit de cocis, qui cultros in arrogantium Gallorum jugula dextre acuant. Galli promittunt 100 imper., qui consulem Coloniensem interceperit ob Fürstenbergicem [sic] interceptum.

Pragae sequentia: Hodie petetur pro magisterio a metaphysicis. Comes Waldstain, olim condiscipulus noster, captus a Gallis vna cum duobus Austriacis nobilibus pro certo affirmatur. Interfector regis Poloniae Michaëlis captus Viennae dicitur, qui***) fassus sit a Galla quadam Ursulina Viennae commorante instructum esse methodum conficiendi venenum, quo e vivis Michaël auferretur. Eadem persona†) videlicet illa Ursulina convicta esse dicitur perfidiae, quam exhibuit in litteris secretissima quaeque imperatoris proditoriis. Hoc in controversiam ab aliquibus vocatur et ego, non ut credatur, haec scribo, sed ut, quae audirentur, insinuem. Potest esse, quod invidia aliquid in has virgines Deo sacras conflare attentarit. Si certius quid innotuerit, perscribam. Pragae Galli omnes moniti sunt, ut, cum affixum fuerit decretum imperatorium, omnes illico (uno excepto mercatore, qui sibi hanc gratiam impetravit) intra viginti quatuor horarum spatium Praga exsint. Advenerat huc ad nos Pragam excellentissimus d. Susa missus a sua caes. Maiestate ad imperium, summus belli praefectus futurus; hodierno discedit, nam 14 huius in termino suo debet esse. Doluit is (ut·spargitur), quod humaniter quesitus sit ab excellentissimo burggravio eum ad mensam invitante; cogitarat nempe nobiscum, mihi non invitatus, prandere. Heri sub omni mensa apud R. P. provincialem fuit. Donatus hic est aurea catena a caesare Vienna discessurus, cui ipse augustissimus dixisse fertur: dolemur, quod 20 annis juniorem vos non habeamus.

Verum ad ssawlas Hungarinas veniamus. Scribit P. Gubieg Tyrnavia 14 Aprilis rebelles incarcerandos adductos esse Cassoviam. Sakolka††) 200 nostrates (quos prius rebelles pecunia ad partes suas attrahere nitebantur) milites ab Ungaris rebellibus subito ex insidiis procurrentibus occisi sunt. Sakolka ad 300 Luthe[rani] excesserunt, alii paulatim convertuntur; nemini licuit domos aut quid aliud divendere. Haec interim, quae tempus scribere patiebatur. Plura alias, si quae fuerint, R^{ae} V^{rae} et aliis RR. PP. et ꟼꟼ, quos amantissime saluto, perscribere conabor. Pragae ad s. Clem. 2 Maji 1674. — R^{ae} V^{rae} servus in Christo Franc. Joh. Gežek.

Hodie novi martyres accesserunt martyrologio vivorum in refectorio. Quid Gežek? excessit, erupit, evasit. Hoc paene mihi exciderat. Tinewaldt rem praeclare contra Gallos gerit, 400 enim gallos cecidit septem tantummodo suis desideratis. Caprada vero ex praecipuis officialibus via occulta duce quodam rustico contra nostros irrumpentibus 200. Alia pugna habita est, in qua 1500 Galli, nostri vero 500 occisi sunt. Sporg Monasteriensibus

strenue cucullum, quo cristas gallicanas condant, imponit. P. Ignatius praesentiam R^{ae} V^{rae} et cum ea vestem suam praestolatur. [Adressa chybí.]

*) Finckerus? List býval přilepen na deskách knihy a jest hlavně při okrajích značně porouchán. — **) Markýz de Vitry, vyslanec francouský u cís dvora. — ***) Následující »in tortura« přeškrtáno. — †) Podobně »capta« — ††) Přeškrtnuto.

98.

1674 d. 10 září v Litoměřicích. — P. Jakub Tatyrek oznamuje P. Bartoloměji Tolesiovi, superiorovi v Liběšicích, že se z missií celý unaven vrátil a žádá obilí pro seminář.

Reverende in Christo Pater! Heri Grupna redii cum P. Wichaeo fessus, fractus ex confessionali. Soli nos duo*) intra biduum ultra mille absolvimus. Communicantium heri numerata iam sunt decem millia. Quid dabit octaua? Inter hoc semper mihi siligo uersatur ob oculos. Fundo me in R. V^{ae} promissis, quae scio, quod me non fallent; quia tamen anni finis appropinquat, ut seminarium claudam, volo ante clausuram granarium implere. Dignetur, rogo, significare, quando nam seu Libessicenses seu Odolcenses rustici cum frumento venturi sint? quia hactenus nemo comparuit et ego ex illo defectu pro toto seminario iam ab octo diebus panem in foro cogor emere. Si R. V^{ra} iudicat, excurram Libeschitium, ut conferam ac dem etiam, si necessum sit, in Odolkam, ut securus et executiuus sim, quia siligo crescit in dies in pretio. Rogo dignetur iuvare, ut provisionem facere possim. Non habeo, ad quem in hoc negotio recurram, nisi ad R. V^{ram} tanquam ad L. oeconomorum [sic] et primarium mei seminarii patronum ac benefactorem. Commendo me ss. R. V^{rae} sacrificiis humiliter et maneo R. V^{rae} servus in Christo — Jacobus Tatyrek.

Litom. 10 Septembris 1674.

Reverendo patri in Christo P. Bartholomaeo Tolesio, residentiae Societatis Jesu superiori Libeschicii.

*) O způsobu živo'a na misijích, který nebyl vždy tak namahavý jako v tomto případě, pěkně vypravuje paní hr. Lidmila ze Šternberka v listě, který dne 18 března 1671 hejtmanu svému Janovi Vojtěchovi Novatiusovi na Budyni poslala. Píše tam:

»Věděti vám dávám, že jsem oumyslu k svátkům těmto příštím 2 Patery Jesuvity k vám vypraviti; a jestliže budou chtíti zůstávati na Libochovicích, může jim vaše žena s svými předce čistotnými poduškami ustlati dáti a takových zapůjčiti. Pakliže by raději na Budyni zůstávali, tehdy může buďto vaše žena aneb někdo na Budyni podušek (jsouce mý uzavíraný a k nim žádný nemůže) zapůjčiti a jim v nějaké světnici, kde se vám nejlépe viděti a zdáti bude, ustlati, podobně někoho, který jim přisluhovati bude, nařídíti. Co se pak jich stravy dotýče, nejní zapotřebí příliž skvostně je traktirovati, jen toliko 4 neb 5 krmiček pokaždé přistrojiti dáti, neb oni v kolleji třem neb čtyrem krmičkám navyklí jsou. Víno můžete jim dávati to, kterým se jiné dolívají, tak jak se jim v kolleji dává, totiž k každému jídlu po 2 žejd.«

99.

1674 d. 19 září ve Vodolce. — P. M. Trnka píše P. Bartoloměji Tolesiovi o vydání svědomí.

Velebný a vysoce učený pane ke mně vzáctně laskavou přízní nakloněný! Psaní VMti jsem dnešního dne dostal a co se tak v ňom od VMti laskavě nařizovati ráčí, nepominu vše poslušně zaopatřiti. Mezi tím, poněvadž Neüheysser se v městech Pražských a to v domě u Záhořanských na Konským trhu zdržuje, kdyby VMti se vidělo jemu po někom tam skázati se sem dostaviti k vydání taky svědomí o těch polích. Tuto mé špatné avšak snad taky k nětčemu prospěšné ponavržení o ňom činím. S tím v mocnou ochranu božskou poroučejíce zůstávám VMti povinně poslušný služebník — P. M. Trnka.

Z Vodolky 19 Septembris 1674.

Velebnému a vysoceučenému panu paterovi Bartolomějovi Tolesiusovi So. J., residencí Liběšické superioru, pánu ke mně vzáctně laskavou přízní nakloněnému k dodání.

100.

1674 d. 23 prosince v Podbořanech. — Farář Jiří A. Vencelius oznamuje P. Bartoloměji Tolesiovi, že daruje 50 zl. na udržování věčného světla v kostele Úštěckém. (Opis současný.)

Felicissimum novi anni auspicium! Admodum Reverende Pater! Quod dudum promisi, jam incipio perfecte adimplere. Fundavi ante annos circiter octo in ecclesia Auschensi lampadem perpetuam, sed non fundavi salarium pro nutritio lampadis; quare, ut lampas ibi suum perpetuum cursum sine omni interruptione (uti hactenus saepe lumine ecclesia caruit) im posterum habeat, mittam infallibiliter 50 fl. proximo festo B. V. purificatae Pragam ad collegium Antiquae Urbis ad perpetuum censum trium florenorum pro salario lampadis Auschensis, quos ut R. P. rector Pragensis prima data occasione Auscham dirigat, specialibus litteris illum interpellavi. Rogo itaque P. V[ram] ex illa antiqua notitia et confidentia, ut im posterum a nouo anno incipiendo lumen lampadis nunquam desit aut interrumpatur, cum nihil jam a me desiderari queat.

Si divina clementia mihi vitam prolongaverit, propono firmiter me adhuc unum menstruum sacrum de mirabili sacramento fundaturum et quidem irrevocabiliter; utinam liceret mihi cum A. R. P. V[ra] una alterave hora personaliter et coram agere, confiderem me viva plus effecturum fore quam muta literarum voce. Habeo enim aliquid in votis, quod accedente patrocinio P. V[ae] spero me facilius impetraturum ɔc. Datum Podersanii 1674 in vigilia Nativitatis Christi. — Georg. Aloysius Vencelius, parochus ibidem.

101.

1675 d. 17 února v Středoklukách. — P. Christofor Fischer oznamuje rektorovi jakés residence různé novinky.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Heri, Deo laudes, negotium R. V[ae] notum feliciter et ad votum confeci; dabuntur amicis 150 fl., vbi reuersales, quas ego ipse composui, Augusta*) Pragam transmiserint. Solutionem seu cambium in se recepit celsissimus noster solidum responsum Augustam scribendo; ad defalcationem illorum 150 fl. interea foeminae viatici causa dati 15 fl. et sic finis erat. Praga illa discedet cum curribus, qui die Mercurii ad castra pecuniam vehent.

Mercator Vitzthum salutat; manebit Pragae adhuc 10 diebus. Cupio intelligere, quo pretio R. V[a] soluat inferius ferrum nigrum seu Brzenicense; si leuiori quam Pragae, darem R. V[ae] Pragae pro 20 pondo paratam per occasionem promouendum.

Scribo haec in Strzedoluck, vbi die crastina ad noctem P. regentem cum P. Jon expecto. Si R. V[a] habet bonum aliquem bolum, juuet me, rogo, v. g. lepusculum et perdiculam submittendo. Peto praeterea modicum de siccis prunis et pyris in Postpast [sic] etc.

Praestolabimus R. V[am] Pragae ad Bacchanalia nobiscum celebranda, contra quae P. Waldt nudius tertius solennem dixit cohortationem. R. P. visitator dicitur crastina die ad paruam pa . . .**) migraturus. De Suecis altum sil[entium], quorum . . . Vienna discessit; mussitatur de matrimonio cum aliqua [ex] serenissimis sororibus suae caesaraee Maiestatis. Generalis Cop abiit elapsis diebus Vienna in Silesiam ibidem colle[ctum] militem sat copiosum commendaturus. Elector Bauaricus mitius et humanius agit cum domo Austriaca, postquam caesareus miles ad eius confinia hyberna fixit.

Valeat [R. V[a]] uel optime; residentiam totam cum domino Martino humanissime adsaluto. Expectabo a R. V[a] paruulum subsidium pro P. Jon, optimo viro. Dabam in Strzedoluck 17 Feb. 1675. — R. V[ae] seruus in Christo Christophorus Fischer. [List s adressou chybí.]

*) Augšpurk — **) List býval přilepen na desce knihy a jest značně porušen.

102.

1675 d. 22 června v Římě — P. J. P. Oliva, generál S. J., schvaluje úmluvu mezi kollejí Pražskou a Litoměřickou o statky Úštěcké. (Opis současný.)

Reverende in Christo Pater! P. C.! Contractus, quem R. V[ra] hoc anno die 20 Maji cum rectore Litomericensi iniit ratione bonorum Auschensium,*) uti a patre provinciali approbatus est, ita etiam a me prorsus approbatur. Ratum itaque ac firmum esse volo atque omnem plane nostris adimo resiliendi potestatem vel etiam in dubium ac controversiam illum revocandi. Utque de hoc constet ac injunctum a me silentium perpetuo servetur, has

ipsas literas tum in Pragensi tum in Litomericensi tabulario asservari jubeo meque ss. R. V^ae^ sacrificiis apprime commendo. Romae 22 Junii 1675. — V. R. servus in Christo Joannes Paulus Oliva.

Reverendo patri im Christo patri Matthiae Tanner, rectori Societatis Jesu. Pragam.

Rescriptum ex originali. Litterae admodum R. P. nostri generalis Joannis Pauli Oliva, quibus contractum inter collegium V. Pragense et Litomericense ratione bonorum Auschensium ratum habet ita, ut utrique parti ademta sit potestas omnis resiliendi vel in dubium ac controversiam illum vocandi.

*) Zní takto: Anno 1675 die 20 Maii approbantibus et consentientibus R. P. Nicolao Avancino, provinciae Bohemiae visitatore, R. P. Georgio Hohenegger, provinciae Bohemiae provinciali, R. P. Gregorio Král, praeposito domus professae Pragensis, R. P. Simone Schürer et aliis ad id deputatis factus est contractus solemnis inter R. P. Georgium Firmum, collegii Soc. Jesu Litomeritii rectorem, uti partem unam et R. P. Mathiam Tanner, collegii ad s. Clementem rectorem, partem alteram in hunc, ut sequitur, modum:

Primo. R. P. Georgius Firmus, collegii Soc. Jesu Litomeritii rector, vendit et vendidit dimidiam suam civitatem Auscham cum omnibus suis ciuibus et subditis, juribus, censibus, dimidia collatura, cum praedio suburbano, cum omnibus ad id adpertinentiis, agris, pratis, lupuletis, siluis, piscinis, riuis, ovili, vaccili, pecoribus, porcilibus, quantum de facto ibidem est, pascuis, aucupiis, quatuor molis, pagis ad dominium suae partis Auschensis spenctantibus, nominatim pagum Zimor, quantum istic habet, cum popina, pagum Neuland totum cum popina, pagum Muczkow totum, pagum totum Wessik cum popina, pagum dimidium Haber cum popina, dimidium pagum Lukow cum popina, pagum Weisskirch totum cum subditis omnibus et jure templi, oppidum Lewin cum popina, cum domibus, ut supra, sua dimidia civitate Auscha et pagis praenominatis et cum hominibus possessionatis, non possessionatis, praesentibus, absentibus, profugis et quocunque casu dilapsis, etiam aliunde pro hoc dominio dimissis, viduis, viduabus, pupillis, cum juribus eorum, censibus stabilibus, currentibus, pecuniariis, frumentariis, gallinariis, ovariis, operis seu, ut vocamus, robottis omnibus, denique cum omnibus ad dictam dimidiam civitatem Auschensem, praefatos pagos, quae collegium Litom. inibi habuit, juribus et adpertinentiis, quomodocunque nominari et excogitari possunt, nihil sibi nec suis successoribus juris ullius aut dominii reservando in supra dictis civitate, oppido, pagis, vendit et hoc instrumento vendidit R. P. Mathiae Tanner, Soc. Jesu ad s. Glementem rectori et suis successoribus idque in perpetuum.

Quos ita venditos fundos, dimidiam civitatem, dimidium oppidum Lewin et pages omnes, ut supra dictum est, R. P. rector Clementinus soluere tenebitur et soluet quadraginta novem milibus florenorum Rhen. modo, ut sequitur: ut ea tota jam dicta summa capitalis penes collegium Clementinum maneat, ut teneatur hic R. P. rector Pragensis et eius successores ex dicto capitali consvetum censum sex fl. ex centum, id est 2940 fl. Rhen. annue pendere, idque terminis s. Georgii 1470 fl. et totidem 1470 fl. Rhen. s. Galli festis aut summum (ut mos est patrius) duabus hebdomadis post.

Si quo tamen casu id non contingeret, poterit modernus R. P. rector et quicunque ejus successores R. P. rectores Litomericenses in dominium Auschense cum pleno jure regredi et se in omnia jura immittere et dominii reditibus frui, quoad sibi plene neglectos census compensaverit, idque toties, quoties segniores

in pendendis supradictis suis censibus R. P. rectorem Clementinum et successores ejus notauerint. Scire igitur R. P. rectorem Clementinum et successores ejus oportebit, nulla sibi utendum humana industria, aequiuocatione, possibili formalitate, qua moratorium aut detentionem supradicti census annui sibi et successoribus coll. Litomericensi debiti excogitarent, siue tempora sint pacis siue belli, siue ex quocunque alio accidente dominii fructus interturbenti.

Illud sibi praeterea jus reservat R. P. rector Litom. et ejus successores, ut, cum collegio eidem Litom. visum fuerit, bonum aliquod aut dominium venale, pro cujus emptione pecunia ex capitali suo 49.000 fl. indigeret, seu totum capitale levare vellet seu partem, teneretur collegium Pragense prompte ad slenam seu capitalis seu partis, prout coll. Litom. videretur, pecuniae exsolutionem deponere, de qua solutione prius anno dimidio praemonebitur. Nisi coll. Pragense id faceret eo, quo supra modo dictum est, R. P. rector et succespores in Auschense dominium regredi et sese immittere poterunt.

Praeter dictum capitale 49^{M} addit collegium Pragense pagum suum ad dominium Libeschicense spectantem, Nučznitz, cum duabus istic popinis, cum subditis, censibus, omnibus juribus, devolutione haereditatum a demortuis, similiter pagum Woken cum mola ɔc ɔc. Item brenatericum.

Denique liberaliter collegium Pragense superadidit 15 indagines siluarum quernarum ex territorio suo Pokratitz, indaginem numerando per 20 retia et singula retia 20 orgiarum.

Quam ita voluntariam conventionem et mature conceptum contractum firmarunt et solidarunt manus propriae subscriptione et sigillorum appressione. Anno et die ut supra.

103.

1675 d. 26 srpna v Štrasburce. — P. Jiří Klein dává P. Pavlu Beránkovi zprávu o smrti hr. Ferdinanda ze Šternberka.

Reverende Pater in Christo! P. C.! Dum priores ad V. R^{tiam} clauderem, incepit cum morte luctari ill^{mus} d. comes Ferdinandus a Sternberg*) ac paulo post plene mori in domino. Itaque rogo V. R^{tiam}, ut id ipsum quam primum illustrissimis suis parentibus dignetur significare. Scribentur alias plenius, quae circa ipsum facta sunt; mortuus est piisime omnibus sacramentis rite munitus, prout ipse petiit et se moriturum triduo ante praedixit, in voluntatem Dei tam bene resignatus, quam possit esse quisquis alius justus et pius christianus. Mortuus ergo est die 26 Augusti hora dimidia decima matutina. Actu sollicitus sum, ut habeat funus Argentorati**) vel alibi honestissimum. Difficulter absum his horis a regione, quia actu dicuntur hostem aggredi caesareani, et ego modo hora 11^{a} discedo Argentina ad exercitum pugnantem vel pugnaturum. Vel ego vel alius exacte illustrissimis dominis parentibus perscribet luctuosum amantissimi filii statum. Commendo me ss. V. R^{tiae} sacrificiis. Argentinae 26 Aug. 1675. — R. V^{ae} servus in Christo Georg Klein.

P. S. Occurrit quoad pecuniam, quae exigua est pro sumptibus optimo domino p. m. faciendis, quia menstrua stipendia omnibus emanent. Sunt tamen optimi domini hic, qui paratissimi sunt succurrere, qualis est caesareus residens Argentorati, dominus baro de Nevé. Pluribus alias.

Reverendo patri in Christo P. Paulo Beranek Societatis Jesu, Pragae ad S. Clementem. [Jiným připsáno:] Vetero Boleslaviae.

*) Ferdinand Karel, syn hr. Václava Jiřího Holického ze Šternberka, zemřel v Štrasburce co cís. hejtman ve válečném tažení. — **) Štrasburk.

104.

1675 d. 6 září v Staré Boleslavi. — P. Pavel Beránek oznamuje Václavu Jiřímu hr. ze Šternberka, že syn jeho Ferdinand v Štrasburce zimnicí zemřel.

Illustrissime domine domine comes ac patrone colendissime! O quam animitus doleo, mi illustrissime domine, quod V. Ill. Dominationem mox prima vice insperati nuntius doloris invisere cogar! Ecce, mi illustrissime domine comes, quem amauimus, astra nobis inviderunt, et quem nuper tam strenue pro caesare et patria spectarunt depugnantem coelites, nunc post legitimum certamen euocarunt ad braccium et coeleste praemium illustrissimum dominum nostrum Ferdinandum. Obiit enim piissime in domino omnibus sacramentis rite provisus ex calidis febribus Argentorati 26 Augusti hora media decima matutina. Habeamus, mi illustrissime domine, saltem hoc exinde solatium, quod tam sancte, tam pie assistente ei nostro patre Klein hanc extremam luctam obierit, ut indubie sperare possimus innocentem eius animam ad coelestem palmam euocatam pro nobisque ibidem deprecaturam. Et sicut ille animam suam innocentem in manus Dei promptissime resignavit, ita nos voluntatem nostram circa tam insperatum ejus a nobis abitum voluntati diuinae conformemus. Dominus enim est, qui uti ultro beneuole dedit, ita vicissim recipere et auferre pro libitu potuit. Porro cum illi aliter bene uelle non possimus, bene ei precemur ad aram dei, ut pacate ac beate requiescat a laboribus suis. Ego interim pro anima ejus hodie Requiem dixi apud diuam matrem dicamque cras alterum; et si Vestrae illustrissimae dominationi placuerit supperaddam etiam plura. Pro directione autem ipsissimas patris Klein literas Ill. D. V[rae] mitto. Ex quarum directione si quid Ill. D. V[ae] placuerit ordinare aut ad P. Klein significare, me habebit V. Ill. Dominatio semper paratissimum conaborque quam accuratissime expedire. Quocirca V[ae] Ill. D. nutum promptissime expectabo cum reuerentissima salute ad illustrissimam dominam comitissam et illustrissimam herulam, servus in Christo indignissimus — P. Paul. Wenc. Beranek Soc. Jesu.

Raptissime Vetero-Boleslauiae 6 Sept. 1675.

P. S. Reuerendissimus d. praepositus V[ae] Ill. D. animitus pariter compatitur et pro pie defuncto etiam hodie sacrificat, uti et collega meus P. Zelenka.

(Cum plenissimo titulo.) Illustrissimo d. domino comiti de Sternberg, domino in Radouesnice etc., domino ac patrono suo colendissimo. Do Radovesnice. Cito. Cito. Citissime.

105.

1676 d. 12 března ve Verneřicích. — P. Martin Töpfer žádá, aby mu z Liběšic dva páteři na čas velikonoční posláni byli.

Admodum Reverende et in Christo Religiose Pater Rector! Pax Christi! Comoediam petitam pro directione sancti sepulchri, quam hodie hora quarta post meridiem a Ploskowitz accepi, transmitto. Poenam ecclesiasticam, quam venerabile consistorium laenioribus Wernstadiensibus delinquentibus imponet, venerabilis residentia Libeschicensis proxime experietur. Summe opto cum meis omnibus mihi commissis oviculis, ut duo venerabiles patres e venerabili Societate pro paschali tempore mihi in auxilium transmittantur. His paucis secundum meum antiquum morem venerabilem residentiam divinae commendo protectioni. Admodum reverendae et religiosae in Christo paternitatis servus perpetuus — Martinus Benedictus Töpffer p. t. W. . . .*)

Wernstadii 12 Martii Ao. 1676.

Admodum reverendo et in Christo religioso patri Christiano Reichel, venerabilis residentiae Libeschicensis meritissimo procuratori, patrono meo semper colendo. Libeschütz.

*) List býval přilepen na desce knihy a jest velmi porouchán.

106.

1676 d. 6 května v Liběšicích. — Zahradníci a domkáři panství Liběšického žádají P. provinciála a rektora za slevu přílišných, nově uložených robot, dostávají však zamítavou odpověď. (Opis současný.)

Hochwürdige, hochgelährte, in Gott andächtige Herren! Ihro hochgeistlichen Gnaden allerseits bey dero glückseligen, hochansehnlichen Zusammenkunfft vnser Noth vndt Anliegen in tieffdemüttigster Lamentation vorzubringen vndt damit beschwerlich zu sein zwinget vnss die eusserste Armuth, aldieweilen vnss Gott der allmächtige durch etzliche Jahr mit dem Vngeziefer, den Schnecken vndt anderen Plagen, darauss nun thewere vndt schwere Zeit entstanden, sehr anheimbgesucht vndt gestraffet, dass also gross Trawren vndt Wehklagen wegen Mangel des Brodts vnter vnss armen Vnterthanen gespiret vndt vermercket wirdt, dann ihrer viel seindt, so sich fast kimmerlich dess Hungers erwehren kennen:

Alss gelanget derowegen an allerseits gnädige hochgeistliche Herrn vnsser Hertzen bewegliches Bitten, sie geruhen vndt belieben auss angebohrner Mildigkeit sich vnsser ein wenig hirinnen zu erbarmen, damit wir hinfüro die vorm Jahr aufferlegte Robottäge (alss dem Gärtner 24, dem Heysler 12 vndt dan dem Haussgenossen 6) nicht gantz vmbsonst in dieser sehr schweren vndt betriebten Zeiten verichten dürffen. Gott der allmächtigste wirdt dero gnädigen hochgeistl. Herrschafft allerseits Glück, Seegen vndt langes Leben geben. Darfür wir (alss gehorsame Vnterthane)

zu bitten vndt zu bethen niehmahls vnterlassen werden vndt verbleiben dero gnädig. hochgeistl. Herrn allerseits vnterth. Gärttner, Heusler ɔc. *)

*) Na žádost svou obdrželi tuto odpověď:

Denen Supplicanten hiermit anzuzeigen, Ihr Hochwürden H. Pater Rector habe ihr Vorbringen reiflich erwogen vnnd befinden, dass, weilen die Obrigkeit gedachten Supplicanten sehr wenig genüst, für selbige gleichwohl vnterschidliche Aussgaben vnnd Beyhülff auss der Obrigkeit Miteln geschehen, die beschehene Auflag ein geringes ausssträgt vnd dergleichen Gärtner, Heüsler, Haussgenossen vnter anderen, auch benachtbarter Obrigkeit viel höher gespanet werden, alss wird ihr Suppliciren vnnd Anbringen bey also gestalter Sach keineswegs für gültig vnd zuelesslich erfunden. Actum in der Residentz Liebeschitz den 6 Maii 1676. — Simon Schürer Rector.

107.

1676 v květnu v Olomouci — P. Jakub Pátek žádá hr. Jana Fridricha Trautmansdorfa, aby semináři buď úroky řádně platil aneb kapitál 2000 kop gr. mīš. od děkana D. V. Hájka odkázaný zcela splatil.

Hoch vndt wohlgebohrner Graff! Gnädiger Herr Herr! Was für ein gottselige rhüemliche Fundation nit anderstwohin sondern inss hiessiges Ollmützerisches seminarium pauperum studiosorum weylandt H. Daniel Adalbert Hajeck, damalliger Dechandt in Leutemischl, vor etzliche Leutemischler Söhne beförderst aber vor seine Befreinde Ao. 1628 mit allem Fuge, Recht vndt Eyffer fein, freywillig vndt ordentlich aufgerichtet hat, dass werden Ewer Gräffl. Gn. auss hierbey gelegten *) vollkommentlichen Vidimus **) (deren alle Originalia in meinen Händen) gnädigist zu vernehmen haben. Beyneben seindt Ev. Gräffl. Gn. mit Warheit zue berichten, dass dise also gestiffte Fundation seye nit allein auch von der gottsel. Freulein Frebonia von Pernstein vor richtig, klar, giltig vndisputirlich allzeit erkänt, gerhümbt vndt befürdert worden, sondern auch die von denen 2000 ß fliesende jährliche Zinss 120 ß aussen Rändten der Herrschafft Leytemischl hieher auf die, so dazumalen im Seminario waren, Leytmischle dess verstorbenen Dechants zway Bruder ***) fleissig (wie ichss in Registern befinde) entricht vndt geliffert worden bis auf die letste jha lötzeste Jahren, wegen welcher von denen Officiren die jhärliche Zinsslieferungen beygemach zueruck innengehalten worden, endlich gar aussgebliben. Wessentwegen dann die damall hier alimentirte alumni Hajkiani Litomislienses auss Ermanglung der järlichen Stifftgeldern nit ohne grossen selbiger Herrschaft Schaden haben müessen gantz entlassen werden. Ist jedoch hierüber der weylandt Frewleyn Frobeniae öffters durchn weylandt R. P. Georgium von der Boon, dann auch durch mich selber noch vorn Schweden, endlich durchen H. P. Joannem Hubatium kurtz noch vor ihrem Ende ihr schweress Gewissen mit kläglichem Protestiren verhindert, bekhummert vndt verunrhuigt worden. Ihre fürstliche Gnaden aber dem von Lobkowitz haben wir damallen, alss er dieses Guett ererbette, vmb dise zumal ererbte Schuld-

forderung nit können lassen anmahnen, weillen alle diese originalia documenta sampt vnsern gantzten archiuio Olomucensis collegii vndtern Schweden in Ollmütz verlegt vndt verdäckt verbliben.

Demnach aber Gott der Allmächtige Ew. Gr ffl. Gn. zu diser so statlichen Herrschafft Leytmischl, vnss widerumb in Ollmütz, dem Collegio zue seinem Archiuio, mihr zue meinem (dessen Verpflegung mihr auch zuvor anvertrawet war) armen, elenden, von Feind zu Boden ruinirten Seminario geholffen, als khan ich jha nit länger vnterlassen Ew. Gräffl. Gn. als jetzigem Beherrscher diser Herrschaft doch mit möglichster Repraesentirung aller annehmlichen Bewegnussen diemittigst doch eyffrigist zu bitten dieselbe geruhen auss Liebe Gottess vndt aller christlichen Ge rechtigkeit willen:

1. dise von so viel Jahren auffgehaltene jährliche Stifftgelder vom künfftigen Georgi an hinführo richtig zuentrichten bey seinen Officiren gnädigist anbefehlen,

2. die bies Dato versessene jährliche Zinsse (so viell sich deren nach gepflogener Abraittung wurden befinden) bey Gemach per semestres quottas abzutragen; vndt endlich im Fall ess Ew. Gräffl. Gn. wolte zue schwär sein ein dergleichen kummerlichen Schuldenlast auss diser Herrschafft jahrlich zu verzinsen, vnss sogar die summa der 2000 ß mähr. uffn künfftigen Galli in Paar zu erlegen, damitt wir dieselbe krafft der Fundation alss vnser aigne möchten anderstwohin verlegen vndt einnahmen, so seindt wir darmit auch wohl zuefriden.

Vndt sintemallen Ew. Gräffl. Gn. ohne dass rhuemlich gedacht sein disse Herrschafft mit tauglichen Pristern oder auch catholischen Officiren bey Gemach zuerbauwen, so werden sy jetzt mögen vndt suo jure protomiseos vermögen einen oder zway seiner darzu tauglichen jedoch in diser Herrschaft gebürtigen Jünglingen erkissen vndt gegen den gegenwertigen s. Georgii Zinnsslifferung hieher zu mir ins seminarium ad studia gnädigist bennenen vndt überschicken.

Ess sehen nun Ew. Gräffl. Gn. wohl selber, dass sy alss jetziger Beherrscher diser Herrschafft mit möglichster Abstattung diser vndisputirlichen Fundation nit allein ihr aigeness Gewissen nit beschwären, dardurch den Segen Gottes (welchen die vorigen Besitzer nit haben gehabt) an seine Leibsserben zuerwerben, sondern auch vor seine selbaigene Herrschaft taugliche Subjecta zu hoffen, dennen Vndterthanen aber ein tröfflichess Priuilegium zugewinnen, ihre zu Zeit bedürfftige Kinder anzubringen werden haben vndt diss zwar titulo pietatis vndt justitiae, vber welche zwo kayserliche Tugende von einem so vornehmen catholischen H. vndt Cauagliero nichts kan rhüemlichers geübet oder praestirt werden auf Erden.

Ich lebe derohalben mit meinem armen, elenden Seminario diser tröstlichen Hoffnung, dass sich Ew. Gräffl. Gn. mit Verschmähung aller, so da möchten einfallen, Difficultäten, ein so geringess nit ansehendt gegen diss

arme Seminarium günstig, barmhertzig vndt gerecht zu sein gnädigist werden wöllen erzaigen vndt erscheinen. Ich meinestheylss bin entgegen zu ewigen Rhuemb dess Hauss von Trauttmansdorff vrbietig die künfftige Alumnen Alumnos Trautmansdorfianos hinführo zu nennen vndt zu intituliren vndt vorhero Ew. Gräffl. Gn. vor einem rechten Confundatorem zu erkennen, zu preisen vndt zu verehren vergünnen. Zu dessen gnädigister Resolution mich sampt meinem ruinirtem Seminario diemütigst empfehlendt verbleibe Ew. Gräffl. Gnaden dienstwilligster in Christo — Jacobus Patecius, pater seminarii pauperum studiosorum Olomucensis.

An den hoch: vndt wohlgebohrnen Herrn Herrn Johan Fridrichen Graffen zu Trautmanssdorff, Herrn auf Gleichenberg, Negau, Burgau, Leüthmischel vndt Tatzenbach, der Röm. Kay. Maytt. Reichshoffrath vndt würcklichen Cammerern, meinen gnädigen Herrn Herrn.

*) Vidimusy jsou zhotoveny 14 března 1651. — **) Srovnej poznámky při listě č. 93 ze d. 10 února 1673. — ***) Děkan Hájek měl 4 bratry; z nich byli v semináři nejprvé Michal a Jeronym, potom Augustin a Ambrož; tento, později knihař a měšťan v Hoře Kutné, žádal opětně hraběte v květnu a červnu 1676, aby jemu co poslednímu z bratří a dědici úroky i kapitál vypláceny byly.

108.

1676 (?) d. 18 června v Seville. — P Pavel Klein odjížděje do Indie vzdává hr. Václavu Vojtěchovi ze Šternberka díky za zaslané k účelům missijním české drahokamy.

Illustrissime domine domine! Dum iamjam navim ascensurus ad remotas orbis Asiatici insulas Deo vocante ad conversionem illarum animarum abire festino, in patriam nostram Boëmiam Ill. D. Vestrae beneficentia revocari me sentio ad debitas munificae Ill. D. Vestrae liberalitati gratias pro destinato et ad nos in Indias a R. P. Joanne Tanner mittendo gemmarum Boëmicarum non minus illustri quam pretioso munere reddendas, quarum non exiguum numerum Ill. D. Vestrae beneficentia iis, quas iam ab eodem R. Patre Tanner huc transmissas recepi, adjungendum esse ex litteris ejusdem R. Patris intelligo.

Itaque tantisper animo et calamo, dum corpore per Dei voluntatem et illarum animarum indigentiam non licet, Boëmiam nostram repetere mihi liceat ac Ill. D. Vestrae debitas pro tam munificio dono gratias, qua decet, submissione referre, id quod praesentibus, qua possum humanitate, facio ac Ill. D. Vestrae pro eodem quam reverentissime gratias habeo optans, ut Deus O. M., pro cujus gloria propaganda Ill. D. V^a^ tam liberale munus destinavit, Ill. D. V^ae^ centuplum, ut solet, in hac vita et in futura gemmatam felicissimae aeternitatis coronam perpetuo gaudiorum coelestium revolvendam ex immensis illis divinae suae bonitatis divitiis liberalissime rependat, id quod etiam meis ac sociorum meorum P. P. missionariorum missae sacrificiis ac orationibus a divina clementia fideliter identidem ex-

poscere non desistemus. Ita pro se ac sociis suis pollicetur Ill. D. Vestrae humilis in Christo servus — Paulus Klein S. J.

Hispali 18 Junii.

Illustrissimo domino domino Wenceslao Adalberto S. R. I. comiti a Sternberg, domino in Viridi Monte, Dürnholtz etc., S. C. Majestatis cubiculario et in regno Boëmiae supremi judicii assessori eiusdemque regiae aulae mareschalo*) etc., domino domino mihi in Christo honorandissimo. Per Pragam Grünbergae.

*) Král. maršálkem byl hr. Václav od 26 března 1672 do své smrti 25 ledna 1708.

109.

1676 d. 29 července ve Vodolce. — P. M. Trnka oznamuje P. Krištofu Fischerovi, že ženci do Letek jíti odepřeli.

Velebný a vysoce učený pane ke mně vzáctně laskavou přízní nakloněný! Vůli JMti pana P. rektora a poručení VMti včerejší byl bych srdečně a poslušně rád naplnil a těch 50 žencův do Letek vypravil, však když jsem je vystavil, poznamenal a jim poroučel, aby do Letek šli, tam že po dva dni, nic déle, žíti a platu vedle dobré stravy po 7 kr. dostati mají, všichni společně proti tomu byli a pravili, že tam nepůjdou, abych s nima dělal, co chci; jsouce prej oni samí podruzi a žádní sedláci ani zahradníci, že je nenáleží dále tejrati; pokudž vždy tomu chtíti budu, aby tam šli, že je zde ani nikdež jinde žádný neuhlídá. A tak nemohouce je k tomu přinutiti prosím VMti, že mně omluveného míti ráčí. Poroučejíce VMti pod mocnou ochranu Pána Boha, sebe pak k stálé milosti a lásce zůstávám VMti poslušný služebník.*) — Z Vodolky 29 Julii 1676.

Velebnému a vysoceučenému pánu Krištofu Fischerovi, slavného tovaryšstva Ježišového pateru, JMti do Letek.

*) List býval přilepen na desce knihy a jest velice porouchán; zasílatel příjměním se nepodepsal, ale rukopis jest týž co listu ze dne 19 září 1674 č. 99.

110.

1677 d. 5 července v Praze. — P. Jan Tanner žádá hr. Václava Vojtěcha ze Šternberka, aby mu poslal malovaný obraz P. Marie Šternberské ale beze všech šatů a znak hr. Pöttinga.

Illustrissime domine domine comes! Accepi imaginem Sternbergicam sed uestitam ornatu suo, quo fulget, cum ego petierim eam mihi transmitti, prout in se ipsa est, sine ullo ornatu superaddito. Quapropter iterum Ill. D. V^{am} rogo, ut dignetur eam mihi curare transmitti depictam (etsi obiter), prout ipsa in se est, sine ullo penitus addito uestitu uel ornatu, quem sacristani pro suo libitu uariant. Habeo inter reliquas etiam imaginem Nicouiensem,*) quae dicitur esse in dominio Planicensi prope Montem

Viridem. Suggestum est mihi, quasi illa esset eadem cum Sternbergica Viennensi, tantum transpicta ex illa. Quod si hoc esset, omitterem Nicouiensem: non enim eandem bis uellem poni. Rogo humillime, ut mihi dignetur, de hoc dare informationem. Alii dicunt haberi in Viridi Monte ueram effigiem imaginis Sternbergicae Viennensis. Hoc si uerum est, tunc sufficit ex illa mihi mittere copiam depictam, dummodo sine ullo uestitu, puram, sicut in se est. Quia autem iam fere omnes stationes quoad murum stant, ita ut intra tres septimanas sint omnes staturae, ideo etiam rogo Ill. D. V^am^, ut reliquos 50 fl. dignetur transmittere.

Si ad manum Ill. D. V^rae^ sunt etiam insignia excellentissimi d. comitis a Pöting mareschalli, rogo humillime, dignetur eadem occasione ea suis coloribus expressa mihi communicare. Spero thermas Carolinas feliciter successisse adeoque illustrissimae d. comitissae sanitatem recuperatam gratulor cum obsequiosissima salute etiam ad illustrissimam paruulam herulam. Pragae 1677, 5 Julii. — Ill. D. V^ae^ uetus seruus in Christo Joannes Tanner S. J.

Paramus iam libellum, in quo imagines omnes stationum illarum repraesentabuntur. R. P. Carolus Libertinus rogat me, ut, quando Ill. D. V^am^ conuenero, eius et omnium nouitiorum obsequia deferam, tanquam magno patrono. Reuera ergo submissime defero et profecto pro hoc fauore etiam ego ago gratias. [List s adressou chybí.]

*) Nícov, samota u Zborova na panství Planickém s velkolepým poutnickým chrámem P. Marie.

111.

1680 koncem února. — Rychtář v Dolní Loucké žaluje u P. Bartoloměje Tolesia na rychtáře z Horní Loucké, jenž s jinými na pivo do Verneřic chodí a tam proti vrchnosti se umlouvá.

Hoch vnd wohlehrwürdiger, hochgelährt. vndt in Gott geistlicher Herr Pater Superior! Ewer hochgeist. Gnaden vntterthänigst vndt gehorsambl. folgendermassen zu erklähren mich schuldigst befinde. Wass massen Ihr Gna. gnädigster Befehl vnd Will ist, dass wan eine Hochzeit in Ober Schöna wehre, den ersten Tag zu der Wernstätter Bier mit ihren Hochzeitgästen einkehren sollen, die übrige Zeit aber der wehrenden Hochzeit bey Ihr Gnaden Bier vollend verbringen sollen, welches auch alle Nachbahren bisshero gern gethan haben vndt auch nach mehr lieber gar bey der gnädigen Obrigkeit Bier verbleiben wolten aussgenommen etliche Nachbaren in Ober Schöna, nembl. der Richter Andreas Weisshaubt, Adam Wundersch, Georg Bönisch der Lange, George Bönisch der Schwartze vndt George Kammel der Schenke, welche der gnäd. Obrigkeit Willen vngehorsamberweiss geradenwegs zuwieder leben vndt kurtz verwichner Tagen 4 Tag nacheinander zu Wernstättel getrunken vndt dem Burgermeister mit Gewalt darzu treiben wollen, er solle solches bey Ihr May. selbsten suchen

vndt Ihr Gnaden erstl. bey dem wohl E. W. Herrn Pater Rector zu Prag verklagen vndt, wann es nicht helffen wolte, bey Ihr May. selbsten, die darauff lauffende Vnkosten auch sellbsten gern mit Zuhilff entrichten wolten. Vndt wan schon solte ein anderer Richter ihnen gesetzt werden vndt ihrer 6 nicht wolten, würde doch die gnäd. Obrigkeit vndt die Gemein nichts schaffen, dass ein anderer gesetz wurde; welches mich dan vnbillich beduncket Ihr Gnaden zu verschweigen.

Auch verwichner Zeit hat der Schwartz Georg Böhnisch auff einmahl 6 Str. Korn in Wernstättel, welche er vertruncken, hinauffgeführt. Andere aber geben zu einem gantzen Gebrew-Bier dass Holtz vndt wirdt ihnen dafür ein Viertel Bier gegeben, welches sie darnach auch selbsten in die Schenkheuser*) aussstossen vndt dem mehrern Theil (nicht ohne Verwust ihrer Nahrung) auch selbsten ausstrincken. E. hochgeistl. Gnaden gehorsamer Vntterthan — Adam Krolop, Oberrichter zu Nieder Schöna.

Dem hoch vnnd wohlehrw., hochgelährt. vndt in Gott geist. Herrn Patri Bartholomaeo Tholesio Soc. Jesu, der Herrschaft Libieschitz vndt Ausche Superiori, meiner hochgeistl. gnädigen Obrigkeit demüthiges Memorial zu überreichen von mir innen benanten.

*) K tomu poznamenal P. Bart. Tolesius vlastní rukou: »Iam examino, ad quas popinas intrudant Schönenses cerevisiam taliter acceptam«; a ku konci: »Cupio hoc memoriale servari ad meum Pragam adventum; veniam enim statim post bacchanalia«.

112.

1680 d. 29 února v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius podává rektorovi kolleje Pražské zprávu o počínajícím se hnutí mezi poddanými.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Acceperit, non dubito, meas nuperas, quibus significavi Auschensium nostrorum stultam resolutionem de non danda imposterum contributione, donec recisionem obtineant; et ob hanc causam peremptoriam ad caesarem capiunt recursum. In quem finem delecti sunt quinque et adhuc pridie ituri erunt Pragam; nescio, an non adhuc hodie ituri sint. At ecce in simili Martinus noster mihi heri detexit rusticorum conspirationem, qui similiter se resolverunt de nulla contributione danda. Sed ambae hae conspirationes facile sopientur, ubi opportuno tempore et dominium et Auschenses revisitati fuerint.

Aliud autem maius est et longe periculosius est, quod mihi ante duos circiter menses capitaneus Hansbacensis detexit et heri unus ex liga subditorum confidenter aperuit. Convenerunt primarii ex dominio nostro judices et consultarunt et maiori ex parte iam concluserunt de formando memoriali ad SMtem, quo conquerantur de nimiis robottis et laboribus, quibus obruuntur non tantum intra sed etiam extra hoc dominium. In quo conventiculo et conspiratione tam videntur ferventer aliqui locuti, ut, si quis vel mihi vel alicui de collegio aut R. V^{ae} quid minimum proditurus esset, illico quacunque occasione sint illum occisuri! Heu stultus fervor! Interim iam memoriale ad caesarem dicitur formari. Scio, intressatur.

Necdum conspirationis finis. Aliam specie distinctam in accluso ad me memoriali legere placeat; est contra me, quod accusare me velint apud R. V^{am} et, si R. V^{a} non succurrerit, minantur similiter cum caesare! Legat, quaeso, pro aliqua directione. Libesch. 29 Febr. 1680. — Commendo me R. V^{ae} servus et filius in Christo Barth. Tolesius.

Post bacchanalia statim veniam Pragam; venissem iam, sed quia P. Stiller cras abiturus est Pragam, domi debeo manere.

113.

1680 d. 16 března v Liběšicích. — Superior P. Bartoloměj Tolesius žádá P. Jiřího Weisse, rektora kolleje u sv. Klimenta v Praze, aby osobně se pokusil zažehnati hrozící povstání poddaných.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Denique totum dominium turbatum est et tumultuatur adeo, ut ad nullum mandatum burgrabii parere velint. Habui apud me prope omnes pagos et oppida ex occasione futurae revisitationis, quibus cum eam intimarem et proponerem singulorum fundorum a me conscriptionem, nullus omnino repertus est, qui diceret se gravari, sed omnes ad deliberandum tempus petierunt, alii autem pertinaciores in popinis quasi protestati nihil modo agendum de contributionibus sed solum properandum, ut a robottis et laboribus domino quantocius liberarentur. Hac occasione autem plures alias libertates et immunitates praetendunt, maxime vero eas, quas a dominis externis vel in initio nostrae introductionis habuerant. Nescio, quis ille sit, qui exemplo Fridlandensium et d. Bredau subditorum author est, ut tale quid moliantur; Wernstadlensis aliquis esse dicitur, in quo se fundant, an ille, qui de facto praefectus est epheborum caesaris (partis autem est principis Lawenburgici).*)

Iam dum haec scribo, intelligo ex burgrabio, quod dominus inspector dominii episcopalis in Drum pergat ad suos compescendum; furunt enim similiter illi atque magis longe minantur cum caesare contra d. episcopum. Nescio, quid tandem fiet; burgrabius timet ad pagos excurrere. Desidero ego, ut R. V^{a} quantocius huc Libeschitium excurrat, antequam illi in turba (uti mihi relatum est) Pragam seu ad R. V^{am} seu directe ad caesarem veniant. Hic si R. V^{am} deprehendant, causam querulandi alibi non habebunt, cum habeant mediatum; et iudico omnino praesentiam R. V^{ae} per omnia necessariam. Si iudicaverit R. V^{a}, vocabimus amicum nostrum d. Audriczky tanquam capitaneum districtus, qui querelas et causas sui tumultus audiat et pro authoritate sua, ubi necessarium, referre poterit, quam nihili causa sit illius, imo nulla. Interim ego ita instituam, ut in promptu et huius et prioris anni labores, quos illi fecerant, in promptu habeam, nec minus me parabo contra novas praetensiones et immunitates, quas nunquam vel scripto vel per testes producere poterunt. Infestant balneum Habrense, ovile Levinense, agrum Richtarzka, equos ex praediis ablatos, in quibus omnibus domi sum.

Rogo, R. V^a^ veniat, alias pro Paschate non erit, qui victualia ad collegium vehat. Libesch. 16 Mart. 1680. — Commendo me R. V^ae^ servus et filius in Christo Barth. Tolesius.

*) Verneřice patřily z části k panství Liběšickému, z části k Ploskovickému; toto v této době náleželo Františku Juliovi, vévodovi saskolauenburskému.

114.

1680 d. 16 března. — P. Bartoloměj Tolesius dává P. Jiřímu Weissovi další zprávy o hnutí poddaných na panství Liběšickém.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Post clausas meas priores iam intelligo, quod omnes judices dominii excepto Libeschicensi et Trzebucziano*) convenerint Wernstadii apud syndicum oppidi et memorialia formari curaverint, nescio ad quos, atque ita se invicem obligaverint, ut nullatenus a se recedere velint, id est, judices inferiores a superiorioribus [sic] et vicissim subjecti judicibus particularibus coniunctim loqui velint, ubi ubi necessarium fuerint [sic]. In eo conventiculo quilibet rusticus arator 3 kr., hortulanus $1^1/_2$ kr., casarius 1 kr. in unam cassam pro futuris expensis contulit.

Iudicet R. V^a^, quis eventus futurus sit? qualis inter subditos conspiratio? quam qualificati etiam contra regni principem simplices esse possint. Quid si R. V^a^ cum d. fiscali super hoc loqueretur? Ego, qui expecto R. V^am^ hic quamprimum v. g. pro die Mercurii aut summum die Iouis, adibo die Lunae d. capitaneum districtus et de hoc puncto conferam simulque advocatum R. V^ae^ indicabo, forte R. V^a^ (salvo R. V^ae^ meliore iudicio) si aliquem externum intelligentem secum aduceret pro audiendis illorum querelis et ulteriore ad forum competens danda informatione. Haec pro directione. 16 Martii 1680. — Reverentiae V^ae^ servus in Christo B. T.

Iam episcopales subditi et d. comitis Nosticz in simili sunt fermento. Ego et burgrabius vix non in periculo sumus. Intimationem revisitationis rustici suspectam habent.

Reverendo P. in Christo P. Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem. Cito.

*) Liběšice a Třebutičky.

115.

1680 d. 21 března. — Poddaní na panství Liběšickém podávají P. Jiřímu Weissovi stížnosti své v 17 článcích.

E. G. Hoch vnd wohlgebohrner, hochwürdiger, hochgelärter vndt in Gott andächtiger Herr Herr P. Rector! Mit Winschung von Gott dem Allmechtigen E. G. frische Gesundtheit vnndt eine glückseelige Regirung vndt alles, was ersprisslich sein kann an der Seelen vnd an dem Leib E. G. zu winschen nicht vndterlassen jederzeit! Benebenst diesses können wier

nicht verhalten E. G. vnssere grosse Beschwernuss vorzubringen vndt anzuklagen gezwungen werden: zum 1. beklagen sich alle Gespandte, dass kein Zugckviehe, alss vor diessen in Höffen gewessen sindt, nicht sein, sondern dass wir arme Vnterthäner solches versehen müssen; zum 2. klagen alle Gärthner, Häussler vndt Haussleüth über die grosse Robot, darvon sie keine Bezahlung bekommen alss dass Grosshauen vnd Holzhauen vnd dem Schnit, davon wir mit einem geringen Lohn bezahlet werden; zum 3. dass die alten Wirth, welche nicht mehr Hauss halten können vndt demnach 2 Tage im Schniedt robtten müssen; zum 4. dass wir der genädigen Obrigkeit die Malzgersten schaffen müssen vnd vmb ein leichtess Geldt bezahlet wirdt, dass wir sie doch nicht kennen erbauen vndt muss doch dieselbige ein armer Vnterthan erkauffen vndt geben; zum 5. dass jährliche Zinsgetreüdt also sich vermehren thut, dass es nicht an dem alten Leütmeritzer Mass verbleiben kann, vnd wir dardurch verarmen müssen; zum 6. dass alle alte Restanten alss Zinss vndt Zinssgetreüdtes, wass in dem schwedischen Krieg ist vergässen worden, dass die Obrigkeit ist entwichen vndt wir verloffen, dass Feldt nicht erbauet vnd demnach in dass Grundtbuch verschrieben worden vndt nach vnserm Todt den Kindern endtzogen wirdt; zum 7. beklaget sich die ganze Herrschaft vber die grosse Summa dess Wächtergelts, dass es nicht genugsamb sey vnsserm Hoffe, sondern die ausswendigen Höffe müssen versehen vndt bezahlet werden; zum 8. beklaget sich die ganze Landtschafft vber die neuen möhrhöffer Schaffereüen vndt Schäncken, dass sie müssen dass Bier zuführen; dass Lohen, dass die Schäncker von zuführen geben, dass niemet die genädige Obrigkeit hinwegk; zum 9. beklagen sich alle Bierschencker, dass dass Bier so theüer vndt nicht bey dem vorigen Preiss ist blieben; zum 10. beklagen sich alle Gärthner, Heüssler vndt Hausleüth der aufgelegten Tage alss nemblich der Gärthner 24, der Heussler 12, der Haussgenossen 6; die übrigen Tage die sollen bezahlet werden vndt bekommen von keinen nicht einen Heller; zum 11. klagen alle der ganzen Herrschafft vber den Landtschniedt, alss nemblich Wodolka, Wadochot vndt Welhatte,*) dass sie müssen den Schniedt vndt dass Treschen dess ganzen Jahres verrichten vndt mit einem schlechten Lohn bezahlet werden; zum 12. klagen die Pauern vndt Gärthner über den Tuchomierziczer Schniedt, dass sie neben den hiessigen Schniedt alle Jahr 100 Mann müssen heraufschiecken vndt die gnädige Obrigkeit zahlet nicht mehr dann 7 kr. vndt dass übrige muss der arme Vnterthan alle Tage 4 kr. nachgeben.

13.**) Es beklagt sich auch die gantze Herrschaft wegen der Erbschafft, dass die gnäd. Obrigkeit, so balt ein Kind stirbt, auss dem Erb des Vatters dasselbe Teil an sich ziehet; 14. wie auch beklagt sich die gantze Herrschafft, dass auf alle lehre Heusser, welche auff den Gemeinen stehen, aufferleget worden, welcher vor diesen niemahls gewesen, der newe Zinss; 15. dass die gantze Herrschafft vber die massen beschwert werden, dass sie alle Jahr der gnäd. Obrigkeit Geldesviehe müssen aushalten vnd

auffzihen; 16. beklagen sich die Schöner, Tirnobränder, Kuttendorffer, Liebschitzer vndt ander nach mehr, die darzu gehören, über die neve Robot der Libieschitzer Pfarrfelder; 17. es beklagen sich auch die armen Libschitzer, welche fast alle nur lehre Heusser haben vnd auch dass newe auffgebrachte Wechtergelt geben müssen, welches nimals gewesen ist.

Also dass wier in die eüsserste Armuth gerathen müssen vndt nücht mehr hausshalten können, vndt nun Zeit vmb Hülffe zu bietten ist, dass wir von vnssern Haab vnd Güthern nicht kommen vndt an dem Bettelstab gelangen müsten, biettent derohalben E. G. vmb Gottes willen sie wollen vnss armen Unterthäner genädig beystehen, dan es ist vnss vnmöglich ausszustehen, dann Gott der Allmächtige wirdt E. G. ein reichlicher Belohner sein hie zeitlich vndt dort ewigk; vndt wan solches geschehen wirdt, so wollen wir von E. G. eine genädige Resolution erwarten. E. G. allezeit dienstwillige Vnterthäner alle Oberrichter vndt Vnterrichtereyen der ganzen Landschaft. Praesent. 21 Martii 1680.

Dem hochwürdigen, hochgelärten vndt in Gott geistlichen Herrn Herrn Pater Georgio Weis, Societatis Jesu des Clementinischen Collegii in der königl. Aldtstadt Prag Rectori, demüttiges Suppliciren von vns armen Vnterthäner der gantzen Landtschaft.

*) Vodolka (Odolena Voda), Vodochody a Lhota. — **) Následující články jsou dodatečně na konci připsány.

116.

1680 d. 21 března. — Obyvatelé městečka Levína podávají rektorovi kolleje Klimentské v Praze stížnosti své o 11 článcích.

Hochwirdiger, in Gott andächtiger, hochgelehrter, gnädiger Herr! Ihro hochgeistlichen Genaden hiemit vnderthänigst vnd gehorsambst zuersuchen vnd vnssre Noth vnd Beschwernuss deroselben in nachgeseczten Punckten vorzutragen, belieben solches gnädigst zuuernehmen: Belangent *erstlich* wegen der so genanten militarischen Gelttern oder Contribution, welches für vnssre arme Gemaine so hoch, dass ess vnmiglich, wie wir solches lenger mehr erschwingen mögen, massen auff vnsser armess Stadtlein verwichnes Jahr 273 fl. 59 kr. komen. Zum *anderen* seint wir zwar schuldig hochgeistl. gnädig. Obrigkeit vor 14 fl. Töpff auch 14 fl. an Gellt zu geben, da herentgegen wir der Robot befreyet gewessen, anieczo aber verrichten müssen vnd wass die Offen-arbeit der gnadig. Obrigkeit belangente, seint zwar so wol klein alss grosse Kachel taxirt, aber wirdt vnss gleichwol an der Suma vilmalss ein zimliches abgezogen, wie dan vergangen von 26 fl. nur 19 fl. gegeben worden. *Drittens* betriebet vnss nicht wenig, dass nach Absterben der Elttern, wan eines von den hinderblibnen Waissen auch mit Tott abgehet, anstadt dessen die g. Obrigkeit die Erbschafft einzeicht. *Vierttens.* Die zwey Schencken oder Würthsheusser mussen anieczo die Gemaine sowol an der Stewr alss Robot vbertragen, welche vormahlss

Nachboren gewessen vnd dem Städtlein mit zustatten komen. *Fünfftens* hat die so genandte Richtarschki auff 6 Strich Feldt gehabt, darzu ein Stücklein Wissen, welchess ebenfalss der Gemaine zu Nuczen komen. *Sehstens* werdten vnss auch die geringen Schaff von der gnädigen Obrigkeit zimlich hoch am Gelt geben als ein Stück vm 1 fl. 10 kr., da wir vnss alss arme Leuth wol leuchter speissen könen; ingleichen auch die abgestandtne Füsche, die manchen ein Kranckheit verursachen könen, dass Pfundt für 3 kr. bezallen müssen. Zum *sibenten* geben wir gnädiger hochgeist. Obrigkeit demitigst zuerkenen wegen Losslassung vnsser Kindter, wan selbe etwa ander Orthen ihr Heil zuuerbessern gedencken, weilen sich alle hir nicht ernehren könen, möchten allergnadigst vmb ein Erleidliches erlassen werden. *Achtens* ist vor Zeiten noch vor einfallenten Kriegeswessen die Viehtreibe zum Stadtel gehörig gewessen in der Heyde. Zum *neunten* haben die so genandte Zöllner ein Sticklein Wissen für ihre Mühwaltung. Zum *zehenten* der Schaffstal, welcher vnlangst von hochgeistl. gnadiger Obrigkeit erbawet, ob wir gleichwol, so uil dess Bawen belangt, keines Wegess gnädiger Obrigkeit wass vorschreiben wollen, nur dissess allein gedencken, dass wir besorgen, dass vnss dass noch wenig Futher vnd Waydte für vnssre Vih genczlich entnomen wirdt. Schlisslich vnd zum *älfften* belangente die arme Heussler, seindt selbe ehmalss von vnderschidlicher Arbeit bezallet worden, anieczo aber nichts mehr bekomen.

Dieses dan ist vnsser Beschwernuss vnd Anligen, welches wir in aller Vnderthenigkeit Ihro hochgeistlichen Genaden, alss dero getrewe Vnderthanen diemitigst vberreichen alle samentlich vehmüthig vnd flehentlich bittende vnss in Gnaden anzusehen, in obgeseczten Punckten allergnadigste Linderung zuertheilen, in Erwegung vnsser armen vnd geringen Nahrung, ieczciger schweren Zeit, da vnss kaum dass tägliche Brott für vnss vnd die vnssrigen verbleibet: Wolle danherro allergnädigst geruhen vnsser gnädigster Herr vnd geistlicher Vatter zuuerbleiben, damit wir vnder dero gnädigen Schucz sambt den vnssrigen bey vnssren noch wenigen vnss erhalten könen, geleben der genczlichen Hoffnung vnd verbleiben ihr hochgeistl. Gnaden trew vnd gehorsame — gancze Gemeine dess Städtlein Lowi.

Praesent. 21 Martii 1680.

Dem hochwirdigen, hoch vnd wollgelehrten Herren P. R. der Soc. Jesu Priester vnd Rectorn der hohen Schullen zu S. Clement, ihro hochgeistlicher Genaden demütiges Memorial.

117.

1680 d. 21 března. — Poddaní z Vrbice Česnekové podávají P. Jiřímu Weissovi žádost za ulevení břemen hlavně v 6 věcech.

VMt velebně důstojný a vysoce učený pane pater rektor, nám milostivý! Od milého pána Boha předně zdraví a šťastného panování a přitom jiného všeho nejlepšího jak podle duše tak i podle těla VMti vinšovati

nepřestáváme každého času! Podle toho uctivě VMt žádáme, že za zlé míti neráčíte, že tímto naším kratičkým spisem zanášíme, k čemuž podle slušné příčiny činíme netajíc před VMtí, kterak zaneprázdnění činiti musíme my chudí poddaní lidé s příčiny té: leta 1620 Litoměřičští páni rebellanti prodali naši obec Vrbicskou za summy půl jedenácte tisíc ß od záduší Všech Svatých, kterýžto obec Vrbicská na chudý záduší, lamby a olej summy 121 fl. 45 kr. a 3 d. dávala; toho budiž Pán Bůh žel; též panu děkanovi ouročních slepic každoročně 190$^1/_2$ a vajec 12 ß 52 se dávalo, roboty jeden každý panu Jiříkovi Sasimovi po třech dnech každoročně a s tím člověčenství slíbili na zámku Jistropském; dle spůsobu toho až posavad očekávali jsme polechčení, nám vzláště milostivý pane pater rektor; tak velmi jsme zruinirováni, že téměř jednoho dobrého hovádka v celé obci nemáme. Stran velikých a nepříležitých fur, které povědomý jsou JMti pan pater superior, my přivtělení lidé též svrchupsaného k dvoru Jistropskému obec Vrbicská, Vrtická a Nutcniská, Okenská, Dřebutiská a Jistropská, Břehorská*) takové při témž dvoře v třech dnech jsme zadělávali, nyní my sami Vrbičští a Vrticský 2 sedláci oddělati musíme. Na to nade všecko za 1: fury Vodolský každoročně, co se poroučí, konati musíme, za 2: to Kalichu pro tříví na dvě míle jedi musíme, za 3: do Jelče pro tříví ke dvoru jedi musíme, za 4: s panskýho mlejna pro residenzí fury konati musíme, za 5.: panský poduhy [sic], který prvé při dvorách byli, odprodani jsou, v čerstvé naší paměti majíce, a my to konati musíme. Za 6: quitálný fury také konati musíme, které jsme prvé jak živi nekonali.

Pokudž by možné bylo, VMt pro Boha pokorně prosíme a žádáme, aby nám ráčila jakožto milostivá vrchnost v tom napomocna bejti a milosrdně zastávati a napomocna bejti [sic], a pokudž by se to státi mohlo, že od VMti laskavou resolucí pokorně očekávati budeme. VMti každého času poslušní podaní.

Praesent. 21 Martii 1680. Communitas pagi Wrbitz.

VMsti velebně důstojnému a vysoce učenému pánu panu paterovi Jiříkovi Weissovi, Societatis Jesu v kolleji s. Klimenta v Starém městě Pražském rektorovi, šetrná žádost se přednáší od nás chudých podaných.

*) Vrbice Česneková, Vrutice, Nučnice, Okny, Třebutičky, Jištěrpy a Břehoryje.

118.

1680 d. 22 března. — Rada m. Úště žádá P. Jiřího Weisse, aby město při svých privilejích zachováno bylo, a uvádí v 6 článcích své stížnosti.

Hochwürdigster, in Gott andächtiger, hochgelährter, gnädiger Herr Pater Rector! Ewer Hochwürden vndt Gnaden wegen vntten benentte Beschwärnussen bitten gehorsambst vntterthänigst in Gnaden anzunehmben: 1. Indem wier wegen hoher Obzeigung durch 25 Jahr mit vnerträglicher Contribution beleget, dardurch wier in Ruin gerathen vndt über dieses mit

15 Angesessenen von gnädiger Herrschafft zugelegt worden. 2. Alle Handtwercker werden bei der Stadt durch die auf den Dorffschafften wohnende Vnzunfftbahre vndt Juden würklich geschwächet, dardurch vnss der letzte Biessen Brodt von dem Mundt entzogen wierdt. 3. Gnädiger Obrigkeit Bierschanck, welches uorhero niemahlen gewesen, vnss auch zum merklichen Schaden ist, indem wier wegen dess Gebrews in die Zahl der Angesessenen hoch erhoben. 4. Vermög der hochgeistlichen gnädigen Obrigkeit ertheilten Begnadungen Articul 2 alleine der Rath ohne dem H. Richter die Stadt zu regiren verordnet ist. 5. Dass wier von 3 Jahren her mit newen Zienss wegen dess Herrnhoffs 5 ß jährlichen zuverzienssen miessen, daruon wier iezt oder ins künfftig kein Nutzen zu verhoffen. 6. Die in der Vorstadt wohnende mit newer Wache gnädiger Herrschafft Getraidt, Teüche vndt Hopffen durch nächtliche Zeitt mit Bedrohung des Arrests vndt Straff von etlichen Jahren her seindt bezwungen worden:

Gelanget an Ewer Hochwürden vndt Gnaden vnser gehorsambst demüttiges Bitten, wie wier vermög der uon vnss gnädigster Obrigkeit gegebenen Reversalien in schuldigsten Gehorsamb zu entrichten willig sein, vermög von vnsserer hochgeistlichen gnädigen Obrigkeit vnss ertheilten Begnadungen vndt Privilegien in Gnaden erhalten zu werden, wie auch wegen oben angezogenen Beschwörnus wegen hohen Ansessigkeit eine Linderung zu erlangen, welche Gnadt uon Ewer Hochwürden vndt Gnaden alss getrew gehorsambste Vntterthanen zu geniessen sich getrössten. Ewer Hochwürden vndt Gnaden trew gehorsambste Vntterthanen — Burgermeister vndt Rath sambt der Burgerschafft vndt Gemeine der Stadt Auscha.

Praes. 22 Martii 1680.

Dem hochehrwürdigen, in Gott andächtigen, hochgelährten Herrn P. Georgii Weiss, des keysserlichen vndt königl. Collegii der Societet Jesu bey Sanct Clemens in der Aldten Stadt Praag Rectori vndt dero Carolo-Ferdinandeischen Vniversität pro tempore rectori magnifico, vnsserer hohen geistl., genedig. hohen Obrigkeit, Ihro Hochwürden vnd Genaden demüttiges Memorial von vnss innen ernente.

119.

1680 d. 23 března — Domkáři při městě Úšti žádají P. Jiřího Weisse za slevu přílišných robot.

Hochehrwürdiger, in Gott andächtiger, hochgelährter gnädiger Herr Pater Rector! Eüer Hochwürden vndt Gnaden mit diesem Memorial vnterthänigst anzuflehen nicht vmbgehen mögen. Demnach wier bey der Stadt wohnende Heüssler, die wier mit Verbundtschafft deren Reversalien vnsserer Obrigkeit zu Robothen in gewiess beeimbter Sachen zu thun vnss schuldigst obligent vndterthänigst erkönnen, wan dan wier nicht allein in vnsseren Schuldigkeiten biesshero mit vnterthänigster Vollziehung durch Anordnung

gnädigster Herrschaft gehorsambst nachkommen, sondern auch in vbrigen Robothen, welche deren Reversalien krafft habende Würckung mit nichten an vnss ziehlen, wass biesshero vor Alters dass Dorff Neulandt, Muczkau, Weisskirchen*) zu dero gnädiger Herrschaft Hopffengärtten vnss mit gewiesser Beyhülff zugethan gewesen, vnangesehen von vnss allein verrichtet worden, vber alles dieses auch vnss von gnädiger Herrschaft sechs gantzer Tag zu Verrichtung mit newer Roboth beleget worden, dahero vnss auch in viellen die Bezehlung entzogen wirdt:

Gelanget an Eüer Hochwürden vndt Gnaden vnsser vntertheniges demütieges Bitten, Eüer Hochwürden vndt Gnaden geruhen vnsser Armuth zu erwegen, indehme wir nichts, alss wass wihr mit vnsseren Sauerhandtarbeit verdienen, zue genüssen haben, in genediges Erwegen zu nehmen, von dero biesshero vnss auferlegten Bürden gnedigst zu entledigen von Eüer Hochwürden vndt Gnaden sich vnterthänigst vertrösten. Eüer Hochwürden vndt Gnaden treü gehorsahme Vnterthaner — sämbtliche Heüssler bey der Gemein der Stadt Ausche.

Praes. 23 Martii 1680.

Adressa jako u listu předešlého na P. Jiřího Weisse S. J., rektora kolleje Klimentské v Praze.

*) Ostré (Neuland), Muckov a Kostelec (Weiskirchen), vsi na panství Liběšickém.

120.

1680 d. 24 března. — Rychtář z Úště prozrazuje P. Bartoloměji Tolesiovi, na čem rada města se usnesla v příčině společného jednání s bouřícími se venkovany.

Ihr Hochwürden vndt Genaden Herr Pater Superior! Thue demselben gehorsambst zu wiesen, dass wir gestern eine Stunde vohr Abendtss von dem Herrn Burgermeister ein gantzer Rhatt, H. Gemeineltisten berufen worden, alda George Sincka von Lucke erschienen gemeldet: Er wehre von denen allen zugehörigen Dorschaften vndt Gemeine der Herschaft Liebeschitz zu vnss abgeschicket worden, ob wir bei ihnen halten wolten, vndt zuvohrher dem H. Johan Elger, ehe dass wir zu vnss komen, solche Drohworte gemeldet, so wir nicht bei ihnen halten wolten, wolten sie vnss heint oder morgen mit so einer Möge Volckss beziehen, dass wir solten schauen, wass darauss werden würde; aber ein Rhatt auss solcher Betrauung vndt Forcht ihme zum Antwordt geben, ein idweder seine Stime absonderlich, ja sie wolten bei ihnen halten aber in der Sache, wass vnss antrift, auch wass ihre Sache antrift inen hirinen nichtss hinderlich noch schedlich sein; er gemeldet: nun gutt; sollte euch eine Noth aber wass antreffen, loset ess vnss nur geschwindt wiesen, wollen euch balde zu Hülf kommen. Danen gemeldet, ess mochte ein Zweiachser oder Zweizinglicher alhier sietzen, soferne wass von diesem Reden, wass alhier abgehandelt

wurden, nacher Liebschitz oder andersswo ausskommen, solte schauen, wie es ihme ergehen würde.

Auch gemeldet, sie hetten sich also vohrbunden, so einer, wie sie sich vohrbunden, nicht halten thette, wolten sie ihme sein Hauss vndt Hof also zu nichte machen, das nihmermehr kein Mensch dorinen wohnen könte; auch sollte schauen, wie ess ihme ergehen würde. Ich mich vnter einem Schwur auch obligiren müsen, dass ich solchess nicht wisent machen wihl. Entlich vnss vohrgemeldet, wie solchess solte gestelet werden, zwei Schriften von vnss begehret, damit er solches zur Gewissheit konte solches [sic] in die Dorfer schicken; aber wir solches ihme abgeschlagen vndt nicht gethan.

Wie vndt wass sie weiterss von vnss begehren mochten, wisen wir nicht. Auch wolle siech Ihr Hochwürden vndt Genaden Herr Pater Rector, wen er nach Prag reisen mochte, in Acht nehmen. Solchess schreibe ich mir von mir, wie man vnterschiedliche Reden hört, so ferne sie aber erfahren, welchess gewiss ist, dass ihre Abgeschickte, welche nach Prag sein, aldorten mochten vohrarestirt sein, so komen sie alsobaldt vndt legen siech vor das Liebeschitzer Schloss vnnd lasen Ihr Hochwürden Herrn Pater Rector nicht herauss.

Was die Stadt antrift, werden auf Gott wohl wie bisshero getreiwe gehorsame Vnterthaner vohrbeiben, aber worten ehestes eine Gnade, wass sie in vnterschidlichen Punckten Ihr Hochwürden vndt Genaden Herrn Pater Rector eingegeben haben, eine Antwordt. Sonsten wollen sie nacher Prag zu Ihr May. gehen.

Wan ich solte alles schreiben, wass vohr Reden hin vndt wider gehen vndt wie es zugeht, müste viel Bogen haben. Bitte aber vmb Gotteswillen, dass der Brif niemandess zukombt, auch, dass ess von mir, nicht ausskombt. Kostet mein Hauss vndt Hof, mein Leib vndt Leben dorzu. Den die Bauern seindt also entzirndt, dass ich ess nicht beschreiben kan, auch mich obligiren mussen, dass ich, weilen die Sache nicht zum Ende ist, durchaus nicht nach Liebeschitz kommen wihl. Wirdt auch Morgen weder Rhattherr noch Gemeineltester zur Beicht hinausskommen; fürchten sich einer Vohrdacht der Bauren; dem Sincken, welcher bei ihnen in Dinsten ist, wollen Ihr Gnaden nicht viel hören lasen oder trauen, den er gestern bei seinem Vatter gewest; wirdt ihme ohne Zweiffel alles beibringen.

P. S. Bitte vmb Gottes nochmahlen, damit ess nicht ausskombt, dass ich ess kuntgethan. Bitte vnterthänigst Ihr Gnaden wollen den Brif vohrbrenen.*)

*) Registrator kolleje poznamenal na zadní straně tohoto listu: »Litterae judicis dominici Auschensis domini Piller de actis in senatu ibidem ad propositionem a judice Lukoviensi Georg Sinka factam ratione conspirationis cum rusticis ineundae. Ad P. superiorem 24 Martii Ao. 1680.

121.

1680 d. 24 března ve Verneřicích. -- Rada m. Verneřic stěžuje si P. Jiřímu Weissovi, že poddaným Liběšickým nedovoluje se choditi na jejich pivo do hospody v Horní Loucké.

Hoch vndt wohlehrwürdiger in Gott geistlicher vndt hochgelährter Herr Pater Rector! Ewer Hochwürden vndt Gnaden! Mit diessem gegenwärtigen Memorial alss vnssere hochgeistliche gned. Obrigkeit vnterthänig vndt gehorsambst vorzutragen haben wir arme betrengte Gemeine auss tragender Pflichtschuldigkeit nicht vnterlassen können, wassmassen durch Gottes Gnadt vndt mit Hülff vndt Beystandt vnsserer gnedig. Erbobriegkeiten von Ihro Röm. Kay. auch zu Hungarn vnd Böheimb Königl. Maytt, vnssers allerglorwürdigsten gnedigsten Kayssers, Königs vnndt Herrn, wir aufs Newe seindt confirmiret vndt (Gott Lob) begnadet worden, also dass solche vnssere newe kays. Confirmationsoriginalprivilegien vndt Begnadungen albereith bey der königl. Landtaffel einverleibet vndt in Ruhestandt geseczt werden, damit wir arme Vnterthanen vndt vnschuldige Gemein bey vnssern wenigen geschüeczet vndt gehandthabet in geliebter Ruhe dess vnsserigen genüssen vndt pflegen sollen.

Dieweilen aber nun vnuerhoffter in dem Dorff Ober-Schöna etliche Zeit hero biss dato die Vntrew sich ereignet, also dass vnss am Bierschancke grosser Abbruch vndt Verhinderung geschieht, dass wir dessen gar wenig nuczen können, Vhrsachen, ess dürffen keine Hochzeit-, Taufflings- oder Vortragsleuthe auss Ober Schöna zu vnssern Biere einziehen, sondern müssen alle ins Nieder-Schönawer Gerichte einkehren, dessentwegen der Schenker von vns kein Bier abhollet, vielweniger in solcher Gestalth vertreiben kan. Wir haben etlichelmahl an (titul) Ihro hochgeistlichen Gnaden Herrn Pater Superior auss vnssern Mittel Rathsverwandten vndt Nachbarn abgefertiget vndt demüttig gebethen, sie wolten doch solches Beginnen abstellen vnd wehren, damit vnsser Bierschanck zu Ober-Schönaw, wie vor Alters hero geschehen, vngehindert in seinen Posses vnndt Fortgang vorbleiben möchte vndt die Hochzeit- vndt Taufflingsleüthe, oder wie die den Namen haben möchten, in Ober-Schönaw bertreffendt nach ihren Belieben vngehindert zu vnssern Biere auf Ober-Schöna gehen mögen vndt wir vnsseren kays. berechtigten Begnadtungen in Sicherheit vndt guter Nachbarschafft genüssen könten, aber ess ist biss dato noch kein Wehren oder Abstehen erfolgedt noch gespüret worden:

Allss gelanget derowegen an Ewer Hochwürden vndt Gnaden alss vnssere hohe geistl. Obrigkeit vnsser samentlich- vnterthänig- vndt demüttiges Bitten, sie geruhen sich vnsser in Gnaden anzunehmen vndt vnss arme hochbetrengte Vnterthanen bey dehnen vnsseren Gerechtigkeiten, die wir vor Vhraltershero absonderlich zu Ober-Schöna mit dem Bierschanck geruhig genossen, gnedigst zuuertretten vndt solches vnmassgeblich bestens dahin vermitteln, damit solcher Eingrieff in vnsser Gerechtssachen gesteüert

vnndt abgeschaffet werde vnd wier dem Bierschanck in gemelten Dorff Ober-Schöna geruhig haben, der Schencke auch aldorten wegen obeingeführter Vhrsachen ohne vnsser Bier nicht lehr bleiben möchte. Wir bitten vndt begehren nichts anders alss nur, wie solches ist vor Alters gehalten worden.

Vor welche höchste Gnad wier vmb Ewer Hochwürden vndt Gnaden langwürige Gesundtheit, Glück vnd seegenreiche Regierung instendig Gott alss dem höchsten Vergelder bitten vndt deroselben aller Begebenheit nach vnssern Vermögen danckbarlich erweissen wollen. Wie wir dan vor Ewer Hochwürden vndt Gnaden einen würcklichen Schucz vndt Hülffe nebenst einer vertröstl. Resolution vndt Antwort gehorsambst erwarten, dieselben dero Gottl. Allmacht empfehlendt. Vndt verbleiben Ewer Hochwürden vndt Gnaden jederczeit trew gehorsahme Vnterthanen Burgermeister vndt Rath, Gerichten vndt Gemeineltesten sambt ganczer Gemeine gesambten dreyen Obriegkeiten inn Wernstädtel. — Wernstädtel den 24 Martii Ao. 1680.

Adressa jako u listu předešlého P. Jiřímu Weissovi S. J., rektoru kolleje u sv. Klimenta v Praze.

122.

1680 d. 25 března v Litoměřicích. — P. Bartoloměj Tolesius žádá krajského hejtmana za vojenskou pomoc proti vzbouřivším se poddaným. (Koncept.)

Illustrissime Domine Domine Comes, Domine Capitanee districtus ac Patrone Observandissime! Nostrorum Libeschicensium ac aliorum vicinorum subditorum audacia eo jam processit, ut sine ullo respectu ad curiam Auschensem senatum et cives evocaverint, et ut unanimiter secum conspirarent et tenerent contra dominos, nisi penitus in fundis et domibus ruinari velint. Suburbani omnes mox consenserunt, senatus et cives videbantur haesitasse in initio, sed credo, quod tandem etiam consenserint. Praemonitus sum ego a fidelibus aliquibus, quod R. P. rectorem et me in arce Libeschitzensi cingere et claudere, nisi illico et prompte ad omnia illorum puncta proposita respondeamus. Unde citato cursu ciues a senatu missi ad nos sunt, qui denuo urgerent resolutionem P. R. rectoris, qui, cum nollet in praeiudicium aliorum dominorum quidquid annuere et videretur iam plena civitas Auschensis tam alienis quam propriis rusticis, coacti sumus nos ad collegium Litomericense heri vesperi sub horam 9 recipere. Humillime R. P. rector Ill. D. V^{ram} rogat, velit cooperari, ut quamprimum milites adsint et insana rusticorum consilia dissipent. Congregati iam sunt subditi ex 7 vel 8 dominiis adeoque multa millia illorum dicuntur congregari. Tractus autem totus Reichstatt, Kemnitz, Neüschloss, Drum, Taczen, Libeschicz, Ploskowicz usque Lobosicz hoc malo est infectus. Spargitur, quod intendant hi omnes se conjungere cum Egranis et Plsnensibus rebellibus.

123.

1680 d. 25 března na Chlumci. — Jan Frant. Krakovský z Kolovrat, hejtman kraje litoměřického, oznamuje, že vojsko proti sedlákům pošle, jakmile posily dojdou.

Wohlehrwürdiger in Gott Geistlicher! Hochgeehrter Herr Pater Superior! Ihren Brief hab ich zurecht erhalten vnd ist mir laid die vble Beschaffenheit der Pauren zuuernehmen, allein ich kann nicht helffen, wan sie den Befehl verachten, biss die Soldaten zusambenkommen; es gehet noch eine Compagnia in Creiss herein, allein es scheint noch zu wenig. Ich hab ietzt gleich Ihro Excel. Herrn Obristen Cantzler vmb mehrere Hülff geschriben, bisshin würd man sehen, wie sich die Pauren weither stellen werden. Morgen gehe ich auf Leitmericz der Sach nahender zu sein vnd mehrers inuigiliren zu können. Ich werde wol keinen Fleiss sparen, wan ich nur Hülff bekomme. H. Pater Rector von Prag wollen sie mich hinwider schön befehlen, ich werde es an mir nicht ermangeln lassen. Kollmm d. 25 Martii 1680. — Vbrigens verbleibe E. Wohlehrwürden dinstwilligster J. F. Gf. Kollowrat.

E. Wohlehrwürden wollen den Einschluss ohnbeschwerd dem Herrn Auderczky zueschickhen.

124.

1680 d. 25 března. — P. František Matoušek sděluje P. Bartoloměji Tolesiovi novinky o hnutí lidu poddaného.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Mitto inclusas illustrissimi d. capitanei districtus; aperui illas propter nostram, si qua foret, directionem; citius mittere et scribere non potui occupatus confessionibus audiendis ab hora 5 usque ad 11. Interea autem, dum R. V^{ae} fuerunt plenae timoribus nos fuimus nocte priori usque modo pleni gaudiis. Quid ita? Rescivimus ex homine fide digno, sutore Reichstadiensi, qui heri hora 10 inde abierat, Reichstadii omnia esse quieta, laborare et robotare rusticos ibidem uti prius. Id quod ipsum nuper frumentarius Ploskovicensis narraverat. Idem sutor interrogatus, num quid motuum per viam adverterit, nec Auschae nec post Auscham quidquam obseruauit. Quid causae Auschenses habeant, dass sie die Sach so haiss machen, die sie doch noch nicht brennet, nescio. Accursus hominum auf die Walfart est frequens, tumultus nullus.

Salutat illustrissimus d. Wratislaw R. V^{am} et R. P. rectorem, quem hospitem excepimus cum quatuor parochis, d. wachmeistero et aliquot capitaneis vicinorum dominiorum, qui narrat omnia bona et de rumoribus sparsis nihil sciunt [sic]. Heüt früh haben sich unsere verlauten lassen, quod cras arare velint, si efficaciter attendemus, ut omnia bene fiant; an facturi sint, certo scire non possum. Adeoque crescit nobis cura. 25 Martii

1680. — Commendo me properans et maneo servus in Christo Frantz Mattaussek S. J.

Litteras hodie datas accepi; faciam, quae facienda; accepi etiam heri R. P. rectoris Litom.

R. P. in Christo P. Bartholomaeo Tolesio Soc. Jesu, residentiae superiori Libeschitii.

125.

1680 d. 26 března v Praze. — Bernard Ignác z Martinic, nejv. purkrabí, sděluje rektorovi kolleje v Litoměřicích své mínění o bouřících se poddaných.

Admodum Reverende Pater Rector! Accepi humanissimas litteras admodum R. P. V^ae^ cum transmissis salmonibus; ago pro his et illis grates quam maximas et rogo, velit insinuare patri illi, cui, quam debeo, pecunia numeranda est, ut sese propterea apud me sistat, quum ego illum non noverim.

Tumultuantes rusticos quod attinet, decrevit jam ea sua sacra caes. Mtas, quae sedando et tollendo malo opportuna esse judicavit. Mirum sane non est miseros subditos ad hanc pusillanimitatem redactos, si vera sunt, quae rumore non vano perferuntur, nimio nempe onere illos premi, quotidianis dominorum suorum laboribus vexari, nullum diem propriis relinqui, inde fieri ut, quum sibi subditus laborare nunquam aut vix unquam possit, pane deinde careat et urgente extrema calamitate in desperationem adigatur; mitius certe habiti et non praeter aequum pressi vix in tumultum surrexissent.

Pragae 26 Martii 1680. — His maneo A. R. P. V^ae^ devotissimus servus B. J. M.

Videntur jam hic S. Mti dedisse memoriale subditi P. V^ae^ A. R. Certum est, nisi domini mitescant, quodcunque remedium non suffecturum adversus oppressos; nam Deus illos vindicabit ipse, si inique premuntur.

Admodum R. P. rectori Litomericensi.

126.

1680 d. 26 března. — P. František Matoušek doplňuje zprávy své o hnutí lidu poddaného.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Suppleo, quod heri scribendum quidem habuit, mihi tamen ante expeditas hesternas non dixit Tillmannus. Accesserunt illum in gärberia sutores peregrini circiter 40 eique venditionem calceorum inhibuerunt protestantes, si vel unum par vendiderit reliquos vi rapiendos. Cedere oportuit tempori. Parum tamen sutores praedicti lucrati sunt, siquidem petentibus calceos nostrates respondit Tillmannus: hodie ob magnitudinem festi nihil vendi jussitque die crastino redire; ideo

multi, ne redire cogerentur, expectarunt, donec sutores abirent, et calceos sub vesperum tamen emerunt.

Mirandas audimus minas, terrores, loquelas, sed cum eventus his non respondeat, flocci pendimus et contemnimus et vivimus et de fuga, ad quam nos in suum fortel adigere velle videntur nonnulli, cogitare nil volumus. Non noceret illustrissimis d. d. capitaneis districtus insinuare milites (quod hic, quo fundamento nescio, spargitur) rusticis assistentiam promisisse. Ad illustrissimum d. Wratislaw venerunt hic sui ex Blankersdorf petitum consilium et auxilium, quod undique minis variis ad conjurandum adigantur, fidelitatem tamen promittentes. Estne mens R. V^ae^ et R. P. rectoris, ut P. Franciscus eat Pragam? abit cum vectura Wodolkana. Salutem plurimam ad RR. PP. rectores, P. Gregorium et reliquos. 26 Martii 1680. — Commendo me et maneo servus in Christo Franciscus Mattaussek.*)

*) V čele listu jest poznamenáno rukou P. B. Tolesia: »Literae P. Mattaussek Libeschitio. *Forte hae non sunt omnibus communicandae vel legendae.*«

127.

1680 d. 26 března v Litoměřicích. — P. Bartoloměj Tolesius sděluje P. Jiřímu Weissovi podrobnosti z hnutí lidu poddaného.

Reverende in Christo Pater! P. C.! 26 Mart. Post abitum R. V^ae^ accepi literas a D. Kolowrat, capitaneo districtus, quibus significat se hodie adfuturum. Opportune pro meo et omnium voto aderit. Citat huc Litomeritium compagniam Harantianam, aliam scribit propediem adfuturam. Sed post omnia, quia hae duae non sufficient, scripsit excellentissimo cancellario, ut pro tantis turbis sedandis binam copiam militum huc quam primum dirigat. Narravit etiam d. Roslaw, inspector bonorum principis Lawenburgici, quod princeps 2 regimina a caesare impetraverit, quae statim irruerent in sua dominia ad compescendos subditos et deinceps ad alios sedandos. Interim in Drum hac nocte campanis templi convocarunt omnes domini episcopi subditos, quod rumor sit adesse ex Silesia 3 regimina militum; sed de militibus inde adventuris fabula potius videtur; nescio tamen, an non Graniani pedites inde adventuri sint.

P. Mattaussek mihi scribit Libeschitio, quod rumor proximus Auschensium mere ab ipsis Auschensibus confictus fuerit, eumque in hunc finem confixerint, ut via tali et terrore R. V^am^ adigerent ad resolutionem et responsum ultimatum sibi favorabile; ita certe habemus a fide digno sutore Reichstadiensi, neque etiam ullus subditorum paganorum ante Auscham vel in ipsa civitate fuit, qui tumultum tentaret. Cives illi 5, qui ante abitum nostrum apud nos fuerunt, postquam nos adverterunt discedere, dicuntur dixisse (ita retulit mihi hic hodie wachtmeisterus): *utinam essent hic rustici, cum quibus parati sumus vivere et mori, statim mitteremus illos, ut viam duobus illis abeuntibus praecluderent.* Et quia supposuerunt nos tendere Gistorpium, ut ibidem pernoctaremus et inde summo mane discederemus,

dum venissent in Zimmer, plebem contra nos concitarunt, qui mox arrepto tympano et fistula congregarunt quidem aliquos paucos; sed quia primarii in aliquo suo conventiculo alibi fuisse dicebantur, tumultus cessavit; alias intentio fuit, ut nos Gistorpii cingerent. Auschenses, ubi rescivissent nos fugisse, statim ad senatum se convocarunt et horam 1m noctis in curia consultarunt.

Nostri Wrbicenses praeclare se gerunt, publice extra pagum se more militari exercent et, velut si hostem obvium haberent, baculis contra se ipsos congrediuntur. Libeschitii heri erant omnia quidem quieta et pacata; 30 forte se collegerant cum bombardis, qui continuis explosionibus ex fenestris suum kurasch ostendere voluerunt, sed nulli quidam nocuerunt, solum Judaeos omnes expulerunt neque admiserunt, qui, sicut alias factum est, hoc die quidquam venderent *)

Dum haec scribo, advenit Libeschitio d. Martinus cum braxatore nostro et comitati sunt currum lignis oneratum; videat R. Va, quo se non dimiserit, ut nil de lignis periret. Sed credo R. Vam advertere, quid intra ligna latuerit: vasculum pretiosum et cistae una et altera; etiam mihi tulit mensem Martium et alia quaedam. Substitit forte una hora in collegio et pransus est, atque mox Libeschitium redivit. Burgrabium prius hinc misi domum, quia aliqua necessaria adhuc huc advehat et cras mane circa horam 4am matutinam iterum adsit.

Pokratitii arant omnes nostri rustici excepto uno, qui iam ad partes tumultuantium accessit. Cras adibo d. d. capitaneos et intelligam, qualiter iuvari poterimus. Dubito, an tam facile resistere poterimus. Dicuntur enim fidere plurimum in rusticis Silesiticis, quos sperant paulo post adfuturos. Modum conspirandi et coniurandi R. Va nondum intellexit; est autem iste: ponitur mensa in publico aliquo loco sub dio et scutella magna superim ponitur et libo panis; primarius illorum implet scutellam cerevisia atque ex libone frustullum panis frangit et intingit ac comedit; sequuntur similiter omnes. Et hoc dicitur esse illorum inviolabile signum suae sibi invicem fidelitatis. Ita Ploskovicenses ante biduum fecisse deprehensi sunt.

Litomerit. 1680, 26 Mart. — Commendo me humillime R.Vae servus et filius in Christo Barth. Tolesius.

Reverendo P. in Christo P. Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clem.

*) Následovalo, ale k nečitelnosti jest přeškrtáno: »Hoc tamen mirabile audivi: quod forte sutores peregrini accesserant Tillmannum nostrum in gerberia et illi.«

128.

1680 d. 27 března v Litoměřicích. — P. Jakub Tatýrek sděluje P. Jiřímu Weissovi novinky z povstání lidu a doufá, že toto brzy bude potlačeno.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Deus R. Vram direxit Litomeritium. Supponentes enim rustici R. Vram Gistorpium ad noctem abiisse, tympani

signo coeperunt se congregare arcem illam noctu cincturi; sed inaudientes Kuttendorffii R. V^{ram} alio deflexisse destiterunt a coeptis. Interim Libeschitii pro festo B. V. ingens hominum copia comparuit more aliorum annorum. Rustici, quodquod pyrii pulueris venale fuit, coëmerunt et continuis iaculationibus omnem uiciniam animarunt. Heri fuit apud nos Martinus cum braxatore Libeschicensi, qui narrarunt a ciuibus Auschensibus inanes clamores et terrores fuisse concitatos; nunquam rusticos Auscham confluxisse, ut referebatur; ipsos imo ciues stimulum dare rusticis ad rebellandum.

Hodie duo capitanei districtus Litomeritium aduenerunt, ut essent tumultibus propinquiores. Cras utrumque prandio excipiam, ut affectum illorum lucremur. Speramus paulo post mitiora, jam enim quidam vicinorum dominorum subditi denuo robottas peragunt, adeoque, cum ipsi inter se dissideant, fiet, ut facilius componantur.

Litom. 27 Martii 1680. — Commendo me ss. R. V^{ae} sacrificiis cum reverenti ad R. P. provincialem salute et maneo R. V^{ae} servus in Christo Jacobus Tatyrek.

Reverendo patri in Christo P. Georgio Weis, collegii Soc. Jesu rectori Pragae ad s. Clementem.

129.

1680 d. 27 března v Liběšicích. — Martin Popel dává P. Bartoloměji Tolesiovi zprávu o vzpouře poddaných.

Hochwürdieger, hochgelärter vndt in Gott geistlicher, gnädieger Herr P. Superior! Heutiges Tages ist vnter den gemeinen Pawersleuthen ein groser Aufruhr vndt Auffboth entstanden, zwar etlich Hundert Man auff Haber*) zusammen kommen vndt ihre Abredung gehalten; nach diesem seindt sie wieder nacher Hauss gangen, jezt aber auss denen selben der Richter von Ober-Schöne, Haber, Lukov, Kuttendorff, Bržehor**) ins Ambt erschienen sich erkleret, dass sie sehen, es würde in der Saaczzeit der Obrigkeit nichts angebawet, sie wolten kommenden Freytag gewis der g. Obrigkeit einen Tag mit den Pfflügen arbeiten vndt kommende Wochen wiederumb einen Tag; was nun ferner sie sammentlich vor eine Gnade vndt Erlinderungen in den Robotten wochentlich werden zu hoffen haben, wollen sie es gehorsambst erwarten.***)

Bey Neuschloss vndt denen vmbligenden Benachbarten seindt etliche Taussent Pawern beysammen gewesen; die hissigen geben vor, sie hetten sich dessentwegen ihrer befürchtet, also werden sie dieser Vrsachen zusammen gerottet.

Den gnädigen Herren Creisshaubtleuthen (titul) auf gestriges Anermahnungschreiben haben die hissigen Vnterthanen gleich jeczt ihre gehorsambste Erklerung schrifftlich verfassen lassen, welche sie hiermit absonderlich einschicken durch ihren Verordneten.

Die Ausher Burger seindt gleich von dem Magistrat verordneter gegenwertig ihrer sieben gewesen vorbringende, dass sie verlangen, ob auf ihre nechste eingegebene Memorialen eine Resolution von Ihr Hochwürden Herrn P. Rector zu Prag verlassen werde, zum andern, ob wegen dess Herren Bierschencken in der Stadt eine Abstellung†) sein werde.

Gott helffe, dass dieser Aufrur von denen Pawersleuthen gestillet vndt zum Ruhestandt geseczt werden möge; in der Warheit zu sagen, dass ein solcher Aufruhr vnter ihnen gewesen, dass einer gancz trostloss worden, also dass einem die Speisen nicht wohl geschmecket. Gottes Schuczes befohlen. Libieshicz den 27 Martii Ao. 1680. — Ewer Hochwürden gehorsambster trewer Diener Martin Ignatius Popel.

Gleich jezt schreibt mir der Herr Creisshaubtman Audrczky von Radaun, dass er heute auf die Nacht auf Libieshicz kommen werde, benebenst der Leutenant Wachtmeister mit 40 Reuthern; also solle Ewer Hochwürden schleinigst zu wissen thuen.

Dem hochwürdigen, hochgelärten vndt in Gott geistlichen Herrn P. Bartholomaeo Tolesio der Residencz Societet Jesu zu Libieshicz superiori, titul, zu Handen.

*) Habřina, Habří, ves na panství Liběšickém. — **) Loucká Horní, Habřina, Lukov, Chotiněves, Břehoryje. — ***) K tomu poznamenal vlastní rukou P. B. Tolesius: »Videntur uelle 1 die deinceps robottare singulis septimanis; sed satis non est. Sed more aliorum fiat; aut minimum 2 diebus robottent, quicunque ille labor sit.« — †) K tomu opět poznamenal P. B. Tolesius: »Quis modus cogendi nos cedendi iure nostro et possessione? Hac ratione ciues, ut Auschense nostrum obtineant, impetant illud tali via? Sic omnis, qui in possessione est rei alicuius, tali modo expugnabitur. Si in hoc puncto tentaverint aliquid apud d. capit. districtus, sciam loqui, nec metuo, ut quid statuat pro illis Si litigiosa res esset et altioris ordinis, agant illi in foro competente. Pro nobis hactenus sententia stat.

130.

1680 d. 27 března v Litoměřicích. — P. Bartoloměj Tolesius dává P. Jiřímu Weissovi zprávu o svém jednání s hr. Kolovratem, hejtmanem krajským.

Reverende in Christo Pater! P. C.! 27 Mart. Accessi hodie dominum Kollowrat et proposui eidem necessitatem compositionis subditorum; qui quidem me primo statim solatus est annuisse omnes subditos nostros ad consuetum laborem et robottas comparuisseque cum responso ad nuperas monitorias. Verum, dum in prandio apud illum sumus, duae schedae ad me Libeschitio veniunt, quibus significatur congregari ad Haber multos centenos nostros, similiter ad Ploskovitz alios, ad Newschlos millia aliquot, et ita omnino erat ex occasione adventus d. d. capitaneorum, quod copias militares secum adducerent ad sedandam plebem, sed vnica compagnia tantum venit et divisa est in partes varias: Ploschkovitium 30 equites, Zahorzanum 20, Zittenitium forte 16 equites; aliqui equites hic apud se detinuit capitaneus.

Libeschitium ex Neüschlos advenit hodie capitaneus alter cum 40 equitibus cum eorum laitenantio, qui hac nocte pro solatio nostrorum pernoctat

ibidem, atque in illo tractu d. Audriczky praestolabitur, donec hinc abscedat d. Kollowrat me una accepto die Veneris. D. Kollowrat putat sedandum tumultum hunc facile, si svaviter cum illis conveniatur. Sed omnes dominiorum officiales (quorum una mecum erant plures 12) difficultatem maiorem exposuimus. Facile credo, quod pro laude sua compeneret omnia, si ad singula puncta subditorum domini pro illorum voto annuerent. Quod nemo faciet. Mihi dixit clare futuros subditos contentos, si vecturae singulae peragantur et aliae solvantur illis per 3 fl. Respondi, id fieri nequaquam posse, nam SMtas subditos hos dederit, ut victualia nobis veherent, non minus quam aliis dominis faciunt, gratis. Si 3 flor. demus, — ascensuram annue summam in vecturas nimium 600 fl. — quo damno collegii hoc fieret, quod in parato vix aliquid alias accipit. Similiter non videri, ut tractus equorum in singula praedia inducantur, cum sciamus omnes regni dominos id practicare, quod pro culina domini Rattenis praediorum non alius ligna vehat quam subditi. Et hoc ipsum videri in praxi in dominio Culmensi. Plura non pandit ex eorum querulationibus. Ego ipse in mensa movi videri, quod difficultent in pretio cerevisiae minutiam dimidiae diei gratuitae robottae. Mirabatur quidem, quod in hac difficultarent, sed semper intrudebat potissimam esse causam magnorum horum tumultuum vecturas. In his autem, ut quid statuat et subditis praescribat vel nullas vel illas exiguas, in praejudicium aliorum dominiorum vel damnum nostrum non permittam, sed accomodaturos nos iuxta aliorum dominorum modum et consuetudinem, vel staturos nos determinationi Suae Majestatis. Contentabimur autem, si singulis septimanis 2 dies pro equestri et totidem pro pedestri in toto regno assignati fuerint.

Iam adest apud d. capitaneum etiam Doxanensis praepositus, decanus capituli, quorum subditi ex simili malo laborant. Ultra Albim ad pagos et subditos pessima haec conspiratio currit. D. Kolowrat navim in Poczapl, Lobosicz et Libochowan sustulit quidem, sed prius malum ad partem alteram venit. Litom. 27 Mart. 1680. — Commendo me R. V[ae] B. T.

P. S. Scribit P. rector Litom. hac occasione excell. d. supremo burgrabio et informat circa statum huiatem, maxime cum ille huc nuper scripsit P. rectori se non mirari, quod assurgant et tumultuentur subditi, cum aggraventur vecturis remotioribus et sua peccora destruant. Respondet autem P. rector hisce suis non videri aggravationem, si bene res considerentur, ut desuper R. V[am] audiat et refutationem; quare R. V[a] in promptu refutationem habere velit super hoc puncto et aggravatione in vecturis et robottis aliis, maxime si R. V[a] accesserit illum uti patronum. Accepit autem S. Maiestas iam nostrorum Libeschicensium memoriale, sicut ipsemet supremus burgrabius huc scripsit. —

Reverendo in Christo P. patri Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clem.

131.

1680 d. 28 března v Litoměřicích. — Rektor P. Jakub Tatýrek líčí hr. Bernardovi Ig. z Martinic, nejv. purkrabímu, jak nepatrná břemena poddaní jeho i Liběšičtí snášejí. (Koncept.)

Illustrissime et Excellentissime Domine Domine! Ad mandatum Ill. Excellentiae V^ae^ comparet harum lator P. Gregorius Küntzel, procurator collegii Clementini, pro pecunia recipienda. Residuum salmonem Ill. Excell. V^ae^ occasione proxima mittere non negligam.

Verissima fama est ad Ill. Excell. V^am^ perlata, nimirum: subditos a quibusdam dominis plus nimio opprimi et quotidianis prope robottis vexari nec ullum diem laboribus propriis relinqui, inde fieri, ut extrema calamitate urgente in desperationem adigantur, ut proinde nihil sit mirum, si praeter aequum pressi tumultuentur dominisque in faciem resistant. At nihil eorum experiuntur collegii mei subditi pauculi nempe 12 rustici, 8 hortulani, 7 domuncularii, duobus pagellis Nučznicz et Wokno dictis comprehensi. Cum enim in hebdomada rustici quidem et hortulani non nisi duos, domuncularii unicum pro robottis habeant assignatam diem, nullo tamen anno labores hos integre persolverunt. Imo revisione facta deprehensi quidam vix una die per integrum mensem domino laborasse. Unde non video, qua fonte apud SCMtem de nimia oppressione queri possent.

Forte Liebeschicenses ad collegium Clementinum pertinentes sua gravamina deposuerunt. Sed et horum minora esse videntur, quam describantur; cum et ex illis, ut in accurata consignatione vidi, praeter messem et foenisecium plurimi vix 8 diebus per anni decursum domino laboraverint. Parant ergo et hoc leve onus excutere.

Nuper certe, priusquam flamma in apertum erumperet, in R. P. rectoris Clementini meaque praesentia vocati petiverunt audacter et protestati sunt: *nolle se nisi triduo per anni totius decursum domino laborare.* Oblati illis in omni mansvetudine per hebdomadam duo dies reliquis ad proprios usus transcriptis; proterve negarunt. Ponderabit haec Ill. Excell. V^ra^ et, num ita diebus laboribusque distributis opprimantur subditi, sapientissime concludet.

Haec Ill. Excell. V^rae^ pro mea simplicitate ad proximam in epistola insinuationem referre sapientissimoque judicio subjicere confidentius praesumpsi. Deus Optimus Maximus Ill. Excell. V^ram^ nobis omnibus diu salvam et incolumem servare dignetur. Ego me cum toto collegio commendans gratiae et favori reverentissime maneo Ill. Excell. V^rae^ infimus capellanus — Jacobus Tatyrek Soc. Jesu.

Litomericii 28 Martii 1680.

132.

1680 d. 28 března v Liběšicích. — P. František Matoušek oznamuje P. Bartoloměji Tolesiovi, že hnutí lidu opět hrozivějším se stává.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Scripsi proxime nova bona, jam rursus mala. Videntur rustici inquisivisse et rescivisse, quid et quomodo actum et processum sit in Neüschloss, unde similia facere tentant. Misimus heri sero ad mandatum illustrissimi d. capitanei districtus, ut se hodie judices cum suis senioribus hic sisterent, quibus mentem Suae Majestatis indicare velit. Abeunte postmodum illustrissimo domino ad literas mane traditas Litomericio comparuerunt plurimi alii cum prius citatis et conventione nova iterum arare renuunt ex eo fortassis, quod Neüschlossenses similiter fecerint. Miranda quosdam locutos intelligo in contemtum tum d. d. capitaneorum, tum etiam Suae Majestatis vergentia. Cum autem supposuerimus R. V^{ram} juxta insinuationem acceptam cum illustrissimis dominis cras adventuram, respondimus cras forte iis comparendum fore, quibus certitudinem mane velimus indicare. Auditi sunt quidam dicentes cum armis (sicut et Neüschlossenses fecerant) comparituros.

Venient probabiliter milites citati; abibunt cras Ploskovitium; quid nobis consilii? Ancillae abeunt ex praediis jam aliquot nulli verbo dicto; in praedio Wessicensi pecora pabulum non habent, nec est, qui vehat; familia reliqua nulli bonum, sed mala plurima, verbum dat, pro braxatorio ligna jam uruntur ultima, 160 modii polentae siccandi essent, ligna nulla, pro culina ligna nulla; misimus hodie tentandi gratia cerevisiam Auscham, prohibitum ibi schroteris eam deponere, quae tamen tandem, puto, a rusticis ibi conventiculum celebrantibus deposita est. Vinicolae Kuttendorfenses et Tržebučzenses protestantur contra solutionem prius dari solitam; petunt 3 grossos per diem; alias laborare recusant.

Plura alia properanti non occurrunt, nec quid agam, nec quid consilii capiam, scio. Unum putarem consultum fore, ut R. V^{ra} ad nos ad prandium excurreret et expedito Ploschkovicensi negotio ill^{mos} dominos capitaneos huc invitaret; non timeat; tamen milites non aberunt procul. Ex improviso rediit d. leütenantius; accommodavimus illum pro posse. Utinam R. V^{a} venisset cum illo. Timeo omnia adhuc deteriora. Libeschitii 28 Martii 1680 sero. Commendo me et maneo R. V^{ae} servus in Christo Franciscus Mattausseck.

P. S. Quidam jactarunt, cum de laboribus jam neglectis ageretur; faciemus nihil? Superioritas (more teutonico loquor) debebit nos rogare.

Reverendo in Christo Patri P. Bartholomaeo Tolesio, Soc. Jesu residentiae Libe. superiori, Litomeritii. Cito. Cito.

133.

1680 d. 31 března v Litoměřicích. — Rektor P. Jakub Tatýrek podává P. Jiřímu Weissovi zprávu o vyjednávání s bouřícími se poddanými na panství Liběšickém.

Reverende in Christo Pater! Pax Christi! Die Veneris, quae fuit 29 Martii abiverunt duo capitanei districtus cum compagnia equitum Lito-

meritio Ploskovitium, dominium principis Lauenburgici.*) Inde tumultu nonnihil sopito ad noctem Libeschitium, quo et nos cum P. superiore per Nucznicz (ubi omnia suauiter composuī) et per Gistorff praeivimus ad hospites in residentia et milites in pagis accommodandos. Stiterunt se actutum eodem uespere judices quidam et jurati capitaneos audituri; sed quia principaliores ex iis (ut ipsi dicebant) defuerunt, monitis parere et petitis annuere sine caeteris noluerunt. Monitu autem ill. d. Kolowrat, qui uerbum duxit et, quanta potuit uerborum nervositate, locutus est, fuerunt haec: Nomine SCMtis:

1. Ut, cum in suis grauaminibus recurrerint ad SCMtem, ab eadem resolutionem expectarent. Interim

2. ut a conuenticuiis, turbis et seditionibus abstinerent, sed quisque domum se reciperet;

3. ut consuetos labores et robottas suis dominis perficerent, donec a SCMte aliquid certi statuatur.

Promiserunt interim d. d. capitanei se negotium promoturos, ut quantocius resolutio detur. Itum sub haec ad coenam, ac inde conferentias cum d. d. capitaneis habuimus de rerum compositione. Capitanei dissident in suis opinionibus. Suspectum habeo d. Kolowrat, ne pro sui commendatione negotium subditorum complanare intendat cum praejudicio dominorum. Timet suae Culmae et viciniae et ideo, ni fallor, flammam hic sopire vult, ne paulo post uratur et ipse. Hodie literas accepit et domum properat. Improbat sequentia: 1. quod nulli tractus alantur in praediis et rustici frangantur, 2. quod graues uecturae Pragam per rusticos expediantur in vino et victualibus, 3. quod contributionum restantia sine scitu subditorum in nuncios non expedatur [sic]. Soluta sunt illi omnia, sed non acquiescit plene. Quid si nos uellent habere heroem pro peccato? Sed non succedet, quia in eadem causa omnes domini sunt interessati. Expiscatus sum ex illo, quantum et quot diebus eius subditi robottas obeant? Respondit tribus in hebdomada. Cum igitur nos nonnisi duos petamus, nonne sumus illo mitiores? Rogo R. V^{ram}, non dignetur a duobus diebus ullo modo recedere, quia hoc nec caesar nec ullus alius prudens poterit improbare, cum plerique domini Boëmi plures dies suis subditis imponant! Debet fieri universalis decisio pro toto regno et quidem talis, ut alleviando subditos domini non graventur, alioquin patientur tributa caesaris.

30 Martii sub horam 8^{m} conuenerant denuo omnes judices et jurati Libeschicenses, Ploskovicenses et Konogedenses cum magna turba rusticorum ante residentiam, ut nuper in R. V^{ae} praesentia. Descendimus ad hos et d. capitaneus Kolowrat eadem puncta superscripta omnibus congregatis proposuit. Multo opposuerunt, maxime nostri; tandem in omnia stipulata manu tam domino capitaneo quam P. superiori consenserunt et ad aliquot septimanas usque ad caesaream decisionem promiserunt. Dum haec tractarentur, compagnia equitum armatorum ordinata more suo constitit ante residentiam in conspectu rusticorum et non parvum terrorem

incussit. Finitum totum negotium ad horam 10^{mam}, qua hora itum ad prandium; quo breuiter finito abiit d. capitaneus Kolowrat per Litomeritium Culmam**) propter suos, ni fallor, iam etiam refractarios. Est haec mea suspicio; ipse nihil prodidit. Suam quoad domum d. Auderczky. Relicti hic 20 equites. Reliqui ad Trum, episcopale dominium, traducti.

Plura dabit R. P. superior, quem solor et iuvo, quantum possum, ut ipse agnoscit. Rebus ita compositis hodie, quae est 31 Martii, repetimus Litomeritium una cum d. Martino, cui in collegio do hospitium. Sme jako v trejbě. Litom. 31 Martii 1680. — Commendo me ss. R. V^{rae} sacrificiis et maneo R. V^{ae} totus Jacobus Tatyrek.

Reverendo patri in Christo P. Georgio Weis, collegii Societatis Jesu rectori Pragae ad S. Clem. Libeschitio.

*) František Julius, vévoda Sasko-lauenburský. — **) Chlumec u Chabařovic držel Jan František Krakovský z Kolovrat.

134.

1680 d. 31 března v Litoměřicích. — P. Bartoloměj Tolesius dává rektorovi kolleje u sv. Klimenta zprávu o vyjednávání s bouřícími se poddanými.

Reverende in Christo Pater! P. C.! 29 Mart. Redivi heri Litomeritio cum P. rectore Libischitium, postquam prius invitassem huc utrumque d. capitaneum, qui etiam post compositum aliqualiter tumultum Ploschkovicensem circa horam sextam vespertinam comparuerunt, et deprehendit adhuc nostros forte 30 partim judices partim seniores pagorum. Quibus cum proposuisset causam sui adventus et mentem Suae Maiestatis circa tumultuationem praesentem, svaviter in forma meliori admonuit, ut ad sua propria in quiete redirent satisfuturum eis eorum desiderio, dummodo patientiam habeant ad duas vel tres septimanas, donec SMtas in negotio hoc ordinet et statuerit, quod in re optimum videbitur, vel per commissarios examinari curet. Responderunt se in dies magis magis trahi neque ad sua petita ullum hactenus accepisse responsum, quare se annuere adhuc non posse, donec id ipsum aliis significetur; rogare se, ut mane omnes comparere possunt, quod tunc propositum eis fuerit, se libenter audituros. Ostendi tunc d. comiti literas R. V^{ae} ad nostros subditos datas, quibus tacite lectis iudicavit, nullo modo esse illis dandas, donec aliud tempus sit et illi se componere noluerint; atque ita necdum illis datae sunt.

Comparuerunt igitur hodie ferme omnes primarii totius dominii ante portam residentiae armatis hinc inde pluribus stantibus militibus, quos svaviter denuo monuit, ut ad labores, sicut prius fecerant, se accomodarent, tumultum nullum facerent, denique ita se gerent, ut manifeste obedientia appareat, nisi velint causam suam facere pessimam et SMtem cogant ad rigidiorem contra se progressum; facinus denique etiam formalis conspirationis in speciem rebellium illis exaggeraverit etc.

Audito d. capitaneo alii et alii murmurarunt; annuerunt taliter qua-

liter ad obedientiam et labores manibus et d. capitaneis et mihi datis, dummodo certo intra pauculas septimanas pro voto suo satisfiat; alias se nullo modo recessuros a vicinis turbatis dominiis. Atque ita dimissi sunt. Sed quam metuo, ne nos fallant! Interim ego fideliter et tacite annotabo, an labores ante consuetos fecerint et nil turbarum excitaverint. Drumenses et Ploschkovicenses, Neuschlossenses, Teinenses, Konogedenses similiter, donec ultimate satisfactum sibi advertuerint [sic].

D. comes hodie redivit Litomeritium, inde cras ad bona excellentissimi d. cancellarii*), quae similiter turbata sunt, et consequenter ad alia ultra Albim. Reliquit apud nos 20 equites cum wachtmaystero, in Ploskovitz 26. Leitenantium cum 36 ad dominium Neuschloss et Drum. Reliquos secum trans Albim habet. D. Audriczky cum aliquibus ad suam Radaunensem viciniam. Interim d. d. capitanei supponunt tamquam certum, futurum, ut certum aliquid de his ab aula pro universali regula, pro robottis et laboribus decidatur et statuatur, quod ipsum urgere illi volunt apud SMtem. Caeterum non videtur mihi de facto expedire, ut, antequam alii de laboribus quidquam remittant, nos remittamus. Videamus, quid d. Zeidler, supremus burgrabius**) et ipse d. comes Kolovrat facturi sint, qui quot hebdomadis tribus et ultra diebus suos robottis occupant, ligna pro braxatorio et alia per suos vehunt.

Impetimur nos potissimum a subditis propter vecturas victualium, uti a d. comite audivi, quod per eas sibi subditi potius maxime pecora destruant, et quod in hoc externi contra nos triumphent. R. Nonne etiam alii externi id faciant? Caesar bona dedit pro nostrorum alimentatione, nunquid etiam donavit subditos, ut nobis eas veherent? Reponat d. comes: per has vecturas destruuntur subditi. R. Si semel intra annum, non destruunt? Svadet tamen, ut solvamus vecturas, ne coram commissariis confundamur. R. Neque nos confundemur propter victualia, si alii domini, qui victualia tantum vehunt; aliud esset, si, quae negotianis sunt, vehemeremus [sic] et non solveremus, sicut alii vecturas eiusmodi faciunt et ad solutionem tenentur. Quare R. V[a] nolit, quaeso, ad solutionem vecturarum victualium annuere, nisi hoc ipsum videat fieri in aliis dominiis. Ut condescendamus in aliquibus, necdum videmus, quod alii faciunt? Quare volumus praejudicare aliis? Forte caesar judicabit contrarium.

Ut antiqua debita condonentur? Servemus hoc, donec plene se accomodent. Ascendunt debita ultra mille fl. Serviet nobis hoc debitum, ubi pro gustu nostro se subditi accomodaverint; et tunc R. V[a] pro ultimo complemento, quod voluerit, facere poterit. Litomericii 31 Mart. 1680. — Commendo me R. V[ae] servus in Christo B. T.

P. S. A domino Martino petuntur rationes contributionis. . . . . . ***) Auschenses nec hodie neque heri hic comparuerunt. Iudex noster exire non audet. Suspectum habent, quod nobis prodat omnia. Quod nuper abiverit Pragam sub praetextu emptionis sevi, interea quod prodiderit R. V[ae] omnia, habent illum in ingenti odio. De facto sunt eorum ablegati

Pragae. Habeat R. V[a] in promptu defensionem popinae nostrae Auschensis. De hac legi debet ex archiv. Libesch. scrin. XX No. 4 Lit. D. et plura in eodem scrinio sub diversis literis.

*) Nejvyšším kancléřem kr. č. byl v l. 1652—1683 Jan Hartvík hr. z Nostic. — **) Nejvyšším purkrabím byl v l. 1651—1685 Bernard Ignác hr. z Martinic. — ***) Kus listu dole jest odstřižen.

135.

1680 d. 2 dubna v Liběšicích. — P. Christofor Fischer oznamuje P. Jiřímu Weissovi mezi jiným, že s lidem poddaným příměří na 2 neděle jest umluveno.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Rediit Litomeritio domum reuerendus P. superior. Mitiores quidem sunt nostri vicinique subditi, sed ad breve tempus, duarum scilicet hebdomadarum, mora dicta SCMti resolutionem ad sua grauamina praestolaturi: interea vires undique majores conscribunt ad impetum faciendum; vereor grauem motum, nisi vel miles in tempore adsit vel levamen aliquod querulis concedatur.

Frumentum Odolcense ut per vecturas Tuchomericenses Pragam devehatur, vnice desiderat P. superior; de vino major difficultas erit; timet enim dictus P. superior id vix praestari posse sub moderno tumultu maxime in tanta carentia vecturarum.

Ego adhuc nemini subditorum locutus sum; hodie eorum animos conabor explorare. Ciues cum rusticis colludere videntur; dicuntur hi ab illis petere asylum in omni necessitate, uti et liberum transitum per civitatem. Scribam cras fusius, vti intimiorem statum explorauero. Interea cum humillima salute ad R. P. provincialem me R. V[ae] ss. sacrificiis et precibus humillime commendo. Dabam Libeschitz 2 Aprilis 1680. — R. V[ae] humillimus servus et filius in Christo Christophorus Fischer.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori.

136.

1680 d. 2 dubna v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius žádá P. Jiřího Weisse, by o to se přičinil, aby byly pro celé království císařem ustanoveny povinnosti poddaných, jelikož jinak bouře a to ještě větší opět nastanou.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Subditi nostri, quamvis proxime sufficienter, paterne et bono modo a d. d. capitaneis moniti fuerint, ut a consuetis laboribus non cessent, sed prout ante continuent, nihilominus valde langvide ad illos procedunt aliqui, aliqui plane emanent. Burgrabius illos per schedam monuit; responderunt non esse opus, ut ipse quidquam disponat circa labores praediales, se ipsosmet bene dispositturos. Tantum est, ac si dicerent, faciemus, quoad volemus. Rogo, agat R. V[a] per bonos

amicos, ut statuat SCMtas universaliter per totum regnum, quantum hebdomadatim singuli rustici, casarii et hortulani facere et laborare debeant, alias dominici labores et nostra tota oeconomia langvebit aut plane interibit. Nisi cito veniat resolutio aliqua a SCMte, infallibiliter novae et maiores turbae consurgent. Certe nuper in Teczendorff rusticus quisquam, Kemnicensis subditus, comparuit, quod totum Kemnicense dominium similiter consurrexerit, et aperte se declarent in illo territorio incolae, nisi tempestiue caesar medium invenerit, his turbationibus provocaturos se ad Gallum.

Hoc pro directione. Rogo etiam, nihil R. V[a] pro nostris statuat; supponat certo, ista omnia pro illorum voto statueret et liberos faceret ab omnibus omnino laboribus; peiores nostri fient et denique cum aliis rebellibus vicinis tenebunt. Libesch. 2 April. 1680. — Commendo me R. V[ae] servus in Christo Barth. Tolesius.

137.

1680 d. 3 dubna v Liběšicích. — P. František Matoušek dává P. Kintzlovi zprávu o pověstech mezi lidem rozšířených a o počatých prácech polních.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Mitto R. V[ae] 2 fl. P. Balbino pro libris tradendos. Adjungo 1 imperialem, pro quo mihi R. V[a] diurnale coëmere et honeste compingi curare velit; etiam atque etiam rogo. Expectavimus, an ergo rustici se emendaturi essent? Hodie causam rescivi: nimirum quod spargant, non esse mentem Suae Majestatis, ut militibus (quorum in nostro dominio 20) onerentur; id tantum dominos et capitaneos districtus confecisse, quos capitaneos apud caesarem de hoc ipso accusare velint, jamque dicuntur iterum aliquot ablegatos Pragam misisse. Alii auditi sunt dicere: in confinibus Boëmiae jam passus a rusticis purgari, quo faciliorem Gallis praebeant aditum.

Die Lunae elapso Lobaschitium Pokraticenses (non nostri subditi) per naviculam cum armis, bombardis etc. trajecerunt, ut et illos ad suas partes pertraherent; sed milites eis, quos marchionissa secum adduxerat, arma rapuerunt, confregerunt, in Albim projecerunt et rusticos ipsos excellenter contuderunt. Zimrenses*) auditi sunt dicere: Že to vrchnosti ani to k libosti neučiní, ut vel grosso amplius cerevisiam nostram bibant. Iudex Liczniensis**) heri pergens pro cerevisia absterritus est ab Auschensibus dicentibus: quod frustra huc pergat, nec guttam restare cerevisiae; ideo et reversus est domum. Tumultuantium primipili dicuntur quatidie Auschensium domos circumire et consilia cudere. Quid si hoc ab Auschensibus proveniret, ut, quantum possunt, educillationem nostrae cerevisiae impediant? Constitueramus die dominico, ut more prius usitato certi pagi ligna veherent die Lunae et certi ararent; item ut die Martis omnes in agro comparerent. Quid factum? unus currus advectus est von kuchelholtz, duo currus lang breüholtz, 5 currus breüscheütterholtz, amplius nihil. Aratores plane eman-

serunt Schönenses. Trnobrandenses media die ararunt. Wrbicenses aliquot zvorali dva záhony a odjeli. O audacia! o nequitia! o pervicacia rusticorum! Liebeschicii 3 Aprilis 1680. — Commendo me et maneo servus in Christo Franciscus Mattaussek.

Ad P. Kintzel procuratorem collegii.

*) Zimoř (Simmern) ves na panství Liběšickém. — **) Ličenice (Litschnitz) též.

138.

1680 d. 3 dubna v Liběšicích. — P. Chr. Fischer oznamuje P. Jiřímu Weissovi, že polní práce na panství již byly počaty.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Iam jam intelligo totum dominium ad omnia praedia arare et seminare; promittunt altera hebdomada idem facturos duobus diebus; adsunt et Schönenses et Würbicenses etc. Agam hodie cum residuis judicibus et petam, ut mihi dent consignationem robottarum restanciam in solutione. R. P. provincialem, rogo, humillime adsaluto. Dabam Libeschii [sic] 3 Aprilis 1680. — R. V^{ae} servus in Christo Christophorus Fischer.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

139.

1680 d. 3 dubna v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius píše P. Jiřímu Weissovi o různých záležitostech hospodářských a žádá jej, aby sám na robotách nic neslevoval, leč až všichni okolní páni se dohodnou.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Cum Auschenses recurrerint ad caesarem cum iisdem punctis, cum quibus nuper ad R. V^{am}, mitto aliquod responsum ad singula, juxta quae se R. V^{a} dirigere poterit aliquomodo. Apud nos Libeschitii imo toto dominio omnia tristia et melancholica sunt in his circumstantiis, non ille vigor et ordo. Equos quotquot habemus et officialium iungi curo ad aratrum, ut seminare possimus agros parochiales. Qui alias tenebantur ad praediales agros, necdum comparent. Ex eo, quod SCMtas nunquam intenderit milites huc mittere, sed ipsi nos et capitanei districtus confingamus, quod ipsos capitaneos accusare velint apud caesarem. In Neuschloss nihil penitus laborem praestant. Similiter in Drum. Spargitur hic, quod intentio potissima sit rusticorum, ut ad confinia Boëmiae se locare velint et passum Gallo in patriam aperire.

Rustici nostri conventicula sua hinc inde in domibus civicis habent et conferunt; videntur omnino cives una conspirasse et receptaculum promisisse, si miles adveniat, ubi se defendere possent. Sed facile ejicerentur, dummodo aqua civitati arripiatur, sicut facile potest.

Huiates renuunt Wodolkam ire ad triturationem. Vinicolae solito plus

a labore per diem petunt. Pragae dantur 5 kr., Litomeritii 6 kr. Huiates Libeschitii petunt 9 kr.

Popinas nostras hinc inde nostri inepti impediunt, dum quis pro cerevisia pergit. Spargunt non haberi cerevisiam Libeschitii. Et haec civium videtur instigatio, ut suam magis distrahant. Zimrenses dicunt: Der Obrigkeit zu lieb wolten wir es nicht thun, dass wir vmb ein Groschen Bier trinken wolten. Ita efferatus est ille populus.

Accepi ordinem victualium. Si de vecturis eorum tanta videtur difficultas, salvo R. V[ae] iudicio, praestaret, ut quidquid aliunde ex vicinis bonis nostris corradi de victualibus posset, inde acciperentur. Ego quot hebdomadis, uel prout R. V[ae] videretur, pro complemento seu etiam dimidio pecuniarum v. g. 100 fl. hinc mitterem. Absque hoc boues non habeo nisi forte 10 et accipere vel ex dominio vel ex Ungaria non possum. De hoc coram fusius.

Vina huiatibus vecturis Pragam promoveri non possunt. Proposui uni et alteri judici; clare responderunt se quidem nec pro pretio quidquam vecturarum Pragensium facturos, nisi totum dominium consentiat.

Ego ad vicinos dominos scribam, in quantum condescendere velint in robottis, ut ita uniformiter in perpetuum statui possit, ad quid in hoc circulo subditi obligabuntur. Hactenus nemo quidquam conclusit, sed expectamus omnes, qvid caesar uel commissarii in singulis dominiis facturi sint; atque idem svaserunt d. d. capitanei, ut 5 uel 6 septimanas expectaretur; certo alterutrum futurum. Unde rogo, nihil statuere velit, ne videamur aliis dominiis per nostram clementiam praeiudicare. Defalcationem R. V[a] P. Wolffio commendare velit.

Contributionem non possum ponere, prout stetit in prima commissione, quia nouae turbae excitabuntur tam inter ciues quam rusticos, quia ab illo tempore multi divites pauperioribus et vicissim in fundis successerunt, adeoque vel divites nimis parum contribuent aut pauperiores ad invitas redigentur.

Antequam tota Boëmia turbetur, quam multorum est suspirium, ut caesar declaret, quantum rusticus, hortulanus, chaluparius laborum tenentur? Si cito fiat, cito finientur omnia. Libesch. 3 April. 1680. — Commendo me R. V[ae] servus et filius in Christo B. T.

Reverendo P. in Christo P. Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

140.

1680 d. 3 dubna v Liběšicích. — P. Christofor Fischer oznamuje P. Jiřímu Weissovi, že nespokojenost mezi lidem stále roste a že důchodní Martin těžce onemocněl.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Nulla spes impetrandi vecturas a rusticis, sed neque operas pro agricultura nisi voluntarias et

quidem sine vili imperio. Ideo seminatio lente procedit, vix ex dimidio peracta. Crescit in dies numerus male contentorum. Si vina avehenda, necessario aliunde vecturae submittendae idque quam primum, dum viae optimae et aura fauet. Inveniuntur quidem nonnulli subditi, qui modernum tumultum improbant, non licet tamen iis recedere, deterriti minis aliorum.

Deteriores fuere cives, maxime communitatis fax, quae senatum coëgit, vt gravamina sua apud ipsam caes. Majestatem deponerent, quod de facto fit Pragae a quibusdam delegatis, licet senatus suaserit, vt prius adhuc semel recurrerent ad R. V^{am}. D. Martinus, quaestor noster, totus contabescit miserrime valens; si moriatur, non facile successor invenietur. Burgravius enim in summo odio est apud subditos, vix etiam sufficiens pro onere tanto. Caeterum convocavi paganos judices pro hodierna die; num venturi sint, dubito, timentes vicinitatis minas. Ausus est quispiam peregrinus in transitu effutire, quod, si gravamina supplicantium non fuerint audita et a caes. Majestate remedium statutum, alium patronum eos quaerere velle apud regem N. N. Videat R. V^{a}, quo processerit malevolorum protervia.

Quidquid hodie effecero, statim perscribam R. V^{ae}. Si vina R. V^{a} avehi cupit, Tuchomericensia juga etc. etc. submittenda. Interea me R. V^{ae} ss. sacrificiis humillime commendo. Dabam Libeschitii 3 Aprilis 1680. — R. V^{ae} servus et filius in Christo Christophorus Fischer.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

141.

1680 d. 5 dubna v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius líčí P. Jiřímu Weissovi nesnáze své i pánů okolních s poddanými.

Reverendo in Christo Pater! P. C.! Mirabile istud genus hominum; quantumcunque laborare nobis promittunt, tam nihil servant. Promiserunt heri P. Fischer, quod Schenenses venire velint; non comparent. Si miles se tantum ex quartirio movet aut citetur ad officialem, statim rustici se ipsos monent, ne ullus ad labores pergat, vel si sint in laboribus, statim revocantur. Ita heri et pridie fecerunt; interea nos cum nostra seminatione haeremus. Nescio, quid in mandatis habet noster wachtmaister, convocat omnes suos milites Auscham; an aliquo perrecturi sint, necdum rescire possum.

Fuit heri d. decanus capituli in Drum et conatus fuit subditos illos d. episcopi pro laboribus disponere. Frigide illi promiserunt. Etiam petiit a subditis dimitti sibi buchhalterum; sed penitus nolunt. Neüschlossenses nihil penitus d. comiti Kaunicz praestare volunt, ne quidem nuncium dare; conduxit interea pro pretio alieonos subditos.

Insigniter ridemur a nostris et sarcastice explodimur, quod tandem tempus venerit, quod domini se humiliare debeant et petere gratiam cogamur. Ffaffatii in popinis audimur. Iuvet caesar et certum quid statuat;

vere parum alias boni sperandum erit. Libesch. 5 April. 1680. — Commendo me R. V^ae^ servus et filius in Christo Barthol. Tolesius.

Drahobussenses non tantum nolunt robottare, sed insuper petunt esse a leibaigenthum seu člověčenství.

Reverendo P. in Christo P. Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

142.

1680 d. 5 dubna v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius píše P. Jiřímu Weissovi o žádosti měšťanů Úštěckých, o smutném stavu celého hospodářství a o hnutí lidu na jiných panstvích.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Auschenses nostri re infecta, credo, rediverunt atque mox se iterum resolverunt, quod denuo Pragam cogitent ex occasione, quod intelligant futuram seu defalcationem seu refusionem nuperarum expensarum in transitus militares factarum, quod eam pecuniam ipsi levare cuperent. Unde petierunt a me signatam chartam biancam, quam illis negavi. Reflexi autem me super eorum memoriale, in quo ponunt se gravatos hactenus fuisse per superadditos et in eos ingestos 15 possessionatos. Quid si hac via cuperent sibi satisfacere et ad defalcationem 15 illorum possessionatorum retinere totam summam hanc, quae ascendit ultra 2700 fl.? Quam lepidum hoc esset factum et nostra ingens confusio! Volo autem mihi etiam 100 fl., quos illis ante annum concessi, ex illorum quota, ubi pecunia in collegio deposita fuerit, recipere et mihi solvere. Quare rogo R. V^am^, dignetur pro bono subditorum rem totam P. Wolffio commendare, ut is accepta a R. V^a^ charta bianca pecuniam illam totam, antequam Auschenses Pragam veniant, levet et in cubiculo R. V^ae^ deponat, ne turpiter sic delusi ab Auschensibus rideamur. Ego darem chartabiancam, sed sigillum maius prae manibus non habeo, sed in cista clausum est Litomeritii. Rogo R. V^am^, quamprimum P. Wolffium ad se vocari curet, antequam Auschenses nos praeveniant, et operosi [sic] illi negotium hoc commendare placeat.

P. Fischer putabat se heri composuisse aliquos judices et consequenter communitates iamque scripserat pro solatio R. V^ae^. Sed paulo post rescivit omnia gratis se egisse, quia ita refractarios hos et alios deprehendit, ut nihil omnino laborum deinceps facere velint et dicunt: ia, wir wollen die Saat helffen verrichten, wan vnss vnsere Herren bitten wollen. Tam procul nebulones verunt. Scribo hodie d. capitaneis districtus et consilium peto. Quam male mihi est cum seminatione, cum lupuletorum praeparatione, cum trituratione in praediis, cum piscinarum visitatione et foetus pro piscina maiore impositione, cum tota denique oeconomia, quae penitus langvet et haeret!

In montanis illis superioribus, qui hactenus nihil tale tentarunt, uti sunt Bensenses, Pirksteinenses, plane similiter assurgent. D^m^ Schürer, qui

renuit, vi in suam partem attraxerunt; ni voluisset, minati sunt extremam suae officinae vitriariae ruinam. Itaquc una cum illis in Pirkstein tractus est. Raudnicenses ex hac nostra parte nihil omnino principi suo, quamvis eos svavi modo componere voluerit ipsemet, parent. Libesch. 5 April 1680. — Commendo me R. V^{ae} servus et filius in Christo B. T.

P. S. Proieci in aliqua occasione et sensum vnius rescire volui, quid videretur, si cum rusticis usque ad sesquialterum diem condescenderetur? Responsum est, summe esse praejudicabilem rem hanc. A nemine probatum est; sperare omnes vicinos minimum 2 si non 3 dies a caesare intra hebdomadem assignandos universaliter. Rogo, non properet R. V^{a}. Meliora paulo post.

Reverendo P. in Christo P. Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem. Cito.

143.

1680 d. 6 dubna v Liběšicích. — P. Christofor Fischer oznamuje P. Jiřímu Weissovi, že s poddanými vyjednával, ale nemaje plné moci jim nic slíbiti nemohl; ostatně že vše v Praze osobně mu vylíčí.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Ignoscat R. V^{a}, quod statum dominii et rusticorum reductionem ad obedientiam tardius perscribam; necessarium fuit prius mentem eorum explorare. Caeterum promiserunt quidem omnes se velle quiete vivere, sementem tempestiue terrae mandare, monitis d. d. capitaneorum meorumque [sic] facere satis; egerunt id diebus duobus non integris; mox defecerunt et heri promissa sua revocarunt, nec adfuerunt hodie Schönenses, quos alii imitantur. Scripsi his hodie et quaesivi, num suis promissis d. d. capitaneis et mihi sacrosancte et stipulata manu confirmatis stare velint; mihi scripto indicarunt, me [sic] velle ad diem lunae responsum praestolari. Caeterum hucusque vrserunt, vt in laboribus seu robottis et reliquis in eum statum restituantur, in quo fuerunt sub regimine meo, ex integro et absolute; mihi respondere aut promittere non licuit, cum nec coram neque scripto mihi abeunti data fuerit potestas, sed neque facta mentio meae personae in epistola a R. V^{a} data ad subditos dominii vniversi, cur huc fuerim missus etc. etc.

Revertar proxime Pragam subditorum querelas et publicas et privatas relaturus, quas forte intelliget a latore harum R. P. praesente, cuius expeditionem et causam delegationis ipse coram explicabit et id, non dubito, R. P. superior perscribet. Hisce me R. V^{ae} ss. sacrificiis et precibus humillime commendo. Dabam Libeschitii 6 Aprilis 1680. — R. V^{ae} servus et filius in Christo Christophorus Fischer.

Revendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori Pragae ad S. Clementem.

144.

1680 d. 8 dubna v Liběšicích. — P. Christofor Fischer oznamuje P. Jiřímu Weissovi, že doufá, že poddaní setbu panských rolí dokončí, neutekou-li ze strachu před vojskem.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! In hesterna subditorum juratorum convocatione denuo vnanimiter promiserunt ruralem robottam ad omnes villas et complendam seminationem; nulli fuere promptiores quam Würbicenses, nec dubito de effectu, nisi a milite nobis proximo negotium et promissa turbentur subditique fuga diffluant timentes, ne iis idem accidat, quod in dominio Putzensi factum est, vbi in quodam oppido rustici tumultuantes a domino supremo leitenantio Picolomini obruti grauiter luerunt et etiamnum luunt.

Lecto sacro Gistorpium abibo vina lustraturus et pro onerandis solicitabor. Caeterum neque pedem ex residentia movi defectu equorum. Putamus hodie militem adfuturum in Neuschlos, nisi in itinere cum malicontentis fuerit occupatus, quod hodie intelligemus: de mea solicitudine non dubitet R. V^a^, quantum per vires licet: si subditi stent suis promissis, spero crastina die sementem finiendam, quod subito perscribam. Humillem salutem defero R. P. provinciali et me R. V^ae^ ss. sacrificiis et precibus submissime commendo. Dabam Libeschitii 8 April. 1680. — R. V^ae^ servus et filius in Christo Christophorus Fischer.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, S. J. collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

145.

1680 d. 8 dubna v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius sděluje P. Jiřímu Weissovi obsah císařského patentu a jaký účinek měl na poddané.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Post abitum P. Pohl statim adfuerunt patentes caesareae, quibus continebantur potissime sequentia: 1. ut nullo modo cum memorialibus subditi rustici ad ipsum caesarem accedant, sed suas querelas ad d. d. capitaneos exponant. 2. Privilegia antiqua, quae ante rebellionem, id est ante 1619 annum, data habuerant pro immunitate robottarum, per rebellionem cassata et annullata fuisse, adeoque frustra allegari his temporibus, nisi post rebellionem de novo aliqua privilegia subditis data fuissent; haec habere suum vigorem. 3. Ut nulla conventicula et conspirationes tolerentur. Authores talium fideliter, uti et eiusmodi scriptores et literarum factores annotentur et de nomine singuli Suae Majestati perscribantur. 4. Ut, sicut alias, robottas et labores praestent subditi suis dominis etc.

Haec patentes judicibus omnium pagorum heri in cancellaria nostra lectae sunt. Consternati his sunt; vix ullus ex primariis quidquam dixit; murmur aliquod erat. Tandem Schönensis judex dixit: *non possumus laborare*,

sed facile ab alio retusus est, posse hac septimana fieri, ut labores et sementis omnis absolvatur in praediis dominicis. Alius postea dixit: faciemus, quod in aliis dominiis subditi facient. Caeterum promiserunt hodie omnes comparituros. Nescio, an fiet. Expectabo et P. Küntzel significabo.

Adest in bonis domini Putz post Neuschloss miles Harantianus, 5 compagniae, cum his d. Piccolomini, supremus locumtenens. Ad Zatentium [sic] ipse generalis Harant et d. Hisrle commissarius. Litomeritium versus tendit. Puto, quod rustici se dabunt et compescentur. Quin enormiter d. Piccolomini procedit cum rebellibus; 17 primarios quotide more turcino tundi curat! Duo dicuntur mactati et plures caesi. Ad simile obsequium d. comes Kaunicz milites illos ad se evocat. Hodie putantur in Neuschloss futuri. Libesch. 8 April. 1680. — Commendo me R. V^ae^ servus et filius in Christo B. T.

Reverendo P. in Christo P. Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

146.

1680 d. 10 dubna v Liběšicích. — P. Christofor Fischer sděluje P. Jiřímu Weissovi, že poddaní slíbili zachovati pokoj až do rozhodnutí císařova.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Excepto praedio Czimensi hodie finis seminationi imponitur. Deo laudes! Dum judex Würbicensis nuper se ostenderet mihi se paratum esse ad acceptandum veterem statum sub regimine meo, domum redux ob hanc promptitudinem a seniore consule foedifragus, nequam ac perduellis audiit; plerique subditorum se libenter accommodarent, sed primarii et totius mali incentores minis eos deterrent. Promittunt tamen quietem ad ultimam SCMtis resolutionem, quam sibi favorabilem futuram promittunt. Spero mitiora ab iis, vbi miles advenerit. Reliquum statum referet P. superior.

Optarem, vt hesternae vecturae redirent et residua meliora vina subito aueherent, dum viae fauent. Hisce me R. V^ae^ ss. sacrificiis humillime commendo. Dabam Libeschitii 10 Aprilis 1680. — R. V^ae^ servus et filius in Christo Christophorus Fischer.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

147.

1680 d. 13 dubna v Liběšicích. — P. Christofor Fischer, který vždy k mírnému jednání s poddanými radil, přimlouvá se opětně u P. Jiřího Weisse, aby jim některé slevy poskytl a jmenovitě vojsko, které právě v Roudnici a na Mělníce jest, nepovolával.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Multis egi cum exacerbatis subditis, gratiam R. V^ae^ submissam vt benevolo et pacifico affectu acceptarent;

campestres, id est Würbicenses et vicini, promptiores fuere in conditione amplectenda; montani autem seu germani longe difficiliores; promittunt tamen et ipsi hebdomada altera in operis oeconomis v. g. lignis pro braxatorio et domo polentaria etc. convehendis saltem vna die laboraturos tamdiu, vsquedum SMtis vltima resolutio adfuerit, quam nos et illi avide praestolamur.

Major difficultas movetur ab incolis casarum vulgo heusleris, dum in pedestribus robottis praestandis, id est cultura lupuletorum vinetorum, lignorum caesura, duplicatum pensum diurnum contra omnem tenorem in vrbario a centenis annis expressum et usu comprobatum [petunt]; si negatur, negant et illi laborem; hodie tamen, cum alienos operarios conducerem, operas ipsi subditi praeoccuparunt humillime precantes, ut R. V[a] suo loco efficere conetur, ut a milite maneant immunes, pro quibus et ego impense intercedo. Praeterea adlaborandum erit, vt, quae subditis in R. V[ae] indulto promissa sunt, paulatim in effectum deducantur, ne ex diuturniori mora lamentatibus occasio detur conquerendi multa nos spondere nullo secuto effectu. Iudico autem statim duos tractus seu juga in binas villas, Auschensem et Gistorpiensem, substituendos, quod fiet magno cum emolumento dominii et subdi[t]orum quietiori statu impetrando. De victualibus Pragam promovendis referam coram judicium meum, vti et de fundis subditis ablatis et nobis applicatis etc. etc. Desidero enim proxime Pragam excurrere causa partis alterius lucubrationum mearum ad typum promovendarum obque rationes, quibus mediis subditorum obedientia in integrum restitui possit.

Lamentantur autem subditi gravissime ad suam caesaream Maj. delatum esse, quod dominum Martinum quaestorem per fenestram praecipitaverint, P. superiori vestem laceraverint arcemque obsederint, vinum violarint, ajuntque hanc falsam famam a d. d. capitaneis districtus scripto sibi communicatam esse, timentes, ne ob hanc delationem innocenter militari executione mulctentur. Hinc abstraxerunt vltimam manum a seminatione nonnuli, reassumpserunt heri tamen. Praestabant et vicini subditi dominis suis neglectos labores in semente; vbi autem intellexerunt de militum actuali adventu, relictis aratris arma resumpserunt.

Pernoctarunt enim duae compagniae equitum elapsa nocte in pago nostro Würbitz et vicinis locis ad principem Lobkowitz spectantibus, quo inde perecturi necdum constat; vbi ab iis redierit P. procurator, intentionem eorum intelligemus. Alii transvecti sunt Litomeritii. Si plures sequantur, minus tutum erit vina avehere. Forte etiam quaedam hic relinquenda ex melioribus, si contagio nostros cogat huc transmitti. Adjicio humillimam salutem ad R. P. provincialem meque R. V[ae] sanctissimis sacrificiis et precibus submisse commendo. Dabam Libeschitii 13 Aprilis 1680. — R. V[ae] servus et filius in Christo Christophorus Fischer.

P. S. Rediit P. procurator, qui heri militibus iverat obviam vsque Raudnitium, vbi praeter commissarios ill. d. Hiserle etc., excell. d. generalem Harant et ejus officiales, d. d. capitaneos districtus etc. invenit

2 compagnias equitum, qui putabantur Würbitium venturi; submiseramus eo iam 10 modios auenae et haustum vini pro officiali.

Convocati autem fuere omnes judices et jurati totius dominii principis et examinati, qui fuerint tumultus incentores. Idem hodie fiet in dominio Melnicensi, vbi resistentia a subditis d. comitis Czernin timetur. Caeterum, quidquid actum fuerit, subito R. V^{ae} indicabo. Alius miles Litomeritio hodie transibit forte Würbitium pariter Melnicum destinatus. Inquiro nunc, num nostri subditi sint quieti, quod, si Neuschlossensibus et Drumensibus se conjunxerint, perditi sunt omnino. Me multum debilitant insomnes noctes.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem. Cito. Cito.

148.

1680 d. 14 dubna na Mělníce. — Ferdinand Arnošt Hisrle z Chodův táže se superiora v Liběšicích, zdali poddaní v poslušenství se vrátili.

Admodum Reverende in Christo Pater! Patrone observandissime! Heri vesperi cum domino generali Harrant huc appuli et ex certis rationibus ambo informari desideramus, in quibus terminis subditi Libieschicenses constituti sint, an totaliter, prout ante seditionem fuerant, obediant et sua peragant. Offerimus nos etiam pro assistentia; si opus fuerit, dignetur nos monere. Interea maneo admodum R. Paternitatis V^{rae} obligatissimus servus — F. E. Hisrle.

Melnicii 14 Aprilis 1680.

Admodum reverendo patri superiori Libieschicensi (titulus), patrono meo colendissimo; in absentia R. P^{ri} procuratori pateant. Libieschitz. Cito. Cito.

149.

1680 d. 15 dubna v Liběšicích. — P. Christofor Fischer píše P. Jiřímu Weissovi, že pan Vratislav svůj statek ku koupi nabízí, a obává se, aby k nim vojsko nepřišlo.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Humanissime R. V^{am} salutat ill. dominus Wratislaw, vicinus noster, offertque denuo venale dominiolum suum. Abibit is die Mercurii festa Paschalia apud ill. suum parentem celebraturus. Declinat autem Pragam ex contagionis horrore. In itinere transit Pruhonitium probabiliter ibidem pernoctaturus. Dignetur R. V^{a} illum burgravio ibidem commendare.

Quid mihi scribat et intelligere cupiat ill. d. Hiserle ex adjunctis patet. Spero P. superiorem ad eum excursurum et vltimam ruinam impediturum, que subditis imminet ex militum adventu. Ego ante festa me hinc expediam Pagam. Cum humillima salute ad R. P. provincialem R. V^{ae} sanctissimis

sacrificiis et precibus submisse [me] commendo. Dabam Libeschitii 15 Aprilis 1680. — R. V^ae servus et filius in Christo Christophorus Fischer.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori Pragae ad. s. Clementem.

150.

1680 d. 15 dubna v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius radí P. Jiřímu Weissovi, aby k dosažení pokoje všickni náčelníci vzbouření vojskem schytáni a do vězení uvrženi byli.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Paulo ante meum reditum misit huc Melniko d. Hisrle commissarius, ut si pro compescendis subditis milite indigeamus, quod cum 3 compagniis adesse velit. P. Fischer in mea absentia respondit esse omnes subditos iam compositos, unde non esse opus. Sunt autem ita compositi, ut nihil faciant et laborent, nisi rogentur a P. Fischer. Nihil prorsus seminatum est ad praedium Wessecense,*) nullum lignum ad braxatorium etc. Fateor, militibus non iudicarem dominium obruendum, nisi, sicut in dominiis aliis fit, uti in Czirniniano Melnicensi et Raudnicensi, in quibus per modum transitus abripiuntur incentores et primarii duces, qualibus pleni sunt carceres Raudnicenses; quo modo sedatum utrumque est dominium illud.

Duces apud nos sunt: judex Wrbicensis, Oberschönensis, Habrensis doctor, Sinke, Brože, judex Kalvicensis, Neulandensis, Zimrensis, Zirdensis**) et alii quidam. Hi si abriperentur, sperarem certe quietem et plenam compositionem; in quo puncto nil putarem faciendum, nisi R. V^a id approbaret. Commendare velit P. Fischer et P. Theer, quid esset faciendum. Ego, ut interea in securo me collocem, iuxta voluntatem R. P. provincialis (quamquam nihil periculi videam) exercitia faciam Litomeritii. Nollem enim per iter Pragense equos distrahere, quibus summe hic et nunc indigemus pro vecturis et laboribus quotidianis. Exercitiis dein absolutis pendebo a nutu et voluntate R. V^ae. Libesch. 15 April 1680. — Commendo me Reverentiae Vestrae servus et filius in Christo Barth. Tolesius.

Reverendo P. in Christo P. Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

*) Vysoké (Wessig) Dolní a Horní, vsi na panství Liběšickém. — **) Vrbice, Loucká, Habřina, Kalovice (Gallwitz), Ostré (Neuland), Zimoř a Srdov (Zierde), vsi na témž panství.

151.

1680 d. 18 dubna v Liběšicích. — P. Christofor Fischer oznamuje P. Jiřímu Weissovi, že poddaní k pracím za starých podmínek se vracejí.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Cum mecum vnus alterve operarius expostularet in cultura lupuletorum et vinearum antiquum vrbarii pensum diurnum nimis exiguum esse et duplum exigerent, respondi eis, si

veteri solutione nolint contenti esse, alium sibi quaererent dominum nobis promptiores subditos in substitutionem non deesse; quo audito responso haud inviti stipendium a centenis annis consuetum libenter acceptarunt, quos secuti sunt vinitores. Subditi in Neuschlos arma heri deposuisse et obedientiam pariter dicuntur promisisse.

Hisce R. V[ae] felicissima festa Paschalia cum R. patre provinciali totique collegio submisse adprecor meque R. V[ae] ss. sacrificiis filialiter commendo. Dabam Libesch. 18 Aprilis in coena domini 1680. — R. V[ae] servus et filius in Christo Christophorus Fischer.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

152.

1680 d. 18 dubna v Liběšicích. — P. Christophor Fischer oznamuje P. Jiřímu Weissovi, co na poddaných prosbami svými vymohl, a ujišťuje, že jen na žádost superiora tam přišel.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Fateor, pro incolumitate nostrorum subditorum, licet saepius in promissis turpiter ab iis et sarcastice illaesus, diu noctuque solicitum fuisse, vtque et eorum et una nostram extremam ruinam auerterem; nil tamen aliud impetravi, quam seminationis complementum, lupuletorum et vinetorum perfectam culturam nec non modicam lignorum necessariorum in braxaturam etc.

Caeterum in proximo est, vt primarii nostri rustici male contenti graviter proterviam suam luant etiam suspendio, vti factum tribus judicibus dominii Raudnicensis et Melnicensis. Aderunt autem SMtis domini commissarii hodie vel crastina die. Dilapsi sunt principales subditi nostri rebelles, id est judex Würbicensis, Nider- et Ober-Schönensis, Zirdensis, doctor Habrensis, et Lucoviensis. Quae R. V[a] de honore patris superioris tuendo monet, non scio me hic existente contra eum quidpiam a subditis ignominiosi dictum vel actum praeter querelas R. V[ae] propositas et d. d. capitaneis districtus traditas. Non dubito P. superiore absente P. Streer omnia prudenter facturum fuisse et facturum; quia tamen et ipse P. superior me operose rogauit et d. Martinus per amorem Dei meam praesentiam in adventum d. d. commissariorum vnice vrsit, vt meis precibus, si non omnimodam poenam avertere possim, saltem innocentes tuerer; quo negotio finito conferam me Pragam.

Interea me R. V[ae] sanctissimis sacrificiis et precibus humillime commendo. Dabam Libeschitii 18 Aprilis 1680. — R. V[ae] servus et filius in Christo Christophorus Fischer.

P. S. Quid agendum cum substantia fugitivorum? forte eorum substantia censenda et conscribenda pro securitate prolis?

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

153.

1680 d. 18 dubna v Liběšicích. — P. Christofor Fischer podává P. Václavu Ludvíkovi zprávu o vojsku a o pracech, jež k jeho prosbě poddaní vykonali.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi! Nihil vlterius in typo partis primae absens disponere possum, vsquedum Pragam venero; veniam autem, quam primum negotium suum caesarei commissarii in dominio hujate peregerint; vereor, ne per festa a milite eos comitante oneremur. Merentur id quidem potissimum subditi nostri, prae caeteris rebellionis non tantum incentores sed et scelerati promotores, quorum praecipui et reliquorum duces praecedenti nocte dilapsi sunt.

Ego meo pertinaci labore, adhortatione, subinde et precibus id impetravi, ut sementem, culturam vinetorum et lupuletorum pacate finirent, quod et factum est; nunc provisionem lignorum convehunt, quibus omnia praedia et maxime braxatorium evacuata fuerunt. Praeterea impetravi, ut malecontenti rustici se ab omni consortio vicinorum conjuratorum abstraherent, ob quod aliquam gratiam forte merebuntur; quo in negotio non pauculos audiui pasquillos imo et minas; quam gratiarum actionem hic et alibi sperare possim, ex praeludiis jam adverto.

Non gravetur R. V^{am} meam humillimam salutem deferre ad R. P. provincialem et ei has communicare. Proxime plura. Hisce me R. V^{ae} ss. sacrificiis et precibus impense commendo. Dabam Libeschitii 18 Aprilis in coena domini 1680. — R. V^{ae} servus in Christo Christophorus Fischer.

Reverendo patri in Christo patri Wenceslao Ludwig Societatis Jesu.

154.

1680 d. 19 dubna v Liběšicích. — P. Christophor Fischer sděluje P. Jiřímu Weissovi, že selská válka jest skončena, král sedláků že se na útěku nejspíše v Úšti skrývá a že poddaní znova poslušenství slibují.

Reverende Pater in Christo! Pax Christi et felicissima festa! Misit ad me heri Lippa excell. dominus generalis ab Harant et illustrissimus baro ab Hiserle praefectum vigiliarum nuper R. V^{ae} Libeschitii bene notum, per quem mihi indicarunt bellum rusticanum ad Novas Arces feliciter et sine sanguine consumatum esse. Turbarum auctores et seditionum corypheos 35 captivarunt omnesque subditos coëgerunt arma deponere et flexis genibus obedientiam homagiumque novo juramento praestare. Vnice autem dolent rusticorum noviter creatum regem elapsum esse, judicem Holensem*), hominem vaferrimum et potentem omnibusque rebellibus charum: suspicantur autem eum latere Auschae apud suum propinquum consanguineum, de quo diligenter solicitus est primas noster cauteque inquirit; quisquis eum deprehenderit, 100 aureos habebit. Si Auschae est et ibidem latet, multorum ciuium consensu factum fuerit.

Tradiderunt se pariter rustici Drumenses et Kemnicenses, quos die crastina excell. d. generalis visitauit et coget ad novum homagium. Adest et miles Lotaringicus etc. An et nostri subditi venient in censum, quod non fieret sine gravibus expensis, nescio. Scripsi quidem iam nuper d. Hiserle rusticos Libeschicenses omnes rediisse ad obedientiam et consuetum obsequium; mittam ei crastina die paschale gratiale.

Haec raptim. Humillime adsaluto R. P. provincialem meque R. V[ae] ss. sacrificiis et precibus submisse commendo. Dabam Lib. 19 Aprilis 1680. — R. V[ae] servus et filius in Christo Christophorus Fischer.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

*) Holany, městys na panství Novozámeckém.

155.

1680 d. 19 dubna v Litoměřicích. — P. Bartoloměj Tolesius líčí P. Jiřímu Weissovi podrobně, jak kde potrestáni byli vzbouřivší se poddaní, a radí, aby týmž způsobem naloženo bylo i s Liběšickými.

Reverende in Christo Pater! Pax Christi et felicissima festa! Libenter habeo, quod R. V[a] mihi perscribit, ut modus pro componendis subditis more vicinorum etiam Libeschitium inducatur. Sic Raudnicenses omnes omnino compositi sunt, postquam duo ibidem suspensi sunt; plures ad eandem poenam damnati sub patibulo gratiam impetrassent. Czerninianus unus ad Melnicum in ceraso pendet. Ad Tecznam unus occisus et complures laesi. In Oberlibich iam 14 ex vulneribus mortui, plus quam 30 laesi. In Neuschloss heri correpti 24; 9 dimittentur sortientes vitam vel mortem per lusum alearum. Primarius autem ex eodem dominio judex cum aliquot profugit. Is judex ab aliis ejusdem dominii judicibus rex rusticorum vulgatus et pro sui corporis custodia 6 hastatos et 8 venatores cum bombardis sibi assignatos habuit.

Nostri similiter in ingenti sunt timore exemplo Raudnicensis expedientis [sic], maxime vero judex Wrbicensis, maxime quod illi duo suspensi Raudnitii faterentur adhuc in scalis, quod non ab alio seducti essent, quam a dicto nostro judice. Hinc d. d. commissarii et officiales illius dominii contra illum exacerbati sunt. Apparet hoc inde. In absentia mea, dum nuper essem Pragae, videtur misisse P. Fischer copias illarum R. V[ae] publicarum literarum faventium pro subditis nostris; talem igitur copiam judex Wrbicensis misit ad conventiculum rusticorum Raudnicensium, ut similiter perstarent in proposito, donec aliquid simile a principe suo obtinerent. Hanc copiam interceperunt domini commissarii et nuncium, nostrum Wrbicensem fabrum, in carceres coniecerunt; estque etiamnum in Sstieti ad Melnikum in carceribus nullaque ratione hunc dimitti volunt; forte post festa cum aliis luet.

Iudex autem noster profugit et cum hic Litomeritii trahendus esset a judice et sclopetariis ad çarceres, salvavit se in collegio estque de facto hic in asylo. P. rectori ad quosvis labores se offert. Non credit R. V[a], quantum sibi timeat et quam modo bonus videatur. Nescio ex quo pariete detraxit crucifixum, hunc coram se statuit et continue coram illo vel flectit vel sedet. Wrbicenses hac nocte putabant se obruendos a militibus; hinc vigilarunt omnes. Sinke a 7 diebus non comparet in dominio. Similiter doctor Habrensis (hunc judices vocant der bauren schutzherrn); nescimus, quorsum devenerint aut ubi lateant.

Puncta mihi transmissa omnino testibus conabor stabilire, quamquam nonnullas habeo difficultates, tum quod potiora sint ex litteris Pilleri, qui prodi non vult, et necessario in cognitionem illius deveniretur; illum tamen de his ipsis denuo interrogabo, tum quod cives, si intressati sunt cum rusticis, vix quidquam fateri volent. Ex hoc fine cum R. P. rectore huiate pergam Libeschitium et Usciam, qualiter se resolverint subditi; si aliter se non accomodaverint quam hactenus, promissa non servanda et, ut pro singulis laboribus rogari vellent, nova ac nova conventicula cogerent, nulla esset plane compositio. Negligendam occasionem hanc nullo modo putarem. Igitur scriberem statim d. d. commissariis Kemnitium. P. Fischer vellet ita componere, ut indultis quibusvis concessis pro damno collegii cum fama domum rediret, cum interim nihil solidae compositionis post eius abitum inveniretur.

Raudnicenses et Melnicenses ita compositi sunt, ut nihil de solitis robottis commissarii remiserint, sed prout alias labores peregerunt, ita deinceps continuarent. Videbo, ut similiter cum d. Hisrle conveniam. Optarem absentem P. Fischer, qui iuxta suum stylum mallet rem compositam. Quam dabo, quod nihil ad novum Wesscense praedium arari voluerit, qui mallet praedium illud plane annihilatum, ex quo tamen propter pascua plus fructus accepimus hoc anno quam duobus aliis Rochoviensi et Czimissensi, imo etiam Teczendorffensi. Frumentum pulcherrimum et satis copiosum, maxime jam spes amplior est, ubi accessit ovile novum, unde agni indefexabuntur, partim ex praedio novo. Litom. 1680, 19 April. — Commendo me humiliter R. V[ae] servus et filius in Christo Barth. Tolesius.

Reverendo P. in Christo P. Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

156.

1680 d. 19 dubna v Litoměřicích. — Rektor P. Jakub Tatýrek líčí P. Jiřímu Weissovi, jakým způsobem se Slabý, rychtář z Vrbice a jeden z náčelníků vzpoury, do jeho kolleje jako do asylu utekl, a ujímá se P. Tolesia proti P. Fischerovi.

Reverende in Christo Pater! P. C. cum amantissima festorum paschalium apprecatione! Non dubito R. V[am] de fuga judicis Wrbicensis seu

Slaby informationem accepisse eo, quod duo alii ante triduum in Novis Arcibus seu Neüschlos Kauniciani itidem judices ad mandatum caesareorum commissariorum suspensi (tertio facta gratia) confessi sint: dictum Slaby suae rebellionis fuisse authorem et incentorem, a na to umřeli. Interim, nescio quo consilio, profugus Slaby heri ad nostrum collegium Litomericense venit P. superiori loqui volens, quem quia accedere non potuit propter exercitia, me convenit sibique iniuriam fieri questus est. Ego capto cum P. superiore consilio nebulonem nihilominus ad exercitantem induxi et interim pro judice ciuitatis et apparitoribus, qui ex collegio reducem interciperent et publicis carceribus manciparent, constitui. Sed non succesit negotium; nam Slaby id, quod erat futurum, subodoratus non prius ex collegii atrio pedem extulit, quam solicite, quis ad fores adesset, circumspiceret, et cum judicem prope collegium stantem observasset, retraxit pedem et ad asylum rediit. Manet igitur apud nos immunis, quem quaerere et deferre ad judicium parabamus. Attenditur ipsi in portis; quos si fefellerit, felix erit, nebo mu jistě o krk poběhne.

Prope Melnikum alius rusticus in obvia arbore ceraso supensus. In Libusch congressus militum factus cum rusticis, ex quibus postremis aliquot occisi, circiter 20 laesi. Necdum tamen omnes volunt sapere, až jich bude víc viset. Nucznicenses et Libeschicenses manent obstinati. Sed brevi nobis aderunt d. d. commissarii et pro patibulis decimas exigent. Já jich asi pár jistě daruji.

Compatior bono P. Tolesio, quod per P. Fischer, ut intelligo, vehementer confundantur, dum eius acta improbat coram subditis; nihil tamen profuit. Uereor, ne reformator iste plus obsit Libeschitii, quam prosit. Heri Libeschitii a caeteris contradictionem passus ex indignatione a mensa surrexit, a smejšlím, že k Vašnosti psal.

Commedo me s. s. R. V^{ae} sacrificiis cum reverenti ad R. P. provincialem et P. socium salute maneoque servus in Christo — Jacobus Tatyrek.

Litom. 19 Aprilis 1680.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Societatis Jesu rectori Pragae ad S. Clem.

157.

1680 d. 20 dubna v Litoměřicích. — P. B. Tolesius stěžuje si P. Jiřímu Weissovi na P. Fischera a oznamuje, kam v nejbližší době kr. komisaři půjdou.

Reverende in Christo Pater! P. C. et felicia festa! Nihil aliud dixi P. Fischer ante meum nuperum Pragam abitum, quam ut adhuc differret tradere R. V^{ae} literas subditis, donec cum R. V^{a} conferrem; quod meum rogare non erat impedire, sicut nihil impeditum est, qui, antequam redirem Praga, copias literarum illarum in subditos dicisit, neque ob id quidquam illi aut dixi aut insinuavi, neque ego etiam quidquam ex hoc capite apprehendi.

Iuxta voluntatem R. V^{ae} abrumpam omnino exercitia, ut die Martis mane sim Libeschitii. Hodie d. d. commissarii sunt in Drumb, pergent inde in Hansbach, Schlukenau, Tecznam ac inde ad nos sibi iter designarunt. Non petiti veniunt, sicut ipse d. episcopus hodie narravit se inscio venisse ad sua bona Drumensia venisse [sic]. Litom. 20 April. 1680. — Commendo me humillime R. V^{ae} servus et filius in Christo Bartholom. Tolesius.

P. S. Slabi jam offert R. V^{ae} pro vita et liberatione a morte 200 fl. et 2 boues.

Reverendo P. in Christo P. Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

158.

1680 d. 17 května v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius líčí P. Jiřímu Weissovi podrobně, co kr. komisaři dne 15 a 16 května v Úšti konali a jak neposlušné poddané potrestali.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Perscribo R. V^{ae}, que ultimis his duobus diebus Auschae a d. d. commissariis acta sunt.

1.° 15 Maii. Ad examen vocati sunt, qui pridie ad arrestum positi fuerant, Ioannes Obst syndicus, Ioannes Elger consul, Ioannes Küffel, Matthias Piller, Michaël Sieber, Ioannes Röhr, Ioannes Renner, Thomas Seldner, Elias Rentz etc., qui, cum de omnibus, de quibus accusabantur, convicti essent, remissi sunt denuo ad arrestum. Duravit autem examen hoc ab hora matutina 7^{a} ad 3^{am} pomeridianam. Inde itum ad prandium, quo breviter absoluto denuo d. d. commissarii vocarunt totam communitatem Auschensem, cui foeditatem rebellionis et cum rusticis conspirationem ad lacrymas prope omnium civium d. comes Kuffstein exaggeravit mira foecundia usque ad horam 8^{am} uespertinam, non alio titulo illos compellando quam Schelm. Clare autem illis ostendit ex punctorum singulorum deductione conspirasse illos cum rusticis, utpote quod ter ad senatum judices et maxime Georgium Sinke (de quo puncto nos nihil scivimus) vocaverint.

Interrogatus deinde est Godefridus Hefft, cer 40 sutores exteros contra alutariam nostram concitaverit; quod suum factum cum fateretur et per aliunde testes constaret, ad compedes et carceres, ubi septem nostri rustici ad mortem condemnati erant, missus est et, ut pro morte se disponeret, monitus. Cives autem omnes, dum circa horam 8^{am} abiturirent, ex illa grandi excessuum exaggeratione moniti sunt, ut crastino mane hora 6 infallibiliter arma omnia siue communitatis quae in curia erant) siue particularia, quae domi suae quisque haberet, sub poena suspendii ad domum d. generalis deponerent. Dimissi taliter cives statim ad me Libeschitium ipsa nocte duos e suis Christophorum Piller et Petrum Faselt miserunt, per omnia rogarent, ut pro retentione armorum apud d. generalem et d. Hisrle intercederem; quod etiam facturum me promisi.

16 Maii hora 4 matutina cum P. Francisco veni Auscham et primo omnium accessi d. baronem Hisrle et, sicut heri promiseram, intercessi

quidem pro armorum retentione, sed remissus sum ad d. generalem. Narravit mihi hac occasione alia delicta civium, quae in nostris gravaminibus nos non posueramus, uti est, quod Georgium Sinke, rusticum ex Lukow, ter ad senatum citaverint, unde apparebat manifesta cum rusticis conventio; quomodo judices ex pagis diuersis etiam Auschae convenerint; denique clare intulit, quod ciues hac occasione voluissent nobis insidiari, forte etiam in vita nocere etc. etc. Hora 6 petii accessum ad d. generalem, quem mihi negavit, quod inaudivisset, quod vellem pro armorum retentione intercedere. Illum tandem in egressu e domo accessi et (quod ciues unice desiderabant) rogaui, ut arma retinere possent. Sed absolute negavit, S. Majestatis mentem esse, ut arma omnia eiusmodi hominibus raperentur, statimque mandauit per suum adiutantem, ut arma singuli deponerent; nisi prompte facerent, ad compedes et carceres raperentur. Non credit R. V^{a}, quantus motus post hoc fuerit in civitate; lacrymabundi igitur ciues, senes, sua singuli arma deportabant; ex curia arma omnia rapta. Post ea deportata judex civitatis cum sclopetariis per domos singulas, num qui arma non dedissent, visitavit.

Hora 7^{a} d. generalis vocatis ad se d. Hisrle, d. comite Kuffstein et d. auditore consilium habuit usque ad horam 11^{m}. Interea temporis ad civitatem immissae sunt tres compagniae equitum domini Kuffstein, domini Wennig et d. Haslinger, quae per forum in procinctu et bono ordine stabant. Intravit etiam compagnia peditum 250 comitis de Gran; duae aliae compagniae transiverunt supra civitatem per Zirde ad dominium Ploschkovicense. Apparabatur locus non procul a macellis, uti solet fieri pro alicuius decapitatione. Hora 11^{a} educitur cum comitiva militari ex sstokhauss Godefridus Hefft sutor, qui in festo B. V. Annuntiatae exteros sutores concitavit ad invadendam alutariam nostram Libeschicensem, ac tandem per cappucinum dispositus ad mortem decapitatus est. Post hanc expeditionem ex eodem carcere ad currus duos imponuntur 4 rustici Andreas Weishaubt judex Schönensis et Georgius Ringel judex Kuttendorffensis, Ioannes Trczka et Ioannes Tiemer; hi duo sunt ex Nucznicz et Woken Litomericensis collegii. Hos ad mortem disposuerunt 2 cappucini. Praecesserunt reos usque ad locum supplicii tres compagniae militum et compagnia peditum subsecuta est. Ex partibus hinc inde circa patibulum ingens multitudo hominum ad spectandum accurrit. Primus suspensus est Georgius Ringl judex Kuttendorffensis, 2us Ioannes Trczka Woknensis; Andreae Weishaubt et Ioanni Tiemer vita condonata est. Solum iubentur domino laborare in compedibus ad 3 annos.

Post horam 12^{am} post auditum sacrum domini commissarii ad ultimum et memorabilem actum Auschensium processerunt. Stabat mensa in medio foro, coram qua stabant omnes cives et suburbani spectantibus ex parte multis centenis rusticis ex diversis territoriis et dominiis. Nostri Auschenses hic denuo a d. Hisrle exormem exaggerationem suae foedae cum rusticis conspirationis per longum tempus audire debuerunt ad lacrymas plurium.

Ante hanc autem laudavit civitates Kemnitzium, Tacznam, Rumburg, Wikstädl et Wernstadl nostrum, quam incorruptae hae fuerint, quam fideles! etc. Tandem in nostros invectus quam nequiter, quam foede cum rusticis conspiraverint, et repetiit omnia puncta, quae pridie per aliquot horas audire debuerant cum expresso dicto: *Meriti estis, ut civitas haec in pagum convertatur; non meremini vocari amplius Ehrenveste sed Esselveste;* et ut advertatis, quam poenam sitis meriti, nomine S Majestatis omnes omnino ex senatu deponimus, omnia vestra privilegia, quaecumque unquam habuistis, vobis accipimus et vobis tollimus. Claues a civitate, a curia, a cistis et almaribus, ubi uestra privilegia et scripta sunt asservata, volumus nobis extradi. Delatae sunt deinde omnes cistae, ubi scripta illorum sunt, libri et privilegia reposita, et obsignatae sunt. Post haec d. Martino commendatum est, ut sursum ad curiam deferrentur et clauderet et obsignaret portas. Claues autem ad me omnes Libeschitium delatae sunt. (Et hoc est potissima relatio, informatio circa processum Auschensium.*) Ssrank seu obices, quos ante portas fuerunt, iusserunt d. d. commissarii deponi et comburi. Ioannes Elger, actualis consul, quia in meo et R. V^{ae} Litomeritium discessu dixit: *o wären vnsere baurn da!* debet domino labore in compedibus 3 annis. Joannes Christophorus Obst nunquam assumi debet ad syndici officium amplius. Laborabit in compedibus annis etiam tribus. Insuper hi duo ad senatum intra triennium non assumantur. Ioannes Röhr pileator uno anno in compedibus domino laborabit. Quanta consternatio et desolatio sit civitatis, exprimere non possum. — R. V^{ae} servus et filius Barth. Tolesius.

Post peracta haec omnia d. d. commissarios invitavi Libeschitium ad prandium, quo venerunt circa horam tertiam et hinc discesserunt post horam 5^{am} Ploschkowitium ad principis Lawenburgici dominium. Inde Auscham. Legendum mihi dederunt decretoriam sententiam contra Auschenses, quam S. Majestati praesentabunt. Voluissem copiam illius habere, sed pro illa describenda licentiam non dederunt. Iuramenti autem rusticani copiam habeo. Gratias deinde singulis commissariis egi nomine collegii.

Advertit R. V^{a}, ut non dubito, statum civitatis, quod nullus amplius senatus sit Auschae. Necessarium puto, ut R. V^{a} quamprimum huc Libeschitium excurrat ad novum senatum constituendum et, quia probabiliter cives denuo ad R. V^{am} et caesarem recurrent et ut privilegia sua recipiant, ut, quae necessaria pro reformatione videbuntur, conferri possit, seu cum P. Wolffio et aliis, quos iudicaret accipiendos, hic concludere possemus. Interim educillationem cerevisiae (quae in priuilegiis est) ad R. V^{ae} ulteriorem determinationem illis heri vesperi concessi. Iudex noster Christophorus Piller caput est civitatis, ad quem causas civitatis dirigo. Commendo me R. V^{ae} humillime et maneo R. V^{ae} servus et filius in Christo — Barth. Tolesius.

Libesch. 17 Maji 1680.**)

*) Slova v ( ) jsou přeškrtnuta. — **) List s adressou jest utržen.

159.

1680 d. 18 května v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius žádá P. Jiřího Weisse důtklivě, aby neprodleně tam přijel rozhodnout o privilegiích města Úště.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Rogo R. V^am^, adesse hic velit quam primum, etiam si fieri potest die Lunae proximo, quia ex instinctu d. secretarii imo ab ipsomet formatum legi memoriale civium ad d. d. commissarios, ut iidem, qui abstulerunt illis privilegia, illi iidem statim restituant illa, quod in potestate illorum esset auferre et restituere; unde, si hoc fieret, intentio nostra mutandi aliqua aut addendi nobis non succederet. Antequam igitur veniat responsum a d. d. commissariis, cuperem, adesset R. V^a^ cum P. Wolffio aut etiam cum aliquo talium intelligente. Libesch. 18 Maji 1680. — Commendo me R. V^ae^ servus et filius in Christo Barth. Tolesius.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem. Cito. Citissime.

160.

1680 d. 20 května v Liběšicích. — P. B. Tolesius oznamuje P. Jiřímu Weissovi, že zadržel pamětní spis Úštěckých a že i v Ploskovicích čtyři byli pověšeni.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Retardavi memorialia Auschensium et quidem ex lepide accidente; subscripserunt se in fine: *Burgermaister vnnd Rath der Stadt Auscha.* Interrogaui illos, quomodo tam cito elegissent consulem et renovassent senatum. Perplexi, vix non aperto ore steterunt et fassi sunt scribam erasse. Atque eadem occasione persvasi, ut prius R. V^ae^ memoriale porrigerent. Audito dein responso, facerent, quod intenderunt, et cum suis memorialibus accederent ad d. d. commissarios. Ego (cum me rogaverint pro intercessione benigna et obtentione suorum privilegiorum) facio, quod R. V^a^ scit hac occasione faciendum.

P. Franciscus iam mihi praesentat literas ad me et ad d. Hisrle. Placent. Cras mane Litomeritium mittam, quo hodie ad noctem discesserunt d. d. commissarii Ploschkovitio, ubi 4 suspensi sunt et unus quidem lepide (ut audio, debuit is accipere, nescio quot, plagas) respondit: priusquam tam crudeles plagas accipiam, malo pendere; atque ita determinarunt: suspendatur. Nescio, an uerum sit. Narro, sicut audivi. Libesch. 20 Maii 1680. — Commendo me humiliter R. V^ae^ servus et filius in Christo Barth. Tolesius.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

161.

1680 d. 21 května. — Měšťané z Ústě žádají rektora P. J. Weisse, aby jim vrátil a potvrdil privilegia, která jim pro vzpouru byla odňata.

Hochehrwürdiger, in Gott andächtiger, hochgelährter gnädiger Herr Pater Rector! Ewer Hochwürden vnd Gnaden auss höchst tringender Noth nicht vmbhin gekönt untterthännigist fuessfallent anzueflehen vndt gantz instärdigst zue bitten: Indem auss Erkendtnuss der hochlöblichisten kayser. Commission wegen vnserer vnuorsichtigen begangenen Excess vndt Fehler vnsere Privilegien, Statuten vndt Gewohnheitten confisciret vnd arrestiret sein, in solchen schweren Fall vndt Laborint nun stecken wegen der Schuldigen die Vnschuldigen zueverschonen auss Gnaden vndt Barmherzigkeit zue erheben in uorige obrigkeitliche Gnaden einzuesehen vnsserer derzeit confiscirten Privilegien, Begnadungen vndt Statuten aufs newe in Gnaden zu betheilen, welches dan wier uor die gröste Gnadt diesser Weldt annehmben vndt zue beständigister vntterthännigisten Danckborkeit solches gegen Ewer Hochwürden vndt Gnaden mit vnserem armen Gebett zue Gott vndt eyserigisten Vermögen zu uerdienen wier vnss lebenslang befleissigen, benebens auch so wohl durch vnssere Nachkommenden zu einer immerwehrenden Vorsehung ia uor der geringsten Verwürckung auf dass allersorgfälttigste hütten, vndt damit in beständigisten Gehorsamb, vnderthännigister Trew vndt obrigkeitlicher Schuldigkeiten, wie die sein mögen, jederzeit mit aufrichtigisten Eyfer auf dass fleissigiste dienen wollen vnd sollen. Vmb die gnädige Willfahrung nachmahlen vntterthänigist bitten alss Ewer Hochwürden vndt Gnaden vnterthänigist trew gehorsambste Burger vndt gantze Gemein zue Auscha.

Praes: 21 Maji 1680.

162.

1680 d. 21 května v Praze. — P. Jiří Weiss slibuje Úštěckým, že se přičiniti chce, aby stav jejich byl polepšen. (Opis současný.)

Jesus. Burger vndt gantze Gemein zue Auscha! Auss Ewerem heutiges Tags mir durch zweye ewere Abgesandte eingehändigten Memorial hab ich verstanden, wassmassen ihr auss Erkandtnuss der hochlöbl. kayserl. Commission wegen Ewerer grossen Vermässenheit vnd begangenen Excess in schwere Straff vnd Schaden gefallen vnd gerathen seydt. Vndt wiewohle ich nicht zweiffle, dass solche Straff von der hochlöbl. Commission Eweren Verbrechen gemäss billich vnd recht sey euch aufferleget worden; weilen ihr aber vnterthänigst vnd flehentlich bittet vnd euch zu beständigster Danckbarkeit vnd immerwehrender Vnterthänigkeit, Trew vnd Schuldigkeit sambt mit Eweren Nachkommenden verobligiret, will ich mich befleissen, dass ihr in meliorem statum wiederumb ersetzet werden möget, damit ihr dardurch meine gegen euch Barmhertzigkeit vnd Gnaden, die ihr doch

nicht verdienet habt, erfahret vnd erkennet. Geben zu Prag im Collegio der Societet Jesu bey S. Clement den 21 Maii Ao. 1680. — Georgius Weis, collegii Societatis Jesu ad s. Clementem Pragae rector.

Denen Burgern vndt gantzer Gemein zu Auscha.

163.

1680 d. 22 května. — P. Jiří Weiss žádá kr. komisaře, aby Úštěckým užívání jich privilegií prozatím povolili. (Koncept.)

Hoch vnndt wohlgeborne Herren! Ihro Kay. May. gnaedigste Commission! Ewer Excell. vnnd Gnaden belieben hierauss gnädigst zu vernehmen, wassmassen vnsere Burger vnnd Gemein der Stadt Ausche nach ihren die Zeit hero verubten grossen Excess nicht wenig in sich gehen vnd vnterthenigst vmb Gnad, dan auch wegen derer ihrer Privilegien, Statuten, die sie auss rechtmassiger Ew. Excell. vnd Gnaden Erkantnus verfallen vnd verlustiget, bey mir vmb deren Restituirung einkhommen, woruber ich zwar in Ansehung derer ihrer ietziger Demut vnd zu aller Getrew verspürter Hoffnung einiger Verbesserung, denen so weit begünnet vnd genaigt bin: Doch weilen es in meiner Gewalt nicht scheinet derer völlige Restituirung vndt sonsten auch bey Ihr Kay. May. wegen Declarirung deren etlicher Articul, die sie arglüstig mit höchster vnser kay. Fundation Praeiudicz an sich geczogen vnnd annoch weiter vieleicht an sich zu ziehen meineten, vnterthänigst einzukhommen gesünet bin: Als belieben Ew. Excell. vnd Gnaden diessfahls auss ietz bemelter meiner Consideration vnd besorgten Praeiudicz ihnen Burgern deren privilegiorum usum vnd Genus ad interim zuzulassen, biess ferner derer etlicher Articul Declarirung bey Ihr Kay. May. vnnd aufs newe Confirmirung erfolgen mächte. Hiemit Ew. Excell. vnd Gnaden — Georg Weis.

22 Maji 1680.

164.

1680 d. 22 května v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius žádá důtklivě P. Jiřího Weisse, aby dostatečný počet přikryvek a jiných potřeb na lože poslal, a oznamuje, jaké tresty někteří poddaní dostali.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Dormitoria erunt quidem parata, imo statim hodie ad antiquum refectorium decem lecticae translatae, cras migrabit Martinus ex cancellaria et parabuntur ibi et disponentur lecticae; si non sufficient, fortiores nostri, uti et fratres cum charissimo Thoma in supremis cubiculis sub tecto accomodabuntur. Sed quamvis dormitoria parata fuerint, ubi sunt lectisternia? de his mihi potissima cura. Quare hac nocte circa 12^{m} expedio duos currus vacuos hinc Libeschitio, qui lectisternia, culcitras, pedecorvicalia, linteamina, tegumenta et lineam supelectilem huc devehant. Rogo igitur R. V^{am}, dignetur demandare uel P. ministro uel cui

uoluerit, ut statim, ubi currus Pragae fuerint, statim onerentur currus. Commendaui enim famulis, ut sint Pragae hora 10ª et nullibi in civitate divertant, neque equos seiungant, sed urgeant ea, quae accipienda sunt ex collegio, et iterum cras ad noctem cum lectisterniis sint Wodolka. Vina erunt in Wokon [sic] die Veneris vel die Sabbathi.

Cum etiam pergant adhuc victualia cras Pragam, possent reliquorum lectisternia imponere, ne vacui currus redeant. Valde affligerer, si lectisternia mihi negarentur, quae neque intra mensem ccmparare possem, imo forte neque plane possem, quia telam ex Lusatia accipere propter pestem, quam a nobis metuunt, non possum. Quae heri scripsi, similiter peto, hac occasione mittantur. Rogo. Rogo! Cras mane duas kalessas mittam Wodolkam pro nostris aliquibus avehendis; erunt ibi ad noctem.

Iam plane hora vespertina octava redivit burgrabius Litomeritio, quem misi ad d. Hisrle cum literis R. V^{ae}. Non accepit responsum ullum. Cras mane redire debet et secum urnam albae cerevisiae ferre. Dabitur responsum ipsi; d. d. commissarios mecum d. comes petiit . . .*) Cras Litomeritii expedientur tres ad patibulum damnati.

Iam Martinus accepit a d. d. commissariis mandatum, ut laborent nostri rei nobis: Andreas Weishaubt judex Schönensis 3 annis, judex Wrbnicensis [sic] · Georg. Palma 1½ anno, Georg. Krzten ex Gistorff et judex Nidrschönensis uno anno. Georg. Sinke, doctor Habrensis, judex Wrbicensis, Wenceslaus Richter Zirdensis judex, Christoph Hacker ex Neuland, Ioannes Miller, ludimagister ex Wrbicz, Thomas Kollarz et Andreas König et judex Kalwicensis debent capi et arrestari ac informari de his captis commissio. Coetus de facto nullus comparet. Libesch. 22 Maji 1680 hora 10 vespertina. — Commendo me R. V^{ae} servus et filius in Christo Barth. Tolesius.

Reverendo P. in Christo P. Georgio Weis, Societatis Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

*) Následující tři řádky jsou tak silně přeškrtány, že z nich nic přečísti nelze

165.

1680 d. 24 května v Ústí. — F. A. Hisrle z Chodů oznamuje P. Jiřímu Weissovi, že, poněvadž úkol svůj již vykonal, o Úštěckých více rozhodovati nemůže.

Admodum R. Pater in Christo Pater! Patrone colendissime! Binas 19 et 22 currentis recte accepi. Sententiam Auschensibus latam admodum R. Paternitatis ulteriori dispositioni transmit^{to}; nos iam sumus functi officio nostro, adeoque amplius nihil nobis mutandum aut limitandum superest. Recursus ad SCMtem patet. Et ego gratiae et fauori me commendans maneo admodum R. Paternitatis Vestrae obligatissimus servus — F. E. Hisrle.

Austae 24 Maii 1680.

Admodum R. P. in Christo patri Georgio Weyss, collegii S. J. Pragensis rectori meritissimo, patrono colendissimo, tradentur Pragam.

166.

1680 d. 25 května v Praze. — Václav Karel Čejka z Mašova žádá P. Jiřího Weisse za svědomí, že vzpouru poddaných ze vsi Vrbice nepodporoval, nýbrž jim před počátkem vzpoury jen jedinou žádost k radě města Litoměřic napsal.

Vysoce důstojný a velebný VMt Pane Pater Rektor! Jakož jsem na žádost rychtáře a starších Verbicských k magistrátu, král. města Lithoměřic tuto ponížený a přiložený spis lit. A*), aby s vědomím dvojictihodného pana patera superiora Libišicského 1 Martii přítomného leta 1680 vedle obnovení zřízení zemského D. 23 a práva městského B. 80 rozd. 1ho sepsal, který však od těch poddaných Verbicských žádajících tempore sessionis vstoupení do raddy a per sindicum do plnosti raddy odeslali, kdyžto po drahném považení toho zase ven z raddy týmž poddaným per sindicum k rukám dodán byl s tímto dokonalým oznámením, když tak podle právního vyměření sobě budoucně den předtím vstoupení do raddy vyžádají, že toho užíti a na túž písební žádost jejich skutečné resolucí očekávati mají; že by se pak chtělo mně snad nicméně od některých mých protivníkův vykládati, že bych i dléji jim Verbicským, když jsou potom proti své milostivé vrchnosti se pozvihli, snad na ruku spisováním býti měl:

I poněvadž by mi se tady křivda veliká stala, neb mým dobrým svědomím to utvrditi a to k spasení mé duše vzíti mohu, že jsem žádné vědomosti ab initio Martii o nějakém pozdvižení neměl ani tehdaž o něm v městě dokonce žádnému povědomo nebylo, napotom a dáleji ani nejmenší literky, mimo jak vejš naddotčeno, na papír neuvedl, pročež k VMti, aby pro naddotčený dobrý čas před pozdvižením s vědomím vrchnosti jejich na papír uvedený spis žádné ouhony nevinně neterpěl, při pánu superiorovi Libišicským, neb kde by koliv toho potřeba ukazovala, milostivě remedirovati a mým milostivým patronem zůstati račíte, poníženě prosím zůstávaje VMti poslušný služebník — Václav Karel Čejka z Mašova.

Datum v Praze dne 25 Maji 1680.

Vysoce důstojnému a velebnému panu páterovi Jiřímu Waisovi, Societatis Jesu a na ten čas panu rektorovi kolleje u sv. Klementa v Starém městě Pražském, pánu a patronu ke mně laskavě nakloněnému.**)

*) Zní takto: Urození JMCé VMt pane rychtáři, též slovutné a mnoho vzáctné poctivosti VMt pane purkmistře a páni spoluradní nám laskavě dobrotiví! K VMti ve vší náležité uctivosti my níže podepsaní rychtář a starší jménem a na místě celé chudé obce Verbicské již velmi stenčené, tak že víceji a déleji nám obstáti možné nejní, za kteroužto příčinou k naší milostivé vrchnosti co nejponíženěji jsme se ucházeli, chudobu a všechny nedostatky naše přednášeli, z kterýchžto milostivá vrchnost naše dostatečně vyrozuměti ráčila, kterak obzvláštně za příčinou vykonávání robot nad nemožnost obtíženi jsme

a že předešle, když tak k městu Litoměřicům a to k záduší kostelu hlavnímu Všech milých Svatých jsme patřili, víceji do dne a roku přes tři dni robot nevykonávali; načež milostivá vrchnost naše řícti ráčila, zdali to písebně dokázati můžeme anebo ihned před rukama máme; my pak, že se o to postarati chceme a to vše athentice [sic] dokázati moci budeme; v čemž licencirováni jsouce, když to tak, jak přednášíme, dokázati moci budeme, že se nám v tom jisté spomožení stane:

Pročež k VMti se ucházíme a za to šetrně žádáme, že to vše z knih starodávných důchodních vynalésti nařídíti a nám toho všeho athentický vejpis cum attestatione pod pečetí městskou pro hojnější důvěření toho všeho vydati ráčíte. Jehožto datum Verbici 4 Martii Ao. 1680. — Zůstávaje za VMtí dnem nocí na modlitbách trvající Mikoláš Slabý na ten čas rychtář Verbický, Jan Grejčík starší, Jiří Šindle starší. — **) K tomu poznamenáno: Communicatum est hoc memoriale cum suo allegato R. P. Bartholomaeo Tolesio, superiori Liebeschicensi, tamquam immediatam circa acta rebellionis subditorum nostrorum scientiam habenti, et a R. P. rectore insinuatum, ut, si nihil aliud supplicans nostris subditis durante illa rebellione scripserit, eidem, si necessarium esse videretur, testimonium et commendationem ad d. d. commissarios, quantum nostros subditos concernit, extraderet. Et sic supplicans loco responsi ad praedictum P. superiorem remissus est die 26 Maji Ao. 1680.

167.

1680 d. 26 května v Liběšicích. — P. Bartoloměj Tolesius projevuje P. Jiřímu Weissovi mínění své o rekursu Úštěckých a oznamuje mu, jak žáky umístil.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Ad binas R. V^{ae} ad commissionem datas ratione Auschensium responsum a d. Hisrle venit. Illud bona gratia R. V^{ae} aperui. Supposui, quod aliud nihil contineret quam utrique nobis notum negotium Auschensium, et inclusam sententiam fatalem Auschensium reperi, quae pro memoria in archivo cum originali litera servanda est. Includo copiam literarum, quas nomine R. V^{ae} ad nuperam mihi missam chartabiankam inscripsi.

Auschenses cum suis memorialibus similiter ad d. d. commissarios recurrerunt, quibus responsum est, iam scriptum esse de illis S. Majestati. Hoc ego non intelligo, quo sensu accipi possit. Hoc scio, quod d. Hisrle mihi dixerit, quod S. Majestati sententiam, prout hic inclusa et signata est, mittere velint tanquam memorabilem, quod nulla civitas adhuc attentare ausa est. An simul addiderint intercessionem pro Auschensibus, ut in integrum restituerentur? Interim sicut cives pro cocturis licentiam petent, ita deinceps petere debent, nullum dimittent. Fora quothebdomadalia (esto etiam illa privilegia confiscata sint) permitto. Telonia an permitti illis debeant, ad adventum R. V^{ae} quaestionem hanc relinquo.

Iuvenes nostri scholastici accomodati sunt et quoad scholas et quoad dormitoria. Haec tria sunt: in antiquo refectorio 9 iacent eo ordine, quo R. V^{a} posuit, 2. in cancellaria 11 sunt, 3. super novum refectorium jacent scholastici 4 et duo fratres, qui Praga adveniunt. Schola logicae

est supra portam; penes hanc P. logicae. Schola physicae est penes sacellum; P. physicae in turri est penes R. V^ae^ cubiculum. P. Stiller migravit ex suo ad novum unum cubiculum in superiori ambitu. In refectorio novo, podle regule. Hodie incipimus ad mensam legere et ministrare, sicut in collegiis fit. P. minister, ubi advenerit, disponat tabulam officiorum.

Egram mittam pro acidulis; lagenae autem illae accipi non possunt, quia iam vino infectae sunt et deinde vix fieri potest, ut similem cistam accipiam, quae quadrent [sic]. Unde integra cista accipi debet.' Libesch. 26 Maji 1680. — Commendo me R. V^ae^ servus et filius in Christo Barth. Tolesius.

Litomeritii suspensus est unus; alter ad columnam stat in foro applicato ad collum circulo ferreo; tertius in scalis patibuli gratiam impetravit. D. D. commissarii Austae sunt. Citati sunt 8 cives Tecznenses cum 2 officialibus; videtur syndicus civitatis (uti scribit P. Adam. Zeidler), quem adhuc secum vehunt, aliqua prodidisse. Austae iam sunt ad carceres 19 tracti.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Weis, Soc. Jesu collegii rectori Pragae ad s. Clementem.

168.

1680 koncem května (?). — Rektor kolleje pražské nařizuje superiorovi v Liběšicích, aby neposlušné poddané kapitoly v Litoměřicích ve vsích jeho se ukrývající vyhledati usnadnil a takové podporovati přísně zakázal. (Koncept.)

Reverende Pater! Pax Christi! Ex memoriali excell. et ill. d. d. locumtenentibus dato et P. procuratori provinciae ad respondendum intra dies 14 communicato magno meo dolore intelligere cogor in pagis nostris Tirschowiz, Litschniz, Neu-Tein*) etc. receptari et faueri quosdam rebelles et refractarios rusticos ex pago Alt-Tein**) ad venerabile capitulum Litomericense pertinente. Quae res cum et contraveniat regni constitutionibus et graves creare possit nobis molestias, hisce R. V^am^ enixissime rogatam uolo, ut, ubi a venerabili capitulo aliquis missus fuerit, plenam ei (nullo prorsus impedimento directe vel indirecte posito) libertatem et potestatem fecerit dictos rebelles et inobedientes subditos, in quibuscunque pagis nostris deprehensi fuerint, arripiendi et quocumque placuerit abducendi, utque libere et sine periculo procedere possit, ei adiunget burggrauium nostrum, qui hoc in passu assistat sincere et fideliter.

Cupio 2do a R. V^a^ omnibus subditis nostris praesertim vero civibus Auschensibus, qui prae aliis dicuntur in hac materia deliquisse, seuere et sub poenis grauissimis prohiberi omnem deinceps cum subditis illis refractariis communicationem, subsidia pecuniaria, mutuum super fundos uel quaecunque alia auxilia, quum eo ipso, quod his praestentur, pro perditis et irrecuperabilibus habebuntur.

Illud denique R. V^ae^ singulariter commendo, ut tam ill. ac reueren-

dissimum dominum quam totum venerabile capitulum omni reuerentia et affectu sincere colat meque proxime, num ea omnia data sint executioni, certiorem reddat, ut sciam, quid excell. et ill. d. d. locumtenentibus debeam respondere. Commendo me etc.

*) Držovice, Ličenice a Nový Týnec, vsi na panství Liběšickém. — **) Týnec Německý, statek děkana kapituly Litoměřické.

169.

1680 d. 1 července v Lokti. — Kr. komisaři oznamují P. Jiřímu Weissovi, že se zapečetěnými věcmi Úštěckých volně naložiti může.

Wohlehrwürdig-, hochgelahrter, in Gott andächtiger! Hochgeehrter Herr Pater Rector! Deroselben sub dato Liebeschitz den 25ten passato abgelassenes Schreiben ist vnss recht eingeliefert worden vnd haben daraus allen Inhalt wegen der verurtheilten Stadt Auscha mit mehrern ersehen. Nachdeme wir nun krafft habender Commission nach gefällten Uhrtel anderst nicht haben thun können, alss bis auf erfolgende Ihro May. Ratification die Spör vor die Handt zu nehmen, solche allergnädigste Ratification aber allbereit eingelangt, dahero auss denen von Ew. Wohlehrwürden angezogenen motivis thun wir demselben die ad interim verpetschiert geweste Stadtsachen zue dero weiterer Disposition zu eröffnen vndt in ihre Macht zu bringen einwilligen, welches wir Ew. Wohlerw. wiederantwordtlich nicht bergen wollen, nechst göttlicher Emphelung verbleibende Ew. Wohlehrw. dinstschuldige — Ch. W. Harant. — Ferdinand Ernst Hiesserle H. von Chodau. — Hans Hainrich Graff von Khueffstein. — Heinrich Meyer JUDr. auditor.

Ellbogen den 1 Juli 1680.

Dem wohlehrwürdig-, hochgelehrten, in Gott andächtigen Herrn Patri Georgio Weiss, der heyl. Schifft Doctori vndt Rectori der Societät Jesu bey S. Clement in der Königl. Alten Stadt Prag, vnsern hochgeehrten Herrn. Liebeschitz.

170.

1681 d. 18 ledna v Praze. — P. Jan Tanner blahopřeje hr. Václavu Vojtěchovi ze Šternberka k narození syna.

Illustrissime domine domine comes! Ex excellentissimo d. d. c. Wratislao a Sternberg resciui Ill. D. Vram esse a Deo donatam filiolo: qua ex re magnum accepi gaudium, quod Ill. D. Vae iudicaui significandum, cum ex animo congratuler Deoque agam gratias et intime optem, ut filiolus iste pretiosus educetur ad gloriam Dei, suam et plurimorum salutem patriaeque consolationem. Illustrissimam d. d. comitissam obsequiosissime saluto et precor, ut thesaurum hunc ad annos maturos sospitem perducat. Quam graue mihi sit, quod Ill. D. Vam tam diu non uiderim, facile ipsa-

met Ill. D. V^{a} judicat. Me nihilominus antiquo affectu humanissime comcommendo, cum maneam semper Ill. D. V^{ae} seruus in Christo — Joannes Tanner S. J. Pragae in domo celsissimi archiepiscopi 18 Januarii 1681.

Illustrissimo domino domino Wenceslao Adalberto S. R. I. comiti a Sternberg, domino in Grünberg, Dürnholtz, Horažďowicz, Owenecz etc., SCMtis cubiculario, eiusdemque regiae Boëmiae aulae mareschallo ac in eodem regno supremorum judiciorum assessori etc., domino domino mihi in Christo honorandissimo. Grünbergae.

171.

1681 d. 29 června. — Jiří Sincke z Loucké žádá P. Jana Valda, aby pro účastenství ve vzpouře potrestán byl raději pokutou peněžitou.

Hoch und wohlehrwürdiger, hochgelährt- vnd in Gott geistlicher andächtiger Herr Pater Rector! Ihro Hochwürden vnd Gnaden allervntterthänigst gehorsambist vndt demütigst zu dero Gnäden Füssen (zwar gantz vnwürdig) zu fallen vndt anzuflehen hab ich nicht vmbgehen mügen, wassmassen ich armer Man in dem jüngst verflossenen übeln Zustandt der schändlichen Rebellion durch meine grosse Einfalt vndt Vnuerstandt mich gegen meiner hochgeistl. gnad. Obrigkeit also sehr versündiget vndt als ein armes irrendes Schäfflein tieff gefallen vndt dardurch ein bülliche Straff mir selbsten auffgebürdet vndt verschuldet vndt hierauff mir auch von meiner gnäd. Obrigkeit angesaget worden, dass ich vmb dieser Vrsachen willen eine Wiesen von 7 Viertel vntter des Jackschen Teich gelegen verfallen, solche abtretten vndt hinführo der gnäd. Obrigkeit zugehörig sein solle. Weilen aber dieses meine eintzige Wiesen vndt ohne derselben fast nicht müglich auff dieser meiner schlechtern vndt geringen Nahrung (wie gar wohl bewust meiner hochgeistl. Obrigkeit) Hauss zu halten vndt sein Stücklein Brodt in Ermanglung des hochdürfftigen Viehfutters zuerwerben vndt vorhero auff diesem Orth meine Eltern vndt Grosseltern sich viel lange Jahr genähret, entlich durch grosse lange Kriegspresten biss zu Grundt verderbt vndt wüst stehen blieben, bis ich sie wieder durch meine harte Müh vnd Arbeit vndt blutsawren Schweiss aufferbauet vndt mich nunmehr math vndt müde gearbeitet vndt hierüber alt vndt graw worden bin, vndt wann es Gottes vndt meiner hochgeistl. gnäd. Obrigkeit Will vndt müglich were, auch mein letztes Alter hertzlich gern allda beschliessen vndt meinen armen Kinderlein ein Auffenthaltt ihrens Lebens hinderlassen wolte:

Alls gelanget derowegen an ihro Hochwürden vndt Gnaden sowohl auch an dem hochw. Herrn Pater Superior vndt an alle hoch vndt wohlw. Herren vndt liebe Vätter des gantzen hochlöbl. Collegi mein alles vnwürdigst-, gantz demütigst- vndt höchst flehendlichstes Bitten vmb Gottes Willen, sie geruhen diesen meinen vndt meiner armen Kinderlein vnerträglichen Schaden vndt Vnttergang allergnädigst zu erwegen vndt solches

(weilen ich dermassen vnschuldig vndt bloss auss vielen vnrechten Angeben anderer Leuthen hierzu gelange) von mir armen Man, wie ich auch gäntzlich hoffe, nicht begehren, sondern (jedoch ohn gehorsambes Massgeben) bey einer gnädigen müglichen Geldstraff allergnädigst verbleiben zu lassen, welches der allerhöchste Gott auff vnser inständiges Gebett Ihro Hochwürden vndt Gnaden nicht wirdt vnbelohnet lassen. Wormit Ihro Hochw. Gnad. der hohen Prodection empfehle vndt meiner tröstlichen Resolution erwarte. Ihro Hochw. vndt Gnaden gehorsamber Vntterthan — George Sincke zu Luckaw.

Praes. 29 Junii 1681.

Dem hoch vnd wohlehrwürdigen, hochgelährten, in Gott geistlichen, andächtigen Herren Patri Johanni Vald, Soc. Jesu Priester vndt des löblichen Collegi bey st. Clement in der Alten Statt Prag P. Rectori, meiner hochgeistlichen gnäd. Obrigkeit.

172.

1682 d. 19 února. — Provinciál P. Václav Sattenwolf žádá císaře, aby proces s Janem Jakubem de Waggi odložen byl na soud zemský o sv. Trojici. Reskriptem ze dne 20 února t. r. vyhověl císař Leopold žádosti této.

Allerdurchleüchtigist: grossmächtigist: vndt vnüberwündlichister Römischer Kaysser, auch zue Hungarn vnd Böheimb König! Allergnädigister Kayser, König vnd Herr Herr! Es seindt abermahlen die Landtsrechten in Königreich Böhaimb eröffnet, alwo auch ein inrotulirter Process zwischen der Societet vnd dem Baron de Vagi (titl.) sich befündtet. Alldieweillen aber derselbe zu der Erkandtnuss dörffte gezogen werden, hingegen Euer Kay. vnd Königl. May allergnädigist zuerwegen vorstelle, dass 1° der Landtrechten Collegium theils wegen einig dess Landtrechts Beysitzern erfolgten Todtenfahl, theils dero Abwesenheit halber in einer sehr geringen Zahl derzeit versamblet ist, dan 2° in diser causa der Societet ein sehr grosses praeiudicium versiret vnd eine sehr wichtige Sach betrifft, also dass selbe wohl ein grösere Anzahl der Landtrechtsbeisitzern, alss sonsten de jure im Königreich Böhaimb ausgesezt, dissfahlss erforderet wird, welche grössere Anzahl aber auss obermelter Vrsach vor diessmahl nicht zue hoffen vnd wan gleich dieses alles nicht attentiret werden wolte, so ist doch von sehr erhöblicher Consideration, dass derjenige Rechtsfreunndt, so in erwehnter Action der Societet aduocando bedient gewesen, welcher der Doctor Nicolai, zu Euer kayser. May. Reichshoffrath aufgenohmen worden, auch selbiger vnlengst zu Wien angelanget, anstatt dessen aber die Societet einen neuen Aduocaten aufnehmen müssen, welcher in diser Action noch nicht also informiret ist, dass er die judices, wan die Sach bey disen Landtrecht erörtert werden solte, der Notturft nach informiren könte, vnd bey solcher Bewandnuss die Societet in diser ihrer gerechten Sach auss Mangl der

denen judicibus dissfahlss zu geben benöttigter Information in grosser Gefahr stehen wurde; zue geschweigen 4° [sic] dass, wan anietzo sententioniret werden solte, die Societet auf dem Fahl der gegen sie wiewohlen dem Verhoffen zuwider etwa erfolgenden Succumbentz den zu einer höhern Instanz benöttigten Recurs darüber nit nehmen könte, weilen der neu aufgenohmene Rechtsfreundt in diser sehr verwirrten Sach zu Interponir: vnd Introducirung der Revision noch nicht informirt auch hierzu biss dahin mit Grund sich nicht genugsamb informiren könnte:

Als gelanget disemnach an Euer kayser. vnd könig. Mayt. mein allervnterthänigst gehorsambistes Bitten, Sie geruhen in Ansehung erwehnten Erheblichkeiten gehöriger Orthen allergnädigist anzubefehlen, dass mit Erledigung dess de Vagischen Process biss zu den nechst khünfftigen Landtrecht ss. Trinitatis disses lauffenden 1682 Jahrs, zumahlen es vmb eine kleine Zeit vnd nur vmb zehen Wochen zu thun ist, eingehalten werden solle. Zue dessen allergnädigist würcklicher Gewehr vnd könig. Hulden mich alleruntertthänigist empfehle Euer kaysser. vnd königl. Mayt. allerunterthenig: gehorsambisten Caplan — Venceslaus Sattenwolff, provinciae Bohemiae Soc. Jesu provincialis.

Praes. 19 Feb. 1682.

An die röm. kay. auch zue Hungarn vnd Böheimb. könig. May. allerunterthenig: gehorsambistes Bitten von P. provinciale provinciae Bohemiae S. J. vmb Suspendirung der Erledigung der de Vagischen Process betr: Summum periculum in mora.

173.

1682 d. 3 prosince v Praze. — P. Matěj Tanner oznamuje hr. Václavu Vojtěchovi ze Šternberka, že byl opět jmenován rektorem kolleje na N. m. pražském, a přeje šťastný nový rok.

Illustrissime domine domine comes! Patrone et fundator colendissime! Mea religiosa et humillima obsequia! Iussus a patre nostro generali praeesse iam secundo collegio Neo-Pragensi, cuius rectoratum prima Decembris auspicatus sum, sisto me hisce humillime Ill. D. Vestrae tanquam collegii istius munifico fundatori novo etiam hoc titulo ad obsequia, quae tot aliis nominibus Ill. D. V^ae^ totique illustrissimae familiae debeo. Eritque haec constans inter praecipuas mihi cura, si qua in re possim per me meosque domesticos placitis et honori Ill. D. V^ae^ servire.

Quia vero proxime Natalis Dominici festa novusque annus recurrit: ut haec faustissima Ill. D. V^ae^ cum suis omnibus eveniant et cum novo semper incremento felicitatis quam diutissime recurrant, toto animo voveo atque ad hoc a diuina Majestate exorandum spondeo me nullum missae sacrificium deinceps praesertim autem hoc triennio facturum, quin specialiter

intentiones Ill. D. V^ae^ illi instanter commendem. Atque his permaneo Ill. D. Vestrae servus humillimus — Mathias Tanner Soc. Jesu.

Pragae 3 Dec. 1682.

174.

1684 d. 2 února v Linci. — P. Christofor Stettinger S. J., zpovědník císařův, oznamuje převoru kláštera dominikánského v Budějovicích, že doufá, že bude rozhodnuto ve prospěch konventu. (Opis současný.)

A. R. religiosissime ac doctissime Pater! Gratias demissas habeo V^ae^ P. A. R. pro mei memoria in haec festa Paschalia, quae, sicut spero, V. P. accidisse quam felicissima, ita opto, ut futura plura in sequentes annos eadem et maiori felicitate redundantia videat. Quod ad causam*) venerabilis conventus attinet, ante paucos dies mihi quasi in compendio similia dixit excellentissimus cancellarius regni,**) quae V^a^ P. A. R. scribit; informatio expectanda est, ut deinde causa tota decidatur. Spero tamen Deo propitio ea concludenda, quae salua conscientia a cancellaria decidi poterunt pro bono conuentus. Interim me commendo amicae benevolentiae et sanctis precibus meque ad ulteriora obsequia libenter offero. Lincii 2 Aprilis 1684. — V^ae^ P. A. R. humillimus in Christo seruus Christophorus Stettinger.

Copia litterarum reverendissimi Patris Christophori Stettinger, confessarii Suae Majestatis, ad priorem Budvicensem datarum.

*) Jedná se o statek Poříčí u Budějovic, který býval majetkem dominikánského kláštera v Budějovicích již od počátku XV století, od r. 1562 však až do r. 1620 v soukromých rukách se nacházel. R. 1621 byl od Pavla Michny z Vacinova a Don Baltasara de Marradas za 690 zl. na potřeby vojska daných postoupen opět témuž klášteru, což i císař potvrdil. Dědicové posledního světského držitele statku tohoto, pana Jana Jiřího Vrabského Tluxy z Vrabí, a potom i kr. fiskus popírali klášteru právo k statku tomuto. Ve sporu tom stál zpovědník císařův a Jesuité pražští na straně Dominikánů. — **) Nejvyšším kancléřem kr. č. byl v l. 1683—1699 František Oldřich hr. Kinský.

175.

1684 d. 30 prosince ve Vídni. — P. Christofor Stettinger S. J. děkuje P. Ambroži Peretiovi za blahopřání a ujišťuje ho svou přízní.

Admodum reverende, religiosissime et doctissime Pater! Gratias demissas habeo V^ae^ P. A. R. pro benevolis votis in praesentes adhuc ferias Natalis Domini et Novum annum iam propinquum. Quam benevolentiam dum veneror, opto vicissim, ut divina bonitas, quae elucet in incunabulis Salvatoris Nostri, V^am^ P. A. R. in novo munere omnibus donis et gratiis liberalissime repleat.

Quod ad controversiam inter procuratorem camerae Bohemiae et Paternitates Vestras attinet, eam habebo optime commendatam. Tantummodo expecto memoriale, si forte id necessarium, tradendum Suae Maiestati. De

reliquo me commendo veteri benevolentiae et sanctis precibus. Viennae 30 Decemb. 1684. — V^{ae} P. A. R. humillimus in Christo servus Christophorus Stettinger.

Admodum reverendo, religiosissimo doctissimoque Patri J. Ambrosio Peretio, ss. theologiae professori et Patri observantissimo. Pragae ad s. Aegidium.

176.

1685 d. 13 ledna v Praze. — P. Václav Scheligovský S. J. odporučuje P. Janovi Siminskému co nejvřeleji záležitost dominikánského konventu v Budějovicích.

Reverende in Christo Pater! P. C! Optimus Societatis amicus A. R. P. procurator provinciae R. R. P. P. Dominicanorum enixe me rogavit, ut R. V^{ae} commendarem causam conventus Budvicensis illorum, quam R. P. Stettinger recepit in suam protectionem. Facio igitur et R. V^{ae} in forma, qua possum optima, iterum iterumque commendo. Dignetur desuper conferre cum ordinis agente domino Zarzky,*) expeditore et registratore aulicae cancellariae.

Quidquid R. V^{a} operae hac in causa impenderit, Societati impensum reputabo. Meretur integerrimus Societatis nostrae fautor et collega meus sincerissimus exaudiri. Spe desideratae et optatae expeditionis fretus commendo me humillime in sactissima R. V^{ae} servus in Christo Ven. Scheligowsky. — Pragae 13 Jan. 1685.

Reverendo Patri in Christo P. Joanni Siminsky, Soc. Jesu Provinciae Boëmiae agenti ad aulam caesaream. Viennae. In dem Professhauss.

*) Václav Maxmilián Žďárský.

177.

1685 d. 11 října ve Vídni. — P. Christofor Stettinger oznamuje provinciálovi Dominikánů, že pamětní spis konventu v Budějovicích císaři podá. (Opis.

Accepi datas de 27 Septembris, in quibus commendatur mihi causa P. P. Budvicensium. Ego eam, sicut prius commendatam habui, ita etiam im posterum commendatam habebo, ut P. P. A. R^{dis} illius loci non fiat injuria. Memoriale mihi nuper transmissum, necdum praesentavi, quia semper publica augustissimum caesarem a similibus averterunt; nunc autem, cum illa non nihil cessent, praestabo ipsum. Interim exopto V^{ae} P. R. omnem de coelo benedictionem et me eiusdem sanctissimis sacrificiis et precibus demisse commendo. Viennae 11 Octobris 1685. V^{ae} R. P. humillimus in Christo seruus Christophorus Stettinger.

Literae R^{di} P. Chr. Stettinger ad P. M. provincialem.

178.

1685 d. 18 října ve Vídni. — P. Christofor Stettinger S. J. oznamuje P. Václavu Scheligovskému, že císaři již odevzdal a odporučil pamětní spis Dominikánů.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Memoriale, quod R. R. P. P. ordinis s. Dominici mihi miserunt, iam tradidi augustissimo caesari et commendavi. Commendabo etiam illud excellentissimo domino cancellario, quantum possum, ut optimi Patres solatium habeant. Adsaluto humillime R. P. praepositum, cum hoc eidem velit R. V^a^ referre. De reliquo commendo me in sanctissima sacrificia ac preces. Viennae 18 Octob. 1685. — R. V^ae^ servus in Christo Christophorus Stettinger.

Reverendo Patri in Christo Patri Venceslao Scheliogowski Societatis Jesu. Pragae.

179.

1685 d. 18 října ve Vídni. — P. Christofor Stettinger S. J. oznamuje P. Ambroži Peretiovi, že pamětní spis konventu v Budějovicích císaři odporučil. (Opis současný.)

Admodum reverende Pater! Memoriale, quod mihi transmissum per d. Zdiarsky traditum est, augustissimo caesari commendavi; commendabo etiam illud locis debitis. Et forte augustissimus caesar ac camera movebitur ad pagum,*) de quo est controvuersia, Vestris P. P. adscribendum ex eo, quod is sit fundatus ad missam habendam de B. Virgine. De reliquo commendo me gratiosae benevolentiae nec non sanctissimis sacrificiis et precibus. Vienae 18 Octobris 1685. — V^ae^ P. A. R. humillimus in Christo servus Christophorus Stettinger.

Copia litterarum R. P. Christophori Stettinger, confessarii Suae Majestatis, ad P. Ambrosium Peretium datarum sub dato Viennae 18 Octobris 1685.

*) Poříčí u Budějovic.

180.

1685 d. 27 prosince ve Vídni. — P. Christofor Stettinger S. J. děkuje P. Antonínu Peretiovi, provinciálovi Dominikánů, za blahopřání, přeje mu šťastnou cestu do Říma a slibuje podporu konventu v Budějovicích.

Reverendissime, religiosissime et doctissime Pater! Grates habeo demissas, quod V^a^ R. P. dignata me sit apprecatione praesentium festorum Natalis Domini. Ego, sicut illum humillime veneror, ita vicissim reprecor, ut benignitas Salvatoris Nostri se non tantum pro his festis et subsecuturo novo anno, sed et pro futuro tempore in omnibus gratiis et donis liberalissimum exhibeat erga V^am^ R. D., cui felicissimum iter romanum apprecor simulque significo, quod causam conventus Budwicensis proxime iterum

commendaturus sim excellentissimo domino comiti Kinski. Interea autem commendo me religiosae benevolentiae nec non sanctissimis sacrificiis ac precibus. Viennae 27 Decemb. 1685. — R. P. V^{ae} servus in Christo humillimus Christophorus Stettinger.

Reverendissimo, religiosissimo et doctissimo Patri Antonino Peretio, magistro, priori, provinciali Bohemiae ordinis Praedicatorum, Patri observantissimo. Pragae ad s. Aegidium.

181.

1686 d. 31 srpna v Hradci J. — Provinciál P. Mat. Tanner píše P. Jiřímu Weissovi, rektoru kolleje v Olomouci, o splácení 6000 zl. a žádá za dobrozdání o P. Kretschmerovi.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Spero contentum fore P. regentem, si per partes 6^{m} solvantur: utque etiam Pr. N. contentus sit in his circumstantiis; certo efficiam. A quo adhuc responsum ad unas meas expecto, quibus Bruna datis vel Kuttemberga petii saltem partem v. g. 2^{m} collegio donari. Id, quod Pr. Nr. sentit, est, quod condonatio petita sit nemine consultorum neque me consulto immediate a caesare, cui sic ipsi in manus (ut sic dicam) porrigimus ius disponendi et donandi superfluos reditus ipsius seminariorum et per consequens omnibus fundatoribus aliis in seminariis a se fundatis, quorum protectores remanent et domini Alti, uti Novaedomi, quod est gravissime nobis praeiudiciosum, et subjicere nos notum dandis rationibus proventuum. Vt taceam, hoc postulato mendacii apud caesarem convictum esse regentem, qui inter ceteros status postulatus eius nomine mutuum negavit sibi quidquam in id superesse, quin et debitis oneratum convictum: interim vero sex millia, veluti superflua convictui, sunt impetrata. Ut taceam graves alias considerationes, quas chartae confidere non possum. Copiam epistolae domini Stratman habeo, sed haec potius auget superiores considerationes.

Censum ex non depositis cassae provinciae 520 fl. ineptissime petiit P. Scheligowsky, quem idcirco reprehendo. Summa tamen ipsa necessario deponenda est, quia cassa penitus est exhausta. Idem petitur ab omnibus collegiis adhuc restantibus. Novaedomi 31 Augusti 1686. — Commendo me humillime in omnia sacrificia. R. V^{ae} servus in Christo Mat. Tanner.

Placeat, quaeso, R. V^{ae} meo nomine exquirere sensum P. cancellarii, decanorum et professorum theologiae, an iudicent Patrem Kretschmer dignum esse doctoratu et cathedra theologica, et singulorum iudicia propria cuiusque manu consignata continue ad me Crumlovium transmittat, ubi morabor certo usque ad 8^{am} Sept. inclusive, inde Znoymam visitaturus.

Reverendo Patri in Christo Georgio Weis, collegii Societatis Jesu rectori Olomucii.

182.

1688 d. 1 března v Praze. — P. Václav Sattenwolf oznamuje rybářům pod mostem, že jim na jejich ceduli řezanou v příčině záduší sv. Petra odpověď nedá.

Slovutní a mnoho vzáctné poctivosti páni starší i společní rybáři pod mostem král. Starého města Pražského! Laskaví páni sousedi! V čerstvé paměti nepochybně zůstávati bude, kterak 11 Februarii běžícího leta řezanou ceduli mně rektoru kolleje s. Klementa, též regentu seminarii svatého Václava strany záduší svatého Petra jsou odeslali. Poněvadž pak již předešle za příčinou zvonu záduší sv. Petra při velebné konsistoři rozepře zašla a ta na rozeznání až posavad zůstává, té pak odeslané řezané cedule obsaženost a podstata od takové rozepře vyplejvá a s touž bezelstnou spojitedlnost a konnexi má, pročež mým lask. pánům sousedům na tu řezanou ceduli (aby se akcí bezpotřebně proti vyměření práv tohoto král. českého nemíchaly a nekumulirovaly) odpověď dáti zapotřebí neuznávám, odkud [sic] od veleb. konsistoře z strany zvonu decidirováno nebude. Potomně, jestli poctivý pořádek rybářzký proti právu a proti tomu již skrz projití mnohých let stvrzenému a to od leta 1622 (kteréhožto času dům chudých aneb seminarium svatého Václava do possessu záduší svatého Petra přišlo a až posavad zůstává bez interrupcí pokojně trvajícímu mění a držení) něco prokázati míní, při vůli jeho zůstávati bude in foro compenententi průvody své přednésti, na který seminarium odpovídati hotovo jest. A já zůstávám pánův sousedův k službám duchovním volný — Venceslaus Sattenwolff, Societatis Jesu ad s. Clementem rector.

Pragae in collegio ad s. Clementem die 1 Martii 1688.

Slovutným a mnoho vzáctné poctivosti pánům starším i společným rybářům pod mostem král. Starého města Pražského, mně laskavým pánům sousedům k dodání.

183.

1691 d. 19 května v Opoli. — P. Jiří L. Ohm píše P. Matěji Hohmanovi, prokurátoru u cís. dvora, v příčině úroků Vrbskovských.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Miror vehementer inter acta R. V^{ae} ne apicem inveniri in causa contra Wrbskios, cum tamen anno 1689, 19 Maji memoriale sibi transmitti in duplici exemplari petierit P. Leopoldus Henndt. Brevissime nunc ad proxime datas R. V^{ae}. Primo: Wrbskii offerunt se liberaliter ad census persessos exsolvendos (scribit R. V^{a}), si ecclesiae debeant obvenire, non parocho. R. An ergo illi limites ponent justitiae, quae cuique, quod suum est, tribuere jubet. An non justitia stat aequaliter sive pro parocho, sive pro ecclesia? Condemnati sunt Wrbskii duplici vice ab officio regio jussique sunt census persessos

ad curiam Glivicensem intra duodecim hebdomadas deponere; deponant etiamnum, scietque officium regium, quid cum deposito faciendum sit, neque se ipsos judices et determinatores constituant.

2.° Asserunt Wrbskii, quod ipsum officium regium noluerit determinare, cui census sint deponendi. R. Id false asseri, quia omnes minimae probae coram officio regio militabant unice pro parocho, alioquin enim nihil unquam probassemus. Denique debetur ex mente fundatoris de facto annue census 24 thalerorum illi, qui in Zemeticensi utpote matre et in Karchovicensi tanquam filiali ecclesia divina administrat: atque sicut nunc debetur, ita ab origine fundationis debebatur. Addo: Aulae praecise incumbit determinare, an officium regium iuste condemnarit Wrbskios, ut census persessos deponant. Cui autem census hi obvenire debeant, si non est determinatum adhuc, ab officio regio determinabitur. Determinatio ergo ab aula petenda: An census persessi solvendi? Hic vero in officio regio: Cui solvendi? Urgendi demum Wrbskii, ut deponant ibi, ubi officium regium determinavit.

Post omnia in fide mea assevero et assecuro totam quantam censuum possessorum summam in solum emolumentum ecclesiae (cujuscumque aut quarumcumque demum) cessuram; id vero determinare jus plenum erit penes creditores, non vero penes debitores, qui nullo jure determinativo gaudent. Et, quid est, quod debitores, haeretici ac penitus acatholici adeo sese faventes ecclesiae catholicae ostentent, nisi ut fucum faciant? Amant scilicet ecclesias materiales; oderunt formales, id est pastores et praepositos. Haec interim. Plura post breve tempus. Oppolii 19 Maji 1691. — Plurimum me et negotium totum commendans Reverentiae Vestrae servus in Christo Georgius Leopoldus Ohm.

Reverendo patri in Christo P. Matthaeo Hohman, Societatis Jesu ad aulam caesaream procuratori. Viennae.

184.

1693 d. 15 března v Hradci J. — P. Simeon Machaoňský žádá hr. Václava Vojtěcha ze Šternberka, aby semináři vynahradil, co vydal na léky a pohřeb zemřelého jeho chovance Jana Brücka.

Illustrissime et excellentissime domine d. ac patrone colendissime! Ioannes Christophorus Brück, quem Ill. Excell. Sua natum ex parentibus a judaismo ad Christum conversis et baptizatis Bechinae parvulum educari curavit ac deinde Novam-domum ad studia in seminario ex fundatione alendum et hactenus alitum transtulit, hic, inquam, inchoata hoc anno rhetorica tabe phtysica consumptus lapso Decembri mortuus est. Huic medicinas ac demum funus sumptibus interim suis curavit seminarium. Sed quia hoc aliunde multis et quotidianis gravatur expensis, quaerendus fuit in Sua Ill. Excellentia patronus, qui seminario benigna liberalitate sua auxilio foret. Itaque

rogavi Bechinae capitaneum Suae Ill. Excellentiae, ut supplicationem meam et necessitatem Suae Excellentiae repraesentaret, qui id hactenus videtur omisisse. Unde praesumo ad Suam Ill. Excellentiam ipsemet recurrere et humiliter supplicare, ut ex illis, quas Sua Ill. Excellentia pauperibus quotidie largitur, eleemosynis aliquam partem decerpere et pie defuncto Christophoro, cui in vita semper liberalitate sua et benigna providentia in omnibus necessariis assistebat, tantillum etiam in morte et funere suo misericordiae impendere dignetur, unde aliqua saltem ex parte in factis impensis seminarium adjuvetur, ne toto sumptuum onere solum gravetur. Habebit Sua Excellentia et nunc habet certiorem multis pauperibus in pie defuncto Christophoro pro se apud Deum intercessorem.

Ejusmodi eleemosynam, si Suae Ill. Excell. exercere placuerit, poterit in domo professa Pragae apud P. Leopoldum Hendt, procuratorem provinciae, deponi. Gratiae et fauori Ill. Suae Excell. me submississime commendo et maneo Ill. Suae Excell. servus in Christo — Simeon Machaonsky S. J. seminarii regens.

Novae-domi 15 Martii 1693.

P. S. Humillime veniam peto, quod ausim bona et simplici confidentia insinuare sumptus a seminario in pie defunctum Christophorum factos ascendere ad tredecim circiter florenos.

Illustrissimo et excellentissimo domino domino Wenceslao Adalberto S. R. I. comiti a Sternberg, domino in Grünberg, Horaždowitz, Sedletz et Diernholtz, SCMtis actuali intimo consiliario, camerario, judicii provincialis assessori, regio locumtenenti et regiae aulae mareschallo nec non inclyti appellationum tribunalis praesidi, Suae Illustrissimae Excellentiae. Pragae.

185.

1694 d. 21 června v Praze. — P. Ondřej Müntzer žádá hr. Jana Václava ze Šternberka, aby mu z poddanosti propustil Josefa Roubala z Nakvasova.

Vysoce urozený sv. římské říše hrabě! Milostivý pane, pane! Jaký mi spis Josef vlastní syn Jiříka Roubala ze vsi Nekvasov, k panství Lažanskému patřící, přednesl, ten tuto přikládaje z něho VVHrMti plněji milostivě vyrozuměti ráčí. A poněvadž se tu stavu sv. manželství a toliko jen půjčky sousedské dotýče, VVHrMti poníženě žádám, že jeho z té poddanosti i jiné povinnosti, kterou tak VVHrMti zavázán jest, listem zhostním obyčejným i se vší spravedlností jeho (anby jakou měl) kolleji mé na statek Tuchoměřický do vsi Letek za poddaného milostivě propustiti dáti ráčí. Toho já se nepominu zase každého času i s celou kollejí mou VVHrMti v podobné i jiné případlnosti snažně odsloužiti, zůstávaje Vaší VHrMti k službám hotový — Andreas Müntzer, collegii S. J. ad s. Clementem rector.

V Praze 21 Junii Ao. 1694.

Vysoce urozenému pánu pánu Janovi Václavovi, svaté římské říše hraběti z Šternberka, pánu na Českým Šternberku nad Sázavou, Tibičově [Divišově], Lažanech a Radnicích, JMCé skutečnému komorníku, radě a soudci zemskému v království českém, JVHrMti, k dodání na Český Šternberk.

186.

1694 d. 2 října ve Velkém Hlohově. — P. Jan Strobach žádá prokuratora (?) u císařského dvora, aby žádost jeho za prostředky k stavbě chrámu přímo císaři doručil.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Gratias habeo R. V^{ae} iteratas et plurimas pro apprecatione iterata ad felix regimen; erit hoc felix, si tria, quae in votis habeo, obtinuero: 1° illudque maximum Dei unius gloriam concernens est fabrica templi, qua maxime opus habemus illaque sub titulo sss. Corporis Christi, 2° tendit ad salutem proximi, ut subditi nostri plerique haeretici omni possibili modo ad fidem salvificam reducantur, 3° ut fundatio seminarii compleatur, cujus adhuc aliqua portio in manibus haereticorum detinetur.

De posterioribus duobus alias. De primo, jam tempus esse videtur, ut agam ex occasione reluitionis braxatorii; cum enim pecunia reluitionis etiamnum in manibus nostris sit, longe facilius videtur illam ab augustissima clementia ad tam bonum et sanctum finem impetrare, quam si aliunde extradenda foret, nec habebimus facile similem occasionem augustissimo necessitatem nostram quoad templum repraesentandi, si hanc negligamus, qui aliunde mediis et patronis in hoc haereticorum meditullio destituti sumus et hanc ipsam pecuniam industria summa pro fabrica conservavimus. Judicat excell. d. capitaneus noster et cum eo etiam alii, hac occasione nos uti debere. Quod interim alii, quos R. V^{a} ibi consuluit, in oppositum sint, non refert: etiam optimae causae adversarios suos patiuntur et tamen plerumque triumphant. Importunitas mendicis saepius profuit, quam obfuerit; exemplum habemus in evangelio a Christo Domino datum.

Sed nec propterea importuni censebimur, si occasione tali utamur, quam nobis ipsa clementia augustissimi offerre videtur in hac ipsa reluitione. Et nunquid aequissimum est, ut, qui augustissimum sanctae memoriae Ferdinandum 2um pro collegii fundatore habemus, augustissimo nepoti pro templo lapidem fundamentalem offeramus. Cui enim alteri competat? Obtuli hunc ipsum, quem accludo, libellum prius Eucharistico Deo, ut benedicat ad fundandam Suae Majestati divinae condignam domum, atque ita illum R. V^{ae} velut causam Christi D. quam impensissime commendo. Dignetur, obsecro, sibi cordi sumere. Spero, quod Eucharisticus Deus omnibus subsecuturis actionibus et causis R. V^{ae} benedicet, ubi hanc pro illo egerit et peregerit.

Non putarem autem excell. domino supremo cancellario*) de hac

nostra intentione quidquam insinuandum, sed ipsum libellum ipsi augustissimo immediate extradendum. Sic etiam judicat excell. noster capitaneus; sed nec aliis multum de hoc insinuandum videtur, ne potius impediant, quam promoveant bonas intentiones. Ipsius excell. domini supremi cancellarii est potius urgere causam reluitionis quam retardare. Confido in dexteritate R. V^{ae} et vel maxime in bonitate causae. Ero pro patrocinio cum toto collegio obstrictissimus.

Insinuo hac occasione me accepisse a R. V^{a} transmissum rescriptum caesareum quoad dominum Beyer protocollistam; habebo mihi commendatum negotium, quamprimum occasionem habuero excell. d. capitaneum conveniendi; hactenus data non fuit. Utinam tale rescriptum nos obtineamus, nulla erit difficultas in extraditione, quia jam pecunia in manibus est et libenter R. P. Schmidl, administrator Wartenbergensis, nobis suum contingens extradet et non dubitet; habebit R. V^{a} inde etiam partem solatiosam.

Commendo iterum iterumque intentionem nostram patrocinio, me tandem etiam sss. quam submississime et maneo R. V^{ae} servus in Christo — Joannes Strobach.

Glogoviae Maj. 2 Octobris 1694.**)

*) Nejvyšším kancléřem kr. č. byl v letech 1683—1699 František Oldřich hrabě Kinský. — **) List s adressou jest utržen.

187.

1695 d. 22 června v Tarnovicích. — Missionář P. Jiří Hofmeister žádá P. Kašpara Knittla, prokurátora u cís. dvora, aby zakročil proti hr. Karlu Henklovi pro podporování luteránů.

Jesus † Maria. Reverende in Christo Pater! Pax Christi! Occupato regni negotiis rdo. patri et ego praesumo adjicere onus et curas augere (nec tamen praesumerem, ni constaret de indefesso affectu et industria lucrandi deo animas et Xaveriano: amplius) et in causa religionis pro consilio et subsidio recurrere. Svasit R. pater mihi, per Wratislaviae curiam prius negotium religionis urgerem et tandem Viennam recurrerem. Feci illustrissimo d. baroni de Franckenberg et alteri de Schellenhoff, sac. caes. Maj. hic Tarnomonti commissariis existentibus, puncta communicari: reuiderunt; sed quia se hic et nunc nil habere in commissis a SCMte dicebant, petierunt, Wratislaviam mitterem, ibidem causam et negotium religionis sibi fore cordi.

Misi puncta ad R. P. Nentnig d. d. commissariis extradenda; non potui tamen per iteratas scriptiones habere notitiam a nostris, an R. P. Nentnik acceperit et tradiderit d. d. commissariis; proinde, cum intelligam illustrissimum d. baronem de Franckenberg Viennae morari, dignetur eidem (reverentissime religiosa tanquam missionis munifico benefactori deposita

nomine nostro salute), insinuare: dignaretur meminisse negotii religionis, maxime quoad punctum excursionis Lutheranorum hujatium Kraiczbergam, quia hactenus tot decreta diversis temporibus a SCMte per supremam Silesiae curiam data, quae id inhibent sub comminatione etc., suo frustrantur valore et efficacia. Nam si unquam iam libere etiam secum proles abducentes Kreicbergam excurrunt, noster dns. comes Carolus ab Henkel uno suo Achille videtur velle seria decreta SCMtis prosternere, quem in fronte suarum excusationum collocat: *non posse se contra suam religionem agere.* Cur etiam non aequaliter dicit: *non posse se contra* SCMtis decreta agere, quae sibi totum in religionis negotiis jus reservavit? et tamen videtur agere. Nam SCMtas in officiis magistratus exclusit haereticos, et tamen ille montium praefectum, quae dignitas est major hic super consularem, eundem constituit civem Miedonam, quem alias (cum tantum senatorem honorarium constituisset) coactus fuit per decreta SCMtis deponere, modo eundem extulit super dignitatem consulis? Cur aliquem Schuman, an atheista an lutheranus sit, ignoratur (quia nunquam hactenus visus in templo etiam commonitus a plebano loci), constituit primarium in civico Auschus, vt vocamus, et in eodem potiores haereticos constituerat, donec tandem postremo aliquot intrusit catholicos, ne nimium forte pro lutheranizmo zelans videretur. In gravioribus quibusdam rebus magistratus catholicus nil potest concludere: ut haeresis non minuatur, inspectores in Auschus posuit. Et hoc non est praejudicare SCMtis juri sibi reservato?

Forsitan illustrissimi d. d. commissarii invenirent medium, ut per alium quam d. comitem hae excursiones Kraiczbergam inhiberentur; fors d. territorii capitaneus vel etiam magistratus catholicus sub mulcta statuta per decreta efficacius id praestarent. Quamdiu hoc in passu non fuerit impeditum, parum catholica fides augebitur; si enim disponantur ad fidem, a quibusdam hujatium potentioribus Kreiczbergam abducti stabiliuntur in haeresi ibidem.

Dignetur in forma optima ill^{mis} d. d. commissariis commendare negotium et R. pater etiam sibi cordi summere tot animarum opem implorantium salutem: etiam per R. P. Wazenhofen hoc negotium apud serenissimum commendari. Pro qua gratia apud beatissimam V. Czestochoviensem novas gratias pro reverendo patre et apud Pekariensem demisse implorabo ad aras. His me ss. R. patris sacrificiis demisse commendans maneo R. patris servus in Christo — Georgius Hoffmeister.

Tarnomonti 22 Junii 1695.

P. S. Si reverendus pater judicat et potest, dignetur consilio et ope adesse d. Godefrido ab Eitner, negotium suum in bellico consilio agenti; ipsius enim defunctus d. frater Iosephus ab Eitner, causa potior et benefactor, quod residentia sit Pekarii et missio nostrorum Tarnomonti. Iunior ab Eitner nuper mortuus R^{do} P. Wolff, quem submisse adsaluto, bene notus; et ille multum posset: quia negotium intelligo in gravi causa.

Reverendo patri in Christo patri Casparo Knittl, Societatis Jesu provinciae Boëmiae procuratori. Viennae.

188.

1696 d. 5 září v Tarnovicích. — P. Christofor Zange uvádí P. Kašparu Knittlovi, prokurátorovi u cís. dvora, důvody, proč císařská missie S. J. v Tarnovicích i na dále zachována býti má

Reverende in Christo Pater! Pax Christi! Dedi omnino privatum meum sentimentum salvo integerrime altiorum superiorum nostrorum judicio cum reverenti atque confidenti petitione ad R. V^{am} in ordine quoad prorogandam missionem Tarnomontanam. Verum cum R. P. rector noster stando quoque pro modo dicta prorogatione per recenter ad me datas ordinaverit, ut rationes pro obtinenda missionis hujus confirmatione R. V^{ae} quantocius perscriberem utpote perspectam notitiam habens animarum Tarnomontanarum nostro vel maxime egentium auxilio, adeoque, ut zelanti utriusque partis videlicet R. P. rectoris ac R. V^{ae} satisfiat desiderio, sequentes submississime submitto discutiendas:

1^{a}. Ea, quae per 20 annos et ultra indefesso labore et impenso studio noctu diuque in convertendis acatholicis incolis Tarnomontanis effecimus, summum periculum est praesertim modernis disturbiis, quibus civitas cum suo loci domino gravissime molestissimeque litigans ad aures usque immersa est, ne cassata missione in antiquos perversae pravitatis haereticae relabantur terminos. Gens enim catholica civitatis hujus ob supra memoratas turbas est contra gentem acatholicam et vice versa. Et longe graviores jam exortae fuissent, ni subtimerent missionariorum caesareorum praesentiam, quam zelosissima pro augenda et aucta confirmanda fide catholica augustissimi caesaris nostri Tarnomontum introduci fecit clementia.

2da. Loci parochus, quantumvis vicarium habeat, ut conatu atque labore suo illa confirmet, quae per gratiam Dei missionarii hactenus effecerunt, non sunt sufficientes uterque; siquidem civitas aucta est 560 et ultra catholicis et horum multi adhuc in suscepta fide catholica partim frigidi partim imbecilles reperiuntur, quibus si non succurreremus tum per conversationes, tum conciones, exhortationes, doctrinas christianas dominicis festisque diebus, apostatis (quod avertant superi) civitas redundaret; quod etiam existimat catholica communitas, quae mirum in modum indoluit, ubi rumores, nescio per quos, hinc inde sparsi fuissent, quod hoc anno missioni caesareae finis imponendus esset.

3^{a}. R. R. P. P. missionarii gallici a serenissima regina Poloniae hoc anno viduata e regno Galliae evocati et ante perpaucos annos in regnum Poloniae introducti et Piekariensem et Tarnomontanam viciniam alias Suae SCMti subjectam subintrare attentarunt; at data iisdem informatione, quod Sua SCMtas suos missionarios per Tarnomontanum territorium haberet, qui clementissimae ejusdem intentioni spiritualibus muniis ac officiis ibidem

secundarent, reversi sunt in regionem Polonam. Super hoc rursus inaudivimus recenter, quod, ubi caesarea missio cassata fuerit, gallica successionem haberet; quae successio facili negotio confici posset, cum ecclesia Tarnomontana sit in dioecesi Cracoviensi sita et R.R.D.D. hujus dioecesis plebani vehementer pro illa zelent exiguo respectu habito augustissimi fundatoris ac conservatoris missionis suae Tarnomontanae. Utrum autem talis successio foret honori provinciae nostrae, id sapienti ac circumspecto R. V[rae] judicio humillime subjicio.

4[a]. Per Tarnomontum ob ordinariam postam caesaream est transitus diversarum legationum in Poloniam. Ablegati, qua animi contestatione id hactenus probaverint, quod Sua SCMtas e Societate Jesu missionarios patres suae provinciae in confinibus Poloniae, cui nos utique perquam vicini sumus, haberet, salutationes et beneventationes nostrae similium hospitum adventantium abunde expertae fuerunt non absque iterato audita voce: Polonis, missionariis gallicis non fidendum.

5[a]. Milites pro hybernis aut Lutheri aut Calvini sectae ferme quotannis Tarnomontum ordinantur et ponuntur; quorum sectis, si missio, recommendatissimam sibi semper habens apud altissimum coeli terraeque dominum piissimam Suae SCMtis intentionem, solerter non invigilaret, plurimi recenter conversi civitatis hujus inquilini in antiquam perversitatis silvam irent et transirent. Nam in incognito rabulae ex instinctu et dirrectione haereticorum officialium suorum militarium Tarnomonti tali occasione comparent et dulce perversae doctrinae suae venenum tam militibus suis quam incolis hujatibus instillant. Ut factum est hoc anno quoque. Verum hinc movere debuit alio rabula, facta solenni a missione caesarea protestatione, quantumvis in eo versaretur quidam nostrum periculo, ne baculis, qui jam in publico foro locati et collocati fuerant, ob resistentiam factam a Danicis militibus exciperetur.

6[a]. Complures omnino reperiuntur, qui audent (qua autem conscientia? illam discutiat et judicet justus judex Deus) spargere, quod caesarea pecunia inutiliter impendatur in hanc missionem eo, quod P. P. missionarii magis suum interesse quam proximorum bonum spectarent parum aut nihil operando. Id vero quam difforme atque dissonum sit veritati, praeter ordinarias singulis diebus dominicis festisque diebus a P. P. missionariis fieri solitas conciones, antecinerales, quadragesimales exhortationes, doctrinas christianas, quotidianae diurnae nocturnaeque nostrae conversiones, infirmorum visitationes et ad aeternam felicitatem dispositiones manifeste probarent et approbarent.

Denique pluribus supersedeo plurimum una cum P. Georgio Kuzia meo commissionario atque socio confidens plurimum in probato et approbato R. V[rae] zelo, qui non cedet antecessorum suorum zelanti pro majori Dei gloria atque dilectae Matris nostrae honore, studio, quod extensum fuit etiam has in partes Suae SCMti subjectas. Atque me hiis una cum P. socio commissionario meo in omnia sancta humillime commendo. Tar-

nomonti 5ta Septembris 1696. — Reverentiae Vestrae servus in Christo Christophorus Zange S. J.

Reverendo patri in Christo patri Casparo Knittl, Soc. Jesu provinciae Bohemiae procuratori. Viennae.

189.

1699 d. 26 února v Hoře Kutné. — P. Maxmilián Formánek žádá prokurátora při dvoře císařském o zakročení, aby ustanovená částka 242 zl. 40 kr. na opravu střechy kostela sv. Barbory z dolů i budoucně každým rokem byla vyplácena.

Reverende Pater in Christo Pater! Recurro ad R. Vam in puncto periclitantis pro templo s. Barbarae fundationis. Constituerant fel. mem. caesares (ut in adjuncto § lit. A.*) notato legere est ex ipsis fundationis collegii nostri literis excerpto), ut quotannis ex domo hujate monetaria in conservanda dicti templi sarta tecta universim 242 fl. 40 kr. expendantur. Antiquis annis interdum haec pensio non cucurrit, ac iterum demandata est a caesaribus, etiam dum templum adhuc in haereticorum manibus erat. Habeo in manibus copiam decreti Rudolphi (cujus originale servatur in domo monetaria hujate), in quo neglectam per aliquot annos hanc pensionem aut potius fundationem, ut ipse in terminis fundationem vocavit Rudolphus, compensari et secuturis temporibus currere demandavit.

Ne rursus non currat, terret me decretum ab aulica camera 18 Decembris lapsi anni emanatum, cujus initium (in quo contra nos potissima vis est) in eadem charta lit. B.*) adjungo et cujus totius copiam R. Vra facile Viennae haberi poterit. Quid in hoc periculo agendum? a R. Vra consilium demississime peto. Quod ut promptius dari possit, dignetur sibi curare copiam illius decreti exhiberi. Nam punctum illius quartum spem cursurae fundationis non omnino extingvere videtur.

Commendo me in omnia sancta humillime ac maneo R. Vae servus in Christo — Maximil. Formanek.

Kuttenbergae 26 Februarii 99.o

P. S. Accepi nuper paquetam a charissimo Steinhöffer suo hic affini transmissam. Remittit hic illi gratiarum actiones hic acclusas.

Sine supra memorata 242 fl. 40 kr. pensione impossibile esset tecta, fabricam et fenestras basilicae s. Barbarae conservari, quae quotannis ob ventorum impetum et tempestates grandi resarcitione indigent. Decretum aulicae camerae communicatum est mihi a domino montium praefecto vulgo Berghoffmeister dicto, viro nobis amicissimo et pro cursu pensionis dictae mire zelante. Ipse svasit, ut ad praeveniendum omne periculum ad R. Vram recurrerem. Ipse hactenus ex officio suo eam pensionem nobis singulis annis extradidit.

*) Příloha nyní chybí.

190.

1699 d. 15 prosince v Chebu. — Rektor P. Jan Pott žádá P. Jana Edera, prokurátora u cís. dvora, aby vymohl městu Chebu úlevy.

Reverende in Christo Pater! Felicissima festa et anni 700 auspicium beatissimum! Reverentiam Vestram plurimum ac demisissime rogo, ut patrem misericordiarum agat, ut egit altiore ex motivo, erga Judaeos; misereatur totius communitatis Egrensis pauperrimae, fide sacerdotali dico, notitia accepta a patribus nostris conversatis et operariis aliisque fide dignissimis, ut illustrissimus d. referendarius Bechine augustissimo sincere proponat paupertatem prope extremam urbis Egranae, ut illius paupertatis intuitu excessum intolerabilium contributionum mitiget augustissimus et urbs non petens immunitatem ab omnibus similibus exactionibus iustissimis sed solum ut secundum tenorem suorum privilegiorum a caesaribus et regibus antecessoribus datorum, confirmatorum, contribuat. In coelum clamabit nobiscum universa civitas Egrensis misericordiam consecuta R. V[ae] intercessione ac dispositione et benedictionem omnem exposcet pro R. V[ra], in cuius omnia sancta me cum collegii causa commendo servus in Christo — Joannes Pott S. J.

15 Decembris 1699 Egrae.

Reverendo Patri in Christo Joanni Eder, Societatis Jesu procuratori provinciae Boemiae ad aulam caesaream. Viennae in domo professa.

191.

1700 d. 18 listopadu v Hradci J. — P. Ferdinand Koblitz žádá P. Jana Edera, aby zakročil o fundaci Jachyma z Bergu semináři v Hlohově náležející, a přimlouvá se za Heldenreicha ml. a za Happla.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Rogatus sum a R. P. rectore Glogoviensi, ut R. V[am] vellem informare de excell[mo] d. generali a Berg, qui dicitur residuum fundationis seminarii primario et suo nomine urgere Viennae velleque nos solummodo ad id concurrere. Res haec suspecta videri potest, ne ille inde fortassis aliquam partem in sua commoda derivare intendat in detrimentum vel praejudicium fundationis nostrae. Hoc si absit, laudanda esset ipsius cooperatio ad residuum fundationis impetrandum; proinde quaerendum ex illo esset, qua intentione id faciat; an, ut tota restantia, quae Görlitzii (quantum scio) nobis debetur, soli seminario, vel ut inde aliqua portio ipsimet domino generali obveniat? Hoc postremum uon potest praetendere, quia totam fundationem Joachimi a Berg caesarea Majestas collegio Glogoviensi pro fundatione seminarii ibidem attribuit, mihique primum tunc rectori legaliter adjudicata et a Bergianis pro seminario translata fuit, prouti instrumentum translationis regii officii auctoritate firmatum edocebit. Debet ergo velle primum, hoc est, ut tota restantia

seminario obveniat juxta decretum Suae Caesareae Majestatis. Erit deinde penes discretionem collegii et seminarii domino generali (si ad impetrandam hanc restantiam aliquid opis contulerit) gratitudinem aliquam sed citra obligationem exhibere. Novi ego eundem dominum generalem, qui, cum se admodum faventem respectu fundationis ad seminarium transferendae ostendisset, in ipsa tamen actuali translatione coram regio officio ad me pro seminario facta parti adversae, hoc est Bergianae contradicenti, adhaesit obtendens ob quem, nescio, respectum id se omittere non potuisse. Haec pro notitia praesentis negotii.

Rogatus praetereà fui, dum Brunam transirem nuper, a generoso domino ab Heldenreich, ut suum filium, Viennae in academia nobilium credo degentem, Suae R. vellem commendare, ut suo tempore posset promoveri, et quod idem rarius apud R. V[am] compareat, excusandum esse per leges illius contubernii rarius exeundi licentiam concedentis. Denique et dominus Happel per me supplicat R. V[ae], ut patrocinari ipsi velit quoad 500 florenos, quos propter filium defunctum pendere debet, si gratiose condonari possent aut certe si pensionem quingentorum aliorum florenorum sib ab officio militari debitorum impetrare posset, de quo negotio dicit se alias R. V[ae] scripsisse. Ignoscat, obsecro, quod hisce audeam in gratiam bonorum patronorum esse importunus. Reverendus P. provincialis a 13 Novembris apud nos moratur in visitatione, quam hodie aut cras terminabit iturus, credo, deinde Crumlovium. Heri tumulavimus P. Augustinum Rhzehoz tabe confectum et aliis morbis. Commendo me ss. sacrificiis humillime maneoque R. V[ae] servus in Christo — Ferdinandus Koblitz.

Novaedomi 18 Novembris 1700.

Reverendo patri in Christo patri Joanni Eder, Societatis Jesu provinciae Bohemiae ad aulam caesaream procuratori. Viennae.

192.

1700 d. 18 listopadu v Hradci J. — P. Ferdinand Koblitz píše P. Marku Schwartzovi o fundaci Bergovské semináře v Hlohově.

Reverende in Christo Pater Rector! P. C.! Scripsi juxta desiderium R. V[ae] R. D. P[ri] Eder in noto negotio ratione domini a Berg, quem pronum est suspicari aliquid aliud fortasis quaerere per hoc, quod primario agere velit, ad impetrandum residuum fundationis seminarii Glogoviensis. Verum est, dum laborarem pro transferenda ad seminarium fundatione Bergiana se faventem mihi exhibuisse, at in actuali translatione coram regio officio adhaesit parti adversae et nobis in judicio contradicenti, quanquam frustra; fortassis volet ex restantia aliquid participare. Minime gentium; cum caesar totam in nos pro seminario transtulerit, praeter aliquam portionem d. d. parochis in Claden et Herndorff relictam. Si tamen ut bonus patronus in consequenda restantia nos adjuvare voluerit, non suo

nomine, quasi aliquid juris vel praetensionis ad hoc haberet, erit penes discretionem Societatis et seminarii gratos nos eidem exhibere, quod etiam insinuo R. P[i] Eder, cujus litteras se suis ad me datis R. V[ae] acclusisse scripsit; verum per oblivionem Glogoviae manserint. Opportunum omnino videtur jam pro recipienda restantia agere, cum rex Poloniae Saxo, nunc catholicus, facilius nobis speretur patrocinaturus ratione summae capitalis Görlitzii haerentis, quae aegre illo necdum catholicis adscripto eo tempore obtineri potuisset.

R[dus] P. provincialis a 13 hujus occupatur in visitatione domus nostrae propediem abiturus Crumlovium. Commendo me ss. sacrificiis et veneror omnes collegio bene faventes et si qui mei adhuc vivunt memores. Novaedomi 18 Novemb. — R. V[ae] servus in Christo Ferdin. Koblitz.

Reverendo patri in Christo Marco Schwartz, collegii Societatis Jesu rectori. Glogoviae Majori.

193.

1701 d. 29 ledna v Hlohově. — P. Ferdinand Koblitz, rektor semináře, dává P. Janu Ederovi, prokurátorovi české provincie S. J. u dvora císařského ve Vídni, zprávu o nadání Bergovském.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Glogoviam veniens charam R. V[ae] epistolam accepi et cum gaudio intellexi R. V[am] jam aliquam de restanti capitali Görliczensi notitiam accepisse, quae ad hoc seminarium vi caesarei decreti spectat; majus lumen fortassis dabunt acta, quae excellmus. dominus generalis de Berg R. V[ae] in hoc negotio communicavit. Si idem dominus de illo capitali ac censibus nihil pro se praetendit (sicuti nihil praetendere potest), laudanda est eius propensa erga nos et seminarium voluntas ac studium juvandusque vicissim per nos in suis aliis negotiis apud aulam. Non est autem permittendum, ut ipse nomine suo negotium seminarii et fundationis Leopoldinae agat; sed ea nobis cura incumbet ex officio videlicet, ut a SCMte (quae fundationem Bergianam ad nos transtulit cum omnibus capitalibus etiam Görlicensi etc.) petamus interventionales ad serenissimum electorem et regem Poloniae,*) quibus elector inclinetur ad mandandum Görlicensibus etc., ut capitale unacum censibus nobis extradant, aut si retinere deberent capitale, obligarentur per novum instrumentum ad census seminario legitime pendendos cum inhibitione, ut nihil amplius de censu liceat illis dare executoribus testamenti Bergiani seu fundationis Bergianae, quam plene ad nos SCMtas transtulit.

Cum mihi rectori extradita fuisset fundatio coram officio isthic regio, non videbatur tunc consultum illico agere pro capitali Görlicensi, sed expectandum tempus opportunum aliud, quod nunc est sub electore et rege catholico, a quo nunc facilius sperare possumus assistentiam ad extrahendum capitale istud, praesertim si serenissimi Seitzensis episcopi imploratum a nobis patrocinium accederet.

Gratos tamen erga excell. dominum generalem de Berg nos fore non dubitet R. V[a], cui quoque nos gratos exhibere conabimur. Optime mihi notus est praememoratus excellentissimus, cui, si opportunum fuerit, non gravetur R. V[a] mea deferre religiosa obsequia. Cras seminarii hujus regendi curam suscipiam, quod prae Commotoviensi (relicta mihi a R. P. provinciali optione) elegi, ut, qui illud Deo adjuvante ante 20 annos coepi cum R. P. Gerstman erigere, possim magis magisque promovere. Nondum constat, quis P[ri] Merken Hirschbergam translato successerit in regendo seminario Commotoviensi. Si non foret molestum per occasionem mea religiosa et devota obsequia deferre illustrissimo domino a Krisch, R. V[a] mihi rem gratissimam faceret, quem semper faventissimum patronum, et cui parem nesciam, expertus sum. Gratam illius celebravimus memoriam, dum Schwidnicium transirem, apud R. P. Henricum regentem, qui me comitatus est Lignicium, ubi in festo Conversionis s. Pauli in arcensi capella pro concione invitatus dixit ingeniose, facunde et cum ingenti commendatione atque applausu coram ill. d. capitaneo et reliqua nobilitate. Eidem quoque devotissime se commendat R. P. rector noster Glogoviensis.

Commendo me ss. sacrificiis et veteri benevolentiae cum salute obsequiosa ad R. P. Fridericum. Glogoviae 29 Januari 1701. — R. V[ae] servus in Christo Ferdinandus Koblitz.

P. S. Pro communicata effigie stmi. domini nostri Albani Urbinatis candidissimae et urbanissimae sunto gratiae! In Liben proxime novus parochus catholicus installatus est, apud quem divertens benignissime habitus sum.

Reverendo Patri in Christo P. Joanni Eder, Soc. Jesu Provinciae Bohemiae ad aulam caesaream procuratori. Viennae.

*) Králem polským byl v l. 1697—1733 August II., kurfirst saský.

194.

1701 d. 4 února v Praze. — P. Leopold Liebstein žádá P. Pavla Praxela, rektora kolleje v Litoměřicích, aby dědictví jeho po matce urovnal.

Reverende Pater in Christo, Pater Rector! Prohibet chorus s. Nicolai, quo minus excurrere ausim Litomeritzium et matris meae depositioni interesse. Quia tamen praevideo, quod d. d. affines et sorores in diversis mea determinatione stare vellent, praesumpsi eos ad reverendum patrem rectorem in rebus dubiis relegare, ut ab eodem consilium capiant. Quod vestitum et ea, quae usu consumuntur, attinet, si voluerint sorores inter se dividere, posset illis a R. P. rectore admitti exacturus tamen cum tempore omnium rerum ab iis specificationem. Quod pecuniam concernit, judicarem llam utriusque affinis sigillo obsignandam, usque dum ulterior sequatur determinatio. Quod si affines aliquam levare vellent, nullatenus putarem consentiendum eo, quod aliunde ad 4000 fl. apud eos hactenus sine censu

a compluribus annis sint deposita; e contra ego ne numulum quidem levarim. Denique committo*) totum optimae dispositioni reverendi patris rectoris, unaque demississime rogo, si quempiam e reuerendibus [sic] patribus submittere dignaretur, qui moestos consolaretur. Commendo me humillime paternae gratiae reverendi patris rectoris servus in Christo obsequentissimus — Leopoldus Liebstein.

Pragae 4 Februarii Ao. 1701.

Reverendo patri in Christo patri Paulo Praxel e Societate Jesu, collegii S. J. rectori. Litomericii.

*) Konečné pořízení, které P. Leopold Liebstein o jmění svém učinil, zní takto: »Ego Leopoldus Liebstein, Societatis Jesu sacerdos necdum tamen solemnibus votis adstrictus, cupiens Deo expeditius ab omnibus curis terrenis unice servire, Christi Jesu et salutis animae amore juxta ejusdem Christi domini Salvatoris nostri consilium et Societatis Jesu institutum ex potestate mihi facta a meis superioribus abdico me omni meliore modo ac forma dominio ac proprietate utriusque haereditatis et bonorum meorum temporalium ubicunque locorum ad me nunc pertinentium et omni alia seu reali seu syngraphica haereditate mea sive in immobilibus seu mobilibus consistente et de ea deliberato, maturo atque integro judicio spontanea, libera et non coacta voluntate sic dispono meaque et jus meum singillatim sequentibus locis et personis irrevocabiliter cedo ac dono: 1° sorori meae Veronicae a. 1697 ab igne multum depauperatae rhen. 300 fl., 2° collegio Litomericensi pro fabrica novi templi 1500 fl. et quidquid supra est.

Facio itaque praenominatis potestatem omnimodam ac plenariam sive per se sive per alios, quos ad id constituere poterunt, meam haereditatem juxta distributionem a me factam licite et legitime exigendi, levandi et in jus usumque suum transferendi et appropriandi. Sum etiam contentus, ut haec abdicatio mea tabulis regni aut urbis me absente inscribatur cum facultate regii officii vel magistratus. Ad pleniorem hujus meae voluntatis testificationem ac fidem certiorem manu mea atque testium ad id a me rogatorum ac infra nominatorum subscripsi et sigillo R. P. praepositi, sub quo nunc dego, signari feci. Actum Pragae ad S. Nicolaum die 19 Octobris A. 1701.

Leopoldus Liebstein Societatis Jesu. — Hieronymus Specht Soc. Jesu. — Bohuslaus Bočzek S. J.

195.

1701 d. 20 srpna v Hlohově. — P. Ferdinand Koblitz projevuje P. Janu Ederovi podrobněji náhledy své o nadání Bergovském a příslušnosti jeho semináři.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Novissima epistola R. V^{ae} me omni cura liberavit, quam habueram super litteris regii nostri officii ad dnum. comitem de Berg promovendis, quas promotas intelligo a R. V^{a}, quae etiam mihi ejusdem responsum communicavit, in quo petit duo: 1.° utrum similis insinuatio et ejusdem tenoris ex regio officio nostro facta sit scripto ad dd. executores, sicuti ad dominum ipsum comitem? R. affirmative, quam insinuationem illico ad ipsos misi. 2° petit dns. comes, ut seminarium se velit obligare ad permittendum seu assignandum sibi ex Görlicensi et

Gubensi capitalibus geminum stipendium, hoc est unum patruele majus, ut vocat ipse, et alterum nobile, ita ut tamdiu his frui possint duo ejusdem filii, donec se ipsos aliunde juvare possint, aut certe ut totum censum horum duorum capitalium illi cedamus pro filiis modo supra insinuato. Ad hoc R.: hoc non esse in mea potestate; cum enim Ferdinandus 2dus (ad cujus decretum se augustissimus noster revocat et fundat) utramque medietatem fundationis stipendiorum, hoc est totam, pro seminario nostro decreverit et quidem pro juvenibus non extra sed intra hoc seminarium alendis et instituendis, nobis non est fas aliter de stipendiis disponere et aliis tribuere. Si autem SMtas pro consolatione domini c. de Berg vellet duo stipendia filiis ejusdem clementissime concedere ex supradictis capitalibus Görlicensi et Gubensi, libenter et nos favebimus.

Quod si fieret, supplicandum erit caesari quoad duo: 1m est, ut non assignentur illis duo stipendia nobilia, sed unum nobile, alterum non nobile sed majus, uti vocatur in fundatione Bergiana. Ratio est, quia nec fundator Bergius posuit plura stipendia nobilia in sua fundatione quam unicum, id est 156 florenorum, et hoc destinavit pro nobili ita tamen, ut, si ex familia Bergiana aliquis ob paupertatem eo indigeret, non alteri quam Bergiano tribueretur; majora autem stipendia destinavit pro aliis in universitate studentibus, quorum singula faciunt solum 80 fl. rhen. et ita annue perciperent duo ejus filii simul 236 fl., quod sufficere debet in consideratione, quod unus jam gaudeat caesarea fundatione in convictu Olomucensi, ubi vestitur et alitur more nobilium. 2° Supplicandum erit SMti, ut non indefinite ad quoscunque annos illis haec stipendia concedantur (posset enim accidere, ut intra 10 annos se non possent aliunde juvare, cum dns. comes petat illa tamdiu, biss dass sie sich selbst werden können helffen), sed ut definiat SMtas (ohne gehorsames Massgeben) haec stipendia ad tres vel 5 annos; nam etiam ad plures annos ipse fundator de Berg in sua fundatione nolebat uni stipendium extendere. Et ita remanerent seminario ex Görlicensi et Gubensi capitalibus residui census, ex quibus partim domus propria emi posset (nam pro inquilinatu annue pendere debemus 120 fl. rhen.), partim plures juvenes ali.

Vt autem d. comes habeat jus praesentandi, prouti intendit et insinuat, unum pro stipendio ex Görlic. et Gub. capitali, consentire non possumus, cum hoc diserte sibi SMtas reservaverit; quae reservatio non est facile manifestanda neque d. comiti de Berg, ne plures ad caesarem recurrant pro impetranda praesentatione suorum clientum. Denique, quod in prioribus caesarum decretis non sint expressa particulatim capitalia Görlicense et Gubense, nil refert. Sufficit, quod Ferdinandus 2us post cessam sibi ab executoribus unam stipendiorum seu capitalium dimidietatem etiam alteram dimidietatem petierit sibi cedi pro seminario et, cum non fecissent, ex officio etiam eandem ad seminarium transferri demandavit capitaneo Glogoviensi eandemque illi attribuit, uti diserte etiam exprimit augustissimus noster Leopoldus in suo decreto de dato Viennae 21 Januarii 1679, cujus

copiam misi R. V^ae^, in quo praeter urbes in Glogoviensi ducatu addit illa verba: vndt andern stätten, ubi subintelligunt Görliz, Guba etc.

Gen. d. Ditrich se commendat R. V^ae^. Commendo me ss. sacrificiis R. V^ae^ servus in Christo — F. Koblitz S. J.

Glog. 20 Augusti 1701.

Reverendo Patri in Christo P. Joanni Eder e Soc. Jesu, provinciae Bohemiae ad aulam caesaream procuratori. Viennae.

196.

1701 d. 13 září v Hlohově. — P. Ferdinand Koblitz, rektor semináře, žádá P. Jana Edera, prokurátora české provincie S. J. u cís. dvora ve Vídni, aby veškeré fondy fundace Bergovské semináři jeho odevzdány byly.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Domini executores Bergiani ad meum memoriale responsum dederunt excell. dno. capitaneo Glogoviensi die 3 Sept.; expectamus nunc in horas etiam responsum excellmi. d. generalis comitis de Berg, quem, obsecro, perurgere dignetur ad responsum accelerandum et huc mittendum, alioqui non expectato ipsius responso dabit excellmus. noster capitaneus informationem ad aulam praetermisso vel non attento ipso. Quantum conjicere et explorari licuit, nituntur illi efficere, ut Gorlicense et Gubense capitalia caesar velit relinquere penes familiam, et fundant se in hoc, quod caesar noster clementissimus in suo decreto in favorem seminarii alias emanato non expresserit Görlicense et Gubense pro nobis, sed tantum alia, quae sunt in ducatu Glogoviensi. Verum caesar habuit causas ponderosas tunc (quas non tenebatur nobis nec executoribus manifestare), cur non expresserit Görlicense et Gubense; nam quia haec non erant in terris caesaris sed in Lusatia, non poterat mandare capitaneo Glogoviensi, ut haec simul cum aliis ad seminarium transferret, et quia elector tunc nondum erat catholicus, dissimulandum erat ad tempus. Praeterea licet caesar in suo decreto non expresserit Görlitz et Guben, non tamen exclusit positive vel negavit; praescindere enim non est negare. Implicite tamen Görlicense et Gubense comprehendit etiam caesar pro nobis, dum dicit in suo rescripto 21 Januarii 1679 emanato Viennae: befehlen dir (d. capitaneo), dass du die bey vnsrn Weichbildt *vndt anderen Stätten* stehende Fundations-Capitalien auff das Collegium Soc. Jesu zu Grossglogau transferiren lassen sollest.

Secundo: caesar inhaeret decretis Ferdinandi 2^{di}; atqui ille totam massam fundationis quoad studentium stipendia jussit applicari seminario nostro nullum in particulari exprimendo capitale, ergo non est praesumendum, quod Sua Majestas augustissimus Leopoldus velit subtrahere seminario vel minus dare, quam dandum determinaverit Ferdinandus 2us, quod fieret, si Görlicense et Gubense relinqueret penes familiam. Posset tamen, si vellet, SMtas disponere, ut seminarium ex his duobus capitalibus teneretur stipendium nobile dare alicui de familia Bergiana vel duobus in futurum et

ita familia frueretur gratia simul Bergiana et caesarea, paratique sumus juniores ex eadem familia unum vel alterum, quamdiu student humanioribus, ad seminarium recipere ad fundationem, quod illis sufficere deberet; sicuti de facto contentus sum, ut duobus filiis excellmi. dni. generalis duo stipendia etiam ad 5 vel 6 annos, quamdiu scilicet studebunt, obveniant ex Görlicensi et Gubensi, dummodo residuum seminario attribuatur, quod Gorlicii et Gubae est.

Prolixitati et molestiae parcat, velim, et urgere dignetur excellm. dn. generalem (cui me humillime commendo), ut cito responsum ad regium nostrum officium expedire dignetur; hoc enim etiam ipsi proderit. Commendo me ss. sacrificiis et maneo R. V^ae^ servus in Christo — Ferdinandus Koblitz.

Glogoviae 13 Septembris 1701.

P. S. Expectamus intra hebdomadam R. P. provincialem. P. Hanke ordinatur Olomuc. Ego confirmor in mea statione. P. Tam Nissa huc veniet in locum P^ris^ Braun concionatoris. D. secretarius Ditrich (quem his diebus hospitem habui) commendat se R. V^ae^.

Reverendo Patri in Christo P. Joanni Eder, Societatis Jesu provinciae Bohemiae ad aulam caesaream procuratori. Viennae.

197.

1702 d. 2 června v Jičíně. — P. Maxmilián Pech omlouvá se hr. Václavu Vojtěchovi ze Šternberka, že nově postavená socha P. Marie na náměstí není obrácená obličejem k zámku, a odůvodňuje, proč se tak státi nemohlo.

Illustrissime ac excellentissime S. R. I. comes, domine, domine ac patrone gratiosissime! Quamvis in benignitate gratiosissima, Ill. Excell. Vestrae, prout oretenus demissime petii, speraverim, quod Ill. Excell. Vestra, si quid querelarum contra me aliquando emergeret, mihi aut praesens oretenus aut absens per litteras id gratiose intimatura sit, ex litteris tamen iisque duplicibus, quarum materia iam hic loci publica esse videtur, ad d. capitaneum huiatem datis cum ingenti cordolio meo intelligo, Ill. Excell. Vestram graviter ferre, quod facies erectae nuper in foro Gicžinensi statuae immaculatae Virginis ad latus arcis versa non fuerit. Fateor, ut testimonium mihi ipse dominus capitaneus perhibere potest, intentionem meam primam fuisse, ut pro solatio Ill. Excell. Vestrae vultus beatissimae Matris ad arcem verteretur, quia tamen in ipsa locatione agnitum fuit, quod pars illa fori, quam nova et vetus curia intercipit, et longe amplior et mundior sit, atque ita in processionibus populus latius diffundi et ante sacram statuam genua flectere bono ordine et absque incommodo possit (cum interim inter arcem et sacram columnam via latissima currulis plerumque ingruentibus pluviis vehementer lutulenta penitus obstaret, quominus populus propter lutum per spatium intermedium ad columnam procedere et flectere

posset), tum etiam, quia mos in ecclesia receptus est, ut, quantum constitutio loci patitur, facies sacrae arae respectu populi occidentem spectet, ideo pro honore maiori omni aestimatione dignissimae Virginis Matris fore existimatum fuit, ut facies sacratissimae Virginis latus illud, quod vetus et nova curia intercipit, spectaret.

Insuper, si etiam vultus ad meridiem conversus fuisset, respexisset directe platiolam illam minus mundam, quae respectu arcis et domum perillustris domini Hover est intermedia, ut ad oculum patet, neque arcem directe respicere poterat, nisi cum totius simetriae destructione oblique capitello quadrato imponeretur, quod certe Ill. Excell. Vestra minime desiderasset. Unde firmissime mihi persvadeo, quod Ill. Excell. Vestra perpensis his rationibus non aliter, si praesens fuisset, indicasset statuam locandam, quam re ipsa locata sit, spectando cultum sacratae Virginis et devotionem populi.

Quod autem minus rebus nostris favens aliquis seminator discordiarum factum istud, quasi honori Ill. Excell. Vestrae praeiudiciosum foret, perscripserit et maligne interpretatus sit, ego contra hunc Deum et Matrem eius in testem invoco, quod ne remotam cogitationem habuerim, ut per hoc honor Ill. Excell. Vestrae, cuius semper eram studiosissimus, vel in minimo laederetur. Et, utut ex post facto voluntati Ill. Excell. Vestrae mihi per litteras ad d. capitaneum datas intimatae gratificari vellem, invenio id factu impossibile, nisi statua ipsa (cum ferreae perticae intime per affusum copiosum plumbum coniuncta sit) rumpatur et diffringatur, quod certe in statuam publice iam benedictam attentare non praesumo, nec cum aedificatione populi et totius viciniae aut e honore sanctissimae Matris foret. Unde spero, quod Ill. Excell. Vestra pro eo amore, quo erga beatissimam Matrem fertur, perpensis omnibus difficultatem habitura non sit, ut opus hoc honori magnae Matris ac pro splendore civitatis devotioneque populi vere laboriose et post perruptas ingentes difficultates erectum et consummatum perennet; ego vero me oraturum promitto, ut benedicta inter mulieres benedictum fructum ventris sui aliquando in mortis articulo ad Ill. Excell. Vestram materne convertat.

Caeterum post impensum non exiguum laborem meum et curas plurimas habitas imo et sumptus bene magnos factos totum hoc negotium honorem immaculatae Virginis concernens ipsi sacratissimae Virgini et amori Ill. Excell. Vestrae erga illam plene committo sperans, quod permissura non sit Mater gratiarum, ut ex occasione huius operis ad maiorem honorem suum et devotionem populi ad finem perducti collegium aut seminarium, quod etiam liberale in hanc machinam se exhibuit, incommodum quodpiam patiatur. Scribo haec propediem officium meum successori meo traditurus, unde cum humillima pro omnibus praestitis gratiosis beneficiis gratiarum actione obsequiosissimum Vale Ill. Excell. Vestrae dico meque gratiosissimo favori reverentissime commendo semper perstiturus Ill. Excell.

Vestrae domini domini ac patroni nostri gratiosissimi humillimus servus in Christo — Maximilianus Pech.

Gicžinii 2 Junii 1702.

Illustrissimo ac excellentissimo domino domino Venceslao Adalberto S. R. I. comiti a Sternberg, domino in Viridi Monte, Sedletz, Horaždovitz, Dirnholtz etc., equiti aurei velleris, SCMtis actuali intimo consiliario, camerario, regio locumtenenti, maiorum judiciorum assessori, supremo judici in regno Boëmiae, aulae regiae in Boëmia mareschallo, domino domino ac patrono gratiosissimo, Suae Illustrissimae Excellentiae. Pragae.

198.

1703 d. 30 června v Praze. — P. Godefrid Escher upomíná hr. Jana Václava ze Šternberka o zadržalé úroky.

Hoch und wohlgebohrner Reichsgraff! Gnädiger Herr Herr! Die auss grosser Bedürfftigkeit an mich schon öfters ergangene Ermahnung derjenigen Creditoren, deren Fundationgelder Euer Gnaden zu Diensten seind dargeliehen worden, veranlasset mich gegenwärtige Zeilen abzufertigen vndt mittels selber Euer Gnaden in Nahmen der Creditoren dienstgehorsambst zuersuechen, damit sie geruehen gnädigst zu verordnen, auf dass die vor zwey Terminen schon ruckhständige Interessen der 910 fl. mit nägsten mir zu Handen abgeführet, wie auch hinfüro alle halbe Jahr gewiss entrichet [sic] werden, wordurch sie den vorbemelten Creditoren auss ihrer anstehenden Noth helffen, mich aber zu dero weiteren Diensten iederzeit bereith finden werden. Der ich mich zu dero hohen Gnaden demüttigst empfehle vndt verbleibe Euer hochgräfl. Gnaden demüttigster Diener in Christo — Godefridus Escher, S. J. provinciae Bohemiae procurator.

Prag den 30 Juni Ao. 1703.

Dem hoch vnd wohlgebohrnen Herrn Herrn Johann Wentzl des heil. röm. Reichs Graffen von Sternberg, Herrn auff Böhmisch Sternberg, Radowesnitz vnd Weltrub, röm. kay. Maj. Rath, Cammerern, grösseren Landtrechts Beisitzern im Königreich Böheimb, Ihro gräfl. Gnaden.

199.

1704 d. 3 července v Hoře Kutné. — P. Jiří Chsinský žádá hr. Jana Václava ze Šternberka, aby z poddanosti mu propustil Pavla Mazoura.

Vysoceurozený sv. římské říše hrabě! Pane, pane mně milostivý! Co tak Pavel vlastní syn Pavla Mazoura, VVHrMti poddaný dědičný, při mně supplicando pohledává, to z přiloženého memorialu*) milostivě vyrozuměti ráčíte. A poněvadž takové pohledávání jeho předně sv. manželstva se tejče a ostatně na samém sousedském propůjčení záleží, pročež VVHrMt za to poslušně žádám, by nadjmenovaného Pavla Mazoura z té poddanosti do

poddanosti kolleje mně svěřeného [sic] prostředkem obyčejného vejhostu propustiti sobě milostivě oblíbiti ráčíte [sic].

Čehož se v podobném příběhu i sice jináče odměniti zakazuji, zůstávaje VVHrMti k službám hotově volný — Georgius Chsinský, S. J. collegii rector.

Actum v kolleji Kutnohorské d. 3 Julii Ao. 1704.

Vysoce urozenému pánu panu Janovi Václavovi sv. ř. ř. hraběti z Šternberka, dědičnému pánu na Šternberce, Divišově a Janovicích etc., JMCé skutečnému komorníku, raddě, v království českém soudův dvorského a komorního assesoru, pánu pánu mně milostivému, k dodání na Šternberk.

*) Jest to žádost Pavla Mazoura k rektorovi kolleje, aby vymohl mu propuštění z poddanosti šternberské, ježto za manželku pojmouti chce Dorotu, dceru Jana Trnky ze vsi Žišova, poddanou kolleje.

200.

1704 d. 7 listopadu v Hoře Kutné. — P. Tobiáš Losenický navrhuje hr. Janu Václavovi ze Šternberka, aby rozepře mezi židy jeho a poddanými kolleje povoláním obou stran do Žišova byla urovnána.

Illustrissime domine domine S. R. I. comes! Domine domine et patrone gratiosissime! Ea, qua par est, humili reverentia mea religiosa obsequia illustrissimo domino domino comiti submisse defero. Et dum unice opto tanti patroni ac vicini gratioso potiri favore, me eidem ita devoveo, ut cupiam pro debito meo et charae pacis amore illustrissimo domino domino comiti in visceribus Christi vinculari, non ambigens reciproce magnas ac veteranas illustrissimi d. d. gratias, quibus collegium mihi concreditum fructum fuit hactenus, in me quoque benignissime derivandas continuandasque.

Ne porro controversia ab illustrissimo domino domino comite mihi proposita subditos inter nostros et illustrissimi domini domini comitis curae commissos Hebraeos suborta in ipso limine vias pacis impediat, adlaboravi, ut negotium quam optime componeretur servata partis utriusque illibata aequitate. Et si quidem audita parte nostra (quae non modo ex nostris constat sed ex aliorum etiam dominorum subditis) et Hebraeorum eorumque uno dumtaxat praesente causa magis inclinat pro parte nostra contra Hebraeos, ne tamen videatur quidpiam hac in causa neglectum:

Ea de causa perhumaniter illustrissimum dominum dominum comitem requiro, ut gratiose dignetur omnes eos Hebraeos seu accusatores seu testes sibi imputatae injuriae jubere Zizovii*) pro pleniore causae discussione comparere assignata die, qua comparituri sint, ut et nostri aliorumque dominorum subditi comparere possint. Gratissimum ad haec accidet, si illustrissimus dominus dominus comes quempiam assignare dignabitur, qui testis sit et relator fidelis hujus confrontationis.

His me humillime gratiae et favori commendans maneo illustrissimi domini domini S. R. I. comitis humillimus servus — Tobias Lossenitzky.

Kuttenbergae 7 Novembris 1704.

P. S. Si gratiose assignare dignabitur diem 14^{tam} Novembris pro eo, comparebunt et nostri Zizovii. Spero me desuper aut saltem per quempiam illustrissimi domini domini comitis famulorum responsum obtenturum Zizovii.

Illustrissimo domino domino Joanni Venceslao S. R. I. comiti de Sternberg, domino haereditario in Sternberg, Radovesenitz etc., SCMtis consiliario actuali, camerario, judiciorum regni Boëmiae assessori, domino domino et patrono gratiosissimo. In Sternberg.

*) Žišov, Žižov, ves na panství Křesetickém, jež náleželo kolleji S. J. v Hoře Kutné.

201.

1704 d. 15 listopadu v Hoře Kutné. — P. Tobiáš Losenický posílá hr. Janu Václavovi ze Šternberka výslech Františka Škořepy v rozepři jeho s Šalamounem židem Radovesickým.

Vysoce urozený sv. římské říše hrabě, pane pane milostivý! VVHMti příležitě examen Františka Škořepy, syna ručnikáře Žižovského, na spis žida Šalamouna Radovesnického, který se při přítomnosti pana purkrabího VVHMti a správce Křešetického stal, odsílám.*) A poněvadž se to, že židi sami toho největší příčinou jsou, i také v spisu zlého informirování a nářku 2 synův ručnikářových ještě k jeho Františka Škořepy nenáležitému zbití a odnětí jemu klobouka jeho se spatřuje, pročež tehdy VVHMti při milostivý vůli zanechávám, pokudž on žid to přísahou od Justiniana císaře římského vynalezenou dolíčí, že se vše tak, jakž v spisu svém dokládá, vynachází, tehdy jemu slušná satisfakcí učiněna býti má. V čemž se VVHMti poníženě poroučeje zůstávám VVHMti služebník ponížený — Tobias Lossenitzky, p. t. collegii rector.

V kolleji Kutnohorské d. 15 Novembris 1704.

*) Příloha ta nyní chybí.

202.

1704 d. 5 prosince v Hoře Kutné. — P. Tobiáš Losenický žádá hr. Jana Václava ze Šternberka, aby rozepři mezi židy jeho a poddaným kolleje dle svého úsudku rozhodl.

Illustrissime domine domine S. R. I. comes! Domine domine patrone gratiose, vicine plurimum colende! Quod ad epistolam illustrissimi domini domini comitis datam 26 Novembris, quam 30ma ejusdem acceperam, mox, ut desideravi, responsoriam non reddiderim, moram interposuit partim invaletudo mea, partim gemina subsequens festivitas s. Fransisci Xaverii

et divae Barbarae parthenomartyris. Nunc reverenti obsequio meam declaro mentem circa totum negotium illud, quod ineptiis suis tum subditus noster tum Judaei illustrissimo domino domino comiti facessunt. Pando itaque, quod sentio: Vt semper chara mihi fuit amica pax gratiorque vel uncia sincerae charitatis, quam centum etiam pondo litigiosae veritatis, ita, si illius in ipso officii praesentis initio jacturam pati et insuper ob rem momenti exigui preciosa illustrissimi domini domini comitis gratia excidere contingeret, esset profecto vulnus, quod animum magnopere sauciaret. Vt proinde malum hoc et ob amorem dilectae pacis et ob summam illustrissimi domini domini comitis venerationem praepediatur, subterfugio vel umbram litis ingratae, quin potius totam illam, quae inter subditum nostrum et illustrissimi domini domini comitis suscitata, guerram sapientissimo illustrissimi domini domini comitis judicio ita decidendam finiendamque submitto, ut quidquid illustrissimus dominus dominus comes statuerit pro vel contra quamcumque partem, id aequum ratumque sim habiturus atque subscripturus aequissimae sententiae. Si ad haec illustrissimus dominus dominus comes annuere dignatur, ut coram Sternbergae me sistere audeam, vellem cum P. procuratore 14ta vel certe 16ta Decembris humilem illustrissimo domino domino comiti reverentiam deferre idque totum exequi, quod illustrissimus d. d. comes statuere dignabitur.

Dum gratiosum nutum*) expecto, me humillime gratiae et favori commendo et maneo illustrissimi domini domini comitis humillimus servus in Christo — Tobias Lossenitzky.

Kuttenbergae 5 Decembris 1704.

*) Hrabě byl náhledu právě opáčného a žádal, aby rektor ve věci této sám rozhodl. K tomu ukazuje částečně zachovaný koncept odpovědi, kterýž zní: . . . nam de aequitate mihi esse videtur, ut potius hac in causa, quod justitiae esse videbitur, a suo [sic] admodum reverendo et eximio patre rectore pronuntiaretur quam a me, cum ego causam actoris agam, admodum reverendus pater vero partem rei hoc in negotio faueatur; et cum causae rei semper fauorabiliores esse soleant quam actoris, ideo condignum esse judico, ut ab illa parte jus dicatur, quod eo magis eluscescet, [sic] quo ampliorem occasionem admodum reverendus pater rector habiturus est virtutem justitiae, qua a se ad alium tendit, quam abundantissime exercendi secundum hoc, quod in abundanti justitia maxima virtus sit; nec ego aegre fero, quiquid vel pro aut contra deffiniturus fuerit, cum mei sub protectione mea pro tempore constituti Judaei causam plenissime in finem suum aequissima justitia confidenter hisce deponam et iam per praeteritas meas reposuerim.

203.

1706 d. 6 ledna v Praze. — P. Ludvík Lišovský stěžuje si P. Václavu Zuckrovi na smutný stav kolleje, a žádá opis císařského reskriptu.

Reverende in Christo Pater Venceslae! Diu securam occasionem inquiro, sed nullam invenire possum. Si de aliqua reverendo patri constat, quae Praga Viennam movere paret: hanc mihi insinuari humillime desi-

dero. Intendo enim reverendo patri pro strena mittere sex aureos in specie et per postam non fido; quos mallem in auro extradi, quam deponi apud P. procuratorem provinciae, ut illos Viennae in diversa forte moneta extradendos assignet. Placeat disponere, prout libuerit; erunt ad nutum: non in laborum compensationem (quos reverendus P. nunc in negotio mutui longe majores exhibet, quam ut quocumque pretio aestimari possint), sed in signum grati animi.

Nullum effectum sperari posse post binas epistolas Oeniponto Viennam missas pridem rescripsi reverendo P. provinciali, cum utriusque copiam ad me direxisset. Intendebant quoque nonnulli, ut Viennam aliquis nostrum mitteretur ad petendam remissionem vel imminutionem huius mutui, sed obstiti sciens R. V^ae^ sat cordi esse totum negotium et provinciam nostram: ut damnum timeri nullum possit, quod sua vigilantia non averteret.

Scripsit R. V^a^ patri procuratori provinciae formari rescriptum caesareum, quo nihil clarius, tutius nihil pro fundo tam census quam capitalis. Optaremus cum reverendo P. viceprovinciali, si nobis hic fundus assignaretur in propriis bonis et non obstantibus quibuscunque assignationibus prioribus. Plura enim debita habemus apud cameram et omnino nihil accipimus. Nominatim sedecim milia in auro, quae a domino Sinapio nobis transcripta sunt. Petiimus haec sensim defalcari ex gabella cerevisiae, quam ex proprio braxatorio pure pro nobis extructo ipsi bibimus (cum aliis dominis in proprio haustu defalcetur), sed impetrare nihil potuimus. Spero id non futurum in praesenti. Ego ad massam mutui jam contuli, quidquid per bona corradi potuit. Si quid tale adhuc peteretur, impossibile esset subsistere collegio 127 millibus debitorum onerato et pluribus nunc personis gravato quam ducentis. Si rescriptum caesareum venire ad manus contigerit, optarem copiam illius mihi communicari: et nunc veniam peto, quod reverendum patrem, gravissimis in aula negotiis summe occupatum, importuno meo calamo toties fatigem. Pragae ad s. Clementem 6 Januarii A. 1706. — Reverendi patris servus in Christo Ludovicus Lissowsky.

Reverendo patri in Christo patri Venceslao Czuckerr, causarum provinciae Boëmiae Societatis Jesu ad aulam caesaream agenti. Viennae.

204.

1709 d. 11 prosince ve Vídni. — P. Jan Grünsklee píše P. Janu Capetovi do Olomouce strany rozbořeného mlýna.

Reverende in Christo Pater Rector! Ante biduum dominus de Freyenfels iterum monuit me, quid tandem fiat circa molam ruinatam? et mirantur multi alii nos tam tardos esse, ut ipsi domini assessores cogantur nos stimulare ad agendum in re nostra! Plura non possum scribere, quia occupor asceticis, demississime commendans me in sanctissima. Viennae 11 Dec. 1709. — R. patris servus in Christo Joannes Grünsklee.

P. S. Pro P. Michaële nudius tertius novum rursus libellum dedi.

Reverendo patri in Christo P. Joanni Capeta, Societatis Jesu collegii rectori. Olomucii.

205.

1711 d. 19 dubna v Hradci J. — P. Ondřej Kniebandl žádá hr. Františka Leopolda ze Šternberka, aby panu Almanovi pomohl k dispensi, by mohl za manželku pojmouti vdovu bratra svého.

Illustrissime domine domine, sacri R. I. comes! Petita prius humillime venia praesumo hoc calamo illustrissimi domini comitis pretiosas gratiae pulsare fores et pro negotio sequentibus exponendo potens illustrissimi domini comitis implorare auxilium. Rogavit me perillustris dominus Alman, in vicinia Serovicensi paterni incola dominii, nomine suo supplex acciderem illustrissimo domino comiti, dignaretur eidem id gratiae praestare et potenti suo consilio auxiliove dum per se, dum per proceres Austriae illustrissimo domino comiti integerrime faventes praedictum dominum Alman juvare, ut dispensationem per nuntium apostolicum Viennae residentem acquirere possit, vi cuius liceret illi in matrimonium assumere baronissam viduam antehac fratri suo vinculo conjugali ligatam. Haec dispensatio licet non ita facile a sede apostolica dari svevit, tamen illustrissimi domini comitis aliorumque potentum Austriae illustrissimae familiae Sternbergicae ac praeprimis illustrissimo domino comiti cognatae intercessione eam nos impetraturos confidimus. Unde, si illustrissimus dominus comes in tantum se humiliare resolverit et consilio domino Alman hoc in casu prodesse libuerit, ipse Viennam excursurus factaque profunda reverentia illustrissimo domino comiti se se totum expectoraturus.

Expectabimus proinde annutum et mandatum illustrissimi domini comitis, cujus benignis gratiis nos substernimus. Ego vero in dies Deum inter missae sacrificia precor, velit illustrissimam dominam comitissam fructu benedictam haerede masculo pro consolatione illustrissimi stemmatis beare, qui emorior illustrissimi d. d. comitis infimus servus et capellanus — Andreas Kniebandl S. Jesu.

Novae-domi 19 Aprilis 1711.

206.

1711 d. 5 října v Opoli. — P. Christofor Prokop píše P. Karlovi Pfefferkornovi, jednateli u cís. dvora, v záležitosti dluhu Larišského.

Jesus. Reverende in Christo Pater! P. C! Mi reverende pater, quam est difficile in ducatu nostro cito aliquid definire! Accessi ego jam bis illustrissimum et excellentissimum d. d. ducatus capitaneum in negotio arbitrii dandi, sed quia is secreto per aestatem totam certa cura utebatur, remisit negotium hoc ad suum vicarium, illustrissimum d. d. baronem Lariss,

ducatus judicem supremum, qui, cum tutor sit prolium Larissianarum, arbitrium hoc dare aut non voluit aut neglexit. Accessi hodie rursus ill^{m} et excell^{m} d. d. capitaneum et dein officii regii secretarium gen. d. Tomeček; prior mihi promisit se mox rem d. secretario, ubi advenerit, ut pro justitia detur, commissurum; alter promisit, se illud posta proxima Viennam expediturum atque, ut id ipsum R^{ae} V^{ae} perscriberem, commisit: Unde, cum arbitrium hoc 8^{a} hujus hinc Oppolio expedire velint, poterit illud Viennae adesse circa 12^{a} aut 13^{a} et R^{tia} V^{a} de adventu ejus inquirere. Quale futurum sit, mihi non constat. Ill^{mus} et excell^{mus} d. d. capitaneus id solum mihi et P^{ri} Ostrowsky dixit, se velle dare pro justitia: cum itaque debitum nostrum sit justum, spero fore, ut detur bonum, quod R^{tia} V^{ra} facile rescire poterit. — Commendo me demississime sacrae memoriae et negotium totum felici industriae, qui maneo R^{ae} V^{ae} servus in Christo — Christophorus Procop S. J.

Raptim Oppolii 5 Octob. Ao. 1711.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, Societatis Jesu provinciae Boëmiae ad aulam Viennensem causarum agenti. Viennae.

207.

1712 d. 18 února v Opoli. — P. Christofor Prokop sděluje P. Karlu Pfefferkornovi, jednateli u cís. dvora, co zvěděl v záležitosti dluhu Larišského, i jiné novinky.

Jesus. Reverende in Christo Pater! P. C. cum felici verni jejunii initio et secundiore fine! Accepi heri a P. provinciae procuratore negotium Larissianum jam advenisse Pragam illustrissimumque ac excellentissimum d. d. appellationum praesidem*) sibi dixisse, quod proxime juxta rescriptum caesareum actorum residuum petere velit ab inclyto officio nostro regio, ac dein relationem dare Viennensibus. Noster autem excellentissimus, cum illi salutem a R^{tia} V^{a} deponerem et rescriptum ab inclyta appellatione legerem, breviter respondit: *denique d. d. Viennenses non volunt studere; dixissent breviter: Appellatio nihil valet, et nos processissemus secundum justitiam.* Addidit dein alia et inter reliqua, se jam credere et prope scire regem Sveciae**) amplius non vivere tempusque nunc esse, ut repetantur templa acatholicis in Silesia ad ejus instantiam extradita, simulque me instigavit, ut hoc ipsum R. V^{ae} perscriberem.

Apud nos hodie fertur sententia contra perill. d. Mankowsky propter homicidium, non tamen sanguinea, cum non possit satis probari fuisse voluntarium. Pejorem sententiam propter idem delictum timendam habet perill. d. Rogowsky, qui hucusque Ratiboriae in carcere attinetur.

Adsalutat reverendissimus noster, qui narravit praedicantem in certo oppido Silesiae mox velle fieri catholicum, modo sibi, unde vivere possit, suppeditentur aut saltem officiolum quodpiam v. g. in oppido, ubi est, sena-

toriae dignitatis. Lignicii autem, ut mihi R. P. rector scribit, d. fiscalis contra praedicantem aut superintendentem agit, quo jure sibi appropriet titulum archidiaconi? Vix illum probabit legitime.

Commendo me demississime sacrae memoriae et veteri benevolentiae maneoque R^{ae} V^{ae} obligatus in Christo servus — Christophorus Procop S. J.

Oppolii 18 Febr. Ao. 1712.

Reverendo patri in Christo P. Carolo Pfefferkorn, Societatis Jesu provinciae Boëmiae ad aulam caesaream causarum agenti. Viennae.

*) Presidentem nad appellacemi byl v l. 1705—1712 Jan Josef hr. z Vrtby. — **) Král švédský Karel XII. zemřel teprv r. 1718.

208.

1712 d. 24 března v Tuřanech. — P. František Kaiser podává superiorovi kolleje Brněnské zprávu o faře v Tuřanech.

Admodum Reverende ac Religiose Pater Superior! Pariter praemissa gaudiosorum festorum Paschalium reprecatione insinuo admodum R. P. V^{rae}, quod crastina die ceremonias de jure parochiali mihi competentes persolvere velim, sicut per duos annos praeteritos sine omni contradictione persolvi, et nullo modo cedam. Puncta enim mihi tradita (ex informatione jam accepta) *nihili et flocci aestimo*, et tam contra hoc 13um, *quam contra omnia solenniter protestor*. Et hinc, si R. V^{ra} scandalum inter populum et inter nos grauem altercationem evitare [vult], falcem in alterius messem non mittat. De procuratione sacrorum liquorum non dignetur solicitari, hos meum est omnino procurare; sed ecclesia pro illis pecuniam dare tenetur, prout practicatum ante me semper invenio et modo me duobus annis hic existente imo in tota Moravia, quantum mihi constat, practicatur. De reliquo hoc sancto tempore me etiam in omnia sancta commendo et maneo admodum R. P. V^{rae} ad obsequia grata promptus — Franciscus Josephus Kaiser, curatus Tuřzanensis.

Tuřzani 24 Martii 1712.

209.

1712 d. 11 dubna v Opoli. — P. Christofor Prokop sděluje P. Karlovi Pfefferkornovi své obavy v příčině úroků i kapitálu od paní Larišové povinných.

Jesus. Reverende in Christo Pater! Secundissima paschalium gaudiorum continuatio! Papae! quam lento passu Pragae progredi videtur negotium Larissianum! Scripsi ego iterato R. P. Ferdinando de illo illudque multum recommendavi, at nullum adhuc ad ultimas meas accepi responsum. Illustrissima d. d. debitrix interim laeta vivit et nec minimum signum, quod solvere velit, ostendit: atque ita capitale sine utilitate ibi jacet et majus semper ac majus accrescit periculum, ne et census persessi amittantur et capitale. Si scirem, cui personae expeditio ac examen hoc in appellatione

commissum sit, ipse illi scriberem atque, ut rem acceleraret, supplicarem. Placeat, quaeso, adjuvare, quantum fieri potest.

Novi apud nos nihil, nisi quod prima Aprilis pie in Domino obierit reverendissimus dominus d. Czarnovacensium praepositus et 15 hujus a nobis in imperium discessura sit legio desultoria Schönborniana. Commendo me demississime sacrae memoriae et maneo R. V[ae] antiquus in Christo servus — Christophorus Procop S. J.

Oppolii 11 Aprilis Ao. 1712.

Reverendo patri in Christo P. Carolo Pfefferkorn, Societatis Jesu provinciae Bohemiae ad aulam caesaream agenti. Viennae.

210.

1712 d. 21 dubna v Opoli. — P. Christofor Prokop oznamuje P. Karlu Pfefferkornovi, co zvěděl o záležitosti Larišské, že totiž věc všech věřitelů společně projednána bude.

Jesus. Reverende in Christo Pater! Eodem die et R. V[rae] accepi epistolam et R. P. Ferdinandi Brayer, qui ita mihi scribit: Dum proxime, id est nudius tertius seu 12 Aprilis, urgerem expeditionem negotii Larissiani, responsum a d. secretario accepi, illud plane eo die in consilio relatum esse; ut proinde nunc regia appellatio factura sit, quod ei demandatum fuerat a Sua Majestate. Ut autem pro nobis solis sententiam ferat, exspectandum non est: imo nec simpliciter sententiam ullam feret, sed solum arbitrium dabit ad Suam Majestatem remittendam super nostra et aliorum creditorum causa. Ut autem quantocius feratur, iterum cras sollicitabo. Si R. V[a] quoad census saltem dimidios cum debitrice convenire et transigere posset, bonum esset. Ita ille. Quod P. Ferdinandus hic svadet de condonandis ex dimidio prope censibus, dudum ego intendi; sed quia ill[ma] d. debitrix omnes totaliter sibi condonari petit et adhuc capitale sub minore censu apud se relinqui, petitioni consentire non valui nec volui, ne perderetur utrumque. Audiam, quid nunc dictura sit, ubi arbitrium regiae appellationis intellexerit.

Ill. d. d. supremus regens bonorum caesareorum baro de Tragstein ex plurima salute multum se recommendat et per me quaeri cupit, quidnam audiatur Viennae de rebus cammeralibus? quae illius camerae dispositiones? Varia enim hic sparguntur.

Ad 25 currentis pro visitatione collegii huc se venturum insinuavit R. P. provincialis, visitaturus etiam Tarnomontum atque Piekarium. Commendo me demississime sacrae memoriae ac veteri benevolentiae maneoque R. V[rae] obligatus in Christo servus — Christophorus Procop S. J.

Oppolii 21 Aprilis Ao. 1712.

Reverendo patri in Christo P. Carolo Pfefferkorn, Societatis Jesu causarum ad aulam caesaream agenti. Viennae.

211.

1712 d. 2 srpna v Hlohově. — P. Ferdinand Otepaný, rektor semináře, píše P. Karlovi Pfefferkornovi o nadaci Bergovské, o minulosti nově jmenovaného opata Jana Bernarda Rotha, o knize Schlesische Kirchen-History a o králi polském.

Reverende in Christo Pater Provinciae Procurator! Pervenit ad Glogovienses rumor, quod augustissimus sub finem Julii suos Viennenses certo certius sit revisurus, quare praesumo lineolis hisce negotium seminarii Leopoldini in memoriam revocare notoque affectu supplicare: concurrere non gravetur ad intercessionales ab augustissimo quam primum impetrandas, pro quibus una instabit illmus. comes Berge, qui subinde commendatitias in Saxoniam deferre constituit. Utinam beneficio R. V[ae] videam finem negotii istius per annos plures sine fructu tractati! Obstat haeresis Saxonica, Societati perquam infensa, quae censum aliis et capitale dudum haud dubie deposuisset.

Hebdomade priori cum stupore in foliis Viennae impressis legimus Ioannem Bernardum Rothe nominatum alias canonicum Glogoviensem, anno priori propter turpitudines Ottmochovii bene castigatum et tandem e dioecesi amandatum, a Sua CMte ad infulam abbatialem s. Aegidii in Hungaria esse promotum et Posonii infulatum. Addebat insuper typographus purpura theologica et juris utriusque doctoratu esse conspicuum, cum vix integros casus absolverit Nissae. Amplius stupuimus heri, dum in iisdem foliis Viennensibus legeremus exauthoratum hunc parochum Joansbergae ad Nissam coram augustissima vidua Eleonora cum caractere abbatiali divina peregisse. Videtur homo hic augustissimis imposuisse vel aulicis illum SCMti commendantibus. Noui illum perbelle; fuitque apud me Sagani in collegio; pransus sum cum eodem, antequam includeretur, apud residentem Saganensem vidique praeter audacem superbiam in hoc homine habitare nihil. Rogatus sum ab ecclesiasticis et secularibus, ut hoc super se scriberem R. P[ri] Tönneman (posset enim neotericus hic abbas amplius aulae imponere), at malui prius notitiam dare R. P[ri] Carolo, qui sciet data occasione R. P. confessario negotium proponere. Fuisset utinam petita prius informatio ab illmo. vicario generali, qui aviculam hanc caveae Otmochoviensi incluserat, nunquam infulam obtinuisset, per quam similis farinae ecclesiasticorum vita scandalosa confirmabitur. Nisi fautorem habuisset in aula episcopali, libertate nunquam fuisset donatus.

Habetur et in Silesia liber germanicus, cui titulus: Schlesische Kirchen-History, cui imago regis Sveciae praefixa est cum pluribus ecclesiis. Hic liber adeo scabiosus est, ut parem vix viderim. Proscindit prae reliquis sedem pontificiam et Societatem tam enormiter, ut simile nil legerim, licet luthericolarum sensa typis excusa utrumque habeam perspecta. Nec parcit episcopo Wratislauensi, commissariis caesareis, decretis aulae etc. etc. Dignis-

simus sapientum judicio, qui in omnibus Silesiae civitatibus a carnifice palam comburatur. Author non nominatur; putatur autem haerere in Silesia et actu conficere tractatum tertium scurrilis historiae; locus fictus appositus, licet Francofurtum praeponatur. Volui libri huius exemplar R. P. Carolo (R. P[ri] Tönneman offerendum) transmittere per servos excellmi. capitanei nostri comitis a Frankenberg Viennam festinantis; at hora 2[a] noctis discessit, quem credebam in aurora circa 6 moturum. Utinam haberem prae manibus securam occasionem! Stuprent nostri pactum Silesiticum adeo scabiosum, contra quem tamen nullum fulmen cuditur a languentibus catholicis, qui 3[tium] pactum impedire potuissent castigando duos primos.

His diebus partem ducatus istius transivit augustus festinans in Poloniam, ubi Turciae legatum audiet de reditu regis Sveciae tractantem. Habet una secum copiosum militem saxonicum ad apparentiam insignem, sed gotho magis quam augusto regi addictum, uti patet ex illius sermone. Quid igitur sperandum?

Carolinae gratiae seminarium Leopoldinum et me veteri sanctae benevolentiae demississime commendo. Glogoviae 2 Aug. 1712. — R. V[ae] servus in Christo Ferdinandus Otepani.

Reverendo Patri in Christo P. Carolo Pfefferkorn, Societatis Jesu provinciae Boëmiae ad aulam caesaream procuratori. Viennae.

212.

1712 d. 8 prosince v Opoli. — P. Christofor Sádlo žádá P. Karla Pfefferkorna, aby se zasadil o to, by konečně bylo rozhodnuto o fundaci Larišské, a dává zprávu o prodeji panství Ratibořského.

Reverende in Christo Pater! Principio officii mei plurimas legi epistolas a reverendo patre antecessori meo inscriptas et causam Larissianam 3600 fl. fundationis pecuniam concernentes; pro cura sollicita humillimas ago gratias nomine collegii, quod capitale, si una cum persessis censibus in tempore adjudicatum fuerit collegio, resolutione de facto haerente in appellatione, elevabit R[dus] P. fabricam et templi et forte etiam initium dabit collegii, quod et tota optat vicinia volens concurrere et provincia desiderat. Rogo humillime pro auxilio et consilio, ut tandem semel appellatio decidat, quod justum et aequum est. Illustrissima vidua asserit se adhuc habere vias quibus evadat; plurimos enim habet et patronos et amicos, justae nostrae causae Deus solus et diva Pekariensis, quam in nostro oratorio exornare ad summum conabor.

Dominium Rattiboriense illustriss. d. l. b. Zobek emit ducenta millia fl. et unum offerens, nostris a majori oblatione abstinentibus ob ruinatum, valde dominium, qui in sua substantia habere dicitur 95[m]; at ubi reliquum? Si fructum aliquem ex hoc dominio habere voluerit, minimum 20[m] fl. imponere debebit judicio peritorum oeconomorum. Caeterum commendo me

paternae gratiae et collegium Oppoliense gratiosae benevolentiae maneoque R. patris humillimus servus — Christophorus Sadlo S. J.

Oppolii 8 Decembris 1712.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, provinciae Bohemiae Societatis Jesu ad aulam caesaream causarum agenti. Viennae.

213.

1713 d. 26 dubna v Brně. — P. Arnošt Schambogen píše P. Karlu Pfefferkornovi mezi jiným i o záležitosti Tuřanské.

Reverende in Christo Pater. Agens! Dominus advocatus, dum hodie porrigere debuisset in causa collegii Hradistiensis desiderata jam dudum, heri iterum expracticavit dilationem ad 6 septimanas. Proinde non erit tam cito finis, uti ominabamur, causae vix non aeviternae. 7ª sequentis porriget exceptionem in causa collegii Znoymensis ita tamen, ut non communicetur adversario, quoad habeamus in camera rescriptum unice necessarium. Ave amantissimum dicit R. V^ae^ et, cum parere missum hinc sit pro domino Woditzka ad professuram juris Olomucii, rogat, ut conetur domino referendario ad evitandas omnes Societati et universitati difficultates svaviter persvadere expresse imponendi decreto caesareo his: juxta rescriptum caesareum 19 Junii 1708 emanatum, in quo continetur: Matricula etc.

Quod nuper non meminerim accepti romani attestati, ignoscat R. Vª; ita enim obrutus fui variis, ut relegendi epistolam otium non fuerit. Hodie tandem levabo acta in causa Turzanensi a domino advocato. Imo, dum hoc scribo, adest ejus scriba, ut veniam primo cras mane; ait se extraditurum. R. P. rector cum P^re^ novitiorum est Divaci. An cras rediturus sit, ignoro. Properabit, ut tandem moderatori provinciae responsum consistorio dandum post annum dimidium transmittat. Melius in nostrum favorem haec causa decideretur apud nunciaturam! Parochus magnam violentiam patri superiori intulit, dum sacerdotalibus apparamentis indutum pro resurrectione iisdem spoliare praesumpsit. Commendo me demississime in omnia sancta R. V^ae^ servus in Christo — Ernestus Schambogen.

Brunae 26 Aprilis 1713.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, provinciae Boëmiae Societatis Jesu ad aulam caesaream agenti. Viennae.

214.

1713 d. 29 dubna v Brně. — P. Arnošt Schambogen dává P. Karlu Pfefferkornovi do Vídně zprávu mezi jiným i v příčině fary v Tuřanech.

Reverende in Christo Pater Agens! Eadem hora, qua d. advocatus rediit, cum R. P. rectore adii d. advocatum eidemque commissionem R. V^ae^ ex-

pedivi. Ut postulatis R. V^{ae} annuat, desiderat decretum, cujus meminit in suis, et in omnem eventum una mittet libellum Suae Majestati porrigendum, si forte camera obstinata in suo proposito maneret. Si vero camera favorabile ad memoriale daret responsum et illud ocius communicare non gravetur, ut ante 7^{am} instantis mensis infallibiliter habeamus; siquidem certo exceptionem porriget eadem die d. advocatus cum clausula, ne communicetur parti adversae, donec authenticum habeamus in causa silvae rescriptum ex camera, quod exceptioni necessario judicatu inserendum.

In causa Turžanensi hodie pluribus contulimus cum d. advocato. Asserit: nos in consistorio certo condemnandos, utpote quod jura parochialia magis ampliare, quam restringere vult. Nos non respondemus in modum replicae aut duplicae, sed solum informationem pleniorem damus, ne nos subjiciamus consistorio; quum tandem die crastina expedituri sumus ad moderatorem provinciae, si tamen non fuerimus iterum decepti a d. advocato, qui pro 2^{a} Maji huc citavit per expressum R. P. rectorem Znoymensem, ut subscribat et conferat, si quid addendum, mutandum aut ommittendum censeret in exceptione.

Si thermarum curam adhibuerit Badenae, opto, ut quam optime conducant ad vitam longaevam et exantlandos provinciae labores. Commendo me humillime meque in omnia sancta commendo. Brunae 29 Aprilis 1713. — R. P. agentis servus in Christo Ernestus Schambogen.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, provinciae Boëmiae Societatis Jesu ad aulam caesaream agenti. Viennae.

215.

1713 d. 25 listopadu v Brně. — P. Jan Capeta oznamuje P. Karlu Pfefferkornovi nepříznivé rozhodnutí konsistoře v příčině fary v Tuřanech a žádá za radu i pomoc.

Reverende in Christo Pater, dilectissime Pater Carole! Habet R. V^{a} per R. P. provincialem communicata decreta et resolutiones in causa residentiae nostrae Turžanensis ab eminentissimo episcopo Olomucensi datas 25 Octob. anni labentis, contra quas, utpote juribus dictae residentiae multum praejudiciosas absente jam eminentissimo apud reverendissimum capitulum Olomucense interposui recursum*) ad apostolicam nuntiaturam svadentibus id collegii consultoribus et approbante R. P. provinciali. Nunc inter sacrum et saxum haereo. R. R. P. P. provinciae consultores scribunt R. P. provinciali, již po vobjedě, ejusmodi recursum non esse interponendum: 1° ne tam eminentis personae offendendae periculum incurramus, 2do quod forte eminentissimus cardinalis foro nuntiaturae non sit subjectus aut illud, quocunque demum titulo sit declinaturus et ad aulam pontificiam, in qua paucos Societati sincere faventes numeramus, negotium promoturus; itaque censuerunt expedire, ut ipsi eminentissimo episcopo humili submissione nostra jura ex-

ponamus et ab ipso suorum decretorum et resolutionum benignam interpretationem et nostris juribus magis faventem explicationem postulemus. Rebus ita constitutis sola R. V^a^ periculosum ictum mallei a me hunc inter et incudem constituto videtur posse avertere et medium ponere, quod R. P. provincialis summe desiderat et ego ex veteri erga R. V^am^ fiducia postulare praesumo, ut illustrissimum et reverendissimum nuntium quamprimum, et si opportunitas foret, priusquam eminentissimus Romam discedat, accedere dignetur et exhibitis eidem eminentissimi episcopi decretis, ab illo, utpote Societatis nostrae singularissimo patrono, consilium petere, utrum expediat bono Societatis, praesertim residentiae Turžanensis, quae illis decretis tangitur, ut praememorato recursui reverendissimo capitulo, ne fatalia negligerentur, jam insinuato, et non animo litigandi cum eminentissimo episcopo, sed solum praejudicia et gravamina jurium nostrorum repraesentandi causa inchoato insistere et memorata gravamina nuntiaturae cum debita reverentia praesentare; an potius ab ipso eminentissimo episcopo suorum decretorum postulare benignam declarationem.

Si illustrissimus et reverendissimus nuntius posterius svaderet, obsecrandus foret, ut apud eminentissimum dignaretur agere gratiosissimum mediatorem et sua efficaci intercessione eminentissimi animum ad favorem causae nostrae inclinare. Caeterum justum esse nostrum dolorem, ex illis decretis nobis inflictum, specimen R. V^ae^ dabit acclusum scriptum; plura enim hodie exarare non potui. Veteri R. P. Caroli benevolentiae me humillime commendo. Brunae 25 Nov. 1713. — R. V^ae^ servus in Christo Joannes Capeta.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, Societatis Jesu ad aulam caesaream provinciae Bohemiae causarum agenti. Viennae.

*) Odvolání to odevzdal P. Jan Capeta v kanceláři konsistoře dne 11 listopadu; potvrzení toho obdržel P. Jan Absolon teprv dne 14, o čemž píše P. Capetovi dne 15 listopadu: »Humillime R. P. rectori offero a R. D. notario consistorii acceptam syngrapham et recognitionem. Magnae molis erat extorquere d. jurato advocato d. Joanni Fleischhauer. Noluerunt eam dare die Sabbathi, nec Dominica, nec die Lunae causantes: jam quod cancellistae absint, jam futuram aliam compositionem nec esse opus appellatione: donec heri ipsemet eundem accessissem et rogassem. Dicebat d. Dresner [notář a assessor konsistoře]: debuisset quidem mitti ad cardinalem, quia est decretum illius et non nostrum: attamen dabo recognitionem.

216.

1713 koncem listopadu v Brně. — Rektor P. Jan Capeta žádá kardinála Wolfganga ze Schrattenbachu, biskupa olomouckého, aby, poněvadž rozhodnutím jeho ze dne 25 října práva residence S. J. v Tuřanech se obmezují, novou komisi ve věci té nařídil. (Opis současný.)

Eminentissime ac reverendissime S. R. E. cardinalis, dux et S. R. Imperii Princeps! Domine Domine Clementissime! Traditum mihi est non multis ab hinc hebdomadis nomine Suae Eminentiae decretum*) quoddam ex occasione controversiae inter superiorem Societatis Jesu et parochum

Turžanensem exortae, quod quidem debito cum respectu recepi, at dum istud legerem ac accuratius perpenderem, deprehendi ex mala informatione conceptum et formatum et vel ex hoc ipso Societatem nostram plurimum gravans ejusdemque jurium aperte lesivum. Proinde, ne quid jam jam memoratis juribus Societatis praejudicii offerri pro officii mei ratione sinerem, coactus sum ad remedium juris recurrere et appellationem interponere. Quam quidem prosequi (nisi aliud necessitas cogeret) ob reverentiam Suae Eminentiae a Societate debitam in animo non habeo, cum sperem in ejusdem propensissima in Societatem et ejusdem jurium conservandorum voluntate ac plurimum confidam futurum, ut per viam novae commissionis vel leuterationis decreti illius gravantis (pro quo humillime supplico) et aperte laesivi jurium Societatis aliud declaretur. Patebit enim clare in nova commissione acquisitio juris Societatis titulo cessionis, possessionis vel quasi praescriptionis et quam prior commissio innixa supposito non supponibili non satis advertisse deprehenditur: patebuntque etiam omnia, in quibus se gravatam sentit Societas. Supponitur nimirum, quod parochus Turžanensis Franciscus Kaiser eodem jure censendus sit, quo parochi aliorum locorum, quod est contra irrefragabilem claram litteram fundationis factae olim ab episcopo praedecessore cum pleno consensu capituli robore in perpetuum valituro. Adeoque haec praeprimis post secutam tot anorum obseruantiam et consuetudinem plusquam quadragenariam tam parum infringi possunt, quam parum potest modernus parochus causam possessionis suae vel quasi mutare et alio jure uti, quo a tot annis usi non fuere alii parochi eiusdem loci, qui jus parochiale eo loci speciali dispositione episcopi plurifariam limitatum et restrictum agnoscentes litteris fundationis acquieverunt, ita ut nec in mentem iis venerit haec prorsus nova et tenori fundationis a diametro contraria distinctio, quod videlicet promovendus ibidem *cultus Dei* ad parochum et *Deiparam* ad patres spectet.

Eapropter iterum humillime supplico Suae Eminentiae, ut pro dignoscendis melius juribus Societatis et gloriosae memoriae fundatoris diplomatis fundationis sensu clementissime novam commissionem statuere vel alias leuterationes decreti gravantis decernere dignetur, ne jam interpositam introducere et prosequi cogamur appellationem. Caeterum pro incolumitate Suae Eminentiae Deum et Deiparam non desinam exorare. Suae Eminentiae S. R. E. cardinalis humillimus cappellanus — Joannes Capeta, Soc. Jesu coll. et domus probationis rector.

Ad eminentissimum et reverendissimum dominum dominum S. R. E. cardinalem presbyterum, episcopum Olomucensem, ducem, S. R. I. principem etc. etc.

*) Ve sporu mezi farářem a residencí S. J. v Tuřanech pozměnil biskup Wolfgang ustanovení biskupa Karla II. (viz poznámku k listu č. 78 ze dne 24 července 1669) následujícím dekretem ze dne 25 října 1713:

Wolfgangus divina miseratione sacrae romanae ecclesiae cardinalis presbyter de Schrattenbach, episcopus Olomucensis, dux, S. R. I. princeps regiaeque ca-

pellae Bohemiae comes. Super quaestiones controversas, quae occasione patris Venceslai Scharon, Societatis Jesu residentiae Turžanensis quondam superioris, adversus parochum Turžanensem Franciscum Kaiser jura parochialia turbantis ortae et in commissione partim ventilatae, partim in facto compertae fuerunt, sequentia ordinamus decreta et observandas statuimus resolutiones. *Primo:* Omnes functiones parochiales, quae immediate et primario ad cultum divinum ordinantur, uti caeremoniae in sancta hebdomada, benedictio fontis baptismalis, processiones in diebus rogationum, ad parochum loci privative et de jure peragendae spectabunt, nec eas quomodolibet patres residentiales interturbabunt. *Secundo:* Super facto probato, quo parochus die sabbatho sancto processionem cum venerabili sacramento eucharistiae, luminaribus et facibus sine justa causa extinctis, peragere debuit, honorem divinum zelantes merito indignamur et jubemus, ut, ubi de vero Dei cultu agitur, omnis personalis amaritudo contra parochum seponatur et in suis functionibus imperturbatus relinquatur. *Tertio:* Patres Societatis Jesu suum aedituum res ecclesiae ad cultum Marianum custodientem ad fidelitatem juramento adstringere valebunt; si vero idem res ad munia parochialia pertinentes custodiendas haberet, etiam parocho juramentum depositurus erit. *Quarto:* Cum omnia offertoria parochialia indiscriminatim patres vigore fundationis percipiant, procurabuntur parocho pro suis functionibus sacra et decentia paramenta. *Quinto:* Sit parocho licitum suos parochianos et alios advenas coram divina virgine thaumaturga copulare, cum tam diviti quam pauperi idem devotionis sit favendus accessus, nec teneatur patres pro ejusmodi licentia exorare. *Sexto:* Quantumvis patres Societatis Jesu dispositionem ecclesiae habeant, in quantum cultus Marianus promovendus est, per hanc tamen dispositionem eisdem non liceat tempore insueto ad functiones praesertim parochiales ecclesiam claudere vel tardius pro libitu aperire, sed consvetudo et tempus solitum aperiendi observetur. *Septimo:* Solennitatem et festum sanctissimi corporis Christi ad d. parochum de jure spectare dignoscimus, nec ad patres Soc. Jesu vigore fundationis spectare decernimus, cum ejusmodi functio non ad cultum Marianum promovendum (ad quem patres fundati fuerunt) sed ac cultum immediate pertineat divinum. *Octavo:* Obviam ire processionibus peregrinantium, cum id ad cultum Marianum promovendum spectet, patres ex mente fundatoris tenebuntur. *Nono:* In communicatione peregrinorum, cum etiam parochiani interveniant, patres Soc. Jesu et parochus se invicem adjuvare tenebuntur, nisi parochus in aliqua functione parochiali legitime foret impeditus. *Decimo:* Funera parochus illo tempore peragat, quo ordo divinorum alias consvetorum non interturbatur. *Undecimo:* Parochus stabile habeat confessionale, cum tale ad curam pertineat animarum, quo eundem suae oviculae facilius valeant invenire. *Duodecimo:* Stipendia honoraria pro sacrificio missae a fidelibus oblata primario obveniant parocho, reliqua, quae parochus absolvere non posset, per patres valeant elargiri. *Decimo tertio*: Caetera juxta diploma fundationis inviolabiliter observentur. Decisum Wischoviae die 25 Octobris 1713. — Wolfgangus cardinalis de Schrattenbach.

Proti takovému obmezení moci své stavěli se Jesuité ovšem na odpor a hledali pomoci na všech stranách, aby dřívější postavení své proti faráři uhájili.

217.

1713 d. 6 prosince v Brně. — P. Jan Capeta posílá P. Karlu Pfefferkornovi doklady v záležitosti residence Tuřanské.

Reverende in Christo Pater! Mitto interim quorundam authenticorum copias pro commoditate interim perlegendas, proxima posta plura submis-

surus, ex quibus noticia causae Turžanensis clarius forte haberi poterit. Brunae 6 Decem. 1713. Commendo me humillime R. V[rae] servus in Christo — Joannes Capeta.

P. S. Quae mittuntur, sunt sub duobus distinctis coopertis, alias notabilior Buffulus prodivisset.

218.

1713. — P. David Berger, superior v Tuřanech, ohražuje se proti obvinění děkana z Výškova. (Opis současný.)

Reverendissime et illustrissime S. R. I. comes et officialis totumque reverendissimum episcopale officium! Benignissime mihi ignoscere dignabitur reverendissimum episcopale officium, quod ad minus consideratam E. D. decani Wischkoviensis Venceslai Alexii Neüpauer accusationem respondere non possim: siquidem ego absolutus non sum superior, sed aliis sum superioribus subordinatus, apud quos si memorato d. decano me accusare libuerit, confido, me non cariturum argumentis, quibus accusatio praefata satis ac abunde diluatur refuteturque. Commendo me pretiosis totius reverendissimi episcopalis officii favoribus maneoque etc. etc. D. B.

Copia litterarum responsoriarum P. superioris ad litteras a reverendissimo episcopali officio in puncto accusationis annexae submissarum.

219.

1714 d. 10 ledna v Olomouci. — Provinciál P. František Fragštein projevuje P. Karlu Pfefferkornovi náhledy své o kostele v Tuřanech a o opravách university.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Revereor ego iudicium R. P[ris] Tönneman de petenda nova commissione, metuo tamen, ne, si etiam in eam consentiat eminentissimus, tam parum nobis prosit quam praecedens, nisi faventiores ab eo determinentur commissarii; quales inter canonicos Olomucenses vix video, qui unanimiter videntur nobis velle eripere iura nostra in ecclesiam. Deus det, ut fallar! Interim R. V[ra] agat, quod ille et alii boni amici svadent, qui melius ibi vident, quid fieri possit, quam ego hic circumstantiarum omnium notitiam non habens. Caeterum votum consultorum meorum est, ut res potius mediante illustrissimo nuntio via svaviori tentetur, quam ut ad appellationem descendatur. Si tamen aliter fieri non posset, fiat, quod R. V[ra] cum R. P[re] Tönneman iudicaverit.

Ratione reformandae universitatis spero, quod Sua Majestas prius etiam nos audiet. Hic optarem, ut P. Tönneman sibi rem curae sumeret et occasionem quaereret Suae Majestati loquendi. Commendo me humillime in omnia sancta R. V[rae] servus in Christo — Franciscus Fragstein.

Olomucii 10 Januarii 1714.

P. S. In negotio Tarnomontano iudicant consultores mei, ut ipse donator domus et senatus petant a Sua Majestate confirmationem donationis atque scholas propositis suis motivis pro augmento fidei etc. Idemque transigant cum episcopo Cracoviensi. Quid R. V^rae^ videtur?

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, Societatis Jesu provinciae Bohemiae ad aulam caesaream procuratori. Viennae.

220.

1714 d. 12 (?) ledna. — P. Arnošt Schambogen píše P. Karlu Pfefferkornovi v různých záležitostech právnických.

Reverende in Christo Pater Agens! Rescriptum caesareum accepit domina Lutitziana, quod Olomucium promovi ad P. Carolum, qui illud dominae matri huc remisit; aberat enim et Olomucium excurrerat. Die Lunae erit commisio; opto illi felicem sucessum.

Hodie jam 6ta vice comparuimus ad conficiendum rotulum. Jam iterum pro die Lunae citati sumus et nihil inde fiet. Ab hora 9^a^ usque ad 11^am^ jam litigatum est. Excipit contra attestatum a R. V^a^ submissum a modo mandatarius Dubskyanus. Sed quam eleganter retorserit argumenta ejus noster, hodie vix scribere possum, dum ex ejus argumentis ipsissimis monstravit: noviter reperta Dubskyana non posse inrotulari. Hodie mittitur parere a tribunali super literis Dubskyanis non tantum in favorem nostrum, sed insuper petitur, ut fiscus agat contra Dubskyum tanquam falsarium.

R. P. rector necdum adest. Die crastino assignabo patri regenti convictus 12 fl. 30 kr. levandos a R. P. rectore Olomucensi. Jam serio laborat dominus advocatus non tantum in specie facti, sed sumptibus collegii Hradistiensis vult edere eam. Nescio, an sit consultum et an R. P. rector sumptus daturus sit. Cum Lambergiana sit haeres comitissae Stroczianae facta, debitrix convictus Viennensis, poterit R. P. regens ibidem ponere arrestum ex consilio domini advocati super hereditate adeunda. Commendo me affectui veteri gratioso R. V^ae^ servus in Christo — Ernestus Schambogen.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, provinciae Boëmiae Societatis Jesu ad aulam agenti. Viennae.

221.

1714 d. 17 ledna v Brně. — P. Arnošt Schambogen píše P. Karlu Pfefferkornovi vedle jiných věcí i o záležitosti Tuřanské.

Reverende in Christo Pater Agens! Commissio Lutitziana die Lunae sumpsit initium; quid in ea actum ac conclusum, necdum innotuit. Quaesierit me forsitan domina; sed ob quotidianas cursitationes ad domum provincialem me domi forte non repererit. Jam hodie decima vice ad

tabulas comparuimus et absque inrotulatione actorum domum rediimus. Judicium tabularum iterum pro die crastino nos citavit; ferre tamen non poterit sententiam, ut fiat inrotulatio, cum documenta Dubskyana inrotulanda non sint (noviter nempe reperta) nisi habito responso hac super quaestione ab aula. Dum haec scribo, necdum adest R. P. rector Divaco; creditur tamen adhuc hodie rediturus. Si modo non abeat Viennam d. advocatus paratus facere introductionem appellationis ad nuntiaturam, in tempore ea transmittetur. Conferet cum R. P. rectore reduce, a quo pleniorem capiet informationem de rei statu.

In causa Debliniana praestolatur idem d. advocatus prius judicium moderatoris provinciae et consultorum, priusquam consilium suum pandat. Mihi interim soli insinuavit, hanc acceptationem esse Societati onerosam et contra institutum, nisi sacellum cederet Societati, ut tanquam in suo in dies sacrificium celebraretur a nostro. Quoad alterum punctum ajebat: nihil concedendum, cum praetensio Debliniana non reperiatur in tabulis, nostra vero nonmodo intabulata, sed etiam confirmata. Commendo me humillime in omnia sancta. Brunae 17 Januarii 1714. — R. P. agentis servus in Christo Ernestus Schambogen.

P. S. Rogo, invigilet R. V[a], ne testis examinatus profugiat. Fuga eius obesset plurimum causae nostrae, Dubskius vero insultaret.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, provinciae Boëmiae Societatis Jesu ad aulam caesaream agenti. Viennae.

222.

1714 d. 20 ledna v Brně. — P. Jan Capeta oznamuje prokurátorovi provincie, jaký výsledek měla cesta jeho do Vídně v příčině kostela v Tuřanech.

Reverende in Christo Pater Procurator! Ex contumatia, quam uno die ultra 6 ab aula assignatos sustinere debui propter ineptiam unius ex commissariis illustrissimi d. baronis de Rziczan in Bernhardsthal habitantis, qui passum pro meo discessu conficere tardavit, salvus et incolumis Divacum appuli 14 labentis. Benedictus Deus in donis suis.

Epistolam R. V[ae] 17 currentis datam exhibui domino Schellenberger qui torvum intuens expostulavit, cur illo inconsulto Viennam ad eminentissimum profectus sim et qualem libellum eidem praesentaverim. Utramque quaestionem breviter expedivi: me cum absente Brunna nihil conferre, nihil consilii petere potuisse. Desideravit sibi ostendi copiam memorati libelli, quam mecum non habui; post haec cum indignatione effundere coepit sensum suum de causa hac Turžanensi, quod nimirum parochus Turžanensis gaudeat jure communi parochorum aliorum et contrarium nequaquam evinci posse ex ullis nostris instrumentis. Bonus vir totus praeoccupatus esse videtur a domino Dresner, quo familiariter utitur, et nostra instrumenta nunquam legisse, aut si legit, illa cum communi jure paro-

chorum non combinasse et consequenter non intellexisse, esto mihi eadem occasione frequentius ingesserit: se non habere stramen in capite. Habui tunc mecum scripta mea eo fine, ut eadem ipsi communicarem; sed dum eum ita commotum viderem, communicationem distuli in tempus magis opportunum. Quoad curam et solicitudinem, ne fatalia negligamus, jussit nos esse sine metu eo, quod a die, quo ab Eminentissimo per libellum supplicem postulavimus decreti sui leuterationem, tempus introducendae appellationis non currat; haec autem dies fuit 5ta Januarii currentis; voluit nihilominus, ut R. Va mox ab his acceptis supplicem illustrissimo nuncio praesentandum quantocius formet in hunc sensum: Societatem in causa Turžanensi ab eminentissimi cardinalis episcopi Olomucensis sententia sub l. A. cum debito respectu in tempore appellasse sub l. B. et interpositam appellationem legitimo tempore nos introducturos fuisse, nisi 5ta currentis Januarii a judice a quo eminentissimo cardinali per supplicem libellum memoratae sententiae leuterationem debita cum submissione postulassemus. Sperare proinde lapsum temporis in hac circumstantia quoad fatalia nostrae causae nullum praejudicium allaturum; unaque humillime petere, ut, si eminentissimus cardinalis disideratam leuterationem facere recusaret, nobis tempus pro introducenda memorata appellatione ab illustrissimo d. nuntio gratiosissima benevolentia prorogetur et designetur.

Interim mea scripta cum omni industria brevitati accomodare studebo semper in metu, ne a d. Schellenberger ultimam operi manum, ut promiserat, impondituro fatales morae injiciantur. Commendo me humillime veteri R. Vae affectui cum amantissima ad charissimum dominum salute, qui me prospere in Temenau direxit, quo ad me Feldsburgo excurrere perillustris d. Tepper, principis cancellarius, cum sua lectissima conjuge, dominus ejusdem loci capitaneus, parochus et qui non? meque in loco meae contumaciae lautissimis epulis refecere. Je gresserer, a tak dále. — Brunae 20 Januarii 1714. — R. Vae servus in Christo Joannes Capeta.

P. S. Interpositio appellationis nostrae praesentata est reverendissimo episcopali officio 11 Novembris.

223.

1714 d. 31 ledna v Brně. — P. Jan Capeta oznamuje P. Karlu Pfefferkornovi do Vídně, jaké další kroky učinil v záležitosti kostela v Tuřanech.

Reverende in Christo Pater! Nondum habeo meum compendium; insperatissimi quidam hospites Pragenses et Telczenses non nostri sed saeculares me per aliquot dies multum distraxerunt; supervenit dolor calculi, pessimus hospes meus; jam in diem 3um corpus exagitando mentis collectionem huic labori necessariam interturbat. Cum dominum Schellenberger a nostra causa tam aversum, imo eidem positive contrariantem et contradicentem creberrimis vicibus sim expertus, horreo eundem accedere et consilium ab illo postulare, alium autem causidicum adire vereor; id enim

certo resciret et gravissime resentirêt et fierent posteriora pejora prioribus. Itaque hodie consului dominum Hotowetz, utrum non expectato eminentissimi responso seu, quam ab illo postulavimus, leuteratione a nobis interpositam appellationem introducere debeamus? Reposuit ille: nos id facere non posse citra indignationem apud eminentissimum merito incurrendam. Alterum dubium, quod, nisi alio avocatus fuisset, eidem libenter proposuissem, est: an in nostra appellatione tandem, ut ex omnibus colligere licet, aliquando certe introducenda, melius foret, si in scripto nunciaturae praesentando nostra tantummodo gravamina ommissis omnibus Turžanensis parochi contra Societatem factis excessibus nostris juribus per sententiam eminentissimi illata repraesentarentur, quod fieri expedire mihi videtur: primo, quia sententia, a qua appellamus, non tractat de istius modi excessibus, appellatio autem non videtur aliam materiam tractare debere praeter illam, quae in sententia, a qua fit appellatio, continetur; 2.° quia hac ratione clarius et planius procedetur et quadrata rotundis non miscebuntur; 3.° multum decrescet moles scriptorum; emansura enim sunt allegata, per quae memorati excessus probari deberent; 4.° adhuc nobis supererit libertas dominum parochum de his apud suam primam instantiam accusandi. Unde occurrit ratio 5[ta]: primam instantiam non esse praetereundam. Brunae 31 Januarii 1714. — Commendo me humillime R. V[ae] servus in Christo Joannes Capeta.

P. S. Super his R. V[ae] sapientissimum arbitrium praestolabor.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, Societatis Jesu provinciae Bohemiae ad aulam caesaream agenti causarum. Viennae.

224.

1714 d. 3 února v Brně. — P. Jan Capeta oznamuje prokurátoru provincie další postup v záležitosti Tuřanské.

Reverende in Christo Pater Procurator! Dominus Schellenberger, minus ego assequi potui, quid schediasma, quod remitto, significaret, quid proprie vellet. Unde expedire censuit, ut per R. P. Carolum libellus supplex, quem transmitto, inclytae nunciaturae quantocius praesentaretur loco decreti, quod Olomucio peti voluit memoratum schediasma. Hac eadem posta omnia allegata suis litteris notata perferuntur solo excepto libello a R. V[a] nunciaturae porrecto, quem adjungere placeat litera H. superscripta. Dominus Schellenberger repentina metamorphosi totus est alius ab illo, qui quondam fuit in hac causa. Confirmet optimus deus, quod operatus est in eo. Veteri R. P. Caroli benevolentiae me humillime commendo. Brunae 3 Februarii 1714. — R. V[ae] servus in Christo Joannes Capeta.

P. S. Dominus Schellenberger desiderat quamprimum habere copiam libelli nunciaturae per R. V[am] porrecti.

225.

1714 d. 21 února v Brně. — P. Jan Capeta sděluje P. Karlu Pfefferkornovi své náhledy o odvolání se v záležitosti Tuřanské.

Reverende in Christo Pater Procurator! Quae R. V^a^ proxima posta nostro P. procuratori perscripsit, aptissima sunt melancholicis cogitationibus concipiendis aut prius natis nutriendis. Patientia! Bonus est Deus, qui non sinet nos tentari, ultra quam possimus sustinere.

Ad dubium: quid nempe agendum foret casu, quo eminentissimi decretorum in causa Turzanensi leuteratio nobis et juribus nostris non faveret? Respondeo ex mente domini Schellenberger mihi per R. P^m^ Schambogen relata, ut R. V^a^ assumpto secum aliquo notario publico eminentissimum adire velit eique intimare se hac in causa plenipotentiam non habere, atque adeo principali suo, qui extra Austriam degit, rem esse communicandam ejusque mentem explorandam, an leuterationi acquiescere vel ad remedium juris per appellationem procedere velit; interim autem, ne tempus currat quorumcunque fatalium terminorum, donec leuteratio principali fuerit praesentata, qui, si appellandum esse censuerit, a Sua Eminentia tanquam a judice a quo tempus introducendae apud judicem ad quem appellationis et alia in hunc finem necessaria submississime postulabit.

Mirum mihi videtur, ut R. P. Carolus tantae authoritatis personam cum notario publico accedat, scribo tamen, quod R. P. Ernestus mihi retulit arbitrium advocati supra memorati. Veteri R. V^ae^ benevolentiae me demississime commendo cum amantissima salute ad Dominicum Florentinum. Brunae 21 Februarii 1714. — R. V^ae^ servus in Christo Joannes Capeta.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, Societatis Jesu provinciae Bohemiae ad aulam caesaream causarum agenti. Viennae.

226.

1714 d. 22 února v Brně. — P. Arnošt Schambogen udílí P. Karlu Pfefferkornovi ve Vídni nové pokyny v záležitosti Tuřanské.

Reverende in Christo Pater Agens! Scribo has in aedibus domini advocati, quem, laus Deo, hodie extra lectulum cum summo gaudio reperi. Significat is: non esse nimium fidendum reverendissimo d. Rott, ut qui Societatem nostram in publicis tabulis egregie proscindere novit, utut sese amicum nostrum fingit. Nicht weiter ihm getrauet, als man ihn siehet. Addit praeterea: attestatum petendum a cancellaria episcopali de leuteratione petita, quod ipsum dein porrigendum nunciaturae specificata simul die, qua leuteratio petita est. Gratiosum medium terminum invenit dominus advocatus pro compositione litis Turžanensis, quem R. P. rectori hodie, postmodum quoque moderatori provinciae proponam; quem si acceptaverint,

erimus in quietissima possessione cassareturque omnis occasio litis. Insinuo solum brevissime: si parocho cederemus pro functionibus parochialibus templum s. Annae et ita excluderetur a templo beatissimae Matris, neque timenda foret ulla interturbatio.

Haec brevissime. Commendo me humillime in omnia sancta. Brunae 22 Februarii 1714. — R. V[ae] servus in Christo Ernestus Schambogen.

227.

1714 d. 14 května v Olomouci. — Biskupská konsistoř posílá P. Davidu Bergrovi, superioru v Tuřanech, stížnost děkana Výškovského k zodpovídání. (Opis současný.)

Reverende, religiose et eximie P. Superior! Quid dominus decanus Wisscoviensis Venceslaus Alexius Neupaur occasione nuper ultima Aprilis Turžanum deductae processionis querule nobis exposuerit, acclusum*) docet, quod in eum finem communicamus, ut, si quid in contrarium opponendum foret, id infra terminum 14 dierum episcopali officio exponatur. Caeterum manemus reverendae, religiosae et eximiae Paternitatis Vestrae parati — Franciscus Julianus comes Braida. — Joannes Venceslaus Grüner assessor. Datum Olomucii in curia episcopali 14 Maji 1714.

Reverendo, religioso et eximio patri Davidi Berger, Soc. Jesu residentiae Turžanensis superiori, tradatur. Brünn. Turas.

*) Snížnost ta zní: Reverendissime et illustrissime S. R. I. comes et officialis totumque reverendissimum episcopale officium! Domini, domini et superiores gratiosissimi! Deduxi cum tubis et timpanis de more ultima Aprilis in Turžan processionem, in comitiva praeter meos capellanos R. D. parochum Hultzensem [Hulčín, město na Moravě] et capellanum Didizensem habui, cum populo, a nemine autem de more et A. A. R. R. P. P. Societatis obligatione fuimus excepti, quod non tam nobis, quam populo magnae fuerat admirationi. In sacristia quidem nos salutavit A. R. P. superior et ad residentiae refectorium induxit, solam autem cerevisiam, quam asservatam habuit in dispensa, obtulit, vinum etiam daturus, si prae manibus haberet celarium, quem abivit quaesitum, quasi pari modo non potuisset in promptu habere vinum in eodem loco, ubi cerevisiam habuit; et hoc modo consvetam hospitalitatem intermittit, ubi tum vinum quam cerevisia in copia omni tempore offerebatur deducentibus processiones et ab itinere fessis in confortationem.

Die 1 Maji erant sacra apparamenta praeparata, quae rarius diebus ferialibus alias conspiciuntur, attrita, tela suffulta, haec etiam mihi data sunt,vinum vero pro sacrificio plane execrandum, crudissimum, ad nauseam! et si talia deberent continuari et boni patres in coeptis progredi et relinqui, eveniret, ut, qui pro augmento cultus Mariani eo dati sunt et fundati a mente celsissimi fundatoris, toto coelo forent alieni per diminutionem cultus Mariani. Cum enim haec nova sint cultoribus Marianis, quod de more hactenus usurpato non excipiantur et domini parochi debite non accommodentur, sed viliter habeantur tam in templo quam in ecclesia, plures se declararunt his stantibus non amplius redituros, sed potius loca sacra viciniora adituros, neque cogi poterunt d. d. parochi, ut se patrum exponant contemptui et viliter ab eis habeantur, in templo

etiam et tanto festo apparamenta suscipiant viliora, quam domi die feriali habeant. Ut proinde his in tempore obvietur, et patres boni ad debitam processionum exceptionem obligentur, ac cultus Marianus saltem in statu suo conservetur et patrum culpa non diminuatur per ommissiones non recte sonantes et novitates clientibus Marianis exosas, vigore officii mei decanalis referendum duxi pro remedio salutari accelerando. Quibus me gratiis et patrociniis conservativis recommendans maneo reverendissimi episcopalis officii humillimus capellanus — Venceslaus Neupaur.

Naproti tomu předložil superior příznivá vysvědčení 10 děkanů a farářů, z nichž jedno pro příklad budiž uvedeno:

Infrascriptus testor, quod processionaliter pro more cum populo meo ad Thaumaturgam Turžanensem veniens in residentia Soc. Jesu ab A. A. R. R. P. P. cum omni charitate liberalissime in cibo et potu, in templo vero honestis apparamentis sacerdotalibus et vino honesto in sacrificio missae exceptus fuerim. Quod manus propriae subscriptione et sigilli appositione roboratum et testatum facio die 26 Maji 1714. Jacobus Johannes Novotny, protonotarius apostolicus, decanus Seelovicensis.

228.

1714 d. 16 června v Praze. — P. František Fragštein žádá P. Karla Pfefferkorna mezi jiným, aby v záležitosti Tuřanské požádal o radu papežského nuncia.

Reverende in Christo Pater! P. C.! Censent mecum P. P. consultores provinciae recurrendum esse nobis pro consilio et directione ad illustrissimum nuntium in causa Turžanensi, cum consistorium Olomucense non tantum de amicabili composotione mentionem nullam faciat, sed insuper nova et nova per parochum in praejudicium nostrum faciat;* de quibus R. V^ram^ P. rector Brunensis informabit. Dignetur proinde haec omnia illustrissimo nuntio exhibere et, quid agendum nobis sit in his circumstantiis, consilium pro eo, quo in Societatem fertur, affectu petere. Cum enim necdum sit judex causae, potest nobis directionem dare.

Quid nostri quoad apothecam Viennae egerint et quomodo illis ultra successerit, opto avide audire. Si P. Basenheim est Viennae aut in vicinia, rogo, dignetur illi dicere, ut mihi scribat, an meas responsorias pridem datas acceperit? et utrum impedimentum aliquod habeat, quominus Litomericium eat, ubi expectatur in dies, futurus praesertim necessarius in absentia rectoris tempore congregationis. Commendo me humillime in omnia sancta. Pragae 16 Junii 1714. — R. V^ae^ servus in Christo Franciscus Fragstein.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Pfefferkorn, Societatis Jesu provinciae Bohemiae ad aulam caesaream procuratori. Viennae.

229.

1714 d. 27 června v Brně. — P. Jan Capeta oznamuje, v jakém stavu nachází se právě záležitost residence Tuřanské.

Reverende in Christo Pater! Quae de rebus Turžanum concernentibus R. V^ae^ alias perscripseram, breviter repeto: 1°. Reverendissimum episcopale officium profundissime tacere in negotio petitae ab eminentissimo leuterationis nihilque percipi de aliqua nova commissione, nihil de tentanda amicabili parochum inter et residentiam nostram conventione, et de his hodiedum grande silentium. 2. Turžanum adventantibus processionibus neque nos neque parochum obviam procedere, quod etiamnum constanter omittitur. 3. Hebdomada sancta caeremonias die Veneris et Sabbato s. Dominicae resurrectionis solemnia nostros patres peregisse, parocho licet contradicente.

His subjungo recentiora: Festo ss. Corporis Christi parochus duxit consvetam per pagum processionem uno altarista se comitante; contra hunc actum protestati sumus et ab illo scriptam attestationem postulavimus de interposita protestatione, quam se daturum dixit; an fidem exolverit, nondum habeo a P. superiore. Quid porro actum sit, docebunt acclusae copiae, quibus responsorias P. superioris ad reverendissimum episcopale officium sociare non possum, cum et originali et copia ipse caream; veniet autem proximo cursore cum pluribus parochorum et capellanorum pro P. superiore attestationibus. Commendo me humillime in omnia sancta. Brunae 27 Junii 1714. — R. V^ae^ servus in Christo Joannes Capeta.

230.

1714 d. 30 června v Brně. — P. Jan Capeta píše P. prokurátorovi o sporu residence Tuřanské.

Reverende in Christo Pater Procurator! Demississimas R. V^ae^ ago gratias pro mei vilissimi homunculi tam benigna et gratiosa memoria. Rationem et modum, de quo in proximis scribit R. V^a^, causam Turžanensem promovendi et ad optatum terminum tandem perducendi vix aggredi ausim inconsulto domino Schellenberger, qui frequenter abest et praesens frequentissimis licet vicibus quesitus inveniri et adiri nequit. Unde video, ante nostrum Pragam discessum initium prosequendi negotii vix dari poterit.

Cum nuperrime promissis transmitto etiam copias scriptorum diu multumque quaesitorum ac tandem repertorum, quae negotium interpositae a nobis in causa Turžanensi appellationis concernunt. Gaudeo me R. V^ram^ Pragae favente bono numine conventurum. Commendo me humillime in omnia sancta. Brunae 30 Junii 1714. — R. V^ae^ servus in Christo Joannes Capeta.

231.

1715 d. 17 dubna v Brně. — P. Ondřej Kniebandl přeje hr. Františkovi Leopoldovi ze Šternberka příjemné svátky a dává zprávu o křtu židovky.

Illustrissime domine domine S. R. I. comes! Domine clementissime! Accurrentibus festis paschalibus obligationi meae debitae satisfacturus prae-

senti epistola illustrissimo domino comiti gaudium paschale voveo solatiosissimum plenamque Christi gloriose resurgentis meritorum participationem in emolumentum corporis animaeque salubriter derivandam. Hoc votum meum ut coelites benigne compleant, uti hucusque semper, ita deinceps incessanter sacrificaturus.

R. pater Specht ex hydrope, tympanitide et podagra graviter decubuit et vix spes est ulterioris convalescentiae. Festo Annunciationis in nostro templo Judaeam virginem 19 annorum, quam in fide instruxi, baptisavimus. Patrinum egit excellentissimus d. capitaneus noster comes Colloredo cum illustrissima et excellentissima conjuge, item excellentissimus comes ab Herberstein cum excellentissima sua consorte. Judeam baptisatam excellentissimus comes Colloredo pro servitio in suam domum recepit.

Gratiis pretiosis me iterum iterumque commendans maneo illustrissimi domini comitis indignus capellanus — Andreas Kniebandl S. J.

Brunae 17 Aprilis 1715.

232.

1716 d. 30 března v Krumlově. — P. Jan Wölcker dává P. Godefridovi Eschrovi do Vídně zprávu o stavu svého semináře.

Reverende in Christo Pater! Ut lugubribus threnis Paschalia succedant hilaria salpaeque agnellus saluberrimus cum pinquibus super altare vitulis, affectu veteri ex animo precor. De *parere* in causa seminarii Viennam expedito haud dubie jam dudum R. V^am^ informaverit P. provinciae procurator Praga. Restat nunc, ut propitium petitioni nostrae Amen subscribat aula caesarea, quod dexteritati R. V^ae^ *obsequiose* commendo. Profecto jam tertius adest terminus censuum pendendorum ex 6^m^ et nondum obolum extorquere possumus. Significavit mihi autem nuperrime urbis primas, illico post discessum R. P. provincialis civitatem requisivisse aulam Viennensem interrogasseque, num seminario census persolvere debeat? Quid ad hoc R. V^a^? Ego sane ultra Pascha alumnos senos alere non potero, ex quibus nil percipio in alterum annum, nisi reliquas quoque fundationes ruinare velim et capitalia consumere. Ad proximum s. Georgii terminum summa censuum conficiet 540 fl., quantum videlicet pro omnibus alumnis anno dimidio sustentandis et vestiendis seminarium participat. Sumpsit sibi id ipsum curae in nupera visitatione amabilissimum caput provinciae, quod Deus diu incolume conservet. Solum adhuc praestolor, quid aula decisura sit, ut R. P. provincialem informare queam et ejusdem resolutionem expetere. Commendo proinde, quam possum, R. P. agenti negotium hoc domus pauperum, quae pro posse se gratam subinde exhibebit.

Adjicio his foliola aliqua nuper in lucem edita, quae rubri ovi vices gerent, utpote sanguine Redemptoris imbuta. Placeat gratioso oculo ea dignari. Acclusam autem alteram epistolam cum adjecto dignetur per charissimum adjunctum suum gratiose extradi curare gratioso d. de Junck olim

in philosophia auditori meo meque in veteri benevolentia sua amanter conservare, qui maneo R. V^{ae} servus deditissimus — Joannes Wölcker.

Crumlovii Boh. 30 Martii Ao. 1716.

Reverendo patri in Christo patri Godefrido Escher, Societatis Jesu ad aulam caesaream provinciae Bohemiae causarum agenti. Viennae.

233.

1716 d. 18 dubna v Krumlově. — P. Jan Wölcker píše P. Godefridovi Eschrovi do Vídně o semináři, o městě a o různých jiných věcech.

Reverende in Christo Pater! Ago demissas gratias pro data gratiosa informatione de causa seminarii nostri, cujus quoque participem feci R. P. provinciae procuratorem petiique ab eodem, ut sine mora concinnari curaret memoriale Pragae idque ad R. P. agentem Viennam expediret; hic enim neminem advocatorum habemus styli curiae gnarum, cui id a me committi potuisset. Adverto quidem Pragae utcunque lente in his festinari; sed quid agendum? Celerius quondam ista ac ferventius acta fuerunt quam nunc, tametsi modo pro stipendio annuo advocati etiam seminarium contribuat; pluraque praeterea praestem, quam unquam alibi solitus fuerim.

Magno mihi praeterea solatio fuit intellexisse statum praenobilis domini a Bayerau mihi quondam amantissimi, de quo hactenus nec quidem intellexi, an adhuc in vivis sit. Adrevereor eundem cum votis paschalibus ac indesinenti laetare intimo affectu. Gratias pariter ago pro oblato eidem libello, pro quo libenter etiam plura substituam exemplaria, dummodo compastorem haberem sciremque, quod grata R. V^{rae} forent exilia scruta tenuitatis meae. Hic sparsum est novissimis diebus augustissimum caesarem concessurum hujatibus, ut census persessi integro triennio omnium capitalium hujus urbis plene cassentur ac nihil ex illis creditoribus pendatur; quod utique mihi durum est credere, praesertim ut id quoque extendatur ad pias fundationes. Vae tunc domui huic pauperum! Ego interim ab hujatibus subinde spe aliqua laetor, subinde rursum omni destituor, cum impossibilitatem simpliciter oggerant ac identidem collectam pecuniam ex braxatorio in solas contribuciones ac litigii sui actores profundant, tametsi illis braxatorium magnam summam inferat. Vndt alsso muss das Seminarium schwer leyden. Confido tamen in dexteritatem R. V^{ae}, cui pro posse se gratam exhibebit domus nostra, dummodo nostra impetremus. Commendo me ad extremum veteri benevolentiae maneoque cum omnibus meis raptim R. P. agentis obstrictissimus servus — Joannes Wölcker S. J.

Crumlovii 18 Aprilis 1716.

P. S. Habeo undecim centurias solvendorum capitalium, quae praesumpta sunt, cogorque tamen omnia praestare, ac si census perciperem. Welches starck einreist.

Reverendo patri in Christo patri Godefrido Escher, Societatis Jesu ad aulam caesaream causarum agenti. Viennae. Austriae.

234.

1716 d. 5 května v Krumlově. — P. Jan Wölcker píše P. Godefridovi Eschrovi do Vídně o semináři a zadržalých jemu úrocích.

Reverende in Christo Pater! Habeo obstrictissimas gratias pro gratiose ac operose suscepto seminarii nostri negotio. Zelum hunc pro domo pauperum utique renumerabitur coelum. Ego in gratitudinis tesseram minutum adjiciam exiguum (ubi occasionem nactus fuero libelli petiti exemplaria aliquot transmittendi), cui benignum favere placeat oculum. Excellentissimo d. domino supremo cancellario cum toto Josephino profunde me inclino et pro gratiosissimo patrocinio reverentes gratias refero. Magistratui certe nostrati non tam deest facultas nos exsolvendi, quam voluntas. Dno. Mallies, principis aulae praefecto, et d. primati Budwicensi obtento mandato illico exsoluti sunt persessi census, pro quibus nullum aes prius aderat; inventum tamen propediem est, ubi mandatum advenit. Seminarium interim pauper pro lubitu vexatur, quia inerme et impotens existimatur. Multa quidem hoc triennio comminatus est R. P. rector, qui sibi hanc causam relinqui voluit, sed ultra egit nihil unico contentus scripto, quod magistratui in hoc negotio porrexit, quasi vero idem foret provocare ac detriumphare. Basta! Praestolamur avide capitis innovationem. Atque haec interim ad proximas, plura alias.

Amantissime affectu veteri complector pretiosam triadem Julio-Montanam, cui fortunatissima quaeque intimo corde apprecor. R. V^{ae} vero gratias singulares ago, quod me de peril. d. a Schwinghaimb et Bayerau statu informaverit Viennaeque commorari edocuerit. Utinam singulos adhuc in vivis complecti liceret. Citet me R. V^{a} Viennam et confectum erit negotium, adimpletum desiderium. Praeoptarem tamen triadem hanc Crumlovii complecti vetusque in illos studium meum contestari. Interim me sanctae illorum memoriae ac pretioso affectui, R. P. agentis vero ss. sacrificiis demississime commendo, qui et maneo R. V^{ae} servus in Christo — Joannes Wölcker S. J.

Crumlovii 5 Maji 1716.

P. S. Urbis nostrae syndicus proxime Viennam excurrit. Quaestor autem urbicus mihi dicere his diebus ausus est, fundationem hanc forte seminario eripiendam. Quis scit, quid rursum moliatur inquietus genius. Utinam solertiore bonorum suorum administratione lucra sua potius promoveret magistratus quam indesinentibus litigiis. Sed frustra est. Syndicus Delphicum hic oraculum est.

Reverendo patri in Christo patri Godefrido Escher, Societatis Jesu ad aulam caesaream causarum agenti. Viennae. Austriae.

235.

1716 d. 12 května v Krumlově. — P. Jan Wölker stěžuje si P. Godefridovi Eschrovi, že od města těžko dostati lze zadržalé úroky semináře.

Reverende in Christo Pater! Communicat mihi hodierno cursore R. P. Felsman idem rescriptum caesareum, quod mihi nuperrime transmittere placuit cum frigida tamen spe, dum ita scribit: *spem sibi R. P. regens aliquam facere potest, licet satis adhuc remotam, census persessos a magistratu Crumloviensi accipiendi.* Spem nihilominus hanc in corde meo succendit R. V^{ae} zelus ac dexteritas, quam utinam Pragae secundet provinciae procurator! Quod taxam expositam attinet, illam juxta beneplacitum assigno Pragae unaque pro rubro ovo adjicio unum aureum seu 4 fl. in modicam interim obligationis recognitionem. Ego sic quoque pro viribus insto, ut persessorum censuum aliquid extorquere valeam saltem per partes, tametsi non sine novis expensis. In quem finem nuperrime cum d. primatore aliquot curiales et quaestorem urbicum ad decens prandium invitavi omnique humanitate ac verborum efficacia instituti apud eosdem, ut obligationi suae satisfaciant causaeque hujus piae praeprimis meminerint, ne majora in dies detrimenta patiatur domus pauperum, cum ex consumptis jam a pluribus annis diversis capitalibus necessitatibus quotidianis providere debeat, non secus quam si extarent, quae tamen currentibus debite censibus successive facile instaurari possent. Promiserunt itaque humanitate ac liberalitate simul mea persvasi se adlaboraturos submissique tandem sub initium Maji sunt seminario in grossiculis et kr. centum fl. ab urbico quaestore. Quandonam autem amplius aliquid obtenturi simus, Deus novit. Invitavi iterum his diebus primatem et quaestorem, adhuc tamen nil inter tot hujates pluvias stillare nummulorum incipit. Utinam intabulatio Viennae impetrari possit instrumentumque obligationis juxta annositatem suam recentioribus creditis praeponi! Submissum id jam alias fuit R. P. agenti constabitque ex eodem expresse caveri, ne in persolvendo horum 6^{m} censu se magistratus ac communitas morosos exhibeant atque idcirco sumptus aliquos causent sub onere cuncta resarciendi etc.

Quam primum Praga foliolum accepero errorum notabiliorum, quos obiter percurrendo libellum nuper in eo reperi et Pragae imprimi curo, ut in fine adjici possint, illico exemplaria aliquot desiderata submittam. Sic fit, quando homo correcturam ipsam non habet in manibus propriis. Credebam P. decanum Lincii accuratiorem futurum: cui honestum gratiale pro exiguo hoc labore obtuli. Patientia! Adrevereor interim amantissime perillustres ac praenobiles d. d. condiscipulos meos Julio-Montanos ac praesertim d. Fran. a Payerau. Verumne est, quod hic de postae reformatione spargitur, pro singulis philyris 18 kr. deinceps pendendos omnibus universim? Putabam ego Societati nostrae jus postae in perpetuum concessum fuisse pro aliqua recognitione ac remuneratione cujusdam debiti. Vae deinceps nostris novalistis! Commendo me cum tota domo ulteriori

benevolentiae, qui maneo fugitivo calamo R. V^ae^ servus in Christo — Joannes Wölcker.

Crumlovii 12 Maji 1716.

P. S. De solemni applausu neonato archiduci hic instructo nil hodie scribere vacat. Deus optimus salvum ac vividum conservet ad orbis universi emolumentum!

Reverendo patri in Christo patri Godefrido Escher, Societatis Jesu ad aulam caesaream causarum agenti. Viennae. Austriae.

236.

1716 d. 30 července ve Znojmě. — P. Jindřich Dusík píše rektorovi kolleje v Brně o některých záležitostech své kolleje.

Reverende in Christo Pater Regens! Servio cum desiderata charta bianca ex nomine patris regentis hujatis ac patris ministri; pro accommodata alibi pecunia gratias refero. Utinam cum hoc nuntio appulissent imagines Ignatianae pro crastina solemnitate desideratae; fefellerit probabiliter artifex R. P^rem^. Confessioni conficiendae insudo quidem: verumtamen propter absentiam patris procuratoris eandem usque nunc perficere non potui. Conabor porro confectam intra paucos dies transmittere citra poenam morae, quia decretum a 18 Julii 20 dies nobis pro conficiendis confessionibus favit; istud vero mihi 25 Julii praesentatum fuit.

Rumor hic non vanus est hodie adfuturum hic et biduo moraturum praenobilem dominum Schellenberg. Hodie Brunam movit dominus syndicus Znoymensis, qui R. P^rem^ inuisere et de nostra causa conferre non intermittet. Ego denique persevero reverendi patris regentis servus devinctissimus — Henricus Dussik.

Znoymae 30 Julii Ao. 1716.

237.

1719 d. 12 srpna v Olomouci. — P. Antonín Hanl oznamuje P. Jiřímu Glaserovi do Brna, že opis presentace již mu zaslal.

Reverende in Christo Pater Regens! Solicitum me reddiderunt litterae R. V^ae^ 10 datae, quae copiam vidimatam praesentationis desiderabant, quam tamen ego die Mercurii cum ordinario cursore promovendam ad domum sostariam per nostrum ordinarium janitoris socium miseram. Spero, quod interim advenerit, aut si in posta haesit, hodie adventura sit. Commendo negotium Schottianum una mecum R. P. regentis servus in Christo — Antonius Hanl S. Jesu.

Olomucii 12 Augusti 1719.

Reverendo patri in Christo patri Georgio Glaser, seminarii Soc. Jesu regenti. Brunae.

238.

1720 d. 19 února v Dubičku. — Missionář P. Tomáš Miller píše Bedřichu Eckertovi, hejtmanu v Zábřehu, o Matěji Šafáři, krejčím z Dubička, jenž s ženou svou nežije.

Wohledler und Gestrenger! Hochgeehrtister Herr Haubtmann! Ich hab neulich mit grossen Trost vernohmen, wie dass der alhiesige Schneider Mathes Schaffars genant mit seiner zuvor verjagten Eheconsortin zu wohnen und mit ihr wie andern Eheleuten gebrauchig zu leben einverwilliget habe; nun aber ersihe ich das Widerspil, massen sie nicht allhier sondern zu Schweinau wohnhaft, und er vorgibt, wie ich heut aus seinem Mund verstanden, dass er erst in Frühling diejenige zu sich nehmen und sie alsdan, wie er bey andern sich verlauten lassen, wird vor sich wirtschaften, speisen und liegen könen, er auch vor sich. Weilen aber dieses schnurgrad wider dem heiligen Ehestand ziehlet und er, der vorgenante Schaffars, nicht nur vor dem Frühling, sondern vor allzeit eine Ehegattin ihme genohmen und also mit ihr zu wohnen und ehelich zu leben schuldig ist, und wan er mit andern Innleiten wohnen khan, warum nicht mit seinem eugenen Weib? Also hofe ich, man wird noch so viel Mittel finden ihne darzu anzuhalten.

Wormit ich mich nebst einen höflichsten Befehl an dero Frau Liebsten zu beharrlichen Wolgewogenheit empfehlend verbleibe Ewer Gestreng dienstwilligster — P. Thomas Miller S. J., Missionarius.

Dubiczko den 19 Februarii An. 1720.

Dem wohledlen und gestrengen Herrn Fridrich Frantz Eckert, der hochfürstl. Anton-Lichtensteinischen Hohenstädter Herrschaft wolverordneten Haubtman, meinem grossgünstigen Patron zu Handen. Hohenstadt.

239.

1720 d. 6 května v Olomouci. — P. František Fragštein posílá radě města M. Třebové opisy privilegií svobodného domku O. Grätzrova kostelu jeho odkázaného.

Edle, ehrenveste und wohlweise, sonders hochgeehrte Herren! Eines löbl. Magistrats durch meine von daselben jüngsthin revertirte zween Geistliche mir beygebrachtes Ansinnen umb deroselben ein authentisches vidimus dern jenigen privilegiorum, welche ob dem im Verkauff stehenden nach dem seeligen Hrn. Andrea Grätzer der Kirchen Societatis Jesu alhier zu Ollmütz erblich überlassenen Freyhäussels hafften, einzusenden verlangen, habe mit mehrern vernommen. Wann dann ich sothanes vidimus vor Erleg: und Behändigung des Kauffschillings und Einverleibung des Kauffcontracts von hier ausszufolgen nicht nöthig zu seyn, sondern die von denen Originalinstrumentis geferttigte Abschrifften sub lit. A. B. C. et D.*) hiebey zu legen zu dero Nachricht für genugsam erachte, dahero ein löbl. Magistrat sich hierinn ersehen und falls diese Beylagen zu vidimiren beliebig wären,

könnten solche ohne sondere Geldtaussgaben in daselbtiger hochfürstl. Ambtscantzley bestens bescheiniget werden.

Inmittelst lebe der gäntzl. Zuversicht, ein löbl. Magistrat werde diese Unterhandlung zu befördern ihme angelegen und mich mit einer unabsetzlichen Antwortt gewärttig seyn lassen, der ich mich dienstl. empfehle gebleibend eines löbl. wohlweisen Magistrats dienstwilligster — Franciscus Fragstein S. J., collegii rector.

Ollmütz d. 6 Maii Ao. 1720.

*) Nejsou přiloženy.

240.

1720 d. 1 října v Šimperce. — P. Tomáš Miller dává Fridrichu Eckertovi, hejtmanu na Zábřehu, zprávu o Vojtěchovi Šubrtovi, který proti očistci a mši za mrtvé mluvil.

Wohledler und Gestrenger! Hochgeehrtister Herr Haubtmann! Es hat sich der Wojtěch Schubert heut hier eingefunden und nicht ehender seinen Fehler bekennen wollen, bis er durch die Zeugen, vor welchen er die ärgerlichen Reden wider das Fegfeüer und Seelenmessen geredet, ist überwisen worden. Hat also alles in der Warheit zu sein gestehen müssen. Dahero ich ihm auferleget, dass er am zukünftigen Sontag allhier eine ofentliche Glaubensbekantnus ablegen solle, auf das er der vorbenante Schubert so er andere geärgert, widerum zum Gutten auffmuntere. Allein dieses will er noch nicht an Tag geben, von wem er solche Lehr gefast habe. Zu welchem ich höfflichst Ewer Gestreng ersuche, damit selbte ihn anhalten wollen und auch einige Kirchenstraff aufflegen oder, wan sie es vor gutt erachten, Seiner Durchlaucht, unsern allergnädigsten Hertzogen, diese heimgestelt sein lassen. Wormit ich mich nebst gehorsamster Venerirung dero Frau Liebsten zu beharrlichen Affection recommendire. Schildberg den 1 Octob. An. 1720. — Ewer Gestreng schuldigster Knecht P. Thomas Miller S. J., Missionarius.

Dem wohledlen undt gestrengen Herrn Fridrich Frantz Eckert, auf der hochfürstl. Lichtensteinischen Hohenstädter Herrschaft emeritirten Haubtmann, Ihro Gestreng. Hohenstadt.

241.

1721 d. 8 května v Kornicích. — P. Tomáš Miller žádá hejtmana na Zábřehu, aby předvolal starého Nováka, který kacířskou knihu prodal; obává se též, že kvitanci za zaplacené sluky zároveň s luteránskými knihami spálil.

Wohledler und Gestrenger! Hochwertister Herr Haubtmann! Ich erinnere mich, dass Ewer Gestreng wegen eines gewissen ketzerischen Buchs, welches der alte Novak von Schwilbogen gehabt und dem Schencken auf Krumpisch verkauft sol haben, vor gutt erfunden haben, die Confrontation

vorzunehmen. Diesen Gutachten dan nachzukhomen hab ich beschlossen an zukhomenden Dienstag nacher Hohenstadt zu reisen; bitte dan höfflichst, Ewer Gestreng wollen die Gütte haben und den gedachten Nowak vor dem Dienstag oder Mittwoch citiren lassen. Vieleicht wird der Herr Plauder Verwalter nicht in Abweg sein und auch den Schenken folgen lassen. Auch ein andere Ursach treibt mich dahin, nembl. wegen des H. Rentmeister, der ein gewisse Schuld vor die ausgenohmene Schneppen von mir fordert, welche ich doch weis schon bezahlt zu haben. Wan ich nur seine Quittung mit denen luthrischen Büchern nicht etwan verbrent hätte! Werde dan müssen nachsuchen. Hiermit empfehle ich mich der beständigen Wolgewogenheit nebst gehorsamsten Venerirung dero Frau Liebsten verbleibend Ewer Gestreng schuldigster Diener — Thomas Miller S. J., Missionarius.

Kornitz in Tribauer Herrschaft den 8 Maji Ao. 1721.

Dem wohledlen und gestrengen Herrn Fridrich Frantz Eckert, auf der hochfürstl. Lichtenstein. Hohenstätter Herrschaft wohlmeritirten Haubtmann, Ihro Gestreng. Hohenstadt.

242.

1723 d. 17 ledna v Olomouci. — P. Jan Seidel žádá radu města M. Třebové, aby otázala se dědiců Bylanských, zdali zamýšlejí zakoupiti pole, která Ondřej Grätzer kostelu S. J. v Olomouci odkázal.

Edle, ehrenveste und wohlweise, sonders vielgeehrte Herren! Einem löbl. Magistrat sey hiemit unverhalten, welchergestalten dasjenige Stuck Acker, welches der gottseelige Herr Andreas Grätzer unter andern der mir dermahlen anvertrauten Kirchen Societatis Jesu in Ollmütz per ultimam voluntatem verschafet hat und unter dem Creützberg bey der Stadt Mährisch Tribau gelegen ist, durch meinen wohlehrwürdigen Patrem antecessorem einem gewissen Herrn Johann Georg Gromisch umb eine Summa Geldes per vier Hundert und funfftzig Gulden Rhein. und zwar mit der Condition (wann die Bylanskische Herrn Erben, die ihnen auss einem gewissen angebenden Transactionsinstrument das Vorkauffrecht zu diesem Ackerstuck anmassen, obermeldte Summam darvor nicht geben, noch die darbey eingedungene Conditiones erfüllen wurden) verkauffet habe.

Wann nun der Herr Dominicus Beck uxorio et mandatario nomine deren andern Bylanskischen Erben durch meinen obgemeldten wohlehrwürdigen Patrem antecessorem schriftlich dissfalls ist erinnert worden und nur obige Summam Geldes ohne völlige Entrichtung deren darauf versessenen onerum publicorum vor diesen Acker zu geben sich mündtlich erkläret, mithin hierdurch diesem Verkaufsrecht ex eo, quod deteriorem solutionis conditionem offerat, renunciret zu haben scheinet, so will jedennoch umb mehrer Sicherheit willen einen löbl. und wolweisen Magistrat hierdurch geziemend ersuchet haben: derselbste geruhe ihnen Bylanskischen

Erben einen terminum peremptorium von sechs Wochen zu Einbringung dieser ihrer Erklärung und Anzeigung barer Zahlungsmitteln (im Fall sie obigen Kaufschilling mit Erfüllung derer onerum publicorum zu geben sich erklären möchten und zwar sub poena praeclusi) anzuberaumen und mir hirüber eine schriftliche Verbescheidung zu ertheilen. In dessen Getröstung gebleibe eines löbl. und wohlweisen Magistrats dienstwilliger Joannes Seidl, S. J. collegii Olom. rector.

Ollmütz den 17 Januarii Ao. 1723.

Denen edlen, ehrenvesten und wohlweisen Herren N. N. Primatori, Burgermeister und gesambten löbl. Magistrat der hochfürstl. Josephi Lichtensteinischen Stadt Mährisch Tribau, meinen sonders vielgeehrten Herren. Mährisch Tribau.

243.

1724 d. 19 dubna v Olomouci. — P. Jan Absolon píše P. Janu Heilmanovi, jednateli u cís. dvora, o fondech university a o poměru professora práv k ostatním i k rektoru.

Reverende Pater in Christo Pater! Felicissimam continuationem Paschalium gaudiorum et millenorum ac millenorum solatiorum atque benedictionum favum copiossimum humillime apprecor et simul supplico, ut, cum tribunal Moraviae suum parere ad nostra quatuor puncta in Septembri anno 1723 aulae oblata dederit, ut gratiosam et justam sententiam obtineamus maxime secundum observationes nostras Suae Reverentiae submissas. Intelligo enim, quod parere tribunalis non videatur nobis esse favorabile: sed ex erroneo supposito: quia judicat tribunal universitatem habere fundum stabilem pro sumptibus ex fundatione: sed errat: quia prima fundatio episcopi est in duobus millibus annuis pro collegio et non pro universitate; alia bona accesserunt collegio a benefactoribus. Fundus ergo universitatis est ex matricula et ex annuis promotionibus, ex quibus fiunt sumptus in officiales publicos et alias expensas. Cum ergo universitas nec habeat pugillum terrae neque cruciferum ex fundatione et simul a juristis prorsus nihil participet sed solus doctor juris et matriculam et solutionem a suis auditoribus atque stabilem pensionem a statibus obtineat: cur universitas deberet facere sumptus in juristas citandos, incarcerandos, judicandos et, si contingeret casus criminalis juristae pauperis, in executionem supplicii: ut doctor juris solus sentiat commodum et non onus?

Insuper hoc anno propter tumultus et laesiones a juristis factas in publicum potenter vergentes doctor juris accepit per capitaneum districtus tria decreta ab inclyto tribunali Moraviae, quod auditores juris citati a rectore magnifico debeant se sistere judicio academico, et simul jussus est revocare coram suis auditoribus promulgatam suam prohibitionem (uti patet ex illius protestatione nuperrime Suae Reverentiae transmissa), quod non sit instantia et quod citati a rectore magnifico debeant se sistere: et

hanc revocationem a se factam esse debuit per fide dignos notificare illustrissimo domino capitaneo districtus: adhuc tamen apud tribunal nos accusat. Pater Proggio sic mihi rescribit: *Doctor juris scriptum non tam contra universitatem quam contra tribunal scabiosum concepit: ejus privati fautores eidem scriptum restituerunt, ut illud emendet, quod emendatum porrexit;* et hoc non est contra tribunal, sed tantum contra universitatem. Obsecro: fuitne hoc justum, ut scriptum scabiosum judicialiter datum privatim redderetur doctori, ut deinceps solam universitatem invaderet?

Humillime itaque commendo nostras observationes Suae Reverentiae submissas, ut ab aula quatuor illa puncta juste decidantur, maxime quoad secundum et quartum punctum: quia in 2. ponimus incorrigibiles, turbatores et seductores juventutis et in 4. quia, cum doctor juris *solus* sentiat commodum, sentiat et onus.

Humillime rogo, dignetur gratiosissime et efficacissime universitati assistere, ut justitiam obtineamus. R. P. rector noster longo tempore male habet a caloribus internis; speramus et omnes optamus finitis cibis esurialibus meliorem et constantem incolumitatem. Reverentissime cum profunda reverentia veneror illustrissimum d. d. comitem Rudolphum Korzensky, illustrissimum d. d. Hottowetz, perillustrem d. Carolum Worzikowsky, dominum Joannem Hann. Iterum iterumque supplico atque universitatem et me constanti benevolentiae demississime commendo ac maneo Suae Reverentiae minimus in Christo servus — Joannes Absolon.

Olomucii 19 Aprilis 1724.

Reverendo patri in Christo patri Joanni Heilmann, Societatis Jesu provinciae Bohemiae ad aulam caesaream causarum agenti. Viennae.

244.

1724 kolem d. 19 dubna v Olomouci. — P. Jan Absolon projevuje P. Eliáši Proggiovi mínění své o poměru professora práv k ostatním členům university.

Reverende Pater in Christo Pater! Antequam reverendus pater Hispanus Olomucium advenisset, expedivi literas et multa rescripta ad Suam Reverentiam per dominum Novack, mercatorem pannorum, qui securam extraditionem appromisit. Iterum obsecro, cum doctor juris contumaciam in levanda replica incurrerit, ut sententia feratur de possessorio ratione promotionis in doctores juris canonici, quam propter disputationes futuras unice optamus, ut secure possemus procedere: timemus enim novam insolentiam. His me raptissime et humillime commendo minimus in Christo servus — Joannes Absolon.

Reverendo patri in Christo patri Eliae Proggio Societatis Jesu. Brunae.

245.

1727 d. 18 srpna. — P. Antonín Hanl S. J. žádá biskupskou konsistoř za potvrzení papežských odpustků pro kapli sv. Antonína v Jevíčku.

Reverendissime et illustrissime domine domine, S. R. I. comes et officialis! Reverendissimi, illustrissimi, perillustres, eximii et clarissimi domini domini! Impetratae sunt a sancta sede apostolica indulgentiae plenariae pro capella s. Antonii de Padua in loco Giewitz, quae, ut in usum Christi fidelium promulgari possint, humillime pro earum approbatione supplico et cumulatis beneficiis maneo obstrictissimus reverendissimi episcopalis officii in Christo servus — Antonius Hanl S. J.

Praes. 18 Augusti 1727.

Ad reverendissimum et illustrissimum dominum dominum sac. rom. imp. comitem et officialem, reverendissimos, illustrissimos, perillustres, eximios dominos dominos humillimus supplex, ut intus, ab Antonio Hanl S. J.

246.

1731 d. 8 září v Praze. — P. Jan Hillebrandt, prokurátor provincie české, oznamuje P. Karlovi Luticovi do Brna, že mu zaslal po P. Jiřím 5000 zl.

Reverende in Christo Pater Regens et causarum Agens! Nil dubito, quin charissimus Georgius hesterna die feliciter Brunae advenerit et desideratam pecuniae summam videlicet 5^m flor. cum humanissima ex me salute in manus Suae Reverentiae consignaverit, atque ita complanatum sit negotium Schullerianum, quantum quidem hoc inter nos versabatur. Non erat alius modus faciendi hanc trajectionem: cambium enim Sikianum pretiosum nimis videbatur et apud R. P. Austriae procuratorem tantae summae trajectionem Brunam faciendam nec tentare praesumpsi, et si tentassem, certam repulsam fuissem relaturus. Caeterum, cum primo ante octiduum obtinuerim licentiam R. P. provincialis pro ch. Georgio emittendo et providerim eum simul adfuturum Brunae cum epistola, si quam de ejus abitu dedissem, scriptione supersedi.

Gratulor mihi ac Vestrae R., quod eidem servire potuerim nutum R. V^{ae} illico expleturus, si per me stetisset. Commendo me in veteres gratias ac maneo R. P^{ris} submississimus in Christo servus — Joannes Hillebrandt.

Pragae 8 Septembris 1731.

Reverendo patri in Christo patri Carolo Luttitz e Societate Jesu, seminarii regenti et causarum per Moraviam agenti. Brunae.

247.

1732 d. 15 března v Krumlově. — P. Jan Vernier posílá advokátovi S. J. při dvoře císařském zprávu o svém semináříčku a žádá za radu, jak se chovati má k vévodovi Krumlovskému, který patronát a volné rozhodování ve všem si osobuje.

Reverende Pater in Christo Pater! Postquam jussu Suae Sacrae Caesareae Regiaeque Majestatis, clementissimi d. d. nostri, omnes immunitates, gratiae et privilegia subinde a regibus vel caesaribus gratiosissime concessa et impertita pro iterata confirmatione ex originalibus suis denuo legitime vidimanda et alte praefatae Majestati humillime praesentanda sunt, eaque per provinciae moderatorem jubeamur ad reverendum patrem ad aulam caesaream causarum agentem dirigere et transmittere, compulsus etiam sum nomine concrediti mihi hactenus seminarioli Crumloviensis, ut ut invitus, molestias accumulare et veterem perspectamque ab olim erga me immeritum servum (si tamen e gratiosa memoria, quod dolerem, plane non exolevi aut deletus sum) benevolentiam humillime interpellare et in hoc negotio collegii copiatis et vidimatis instrumentis et documentis unum etiam seminarii mei obsequiose adjungere et nuper per R. P. rectorem collegii nostri transmittere, ut L. C. notata documenta communicabunt; quibus literis praesentibus pro meliori et faciliori notitia reverendo patri originem breviter constrictam totius illius gratiae et fundationis caesareae ex antiquis seminarii mei monimentis erutam et collectam adjungere praesumpsi. Unum id subtimeo, quod sapientissimo consilio et dexterrime industriae rdi. patris subjicio, ne princeps noster Crumloviensis*) difficultates aliquas et remoras apud aulam negotio huic interjiciat. Expresse enim per supremum capitaneum a R. P. rectore et me peti voluit, ut omnia privilegia etiam confirmanda a nobis illi tanquam patrono committantur Suae Majestati postmodum praesentanda. Absolute enim patronum se agnosci vult et postulat, quod tamen provinciae moderatorem scio vetare et prohibere. Nec menti ejus refragari volo aut praesumo; scio vicinos d. d. praelatos omnia privilegia sua confirmanda ei primo subjicere; quid de me (ex hac potissimum ratione) agendum, quod stipendium illud pure dominio nunc eius Trebonensi inhaereat et ab illo pendatur, sapientissimo judicio R. V^{ae} committo. Scio enim facilius via gratiae quam justitiae aut litis ab illo quidpiam impetrari. Patronus etenim nonmodo agnosci fundationis hujus Trebonensis vult, sed et praesentandi alumnos jus sibi vendicat, et quamvis fundatio alumnos ex hoc dominio Trebonensi et Frauenbergensi assumendos praescribat, ipse princeps tamen pro libitu alios etiam exteros aut suorum servientium filios imponit.

Dignetur, obsequiosissime flagito, quod optimum factu videbitur, agere et causae pauperum gratiosum patronum, mei vero veterem aestimatissimum semper amicum se contestari, qui me vicissim nonmodo gratissimum sed et obligatissimum profitebor, gratiisque et sanctissimae ad aras memoriae ac benevolentiae me commendando maneo reverendi patris in Christo patris vetus, obstrictissimus, humillimus servus — Joannes Joachimus Vernier.

Crumlovii die 15 Martii 1732.

*) Adam František kníže ze Švarcenberka, vévoda Krumlovský, * 1680 † 1732 d. 10 června.

248.

1735 d. 13 května v Kouřimi. — Rada města Kouřimě žádá P. Paykrta za přímluvu u kněžny Savojské, aby na kostel a špitál věnovala od otce jejího slíbených 20.000 zl. (Původní koncept.)

Admodum reverende, venerabilis ac eximie domine, patrone gratiosissime! Vestra admodum reverenda ac eximia paternitas nobis quamvis ignotis hisce lineolis demisissime inservire et erga nostrum humile petitum dexteritatem benevolentiae suae gratiose inclinare dignabitur! Cum itaque certum negotium nostrum ad serenissimam ducissam de Sabaudia et Piemont,*) natam principissam de Liechtenstein (plenissimo titulo) porectum pro felici effectu nemini alii quam Vestrae admodum reverendae ac eximiae Paternitati, tamquam Suae Serenitatis intimo consiliario et cultus honorisque divini singulari patrono, commendandum fore judicamus, cujus negotii statum adjacens ex illo ad Suam Serenitatem porecto memoriali copia demonstrabit, [nec non]**) hic pro noticia [protulit], quomodo ecclesia nostra ampla, ad honorem sancti Stephani protomartiris erecta, pro conservatione sua et propagando cultu divino quaedam bona possidebat et haec ejusdem bona a summis principibus et regibus Boëmiae praesertim ab augustissimo Romanorum caesare et Boëmorum rege Ferdinando in anno 1547 et 1561 pro aeterno et nunquam auferendo usu ad hanc ecclesiam clementissime confirmata et stabilita fuerunt, sed — proh dolor — remota hac caesarea regia confirmatione praefata bona piarum causarum partim ad confiscationem in anno 1623 bonorum civitatis saecularium conpraehensa, partim jam post confiscationem et haec, quae adhuc remanserunt, per injurias temporum ad dominium Kosteleczense attracta et ibidem hucusque usitata sunt, quibus bonis ecclesia privata in miserrimo statu consistit, hospitalia et alia pia opera antehac de illis bonis vitam et fructum participantia in totum ruinita aboleverunt; cujus miseriae et ruinati status causarum piarum sacrae memoriae serenissimus princeps dominus dominus de Liechtenstein, nunc regnantis ducissae gratiosus dominus parens, misertus (fors in renumerationem, si quae ab his piis corporibus sinistre ablata sunt) 20 millia pro restauratione et renovatione harum destructarum piarum causarum civitati nostrae donare statuit et [hoc quoque] donum per suum agentem apud illustrissimum regium subcamerarium Markvardt de Hradek palam fieri jussit, tandem non deducto effectu ad aeternitatem vocatus est; qua de causa illud gratiosissimum paternum promissum nos Suae Serenitati nunc regnanti ducissae ante duos annos supplicando repraesentavimus, sed hodiedum nulla resolutione consolati iterato nostrum petitum renovamus.

Quapropter Vestram admodum reverendam ac eximiam paternitatem humillime imploramus, quatenus pro honore et cultu Dei huic depauperatae ecclesiae et caeterarum causarum piarum miseriis gratiose subvenire et apud serenissimam ducissam pro ejus et serenissimorum antecessorum aeterna salute non tam nostrum tenue petitum quam serenissimi domini

domini parentis pientissimam intentionem suo potenti consilio ad bonum effectum et restitutionem horum jam post confiscationem ad dominium Kosteleczense attractorum ecclesiae et hospitalium civicorumque bonorum pervenire gratiosissime adjuvare dignetur. Quam gratiam Deus ter omnipotens per intercessionem sancti Stephani protomartiris in aeterna beatitudine recompensare dignabitur. Nos vero in adjutorio gratiosissimae benignitatis Vestrae [speran]tes manemus Vestrae admodum reverendae ac eximiae Paternitatis demisissimi, ad servitia promptissimi Suae Caes. Regiaeque Majestatis judex, consul caeterique jurati senatores regiae ac districtualis civitatis Kuřimensis in regno Boëmiae.

Kuřimii 13 Maji 1735.

Admodum reverendo, venerabili ac eximio domino, patri N. Paykerth Societatis Jesu provinciae austriacae (plen. tit.), domino patrono gratiosissimo, inserviant. Viennae.

*) Teresie Anna Felicitas, dcera knížete Antonína Floriána z Lichtenštejna, provdala se dne 24 října 1713 za prince Emanuela Savojského a Piemontského. — **) Slova v [ ] doplněna jsou z domyslu na místech porušených.

249.

1745 d. 24 listopadu v Olomouci. — P. Jan Roschmann stěžuje si P. Janu Bleiweisovi, jednateli při cís. dvoře, na chudobu svého konviktu a dává radu proti Novojičínským.

Reverende in Christo Pater Agens! Res convictus eo est loco, ut lapso pro 24 hoc anno pro 21 alumnis (tot enim sunt, erantque respective) nec sufficiant sustentandis, tam semper miseria fit major cum tempore: unde nos dabimus solum hunc statum et simul ex eo impossibilitatem, cum Vienna non videatur quoad haec satis informata. Statuant dein, quod volent, si debita majora voluerint, ne nobis haec rursum cum tempore imputentur, ut satis jam sensimus priora.

Iter R. V^{ae} mihi perinde est, seu per Czeikowicium seu per Brunam id faciat, modo id sciam pro die determinato, quamvis priore modo per minores fieret sumptus et sine alterius a collegio nostro gratia. Nam ego ob turmas negotiorum in occursum ire non valeo: tam plenae sunt manus undique. Solus libellus contra Fiseum in triplo, ut exigit Streit; scriptura est ultra 120 philyrarum. Addat nunc Neotitschinensia fere quotidiana noviter.

Querelam ad aulam in causa der Losslassung des Dominicaner Candidatens non curo ob timorem causae sed tantum ob plura alia negotia. Nam etiam ad appellationem rursus provocarunt contra me, ubi nec prior res adhuc est terminata. Hinc videt, quomodo piscentur in turbido contra obrutum me undique! Quid tamen? negligam? pecco; agam? vix sufficio, aut fidem invenio. Sic tandem, ni Deus aderit, deficiam oportet. Sed patientia! Si manendum in convictu, aliud nil superest.

Junior Coyniazo bene se gerit: nam proxime ad principia jam promotus, nunc rursus componens in ordine primus meruit legi: in testimonium mitto illius compositionem suo producendam loco ad solatium et commendationem juvenis. Ego hunc tractavi ad mensam regentis ob primatum. In vacationibus, si mecum venisset R. V^a^, vidisset eum Rimnicii, quo eum in praemium quoque evocavi. D. Goldtscheider salutat et exspectat R. V^am^. Ego me commendo ejusdem imus in Christo servus — Joannes Roschmann, convictus p. t. regens.

Olomucii 24 Novemb. 1745.

P. S. In causa querelae supra memorata, quam Viennae Neotitschinenses dederunt contra me, serviat R. V^ae^ interim pro instructione: 1° die Handväste clare contraria esse et quidem pro nobis, ut docebo, si opus fuerit; 2° idem jam esse de re judicata apud officium hujas, ubi ceciderunt nuper Neotitschinenses in pari omnino causa de iis, qui ecclesiastici fieri volunt; 3° cur contra Handväste non quaeruntur esse, fieri idem cum iis, qui matrimonio inito statum mutant, quod de facto incontroversum; 4° plura jam exempla sunt, quibus exerciti sunt actus possessorii juris istius dominicalis etiam quoad religiosos. In collegio actu est unus magister noster Neotitschinensis, alter quaestoris filius Praemonstratensis, quorum uterque vivit. etc. etc.

Reverendo patri in Christo P. Joanni Bleiweis, Societatis Jesu provinciae Bohemiae causarum agenti. Viennae.

250.

1746 d. 12 února v Olomouci. — P. Jan Roschmann žádá P. Jana Bleiweise, jednatele při cís. dvoře, aby hleděl zameziti novoty, jež v konviktu zavedeny býti mají, a podává zprávu o prospěchu chovanců.

Reverende in Christo Pater Agens! Ad ultimas R. V^ae^ literas dd. 29 Januarii, quas Brunnae accepi, non potui respondere ibi ob negotia tunc praesentia et remotionem a meo R. P. rectore, quicum ob distantiam nequii communicare; nunc vero ut Olomucium redux teneo, abest iterum R. P. rector Roketnicii, ut nondum cum eo agere potuerim. Unde oportet adhuc me debitorem responsi permanere de sensu illius saltem ratione puncti principalis nempe amicabilis in negotio omni compositionis. Interim servet R. V^a^ pro notitia, quae nuper ad tribunal dedi gravamina contra inspectionem et ejus in convictu miras innovationes tentatas. Nil probat comes Dietrichstein et Herberstein, quorum utrique locutus sum fuse de omnibus. Insuper nos jubent nil assumere obligationis nec adeo molles baroni Schubirž nos exhibere etc. etc. Quid tamen rescribent ei, docebit tempus. Capitulum solemne accipiet certe. Nos iterum renuimus subscribere et dare reversales, quas petunt a nobis, ut rursum me solum, uti et R P. rectorem pariter tentavit d. Schwab. Quam mira et quanto periculo

nostro majorique quam antehac unquam sclavitate nostra a nobis exigat inspectio, videbit ex copia libelli ad tribunal dati, quem accludo, ut servet pro ulteriori.

Specificatio debitorum data est inspectioni, ut super hac arbitrium det; spero, quod nihil exponere vitii valebit. Adhuc censuratur quidem, sed nihil movetur contra eandem. Cum supplice libello nostro, ut tollatur nobis contralour, moretur adhuc R. V^{a}, donec scripsero: nam forte alia adhuc ex nuperis actis allegare poterimus, ut eo citius tollatur praesentibus in circumstantiis.

Cum nuper sub finem Januarii elapsus sit terminus sex mensium seu medii anni, quo nobiscum degit junior Jacobus Cogniazo, idcirco mihi expeto, ut R. V^{a} suo extradi loco faciat acclusam hic specificationem, qua solutio pro victu, cubiculo et instructore aliisque ejus necessitatibus, de quibus eidem interim providi, continetur, mihique assignationem quanti istius apud charissimum Faschang hic Olomucii in collegio transcribendam velit curare. Pro solatiosa de juvene hoc informatione serviat R. V^{ae}, quod principio anni ad classem altiorem promotus, nempe principista, jam quater sit primus factus et semel nonnisi secundus in ordine audierit, ubi eundem pro praemio semper ad mensam regentis adhibui. In moribus et probitate etiam se bene hactenus gerit et utcunque jam satis pro modulo latinam loquitur. Placebit certe augustissimae, ubi comparuerit subinde. Utinam sic Ferdinandei! Sed isti nunc toti in exercitiis, nec tamen et multum in istis proficiunt; in literis nihil aut aliquid vix. Nuperrime jam unus est reprobatus in examine pro gradu physicus, qui anno priori in examine domi cecidit quoque. Quaesivi Brunnae, an aulae pro dimissione sit proponendus, cum aliunde nullius sit frugis; sed nondum habeo responsum.

Pro strena attribuat sibi R. V^{a}, quod anno priori habuit: ratum in exposito id habebo, ubi in ratiocinio subinde notaverit; obsecro, aequi consulat contentus hoc modico; ubi tempora favebunt, non deero pro ampliori.

Ante paululum revertitur domum R. P. rector, quem accedens confero quaedam de libello, quem habet R. V^{a} pro tollendo nobis contraloure; judicat mecum R. P. rector, ut R. V^{a} prius exploret animum excellentissimi cancellarii et vicecancellarii aliorumque nobis faventium et, si quidem putarit saltem non magis nociturum, porrigat in nomine Dei. Poterit R. V^{a} forte aliqua ex accluso hic etiam scripto pro motivis illi superaddere, si ita expedit, et videtur dno. Formandl et aliis amicis, quos consulere velit R. V^{a} in negotio hoc prius. Dominus det successum bonum et exitum.

Hic Olomucii omnes propemodum tam nostri quam externi etiam de nobilitate improbant hanc miram in convictu nostro innovationem. Nuper in tabula palam canonici et nobiles, quotquot aderant, quendam academiae praesidem super hoc puncto loquentem adeo stringebant in conscientia teneri pro nobis et contra hanc intentionem aulae informationem dare, ut

verbo hiscere nequierit; et ista nemine nostrum praesente, minus movente, illi sic zelantes. Deus det effectum. Ego me totamque hanc causam omnia in sancta commendo R. V^{ae} imus in Christo servus — Joannes Roschmann S. J., convictus regens.

Olomucii 12 Februarii 1746.

Reverendo patri in Christo P. Joanni Bleiweis, Societatis Jesu provinciae Bohemiae causarum agenti. Viennae.

251.

1746 (?) po d. 29 dubna v Olomouci. — P. Jan Roschmann žádá Ferdinanda Julia hr. Troyera, biskupa olomouckého, za ochranu a odstranění světské inspekce z konviktu S. J.

Reverendissime ac celsissime S. R. I. princeps, episcope Olomucensis, domine domine faventissime, gratiosissime, clementissime! Quae pluribus jam annorum, quibus regia eaque saecularis insuper nobis inspectio graviter dominatur, in convictu nostrae Societatis hic loci jam mutata partim et innovata de praeterito fuerunt, partim mutanda adhuc et innovanda de futuro superant, juxta longe alia quidem cuivis sapientum censeri debent, quam ratione ulla facile summo principi queant adscribi aut legitimo ejus judicio bene instructo valeant imputari, praesertim ubi religio et pietas, mansvetudo et justitia, aequitas et clementia nec non veterarum omnis virtutum chorus haereditario velut successionis jure ad clavum praesidet, qualis augusto regimini orbis universi superest hodiedum admiranda et adoranda avitissimae domus Austriacae una et sola superstes conservatrix et propagatrix, clementissima regnorum et imperii mater, domina, regina et imperatrix nostra, quae uti nimirum sceptra et coronas sic etiam immortales animi dotes et virtutum omnes a suis majoribus summis omnibus et singulis, tam longa tot saeculorum periodo augustissimis romani imperii totius caesaribus par haeres conservat.

Nihilominus tamen cum reapse ex dictis complura non tantum gravatoria summe et damnosa nostrae Societati minimae et hujati ejus convictui primaevo esse videantur, sed etiam in clericorum ejus alumnorum, qui ibidem ex pia fundationis causa (tam caesareae et Ferdinandeae, quae *principaliter* saltem, quam Gobarianae etiam et Martinianae seu Greiffenthalianae, quae *solum* et *unice*, N. B. in bonum totius per Moraviae dioecesim ecclesiae facta est) ali et instrui, formari et educari debent, per continuas annorum successiones vergere in praejudicium ac detrimentum notabile agnoscantur, ideoque episcopali ex officio etiam pastoralis curae et muneris ad reverendissimam quoque celsitudinem vestram ut ordinarium ac dioecesanum nostrum supremum judicem et caput ecclesiasticum spectent de jure ac pertineant:

Idcirco, posteaquam mihi praesertim in gravissimo, periculosissimo et conscientiosissimo hoc negotio omnis insuper recursus ad forum saeculare

quodlibet juris et justitiae publicae per emanatum Viennae 29 Aprilis rigidum et severum regiae ac caesareae majestatis suae rescriptum non tantum vetatur, prohibetur et interdicitur, sed etiam cassatur, irritatur ac annihilatur penitus ceu nullius utilitatis et attentionis futurus unquam, idcirco, inquam, ad reverendissimam ego celsitudinem vestram, ut ducem ac pastorem, patrem ac dominum, rectorem et antistitem, episcopum et speculatorem totius per Moraviam ecclesiae ac dioeceseos nostrae velut unicum idque extremum mihi in reliquo asylum a canone sacro concessum humillime supplex confugio per omnia rogans et obsecrans:

Dignetur pro zelo, munere, officio, potestate, religione et authoritate sua in clerum sibi subditum, convictum acciduum, alumnatum periclitantem et minimam Societatem nostram pariter succumbentem ad piarum ejus causarum tot tamque variis in fundationibus versantium ex integro conservationem ac defensionem sua potenti sacerrima, pretiosa et episcopali interventione aut intercessione, ut malo in dies crescenti remedium paretur et futuro graviori periculo securitas praestetur, apud supremam majestatem regiam ac caesaream gratiosissime conniti et laborare, seu evincere et impetrare.

Ego interim summae id gratiae mihi praestandae, quo aequiori ex causa supplico, eo majori fiducia spero simulque pro felici ejus successu et effectu me totum quantum ex asse episcopali sacerrimae benedictioni quam reverentissime substerno. Reverendissimae suae celsitudinis devotissimus et subjectissimus, imus in Christo servus — Joannes Roschmann S. J., convictus p. t. regens.

Ad reverendissimum ac celsissimum principem dominum dominum Ferdinandum Julium, Dei et apostolicae sedis gratia episcopum Olomucensem, ducem, S. R. I. principem, regiae capellae Bohemiae et de Troyer comitem, serenissimae Hungariae et Bohemiae reginae consiliarium intimum et actualem, suam reverendissimam celsitudinem, dominum dominum clementissimum humillima petitio a me intus scripto.

252.

1748 d. 10 ledna v Krumlově. — P. Ignác Renner stěžuje si P. Janu Bleiweisovi na výši taxy za potvrzení privilejí a žádá jej, aby kolleji vymohl slevu neb půjčku.

Reverende Pater in Christo Pater Agens! Ad alias gabellas nuper indictas accedit dictata Viennae taxa 100 aureorum pro confirmatione fundationis seu, ut ajunt, privilegiorum collegii Crumloviensis. De isthoc negotio cum R. P. agente citius contulissem, sed hujates rerum non ignari me absque cura esse volebant existimantes rem ad executionem saltem hoc tempore non perventuram. Nunc vero post monitorium in Bohemiam expeditum ii ipsi svadent, quod ago praesentibus, dum ad R. P. agentem

recurro sapientissimum ejus arbitrium exploraturus: an ad dictatam taxam si non condonandam saltem moderandam aliquid contribueret, si per memoriale reginae sûpplicaretur, cum revera inops collegium in statu non sit, ut illam summam ex suo deponat, sed cogatur ad novum mutuum contrahendum, aliunde 20 millium debitis propter hodiernorum temporum infelices circumstantias gravatum, ex quibus se viribus suis nunquam evolvet, cum sit exigue fundatum, ut constat ex literis fundationis.

Non videtur collegii egestas constare cancellariae, quae minorem taxam posuit vicinis hic asceteriis Altovadensi et Trebonensi (de Coronensi necdum audivi narrari), quorum proventus nostros toties superant, ut nec in comparationem a longe venire possint. Forte intuitu praelaturae, pro qua praesentamus, tam notabilis summa a collegio desideratur; sed constat: exinde nobis nec cruciferum obvenire. De hoc ipsa videbatur cancellaria regia magnas opiniones habuisse alias; nam de confirmatione a Carolo VI. facta scribit R. P. Georgius Peter tum agens Viennae: *nisi praevenissem, intuitu praelaturae, pro qua rector praesentat, quingenti fl. fuissent desiderati.* Dati autem fuerunt solum 300 fl. et tunc collegium non erat in debitis, sub quorum onere nunc supra modum ingemiscit.

Si proinde spes effulget per memoriale nos adjuvandi, dignetur Rds. Pater agens pro notissimo suo in emolumentum collegiorum studio operam suam ad hoc ipsum expediendum conferre et, si in mora periculum sit, id ipsum procurare accelerari. Si non profuerit, putamus non obfuturum. Antecessor reverendi patris p. m. Pater Jokisch, dum privilegia Iglaviensia solvenda erant, mihi tunc in simili circumstantia constituto suppeditavit 500 fl. a domina Rossiana mutuo acceptos eosque mox cancellariae urgenti solutionem deposuit. Si reverendus pater agens idem nunc mihi benevole praestare posset, me sibi novo titulo obstrictum et totum collegium Crumlovenum valde redderet obligatum. Mutuum enim hic inter homines non dives admodum rarum est invenire et forte, si ad breve tempus adstringamur, impossibile intra istud aquirere.

Pro responsoriis ingravate exarandis submisse supplico, quas dum aliqua ex parte solatiosas futuras confido, me benevolentiae veteri jugiter continuandae humillime commendo ac maneo reverendi patris agentis vetus minimusque servus — Ignatius Renner.

Crumlovii 10 Januarii 1748.

Reverendo patri in Christo patri Joanni Bleiweis, Soc. Jesu prov. Bohem. causarum agenti. Viennae.

253.

1750 d. 23 prosince v Olomouci. — P. Forestius Conradi blahopřeje regentovi některého semináře k svátkům vánočním a k novému roku.

Reverende Pater in Christo Pater Regens! Servatoris nostri genethlia precor solatiosissima donorumque a Neonato ubertatem cum anni novi

revolutione omnino felicissima! Sit hic reverendo patri cum subsequis omnibus, quos precor numerosissimos, semper jubilaeus, constantis sanitatis, omnimodae prosperitatis abunde ferox! Qui si talis fuerit, qualem animo opto sincerissimo, magna ex parte me beatum reputabo, quia nil beatitatis reverendo patri obvenire potest, quod non et mihi obvenire arbitrer. His laconicis veteri constantique benevolentiae et gratiis me commendo reverendi p. regentis humillimus in Christo servus — Forestius Conradi.

Olomucii 23 Decembris 1750.

Accludere praesumo literas a la Madame; rogo demisse, dignetur R. Pater eas tradi facere, ne sui memoriam apud me obliteratam optima domina judicet.

254.

1752 d. 31 května ve Vídni. — P. Jan Bleiweis, jednatel u cís. dvora, posílá regentovi některého semináře 4000 zl.

Reverende in Christo Pater Regens! Transmitto Suae R. vi acclusae schedae 4^m^ fl. pro expungendo capitali apud R^issimam^ abbatissam nomine collegii Nissensis, duo quidem millia vi schedae mihi nuper missae patris procuratoris provinciae et alia duo addita ex cassa mea ad provinciam spectante, unde haec quatuor millia inseri rogo rationibus Suae R^iae^ cum patre procuratore provinciae. R. P. Bliemel, qui dolorosissime decumbit ex aperto utroque pede, me requirit, ut R. P^ri^ scribam, quo levet adhuc census ex notis 7000 fl. Brunae, cum ab aula de facto ultimata resolutio non emanaverit quoad transferendum capitale hoc ad commissionem invalidorum, dubie procul sese pro viribus opponentibus d. d. de Koch, quem in finem mittit laudatus P. Bliemel Suae R. authenticam in vidimo cessionem. Postorium tum meum per 12 kr., tum R. V^ae^ vult abstrahi et compensari ex summa levanda censuum. Commendo me veteri benevolentiae, qui sum reverendi patris servorum minimus — Joannes Bleiweis.

Viennae 31 Maji 1752.

P. S. Ratione Nackel quid spei habeat? responsum praestolor. Si quid necessarium censet pro Paulano Homminger posset R. P^r^ eidem ex summa a domino Homminger missa succurrere sed nomine quasi suo, quia hic dominus, si inciperet, timet ulteriorem interpellationem.

255.

1754 d. 14 ledna v přístavu P. Marie. — Missionář P. Martin Schweyna líčí P. Janu Haidenovi, professorovi v Praze, bouřlivou plavbu z Janova do Cadixu, vzpomíná na pobyt svůj v Praze a žádá, aby k účelům missijním zaslány byly sklenice z českého skla, byť i bez zlatých proužků, jen dobře v bavlně zabalené.

Dvojictihodný, mně mnoho vzáctně vážený Vašnost Pane Pater Professor! Ačkoliv sebe za nešťastnýho poznati přinucen sem proto, že po

mým z vlasti odjezdu ani jediného až dosaváde slovíčka z mé milé provincie spatřiti sem hoden nebyl, nechci já od povinnosti mé na vlas odstoupiti a toho jakéhokoliv potěšení zbaviti ty, kterým sem sebe někdy, jednak dožádán, jednak svívolně, však silně a pevně zavázal, aby tak víra má buď pro lechkost buď pro nedostatek tejraná býti nemohla, dávaje skrze to jiným příležitost slova svá tím ochotněji a dřívěji vyplniti.

Povaloval sem se v Genui až do 17 Decembru, já i ostatních devět z naší provincie (nebo jiných deset dílem z Rakous, dílem z Hořejších Němec, dne 9ho téhož měsíce ráno do Cadix pro Quitenskou provincii, a jiných 23 s P. prokurátorem Brasiliánským pro provincii Goanskou do Lizabonu po poledních u naší přítomnosti se piavilo) s nemalou mrzutostí, že téměř celý čas bídně stráviti přinuceni sme. Zatím toho dne časně ráno, to jest okolo hodiny šesté (diviti se tomu nebude, kdo vlaských obyčejů povědom jest; vstávají oni z lože o pátý hodině, poněvadž o osmý večeřejí) skrze s. spověď svědomí naše vyčistivše, po mši svaté na cestu sme se chystali; zatím oumysl náš změnil díšť a vítr odporný, který nejenom tento, ale i skrze následujících několik dní nás ve Vlaších pozdržel. Nebyla nám taková proměna velmi příjemná; obávati sme se mohli, aby snad plavení naše dokonce do následujícího roku 54ho odloženo nebylo. Ale Bůch, an všechny časy má v moci své, mimo našeho nadání mírné nám dopřál povětří na den sv. indiánského apoštola Tomáše, takže, kde sme nejmíně o odjetí smejšleli, jeden z lodi naší (jenž se Kateřina, *Navis Catharinae*, nazývala) po dvouch hodinách čas k plavení oznámil. Chtěl zajisté Bůch dokázati, koho by indiánským poutníkům vůdce a ochránce byl představil.

Po dostání správě [sic] ke mši svaté sem se přihotovil, Bohu všemohoucímu sebe s všemi spolutovaryši i cestu jak dalekou tak nebezpečnou pod ochranu poručil, na cestu běžně připravil a po učiněném jak vel. p. Patri provinciali tak Patri praeposito poděkování s velkou radostí na loď englickou pevně, silně a skoro vnově složenou sme vystoupili, ve jménu Nejvyššího všech živlů a celého světa Pána, pod ochranou sv. Tomáše apoštola indiánského po moři, vzavše na čas od zemi rozloučení, cestu konati okolo hodiny devátě sme počali.

Nedlouho trvalo plavení naše a hned povětří mořské mnohý z nás k obyčejnému plavajících platu (v Čechách pana Ullricha jmenují), to jest S. R. k dávení nutilo, tak silně, že někteří takové i skrze osm dní odležeti museli. Trefilo to neštěstí všechny mimo mně a jiných dvouch novitiů, kteří posaváde čerství a zdraví na dálejší nepohodlí se zachováváme. Já zajisté (buď Bohu chvála) proti všemu mnohých našich Pražských obyvatelův proroctví netoliko při předešlým stavu pozůstávám, nýbrž i podle svědectví těch, kteří se mnou až posaváde zde obcují, že i na těle mým a tvářnosti masa přibylo, v pravdě vyznávám; dá Bůch že i na dálejší cestě (ačkoliv, jak oznámím, ani na moři takových nescházelo) od jiných rozličných nebezpečenství zachován budu. Strávili tehdy ti nemocní první den na lůžku

v lodi odpočívajíce spolu s tím, který jim k ulechčení posluhovati mněl, totižto P. infirmarius. Loď však pro nedostatek větru nemnoho pokračovala; tiché moře dne 22ho deset toliko českých mil k plavení dovolilo, ostatek skoro státi sme zůstali celou noc.

23ho v neděli, že malý větříček váti začal, nětco málo sme ujeli ve dne sice v tichosti, ne však v noci; nebo strach smrtedlný na nás připadna věčnost před oči dosti časně představil. Příčina toho byla náhlé moře pozdvižení, které ze všech stran vlnami házelo, takže nic jistějšího nad utonutí k očekávání nebylo. Nebylo na lodi pokoje a z jedny i z druhý strany vlny lodí sem i tam metaly, již z předu již z zadu vyvýšenou do moře hluboko vrážely, slovem: nebylo jistého okamžení, v kterém by loď naše od utonutí bezpečná odpočinouti mohla. Byla Babylonská proměna na moři; jak někdy tam na věži při stavení, tak u nás v lodi nic pořádného nebylo; zde mísy, tam hrnce zněly, lítaly stolice, mistrně stoly okolo postele poskakovaly; všechno po pokoji bez pořádku rozházeno z jednoho do druhého kouta sebou pohazovalo. Žádný se tenkráte o schledávání věcích svých pokusiti nesměl, protože předně o život, pak o šťastnou věčnost pečliv (když o naději k vyváznutí pochyboval) jedenkaždý v tu dobu od hříchů rozhřešen býti žádal, jakož také i rozhřešen byl. Trvalo to smutné ne tak divadlo jako pokušení přes půl noci, ačkoliv i potom nemnoho ulevilo, poněvadž strachu nikdy sme dokonale zbaveni nebyli; že ale každý svému svědomí a duši nejlépe poraditi mínil, ostatní noční čas mezi horlivým vzdýchání [sic] a ustavičnou modlitbou sme strávili v pravdě skušujíce oné přísloví: *Qui nescit orare, vadat ad mare.* Kdo se chce po moři plaviti, neumí-li, naučí se modliti.

24ho v pondělí na štědrý večer štědrá byla i v tom božská dobrotivost, že předešlým bídám (od kterých že při rozednění osvobozeni budeme, pevně sme předešlou noc doufali) setrvání a stálost na den připojiti ráčila. Těžko a skoro nemožné bylo dole v lodi pro ustavičné kolíbání déleji obcovati, pročež na svobodné povětří nahoru sme vylezli, tam v čas oběda nětco málo brzy stoje, brzy kleče, brzy na zemi sedě i také čtvermo po lodi se soukaje požívati přinuceni. U večer pozdvihl se prudký vítr, který lodi skrze následující noc na 30 mil dáleji pomohl; a že kuchyni spolu uhasil, bez večeře na odpočinutí (jsouce božskou milostí dosti posilněni) sme se odebrali. A ovšem nápomocná nám byla i tuto noc, když v podobném nebezpečenství života postaveni a do kola s lodí točeni celou noc bez sna a spaní sme strávili.

25ho na den Vánoční slavnosti v temnosti, nebeského světla zbaveni, sme seděli; vystoupiti na loď ustavičné mořské řvání a vln nad loď vysoké vyhazování nepřipustilo, vnitř pokojně bydleti pro strašlivé z jednoho místa na druhé povalování velmi nesnesitedlné bylo; a kde celý svět radostí oplýval, my hořkost smrti sme okusili. Vřelo moře a o roztroskotání zadního dílu lodi často se vlny pokoušely, dokad jedna mezi druhými prudší na pravou stranu nedaleko od konce tak silně se obořila, že ihned

loď ačkoliv velmi silnou (neboť zevnitřní prkno moje čtyry prsty v širokosti obsahuje) v okamžení z obojí strany prorazila, pokoj i v něm na zemi odpočívající hojně přikryla, nás všechny strachem nemalým naplnila. Zde já vida, co se v pokoji dálo, rychlým skokem s jinými čtyrmi k provazům plaveckým sem se uchýlil, tam od hříchů rozhřešen nic jiného krom smrti sem očekával, hledě na loď, brzo-li od vln pohlzena nebude, nebo celý levý díl až vzhůru mezi vlnami nahnutý usedával. Pravdu zde vyznati musím, že (bez chlouby mluvím) bych tenkráte o život mnoho nebyl pracoval jsa do vůle božské celý odevzdaný. Mezitím dobrota božská, která nás strachem uprostřed nebezpečenství navštivila, svou pomocí nám hbitě přítomna byla. Správce lodě (hejtmana nazýváme), člověk rošafný a v věcech svých dobře zběhlý, sobě v ten čas přítomný, bez všeho zmatení hned z jedné strany sám, z druhé skrze plavce proti vší vody mořské prudkosti místa rozražená silně novými prknami zahraditi, vodu jak pumpou nahoru vytahovati, tak i okovami vynášeti nařídil tak šťastně, že předešlého nebezpečenství neb malé neb žádné znamení nepozůstalo, pročež v hlubokém zármutku žalostně vzdychající sobě poněkud ulehčili; moře však od bouření a hlučení nepřestalo. Nevěděl sem já v tu dobu nic o dolejších, až dobře od vyvstávajících vln zmočený a stlučený dolů sejda u velké naději a v nejlepším stavu vynalezl. Snad Bůch hlasy naše, kterými sme se jednak svatému divotvorci Aloysio, jednak apoštolu indiánskému Xaverio zavázali, vyslyšel a skrze jich přímluvu od přítomného nebezpečenství vysvobodil. Zde málo odpočinouce Bohu všemohoucímu skrze spěv *Te Deum* za pomoc a přítomnost svou díky sme vzdali. Zatím hejtman náš více než křesťanskou lásku k nám proukázal, jsa člověk od církve katolické oddělený, rodem Engličan; obcházel a zdaleka znamenal, kdo by od vody zmočen nějakou nepříležitost trpěl, chtěje takovému ve všem nápomocen býti; jiným modrací nápodobně porušené sám osobně vynášel a svý podstrčil; postel stlal a s velikou péčí, co by komu scházelo, vyhledával. Dá snad milosrdný všem Bůch, že taková k nám láska jeho světlo pravé víry za odměnu odnese. Následovalo nepokojné bez večeře odpočinutí.

26ho Na ráno utišilo se nětco málo moře a zuřivost vln mořských (jakou od desíti let náš hejtman neskusil) přestala a to s pomocí sv. kříže, kteréhožto částkou posvěcenou vodu do moře sme vylili. Byla by jistě loď naše u prostřed takové bouřky zahynouti musela, kdyby předně pomoci božské, pak silného při lodi díla, posledně i skušeného člověka nebylo. Oběd dnes na vrch lodi však na zemi sme požívali; nejlepší všeho příprava byla láska často jmenovaného hejtmana, který ve všem práci svou potřebovati nechal, ano sám svívolně chtěl s svým největším nepohodlím. U večer moře zcela usedlo, takže sme u obyčejného stolu bez vší nepříležitosti povečeřeti mohli.

27ho Pokojná noc pokojné dopřála odpočinutí. Ze sna probuzeného lítost napadla, že jako na Boží hod, tak i dnes od mši svaté zdržeti se musím, kterou sem podle slibu na oumysl v. p. Patera professora oběto-

vati sobě umínil; však když jiní potěšení toho zbaveni byli, musel sem i já na chuti přestati; nicméně podle mysle celý ten den bydlel sem tam, kde sem tělesně přítomen býti sobě často vinšoval, bych povinnosti mé ne bez vazby na den tak slavný, totižto sv. Ochránce a Patrona, nehodný učedlník zadost učinil. Modlitbami nehodnými zatím sem slib vynahraditi se vynasnažil, pokud 19ho dne měsíce běžícího dokonale skrze obětování mše svaté sebe od dluhu osvobodím. Při tom těšilo mně velice, že kdosi jinší na tentýž den ouřad můj hojně zastane a jak v Brně tak v Praze při službách božích pamětníkem bude; nebo modlitby nevinných mocnější a oučinlivější jsou. To z případnosti miláčka apoštolského. Příjemné a *milostivé* povětří po dlouhém truchlení na vrchu lodi nás mile obveselovalo; že ale povstávající vlny radost naši poněkud kaziti usilovaly, outočiště sme k Matce všeho potěšení skrze říkání růžence vzali, a zajistě příjemný větříček po utišeném moři následoval, zanechavše u nás velkou naději k šťastnému lodi v počatém běhu pokračování.

28ho. Aniž doufání naše marné bylo; přes noc na 30 mil dáleji sme dojeli až za břeh Makom řečený. Oblak dešťový časem přecházel, větrům však nám dnes velmi příznivým v ničem nepřekážel, takže s jich pomocí každou hodinu osm mil vykonaných a ujetých počítati sme s potěšením mohli. Sen na chvilku přetrhla silnějíc okolo lodi bouřící a do pokoje oknem vstupující voda; nicméně skrze upevnění vokenice předešlé odpočinutí se navrátilo.

29ho. Časně ráno s radostí krásně nafouknuté a naduté plachty sme spatřili známost dostavše, že předešlou noc 22 míle sme vykonali. Tu radost ani přecházející díšť ani vlnobití (pro které uprostřed denního světla okna silně opatřiti a při lampě sedě celý den ten stráviti sme přinuceni byli) umenšiti nemohlo; jediný a nikdy neočekávaný příběh předně udusil, pak mnohem více rozmohl. Při večeři sme seděli a hle! bouřka nastala, slyšán hřmot v oblacích, ano i oheň na spůsob velké koule nad lodí spatřen všechny ty, kteří službu svou v ten čas zastávali, strachem naplnil. Někteří z nás, že by dvéře někde silnějíc od větru přiražené byly, domnívali se; jináč však o tom smejšleti počali tenkráte, když proměnu neobyčejnou na tváři hejtmana našeho znamenali. Hromové udeření bylo, které i nahoře psa (byl podobný Novoměstskýmu mimo toho, že mazání žádného nepotřeboval; má se kdosi o něho co báti, by s námi přes moře k ochraně odvezen nebyl, pro krásu obvzláštní do Quito na prohlídnutí; nechť jej dobře do komory na zámek zavře; stát by se mohlo, že by sme ho do Španihel donésti nechali), dole bradýře (jenž s námi do Španihel se plavil) až do druhého dne na nohu napadajícího, u stolu pak i samého hejtmana a jiný dva pod nohami běžně podrazilo. Bázeň ze všech stran náramně velká byla a u nás tím větší, čím patrnější bylo nebezpečenství; nebo hned pod stolem, odkud nedaleko hrom cestu svou a běh vedl, prach ručničný v hojnosti schráněn byl. Měli sme ovšem zač děkovat dobrotě božské, ana skrze vodu, oheň a povětří soužený šťastně proti vší síle a

usilování všech živlů (aby nás k ulehčení a občerstvení přivedla) i nyní chránila a' napotom chrániti nepřestane.

30ho dne mezi ustavičném kolíbání a pohazování lodi noc bez vinšovaného snu strávena byla; pro tutéž příčinu a spolu pro hojný díšť až do dvouch z poledne hodin při nočním světle pohromadě dole sme se zdrželi trvajíce na modlitbách, které v takové případnosti od církve ustanovené jsou; posledně i svěcenou vodou vsteklost mořských vln skrotiti chtěje, takovou z lodi mezi ně vylíti soudil jsem užitečné býti. A ačkoliv ne hned, aspoň po poledních vinšovanýho oučinku sme nabyli a ve dvaciti hodinách o 60 mil vícejíc počítati sme mohli. Spatřili sme též zdaleka hory Španihelské podál roztažené, odkud že by sme ještě 60 mil od pevnosti Gibraltar nazvané vzdáleni byli, nám oznámeno bylo. Mezi radostí povečeřivše na odpočinutí sme odešli.

31ho a posledního dne vítr lodi naší velice se protivil, takže celou minulou noc až do poledního času dáleji sme nemohli spatřujíce s zármutkem, kterak jinší lodě mimo nás vesele po moři létají. Zatím pokojnou myslí ku konci směřující poslední roku 53ho den při rozjímání mnohonásobných dobrodiních [sic] nám po všechen čas celého roku vzlášť v trvajících případnostech hojně prokázaných Bohu všemohoucímu docela na poděkování stráviti sme se vynasnažili, chtíce aspoň tím spůsobem obyčejnou Tovaryžstvu našemu pobožnost, který sme přítomni býti nemohli, vynahraditi, k čemu též něco přidalo opět bouřiti počínající moře; však po vykonané modlitbě umlklo. U večer podle obyčeje Tovaryžstva spěv sv. Ambrože vespolek sme odspívali, však bez muziky.

Nastal rok 54tý. Ten aby nám všem budoucně potěšitedlný byl, ze srdce jednomu každému, vzlášť P. Paterovi Professorovi upřímně vinšuji. Proti nám sice z rána válčiti a kroupami v spůsobu lískového ořechu velkými bojovati počal mezi strašlivým blejskáním a dvojnásobným hromobití. Hned jak sme ze sna procitli, v modlitbě pomoc a outočiště sme hledali a v krátkém čase skrz dané částkou sv. Kříže požehnání s připojenými divotvorce českého sv. Jana Nepomuckýho ostatky, obdrželi; brzy bouřka pominula a vítr lodi na 20 mil od místa Promontorium de Gatt řečeného dáleji pomohl. Vesele sme toho dne při stole seděli znamenajíce, kterak i nebe k té veselosti šťastný lodi běh (nebo každou hodinu aspoň 3 český míle sme ujeli) dopřeje s nadějí, abychme na ráno Gibraltar od nás na 20 toliko mil podál ležící přejeli. Aby však nastávající noc v nějaké nebezpečenství loď mezi pod vodou skrytými skalami neupadla, ztáhnuté lodní plachty od prudkého běhu loď zdržely a víceji nová a silná bouřka zaměsknala. Kroupy, příval častý, potřebné tělu odpočinutí opět kazil; modlitba vroucná, *NB.* na moři, s velkou v Bohu nadějí spojená i lodi k běhu i nám k pokoji pomohla.

Dne 2ho ačkoliv nevyspalí časně předce sme z lože vstávali, abychme vysoký hory a pevnost vejš jmenovanou, totižto Gibraltar, spatřiti mohli. Zde taky vyplatiti plavcům sme se museli; nebo ten u nich obyčej jest, že

blíž té pevnosti všechny ty, jenž s sebou vezou, jestli by se nevyplatili (jiným sice spůsobem peníze žádati nemohou), v moři smáčejí. Nětco dáleji nějaký díl od města Cadix se ukázal. Pro ouzkost moře, která velmi nebezpečna jest, spolu pro prudkost větru plachty ku ztáhnutí přišly. Po krátké pršce Mouřenínskou zem nyní Španihelům přivlastněnou sme spatřili; vlny však loď ze všech stran mlátiti nepřestaly až k hodině třetí, v kterou dobu promněněné povětří nás s lodí před ústa velikého světa moře, to jest, před dvě pevnosti: jednu Afrikánskou, druhou Europaeiskou, jenž moře Mediteránské od oného velikého (které Oceanus sluje) odděluje, postavilo. Plesali sme radostí patříce na věže ostrova Gaditánského, ku kterému abysme toho ještě večera připlouti mohli, jediná nás všech žádost byla; a s pomocí přívětivého větru jistě by bylo nám zadost učiněno, kdyby zde pro skryté skály ve tmách večerních nebylo nebezpečno se plaviti; přinucen tehdy hejtman náš plachty ztáhnouti, pokradmo a tiše nočního času k Cadixu postupoval; my po večerním stolování žádaného odpočinutí sme požívali.

3[tí] den roku nového byl den šťastný našeho na čas představeného obydlí. Pokud ještě druzí odpočívali, já předejda všechny první potěšení toho, že totižto již na břehu stojíme, oučasten sem byl. Hned loď kotvicemi upevněná jednoho každého k díkův činění vzbuzovala; hejtman podle plaveckého obyčeje nás všechny skrz laskavé k srdci přitisknutím [šic] pozdravil, my ale na poděkování spěv církevní *Te Deum* vesele sme opětovali. Kamkoliv hleděly oči naše, všechno nám veselosti dodávalo, vzlášť z jedné strany města, z druhé břehu Realis nazvaného, naproti břehu sctae Mariae s radostí očekávaná přítomnost. Lodi rozličného národu bez počtu vůkol celého místa své stání držely. Velká zde starost byla o loď Samuele Maria, na které (jak sem při začátku oznámil) jiných deset apoštolských vyslanců se plavilo; a s žalostí, že by posavád při břehu nebyla, sme doslechli. My, an sme z Genue poslední na moře se vydali, v jedenácti dnech mezi takovým jak povětří tak moře protivenstvím šťastně sme připlouli; ze všech první. Po třech skoro hodinách k lodi naší přijeli městský deputati, kteří s velikou pilností a opatrností všechno zevnitř skoumali, vysvědčení o dobrým zdraví a pas žádali, a po oznámení quarantanie (čas jest k odpočinutí na břehu vyměřený, v kterém žádnému do města pod pokutou odejíti dovoleno nejní) spátkem se navrátili. Znamenati zde zapotřebí jest, že odvedená sobě od nás písma žádný ze Španihelů do vlastní ruky nevzal, aby snad, jak se povídá, mor s sebou do města neodvezli; nýbrž všechno do nějakého dřevěného nástroje neb nádoby vespolek složené podál z lodí vystavené od nich též vzdálených přijato bylo, čeho však dříveji, leč by dobře několikráte podkouřené, skrze kadidlo skoušené bylo, se nedotknou; s jakou pověrou? nevím. Zde mezi o rozličných věcech s naším hejtmanem rozmlouvání dověděl sem se, žeby loď naše mimo jiných rozličných věcí a všelijakého zboží dva tisíce a čtyry sta korců pšenice s sebou do Španihel nesla. Následujícího dne, to jest 4[ho] ledna, jsouce v očišťování postaveni, hojně přicházející lodě nětco patrněji sme přehlíželi;

aby ale čas a chvíle dlouhá nebyla, od hejtmana pozváni na lodičku sme vstoupili, po moři sem i tam se procházejíce s neočekávanou radostí, když podál loď Samuelis Maria (o.....*) na břeh pospíchající sme spatřili. Velké jak z jedné tak z druhé strany bylo potěšení, mnohem ale větší podivení, že totiž.....*) 12 dní pozdějic z Genue vypravení o den dříveji na břehu Gaditánském nalézti sme se dali. Po poledních jiná opět z....*) loď připloula, která 27 dní na cestě strávila.

Dne 5^{ho} šťastně se vyskytla loď jiná englická, která sice 18 dní... ... na cestu se vydala, o tři dni ale pozdějíc přijela; ten zpozdilý příchod opět napomenul nás za tak časné a šťastné p[lavení] všemohoucnosti božské díky vzdáti. V krátkém čase nětco neobyčejného sme zhlídli; na jistý englický lodi z prostř[edního pla]chetního stromu praporec spátečno vyvěšený mnoho englických lodiček k sobě přitáhl; příčina toho neobyčejného vyvěše[ní jest] obyčej všech správcův lodí, kterého užíva[jí v] čas ten, když buď nějaký nedostatek neb křivdu trpěti přinuceni jsouce jiné na pomoc svolávají; jakož se stalo zde, že týž hej[tman m]aje nedostatek sladké vody, jinou obdržeti nemohl, pokad jiný na pomoc.... pro takovou v zbraňování od města sobě [proká]zanou křivdu (velmi nad tím netrpělivý) bez vyměřeného času z břehu..... Po obědě známost sme dostali o 30 řeholníkův z řádu Kappucínského, kteří (zdaž do Manilie, zdaž ad S. Crucem nepamatuji se) k rozhlašování Evangelium vysláni jsou. Přijeli též v ten čas jiné čtyry veliké španihelské lodi rozličným vojenským nástrojem proti Mouřenínům opatřené; vojsko na nich postavené nás hlasitě a velmi uctivě pozdravilo.

6^{ho} ledna. Ten den všechny lodě při břehu s vyvěšenými praporci vesele, město však s střelbou svučně slavilo. Jiné dnes opět tři španihelské k bitvě připravené lodě se viděti daly; z nich jedna 600 lidu zbrojného a 100 největších válečných děl neb kusů počítala. U večer z kolleje Gaditánské něco od potravy nám k posilnění odesláno bylo. — Den sedmý, jakožto den k vykoupení ustanovený, všichni s potěšením sme očekávali, že ale v poznamenání dnův nějaký omyl vkročil, přinuceni sme byli, ten celý na lodi stráviti. Ačkoliv hejtman užívaje plaveckého obyčeje praporec podobným spůsobem vyvěsil, pět kusů vypálil, že ale do města k konšeli englickému dostati se nemohl, nic nevymohl.

8^{ho} ledna. Okolo desáté hodiny naleznouti se dali včera očekávaní hosti a nás od mořského žaláře osvobodili; jim na poděkování pět kusů, nám pak z obvzláštní náchylnosti osm při odjezdu vypálil hejtman vší chvály a uctivosti hoden. Do domu a pohostinství missionářského uvedeni Pater superior in Portu Sanctae Mariae (tak se místo a město našeho nynějšího přebývání nazývá) uctivě a laskavě přivítal, sám rodič Quitenský, radujíc se z toho, že pro svou provincii na jedenkráte 20 missionariů spatřiti mohl. Na večír španihelskou večeří uctěni sme byli. Následujícího dne před polednem doma sme pozůstali; po obědě však položení přítomného místa sme prošli a prohlídli. Obvzláštní a v zemi naší nevídaný

stromy, jakož jest palma, cypressus, oliva a jiný těm podobný zhlídnouti dovoleno bylo. Aloë v Čechách k obzvláštní zahradní okrase, zde k zahradní ohradě neb plotu potřebován bývá. Uvedeni sme byli do pomorančové zahrady; velmi sem se takovému množství ovotce podivil; vpravdě místo to bez všeho přídavku lesem nazvati mohu; vysoký stromové, více než u nás jabloň na sobě jablek nese. Kolik zde ženského pohlaví osob, tolik klášterních panen viděti jest; všechny zajistě v černých neb bílých plachtách obvaleny jak do kostela tak i jinam vycházejí.

Ve čtvrtek ráno jistá Quitenská matrona, krevní přítelkyně, a jak jiní dosvětčují, vňučka sv. Františka Boryáše, skrze služebníka svého nás s uctivým přivítáním pozdravila.

V pátek 11^{ho} ledna okolo hodiny čtvrté zdvořilost předešlého dne nám prokázanou sme vynahradili a všichni vespolek jmenovanou matronu v vlastním domě navštívili. Uctivě nás přijala, s velkým potěšením i ona i pán její skrz rozličný pokoje provedl, nádoby, malování krásné, rozličné Kvitenské dílo ukázal. Stříbro v malé u nich vážnosti, a to pro velikou hojnost; dvojí stůl do prvního pokoje nás navracující očekával stříbrnejmi mísami, talířemi, tácemi položený, na kterých víno, Quitenský sejr, med, chléb, piškoty složené byly. Celou tu stolní krásu sklenice sedlské, hloupé, škaredé a v Čechách od sedláků nemnoho vážené kazily. Spomínal sem já na jiné, které kdyby při ruce byly, mnoho by dobrého v Quitenské provincii zejskati mohly, byťby všechny zlatým kroužkem okrášlený nebyly. Udělal sem sám někdy o nich zmínku v psaní P. Mag. Finger (žádám jeho v té věci napomenouti). Ty jestli mně co nejdřív, neb kdyby možné jináč nebylo, aspoň skrze Chilenský missionarios, který zde P. prokurator z Chili z český provincie očekává, v bavlně neb jiný měký materii dobře zaopatřené odešle, mně sobě velmi zavázaného učiní; spolu všeho užitku duchovního skrze takové zejskaného oučastníkem bude.

Co se ostatek mně dotýče, jestli do Sevilie, jinač do Hispali, pro studie na čas odejdu, budoucně oznámím očekávaje zatím něco z Čech o našich věcech se dověděti. Jestli pohodlná příležitost bude k svatému Jiří, žádám za uctivé pozdravení a poníženou rekommendaci u (Pl. tit.) Jemnost kněžny odprošujíc mou nezdvořilost, že před odjezdem mým povinnost mou složiti sem opominul; krátkost času, doufám, že mně v tom vymluví. Přitom též opominouti nechci Novoměstský, na které stále při oltáři pamatuji jsa vzděčen za to, co mně v Kutný Hoře odevzdáno bylo; líto však jest, že sem po cestě tak daremně rozmrhal, co mně dál sloužiti mohlo; dva polštářky ještě pozůstávají.

Poroučím se do staré lásky a stálé svaté paměti. R. V^{ae} servus et discipulus devinctissimus — P. Martinus Schweyna S. J., Miss. Quit.

In Portu S. Mariae 14 Januarii 1754.

Epistola dirigatur, ut in priori dictum.

NB. Non miretur R. V^{a} hanc epistolam componendi formam. Hispanica est!

Reverendo patri in Christo patri Joanni Haiden Societatis Jesu. Pragae in Bohemia in seminario sancti Venceslai. Genuam. Viennam Austriae.

*) Okraj listu z části jest odtržen; slova z domyslu doplněná jsou v [ ].

256.

1760 d. 12 března v Olomouci. — P. Petr Janoška oznamuje P. Josefu Malinskému, jednateli v Brně, že poukázal advokátovi honorář, a blahopřeje mu k jmeninám.

Reverende in Christo Pater Agens causarum! Ut juxta communicatum mecum R. P. provincialis paragraphum circa dandum honorarium domino advocato nostro satisfiat voluntati, assigno apud R. P. agentem ex cassa collegii 18 aureos pro clarissimo d. advocato Solczbek, cui pariter offero 2 urnas vini, quas propediem eidem Brunam promovebit P. superior Czeikovicensis. Ad haec pro cancellaria d. advocati designo duos aureos. Haec omnia rata habebo subinde in ratiocinio nostro.

Ad dubia nuper mihi scripto consignata, quia adhuc haeremus, cogor responsum differre ad aliud tempus. Statutum R. P. provincialis de sublato cambio multum probo. Utinam id jam pridem sublatum fuisset! certe a multis molestiis et oblocutionibus liberi fuissemus. Ad extremum: pro imminente Josephini nominis die solemni cumulatissima solatia cum omnis prosperitatis et felicitatis continuae accessione sincerissime advoveo. R. P. regenti unaque pro vinculo offero duos aureos Cremnicenses. Velit, oro, hoc exile donum R. P. regens benevolo acceptare animo meque sua aestimata benevolentia prosequi, cui me et s. memoriae perdemisse commendo ac maneo R. P. regentis humillimus servus — Petrus Janosska.

Olomucii 12 Martii 1760

P. S. Acclusam peto tradi suo loco per scribam.

257.

1760 d. 13 září v Olomouci. — P. Karel Gottschlich píše P. Josefovi Malinskému, jednateli v Brně, o dluhu pana Bojakovského.

Reverende Pater in Christo Pater Regens! Ex literis patris Lagota superioris Tarnomontani intelligo, quod perill. d. de Bojakowsky debitos convictui nostro pro filio suo 103 fl. deponere velit apud laudatum P. superiorem rogans, ut nonaginta aliquot residentiae suae debitos a R. P. regente mihi levari faciam. Ego ignarus, quantum aut residentia illa exigendum aut R. P. regens pendendum habeat, a R. P. regente gratiose informari supplico, et quidem, si fieri abs incommodo potest, quantocius, ut perillustri meo debitori respondere queam. Si pecunia haec a R. P. regente re ipsa mihi numerari posset, orarem, ut ea prima qualibet occa-

sione mihi transmitteretur: siquidem ea jam post ferias paschales mihi de consvetudine erat praenumeranda.

Scriptum a clarissimo d. Sultzbeck in causa cremati elaboratum solidum est atque nervosum. Commendo et me et convictum constanti benevolentiae et maneo cum humili salute ad R. P. rectorem R. P. regentis humillimus in Christo servus — Carolus Gottschlich.

Olomucii 13 Septembris 1760.

Reverendo patri in Christo patri Josepho Malinsky Societatis Jesu, seminarii regenti et causarum agenti Brunae.

[Poznámka:] Responsum 15 Aug. [sic], quod, ubi P. Lagotta duplicis quartalis apochas ad me direxerit toties monitus, liberum erit summam 95 recipiendi.

258.

1760 d. 8 listopadu v Olomouci. — P. Jakub Heinisch píše P. Josefovi Malinskému strany příjmů semináře Olomouckého.

Reverende Pater in Christo Pater Agens causarum! Obtinui Vienna a R. P. Pleiner assignationem, vi cujus a reverentia vestra numerari postulat seminario Olomucensi 100 fl.; ego vero cum scitu reverendi P. rectoris nostri ex hac summa 30 fl. extradi cupio d. Josepho Winterhalter, importunissimo creditori seminarii, (ubi illos postulaverit) in aliquam defalcationem censuum persessorum anno uno ex 1000 fl. Reliquos autem 70 fl. mihi Olomucium commoda occasione transmitti flagito una cum residuis censibus iisque potissimum, quos quaestura regia seminario debet, alioquin judicarem ob tantam morositatem capitale hoc tempori edicendum, ne seminarium isthoc pauperrimum, capitalibus 6500 florenorum quocunque demum modo defraudatum per antecessores nostros, amplius detrimentum patiatur et in majorem ruinam devolvatur. Atque haec dum precibus infimis a R. P. agente executioni dari peropto, me simul pretioso affectui et ulterioribus gratiis enixe commendo et maneo reverendi patris agentis infimus in Christo servus — Jacobus Heinisch S. J.

Olomucii 8 Novembris 1760.

Reverendo patri in Christo patri Josepho Malinský e Soc. Jesu, ad inclytos status Moraviae causarum agenti. Brunae.

[Poznámka:] Responsum 11 Novb., quod solventur 30 fl. d. Winterhalter et reliqui 70 fl. levari poterunt, ubi collybistica transmissa fuerit. Responsum 11 Novb. Solvendos nempe d. Winterhalter 30 fl. et residuos 70 fl. Olomucium mittendos, ubi collybistica se legitimaverit P. regens.

259.

1769 d. 23 června v Praze. — Prokurátor P. František Bierner prohlašuje, že vzdává se dědictví Jindřicha Wolfa S. J. ve prospěch bratra jeho Jana Wolfa.

Ich Franciscus Bierner S. J., der böhmischen Provinz procurator und plenipotentiarius tabularis, urkunde und bekenne kraft gegenwärtigen Instrument vor jedermänniglich besonders da, wo es vonnöthen, welchergestalten Henricus Wolff, ein Religios der Societät Jesu (obwohlen er mit Erlaubniss seiner Obern durch eine gesetzmässige Abdication zu Glattau den 7 Junii 1763 sich seines Rechts zu aller Erbschaft entschlagen und selbe Erbschaft, woher sie immer ihm zukommen würde, der Societät überlassen, auch dem ehrwürdigem P. provincial damit nach Belieben zu ordnen gestattet hat) auf das neue mit Erlaubniss, die er aus besonderen Gnaden seiner Obern erhalten laut der neuesten Abdication, die er zu Prag bei st. Clemens den 11 Junii 1769 verfertiget, sein Recht zu aller Erbschaft, woher sie ihm immer zukommen solte oder könte, sie bestehe in beweglichen oder unbeweglichen Sachen, dem H. Johann Nepomucen Wolff, juris utriusque candidato et practico jurato, seinem leiblichem Bruder, zu dessen Nothdurft und freyen Schalt- und Waltung überlassen; ich erkläre auch plenipotentiario nomine, dass die Gesellschaft sich alles Rechts, welches sie zu der Erbschaft des gemeldten M. Henrici Wolff haben könnte, entschlage und selbes dem H. Johann Nepomucen Wolff völlig übergebe; bin auch zufrieden, womit gegenwärtiges Instrument (jedoch auf alleinige Unkosten des oft bemeldten H. Johann Nepomucen Wolff, als zu wessen Gunst solches errichtet worden) da, wo gehörig, oder es sonsten nöthig seyn solte, einverleibet werden möge. Uhrkund wessen mich nicht nur eigenhändig unterschrieben und das gewöhnliche Amtsinsigl beigedruket, sondern auch hierunter benanthe (tit.) H. Zeugen zur Mitunterschrift alles Fleisses ersuchen lassen. So geschehen Prag den 23 Junii 1769. — Franciscus Bierner S. J., p. t. prov. Boh. procurator et plenip. tabularis.

260.

1770 d. 23 května v Jihlavě. — P. Antonín Körber žádá P. agenta za vyplacení 400 zl. kolleji jeho.

Reverende Pater in Christo Pater Agens! Gratiam, pro qua literis nudius tertius exaratis supplicavi, collegio nostro a reverendo Patre conferri humillime flagito. Velit Rdus. Pater exhibitori praesentis pagellae quadringentos Rhenenses per collybum a Patre procuratore provinciae assignatos extradere ad me huc deferendos. Si quod obsequii genus reverendo Patri agenti praestare possum, mandet mecum. Qui me veteri aestimatissimae benevolentiae humiliter commendo ac maneo R. P. agentis minimus in Christo servus — Antonius Körber S. J.

Iglaviae 23 Maji 1770.

DOPLNĚK.

261.

1656 d. 2 září v Telči. — P. Jan Tanner horlivě domlouvá hr. Lidmile ze Šternberka, aby se nermoutila, že provinciál mu nedovolil, aby k ní do Prahy se odebral. (Opis.)

Illustrissima domina, domina! Ex litteris illustrissimae dominae et adjunctis reverendi P. provincialis intellexi ill. dominam graviter ferre, esse negatam a R. P. provinciali licentiam me ad se per vacationes vocandi etc. Non miror; nam et ego homo sum, qui nisi me statim ad Deum reflectam, facillime turbor et apprehendo, si quid mihi aliter succedat, quam putarim aut quam mihi in mente delinearim. Interea ill. domina, quaeso, mecum sic cogitet. Si d. Deus mihi revelaret totam meam vitam futuram, quibus sim futurus in locis, qua valetudine corporis usurus, qualia officia habiturus, cum quibus hominibus acturus, qualia sint tempora futura, bella an pax, an pestis etc., an sim futurus apud homines in odio, an in amore etc.: si, inquam, haec omnia scirem, nonne ego multa omitterem, quae nunc facio, et multa e contrario facerem, quae nunc non facio, quia scirem, quid mihi prodesset, quid non prodesset pro futuro. Nunc ergo, cum dominus Deus optime sciat ipse haec omnia, quid mihi futurum sit et qualis erit vita mea et quorsum me disponat et quid a me velit et pro qua re me paret etc., optimum est, ut illi me totum relinquam, ut ipse mecum disponat, prout vult et prout intelligit, quid sit mihi bonum etc. Nonne ego essem imprudens, si vellem ipse coecus mea disponere aliter, quam scirem velle d. Deum?

Jam ergo ill. domina, quae hic de me dico, ea omnia sibi applicet et habebit mentem quietissimam et laetissimam et tam contentam, ut, licet posset, nollet ullo modo esse aliter, sed rogaret flexis genibus, ne ad illam venirem. Sed dicet, unde sciam esse hanc voluntatem Dei? Resp. Quia est voluntas obedientiae, de qua dicit Christus dominus: qui vos (id est superiores) audit, me audit. Sed P. provincialis non est meus superior. Resp. Si velit, etiam ipse erit sic ill. dominae superior, ut per eum aeque Deus ill. dominam dirigat, sicut dirigit Societatem, praesertim ubi agitur de personis aut rebus Societatis. Ecce quale solatium! Scio, quod ill. domina jam tota gaudeat, quod invenerit modum cognoscendi voluntatem Dei; id, quod saepe cupiebat. Et vero, cum ill. domina a sua infantia semper fuerit filia s. Ignatii, jam pridem debebat imbuere spiritum illum obedientiae, quo Societas Jesu regitur, ut scilicet nunquam sequamur nostrum appetitum, sed semper intellectum (ne podle vůle, ale podle rozumu), quia sumus homines, id est, creaturae intellectuales et rationales. Certum autem est, quod intellectus dictet semper esse meliora sequenda et facienda. Voluntas autem Dei est semper melior quam nostra: et est nobis utilior ita,

ut contrarium sit nobis malum. Et si ego contra aut sine obedientia venirem ad ill. dominam, esset malum in hac vita et in altera, et esset maledictio et male succederet et poeniteret nos omnes.

Deinde quid est melius, multa bona discere, an vero multa bona facere? Ill. domina sperat, quod d. Deus multa bona illam per me doceret; sed quid tum? nonne melius est, ut ill. domina faciat potius bona, quae hactenus tam multa jam didicit? Ecce Deus vult (et est tempus), ut incipiat toto corde practicare documenta et exempla, quae illi Deus est dignatus prae millenis aliis hominibus melius manifestare. Esse contentum voluntate Dei et sacrificare illi hostiam propriae voluntatis est res altissima, difficillima, jucundissima, desideratissima, deliciosissima, pulcherrima, angelis spectabilis, Deo digna, digna tali heroina! Si centum annis essem apud ill. dominam, non possem illi altius et sanctius quid ostendere quam hoc, quod illi una vice tam facile R. P. provincialis ostendit, nimirum tam eximium Deo offerre sacrificium et suam in Deum voluntatem perfectissime transferre, ita ut anima eius nunquam turbari possit. Dignum profecto esset (et suadere), ut R. P. provinciali pro hac tanta gratia ageret gratias maximas et sincerissimas.

O illustrissima domina, si crederet, quantum in hoc modo operandi lateat boni! O si cogitaret, quid illud sit: Vivat autem Jesus semper in cordibus nostris! Vivat solus Jesus! Certe ill. domina statim curreret ad venerabile sacramentum et caderet ad genua et gratias ageret et offerret se toto corde d. Deo ad faciendam semper ejus voluntatem juxta praxim 6 fontium Salvatoris et juxta corollarium 5, quae duo, quaeso, legat, maxime illam orationem post praxim 6. Sic beatissima Virgo faciebat, sic s. Francisca suum filium Deo obtulit etc.

Sed dicet, forte P. provincialis nescit, quod ego hoc petam optima et sancta intentione? Resp. Quomodo nesciret, qui optime novit nihil esse posse, propter quod ill. domina me cuperet esse apud illam, nisi quod speret Deum per me ill. dominae in via spirituali aliquid collaturum. Sed ipse R. P. provincialis etiam bene scit, quod idem dominus Deus (quando me alio vocat) possit et velit per se ipsum aut per alium quemcunque plura dare ill. dominae.

Sed finio. Quod si tamen R. P. provincialis sciret, quod ill. domina saltem ad unam vel alteram diem cupiat mihi dicere quaedam, quae putat esse tam necessaria, forte id concederet, quia forte non esset contrarium illi officio, quod mihi Deus imponit. Si ergo R. P. provincialis permiserit, ego etiam per pedes pro Deo, pro peccatis meis et propter debitam erga ill. dominam gratitudinem paratus sum Pragam usque et ulterius ire. Quod si fieret, tunc transirem libenter Sacrum Montem, ut sisterem apud sororem patris Chanovský et interrogarem aliqua de P. Chanovský, quae antea non potui. Unde rogo, ill. domina dignetur mihi curare significari, ubi illa sit et quomodo locus vocetur, ut sciam, an prius quam ad S. Montem ad illam debeam ire, et an sit in via etc.

Rogo insuper humillime, si occasio erit, ut mihi quam primum mittere dignetur 4 libellos boëmicos compactos sanctorum menstruorum, quos a M. Mathia Tanner accipere oportebit; qui si compactos non habet, quaeso, det ill. domina 12 grossos, ut possint compingi, et ille omnia diriget. Litteras R. P. provincialis, ut voluit ill. domina, remitto. Telcii 2 Septembris 1656. — Illustrissimae D. V[ae] servus in Christo P. Joannes Tanner S. J. Illustrissimae dominae dominae Ludmillae de Sternberg etc. Pragae.

262.

1667 d. 12 května v Praze. — Kanovník P. Tomáš Pešina z Čechorodu zasílá P. Jiřímu Crugeriovi S. J. některé zprávy o klášteře i biskupství Litomyšlském a o archivu kláštera Třebíčského.

Admodum reverende in Christo Pater! Mitto copiam litterarum fundationem coenobii quondam Litomisslensis ordinis Praemonstratensis concernentium, ex quibus patet, non Henricum Zdík episcopum Olomucensem, sed Brzetislaum fuisse illius coenobii fundatorem, Soběslaum vero, fratrem Brzetislai, amplificatorem. Erant autem praetacti fratres Brzetislaus et Soběslaus filii Svatopluci, Bohemiae interregis IV, de quibus aliqua singularia habet Mars cruentus Moravicus. Mitto etiam syllabum aliquorum marchionum Moraviae obitum indicantem excerptum ex quibusdam vetustissimis et majori ex parte a tineis corruptis chartis monasterii Trebicensis ordinis s. Benedicti, quae inveni inter alias centenas eiusdem monasterii litteras in archivo Pernstein; quippe Guilhelmus a Pernstein, regni Bohemiae supremus praefectus, occupato per indulgentias Wladislai regis Bene monasterio anno 1490, occupavit et eiusdem archivum, litteras donationum etc., *quae modo in manibus meis sunt.* Ex iis aliqualem confeci abbatum dicti loci seriem.

Archivum ecclesiae nostrae metropolitanae nuper inspexi et inveni ingentes cumulos tam litterarum quam librorum MS vix pene legibilium: haud dubie multa inde in rem Paternitatis VARae delibari possent et ego laborem hunc lubens subirem, similibus namque singulariter oblector, si domi continuo manerem. Sed ecce, post triduum abeo prosequendae visitationis districtuum causa, non citius rediturus nisi autumno inclinante.

Circa seriem episcoporum Litomisslensium movit mihi nuper dubium. Ita, fateor, est: erravi, quod Petrum omisi Alberti a Sternberg successorem. Sed pro tunc habui causam: nam idem Albertus in quibusdam litteris anno 1366 die 18 Junii Litomisslii datis nominat Joannem (nempe de Novo Foro, episcopum Litomisslensem ejus nominis II) immediatum suum praedecessorem; et iterum Joannes (Soběslávek, marchio Moraviae) in aliis anno 1380 ultimo Decembris datis vocat eundem Albertum felicis recordationis praedecessorem quoque suum immediatum. Hinc nescivi, quo Petrus ponendus esset. Sed ex Metropoli Crantzii et magis ex Chronico Citizensi Pauli Langii adverti Petrum immediate Alberto successisse et triennio post

rursum cum Alberto commutionem [sic] fecisse eique in sedem Magdeburgensem successisse, Albertum vero ad priorem sedem Litomisslensem rediise. Atque ita Albertus bene dici potest Joannis III immediatus antecessor.

De caetero me pristino favori unice commendo et maneo ARPVestrae ad obsequia totus — Thomas P. a Czechorod. Pragae 12 Maii 1667.*)

*) List s adressou jest utržen. V čele však dopisu tohoto současník jakýs napsal: »R. P. Georgio Crugerio S. J.« A tento po straně při prvním odstavci poznamenal si: »Litomisslensis coenobii fundatores Brzetislaus, Sobeslaus fratres,« a při posledním: »Circa Adalbertum et Petrum episcopos Litomisslenses rationabilis resolutio«

263.

1742 d. 6 srpna v Sinoë. — Missionář P. Jan Siebert S. J. dává do Evropy zprávu o zkušenostech svých na dvoře královském v Kočinčíně.*) (Současný výtah z listu.)

Excerpta quaepiam capita ex litteris P. Joannis Siebert ad quandam Excellentissimam vernaculo idiomate scriptis Sinoae, regia atque aulica urbe Cochinchinensi 6 Augusti annó 1742. — Solicitudo P. provincialis Japoniae ejusdemque visitatoris, quod rex Cochinchinae summis favoribus missioni oblatis contra etiam odio minisque interpositis continuos septem annos mathematicum peteret, fecit, ut in summa necessitate mihi alias ad provinciam Hukoan designato istud provinciae imponeretur, postquam prioribus duobus eo jam proficiscentibus naufragium ulteriori itinere interdixisset. Ibam itaque comite P. Joanne Gruber, quem mors praemiis maturum aestimavit, Cantonem versus, ubi sex dierum exspectatio chinense navigium frumentariae cistae similius nobis obtulit, verum ingredi volentibus 80, victum habituris missionariis 40 pondo argenti solvenda fuere, ubi tamen vel unum humanitatem exhibitam superasset. Victum redemimus; at quem ipsi attulimus, panis erat cum haustu tepidae; hospitium: carceris tenebrae ad sentinam. Quae nox charior luce accidit, etenim haec superstitionibus idololatrarum oculos favere coëgisset. Inter haec res longe periculosissima evenit: erat, qui diabolum in dies copiosis luminibus illustrabat idque tamdiu, quoad infeliciter aram ipsam incenderet; ignis ipse, cui litaretur, ostensurus ima petiit et tabulis receptaculo nostro appensis in favillas versis ipsi navi malo incommodare coepit; quo plus saliti maris affundebatur, ec plus flammae vis augebatur. Demum ignis injecto a nobis sacro thure, donum fuit ven. v. Crescentiae mihi Genuam missum, et superfusis ultimis dulcis aquae guttis saevire desiit.

17 Aprilis promontorium Bonae Spei et insulam a chinensi portu Hoyan non longe dissitam attigimus. Hic Chinenses, quod inepte sueuerunt, jacta anchora straminea vela sua expansa relinquere nihili duxerunt; sed turbo mox inde ortus diffracto rudente alias ligneas tantum anchoras jacere adegit, quae quidem navim aliquantum inter saxa retinuerunt, verum,

ne continuo impetu quassatae malus discerperetur et ex hoc undique aquis aditus pateret, impedire non potuerunt. Ergo ad oraculum confugiunt; nos malus daemon authores fecit, ut qui undam veheremus, qua hominum capita illinuntur, sibi longe maxime adversam. Veritas s. oleum fuisse pandit. Quid hic nobis periculi? illico enim claves aut vita petebantur. Obtulit suas P. Gruber; ego vero, quod diversa mecum ad regem ferrem munera, meas dare me posse negabam; et acquierit navis praeses, alioquin audaciam rerum omnium jactura luiturus.

19 Aprilis portum Noucman ingressi multa a Chinensium fastu etiam impactis pedibus patientes accepimus, a mandarino tamen loci urbane habiti. Nec a lacrimis hic temperare datum est, quando a militibus christianis pro Patribus sub chinensi habitu agniti frontem in praesentia nostra cruce signari, rosaria, numismata sacra nobis exhiberi et more patrio allisis terrae frontibus nos honorari vidimus. Adfuit etiam mox accitus e d. Francisci familia missionarius P. Fran. a Conceptione, qui tantum egit, ut negata nobis a mandarino in portu mansio divitis matronae fide interposita nobis concederetur, quoad ex aula responsum ad litteras a nobis missas spem inter et nutum praestolaremur.

Est mos jurandi Chinensibus coram idolo, quod crudelem reginam etiamnum in homines jus habentem fingunt; hic quotquot propius regi adsunt aut regia bona curant, fidem domino suo ea ratione jurare coguntur, ut, ni servent, ante occasum solis furiae istius poenas subire voveant, quod amplius firmaturi e scypho apparato galli sanguine votum proluunt. Turpissimum hoc juramentum duabus christianis principum nutricibus rex obtulerat, unde, quod hae religionis memores id sceleris recusassent, grande christianae rei exitium imminere videbatur. Sed Deus rector cordium aliam subito rebus ita constitutis faciem induxit; nam, ut primum rex nos adesse inaudiit, tenendo gaudio impar praecipuos mandarinos cum primis autem regiam matrem solatii testes voluit et mathematicum sibi ex Evropa advenisse nunciavit, quod regina jam in fasciis s. fonte abluta, occulta tamen adhuc christiana, ceu omen singularis e coelo favoris eidem persuadere annisa est, cum defuncto parenti regi idem constanter suspiranti a Deo concessum non fuerit.

Duae et viginti dies abierant, cum misso nuncio in aulam concedere jubeor. Mandarinus ad se invitato, posteaquam Chinenses a tergo meo considere et pretiose vestitos caput operire (honoris signum est) jussisset, literas manu regia scriptas capiti prius appressas, quod et ego feci, tradidit; tum sine mora odium omne Chinensium in favorem atque venerationem converti voluit.

A diebus octo civitatem Hoyan seu Faiso tenuimus ibidemque triduo morati demum ipso festo ss. Trinitatis ante solis ortum ab urbe Sinoe, aulae sede, suscepti sumus. Hic ad ipsum meridiem, quod regem adventus noster latuerat, a nobilibus christianis salutati et aulicis moribus instructi sumus. A prandiis occultus ad regem aditus patuit, a quo comite P. Em-

man. de Britto post innumera gratiarum et animi plane benevoli signa vestitu aulico ac pileo doctorum seu sapientum, quo nunc, dum in aulam eundum, utor, donatus sum. Prima lunae eclipsis 1739 regi a me praedicta annuum censum quindenorum pondo argenti, 10 metretarum oryzae cum tribus sericae materiae partibus atque flabello uno intulit; reliquae sive solis sive lunae jam denis pondo argenti, jam pretioso habitu constitere. Regis gratia amor quoque s. legis in dies crescit, etiam inter proceres ac mandarinos. Festo Luminum benedicti cerei a me jam quotannis offerendi regi desiderabantur. Mandarinis solenne est hos ipsos in domicilio meo quaerere. Publicus eorum uti et palmarum in tempestatibus aut nocturnis motibus regi est usus.

Anno 1740 occurrente fatalis juramenti die in conspectu regis non inanem tristitiam simulans apparui; causam rogatus dedi: nutrices principum ad jurandum cogendas esse; tum rex blando vultu nihil hujusmodi timere jussit; et re ipsa christianorum nemo ad committendum sacrilegium accitus est.

13 Maji eunuchorum princeps animum meum ad istud ipsum praestandum parari voluit, sed reponi feci: mirum mihi videri hoc desiderium, nec existimare me ita regi probari, ad mortem, non ad juramentum cogant. Postero die ad regem pro more vocatus mandatum supremi cubiculorum praefecti exposui. Ad quod rex in praefecti aliorumque praesentia: Magister christianis hoc facinus prohibet, minus ipse subscribet. Lex ista Evropaeos non tangit; nihil proinde posthac illis facessat negotii. Ex hoc recensere aggressus: quo pacto primo adventus mei anno P. Emmanuel de Britto, interpretis munere functus, regi quadam vice ambulavit socius, cumque fanum quodpiam transirent, caput inclinare jussus fuerit, illum vero respondisse: mihi vero soli unique Deo atque regi verticem submittere certum est; sed rex: in profluentem abjicere! Cui rursum P. de Britto hilari vultu: non mortem, sed idoli adorationem horreo. Agebat eo etiam tempore ad delubrum excubias bonziorum unus aliquis; ex eo quaesitum: num christiana sacra amplecti vellet? negavit primum; deinde illi rex: capite damnaberis, nisi obtemperas; tum miser: si rex ita jubeat, se contra niti non audere. En, addidit ad haec rex, discrimen inter nostros et evropaeos magistros!

Post haec varia de Deo uno ejusque mandatis ex me intelligere cupidus etiam decalogum sibi recitari petiit, e quo cum quartum praeceptum recitarem, interpellans ipse sic adstantibus: eccur imponitur: s. legem vetare honores parentibus debitos, cum tamen manifeste contrarium praecipiat? Cui eruditior mandarinorum redidit: doctrinam Patrum prohibere annuam a parentum obitu memoriam. Verum ego: non bene illum ratiocinari; imo frequentissimam vigere apud christianos defunctorum parentum recordationem nec modo annuam sed menstruam quoque, etiam quotidianam, quantum in fortunis est, insuper ei fini grandes pecuniarum impensas et legata constitui. Eam solum intercidere diversitatem, quod eduliorum copiam, qua

tamen defuncti frui omnino non possint, apponere commune sit gentilibus, non item christianis, qui animae, utpote immortali, succurrere in curis ponunt, corpus idcirco negligunt, quod extra dubium sit, istud ab anima sejunctum victus non egere, illud ipsum dehinc vermibus escam fieri. Anima vero, purus videlicet spiritus, cibis non vescitur, nec edendo vivit, neque visum fuerit, quidpiam e convivio mortuis ita poni solito vel modice desideratum fuisse; caeteros hospites ita recreant. Intulit hic e doctrina bonziorum sapiens: spiritum solam ciborum substantiam aut quintam, ut loquimur, essentiam sibi sumere, quae omnino videri nequit. Sed ego rursum ita: itaque amici hospites accidentibus saturantur? Qui ergo res fert, ut tot e continuis defunctorum epulis ad tantum adipem proficiant ac saepenumero e poto vino, cui tamen anima spiritus jam omnes ademerat, rationem amittant? Quae responsio regi tantopere risum solvit, ut humeris meis pro fulcro usus tandem enunciaverit: verum est Pater: hic ipse sapiens non raro absentiae suae veniam rogat et quidem toties, quoties huiusmodi mensae accubuit, ut nimirum crapulae somno medicetur. Timebam equidem mandarini offensam, unde ob non notas has circumstantias ignosci mihi postulabam, quae res ampliorem risum regi provocavit; sed sapiens ita posthac mihi familiaris esse studuit, ut debite instructus manum meam baptizantem senserit.

Plura de sacerdotum absolutione, de peccatorum remissione, de reatu culpae ac poenae quaerendo rex disseruit, istud magnopere miratus, quodcumque peccatum semper remitti posse, sufficere atque abundare existimans, quodsi bis illud fiat; sed infinitam ego Dei docui misericordiam, futuram vero inde limitatam atque imperfectam, nisi tanta foret. Quae christianae rei dogmata regi ut plurimum placere visa sunt.

Est inter alia magnificentissimum in regia [urbe] palatium, a quo nocturnae quaedam lanae horis occasum solis sequentibus universos arcebant; soli regi benedicto lumine et palmis armato ingredi dabatur. Jussit proinde rex illud per me more s. matris ecclesiae benedici; et eo momento pax domum habuit, quo sacerdotum habitu tectus coram rege sacro munere perfunctus sum.

Sex annorum princeps regis filius, christianam nutricem nactus, multas noctes a spectro quodam lacessitus insomnes egerat, tantum inde in tenero corpusculo passus, ut vitam medici desperarent. Sacrum hic a me nutrix amuletum postulat; et dedi ad ss. Trium Regum schedam etiam s. P. N. Ignacii effigiem, quae intra lecti cortinas appensa principi quietem ac vires deinde omnes restituerunt, magno in aula stupore consecuto. Ubi vero s. remedia rex intellexit, confestim 10 s. imagines afferri praecepit, quae primis aulae portis affixae tranquillitatem, forte etiam spiritualem, ferent. Unum tamen regi tacitum: principem illum, quod e medicorum dictis de vita actum fuerat, sacris undis tinctum fuisse. Multum ingenii et solito maturioris principi est, quae patri regi eumdem faciunt charissimum; opportunitas est in desiderio, quae bono sidere inventum regem de parvuli mente

certiorem faciat, jamque omnia fidei capita precesque ecclesiae firma sedent memoria.

Magno numero utriusque sexus christiani hoc in regno censentur nobilissimi, quos inter etiam vicerex in Dinohcat [sic]; [cum] tacitis infantibus universorum census est 60.000. Omnes autem, etiam e principum familiis pauperes, quod quaestu injusto hic res domesticae crescunt, vivere non recusant, sed paupertatis certe patientes. Alo ego 7 rejectos parvulos et alios 15 infantes, quos parentes spe sua morti proximos in omnia mihi tradiderunt, ego vero variis medicamentis pristinae incolumitati restitui. Pluribus minime par sum; praeterea enim frequenti infirmorum domui ac centenis pauperibus et infirmis victu nec non pharmacis subvenire cogor. Ad haec magnam e proventibus partem sibi vendicant munera quolibet anno regi atque mandarinis a me debita, ut idcirco 50 argenti pondo, haec mea portio, facile diffluant. Regia [urbs] Sinoënsis quinque dierum iter Macao numerat meridiem respiciens, quo copiosa Chinensium ac Lusitanorum navigia anno quoque cursum suum accipiunt. — Joannes Siebert S. J., missionarius.

Modus arithmeticae sinicae est, ut in expensis primus numerus denotet uncias argenti, alter vero decimam partem unciae. Uncia una apud Evropaeos efficit $2^1/_2$ fl., adeoque etiam decima pars unciae 15 kr. efficit. Argentum vero id debet esse bonum. Argentum, quod ex Evropa huc advenit et hic usui esse potest, est argentum Patacarum (vulgo Patackensilber, Pataca moneta est hispanica); ideoque Galli, antequam navibus suis in Sinas solvant, portus Hispaniae intrare solent ad coëmendum hoc genus argenti. Licet etiam hoc non sit hic optimum, inferius vero hic nonnisi cum damno eoque non exiguo usui esse potest.

*) Ačkoliv listy missionářů č. 263—265 z mezí této sbírce vytčených vykročují, jsou předce pro neobyčejnou zajímavost obsahu svého sem pojaty.

264.

1742 d. 12 listopadu v Pekině. — Missionář P. Augustin Hallerstein S. J. píše do Evropy, jak hudbou čínského císaře si naklonili a kolik Číňanů na víru křesťanskou obrátili. (Současný výtah z listu.)

Pauca quaedam e litteris P. Augustini Hallerstein Pekino missis e vernacula in latinum translata. Pekini 12 Novembris anno 1742. — P. Florianus Bahr acceptam a liberali manu pecuniam apud notum vitae probae Christianum ad urbis portam Pekini habitantem in hunc finem deposuit, ut videlicet pro more hic recepto in proles eo loco baptizari solitas impenderetur, a quo etiam anno hoc 1742 quadraginta quatuor sacro fonte abluti sunt; idcirco tam pauci, quod ob temporis istius circumstantias multum miras vix hominem reperire sit, qui id muneris obire velit.

Imperator parum alias in Evropaeos pronus, ut ante quem prius solum patres mandarini aut duo illi pictores, cum nempe is ipse locum arti desti-

natum sui recreandi gratia ingrederetur, stare ausi sunt, nunc aliis etiam e nobis istud gratiae concedit; in primis uni de nostris, Gallo rem vitream praeclare tractandi perito et inde longe acceptissimo; deinde alii duo Societatis, quorum alter sacerdos, frater alter et uterque horologiis struendis hic loci summe praetiosis addictus. Denique jam etiam monarchae placuit musicam Evropaeorum tentandi ergo in aures admittere; quare 18 quoque de ephoebis suis destinavit a tribus Evropaeis nimirum R. D. Theodorico Pedrini ecclesiastico, P. Flor. Bahr et P. Joan. Walter in tractandis musicae instrumentis erudiendos. Hi ut primum vel modice instituti vix unam et alteram modulorum constitutionem depromere didicerunt, mox caesari adesse et, quantopere progressi sint quidque musicae nostrae artificii insit, palam dare jussi sunt. Et vero placuere plurimum vel in ipso disciplinae suae principio, quod e donis patuit. Nam unicuique institutorum partem sericae telae, nobis damascenae dictae, et quidem optimae sortis, discipulis autem nummorum quidpiam dari praecepit. Insuper magistris coram imperatore pro muneribus gratos accidere datum est. Musicae sinensis methodus a nostra ita, quemadmodum China ab Evropa distant; quae etsi arte sua pariter non careat, nihilominus tamen ob tonorum simplicitatem et tarditatem ludentium in comparationem cum nostra venire non potest. Credebatur initio artem hanc nihil amoris apud gentem, quod notum est, fastu plenam et ad caeterarum nationum contemptum natam, inventuram; sed aliud eventus docuit. Nam cum quadam vice dicti ephoebi tonos musicos nimirum simplices et a chinensibus non ita dissonos concordarent, interposuit imperator: meliora discite; ista enim nobis quoque non desunt; svavitatem, celeritatem cum evropaea methodo aemulemini. Et ista, in quantum possunt, nos adjuvent. Istud Deo in acceptis referendum, quod edicto defuncti imperatoris, quo christianam legem vulgare prohibebamur, quodque ab hodierno monarcha recens stabilitum est, nondum revocato nihil persecutionum undique a gentilibus perpessi fuerimus.

Duo templa viceprovincia nostra Pekini numerat; in ecclesia s. Josephi, quam orientalem dicimus, 184 adulti, infantes 2704 baptizati sunt; communicaverunt 8569; 73 oleo sancto extremum uncti. Collegii ecclesia, meridionalis nuncupata, adultos 215, infantes 2055 baptismo, communione 10.506 impertitos hoc anno censuit.

265.

1743 v Pekině. — Missionář P. Jan Walter S. J. sděluje do Evropy zvěsti o řádění krále Maraty a popisuje podrobně nádherný chrám, který v Pekině na místě starého r. 1730 zemětřesením zničeného byl postaven a dne 15 září 1743 bohoslužbě odevzdán. (Současný výtah z listu.)

Literae P. Joannis Walter e Chinis Pekino ad parentes suos datae descriptionem primariae ibidem ecclesiae imprimis continentes; scriptae anno 1743. — Alias ethnici regis Marata in literis memini, uti is integram pro-

vinciam Salsetta Lusitanis eripuerit, unde quatuor provinciae nostrae Goana nempe, Malabarica, Japonica et Chinensis ceu e bonis suis vivebant. Innui pariter me Goanae obsidioni militis nomine interfuisse. Tertio abhinc anno hoste soluta Goa*) est, sed auream vere libertatem suam vi nulla, utpote semper impari, solo eoque ultimo tum civico cum religioso aere caro emit. Inde superbus ille Maratta magnam potentium annorum suorum partem incredibili regionum damno non paucis ethnicorum et Mahometanorum regibus victis, ipso Madurensi rege occiso totoque illo terrarum tractu, quo Malabarica missio ut maxime caeteroquin floruerat, misere vastato ad Coromandulanum littus usque coëgit. Nondum intellexi, num quos missionariorum cecidisse contigerit; plurimi in silvis salutem suam quaesiverunt.

Istud unice avertat benignus Deus, ut ne is in dies violentior rex ac hostis non auditis variorum regum thesauris dires Goam forte repetat. Serenissimus quidem rex Portugalliae valida navigia novumque viceregem in comitatu exercitus Goam versus emisit, sed apparatus iste bellicus ob nimias maris procellas anno tardius appulit, quo factum, ut longioris itineris taedio imprimis autem annonae defectu miles plurimus, imo vicerex ipse, cujus magnanimae sagacitati spes omnes innitebantur, Goae tandem letho succubuerit. Nunc autem egena et plane misera Malabariae provincia nondum satis a duro Marata vexata videri potuit, quod Batavi defectum implere voluerunt. Isti, quemadmodum alias perhibui, tres ante annos cum rege Travancoridis me ibidem in expeditionibus sacris adhucdum constituto, inimicitias plantaverunt, quae hodieque finem non inveniunt. De his pauca pro plurimis afferam.

Primum ergo insolentes Batavi in eo Travancoridis regno, quod postremum Malabarici littoris in capite Comorino terminos figit, ecclesias nostras pene omnes Vulcano commiserunt, missionarios captos vulneratosque exulare, inopes christianos dirae servitutis jugo colla subdere coëgerunt, deinde neque maledictis in Deum summo ethnicorum offendiculo pepercerunt, quod illatum nomini suo dedecus inultum Deus nequaquam permisit; vix enim regulis quibusdam sociis integerrimo eo regno suscitatis etiam subita vi variis propugnaculis potiti sunt, cum ecce infamia maxima ex cordibus minime expertis et plane crassae Minervae militibus Travancoribus semel iterumque palmam cedere, recens exstructa munimenta una et praesidia in his collocata militari eorundem insolentiae penitus tradere non nequiverunt. Insuper quoniam copiosis belli machinis, sclopis diversisque armis post se relictis principem ethnicum fortius in se instruxerunt, omni regno, quo etiam rex in Ceilan, Batavorum amicus, exutus est, constantissime repulsi sunt; quid vero ex hac justissima licet injuria consilli ac vindictae Batavi capturi sint, tempore magistro docebimur.

Ad haec sribebam: Hic Pekini anno 1730 magnam collegii nostri ecclesiam terrae motu in ruinas conjectam pecuniarum defectu usque ad annum 1740 suis in ruderibus perstitisse, quo quidem tempore rursum erigi coepta est, at opere sub ipso jam tecto constituto imperatoris pro-

hibitione manum ultimam non admisit idcirco, quod homo nequam ethnicus novam ex aedis istius constructione soli motionem praediceret, unde multis calumniis et accusationibus patefactus contra nos aditus. Verum non multo post idem ipse pseudopropheta seu seditiosus severas fabularum suarum poenas dedit. Ergo 1742 frater noster Castilione, ob mire artificem pingendi dexteritatem ac exemplarem vitae normam imperatori longe acceptissimus, plenam conficiendi templi veniam obtinuit; quae illico lateribus tecta contra imbrium impetus bene munita, fronte plane magnifica instructa rursus aeris penuria perfici destitit. Sed cessatio ista pessimas de nobis opiniones infidelibus injecit ita quidem, ut et reguli et mandarinorum primi saepius ex nobis quaererent, qua causa aedificio non insisteremus? nequaquam ad credendum inducendi istud fortunarum tenuitate fieri. Quid? quod plebs non hic modo at undique false vulgaverat, noviter nobis aedificii continuationem fuisse prohibitam; quemadmodum autem, cum gratiam quampiam apud imperatorem nos obtinuisse certum est, nihil unquam contra christianam religionem toto regno praesumitur, ita vel modicum adversa flante aura incredibile dictu est, quam ethnici ceu soluti a catena canes miseris christianis insultare pergant. Ne itaque novus ille tametsi mendax vulgi strepitus insolentia alioquin non emansura privatis missionibus incommodaret, divina certe inspiratione a superioribus nostris conclusum est, quibus quibus impendiis sancto huic operi insistere ac postremis etiam viribus illud ipsum consumare. Anno itaque 1743 mense Majo rursum datum labori initium ea felicitate, ut 15 Septembris ipso ss. Nominis Mariae festo die primum in eodem templo immaculata Deo hostia litaretur. Non sum is, qui satis describam tum missionariorum cum christianorum omnium e caeteris ecclesiis et accursum et solatium, quod neutris lacrimas continere admisit; ab aurora ipsa in seram noctem chinensibus instrumentis devotisque cantibus Deo uni laudes resonuerunt.

Si de ornatu quaestio est, is priore longe pretiosior et cuilibet in Evropa ecclesiarum decori certe parem existimem; de quo pro majori consolatione fusiora dabo. Ante omnia ergo sciendum nihil parietum aut lignorum conspici, quod sive auro sive pictura non excelleret, singulis coadjutor noster Castilione, quem nemo unus in Evropa Apelles aequet, aut de integro aut ad correctionem perfectionemque, praeter conceptam prius universorum ideam, artificem penicillum adhibuit. A principe sacello duco initium: in hoc terminus, vulgo perspectiva, qua cancellis qua fenestris et duplicibus inferne valvis tam affabre effictus est, ut longe profundiorem templi machinam omnino persuadeat. Ara summa tribus imaginibus illustris unice auro vestita est. Tabernaculum ligneum quidem sed ad omnem artem compositum chinensi vernice vitri instar pellucida desuper inducta ac eminentibus aureis parergis floribusque ornatum, caelatura hinc et illinc etiam lapidibus et unionum matre distincta, ditissimis in Evropa tabernaculis merito anteferendum censeo. Altius fenestras inter quaternae utrinque de elegantibus listis prospectant urceorum imagines, quibus tempore suo octonae

sanctorum nostrorum a fratre Castilione pingendorum successurae sunt. Infra duplex pictura suis quoque inclusa listis aureis inter prodigia hujus ecclesiae ob pugnantem in personarum copia cum natura artem numeranda sibi opponitur, parte una Christum nascentem, altera a Magis adoratum referens. Communicantium cancelli rursum vernice atque multis locis auro solide splendidi. Sacelli istius facies non pompam tantum sed et grandem apud ipsos ethnicos existimationem praesefert [sic], utpote in cuius summitate e grandi manus statuariae scuto plene aureo sequentes characteres sinicis notis pariter aureis in campo caeruleo legantur: 萬有真元 nempe illorum sono: Vań yeù Chīn yuên, id est: omnium rerum verae scaturigini. Has inter literas imperatoris sigillum rubeum prominet. Scutum autem sustinent ingentes duo dracones inter nubes partim auro, partim argento investitas; sub his bene longae tabulae muros tegunt diversis similiter Chinensium literis in laudem Dei conscriptae.

Totus hic decor magnificus a defuncto caesare Camhi,**) christianis rebus ut maxime prono, veteri jam ecclesiae illatus ortum trahit, nam et quatuor illos supernos, Deum rerum indicantes, minime tamen ab obstinatis Chinensibus agnosci solitos, uti et caeteros tabulis inscriptos characteres sua ipse manu exarauit, qui deinde exscissi ac inaurati eo modo affixi sunt. Quod quantum opinionis optimae apud infideles nostrae religioni conciliet, non facile quis in Evropa sibi persuadeat.

In medio ecclesiae parte utraqe rursum mediocres duae artis eiusdem imagines s. Spiritus adventum et d. Pauli super illud: *Ignoto Deo* praedicantis effigiem adumbrantes conspiciuntur. Inde totius aedificii bases (pilastri) sequuntur; quaelibet earum in medio excavata est; cui cavitati ferreis uncis illatae media sui parte prostant bene vastae columnae ligneae, quae quidem supremam tecti partem et tangunt et pro muris sustinent eo fine, ut ne terrae motibus hic non infrequentibus tantum detrimenti ecclesiae subinde inferatur; quae tectorum stabiliendorum ratio ipsis etiam palatiis caetera muratis plane communis est. Ne vero hae altitudine sua deformitatem quampiam adferant, medio corpore solito columnis capitello teguntur ac tandem e nova veluti basi (coronide) pars altera consurgens circulo, qualis columnarum est, aureo ambitur, ac demum in summo iterum capitello pariter aureo coronatur, ita ut unica huiusmodi columna in duas omnino debita proportione distinguatur; atque ea ratione in omnibus templi pilastris, quorum sex in principe sacrario sunt, dispertitae columnae inveniuntur.

A pilastro primo sacellum quoque primum (tria autem quavis parte sunt) consequitur. Super quolibet horum scutum majus longe pulcherrimum externe prostat, in cuius campo caeruleo cuiusque imaginis in sacello repositae mysterium chinensibus literis explicatur. Quia vero, quidquid parietis aut ligni est, omne marmoris speciem imitatur, addendum est, quo pacto Chinenses ante caetera quaterna fere, ut dicimus, colorum fundamenta e

diversis coloribus commixta adhibeant, ea iterum iterumque perpoliant ac tandem singularibus oleo confectis coloribus, quod pingunt, marmori assimilent, quod sane pulchro ac constanti deinde splendore micat. Majores columnae candido venis violaceis ac flaventibus variato, muri vero ad columnas duarum fere palmarum latitudine ab arcubus sacellorum easdem dividentes viridi, arcus in et extra gratiose rubenti marmori accedunt. In superiori contignatione mox a frontiscpicio principis sacelli prima fenestra duabus minoribus columnis caerulei marmoris circumdatur; pone sequitur Christi apostolis praedicantis effigies cistae non informi imposita, quae extremos ac internos fines auro, caetera speciosissimo cinnabaris colore splendida est. Postea rursus candida illa columna solidior e pilastris eminens aspicitur; ad hanc d. Petrus uti et quinque alii ad sequentes columnas apostoli; contra Christum pendet imago d. Joannis Baptistae, quam caeterorum sex ss. apostolorum effigies eadem omnes aequalitate sequuntur singulae aut novissime a F. Castilione pictae aut aliis coloribus plene correctae. Quibusque ss. apostolis uti et majoribus illis quatuor imaginibus supereminent scuta valde apta, statuaria arte auroque plurimum decora; in his seu nomina sanctorum seu in quatuor illis mysteria christiana aureis Chinensium literis leguntur, quae nonmodo ecclesiam supra modum decorant, verum et magnam utilitatem afferunt, tum inprimis, cum sapientiores, mandarini ac reguli curiositatis ergo ad eamdem invisunt, illico enim characteres istos incolant; quia vero hi ab eruditis christianis acute atque laconice scripti multum sensus in se continent, plerumque ab illis non intelliguntur, explicatione proinde non raro indigent, atquae ita frequentissima praebetur occasio apud curiosos et unum ex altero multis sermonibus quaerentes ethnicos fidei nostrae mysteria late commendandi, quod alioquin extra dominorum horum quaestiones fieri haud liceret.

Nunc ad caetera. Tantum auri in templo isto invenitur, quantum in nullo Evropaeorum me vidisse memini; insuper aurum non solum optimum est, sed adeo vernice dicta illitum, ut non modo clarissime nitescat, verum etiam, ubi opus sit, lavari possit, atque in dies quo antiquius eo nitidius fiat.

Chorus musicorum vastus est, ex integro pictus; e tribus fenestris suis plurimam lucem in ecclesiam spargit. Quia vero calx hic apud nos exiguae virtutis est, fornicem non a lateribus sed quadratis lignis composuimus, quae arcubus candidis columnis insistentibus interstincta et qua floribus diversis qua auro picta varietatem afferunt amoenissimam.

Sex adhuc sacella describi postulant, quae merito vulgari effato galanteriarum repositoria vocitaverim. Etenim ad sex altaria dexterrime laborata et plene auro investita atque decentissimis imaginibus animata, quarum 1ª B. V. Annunciatae, 2ª s. Josephi, 3ª s. Michaëlis, 4ª s. Angeli Custodis, 5ª s. Ignatii, 6ª s. Xaverii, ad haec, inquam, altaria eam artem sacellorum pictura refert, ut non delectet modo, at etiam gratiose decipiat, quod elata et gypso caelata ac tandem diversis coloribus distincta vide-

antur, cum tamen sint planissima. Quodlibet horum fenestris duabus ac fornice instructum et plene muratum est, quod longe minor hujusmodi fornicum sit gravitas vastitasque.

E pretiosissimis tamen ac maxime miris hujus ecclesiae mensa magna est, in medio locata, cui Chinenses libros suos superponere sveverunt, cum alteris praecinunt aut praeorant. E ditissimis lignis, cedro nempe, cupresso, rubra santalo lignoque Rhodio constructa est. Totius operis effigiem dedit coadjutor noster Mozzi Italus et septem chinenses artifices; tribus mensibus continuato labore in eadem perficienda desudarunt. Admirationi ob artem suam est mensa haec, qualis ne toto hoc imperio, minus in Evropa videatur. Et nisi pretiosa illa ligna dono nobis obvenissent ipsaque eleemosina in artifices solvendos oblata fuisset, sufficere vix potuissemus. Huic insistunt: thuribulum majus, duo candelabra cum duobus urceis, quae licet stannea sint, magni tamen ob magnitudinem et laborem pulchrum aestimantur. Ea ethnicus vicerex huic templo donaverat.

Nunc exteriorem templi frontem, de cujus magnificentia supra jam innui, consideremus: Summum crux, dives auro, obtinet, inde tota pars ad fenestras usque nomine Jesu ejusque radiis ac nubibus tegitur. Mox prae foribus, quarum quinque sunt, artifices e candido marmore colossi consistunt; unus eorum quondam ab imperatore Xun Chi, patre imperatoris Camhi, R. P. Adamo Schall donatus fuit, alter vero ab ipso imperatore Camhi P. Thomae Pereyra; horum utrique imperatorum decreta incisa sunt, quae et laudes morum nostrorum ac christianae religionis et veniam templi istius aedificandi continent. Denique quadratum spatium muro alto circumdatum conspicitur, in quod e platea tres portae ducunt, super quarum media sequentia a caesare Camhi chinico charactere data leguntur: *Ex mandato imperatoris constructum coeli Domino palatium.* Utrinque grandis ex albo marmore consistit leo; antecedit autem triplex porta triumphalis diversis parergis lateribus incisis ornata; mediae portae sequentia rursus inscripta sunt: *Mandato imperatoris donati intime seu totaliter intelligenti subtilia arcana pulchri limites*; omnia sinicis notis aureis. Istud nempe mandato imperatoris Xun Chi datum honori P. Adami Schall, viri in mathematicis dicto imperatori ante omnes aestimatissimi; qui cum pridem eodem in spatio minorem hodierna ecclesiam erexisset, mox imperator praeter marmoreas illas columnas triplicem quoque illam honoris portam in aeternam P. Adami memoriam consurgere voluit, ut qui ob praestita in mathesi officia et vitae suae probitatem (quae omnia columnae illae scalpro sibi commissa loquuntur) meritus est, cui non modo facultas erigendae ecclesiae, verum et idem ipse honoris triumphus tribuatur. Nec mediocrem ista nobis existimationem, sacris nostris honorem et securitatem, universim admirationem apud Chinenses conciliant hinc maxime, quod universa haec hodierni monarchae Kien Lum indulgentia partim integre nova, partim plene renovata sunt. Haec ubi reguli aut mandarini curiositatis gratia inspectant, res nostras aestimare atque protegere omnino discunt, inprimis admirantes

tantas a nobis in honorem Dei impensas fieri et quidem liberali duorum imperatorum Xun Chi et Camhi venia. Inde illa privatis missionibus securitas, quae a mandarinis provinciarum ex munere suo visitantibus contra plebis ethnicae insolentiam passim praestatur.

Omnium etiam artificum stupori non minimo est tam exiguo temporis spatio magnificum opus istud consummari potuisse, nempe: omnia possumus in eo, qui nos confortat. Et quanquam non mediocria nomina pro ecclesiae istius erectione contracta sint, speramus tamen firmissime, nos ea omnia ditissimi Dei, domini nostri, liberalitate expuncturos. Etiam christiani nostri operam suam in sumptibus suppeditandis deese passi non sunt; quorum unus millia quinque nullis censibus annue solvendis mutua dedit, alii eleemosinas contulerunt etiam in duo vitrea candelabra evropaea pensilia, uti et in quatuor urceos, quorum flores ac folia singula eburnea tam tenuina et artificia imo picta, ut nemini non admirationem pariant; urcei vero ipsi ex pulcherrima chinensi massa, vulgo porcellana, elaborati sunt. Alia insuper sunt, quae dilectissimi atque ut plurimum pauperes christiani nostri pro decore hujus ecclesiae procurarunt, inprimis principes ex stirpe Su-nu, de caesareo sanguine originem trahentes et anno 1723 odio christianae religionis ab imperatore Yum Chim in exilium missi, sub hoc autem imperatore anno 1737 Pekinum revocati, militari censu sustentari soliti, cui missionariorum nostrorum cura quidpiam eleemosinarum in hunc finem subinde ex Evropa legatarum pro posse suo adjicit.

Quibus me atque indicas missiones istas Deo commendari humillime flagito. — P. Joannes Walter S. J., missionarius in China.

P. S. Haec dum claudere paro, hilariter accipio: Magnum Mogol contra supranominatum Marata militem suum emisisse ex eo, quod is subjectos Mogoli regulos suasque provincias aggredi tentasset. Gallipsi Bondichero***) (locus est non procul s. Thomae in littore Coromandulano situs) majores machinas et mortaria Mogoli concesserunt, quibus munitiones Maratae jam omnino oppugnantur. Quod spem nobis addit fore, ut praefatae provinciae bona sua repetant aut certe Goa securior immuniorque permaneat.

Deinde litteras alias hic pro consolatione adjicio, quas jam secundo a serenissima Lusitaniae regina†) propria manu, uti patet, exaratas accepi. Postremo eleemosinam ab excell. et illustrissima d. comite Fuggeriana de Wellenburg et Druxes Augusta Vindelicorum accepi, qua praeter alia bona opera 25 innocentes abjectos in platea semianimes infantes ad baptismum promovi. Orandum omnino est pro eiusmodi benefactoribus; nam hic pauculis saepe florenis integrae familiae christianae a duro servitutis jugo liberari possunt, ipsi quoque rejecti ac plus mortui quam vivi infantes saluberrimo animarum lavacro ablui, atque ita, cum plerumque a baptismo spiritum emittant, libertati filiorum Dei adscribi.

*) Místa v tomto odstavci listu jmenovaná nalézají se všechna v jižní polovici Přední Indie: Goa, pobřeží Malabarské a Koromandelské, Madura, Travancore, mys Comorin a ostrov Ceylon. — **) Císařové v Číně zde jmenovaní jsou: Šün-či (1649

až 1661), Khang-hi (1661—1722), Jung-čing (1723—1735) a Kien-lung (1735—1796). — ***) Pondichery, m. na vých. břehu Přední Indie. — †) List ten zní doslovně takto:

Literae serenissimae Mariae Annae, reginae Lusitaniae, ad P. Joannem Walter, missionarium in China datae. — Accepi R. V[ae] epistolam 23 Septembris 1739 ad me exaratam, ex qua vehemens desiderium in vinea Domini bene operandi intelligo, quod Deus et conservet et augeat. Meus confessarius mittit R. V[ae] suisque sociis regulas spirituales et in particulari R. V[ae] chordas, ut se ipsum et vicinum suum sanctum episcopum recreare valeat. Rogo, ut me una cum serenissimo meo rege et tota domo Lusitana et Austriaca s. illi apostolo commendare velit, ut nobis copiosos a Deo favores gratiasque necessarias ad salvationem impetrare velit. Gravi quidem afflictione affecta fuit Austriaca (domus) ob mortem augustissimi imperatoris Caroli, fratris mei ammantissimi, sed rursum respirare incepit per partum archiducis, nepotis augustissimi imperatoris. Vivat R. V[a] ut fervens missionarius in annos plurimos meique in ss. sacrificiis memor esse pergat. Vlyssipone 9 Maii 1741. — R. V[ae] clementissima domina Maria Anna.

266.

1760—1770. Listář S. J. provincie české. — Obsahuje na 139 listech fol. opisy německých listů hlavně úředních podání císařovně Marii Terezii, císařům Františkovi Lotrinskému a Josefu II., jakož i ústředním úřadům. V časovém pořadu jsou to podání následující:

1760 d. 17 ledna. — P. Joachym Pleiner, prokurátor S. J. provincie české u cís. dvoru, žádá nejv. kancléře hr. Fridricha Viléma Haugvice za udělení cís. svolení, aby statky provincie v zástavu zahraničních věřitelů dány býti mohly, poněvadž jen pod tou podmínkou 400.000 zl. v Miláně připravených vyzvednuto býti může. (Str. 1.)

1760 v lednu. — Týž prokurátor oznamuje, že Janovští peněžníci nové podmínky kladou a jen 200.000 zl. zapůjčiti chtějí. (Str. 2—4.)

1760 v lednu. — Týž prokurátor žádá císařovnu, aby lhůtu k splacení půjčky 400.000 zl. státu od S. J. poskytnuté na potřeby válečné do konce ledna ustanovenou prodloužila, poněvadž statky mnohých kollejí válkami jsou zpustošeny a úvěr vyčerpán. Žádosti této povoleno nebylo, nýbrž nařízeno, aby peníze co nejrychleji na potřeby vojska byly splaceny. (Str. 5—9.)

1760 poč. února. — Týž prokurátor žádá, aby císařovna příslušný latinský revers podpisem svým opatřila, poněvadž jen tak Janované peníze vydati chtějí. (Str. 9—12.)

1760 d. 1 října. — Týž prokurátor žádá císaře, aby kollejím S. J. na Moravě, které r. 1747 zl. 10.000 a r. 1748 zl. 6000 zapůjčily, něco bylo splaceno. Dostal za odpověď, aby se budoucí rok opět přihlásil. (Str. 66.)

1760—1761. — Týž prokurátor žádá císařovnu, císaře a cís. vyslance u saského dvoru, aby P. Františku Pitschovi S. J., nově jmenovanému kaplanu při cís. vyslanectví v Drážďanech, na živobytí jeho a vydržování kaple vyslanecké vypláceno bylo z cís. komory ročně 800 zl. jako předchůdci jeho P. Janovi Bayerau-ovi. (Str. 61—66.)

1761 v únoru. — P. Christián Rolke, rektor kolleje S. J. v Kladsku, byv od Prusů z města vyhnán, žádá císařovnu, aby, když nyní město do její rukou opět se dostalo, ku kolleji své a k správě duchovní i školní vrátiti se mohl. Dne 7 března 1761 odpověděno P. Wissingrovi, provinciálovi S. J. provincie české, že se k tomu svoluje, a zároveň nařízeno, aby tam poslal k správě

duchovní a k vyučování mládeže patery, kteří řeči české dokonale mocni jsou. (Str. 73—74.)

1761 únor-květen. — Prokurátor P. Joachym Pleiner a Timoteus Rajský, rektor S. J. kolleje akademické u sv. Klimenta, činí námitky proti jmenování dvou externích professorů z řádů sv. Augustina a Dominika pro theologii augustiniánskou a thomistickou a žádají císařovnu, arcibiskupa i úřady, aby professorům těm, musí-li již býti jmenováni, vykázány byly stolice v Karolinu a ne v Klementinu. (Str. 13—21.)

1761 d. 23 března. — Promemoria císařovně proti zamýšlené reformaci university pražské, kterou by S. J. co nejvíce poškozena byla, ježto jen jí hlavně od cís. Ferdinanda III. reskriptem ze d. 23 února 1654 veškeré stolice theologické a filosofické i spojené s tím úřady akademické byly vyhraženy. Připuštěním jiných duchovních k těmto stolicím mohli by professoři S. J. octnouti se na obou těchto fakultách v menšině a tím pozbýti konečně i úřadů akademických. (Str. 22—47.)

1761 v březnu. — Provinciál P. František Wissinger žádá císařovnu, aby duchovním správcům posádky v Kladsku P. Janovi Krňovskému v staré tvrzi a P. Janovi Pettmanovi v nové tvrzi slušné ustanovila. (Str. 75.)

1761 d. 12 srpna. — Prokurátor P. Joachym Pleiner žádá císaře o náhradu zapůjčených sum pro kolleje S. J. na Moravě. Obdržel 6000 zl. (Str. 67.)

1761 d. 4 prosince. — P. Jan Rirenschopf, rektor kolleje S. J. v Opavě, žádá císařovnu, aby kolleji válkou ochuzené ze statků za řekou Opavou ležících daň vyměřena byla měrou stejnou jako vrchnostem světským, a aby potraviny odtud pro kollej svobodně dováženy býti mohly. Dne 16 ledna 1762 obdržel odpověď, aby čekal, že nová všeobecná pravidla budou vydána. (Str. 47—57.)

1761 v prosinci. — P. František Vulter, rektor kolleje S. J. ve Svídnici, žádá císařovnu, aby, poněvadž pevnost dne 1 října opět do rukou cís. vojska se dostala, uveden byl v držení kolleje své, ve správu duchovní i ve vyučování zanedbané mládeže. Dne 12 prosince 1761 žádosti jeho bylo vyhověno. (Str. 69—71.)

1761. — Prokurátor P. Joachym Pleiner žádá císařovnu, aby prominula obci Vrbici v kraji Čáslavském pokutu 200 zl. pro nepostavení řádného brance uloženou, ješto jí známo nebylo, že ze tří od ní postavených jeden jest sběhem ruským a druzí dva že jsou neschopni. (Str. 68—69.)

1762 v červenci. — P. Christián Rolke, rektor kolleje S. J. v Kladsku, žádá císařovnu, aby kolleji vrácena byla summa 1793 říš. tolarů a 8 gr., kterou za pruské okupace na změnu toku řeky Nisy poskytnouti musel a která se na berním úřadě nalezla, když dne 26 července 1760 pevnost i město do rukou císařských opět se dostaly. Odmítnut 31 července 1762. (Str. 71—72.)

1762 v prosinci. — Rektor kolleje S. J. v Kr. Hradci žádá císařovnu za prominutí daně z odkázaných od čtyř bratrů Bergrů S. J. 5000 zl., poněvadž peněz těch užiti chce na povznesení kolleje r. 1758 od Prusů vypleněné a při posledním jich vpádu vypálené. Dne 15 ledna 1763 odmítnuto. (Str. 76.)

1763 d. 4 února. — Rektor kolleje S. J. v Kr. Hradci žádá císařovnu, aby na znovuzřízení kolleje a kostela, které při posledním vpádu pruském požárem škodu větší než 60.000 zl. utrpěly, polovici stavovských obligací, kterých kollej za 17.700 zl. má, obrátiti mohl. Dostal dne 15 února za odpověď, že se to nepovoluje, nýbrž aby odjinud výpomoc si opatřil. (Str. 57—59.)

1763 d 16 února. — Prokurátor P. Joachym Pleiner žádá vévodu Savojského, aby dovolil plnomocníku svému v Praze, by aspoň polovice dlužné summy 25.000 zl. P. Františku Biernerovi, S. J. provincie české prokurátorovi v Praze, vyplatiti mohl, kteréžto summy nutně jest potřebí na znovuzřízení kollejí válkami i jinak na pokraj záhuby přivedených. (Str. 79—81.)

1763 d 18 března. — Prokurátor P. Joachym Pleiner žádá císařovnu, aby dle daného povolení některé z vyřaděných po válce koní i kollejím v Kr Hradci, Chomútově, Bohosudově, Litoměřicích, Jičíně a Opavě, z nichž jedny vypáleny, druhé vypleněny a o dobytek oloupeny byly, bezplatně přiděleny byly. Na to dostala kollej v Chomútově 10 koní, v Bohosudově 6, v Kr. Hradci 6 a v Litoměřicích 8. (Str. 85—86.)

1763 d. 12 dubna. — P. Jan Lhotský, rektor kolleje S. J. v Kr. Hradci, žádá císařovnu, aby z dědictví 5000 zl. v obligacích mohl příslušnou daň 2000 zl. výjimečně též v obligacích zapraviti, poněvadž jinak při srážce 30 až 35% by kolleji z dědictví nic nezbylo, a peněz na stavbu nutně jest potřebí. (Str. 81—82.)

1763 d. 22 dubna. — P. František Bierner, S. J. provincie české prokurátor v Praze, prosí císařovnu, aby nepovolovala žádosti knížete Jana Viléma Trautsona za další moratorium na 6 let, poněvadž stálým prodlužováním lhůt provincie česká, která má u něho požadavek 93.000 zl. kapitalu a 24.000 zl na zadržených úrocích pro 11 kollejí, 10 seminářů a 4 residence, bez toho již velikou škodu utrpěla. (Str. 86—89.)

1763 v květnu? — Prokurátor P. J. Pleiner podává císařovně ohražení P. Ignáce Thomase, rektora kolleje S. J. v Olomouci, proti obžalobě krajského hejtmana bar. Sabische, že chtěl překaziti vyhlášení cís. reskriptu. (Str. 93)

1763 d. 7 července. — P. Josef Willitzer, regent semináře S. J. v Kr. Hradci, žádá císařovnu, aby jemu stavovská obligace na 3050 fl. znějící hotově splacena byla, dříve než spáleniště docela se zřítí. (Str. 83—84.)

1763 d. 22 července. — Prokurátor P. J. Pleiner žádá císařovnu, aby kollejím S. J. na Moravě vydány byly obligace na summu 17.050 zl., kterou již u válečné pokladny moravské složily, co částku na ně připadající z celé summy 150.000 zl. duchovenstvu moravskému uložené. (Str. 82—83.)

1763 v červenci? — P. Ignác Thomas, rektor kolleje S. J. v Olomouci, žádá císařovnu, aby pro vysoký věk svůj a churavost mohl ihned složiti hodnost universitního rektora a nemusel čekati až na volbu nového, při níž kancléř university zastupovati jej může. (Str. 93—94.)

1763 d. 3 srpna. — Rektor kolleje S. J. v Nise, která ve válce tak byla zpustošena, že všecky dvéře, okna, podlahy a stropy i střecha byly vytrhány a spáleny, žádá za povolení svobodného dovozu dříví, prken a šindele z lesů kolleje. (Str. 77—79.)

1763 d. 10 srpna. — Prokurátor P. J. Pleiner žádá císaře, aby, poněvadž provincie česká v pěti částkách celkem 242.000 zl. státu zapůjčila, jí nyní něco každoročně bylo spláceno na povznesení posledním pruským vpádem postižených kollejí v Opavě, Chomútově, Litoměřicích, Chebu, Bohosudově a jmenovitě v Kr. Hradci. (Str. 90—91).

1763 d. 10 srpna - 17 září. — Promemoria provinciála P. Františka Wissingra podané císařovně v záležitosti cís. král. konviktu v Praze, pro jehož špatnou správu S. J provincie české s kollejí u sv. Klimenta k náhradě 239.764 zl. byly odsouzeny, ačkoliv celý jeho fundační fundus se asi jen na 107.000 zl. páčí. (Str. 94—112.)

1763 d. 9 listopadu. — P. Filip Loserth, semináře S. J. u sv. Víta v J. Hradci regent, žádá císařovnu, aby na znovuzřízení shořelého dvoru na předměstí Nežáreckém, čímž asi za 6400 zl. škody způsobeno, stavové čeští jemu hotově vyplatili obligaci stavovskou na 6000 zl. znějící. (Str. 112—113.)

1763 d. 19 listopadu. — P. Ignác Frantz, kolleje S. J. na Novém městě Pražském rektor, žádá císařovnu za rozhodnutí v příčině starého komorního dluhu 790 zl. (Str. 114.)

1763 d. 11 prosince. — Provinciál P. František Wissinger prosí císařovnu, aby studijní kommisse v Praze, jako ustanovila samostatného správce statků cís. kr. konviktu, jmenovala též správce pro vnitřní hospodářství domu samého, tak aby veškerá světská správa konviktu toho ponechána byla dotčené kommissi. (Str. 115—116.)

1763 d. 13 prosince. — P. Karel Gottschlich, Ferdinandského konviktu S. J. v Olomouci regent, žádá císařovnu za rozhodnutí o příjmech od soukenníků v N. Jičíně konviktu plynoucích. (Str. 116—117.)

1764 d. 2 ledna. — Provinciál P. Frant. Wissinger žádá císařovnu, aby S. J. provincie české bez řádného výslechu nebyla odsouzena k náhradě daně, která r. 1742 vojsku bavorskému a francouzskému z konviktu vyplacena býti musela, ani k náhradě splacených papežských desátků. (Str. 117—120.)

1764 d. 21 ledna. — P. Karel Trojlo, rektor kolleje S. J. a university ve Vratislavi, žádá dvorskou válečnou radu ve Vídni, aby zaplatila za léky, které z priv. lékárny kolleje nemocným a raněným vojínům poskytnuty byly, 1300 zl. 58 kr. (Str. 120—122.)

1764 d. 3 února. — Prokurátor P. Joachym Pleiner žádá císařovnu za přímluvu u krále pruského, aby kollej S. J. ve Velkém Hlohově chráněna byla proti nárokům knížete ze Schönaichu a v držení svých statků. (Str. 123—124.)

1764 d. 9 března. — Provinciál P. Frant. Wissinger žádá císařovnu, aby mlýn Kropáčkovský se vším příslušenstvím totiž se zahradami, hospodou, cihelnou a několika menšími domy od konviktu pražského byl vrácen kolleji u sv. Klimenta proti zaplacení kupní ceny, poněvadž kollej si jej druhdy za vlastní peníze a ne z peněz fundačních zakoupila. (Str. 125—129.)

1764 d. 20 dubna. — P. Filip Loserth, regent semináře S. J. v J. Hradci, žádá opětovně císařovnu, aby na vystavení shořelého dvoru jednu stavovskou obligaci za 6000 zl. obrátiti mohl. (Str. 130.)

1764 d. 20 dubna. — P. Karel Gottschlich, regent konviktu S. J. v Olomouci, opětuje žádost svou, aby císařovna rozhodla o příjmech od soukenníků v N. Jičíně konviktu plynoucích. (Str. 131—132.)

1764 d. 24 dubna. — Prokurátor P. Joachym Pleiner prohlašuje k vyzvání císařovny, že nehodlá vymáhati vrácení původní nadace kolleji S. J. ve Velkém Hlohově, aby tím snad ostatní kolleje ve Slezsku v nebezpečenství uvedeny nebyly, nýbrž že ponechává vše cís. vyslanci v Berlíně, aby v příhodné chvíli zakročil. (Str. 132—134.)

1764 d. 16 srpna. — P. Karel Trojlo, rektor kolleje S. J. a university ve Vratislavi, upomíná cís. dvorskou komoru o zaplacení 1300 zl. 58 kr. výsadní lékárně kolleje za léky vojínům poskytnuté. (Str. 134—135.)

1764 d. 20 září. — P. František Wissinger, rektor kolleje S. J. u sv. Klimenta, žádá císařovnu za dovolení, aby dvůr Červenou Lhotu hr. Rudolfovi Chotkovi prodati a za stržené peníze jiný příhodnější statek koupiti mohl. (Str. 136—137.)

1764 d. 10 října. — P. Karel Gottschlich, regent konviktu S. J. v Olomouci, táže se císařovny, zdali nařízená daň z dědictví týče se i jeho konviktu, který sám jest cís. král. fundací a většinou jen světské studenty přechovává. (Str. 138.)

1764 d. 25 října. — P. František Kreidt, regent semináře S. J. sv. Václava na Starém městě Pražském, prosí císařovnu, aby z Machlovské fundace 700 zl. nařízenou 15% srážku platiti nemusel, poněvadž by tím roční příjem z 35 zl. na 29 zl. 45 kr. klesl, za kterou částku při panující drahotě jednoho chlapce vydržovati by nemohl. Žádost zamítnuta. (Str. 139—141.)

1764 d. 9 listopadu. — P. Tadeáš Schluderbach, rektor kolleje S. J.

v Opavě, prosí císařovnu, aby král. úřadu slezskému nařídila, aby semináři sv. Ignáce v Opavě od neb. knížete Alexandra Josefa Sulkovského odkázanou fundační jistinu 4000 zl. na vévodství jeho Bílském pojistil. (Str. 141—142.)

1765 d. 5 ledna. — P. Liborius Dittman, děkan v Kolíně, žádá císařovnu, aby jej v odměnu dvacetileté duchovní správy a vojínům prokázaných služeb svým dvorním kaplanem jmenovala. (Str. 143—144.)

1765 d. 3 dubna. — P. František Wissinger, rektor kolleje S. J. u sv. Klimenta, prosí císařovnu o rychlé vyřízení a zakončení všech sporných záležitostí a nabízí se dluhy konviktu u sv. Bartoloměje na 110.000 zl. již se páčící časem umořiti, bude-li správa veškerých, nyní velice zpustlých statků téhož konviktu provincii české a kolleji u sv. Klimenta postoupena. (Str. 144—149.)

1765 d. 13 dubna. — Rektor P. Frant. Wissinger naléhá na vyřízení své žádosti. (Str. 149—151.)

1765 d. 17 dubna. — P. Matouš Chmel, rektor kolleje S. J. v J. Hradci, žádá, aby kollej osvobozena byla platiti daň z piva, které ze svého pivovaru v Popelíně na Moravě, kde již z něho daň byla zaplacena, pro svou potřebu si dováží. (Str. 152—153.)

1765 d. 13 května. — Rektor P. Frant. Wissinger žádá císařovnu, aby delegovanému soudu nařídila, by spor o správu konviktu konečně vyřídil. (Str. 154—155.)

1765 d. 5 června. — Prokurátor P. J. Pleiner žádá, aby obligace cís. král. dvorské komory na 2000 zl. na kollej S. J. v Jičíně znějící správněji na tamější seminář byla přepsána. (Str. 153—154.)

1765 d. 11 června. — P. Ignác Frantz, rektor kolleje S. J. na Novém městě Pražském, žádá kněžnu Karolinu Marii Khevenhüllerovou, aby zrušila výčep piva, který ve vsi Bělčicích úředníci panství Hrádku nad Sázavou zařídili na ujmu statku Ostředku kolleji náležejícího, ješto v Bělčicích výjimečně jen o poutích prodej piva z panství Hrádeckého býval povolován. (Str. 173—175.)

1765 d. 12 června. — Rektor P. Frant. Wissinger vyvrací námitky proti návrhu jeho na správu všech statků konviktu dne 3 dubna podanému učiněné, stěžuje si na nepřátelské chování se hr. Františka Věžníka co předsedy kommisse fundační, který nesmiřitelnou nenávistí proti S. J. jest naplněn, a prosí císařovnu, aby o správě statků konviktu bezodkladně již bylo rozhodnuto. (Str. 155—173.)

1765 d. 29 srpna. — S. J. provincie české žádá, aby na srážku poskytnutých státu půjček v úhrnné summě 242.000 zl. něco splaceno bylo, aby válkou zpustošené kolleje znenáhla v dřívější stav uvedeny býti mohly. (Str. 179.)

1765 d. 4 září. — P. František Oppersdorf, představený domu professního S. J. na Malé straně v Praze, žádá, aby dle cís. nařízení od úřadu berního domu jeho ročně 220 zl. co náhrada za právo svobodného vaření piva pro domácí potřebu vypláceno bylo, a poněvadž od r. 1752 jen polovice té summy t. j. 110 zl. byla dávána, aby tato zadržená částka domu jeho též byla odvedena. (Str. 176—178.)

1765 v září. — P. Christián Rolcke, superior residence S. J. na Svaté Hoře, žádá císařovnu za dovolení, aby pro svou residenci 33 strychy polí a kus louky od Václava A. Štrafa, měšťana v Příbrami, za 1600 zl. zakoupiti mohl. (Str. 179—180.)

1765 d. 30 října. — Prokurátor P. Joachym Pleiner žádá vévodkyni Marii Teresii Savojskou, aby 800 zl. od P. Františka Zeno S. J. shořelé kolleji v Kr. Hradci odkázaných ale již propadlých kolleji té darem nahradila. Když vévodkyně tak učinila, zavázal se v listu děkovacím, že dá čísti 1000 mší sv. k účelům, které ona ustanoví. (Str. 181—184.)

1765 d. 6 listopadu. — Prokurátor P. J. Pleiner žádá císařovnu za rozhodnutí, co se má státi s nadací šlechtice Arnolda Josefa Knicha, který 10.000 zl.

věnoval na vychování dvou šlechtických konvertitů v konviktu Olomouckém, když úrok vídeňských dlužních úpisů, jichž z nadace té za 1860 zl. zakoupeno bylo, klesl z 6% na 5% a tím výnos kapitálu značně se zmenšil. (Str. 184—185).

1765 d. 30 prosince. — P. Frant. Wissinger, rektor kolleje S. J. u sv. Klimenta, prosí císařovnu, aby, poněvadž podal rekurs, od zemské vlády pro náhradu konviktu nařízená zostřená exekuce kolleje až do rozhodnutí o rekursu tom byla odložena. (Str. 186.)

1766 d. 25 ledna. — P. Arnošt Puschmann, S. J. provincie české u cís. dvoru agent, podává proti hr. Františku Věžníkovi promemoria, v němž uvádí, že tribut francouskobavorský uložen byl r. 1742 konviktu nařízením arcibiskupa, vrchního velitele nepřátelského vojska generala Jeana Moraua Sechella a samého hr. Frant. Věžníka, tehdy hejtmana městského; co se pak desátku papežského týče, že týž od konviktu za souhlasu samého císaře Leopolda a papežského nuncia byl zapraven, tak že kollej u sv. Klimenta k náhradě těchto platů slušně odsouzena býti nemůže. (Str. 187—189.)

1766 d. 27 února. — Rektor P. Frant. Wissinger předkládá císařovně další námitky proti tomu, že kollej u sv. Klimenta a S. J. provincie české pod trestem exekuce odsouzeny byly, zaplatiti konviktu náhradou ještě 45.335 zl. 10 kr., a žádá, aby požadavky kolleje proti konviktu právně byly uznány. (Str. 193—216.)

1766 v únoru. — Agent P. A. Puschmann žádá císařovnu, aby fundační kommissi nařídila, aby konviktu u sv. Bartoloměje náležející a vodou poškozený mlýn Kropáčkovský byl opraven a vinice Malvazinka výhodně byla pronajata. (Str. 189—190.)

1766 d. 2 března. — P. František Bierner, prokurátor S. J. provincie české, žádá císaře Josefa II., aby ze summy 242.000 zl., která od S. J. provincie české státu byla zapůjčena, něco bylo splaceno na povznesení kollejí hlavně při hranicích saských a slezských ležících, které válkami nejvíce utrpěly. (Str. 191—192.)

1766 d. 12 března. — Agent P. Arnošt Puschmann žádá, aby P. Mag. Františkovi Plischerovi S. J. vydáno bylo dědictví jeho 1050 zl. (Str. 192—193.)

1766 d. 9 května. — Žádost císařovně, aby delegovaný soud, jak hr. Frant. Věžník navrhuje, nebyl změněn, nýbrž aby jemu nařídila, by konečně spornou záležitost mezi konviktem a kollejí vyřídil, jelikož ta již po 3 roky trvá a mnoho nákladů a práce stála. (Str. 217—220.)

1766 d. 21 května. — P. Michael Frisch, rektor kolleje S. J. v Chebu, prosí císařovnu, aby olovo k vyrábění ledku v dolech v Miltikově potřebné od cla i mýta osvobozeno bylo. (Str. 220—221.)

1766 d. 25 května. — Prokurátor P. A. Puschmann žádá, aby ze summy 150.000 zl. císaři Karlu VI. dne 20 března 1734 zapůjčené dlužných dosud 105.000 zl. provincii české ponenáhlu bylo vyplaceno. (Str. 221—222.)

1766 d. 27 září. — Prokurátor P. A. Puschmann žádá císařovnu, aby fundační kommisse spokojila se se seznamem kandidatů S. J., jak jej předložil provinciál P. Petr Janovka, poněvadž dle výsad svých není S. J. co do počtu členů svých od nějakého svolení odvislá. (Str. 222—223.)

1766 d. 22 října. — Prokurátor S. J. žádá císařovnu za dovolení, aby kandidati theologie na universitě pražské svobodně toho professora voliti si mohli, k němuž náhledy svými spíše se kloní. (Str. 224—225.)

1766 d. 1 listopadu. — Provincie česká S. J. žádá císařovnu za rozhodnutí, zdali staré fundace dle snížené míry úrokové a zvýšené drahoty všech potřeb upraveny býti mohou. (Str. 225—226.)

1767 leden — únor. — Prokurátor P. A. Puschmann žádá císařovnu, aby

konečně již ustanovený světský správce konviktu přejal správu jeho vnitřní i vnější se všemi aktivy a passivy, ješto by bylo nespravedlivé, aby kollej u sv. Klimenta dluhy konviktu na sebe vzíti měla. (Str. 226—233.)

1767 d. 31 března. — Prokurátor S. J. ohražuje se proti nařčení, jakoby S. J. co správkyně konviktu v Olomouci se zdráhala vyšetřovací kommissi předložiti všecky účty jeho, a uvádí, že účty od r. 1749, kdy správa konviktu jim byla odevzdána, byly předloženy až na některé mezery, které způsobeny byly tím, že v dobách válečných archiv rychle přestěhován býti musel. (Str. 233—235.)

1767 v dubnu. — P. Joachym Pleiner, rektor kolleje S. J. u sv Ignáce na Novém městě Pražském, žádá za zmírnění pokuty uložené proto, že dvě várky piva minulého roku ohlášeny nebyly. (Str. 235—236.)

1767 d. 15 září. — Prokurátor P. A. Puschmann žádá císařovnu, aby provincie česká od dalšího placení tax ve sporu o konvikt u sv. Bartoloměje byla osvobozena, ješto již přes 12.000 zl. útrat zaplatila. (Str. 237—238.)

1767 d. 18 září. — Prokurátor P. A. Puschmann naléhá na vyřízení žádosti, aby kollej S. J. v Nise potřebné dříví z lesů svých na rakouském území ležících svobodně dovážeti si mohla. (Str. 238.)

1767 d. 31 října. — P. prokurátor žádá, aby residence S. J. v St. Boleslavi pro chudobu svou od válečné daně osvobozena byla. (Str. 239.)

1767. — Správce fundačního panství N. Jičína, patřícího konviktu S. J. v Olomouci, odvolávaje se na udělené výsady, ohražuje se proti rozhodnutí zemské vlády, že by někdo v městě obchod provozovati mohl, kdo by nepřijal měšťanství a s ním i poddanost. (Str. 239—255.)

1768. — P. Jan Christof Beer, rektor kolleje S. J. ve Znojmě, žádá, aby vinice kolleji náležející z katastru Krumlovského do katastru kolleje přepsány býti mohly. (Str. 256—258.)

1768. — Kollej S. J. v Hoře Kutné žádá dvorskou komoru, aby na zmírnění škod hlavně válkou a opatrováním nemocných vojínů povstalých kolleji ze státní pokladny uložených tam 3000 zl. vyplaceno bylo. (Str. 258—259.)

1769. — Správce panství N. Jičína oznamuje, že dle daného nařízení r. 1768 vyhořelému městu již dosti dříví zadarmo neb za nepatrnou náhradu poskytl, a žádá, aby vydávání dříví mohl zastaviti, poněvadž jinak lesy úplně budou vypleněny. (Str. 260.)

1769. — P. Leopold Manschberger, regent konviktu S. J. v Olomouci, žádá císařovnu, aby, poněvadž fundační panství N. Jičín ohněm a krupobitím mnoho trpělo a následkem toho příjmy se ztenčily, alumnům duchovním i šlechtickým obvyklé viaticum, taxy na zkoušky a příspěvky na nápoje a jídlo více dávány býti nemusely. (Str. 263—265.)

1769. — P. Norbert Šťastný, vicerektor kolleje S. J. v Opavě, žádá císařovnu, aby ze summ 2000 zl. r. 1733 a 1000 zl. r. 1739 císaři Karlu VI. zapůjčených zadržené až dosud úroky kolleji byly vyplaceny a další pravidelně byly odváděny. (Str. 265—268, 273—275.)

1769. — P. regent konviktu Olomouckého oznamuje, že obyvatelé vyhořelého N. Jičína, ačkoliv z obchodu se suknem mnoho vytěží, žádají, aby jim domy zcela nákladem fundace byly vystavěny; vzpírá se tomu, poněvadž lesy téměř úplně jsou již vymýtěny. (Str. 268—269.)

1769. — Prokurátor P. A. Puschmann oznamuje dvorské válečné radě, že kollej S. J. na Novém městě Pražském odevzdává Jana Míku z Petrovic, který bez dovolení vrchnosti se vzdálil, jako brance do vojska. (Str. 269—270.)

1769. — P. Petr Janovka, rektor kolleje S. J. u sv. Klimenta, žádá, aby kollej osvobozena byla od dalších platů ve při o správu konviktu, kterou fiskus nekonečně protahuje. (Str. 270—271.)

1769. — P. provinciál stěžuje si císařovně, že návrh na jmenování professorů od něho již v červnu zemskému guberniu v Brně předložený dosud potvrzen není, ačkoliv vyučování pravidelně počátkem listopadu se póčíná, a že prelát Hradištský nemožné při tom požadavky činí. (Str. 271—273.)

1770 v červnu. — Rektor kolleje S. J. v Klatovech stěžuje si, že poddaní v městečku Katovicích, kteří již pro neodůvodněné stížnosti r. 1707, 1713, 1746, 1764 a 1768 na kollej podané potrestáni byli, opět povstali a robotu i jiné práce konati se zpečují; i žádá, aby k pracím těm donuceni byli a aby původcové hnutí i vyhnáním z panství a odejmutím živností byli potrestáni. (Str. 275—276.)

1770. — P. Arnošt Puschmann činí další kroky v narovnání sporu o správu konviktu. (Str. 276—277.)

1770. — P. provinciál žádá vládu, aby dala u dvora neapolského vyzvédnouti summu peněz, kterou P. František Cardel S. J., druhdy učitel princů královských, si uspořil a po vyhnání Jesuitů z Neapole v Čechách přebývaje, na zřízení domu S. J. na Moravě odkázal. (Str. 277.)

1770. — Rektor kolleje S. J. v Nise žádá opětně císařovnu, aby na znovuzřízení kolleje povolen byl svobodný dovoz dříví z lesů kolleje v rakouském území ležících. (Str. 278.)

Rejstřík jmen osobních a místních.

(Cifry znamenají stránky.)

Rejstřík věcný.

Mimo Rozpravy vyšlo:

V. V. Tomek. Mappa staré Prahy k létům 1200, 1348 a 1419 . . . . Cena 5 zl.
Dr. Bohuslav Rieger. Zřízení krajské v Čechách. Část I. . . . Cena 3 zl. 75 kr.
» » » » » » Části II. seš. 1. Cena 1 zl. 50 kr.
» » » » » » » » » 2. Cena 2 zl. 10 kr.
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské. Část I. (1373—1379.) Historický Archiv České Akademie č. 1. . . . . Cena 2 zl. 90 kr.
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské. Část II. (1380 1387) Historický Archiv České Akademie č. 2. . . . . Cena 3 zl. 20 kr.
František Dvorský. Listy paní Kateřiny z Žerotína rozené z Valdštejna. I. Dopisy z roku 1631 a 1633. Historický Archiv České Akademie č. 3.
Cena 2 zl. 25 kr.
František Dvorský. Listy paní Kateřiny z Žerotína rozené z Valdštejna. II. Dopisy z roku 1634 a 1635. Historický Archiv České Akademie č. 7.
Cena 2 zl. 50 kr.
Dr. František Kameníček. Prameny ke vpádům Bočkajovců na Moravu a k ratifikaci míru vídeňského od zemí koruny české r. 1605—1606. Historický Archiv České Akademie č. 4. . . . . Cena 2 zl.
Dr. Vojtěch J. Nováček. Listář k dějinám školství Kutnohorského. (1520—1623) Historický Archiv České Akademie č 5. . . . . Cena 1 zl. 40 kr.
Ferdinand Tadra. Summa cancellariae (Cancellaria Caroli IV.). Formulář král. kanceláře české XIV. století. Historický Archiv České Akademie č. 6.
Cena 2 zl. 10 kr.
Zikmund Winter. Život církevní v Čechách. Svazek první. . . . Cena 1 zl. 30 kr
» » » » » » druhý. . . Cena 1 zl. 40 kr
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské. Část III. (1392—1393., 1396—1398). Historický Archiv České Akademie č. 8. . . . . Cena 3 zl. 50 kr.
Max. Dvořák. Dva denníky dra. Matiáše Borbonia z Borbenheimu. Historický Archiv České Akademie č. 9. . . . . Cena 1 zl. 80 kr.
Ferdinand Menčík. Paměti Jana Jiřího Haranta z Polžic a Bezdružic od r. 1624 do r. 1648. Historický Archiv České Akademie č. 10. . Cena 1 zl. 50 kr
Emil Ott. Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního. Cena 1 zl. 20 kr.
Zikmund Winter. Děje vysokých škol Pražských od secessí cizích národů po dobu bitvy bělohorské (1409—1622). . . . . Cena 1 zl.
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské Část IV. (1401 - 1404) Historický Archiv České Akademie č. 11. . . . . Cena 2 zl 40 kr
Dr. Ladislav Klicman. Processus iudiciarius contra Jeronimum de Praga habitus Viennae a. 1410 1412 Historický Archiv České Akademie č. 12 Cena 45 kr
Dr. Zdeněk V. Tobolka. Hilaria Litoměřického traktát k panu Janovi z Rozenberka. Hist. Archiv Č. Akademie č. 13. . . . . Cena 45 kr.
Václav Schulz. Korrespondence hraběte Václava Jiřího Holického ze Šternberka. Historický Archiv České Akademie č. 14. . . . . Cena 1 zl.
Emil Ott, Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního. Díl II. Cena 1 zl. 20 kr.
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské. Část V. (1406 - 1407) Histor. Archiv České Akademie č. 15. . . . . Cena 3 zl. 27 kr.
Václav Schulz. Listář kolleje Jesuitské u sv Klimenta na Starém Městě pražském z let 1628—1632. — Histor Archivu číslo 16 . . . Cena 1 K 80 h.
Čeněk Zíbrt. Bibliografie české historie Díl I. (I. Knihověda a část všeobecná. II. Pomocné vědy). . . . . Cena 7 K 40 h.
Ferdinand Tadra. Soudní akta konsistoře Pražské Část VI. (1407—1408). Historický Archiv Č. Akademie č. 18 . . . .

TISKL ALOIS WIESNER V PRAZE

